

Aeolus

De Verkiezingen van Robois

René Jean-Paul Dewil

Auteursrechten Clausule

René Jean-Paul Dewil © is de enige auteur van dit werk. © 2012.

Alle rechten voorbehouden.

Geen deel van deze publicatie mag veranderd worden zonder de schriftelijke toelating van de auteur.

Dit e-boek mag slechts in elektronische vorm gekopieerd worden voor persoonlijk gebruik. Het mag niet gedrukt worden, in een elektronisch of ander ophaalsysteem geplaatst worden, gefotokopieerd, of op enige andere wijze vastgelegd worden zonder de schriftelijke toestemming van de auteur.

De enige plaats vanwaar dit e-boek mag opgehaald worden is de Internet website www.theartofpainting.be, die de enige oorspronkelijke tekst bevat.

Deze publicatie valt onder de wetten op de auteursrechten, onder de copyright rechten.

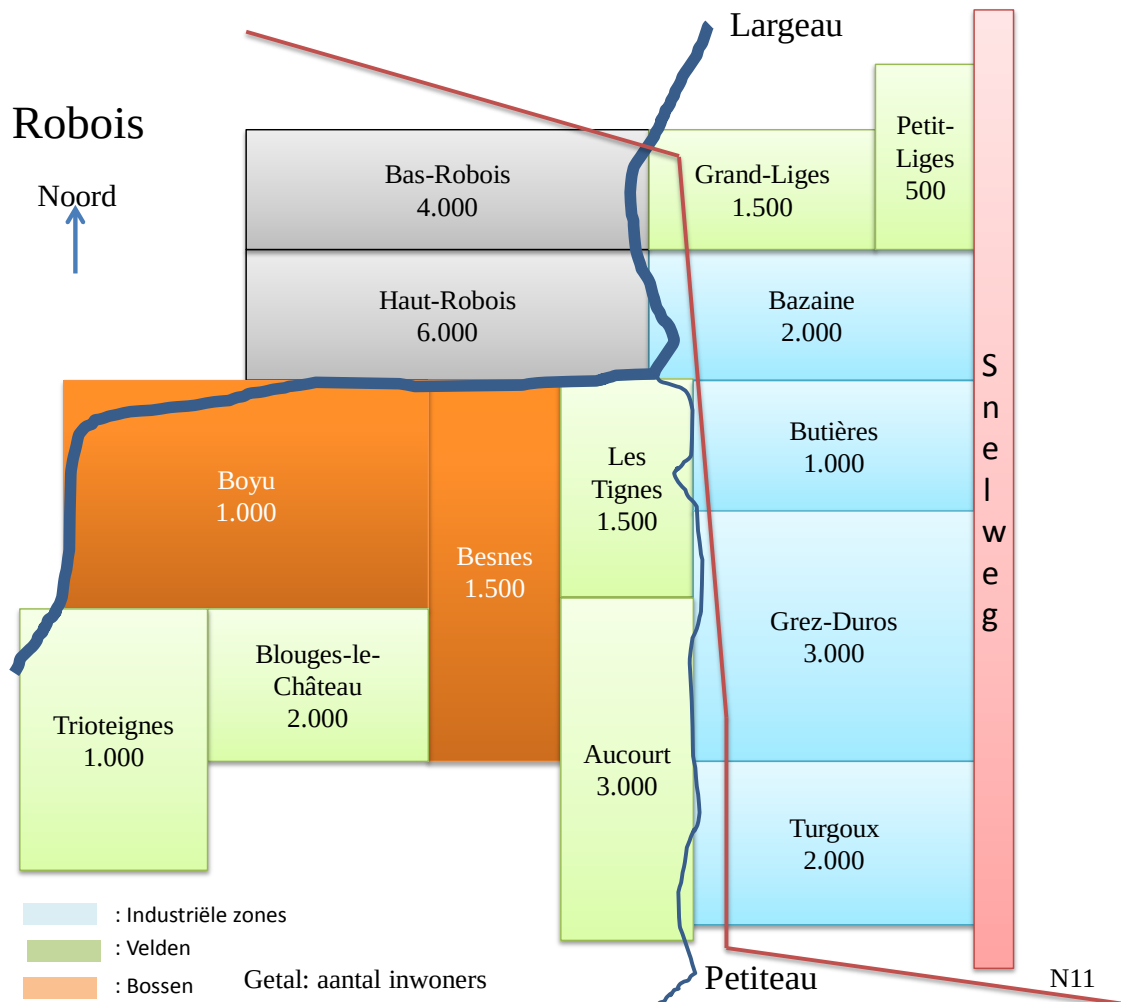
‘Aeolus - De Verkiezingen van Robois’ is een werk van fictie. De namen die gebruikt werden en de figuren van de roman zijn enkel en alleen het resultaat van de verbeelding van de auteur. Enige gelijkenis met echte personen, dood of levend, is zuiver toevallig. De achtergrond van de roman, de stad Robois en haar politieke partijen, evenals het verhaal van de gebeurtenissen, zijn volledig fictief en enkel ontsproten uit de verbeelding van de schrijver.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding - Robois.....	5
De Figuren.....	6
Het College van Burgemeester en Schepenen van Robois.....	6
De figuren, alfabetisch gerangschikt	7
Hoofdstuk 1. November en december	9
Robois. Youssouf Bikri	9
De Burgemeester	20
Een zitting van de Gemeenteraad van Robois.....	27
De Liberale Partij. Robert Jacquet	35
Hoofdstuk 2. Januari en februari	43
Een zitting van het Schepencollege. Robert Jacquet.....	43
Een voorstelling van Aeolfast. Simone Ash.....	53
Het complot	63
De Roos van Robois. Robert Jacquet	68
Hoofdstuk 3. Maart en april	81
Problemen voor de Burgemeester. Robert Jacquet	81
De Zaak Georgis. Jozef Bikri	90
De verkiezingslijst van Gemeentebelangen. Robert Jacquet.....	103
De Vrouwe van het Meer. Simone Ash.....	115
Hoofdstuk 4. Mei en juni.....	127
Stormen over Robois	127
Aeolus. Robert Jacquet.....	135
De Balin Zaak. Jozef Bikri	144
Het Strijdersgen. Jozef Bikri	155
Hoofdstuk 5. Juli en augustus	168
De vondst van de Civiele Bescherming. Jozef Bikri.....	168
De augustus nederlaag. Robert Jacquet.....	177
De Turgoux Zaak. Jozef Bikri.....	191

Verkiezingscampagnes.....	201
Hoofdstuk 6. September en oktober	210
De Sint Adelbert Mars. Jozef Bikri	210
De tragedie van Aucourt. Jozef Bikri.....	221
De aanslag. Jozef Bikri.....	229
Verkiezingsdebatten. Robert Jacquet	243
Verkiezingen. Robert Jacquet	251
Epiloog. Jozef Bikri.....	255

Inleiding - Robois

De Figuren

Het College van Burgemeester en Schepenen van Robois

IC: Groep *Intérêts Communaux*, Groep Gemeentebelangen

L: Liberale Partij

Burgemeester: Robert Jacquet (IC, 38). Politie, Bureau Aanmeldingen, Ceremonies.

Schepen 1: Eliane Collado (L, 49). Eerste Schepen. Financiën, Handel, Economie, Stedelijke Ontwikkeling, Landbouw.

Schepen 2: Jean Sauvent (IC, 62). Later Yves Govin (IC, 35). Openbare Werken, Wegenwerken, Urbanisme, Ruimtelijke Ordening.

Schepen 3: Gustave Tillard (L, 65). Gebouwen, Huisvesting, Patrimonium van Eigendommen, Bossen, Energie.

Schepen 4: André Bacca (IC, 48). Cultuur en Erfgoed, Toerisme, Verenigingen, Religies.

Schepen 5: Nadine Dumortier (IC, 38). Groeperingen, Zustersteden, Feesten, Ouderen, Pensioenen.

Schepen 6: Marc Thoran (IC, 39). Gemeentepersoneel, Wegenbeveiliging, Rechtszaken.

Schepen 7: Simone Ash (L, 30). Sociale Hulp, Kinderopvang, Gezondheid, Gehandicapte Personen, Sociale Huisvesting.

Schepen 8: Pierre Gasson (IC, 42). Sport, Mobiliteit.

Schepen 9: Albertine Dewez (IC, 47). Scholen, Openbaar Onderwijs, Jongerenbeleid, Vakantiehuizen.

Directeur van het OCMW: Marie Delatisse (44). OCMW staat voor ‘Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn’.

Gemeentesecretaris: Alberte Hersalle (49).

Gemeentelijke Ontvanger: Michel Collebert (47).

Commissaris van de Politiezone: Paolo Timario (52). Korpshoofd, Divisiecommissaris.

Politiecommissaris: Youssouf Bikri (34). Genoemd Jozef Bikri. Diensthoofd en Commissaris.

De figuren, alfabetisch gerangschikt

Simone Ash: 32 jaar, Schepen voor Sociale Zaken en Voorzitster van het Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). Ongehuwd. Ze is geneesvrouw in Robois.

Magda Balin: 48 jaar. Een prostituee van Robois.

Samia Bennani: 24 jaar. Een Marokkaanse illegale immigrante die voor een tijdje in het huis van Robert Jacquet woont.

Youssef Bikri: 34 jaar. Genaamd Jozef Bikri. Politiecommissaris en diensthoofd. Hij studeerde Criminologie aan de Universiteit en volgde de cursussen van de Politieschool om een Officier van het Politiekorps te worden. Hij is van Marokkaanse afkomst.

Annette Bivois: 56 jaar. Een poetsvrouw van het Hotel 'Het Paard Bayard'.

Max Blandis: 38 jaar. Leider van een bende misdadigers ingehuurd door Gauthier de Buisseyre.

Gauthier de Buisseyre: 45 jaar, een financier en ondernemer, eigenaar van Aeolfast, een onderneming die windturbines installeert.

Dominique Bussy: 26 jaar. Vrouwelijke Politieagent. Assistente van Commissaris Bikri.

Christine Candriber-Labi: 53 jaar. Bewoonster van Turgoux. Gehuwd met Victor Candriber.

Victor Candriber: 56 jaar. Bewoner van Turgoux. Gehuwd met Christine Labi.

Jean Castelle: 47 jaar. Socialistisch Gemeenteraadslid van Robois. Volksvertegenwoordiger, en later Minister van de Federale Regering.

David Danlois: 35 jaar. Inspecteur bij de SER, *Service d'Enquête et de Recherche* van de Provincie Namen. De SER is de Lokale Opsporingsdienst of LOD.

Paul Degambe: 58 jaar. Directeur van de Maatschappij voor Sociale Woningbouw van Robois.

Albert Desjardins: 52 jaar. Voorzitter van de politieke groep *Intérêts Communaux* of Gemeentebelangen van Robois. Hij is ook een Gemeenteraadslid van Robois.

Hubert Dusarme: 27 jaar. Assistent van Max Blandis.

Marcel Georgis: 48 jaar. Een bankier van Robois.

Monique Ghijsen: 46 jaar, boerin, Gravin de Trioteignes, echtgenote van Graaf Charles de Trioteignes. Moeder van Diego en Laura de Trioteignes.

Yves Govin: 35 jaar. Schepen van Openbare Werken en Adjunct Politiek Secretaris van de Verenigde Democratische Partij in haar hoofdkwartier te Brussel.

Michel Guichand: 46 jaar. Een landbouwer die zijn boerderij wil uitbreiden tot een grote, industriële varkensboerderij.

Robert Jacquet: 38 jaar. Burgemeester van Robois. Gescheiden. Hij leeft met een gehandicapte dochter. Eigenaar van een bouwfirma.

Rose Jacquet: 12 jaar, dochter van Robert Jacquet.

Monsieur François: 51 jaar, eigenaar van het hotel 'Het Paard Bayard'.

Richard Mordine: 26 jaar. Assistent van Max Blandis.

Andrée de Porinthe: 36 jaar, vroegere echtgenote van Robert Jacquet.

Christelle Romas: 31 jaar, een lid van de Ecologische Partij van Robois.

Jean Sauvent: 62 jaar, oudere Schepen van Openbare Werken. Hij staat zijn functie af aan Yves Govin.

Jean Segers: 36 jaar. Voorzitter van de lokale voetbalclub van Robois.

Marianne Tamin: 53 jaar. Bewoonster van Turgoux.

Thomas Terhave: 13 jaar. Een jongen die met zijn moeder, vader en zuster op een boerderij van Aucourt woont.

Charles de Trioteignes: 48 jaar, Graaf, eigenaar van het Kasteel Trioteignes en financier.

Jean Vantandt: 23 jaar. Assistent van Max Blandis.

Eric Vrankaert: 25 jaar. Assistent van Max Blandis.

Hoofdstuk 1. November en december

Robois. Youssouf Bikri

Mijn naam is Youssouf Bikri. Ik heb u een lang verhaal te vertellen, waarvoor ik van ver moet beginnen en heel wat uit te leggen heb. Gelieve dus wat geduld uit te oefenen.

Ik ben een *Commissaire de Police*, een Politiecommissaris in de Belgische gemeente van Robois. Dit is een gemeenschap bestaand uit de inwoners van veertien zeer mooie dorpen gelegen in Wallonië, in de Franstalige streek van België. Het feit dat ik Commissaris ben maakt van mij niet de hoogste vertegenwoordiger van de politiemacht in de omstreken. Mijn overste is Paolo Timario, het Korpshoofd en de *Commissaire Divisionnaire*, de Divisiecommissaris van de drie steden waaronder Robois. Mijn functie bestaat er in te dienen als de zeer lokale chef van vijftien agenten die het gebied van Robois bestrijken, een Waalse gemeente van dertigduizend zielen. Laat me u eerst, geachte lezer, toch enigszins inleiden in mijn vredevolle wereld.

Ik ben vierendertig jaar oud. Mijn vrienden noemen me Jozef. Mijn minder goede vrienden noemen me de Marokkaan. De mannen die jaloers op me zijn of die me haten gaven me de bijnaam van de 'Marlouf', een vuile Franstalige term voor een immigrant uit de Noord-Afrikaanse Maghreb. Die bijnamen kunnen me niet veel schelen, want ik ben helemaal niet in Marokko geboren! Ik heb zelfs nog nooit een voet in dat land gezet. Ik beloof me wel elk jaar per vliegtuig het land van mijn voorvaders te gaan bezoeken, maar die belofte is tot zover onvervuld gebleven. Ik werd geboren in Anderlecht, een voorstad van Brussel, de hoofdstad van België, en ik bezit geen andere nationaliteit dan de Belgische!

Mijn ouders kwamen wel oorspronkelijk uit het land dat al-Maghrib genoemd wordt, het Westen, uit de vlaktes en de bergen van Marokko, maar ze verlieten hun thuisregio ook al toen ze nog jong waren en pasgetrouwd. Ze vluchtten in de jaren 1950 uit de stad Oujda in Oost-Marokko, toen de opstanden begonnen tegen Mohammed Ben Aarafa. Mijn ouders sympathiseerden met de Franse kolonisten en ze moesten daarom voor het Bevrijdingsleger vluchten. Ze kwamen te Brussel aan via Spanje. Ze woonden natuurlijk een tijdje illegaal in België. Ze zochten en verkregen echter eerst het statuut van politieke vluchteling en nadien de Belgische nationaliteit. Franse welwillende contacten hielpen daarin.

Ik was de jongste zoon van mijn ouders, na een oudere broer en een zuster, waarschijnlijk het resultaat van een spijtige vergissing in een ogenblik van onvoorbereide passie. Daardoor werd ik de meest verwaarloosde van de kinderen, al gaven mijn ouders ons allen wel voldoende eten, drinken, kleren en opvoeding. Ik gedijde goed en mijn moeder hield van me. Vermits niemand anders zich zeer om me bekommerde, moest ik onafhankelijker en slimmer zijn dan de rest van mijn familie, en me meer sluwheid aanleren dan de andere mensen rondom me bezaten. Zoiets wordt de hefboom van succes en van overleven.

We hebben een grote familie in België en in Marokko. Mijn neven en nichten en ooms en tantes kwamen ons bezoeken in Brussel. Ze bleven soms maanden lang bij ons wonen op kosten van mijn vader, zodat ik dan naar een heel klein kamertje op zolder geschoven werd. Ik heb wel enige notie dus van Marokkaanse tradities. Ik deel helemaal niet graag in al die gewoontes, vooral niet in die welke me uit mijn eigen slaapkamer jagen!

Ik studeerde zo goed ik kon. Ik werkte meer en harder, geraakte door de lagere graden met veel tranen en blauwe plekken, schraapte me ook door de hogere regionen van de klassen van

het Atheneum, volgde bijkomend nog de cursussen van de Koran School, en schopte het tot in de Universiteit van Brussel.

Mijn ouders hadden wat geld mee gesmokkeld uit Oujda. Met die fondsen openden ze een kleine kruidenierszaak in Brussel. Met de tijd bouwden ze die uit tot een grotere distributiezaak. Mijn broeder en zuster houden dat warenhuis tot op vandaag nog steeds open, maar twee personen om die zaak te beheren waren ruimschoots voldoende. Mijn ouders ontdekten met tevredenheid dat ik geen aanleg en gevoel had voor de handel, zodat ze me lieten studeren voor wat ik maar wilde. Ik studeerde criminologie. Ik was vierentwintig en in mijn laatste jaar, vóór mijn ouders min of meer begrepen wat ik aan het doen was. En dan was het te laat om iets te veranderen aan wat ik ondernam.

Na mijn universiteitsjaren verdween ik voor een volledig jaar naar Londen. Ik beweerde dat ik wou uitvissen of er mogelijkheden waren in Engeland om er een kruidenierszaak op te zetten naar ons Belgisch voorbeeld. Ik werkte echter in tien verschillende banen, al waren de meeste daarvan inderdaad in warenhuizen. Ik vroeg geen geld in die periode aan mijn ouders. Ik overleefde nauwelijks. Ik voegde niettemin een zeer goede kennis van Engels toe aan mijn Marokkaans Arabisch, aan mijn geschreven standaard Arabisch, aan Frans en Nederlands. Mijn Londens avontuur eindigde in loutering en nederigheid. Ik stopte de dreigende verwijten van mijn vader direct door toegang te vinden tot de Politieschool van Brussel. Ik nam dienst bij de Belgische Politie! Dat verbaasde mijn familie volledig. Tegen de tijd, echter, dat mijn ouders konden protesteren had ik alle papieren al ondertekend, en had ik trouw gezworen aan de Belgische Koning.

Van toen af volgde ik mijn eigen weg. Ik werd Politieofficier, en werkte mezelf op in de rangen. Ik greep alle gelegenheden te baat tot gespecialiseerde studies in Criminologie bij de Politiescholen. Uiteindelijk werd ik zo beladen als een Noord-Afrikaanse ezel met alle nodige brevetten en certificaten, om door te dringen tot in de hoogste gelederen van de Belgische Politie. Niet dat ik daar ook zo snel geraakte! Promoties bij de Belgische Staat gebeuren tergend traag. Ik bezit echter nu voldoende diploma's om Korpshoofd te kunnen zijn. Ik behoor trouwens ook tot de jongste Commissarissen van ons land, en ik wacht het gepast ogenblik af om nog hoger te geraken.

Mijn oversten wilden me in Brussel houden omdat ze niet veel officieren die Arabisch spraken en die van Marokkaanse afkomst waren in hun rangen telden. Islamitisch opgeleide politiemannen van het intellectuele type waren nog zeldzamer. Na acht jaar zwoegen in de Brusselse wijken van Molenbeek en Anderlecht, wou ik definitief en resoluut mijn eeuwig imago van de immigrant die ik niet was van me afschudden. Ik had mijn buik vol van de nooit aflatende conflicten tussen de rassen die in de hoofdstad leefden. Ik haatte het steeds meer aanzien te worden als behorende tot de vijand die samenwerkte met een andere vijand! Daarom stuurde ik aanvraag na aanvraag op voor overplaatsing naar een functie in de provincies, ver van Brussel. Dat duurde tot iedereen in het Korps begreep dat het me menens was en ze mijn formulieren, brieven en verzoeken tot persoonlijke onderhouden moe werden. Men verscheeptte mij uiteindelijk naar de provincie, waarschijnlijk om het vele werk te vermijden die mijn aanvragen meer en meer veroorzaakten bij de Commissarissen van Brussel. Ik vroeg zeker niet een plaats in een andere grote stad zoals Luik of Charleroi. Ik wou de groene lucht insnuiven en hoopte op Namen of Doornik. Ik werd uiteindelijk naar Robois gezonden als een soort van weerwraak of straf.

Ik wist in het begin zelfs niet waar Robois lag! Ik moest een kaart van België met gemeenteïndeks kopen om te vinden waar ze lag. Robois betekende vergetelheid. Ik was opgetogen! Eindelijk kon ik heel alleen op mijn benen staan.

Robois was een Godvergeten en daarom misschien Godsbeminde landelijke gemeenschap van de Haspengouw streek tussen Brussel en Namen. Ik had nog nooit in een dergelijke kleine gemeenschap gediend en gewoond. Omdat ik wijselijk geleerd had van de Belgische Politie alles zonder morren te aanvaarden wat me gegund werd, knikte ik dankbaar en met een droevig gezicht toen mijn baas me de transfertpapieren toewierp. Buiten aan de deur maakte ik echter een paar danspasjes en ik verhuisde met een heel licht hart naar de zachte kern van Wallonië.

Ik kwam slechts heel vriendelijke mensen tegen in Robois! Ik had wel enige angst te overwinnen om aan te komen als de veronderstelde Marokkaanse immigrant met een reputatie om zich tussen vechtende groepen Noord-Afrikanen te durven werpen. Mijn grinnikende nieuwe baas van Italiaanse afkomst stelde me dezelfde dag al voor aan een vreemde mengeling van halfbloed Polen, Vlamingen, Sicilianen, Grieken, Asturianen en zelfs Franse collega's, voor wie een zogezegde Marokkaan slechts een interessante, zij het wat exotische afwisseling vormde. De enige echte oorspronkelijke Walen kon het al lang niet meer schelen wat voor vlees ze nu weer binnen geworpen kregen, zolang een nieuwe aanwezigheid hun werk en leven slechts wat meer aangenaam kon maken.

Wie waren trouwens die Walen van Robois? Ze waren zeker niet de afstammelingen van de oude Belgae van Julius Caesar, want die waren al meer dan duizend vijfhonderd jaar geleden naar Kent in Groot-Brittannië gevlucht, om daar dan toch door de Angelen, de Saksen en de Denen afgerammeld te worden! De Walen hier waren de achterkleinkinderen van een mengelmoes van volkeren die in deze streken immigrerden vóór de negende eeuw, onder wie wel de Germaanse Franken, maar ook wie weet hoeveel andere Slavische stammen die de streek veroverden en bezetten tijdens de grote migratie van volkeren in de pre-middeleeuwse tijden. We waren allemaal immigranten, zeiden de Walen me, alles was alleen maar een kwestie van tijd van aankomst. Wanneer nadien mijn minder vriendelijke collega's me de Marokkaan noemden, dan vond ik dat niet smeriger dan wanneer ze mijn baas de Siciliaan noemden, hoewel Paolo, zoals wij allen, ook in België geboren was.

Over Paolo moet ik u een vriendelijk woord zeggen. Hij was een man klein in wetenschap, opgegroeid uit de laagste rangen, maar gigantisch groot in ervaring en wijsheid. Ik leerde hem heel erg te respecteren, voor wat en hoe hij was, vooral ook al omdat hij in een jaar tijd zijn beschermende hand meer dan eens boven mijn hoofd had gehouden. Timario had grote handen! Hij dekte me en liet me verder met rust.

Paolo Timario was dus de *Chef de Corps*, het Korpshoofd van de Politiedivisie die een gebied van meerdere gemeenten dekte, waaronder Robois. Hij delegeerde me naar Robois om een klein contingent van agenten te leiden, beweerde dat hij me dadelijk zou vergeten, tenzij ik hem problemen bezorgde of ik problemen had die ik niet zelf kon oplossen. En als je toch met een probleem komt, zei hij, kun je beter een oplossing voorstellen waarop ik alleen met ja of met neen moet op antwoorden.

De beloning was dat ik me van dan af aan de Politiecommissaris van Robois mocht noemen. Timario waarschuwde me wel voor de groep van de Gerechtelijke Politie van Namen, voor het politiekorps dat toegevoegd was aan de Procureur des Konings, de hoogste gerechtelijke instantie in de provincie, en ook voor de jonge assistenten van die man, de Substituten, die

vroegere advocaten waren en nu leden van het apparaat van de Gerechtshoven. Tussen ons en hen werkte ook de SER, de *Service d'Enquête et de Recherche*, de Lokale Opsporingsdiensten of LOD, een andere gespecialiseerde politiemacht van de provinciale en gewestelijke hoofdstad Namen. Die mannen vormden de onderzoeksmacht in onze provincie, en wij waren verondersteld te dienen als hun onderdanige, gehoorzame slaven. We beschouwden de eisen van de LOD als dikwijls ongerechtvaardigd en ook dom, zei Timario me, en we namen hun bevelen slechts op als vragen tot medewerking. We plaatsten de bevelen naast ons neer zo lang we konden.

In andere woorden, het werk en de sfeer waren in Robois niet zo erg verschillend van die van Brussel, behalve dan dat ik me in Robois heel wat meer op mijn gemak en gelukkiger vond dan in de hoofdstad.

Ik woonde nu al in Robois sinds een volledig jaar. Ik was er toe gekomen innig te houden van die lieflijke gemeenschap. Robois was eigenlijk geen stad toen ik er aankwam. De gemeente kreeg nooit de eer een stad genoemd te worden in het verre verleden. Ze stond nooit in andere tijden onder die kwalificatie bekend, en ook nog niet toen ik aankwam, hoewel de Burgemeester papieren opgezonden had naar de Federale Regering om de benaming van stad te verkrijgen.

Robois werd eerder kunstmatig samengesteld tijdens de Belgische fusie van gemeenten in de late jaren 1970. Ze werd samengesteld uit een dozijn dorpen, die in de omgeving lagen van een stedelijke kern die nauwelijks groter was dan de dorpen er rond, en die gezamenlijk de naam Robois toebedeeld kregen. Vóór die administratieve fusie behield elk dorp zijn onafhankelijkheid, zijn autonomie, zijn Burgemeester, zijn Schepencollege en zijn verkozen Gemeenteraad. Het Schepencollege en de Burgemeester van de nieuwe entiteit met de naam Robois werden aangeduid door de Gemeenteraad, door de verkozen vertegenwoordigers van de politieke partijen in die Raad, naargelang de gevormde meerderheid.

Wanneer een politieke partij niet de absolute meerderheid van de stemmen haalde voor haar verkozenen, wat wel gewoonlijk het geval was, dan moest een meerderheidscoalitie gevormd worden. Dat was ook het geval voor Robois. Een groep genaamd Gemeentebelangen, *Intérêts Communaux* of IC, had zich verbonden met de Liberale Partij om een meerderheid te vormen in de Gemeenteraad.

Die Raad bestond uit zevenentwintig Raadsleden, van wie dertien tot de lijst Gemeentebelangen behoorden, vijf tot de Liberale Partij, zes van de Socialisten en drie van de Ecologisten. Gemeentebelangen was een groep van mensen met diverse opinies, de meesten nogal conservatief ingesteld. Het waren mensen die echter het beste voorhadden met hun eigen gemeenschap eerder dan dat ze de politieke macht wilden zoeken. De meesten wilden niet het stigma en het juk dragen van een of andere traditionele Federale politieke partij. Die dus eerder apolitieke lijst van de Burgemeester, Gemeentebelangen, was wel oorspronkelijk gegroeid uit de leden van de Verenigde Democratische Partij, de VDP, plus ongeveer evenveel echt onafhankelijke kandidaten. De VDP kwam niet meer op in de verkiezingen onder haar eigen naam.

De na de verkiezingen gevormde Gemeenteraad werd verkozen voor zes jaar. De Raad koos tijdens de eerste zitting het Schepencollege bij stemming onder haar leden en ook de Burgemeester. Robois had aldus negen Schepenen of *Échevins*, die het College vormden, plus de Burgemeester. Gemeentebelangen leverde zes Schepenen. De drie bijkomende Schepenen kwamen uit de Liberale Partij, die verbonden waren met de zes Schepenen van Gemeentebelangen.

De gemeente Robois was samengesteld uit zeer verschillende dorpen die van een landelijk tot een uitgesproken industrieel karakter bezaten. Ze werden gefusioneerd omdat geen van de omringende steden ofwel hun politieke meerderheid wilden verliezen door mensen bij te krijgen die voor andere partijen stemden, of omdat de gebieden van die dorpen te ver verwijderd lagen van hun stedelijke centra, wat hogere kosten kon meebrengen in het onderhoud van wegen en communicatie van stedelijke diensten. Robois werd apart gecreëerd omdat niemand anders van ons wou weten!

De naam van Robois hoorde toe aan twee dorpen die al van vóór de jaren 1970 samengevoegd werden tot één entiteit en die Haut-Robois en Bas-Robois heetten. Haut-Robois lag op de hogere gronden rond de Abdij van Sint Adelbert, terwijl Bas-Robois zich genesteld had in de vallei ten noorden en ten oosten van de abdij. Die twee dorpen lagen ten westen en ten noorden van een rivier, de Largeau, die dus ironisch het Brede Water genoemd werd hoewel het eigenlijk slechts een zeer kleine rivier was. De mannen die hoger op het plateau woonden hadden ooit van boven neergekeken op de valleibewoners. Die geest en mentaliteit was wel verdwenen met de grillen der tijden. De Largeau liep eerst van het westen naar het oosten ten zuiden van Haut-Robois, maar draaide dan plots naar het noorden langs de oosterse zijde van Bas-Robois, en dan naar de Maas toe, veel verder.

Daar waar de Largeau plots naar het noorden brak, opgehouden door een hoge, rotsachtige kaap in het landschap, waarop het oude Kasteel Bazaine pronkte, wierp zich een nog kleinere rivier in de Largeau, niet meer dan een beekje, dat de Petiteau of het Klein Water genoemd werd, dat eigenlijk van het zuiden naar het noorden in een rechte loop in de Largeau terechtkwam, aan de samenloop onder de kaap van Bazaine.

Ten oosten van de Largeau en van de Petiteau lagen de dorpen van Grand-Liges en Petit-Liges, Bazaine, Butières, Grez-Duros en Turgoux, het ene dorp respectievelijk ten zuiden van het andere. Die dorpen werden in het oosten beperkt door de snelweg van Brussel naar Namen. De brede snelweg was hier voor een kort deel van het noorden naar het zuiden aangelegd was, eerder dan in zijn meer natuurlijke richting van het westen naar het oosten. De opgenoemde dorpen bezaten de industriële zones, want de industrie van groter Robois lag rond hun kernen. Die industriezones werden gecreëerd tussen de nieuwe snelweg en de andere Nationale Weg Elf, de N11. Met de tijd stierf het handelscentrum van Robois en omgeving af. De grotere commerciële centra met de supermarkten, de belangrijkste garages, de magazijnen en speelgoedwinkels en andere kleinere ondernemingen, ontwikkelden zich allengs langs de N11. Langs die weg konden ze grote parkings bouwen. Ze werden daar ook bediend door de toegangen tot de snelweg die wel niet op het gebeid van Robois zelf lagen maar toch dichtbij, ten noorden van Ligés en ten zuiden van Turgoux. De rijkdom en het dynamisme van groter Robois werd thans geleverd door die zones, zodat er begrijpelijkerwijze heel wat gezonde competitie heerste tussen het administratieve centrum van Robois met zijn dichte bevolkingskern en de rijkere zones met centrum rond Grez-Duros en Turgoux. De bevolking die in die zones woonde bedroeg echter slechts ongeveer de helft van de inwoners van Haut-Robois en Bas-Robois samen.

Ik hield erg van de diversiteit aan landschappen, van de intimiteit en de geborgenheid van de dorpskernen die rond hun kerken lagen, en van de zeer geanimeerde feesten van de verenigingen waarop ik geregeld uitgenodigd werd.

Ten westen van de Petiteau en ten zuiden van de Largeau ontdekte ik de echte landelijke gemeenschappen, de bossen van Boyu en Besnes, en de laag lopende weiden en graanvelden

van Les Tignes, Aucourt, Blouges-le-Château en Trioteignes. Die laatste twee dorpen, en ook Bazaine, waren geboren rond hun kastelen, zoals het centrum van Robois zich had gevormd rond de middeleeuwse abdij. Het dorp dat het meest verafgelegen lag van het centrum van Robois was Trioteignes. Dit was één van de kleinste entiteiten, gelegen naast een ander bos waarin het mysterieus, oud Kasteel Trioteignes stond. De zes dorpen in die groep waren trouwens alle klein. De boerderijen en de huizen lagen daar meer verspreid dan de kernen van de andere entiteiten.

Robois bestond aldus uit drie heel verschillende groepen dorpen. De ene groep was Robois, met de kernen van Haut-Robois en Bas-Robois. Een andere groep werd gevormd door de oostelijk gelegen dorpen die langs de N11 lagen en die de Oostelijke Landen genoemd werden. De ten westen en ten zuiden gelegen dorpen werden soms wat neerbuigend de Boerendorpen genoemd. Die drie groepen koesterden hun eigen gevoelens van identiteit en van ontvankelijkheden, eigen cultuur, feesten en tradities. Hoewel er veel werd gedaan in Robois om hen naar één mentaliteit toe te doen groeien, bewaarden die verschillende gemeenschappen hun eigen aard.

Ik ben een zeer slechte chauffeur! Ik heb wel een eigen wagen, een oude Renault, een rijbewijs, en ik bemeesterde de basisbekwaamheden die vereist zijn om te rijden, maar een goede chauffeur ben ik niet. Ik rijd ook met een politiewagen. Ik ben echter een man die te gemakkelijk afgeleid wordt terwijl hij rijdt. Ik blijf te dikwijls verstrooid aan het stuur. Mijn gedachten dwalen af van de weg en van het gevaar. Ik reed heel weinig in Brussel. Ik had gewoonlijk een politieagent om me door de hoofdstad te brengen, en ik kende het openbaar vervoer op mijn duimpje. Toen ik te Robois aankwam maakte ik er bijgevolg een gewoonte van om heel wat rond te rijden, als oefening. Mijn werk tijdens de dag is meestal van administratieve aard. Omdat ik nog vrijgezel ben kan ik elke dag, na mijn normale taak, nog wel een paar uur rondrijden in de dorpen van Robois. Zo leer ik mijn gemeente elke dag wat meer en beter kennen.

Ik houd ervan om in de Boerendorpen te rijden, omdat de wegen er verlaten bij liggen maar heel wat draaien en keren, en zich mooi slingeren. Ze buigen zich doorheen de groene bossen in de zomer en doorheen de majestueuze, okergekleurde velden in de herfst. Ik oefen mijn aandacht terwijl ik rijd en probeer zo de interne furies te onderdrukken die zich in mijn geest opstapelden tijdens mijn werk te Brussel.

De landschappen van de Boerendorpen zijn breed, en open of gesloten, maar rustgevend in een zeer aangename, afwisselende verandering. De mensen zijn vriendelijk, hier. Ik parkeer soms mijn wagen langs een veld of rond de kerk in het centrum van een dorp of wijk, en treuzel en kijk.

Naast de kerk ligt steeds wat de mensen hier het kapelletje noemen, het dorpscafé. Daar drink ik soms wel een koffie. Iemand komt dan gewoonlijk wel naar me toe om een paar woorden met me te wisselen, om te klagen over een ziekte of om te vertellen wat er met een oude vader of moeder gebeurd is, en om te eindigen met een zeer goed gevoeld grapje. Ik meen dat die gewoonte komt van uit de tijden toen er hier nog wijkagenten waren. De mensen groeten me met respect en voldoening wanneer ik in uniform ben, niet met een opgestoken middenvinger, en ze verstoppen zich ook niet. Niemand vertelde me in Brussel wat het weer morgen zou worden. Het weer is altijd een goede gespreksopener in de boerendorpen, en één woord brengt het andere mee. De landbouw hangt af van het weer, al wordt er hier nu ook veel in serres verbouwd. In de villa's zien de mensen graag de zon schijnen door hun grote vensterbaaien, eerder dan de regen te horen kletteren op hun terrassen. Zelfs in de regen wagen ze zich echter dikwijls naar buiten.

Ik kan dus fijn oefenen in de Boerendorpen. Ik leer er zorgvuldig te rijden. Ik leerde eveneens elke uithoek van mijn territorium te kennen. Ik wordt verondersteld dit alles preventief te beveiligen, wat we natuurlijk niet kunnen, niet echt, omdat we veel te weinig agenten hebben om deze streek volledig te bewaken op elk ogenblik.

Ik houd er heel wat minder van om door de Oostelijke Gebieden te rijden, al zijn de straten daar rechter en breder. Mijn auto maakt steeds snelheid wanneer ik door de industriezones rijd! Je zult hier geen rook uitpuwende oude fabrieken vinden, opgetrokken in rode en vervuilde bakstenen, geen cokesovens en geen hoogovens. De industrie van Robois is van het nieuwe, propere, hoogtechnologische type. We hebben drukkerijen, kleine hoogwaardige metaal verwerkende industrie, glanzende handelszaken, schrijnwerkerijen, supermarkten en luxe garages, biotechnologie en fabrieken die plastic voorwerpen vervaardigen.

De mensen die hier werken en zelfs wonen, kijken echter met meer argwaan naar politieauto's. Ze vrezen bewaakt te worden in hun activiteiten. Ik zie heel wat fronsende voorhoofden telkens ik hier rondzwerv. Sommige van de professionele beheerders hebben niettemin toch graag wat politie die een oogje in het zeil houdt op hun wegen en rond hun gebouwen. De mensen van de Boerendorpen lijken veiligheid voor heel normaal te vinden, en ze hebben dat blijkbaar niet speciaal nodig. In de industriezones zijn de managers in grijze, fijn gesneden pakken meer veiligheidsgezin, al is hun houding er tegenover nogal dubieus. Ze moeten wel meer denken aan veiligheid, want het is hier dat de meeste grootschalige inbraken gebeuren, zodat ze er eigenlijk nooit genoeg aan kunnen hebben politieauto's in hun zone te zien patrouilleren. Maar verbroederen, dat zit er hier niet in! Pottenkijkers hebben ze hier niet nodig.

Ik voel me ook steeds meer onder druk en aandachtig voor wat er hier gaande is, meer dan in de vredige dorpen die zo mooi in de weiden liggen. Veel van de lage blokken van de industriegebouwen hebben zelfs geen vensters die op de straat uitzicht geven, zodat je voorbij betonnen blok na betonnen blok rijdt. Veel wegen tonen onkruid rond de gebouwen. Het zicht lijkt er dikwijls nogal troosteloos. Ik ken een paar gebouwen hier, en weet dat die zoals de Romeinse villa's groene patio's binnenin hebben, patio's waar de vensters van hun kantoren op uitgeven. Deze werelden lijken me daarom verstoken van ziel, in zichzelf gekeerd, en niet erg gastvrij.

Per auto Haut-Robois en Bas-Robois verkennen is nog veel minder prettig. Het is de beste oefening, ja, maar een ware nachtmerrie voor slechte chauffeurs. De straten zijn er nauw, heel erg bochtig, middeleeuws in ontwerp. Ze staan vol met geparkeerde auto's. Je rijdt er dikwijls in eenrichtingsverkeer. De straten zijn er nooit langer dan enkele tientallen of een paar honderd meter. Ze leiden steeds naar boven of naar beneden. Er blijven steeds afladende of opladende vrachtwagens in je weg staan. Je moet rijden langs stellingen en kranen voor werken aan rijhuizen. Je moet op je hoede blijven voor brommers en fietsen in dit overbevolkte centrum. Voetgangers aarzelen niet om vóór je banden te springen naar het midden van de straat, recht vanuit een winkel, kijkende naar de andere kant, en net op het ogenblik dat jij ook even naar de andere zijde kijkt! Door Robois rijden is de beste oefening. Moeilijker rijden bestaat niet. Ik kom hier enkel per auto voor de oefening of wanneer ik niet anders kan, nooit echt om het plezier. Ik ga gewoonlijk te voet door het centrum en af en toe zeg ik dan wel iets aan een zwervende man of aan een groepje te luidruchtige jongeren. Ik laat de zwervers en de nietsdoeners dan voelen dat er ook nog in het midden van de stad enige bewaking gebeurt. Er is een sheriff in Robois!

Er gebeuren weinig misdaden in het grotere Robois. Geen van mijn agenten herinnert zich nog een belangrijke doodslag met één of meerdere moorden in de dorpen. We lijden onder

inbraken, onder fraudezaken, enige handel in drugs langs de N11 en in de twee grote danszalen daar, enige verstoring van de openbare orde rond de nachtwinkels in het centrum van Robois, het gebeurlijke hooliganisme bij de voetbalclub van Grez-Duros, en we hebben enkele venten die hun vrouw thuis slagen. Robois lijkt echter in niets op de constante poel van geweld en criminaliteit die Brussel is. De Boerendorpen worden terzijde gelaten door de georganiseerde bendes van Charleroi en Luik. Ze zijn te weinig dichtbezet in huizen. De villa's en boerderijen zijn onderhand wel allemaal beschermd door anti-diefstal alarmsystemen, waarvan er vele per telefoon verbonden zijn met oproepcentra. De inbrekers concentreren zich op de Oostelijke Gebieden. Ook de industrieën daar worden meer en meer bewaakt door privé bedrijven die, veronderstel ik, verdedigingswapens kunnen gebruiken als dat nodig is. Ik meng me niet te zeer daarmee, de criminaliteit is er laag.

Wij, het Politiekorps, heersen dus hoog en laag in Robois. Ons lokaal hoofdkwartier bevindt zich in het midden van de stad, in een bijgebouw van de oude abdij, in hetzelfde complex als het Gemeentehuis. We liggen dicht bij de politieke macht in onze stad. We vormen met die de Gemeentelijke Autoriteit in het groot geheel van de oude maar goed gemoderniseerde en goed ingerichte gebouwen van de vroegere abdij. Die abdij werd natuurlijk gesloten tijdens de Franse Revolutie en overgedragen aan de toenmalige Prefectuur van de Maas en Sambre. De gebouwen hebben hun karakter bewaard en sinds eeuwen heeft de plaats van de abdij nog een echte betekenis van gezag, zodat de stad ook in dat aspect erg verschilt van Brussel.

Toen ik te Robois aankwam vond ik eerst een kleine studio boven de bakkerij van Haut-Robois, op twee passen van onze kantoren. Enkele maanden later kocht ik me een heel huis, een rijhuis in een buitenwijk van Haut-Robois. Het huis lag toch op slechts tien minuten gaansafstand van mijn bureau. Ik heb een mooi uitzicht op de vallei en op de stad. Het aflossen van de lening op dat huis kostte me minder dan de huur van mijn studio. Ik kan gemakkelijk mijn ruime garage binnenrijden zonder dat ik tegen de twee muren bots telkens ik mijn auto binnen plaats. Geleidelijk aan moderniseer ik de kamers, zodat ik steeds wel ergens aan het werken ben binnenin.

Ja, ik ben van Robois beginnen houden. De mensen zijn er vriendelijk en ze appreciëren het merendeels ons, de politieagenten, bij zich te hebben. De levensstijl is er aangenaam, de criminaliteit verbazend laag, het brood fijn gebakken en het vlees vers uit onze boerderijen. Mijn bedoeling is om hier de rest van mijn dagen te slijten. Ik ben niet bepaald ambitieus van aanleg, hoewel ik hoop eventueel het hoofd van de Politiezone te worden, van de zone die bestaat uit een groepje van gemeenten zoals Robois. Ik bekwam voldoende stijve certificaten die stellen dat ik volledig intellectueel bekwaam ben om een dergelijke baan uit te oefenen, waarvan er in gans Wallonië slechts minder dan honderd bestaan. Ik ga prat op mijn rijke ervaring. Weinig kandidaten zullen zich willen begraven in Robois en in de naburige gemeenten, terwijl ik juist de vrede en de kalmte opzettelijk zoek! Ik heb niet de bedoeling naar Brussel of naar één van de grotere steden terug te keren, ondanks het hoger loon. Ik voel me perfect gelukkig in Robois, en begon heel wat mensen te leren kennen in de lokale sportclubs. Ik verstopte me in een prettige groep van collega's die allen met de voeten op de grond blijven, en in een groeiende kring van vrienden uit de lokale verenigingen en de feestcomités van de dorpen. Ik leed slechts aan één probleem: ondanks het gezelschap van velen voelde ik me zeer, zeer eenzaam!

De eenzaamheid was tot op dat ogenblik nooit een probleem voor me geweest. Ik moest altijd studeren en ervaring opdoen, had veel kennissen, en ik bleef zeer onder druk te Brussel. Ik had nu meer tijd, en veel onderwerpen om over te piekeren. De laatste tijd, in de kalmte van

Robois, kreeg ik vreemd genoeg aanvallen van paniek in het midden van de nacht en zelfs in klaarlichte dag. Ik voelde me dan verschrikkelijk alleen en verlaten. Ik miste een echtgenote, kinderen, een familie. Ik wist wel dat wat ik ervoer de oorspronkelijke oer-vrees was van het gebrek aan voortplanting, van de continuïteit van mijn egoïstische genen. Hoezeer ook ik die vrees probeerde te rationaliseren, des te meer keerde die weer en nam hij beslag van mij wanneer ik hem het minst verwachtte, in de vreemdste plaatsen. De vrees liet me gedrenkt in zweet achter wanneer ik in de late namiddag even induttede. Tijdens de nacht rukte die me uit mijn slaap zodat ik naar beneden moest lopen, naar mijn bureau, maar mijn televisietoestel of naar mijn persoonlijke computer en naar het Internet, en dikwijls ook naar wijn, whisky of cognac. Niet naar bier, ik houd niet van bier.

Ik kon natuurlijk een beroep doen op mijn familie in Brussel. Mijn ouders zouden niets liever willen dan een traditioneel huwelijk voor me te organiseren met een vrouw die al de geloofsbrieven en eigenschappen zou hebben om een liefhebbende echtgenote te worden. Ik koesterde echter de obsessie in mijn hoofd, het Europese verlangen naar een romantische, alles verterende liefde zoals de Franse dichters die bezongen.

Ik werd opgevoed als een Islamiet door mijn ouders. Toch kende ik geen moskee in vijftig kilometer rond Robois en ik was er zeker nooit één binnengestapt het laatste jaar. Er moest wel ergens een moskee in Robois zijn, maar ik ontweek er naar te zoeken.

Mijn vader nam me mee naar de moskee toen ik op ouderdom gekomen was, maar zelfs hij keek zelden om voor de lezingen en preken van een Imam. Ik bleef in principe vijf maal per dag bidden, maar ik bad wanneer ik kon, zeer kort, en ik draaide me nooit naar het zuiden, naar Mekka. Ik bad door aan God te denken. Ik vertelde aan God, aan Allah, wat me aanbelongde. De Allah van mijn gebeden bleef echter zeer verschillend van de Allah van de Imams. Mijn God was iets immaterieels, zonder enig beeld, iets onvatbaar voor het intellect van de mensheid, iets totaal verschillend van ons ras en zelfs van alles wat we in het universum konden vatten of indenken. God was voor mij iets dat de kosmos tot leven bracht in de oerknal, of iets dat de wereld vormde als een pulserend continuüm van energie dat expandeerde, inkromp tot vergetelheid, en dan weer ontplofte in een nieuwe knal om de cyclus helemaal opnieuw te laten beginnen. De creatie was een potentie in het heelal. Mijn God was dus veel meer de Aristoteliaanse oorzaak van alle beweging dan het voorstelbare imago van een grote vader.

Ik twijfelde er ook sterk aan, en met reden meende ik, dat iets wat de kosmos deed oscilleren zich met mijn nietige persoon zou bezig houden. Ik was minder dan een aardworm in het heelal. Ik noopte wel met mijn gans wezen niet alleen te zijn in de kosmos. Ik hoopte op troost en verlossing. Ik bad met mijn hart, natuurlijk, niet met mijn geest! Ik veronderstel dat dit een slechte Moslim van me maakte. Ik behoorde allesbehalve tot het religieuze schijnheilige type! Nochtans vermeed ik het alcohol te drinken in het openbaar, en ik vermeed het varkensvlees te eten. Ik vond echter in de Koran geen echt direct verbod op drinken, behalve dan het verbod om dronken te zijn tijdens de gebeden. Ik bewonderde ook te zeer de goede Perzische dichter Omar Khayyam, die zo lyrisch zong over wijn en vrouwen. Ik dronk dus geen alcohol in het openbaar, maar wel in privé, zij het met mate. Mijn hoofdprobleem bleven vrouwen, maar eerder het gebrek daarvan.

Let wel, ik ben helemaal niet homoseksueel. Ik ben ook geen verstokte vrijgezel. Ik kan alleen maar de vrouw niet vinden die ik wou en die ik zou durven te beminnen. Ik verlangde naar een zeer intelligente vrouw, naar een zeer mooie, elegante, lieve dame. Ik kon weinig interesse opbrengen voor de meisjes en vrouwen van Marokkaanse afkomst of voor de andere Moslim vrouwen die ik te Brussel ontmoette. Ik stootte het aandringen van mijn ouders om een vrouw te nemen van me af, omdat ik wachtte op de liefde. De echte liefde en de

bewondering voor een vrouw werd me echter tot nog toe niet gegeven. Ik werd steeds meer wanhopig om nog ooit te kunnen trouwen. Was het omdat ik geloofde in een zeer grootse, verschrikkelijke, ongrijpbare Allah, dat ik beroofd bleef van liefde? Misschien was dat mijn straf om meer filosoof te zijn dan een fanatieke gelovige.

In de dorpen van Robois kende ik niet één Moslim vrouw, hoewel ik af en toe wel een dame met een hoofddoek op zag slenteren in de marktplaats. Ik verachtte de troost van prostituees. Ik liet de inwonende vrouwen van Robois die na aan me wilden komen terzijde. Ik vond hen dom en niet zeer eerbiedwaardig. Wellicht gedroeg ik me te arrogant ten opzichte van hen! Diegenen die ik interessant vond aarzelden om me te leren kennen, fronsten de wenkbrauwen en trokken zich terug als ze mijn donkere huid en mijn gekruld zwart kroeshaar zagen. Ik dacht enkele malen aan zelfmoord, want het leven leek me zonder interesse. Ik bleef echter een te rationele persoon om aan zulke gedachten langer dan een paar oogwenken toe te geven. Ik bleef Youssof de Marokkaan, en Jozef de eenzame Belg.

Dat alles betekende niet dat ik terugschrok van vrouwelijke kennissen. Eén van mijn jongere agenten, Dominique Bussy, deed dienst als mijn chauffeur en partner in Robois op dagen waarop ik er geen zin in had zelf te rijden. Ik ben er van overtuigd dat ze me lief vond, en ze zei me dat ook ooit hoewel ik haar overste was. Dominique bleef echter buiten bereik omdat ze verkering had met een veelbelovende jongeman van Turgoux die ik niet kende, maar die naar haar eigen zeggen Politie-Inspecteur was te Namen. Ze wou trouwen met haar Inspecteur, al was er nog niets besloten. Ik was ook niet verliefd op haar. Toch kwam ik beter overeen met haar dan met vele van mijn mannelijke collega's, niet in het minst omdat zij veel beter dan anderen informatie wist op te vissen uit de vele software programma's van de Belgische Politie en uit de gegevensbanken van de Overheid. Ik wist hoe met Google te werken, maar ik miste het geduld om al de functies van de politie-applicaties te leren. Dominique bracht me op de hoogte wanneer we samen wat tijd hadden. Het was vreemd dat ik, de geleerde en beleerde, de interesse miste om rond te snuffelen in de gegevensbanken van de Belgische Regering. Dominique, daarentegen, die het met moeite tot lokale agente had gebracht, hoewel ze slim genoeg was, kon met het klavier van haar persoonlijke computer die met het politie-netwerk verbonden was, spelen alsof ze een Mozartiaanse symfonie aan het componeren was. Ik maakte wel wat vooruitgang, dank zij haar geduldige hulp.

Ik beschouwde mezelf met enige zelfgenoegzaamheid als een fijne politiemann, zo goed als ze die konden maken in België. Mijn palmares in Brussel bevatte enkele opgeloste zaken die me wat faam hadden bezorgd in de pers van de hoofdstad. De vele ophefmakende verzoeningen tussen de verschillende culturele en religieuze gemeenschappen hadden me de reputatie gegeven een goede onderhandelaar en bewaker van de vrede te zijn. Ik had geen medailles gekregen om alleen tussen elkaar bedreigende groepen van Molenbeek in te springen en kalmte te winnen, geen roem en geen openlijke waardering van mijn bazen. Toch riepen zij me wel degelijk naar alle gevaarlijke brandpunten. Ik was slechts een jongen opgesproten uit de immigratie voor de politiemacht, een jongen die nuttig was in hete situaties, doch die anders niet direct behoorde tot de Brusselse gesloten groep van elkaar vertrouwend inheemse Politieofficieren.

Ik was daarom toch eerder onvoorbereid op wat er gebeurde in het verkiezingsjaar in Robois, te meer daar mijn enige echte, goede vriend intiem betrokken werd in de gebeurtenissen. Tot in dat jaar was Robois mijn hemel op aarde. Daarna veranderden de dingen drastisch, sommige naar slechter, andere naar beter.

U kunt nu al begrepen hebben, geachte lezer, dat ik niet veel echte vrienden maakte in Robois. Collega's en kennissen had ik snel bij het dozijn, vrienden niet echt. Ik bleef een buitenstaander.

Ik heb slechts één zeer goede vriend in Robois. Hij is een man die in vele wijzen op mij lijkt, hoewel zijn familie al eeuwen geleden naar deze streek moet zijn geïmmigreerd. Hij is een zeer succesvolle zakenman en een persoon die zeer gewaardeerd wordt in de gemeente. We vielen samen omdat we beide een gemeenschappelijk verlangen deelden naar eerlijkheid en rechtvaardigheid. We droegen ook allebei iets op onze ziel. Zijn naam is Robert Jacquet, en hij is de Burgemeester van Robois. We komen dikwijls samen in zijn huis voor een drankje en een avondmaal. Hij is een goede vriend en we hebben heel wat pret samen. We ontmoeten elkaar meestal in zijn villa, omdat die veel groter is en helderder dan mijn huis in Robois, rustiger ook. We voelen ons meer vrij in zijn woning in de bossen.

De Burgemeester

Op een gure avond van het vroege november, terwijl Commissaris Bikri aan het rondrijden was in het platteland, op zoek naar iets dat hij zelf ook niet kende noch wist waar er naar gezocht kon worden, reed Robert Jacquet van zijn woning in het dorp van Boyu naar het Gemeentehuis van Haut-Robois.

De Burgemeester reed naar een zitting van de Gemeenteraad. Hij reed doorheen een brede baan in het bos van Boyu. Zijn koplampen lichtten verblindend fel op de met straatkeien belegde weg, langs de stronken van eeuwenoude eikenbomen en beuken. Robert reed eveneens in gedachten verzonken. In tegenstelling tot Commissaris Bikri was hij echter een uitstekende chauffeur die geen detail van zijn weg miste, zodat hij vaart kon maken terwijl hij dagdroomde. Desondanks keek hij soms met genoeg naar de omgeving. Hij bleef alert voor potentieel gevaar zoals voor een dier dat plots over de weg in zijn lichten kon springen, wat een niet ongewoon risico was in de bossen van Boyu. Hij reed snel omdat hij laat was.

Robert Jacquet was achtendertig, maar hij dacht aan zichzelf nog steeds als aan een jonge, sportieve man. Zijn jaren waren ook zo snel heen gevlogen! Hij leidde een bouwbedrijf, niet een erg groot bedrijf, maar één met voldoende nieuwe klanten om hem toe te laten gestaag te groeien in voorspoed en om uitstekende managers in te huren en te betalen. Hij beschikte over enkele oudere maar zeer ervaren werknemers en een minder gekwalificeerde groep arbeiders van over twintig metselaars en timmerlui aan wie hij kon zeggen wat hij wilde zonder opstand te veroorzaken. Zijn werkvolk kon gemakkelijk en regelmatig aangevuld worden met arbeiders van alle soorten en nationaliteiten, zolang ze maar werkwillig waren. Hij verzorgde veel opleiding binnen zijn bedrijf.

Robert had zijn beste manager tot partner genomen. Die man had nog voor zijn vader gewerkt en kende de zaak zelf beter dan de vader van Robert dat ooit gedaan had. Robert gaf aan zijn leraar een financiële deelname in de zaak, en het medeleiderschap. Robert hield zich vooral bezig met het zoeken naar nieuwe klanten, met het ontvangen van de klanten, met de voorbereiding van de offertes. Zijn oudere partner volgde de werken op ter plaatse, op de werven. De partner had zich steeds zeer loyaal en oprecht getoond, zodat Robert een groot deel van de dagelijkse leiding aan die man kon overlaten. Robert kon zich daarom mengen in de meer mondaine kringen, lid zijn van de Rotary en andere dienstclubs, waar hij heel wat van zijn nieuwe klanten vond, en ook zoals dienen als Burgemeester van Robois. Die activiteiten hadden heel wat bijgedragen om de reputatie van zijn bedrijf te verhogen, zodat Jacquet en Duchâtel NV, een Naamloze Vennootschap volgens het Belgisch recht, erg voorspoedig werd in de laatste jaren. Robert was er op uit om uit te breiden naar grotere en naar meer bouwopdrachten, tot ook ver buiten Robois. Hij werd langzamerhand ook bouwpromotor.

Robert Jacquet, de zakenman en ondernemer, had niet actief gezocht om politicus te worden. De politiek had hem opgezocht, niet andersom. De vader van Robert had hem een zieltoegend bouwbedrijf achtergelaten als erfenis. Toen zijn vader stierf was Robert nog slechts vijfentwintig. Hij moest de touwtjes van het bedrijf in handen nemen toen hij daar nog niet op voorbereid was. Toch had hij zich hoofd vooruit in de onderneming geworpen. Hij was er in geslaagd de zaak te redden en daarna uit te breiden. Hij had ook heel veel gewerkt aan openbare gebouwen. Het geld dat hij won aan deze werken was niet heel hoog, en hij kreeg zijn geld pas laat, maar het kwam steeds, en indien te laat met interest. Dat was een meer betrouwbaar resultaat dan in die tijd het geval was met sommige van zijn zaken met privé ondernemingen. Nadat hij echter in de politiek gestapt was, stopte Robert abrupt met offertes in te dienen voor de bouw van openbare gebouwen. Hij wou geen belangenvermengingen! Tegen dan had hij ook voldoende reserves verzameld om de schokken van geldverlies op

werken aan te kunnen. Hij nam meer en meer private werken aan, en won daar grotere winsten mee, zelfs wanneer af en toe een architect of een gecontracteerde faalde.

Robert had voor zich een vreemd soort jachthuis gebouwd op een groot stuk land dat op de grens lag tussen de dorpen van Boyu en Trioteignes, op land dat zijn vader in eigendom hield sinds al vele jaren. Zijn jachthuisje was een herenhuis geworden, dat fier pronkte op een heuvel aan het einde van het bos van Boyu, tussen majestueuze, hoge bomen in. Het terras achteraan en de zeer brede vensters van zijn woonkamer gaven een breed zicht op de weiden en de graanvelden die veel lager naar een ander bos toe glooiden van waaruit de torens opstegen en de met leistenen bedekte daken van het Kasteel Trioteignes. Het huis van Robert leek op een jachthuis, op een blokhut, maar dan op een reusachtige blokhut. In feite bestond het uit een aantal afzonderlijke vleugels die onderling verbonden waren met overdekte gangen. De architectuur in blokken was zeer complex van vorm. Het huis stond een volledige meter boven de grond, en achteraan hing het boven een afgrond die steil naar beneden liep, naar de lagere weiden toe. Het oorspronkelijk deel van de blokhut hing zo boven de heuvelkant. Het gaf een breed en wondermooi zicht vrij op het groene en bruine landschap. De blokken waren gebouwd op een houten platform, maar in het midden daarvan waren ook kelders uitgegraven uit de rotsen van de heuvel. Grote, donkere, houten balken staken aan alle zijden uit de architectuur die deze huidige dag zou verboden worden door de Waalse Regio, maar waaraan zijn grootvader al aan had beginnen te werken en waaraan drie generaties van Jacquets hadden mogen aan toevoegen. Robert had inderdaad zijn eigen, vele kamers bijgebouwd. Hij had zijn woonkamer en eetkamer en ontvangstkamer fel uitgebreid, en zijn keuken vergroot en gemoderniseerd. Er waren garages bijgebouwd en gastkamers, en een aantal comfortabele badkamers. De blokhut of het huis was nu zo groot dat Robert soms dacht dat hij er een hotel kon in openen!

De waarheid was dat Robert aan zijn houten villa had gewerkt telkens hij niet voldoende werk kon vinden voor zijn werkkrachten in zijn bedrijf. Wanneer er minder werk kwam, dan weigerde hij zijn meest bekwame arbeiders te ontslaan. Hij zette hen eerder aan het werk aan een nieuwe kamer of een nieuwe vleugel van zijn blokhut. Robert grinnikte in de duistere avond, want daar waar iedereen zijn villa aanzag als een zeer duidelijk teken van succes, wisten slechts Robert en zijn werknemers dat elke kamer een verloren opdracht betekende en een falen voor Robert. Het huis was het resultaat van zijn tekortkomingen, van zijn onbekwaamheid om voldoende werk te vinden voor zijn werklui. De blokhut bleek zo een tuchtiging, een constante aanmaning tot nederigheid voor Robert. Die tijden waren gelukkig voorbij, maar het resultaat dat er nu stond was een zeer vreemd gevormde, één verdieping hoge houten villa die laag en uitgestrekt lag als onafhankelijke maar onderling verbonden blokken, met kamers en gangen die soms gebouwd waren rond heel oude eikenbomen die hun wortels dan verder onder het huis mochten laten groeien.

Men kwam op het land van Robert gereden over een met witte kiezel bedekte weg die in meanderende weg boog van de hoofdweg, tussen de bomen in. Het huis bleef totaal verborgen uit het zicht van Boyu. Dan stond men toch plots onder de indruk van de uitgestrektheid van het lage gebouw dat zich aan beide zijden van de ingang naar de bezoeker keerde en dat zo donker bruin uitzag als de rest van het bos waar het in verborgen lag, verborgen ook uit het zicht voor zijn meeste delen. De blokhut zag er inderdaad erg somber uit, ook vanuit de binnenzijde. Het was slechts aan de achterkant, aan de zuiderzijde, dat het huis uitzicht gaf over een breed open landschap dat het licht gretig liet binnen vloeien. De architecten die Robert aangesproken had voor de taak en de uitdaging, hadden dat overvloedig licht verder

naar binnen geleid, zelfs tot in de lange corridors. De houten panelen die de muren ook binnen bedekten dempten dat licht wel. Ze verleenden aan de bezoeker een zeer prettig, gezellig en aangenaam warm gevoel.

De grote blokhut was ondanks zijn uitgestrektheid ook een passief gebouw voor energieverbruik. Het huis kon verwarmd worden met een minimum aan olie of gas. Een warmtepomp was geïnstalleerd. De buitenmuren waren zeer dik en gevuld met isolatiemateriaal. De blokken van elk paviljoen waren onafhankelijk van elkaar, gescheiden door dikke muren en gangen en dubbele deuren, niet enkel om de warmte binnen te houden, maar ook om isolatie van geluid te garanderen. Robert kon elk paviljoen apart verwarmen. Frank Lloyd Wright had fier kunnen zijn over de structuur, en het fijne aspect ervan was dat Robert nog meer paviljoenen kon toevoegen en uitbreiden in breedte en lengte. Het huis was daar op voorzien.

Robert Jacquet was een eenvoudige, joviale man, een grote man met een knap, jongensachtig gezicht dat altijd leek te glimlachen of te grinniken. Hij had donkerbruin haar, een gladgeschoren vierkantige kin, brede schouders en een bijna atletisch lichaam. Hij zag er uit zoals een schalkse houthakker, in harmonie van ziel en lichaam met het woud en met zijn blokhut. In één van de vleugels van zijn huis had hij trouwens een redelijk grote, goed uitgeruste gymnastiekzaal ingericht. Hij oefende daar regelmatig, ook al met zijn vriend Jozef Bikri. Robert hield er ook van met de mountainbike te rijden in de bossen van Boyu.

Robert bezat een mooie, ruime villa en hij leidde een succesvol bedrijf. Hij was intelligent en kon dat bewijzen met universiteitsdiploma's in toegepaste wetenschappen en economie. Hij had echter ook geleden onder de grillige schokken van het lot, en dat had van hem een eenzame man gemaakt, net zoals Jozef Bikri.

Robert Jacquet was getrouwd iets na de dood van zijn vader. Haar naam was Andrée de Porinthe, een jonge vrouw die geboren was in Brussel en opgevoed onder de rijkste families van de hoofdstad. Ze was groot, slank, sportief, en zeer stijlvol in houding. Ze vormde een opmerkelijk figuur in eender welk gezelschap. Andrée had een lang, bleek gezicht waarin volle, rode lippen blonken, en ogen die amethisten leken. Haar trekken waren van een bijzondere, perfect gesneden schoonheid. Zeer dik, overvloedig blond haar kroonde haar hoofd en viel tot op haar schouders in golven, omringde haar hoofd van fijne, afgelijnde beenderen. Haar kleine, vlakke, maar lange ogen onderstreepten die lijnen, alsook haar voorhoofd, waarover eigenzinnige krullen hingen. Andrée toonde een perfect profiel in proporties van borsten, nauw middel en gulle heupen. Haar lichaam riep naar seks, sensualiteit, wulpsheid zelfs. Haar zijden kleren omrandden haar huid, modelleerden het, reveleerden haar zachte curven en haar milde vormen die onmogelijk onopgemerkt bleven. Wanneer Andrée zich bewoog, dan benadrukten de vloeiende beweging van haar kleine buik en haar lange benen het ritme van haar perfectie.

Waarom had Andrée zich aangetrokken gevoeld tot de beer uit het Waals platteland? Had ze iets nieuw en buitenstreeks gezocht? Robert, in elk geval, werd verblind door haar levenswijze, door haar houding, haar manieren, haar schoonheid, en haar passie. Ze maakten kennis op een avondmaal dat georganiseerd werd door gemeenschappelijke kennissen. Ongeveer twintig personen waren aanwezig geweest op de luidruchtige bijeenkomst. Robert had zich weinig op zijn gemak gevonden tussen dat gecultiveerde gezelschap van bedrijfsleiders, financiers en leiders van de Belgische handel. Andrée zat aan zijn linkerkant, aan de andere zijde van de tafel, duidelijk geamuseerd door zijn onhandigheid.

Na het avondmaal was Andrée naast hem komen zitten. Ze praatten. Ze bewoog haar hoofd met het wondermooie haar en ze wierp hem met haar vreemde blauwe ogen smachtende blikken toe. Hij kon een paar lichte grappen uithalen die origineel leken. Naarmate ze praatten werd hij onontkoombaar gevat in het web van haar charme. Toen ze de zaal verlieten vroeg hij stamelend of hij haar kon terugzien. Ze had dan geglimlacht, al overtuigd van haar triomf, en ze had hem een kaartje toegeschoven uit haar zilveren handtasje.

Later gingen ze meerdere malen uit in Brussel, naar gelegenheden waar Andrée hem naartoe trok, en ten slotte nodigde ze hem uit in haar appartement. Ze werden minnaars. Robert gaf haar een buitengewoon dure verlovingsring, en ze trouwden minder dan een jaar na hun eerste ontmoeting.

De huwelijksreceptie die Andrée organiseerde uit haar eigen aanzienlijk vermogen was één van de meest grootse van Brussel. Het had plaats in een kasteel ten zuiden van de hoofdstad. Robert bracht zijn echtgenote naar zijn blokhut in Robois, die hij toen nog maar pas was beginnen uit te breiden. Het was toen nog steeds slechts een klein huis, bestaande uit slechts enkele kamers. De moeilijkheden met Andrée begonnen snel!

Andrée haatte het platteland. Ze kon er niet getijen. Robert weigerde in Brussel te gaan wonen. Het paar vergat zich in hoogoplopende twisten die eindigden in uitwisselingen van beledigingen, en later toch telkens in uitputtende, vernederende verzoeningen. Andrée reed af en aan naar Brussel in een soort van wapenstilstand van verhitte disputen. Ze bleef in haar appartement van de hoofdstad overnachten om toneelstukken en concerten bij te wonen. Ze bleef deelnemen aan feestjes en diners zoals ze gedaan had vóór haar huwelijk. Ze kon het flamboyante leven in de hoofdstad niet opgeven, het leven waarvan ze de beroemde Koningin was geweest. Ze zei aan Robert dat de stilte van de blokhut in het woud haar zinnen verminkte en haar geest onderdrukte. Robois was een culturele leegte zonder interesse voor haar, een donker gat in het heelal van de cultuur. Ze maakte ook geen vrienden in Robois. Ze zocht niets om haar geest mee bezig te houden. Ze verveelde zich danig. Andrée begon te drinken, ook overdag. Haar gemoed werd wispelturig, beheerst door de gevoelens van het ogenblik, zuur en wrang in gesprekken. Ze misprees de mensen van Robois. Robert veronderstelde na een tijdje dat Andrée minnaars had wanneer ze niet direct naar de villa terugkeerde. Ze bracht haar nachten frequenter door in Brussel. Soms keerde ze gedurende meerdere dagen niet meer weer naar Boyu. Later nog verdween ze gedurende weken op vakantie zonder Robert te contacteren, en ze weigerde dan op haar mobiele telefoon te antwoorden.

Op een avond vond Robert haar volledig dronken op de sofa in zijn ontvangstkamer. Hij ontwaakte haar en trok haar half buiten bewustzijn naar haar slaapkamer. Ze schreeuwde echter naar hem en sloeg hem met haar vuisten. Toen hij nors vroeg wat er aan de hand was, noemde ze hem een domoor en een nietsnut, een domme kleine verliezer van een man, en een plattelandsrat. Het volgende ogenblik was ze aan het overgeven in de badkamer. Ze biechtte snikkend op dat ze zwanger was. Ze wou niet zwanger zijn, riep ze, maar het was te laat voor een abortus.

Andrée bleef nog bij Robert tot twee maanden na de geboorte van hun dochter. Daarna verdween ze, het kind bij haar echtgenoot latend. Robert hoorde van kennissen dat ze met de ene na de andere minnaar samenwoonde in Brussel. Hij huurde een detective in, stelde een dossier samen met details van waar ze 's nachts verbleef, en over de mannen die ze naar haar appartement trok, ook over de hotels waar ze de nacht doorbracht met haar minnaars. Robert nam een advocaat onder de arm om een scheiding aan te vragen. Die scheiding kwam er relatief snel, bij gezamenlijk akkoord, vóór Robert de informatie die hij verzameld had

openbaar moest maken. Andrée liet aan Robert de volle voogdij over hun dochter. Ze vroeg nadien nooit meer naar het kind. Sindsdien woonde Robert Jacquet alleen in het grote huis in het woud, nu met een dochter van twaalf.

Robert begroef zich in zijn werk. Hij wijdde al zijn energie uitsluitend aan zijn onderneming en aan zijn dochter. Hij zocht om meer betrokken te worden in de groepen en verenigingen van het gemeenschapsleven van Robois. Hij nam deel aan de feesten in de dorpen, deed mee aan wedstrijden van veldrijden per fiets, hielp de barbecue van het voetbalteam te organiseren, en hij ontsloeg niemand van zijn arbeiders wanneer zijn zaken verslaptten.

Zes jaar geleden contacteerde de vroegere Burgemeester van Robois, Jean Trussogne, Robert om te vragen of hij zich interesseerde voor de politiek. Robert Jacquet wist weinig af van de politiek, en nog minder van het politiek landschap in Robois.

Jacquet en Trussogne ontmoetten elkaar in het bureau van de Burgemeester in het Gemeentehuis. Trussogne legde aan Robert de politieke situatie in de dorpen uit. De Verenigde Democratische Partij, de VDP, had haar naam verlaten om beter te kunnen leiden door een verkiezingslijst van Gemeentebelangen te stichten, waarop ook niet-VDP'ers en leden van geen enkele partij een plaats konden vinden. Trussogne had die meer moderne evolutie ingeleid, die beter geschikt was voor een plattelandsgemeente. De groep van Gemeentebelangen had wel geen meerderheid van stemmen gewonnen, maar wel bijna. Een nieuwe verkiezing zou plaats hebben het volgend jaar. Trussogne rekende er op dat de lijst Gemeentebelangen het opnieuw goed zou doen. Hij legde echter langzaam en pijnlijk uit aan Robert dat hij terminaal ziek was met kanker. Trussogne kon nog een jaar leven, misschien iets langer, maar hij had niet meer de energie om nog een verkiezingslijst naar de overwinning te brengen. Hij had het probleem met zijn meest vertrouwde raadgevers besproken, met de Schepenen van de gemeente. Niemand van die personen voelde zich geroepen, sterk en populair genoeg om de lijst van de Gemeentebelangen te trekken. Jean Sauvent vond zich te oud, André Bacca kon niet nog meer tijd wijden aan politiek en hij wou ook niet de verantwoordelijkheid van de leiding van het College van Schepenen dragen. Nadine Dumortier was geen zwaargewicht in de politiek, wel een goede beheerder, maar ze miste het charisma om een belangrijke campagne te voeren. Ze had eerst geaarzeld en daarna geweigerd, zich realiserend dat ze onvoldoende leiderskwaliteiten bezat om een gemeente van dertig duizend mensen te leiden.

Burgemeester Trussogne stelde aan Robert voor om de lijst van Gemeentebelangen te trekken bij de volgende verkiezingen. Robert zou de volle steun krijgen van Trussogne en van de belangrijkste leden van het Schepencollege. Sauvent en Bacca hadden ook al hun hulp en steun aangeboden.

Robert weigerde vooreerst nogal categoriek. Hij ook zocht de last en de verantwoordelijkheid van een domein waar hij niets van afwist te ontlopen. Trussogne drong echter aan. Hij bracht als argumenten aan dat Robert populair was, geliefd, een welbekende figuur al in Robois, een geschikte man en een goede beheerder. Veel mensen in Robois hadden hun huizen laten bouwen of herstellen door Jacquet & Duchâtel, en ze waren wel gevaren bij die samenwerking. Trussogne, Sauvent en Bacca zouden Robert helpen met raad en daad tijdens de verkiezingscampagne, en hem de handigheidjes van hun ervaringen meegeven. De politieke beweging beschikte over groepen van jongelui die posters konden plakken in de dorpen, publiciteitsfolders verspreiden, en veel goeds over hem zouden vertellen. De groep Gemeentebelangen wist waar folders goedkoop konden gedrukt worden. Ze hadden een lange lijst van sympathisanten tot hun beschikking. De militanten zouden samenkomen om de folders met reclame voor Jacquet in briefomslagen te steken en om ze in de huizen van de

dorpen te verdelen. De ganse kracht van de campagne van Gemeentebelangen zou tot zijn beschikking staan!

Trussogne legde geduldig uit dat Robois kon beheerd worden zoals een onderneming. De administratie kon een strengere hand goed gebruiken. Jacquet zag er knap uit, was groot, vriendelijk, warm, en behept met een natuurlijk talent om mensen op hun gemak te zetten in zijn aanwezigheid. Robert luisterde met geduld, welwillendheid en empathie naar de moeilijkheden van de mensen, met interesse ook. Hij hielp waar hij kon. Hij was de eeuwig troostende en opbeurende, joviale, eerlijke man. Er was slechts één gebrek aan Robert, schertste Trussogne: Robert dronk niet genoeg bier! De tijden veranderden echter ook in dat opzicht, en het bier vloeiende minder bij de mensen die telden in de politiek dan in de goede oude dagen. In het kort, veel burgers van Robois en veel leden van de groep Gemeentebelangen zouden Robert aanzien als een man met inhoud, een man op wie men kon rekenen om de dorpen goed te besturen.

Robert Jacquet bleef verbaasd en piekerend nadenken over het voorstel. Hij vroeg een week om alles te overdenken en om met enkele personen te praten. In die week werd hij al opgebeld door een meute leden van Gemeentebelangen om hem te verzekeren van hun steun. Hij gaf toe aan hun betoog. Samen met de belangrijkste leden van Gemeentebelangen voerde Robert het gans volgende jaar campagne.

Hij kreeg geen hulp van iedereen. Marc Thoran, Pierre Gasson en Albertine Dewez aanvaardden hem wel gunstig, maar koel. Die leidden hun eigen campagne, bleven afzijdig, en toonden zich wellicht een beetje jaloers op het snelle succes van Robert.

Gemeentebelangen won de verkiezingen gemakkelijk. De groep verhoogde nog de score, en Robert Jacquet genoot van een mooi persoonlijk succes. De Groep Gemeentebelangen verkreeg twee meer zetels in de Gemeenteraad. Iets later werd Robert Jacquet door de nieuwe Raad gekozen tot de functie van Burgemeester, meerderheidsstemmen tegen minderheidsstemmen. De meerderheid die gevormd werd ging door met dezelfde alliantie als zes jaar tevoren, met de Liberale Partij. Dat was de algemene wens van de leden van Gemeentebelangen, en Robert Jacquet had die alliantie niet geweigerd.

Met Robert Jacquet als Burgemeester werd Eliane Collado van de Liberale Partij aangeduid als Schepen van Financiën en Handel. Zij was het meest prominent lid van de Liberale Partij. Die partij vroeg ook voor de oudere maar zeer ervaren en wijze Gustave Tillard de functie van Schepen voor Gebouwen en Huisvesting. Collado duwde een beschermeling van haar naar voor, een jonge vrouwelijke arts, Simone Ash, voor Sociale Zorg, Heel Jonge Kinderen en Sociale Woningen.

Schepen voor Gemeentebelangen werd Jean Sauvent voor Wegenwerken en Urbanisme, maar Sauvent sprak al direct over vervanging tijdens zijn diensttermijn door een ander Raadslid die dan in zijn plaats aan de volgende verkiezingen voor Gemeentebelangen kon aantreden. Hij gaf nog geen naam. Robert zocht niettemin sterk de raad en de hulp van Jean Sauvent, en hij spoorde de oudere man aan om de volle termijn te blijven. André Bacca wou de lichtere onderwerpen van Toerisme en Cultuur. Marc Thoran ging akkoord om Personeelszaken op zich te nemen, Wegenveiligheid ook, en alle gerechtelijke zaken. Gasson nam Sport en Mobiliteit. Dewez wou Onderwijs, Jongerenzorg en het beheer van de vakantiehuizen van de gemeente.

Robert Jacquet zou dit team moeten samenhouden en aan hetzelfde zeel doen trekken, de sessies van de Gemeenteraad voorzitten, en de Politie en de Pompiersbrigade leiden.

Onder Robert Jacquet werd de gemeente inderdaad vlot en efficiënt beheerd. Robois leek opgetogen met de nieuwe Burgemeester.

Trussogne overleed een jaar na de verkiezingen, en Robert Jacquet organiseerde een emotievolle ceremonie van herinnering. Hij had gehouden van de vriendelijke Trussogne die hem zoveel geleerd had over de dorpen.

De populariteit van Robert steeg nog wanneer de administratie van de gemeente officieel de aanvraag indiende om een stad te mogen genoemd worden. Dat privilege werd onlangs toegekend. Vanaf dat ogenblik konden de mensen van Robois hun verzameling dorpen de stad Robois noemen in plaats van de gemeente Robois.

Robert Jacquet was vriendelijk en steeds bereid iedereen te helpen in Robois. Intiem bleef hij slechts met één man, en dat dan nog pas sinds nog niet zo lang geleden. Hij had Jozef Bikri ontmoet. Bikri werd hem acht maanden geleden voorgesteld als Commissaris van Politie. Bikri stelde zich voor tijdens een vergadering van de Politiezone die geleid werd door de Divisiecommissaris Paolo Timario. Bikri moest de nieuwe Hoofdcommissaris zijn waarvan de groep agenten aangeduid was voor Robois. Robert had de man nog niet ontmoet en zelfs niet van hem gehoord in de eerste maanden van diens termijn. Bikri was nog jong, een nieuwkomer in Robois, een man geboren in de grootste stad van België, en een nieuwkomer ook in de Politiezone van Robois. Robert hield er aan om nauwe contacten te onderhouden met zijn Commissaris omdat hij ook als Burgemeester verantwoordelijkheid droeg over de lokale politie. De politiemacht van de zone werd betaald met het geld van Robois en van de naburige steden.

Na die eerste terloopse ontmoetingen hadden Bikri en Robert elkaar dikwijler ontmoet, meestal in het bureau van Robert in het Gemeentehuis. Daarna had Robert Jozef in zijn villa uitgenodigd. Jozef was een man die nog zijn plaats in Robois aan het zoeken was, oordeelde Robert. Hij bleef eerst wat afzijdig, schuchter zelfs, maar dan sprak het snel verstand van Jozef, zijn geestige, zachte ironie en onderliggend kalm cynisme de eigen gevoelens van Robert aan. Na een tijdje konden de mannen goed met elkaar opschieten, en dan kon Jozef op eender welk ogenblik de kiezelstenen oprit van Robert binnenrijden om goedendag te komen zeggen en steeds welkom te zijn. Ook de dochter van Robert hield van de vreemde man. Jozef werd uitgenodigd op late maaltijden, om naar voetbalmatches op TV te komen kijken, en naar de video sessies van thuiscinema die Robert organiseerde voor zichzelf en zijn dochter. Dat werden regelmatige avonden met snacks en wijn. De mannen kookten om beurten. Jozef Bikri had veel te vertellen over zijn leven en studies, anekdotes over de Brusselse politie. De twee mannen zagen elkaar ook op feesten, zodat ze een welbekend duo werden op diners, barbecues en bals van de gemeente in de zonniger periode.

Commissaris Bikri leerde veel over de gemeente van Jacquet, en Jacquet vroeg onderhands advies over de steun van de politie tijdens evenementen. De mannen bespraken ook zo in een meer relaxe atmosfeer wat kon gedaan worden om te verhelpen aan het stijgend percentage diefstallen, de hogere handel in drugs, de jeugdmisdaad, de huisgeschillen en andere politiezaken van Robois.

Bikri was nu te Robois aangesteld sinds langer dan een jaar en het was vooral door de constante hulp van Robert Jacquet dat de Commissaris goed ingeleid werd bij de medeburgers van het stadje. Robert was thans de betere vriend van Bikri sinds ongeveer zes maanden. De twee mannen likten hun wonden, het imago van de eeuwige Moslim immigrant dat Bikri met zich meesleepte als de last van een gevangene, en de scheiding plus de dochter voor Jacquet. Ze waren beiden vrijgezellen die eigenlijk smachtten naar vrouwelijk gezelschap, maar die het

moeilijk hadden om zich gemakkelijk in een nieuwe relatie te binden, en die dat ook meestal niet wilden doen. Ze voelden de nood aan een eerlijke vertrouweling.

Robert Jacquet dacht over dat alles na terwijl hij naar zijn zitting van de Gemeenteraad van Robois reed. Hij was verplicht bij wet om ongeveer één dergelijke zitting per maand in te richten. Elke zitting werd 's avonds gehouden vanaf acht uur, en elke sessie duurde gewoonlijk twee tot drie uur.

Robert had ook nog vergaderingen van het College bij te wonen, eenmaal per week. Die sessies duurden van vier tot zeven uur lang. Ze begonnen daarom om één uur in de namiddag, op donderdag.

Het was november, somber, vochtig en koud. De regen druppelde neer op de auto van Robert. Hij snelde door de avond. Binnen het jaar, in oktober van het volgend jaar, zouden nieuwe verkiezingen plaats hebben voor de Gemeenteraad van alle Belgische gemeenten. Robert zou ook een nieuwe lijst van kandidaten voor die verkiezingen moeten opstellen, al was dat eerst en vooral de taak van de Voorzitter van de Groep Gemeentebelangen, van Albert Desjardins. Robert hield niet erg veel van die Desjardins al kende hij de man ook niet zo goed. Desjardins was een knorrige oudere man. Hij speelde iets te zeer in op zijn imago van oudere staatsman. Hij vond het normaal dat elk van zijn voorstellen zonder discussie aanvaard werd. Desjardins was militair geweest! Robert verwachtte echter niet dat zijn eigen positie in de groep door Desjardins in het gedrang zou gebracht worden.

Robert wou nog wel zes jaar langer dienen als Burgemeester. Hij had tot zijn niet kleine verbazing ontdekt dat hij er van hield Burgemeester te zijn. Hij had geen moeite met de functie, en werkte nu in zijn vijfde jaar al als Burgemeester van de stad Robois. Hij genoot van de faam en van het ontmoeten van de vele mensen. Hij dacht niet teveel aan de toekomst, doch nam zondermeer aan dat hij ook de volgende lijst van Gemeentebelangen zou trekken bij de verkiezingen. Hij haalde in zijn geest de gezichten van de mannen en vrouwen die hij op de verkiezingslijst zou zien, maar reed toen al het centrum van Haut-Robois in. Hij reed naar de abdij, draaide en parkeerde zijn wagen langs het Gemeentehuis, aan een zijkant.

Een zitting van de Gemeenteraad van Robois

Robert Jacquet duwde nog steeds dromerig op de elektronische sleutel waarmee hij zijn zwarte BMW auto vergrendelde. Hij liep dan over de binnenplaats van de vroegere abdij, waarin zich het Gemeentehuis van Robois, nu het Stadhuis, bevond. Hij stapte voorzichtig rond het grasveld over de keistenen van het glibberig pad, en noteerde dat de elektrische lantaarns voor de zitting van de Raad inderdaad aangestoken waren zoals hij gevraagd had. Hij ging naar de middenvleugel van de abdij, naar de Palladiaanse, indrukwekkende ingang. Hij hoorde een geluid van sprekende mensen achter zich, draaide zich om, en merkte op hoe André Bacca en Nadine Dumortier naderbij kwamen. Hij wachtte op hen om hen te groeten. Hij gaf hen een glimlach en een sterke handdruk. De regen druide verder, dus gingen ze nu sneller langs de linkervleugel waarin een deel de administratie van de stad gevestigd was. Alle vensters bleven daar nu donker. Een beetje verder groette Robert ook Pierre Gasson, en daarna wandelden ze uit de regen door de met kolommen afgezette, monumentale portiek naar de Raadzaal.

Veel Raadsleden waren al aangekomen en zaten te praten achter de nauwe maar lange, U-vormige tafel. Robert zag dat voor elk Raadslid papier, een dossier, potloden en water klaar stonden op het mooie rode linnen dat de tafel bedekte. De administratie had deze zitting ook goed voorbereid.

Robert wandelde resoluut naar de middenste zetel, plaatste zijn dikke mappen op de tafel en deed zijn ronde om de meeste Raadsleden te groeten. Hij wierp een teken van welkom met zijn hand naar de mensen in het publiek die hij kende. Ook Jozef Bikri zat daar in burgerkledij, in het midden van de laatste rij tegenover de Raadsleden. De Raadsleden van de meerderheidspartijen, Gemeentebelangen en Liberalen, groetten Robert met een snelle glimlach. Sommige oppositieleiden konden hem ook wel waarderen, en die schudden zijn hand eveneens hartelijk. Anderen boden hem de toppen van hun vingers aan. Robert deed of hij hun fronsende wenkbrauwen en ontwijkende ogen niet bemerkte en gaf hen ook een joviale goede avond. In zijn eigen meerderheid had hij een speciale glimlach over voor Simone Ash, de Liberale Schepen.

Simone Ash bleef een raadsel voor Robert Jacquet. Hij had haar voor het eerst ontmoet toen het nieuw Schepencollege geïnstalleerd werd, nu al vijf jaar geleden. Ze was een enigma voor hem gebleven. Ze was ongehuwd en Belgische, maar ze had ook Engelse connecties, want ze had de beide nationaliteiten. Dat was ongeveer alles wat Robert kon uitvissen over haar privé leven. Ze was eerder plots op het politiek toneel van Robois verschenen, net zoals hij. Ze verscheen uit het niets, een rijzende ster aan het politiek firmament. Weinig mensen kenden haar echt, maar het leek er op dat ze een goede arts was met een mooi cliënteel van patiënten, die ook de basis vormden van haar stemmen. Ze was hoog in aantal stemmen uitgekomen in de Liberale Partij.

Simone woonde in een jachthuis van het domein van het Kasteel Trioteignes. Het klein huis was omgebouwd tot een comfortabele woning heette het, maar Robert had daar nog nooit een voet in gezet. Simone Ash woonde op haar eentje, leek noch intieme vrienden noch minnaars te hebben. Ze hield een praktijk als geneeskundige in het centrum van Robois, waar ze een deel van het gelijkvloers van een appartementsgebouw huurde. Ze werkte ook in een hospitaal van Brussel. Ze lachte zelden in het College, beantwoordde nooit een warme glimlach van iemand anders, en ze bleef een nogal zwijgzame, strenge figuur die in strakke *deux-pièces* pakjes naar de zittingen kwam. Ze gaf zelden onuitgelokte opinies of commentaren. Ze stelde haar punten duidelijk voor, in korte en beroepsmatig gevormde volzinnen. Ze slaagde er wel in al de zaken die haar toegewezen waren naar algemene tevredenheid te vervullen. Robert kon haar niets verwijten, want ze nam ook interessante initiatieven. Hij had niets toe te voegen en weinig te vragen over haar domein. Alles waaraan hij kon denken had ze al voorzien. Ze was zeer intelligent, maar vlijmscherp, koud en rationeel. Simone hield de Gemeenteraadsleden en Schepenen op afstand, en dat was een afstand van hier tot China! De wegen moesten geplaveid zijn met kerels die rond haar zwermde en die probeerden haar te verleiden, intiem te worden met Juffrouw Ash, doch jammerlijk daarin faalden. Wanneer mannen en vrouwen die elkaar kenden elkaar ontmoetten in Wallonië, dan gaven ze elkaar een kus. Robert en ook niemand anders, waagde het zelfs maar een heel kuise smak op de kaken van Simone Ash te plaatsen. Simone Ash schudde handen op de Engelse wijze! Robert ontmoette Dokter Simone Ash nooit op gemeentelijke evenementen, diners of feestjes. Haar populariteit was duidelijk vooral gebaseerd op haar praktijk. Hij ondervroeg Jozef Bikri over haar. Ook de Commissaris kon hem weinig nieuwe inlichtingen bezorgen. Bikri had wel direct in het snotje waarom de Burgemeester hem over een vrouwelijke Schepen ondervroeg!

Simone Ash was waarschijnlijk de meest aantrekkelijke vrouw die Robert Jacquet ooit gezien had in Robois. Hoe meer hij naar haar keek, des te meer vond hij haar bijzonder stijlvol, elegant, waardig, verfijnd en lieflijk, mooier zelfs dan zijn vroegere echtgenote Andrée. Robert vreesde dat hij een beetje, zo niet erg verliefd werd op Simone Ash. Hij sloeg zichzelf tegen de wangen wanneer hij er zich op betrapte daaraan te durven denken. Hij was een domme puber die nooit zou leren!

Simone Ash was lid van de Liberale Partij, hoewel lid van de meerderheidscoalitie in het College, bijgevolg toch ook wat een tegenstander van hem. Ze was lid van een partij die hij nooit helemaal vertrouwde als verbonden partner. Robert moest erkennen dat hij haar er nooit op betrapt had zijn vertrouwen te hebben geschonden, of niet te voldoen aan de geest van de politieke meerderheid. Hij bleef desondanks met Simone Ash op een argwanende voet, gedeeltelijk wegens het gebrek aan enige communicatie die dieper in haar huid doordrong dan een millimeter.

Wanneer Robert een gesprek aanging met een persoon, dan nam het hem gewoonlijk niet langer dan een paar minuten tot die persoon zijn of haar karakter reveleerde, zijn of haar intieme verwachtingen en levensproblemen openbaarde. Robert was het ware imago van de natuurlijke vertrouweling, zelfs ondanks het feit dat hij zelden iets vrijgaf van zijn eigen gevoelens. Hij was het die vragen stelde en die liet praten doch niet over zichzelf sprak. Ondanks zijn natuurlijke openheid met mensen slaagde hij er niet in door de ingebouwde verdedigingen van Simone Ash te geraken. Hij werd telkens teruggewezen.

Simone was een grote, slanke, elegante, blonde, blauwogige, koele schoonheid met een perfect symmetrisch bleek en jong gezicht waarin ietwat korte maar volle, scharlaken rode lippen trilden die steeds leken vochtig te blijven en in gedempt licht bleven schitteren. Ze had lange, vernauwde ogen die echter plots konden breder worden, zich openden wanneer haar blauwe irissen glansden, en ze had een dun, vrijpostig neusje. Robert bewonderde soms zelfs haar kleine, roze oortjes, en ook de manier waarop ze haar weelderig blonde haren achter zich trok wanneer ze ernstig aan iets dacht of werkte. Ze verkoos levendige kleuren in haar kleren, merkte hij op, combinaties van tinten die contrasteerden zoals rood en wit, blauw en geel, en ze droeg dikwijls een bloes en een rok in levendige bloemenpatronen. Haar schoenen die ze droeg in de zittingen van het College of de Raad toonden hoge hielen die haar lange, slanke benen onderstreepten. Haar rok was nooit zeer lang, dikwijls beperkt tot net onder de knie. Haar figuur was keurig met de lange, perfect gevormde benen, een zeer dun middel en een voldoende gevormde borst. Wanneer ze zich opwond, wat wel af en toe gebeurde wanneer ze haar punten in het College verdedigde, dan duwden haar mooi spitsende borsten tegen een gewoonlijk al gespannen zijden bloes, zodat Robert dan zijn ogen snel moest afwenden naar de muur achter haar om niet te staren, te gluren en te zuchten.

Staren en gluren naar Simone Ash was iets wat Robert zich zeker niet wou toelaten op zittingen van het College van Schepenen, vooral ook niet wanneer hij in een Gemeenteraad voor een oplettend publiek zat, waaronder vandaag meerdere journalisten gewapend met fotoapparaten. Zelfs een afvaardiging van de lokale TV maatschappij was aanwezig deze avond, en een grote videocamera stond op lange poten geplant in de zaal, achteraan. De cameraman stelde juist zijn lenzen scherp af op de Burgemeester. Die lens zou elke blik van Robert naar de mooie Liberale opvangen, en zou die met plezier de volgende dag aan gans Robois tonen!

Wanneer iedereen een plaats gevonden had en het geanimeerde gebrom van stemmen bij de verwelcoming verstomde, opende Robert Jacquet de zitting van de Gemeenteraad een paar minuten na klokslag acht.

In de vergadering zaten achtentwintig personen van de stad, de Schepenen, de Raadsleden en de Stadssecretaresse. Tegenover hen zaten ongeveer dertig mensen van Robois en de journalisten, als publiek.

Aan de rechterhand van Robert zat Alberte Hersalle, de Stadssecretaresse, het hoofd van de administratie van Robois. Aan zijn linkerzijde zat zijn Eerste Schepen, Eliane Collado, de winnares van de meeste stemmen in de Liberale Partij en zijn trouwe aanhangster hoewel lid van een andere politieke groep. Jean Sauvent van Gemeentebelangen zat naast Alberte Hersalle, vooraan.

Het eerste punt op de agenda was de vervanging van Schepen Jean Sauvent door Yves Govin, een jonger Gemeenteraadslid van Gemeentebelangen. Robert meende dat de vervanging geen controverse zou opzwieren bij de Liberalen, en hij verwachtte ook geen al te zure bezwaren vanuit de rij oppositieleden. De vervanging was enkel een interne aangelegenheid van Gemeentebelangen. Jean Sauvent was bijna drieënzestig jaar oud. Hij had aangekondigd dat hij wou aftreden als Schepen, niet als Raadslid. De minderheidsgroepen in de Raad kon het weinig schelen wie in de meerderheid functies waarnam. Het punt droeg waarschijnlijk de meeste en moeilijkste bedenkingen weg van Robert Jacquet zelf, want toen hem de verwisseling gemeld werd, slechts een maand geleden, kwam ze als een volledige verrassing aan.

Ongeveer een maand geleden was Yves Govin opgestaan in een interne vergadering van de leden van Gemeentebelangen. Hij had het gezicht van een wezel, zijn lange, vettige, zwarte haren strak en recht over zijn schedel naar achter gekamd en geplakt. Govin was Gemeenteraadslid, maar tot op dat ogenblik was hij één van de meer zwijgzame Raadsleden geweest en hij had meerdere zittingen gemist. De Voorzitter van Gemeentebelangen had Govin al terechtgewezen en hem genoopt tot meer aanwezigheid, want in de Raad telde elke stem, vooral omdat Gemeentebelangen plus de Liberalen ook niet een belangrijke meerderheid hadden. Tijdens de politieke vergadering verscheen Govin uit het niets met de aankondiging, niet met de vraag, betreffende zijn verwisseling met Sauvent. Robert Jacquet had opgemerkt dat zelfs Sauvent wat verrast was die avond. Sauvent had onlangs niet herhaald dat hij wou opstappen uit het College, ondanks zijn vroegere verklaring. Robert had eerder gedacht dat Sauvent het idee had laten varen.

Govin had een sterke aanhang verzameld, want de Schepenen Gasson en Dewez spraken zich direct uit voor de vervanging. De Voorzitter van Gemeentebelangen, Albert Desjardins, zocht om tijd te winnen. Hij ook wist blijkbaar helemaal niets af van de plotse aanspraak van Govin. Desjardins meldde grimmig dat er een probleem was, want Govin stond niet goed gerangschikt in de volgorde van stemmen behaald op zijn naam in de laatste verkiezingen. De kandidaten op de lijst Gemeentebelangen hadden een contract getekend vóór de verkiezingen, waarin stond dat als Schepenen konden benoemd worden die leden van Gemeentebelangen die de meeste stemmen behaald hadden. Vier Raadsleden tussen de laatste Schepen, Albertine Dewez, en Govin, hadden meer stemmen behaald dan Govin en konden dus eerder aanspraak maken op een zetel in het College! Indien iemand van die vier Schepen wou worden, moest Govin afzien van zijn kandidatuur. Die drie vrouwen en één man waren aanwezig op de vergadering. Ze verklaarden allen als bij mirakel dat ze hun aanspraak tot een plaats als Schepen overlieten aan Govin.

De Voorzitter van Gemeentebelangen, de Schepenen André Bacca en Nadine Dumortier, zowel als Robert Jacquet, werden totaal verrast door die wending. De overeenkomst, de onderhandelingen ten gunste van Govin hadden achter hun rug plaatsgehad. Zoveel was duidelijk. De geest van Robert Jacquet raasde toen. Hij probeerde te begrijpen wat er gebeurd

was. Hij zou nooit Govin voorgesteld hebben om Jean Sauvent te vervangen! Desjardins ook zou iemand anders verkozen hebben om deel uit te maken van het Schepencollege. Waarom was de kandidatuur van Govin hem dan door de strot geduwd? Robert en Albert bekeken elkaar met dezelfde achterdocht in het hoofd. Robert vroeg een week bedenktijd, maar een stemming werd gevraagd diezelfde avond, geëist door Govin en zijn aanhangers. Govin toonde zich plots spraakzaam om te pleiten voor zijn kandidatuur. Tijdens de stemming kozen de meeste Raadsleden voor Govin. De handen van de Voorzitter van Gemeentebelangen en van Robert Jacquet werden omgedraaid en verwrongen. Albert Desjardins was niet bereid dat zo snel te vergeten, zag Robert.

Robert begreep slechts enkele dagen later wat er gebeurd was. Yves Govin had een nieuwe betrekking gekregen. Hij had redelijk onverwacht een functie gekregen van Adjunct Politieke Secretaris van de Partijvoorzitter van de Federale Verenigde Democraten in het Brusselse hoofdkwartier van die partij. Telefoontjes werden ogenblikkelijk verzonden vanuit het gebouw van dat hoofdkwartier naar beneden in de graden, van het regionale niveau tot op het lokale vlak. De Agglomeratievoorzitter van de VDP was persoonlijk tussengekomen om druk uit te oefenen op de Raadsleden van Robois, om hen door dreiging en overreding en beloftes ertoe te dwingen hun aanspraak op het Schepencollege af te staan aan Govin. Een functie van leraar werd beloofd aan de zoon van het ene Raadslid. Een ander Raadslid kreeg een bevordering toegeschoven in de administratie van het Ministerie waarin ze werkte. Een regionale subsidie werd beloofd aan de sportclub van het derde Raadslid. Een vierde Raadslid, een vrouw ook, legde in tranen uit aan Robert Jacquet en aan de Voorzitter Desjardins, dat mensen van de VDP haar bedreigd hadden haar in alles in het vervolg te zullen dwarsbomen als ze haar plaats niet afstond aan Yves Govin. De beloftes en de bedreigingen kwamen neer op niets anders dan regelrechte chantage, iets wat Desjardins verafschuwde. Jacquet en Desjardins waren beiden evenzeer verontwaardigd, maar machteloos. In de volgende zitting van de Gemeenteraad zou Jean Sauvent wel degelijk vervangen worden als Schepen door Yves Govin.

Robert en Albert kropen dichterbij elkaar, ze keken beiden achterdochtig naar de nieuwkomer die hen uitgedaagd had en die een kleine overwinning behaald had zonder hen in het debat te mengen.

Vele personen kwamen snel te weten hoe Govin zijn greep naar de macht had verwezenlijkt. Menig een beloofde een moeilijke tijd aan Govin, maar iedereen van Gemeentebelangen stond voor voldongen feiten. De leden balden hun vuisten, maar ze zwegen. Govin kon nog bakzeil halen in de Gemeenteraad als vier andere Raadsleden minimum met de minderheidspartijen mee tegen hem stemden in de Raad. Robert Jacquet had dat nog kunnen regelen, maar dat zou betekenen dat er een tweedracht binnen Gemeentebelangen publiek werd, binnen de heersende meerderheid. Dat dispuut zou uitgroeien tot een openbaar schandaal in de pers en in de stad. Gemeentebelangen zou daar verzwakt uitkomen. Noch de Voorzitter van Gemeentebelangen, noch Robert Jacquet konden een schandaal toelaten, noch zich dat veroorloven op minder dan een jaar van nieuwe verkiezingen. Ze slikten en gaven toe. Yves Govin zou in de volgende Gemeenteraad als Schepen voor Robois ingekozen worden.

De worm zat daarmee in de appel, speet het Robert Jacquet. De gemakkelijke dagen van een groep vrienden die in harmonie met elkaar werkten naar een gemeenschappelijk doel ten voordele van de bewoners van Robois, behoorden tot de verleden tijd! Hebzucht, machtswellust en persoonlijke ambitie hadden het heft in handen genomen. Brussel had de gelegenheid te baat genomen om in een stad met een goed georganiseerde meerderheid de

controle over te nemen van een groep die de wind in de zeilen had. De Brusselse machtspeletjes hadden ook Robois bereikt.

Robert Jacquet was er helemaal niet zeker van of hij aan die spelletjes wel wou deelnemen. De gedachte aan ontslag kwam voor het eerst bij hem op. Hij wou geen pion zijn op het schaakbord van Brussel, een pion die snel zou opgeofferd worden. Een sluier van donkere ontmoediging begon over hem heen te hangen. Hij realiseerde echter dat opgave betekende de Raad aan Yves Govin over te laten. Robert zou waarschijnlijk nu ook een uitdager krijgen in Govin voor de functie van Burgemeester van Robois tijdens de verkiezing van het volgend jaar. Het smaakte Robert zuur in de mond, en die smaak was van Govin. Had Robert de politieke Groep Gemeentebelangen in Robois alleen maar sterker gemaakt om Gemeentebelangen te zien overnemen door de oude politieke garde die beheerd werd vanuit een gebouw te Brussel? Zou Govin de dolk worden die in de rug van Robert gestoken werd?

In de Gemeenteraadszitting van die avond kon één man, een lid van de Socialistische oppositie, het niet nalaten om zijn sarcastische opmerkingen over de keuze Govin te berde te brengen. Die man stelde dat het een schandelijke verkrachting was van het democratisch principe en een bedrog tegenover de stemmende mensen van Robois om als Schepen aan te duiden iemand die als derde laatste kwam in de lijst van stemmen op Gemeentebelangen.

Het Raadslid dat zo sprak was Jean Castelle, die ook Parlements lid was en een toekomstige Minister kon worden als de informatie van Jacquet exact was. Robert verwachtte dat Castelle meer en meer van zich zou laten horen naarmate de verkiezingstijd vorderde. De man zou de campagne ingaan als Parlements lid en Minister, en niet aarzelen naar de halsslagader van Gemeentebelangen te stoten telkens hem een gelegenheid aangeboden werd. Castelle kon heel wat invloed uitoefenen, en ook macht in de verkiezingsperiode hanteren. Hij kon veel beloven om meer stemmen van Robois aan te trekken. De zwakheid van Robert zou de sterkte van Castelle vergroten. De stemmen van Robois waren cruciaal voor de loopbaan van Castelle en voor zijn plaats in de partij.

Robert Jacquet moest tegen zijn zin in antwoorden dat Gemeentebelangen de gemeenschap het best wou dienen door de plaats van Schepen te geven aan een getalenteerde, intelligente persoon die voldoende tijd had om zich te wijden aan het welzijn van de burgers.

Gemeentebelangen had daarom intern besloten om Govin voor te stellen tot het College. Dat soort van uitleg moest volstaan, maar vele wenkbrauwen trokken omhoog, voorhoofden fronsten zich, en de oppositie grinnikte. Niemand was de dupe. Wanneer Jacquet snel in de richting van Govin keek, zag hij ook Govin openlijk grijnzen achter de tafel, verzekerd van zijn nieuwe macht, maar zich er goed van bewust dat de Burgemeester tegen zijn eigen overtuiging in had gesproken.

Jean Sauvent kreeg een luid, hartelijk applaus toen hij zijn zetel inruilde voor die van Yves Govin.

De volgende agendapunten waren minder controversieel. De herstelling van verscheidene stadswegen werd unaniem gestemd, en dat was ook het geval voor de werken aan het zwembad van Haut-Robois en aan de uitbreiding van het sportcomplex van Grez-Duros.

Er was een probleem met het huis van een parochiepriester van Grand-Liges. Simone Ash had een overeenkomst afgesloten met de Kerkfabriek om het oude maar grote parochiehuis uit te wisselen tegen een meer modern en comfortabel appartement voor de priester in het dorp. De Bisschop had dat ook aanvaard onder voorwaarde dat het parochiehuis zou omgebouwd worden om er sociale woningen van te maken, wat ook de bedoeling was van Ash. De priester

vroeg nu naar een bijkomende vergaderplaats waar de Kerkfabriek kon samenkomen. Simone Ash stelde een groot lokaal voor in de gemeentenzaal van het dorp, en de priester had dat aanvaard. De transfert moest beslecht worden in de Raad. Het probleem hiermee was dat Simone Ash het vroegere priesterhuis inderdaad wou omvormen om er sociale woningen in te richten, wat echter niet naar de zin was van enkele omwonenden. De restauratie zou beheerd en betaald worden door de Adelbert Sociale Woning Maatschappij, de ASWM, een bedrijf dat in theorie onafhankelijk van de stadsadministratie beheerd werd, maar dat toch een instrument van de stad was en diende om de armeren van Robois te voorzien van een degelijke woning aan lage huurgelden.

De Gemeenteraad moest dus ook stemmen om de transfert te regelen naar die VZW, Vereniging Zonder Winstgevend Doel, die de ASWM was. Meerdere personen die in de omgeving woonden protesteerden tegen het project. In die parochie woonden vele, rijke, oudere mensen in mooie villa's, die de aankomst van armere families in het kalme dorpscentrum vreesden. Ash en Jacquet wisten dat de rijke villabewoners van Grand-Liges enkel maar om die reden bezwaren opwierpen, maar nog andere argumenten werden bijgehaald. Het parochiehuis moest beschermd worden als stedelijk patrimonium, en zo voort. Ash had weerstand gekregen tegen haar project, en die overwonnen in haar eigen Liberale Partij.

In de Gemeenteraadszitting steunden de Socialistische Partij en Gemeentebelangen haar in blok om een comfortabele meerderheid te halen. Twee Raadsleden van de Liberale Partij stemden tegen, tegen hun eigen Schepen. Jean Castelle stond toen opnieuw op, stellende hoe vreemd hij het vond dat de Liberale Schepen blijkbaar het vertrouwen verloren had van een belangrijk deel van haar partij. Robert Jacquet liet die opmerking wijselijk onbeantwoord. Hij zag wel hoe het gezicht van Simone rood werd toen ze onder aanval kwam te staan. De stemming tegen haar was in het openbaar gebeurd. Ze zou het probleem opnieuw moeten aanpakken binnen haar eigen partij.

Robert vond dat dit niet de meest aangename zitting van zijn politieke loopbaan was, noch voor hem noch voor Simone Ash.

Robert Jacquet bleef nadien punt na punt onverstoord inleiden in de zitting. Praktisch geen bezwaren werden ingediend tegen zaken van dagelijks beheer. De nodige kredieten voor een aantal werken werden goedgekeurd.

Een ander, minder belangrijk probleem bracht de Raad tot sympathiek lachen. Op een nevenweg van de N11, op een gemeenteweg met zwaar verkeer, had de Schepen van Wegenwerken Jean Sauvent een ononderbroken volle witte lijn laten trekken in het midden van de weg zodat auto's elkaar daar niet meer konden voorbijsteken. Op dat stuk moesten de auto's nu achter elkaar blijven rijden. Auto's die elkaar in dezelfde richting voorbijstaken waren een gevaar voor tegenliggers, en de frequente oorzaak van ongevallen op die weg met vele bochten.

Sauvent was echter vergeten dat aan één kant van die weg ook een garage stond die uitgebaat werd door Eric en Nicole Doms-Berlé. Die garage verdeelde ook benzine. Vermits er nu een volle witte lijn lag vóór hun garage, was het niet meer toegelaten voor auto's die van rechts kwamen aangereden om de weg over te steken om te tanken. De auto's moesten eerst naar de volgende afsteek rijden, en die lag ver. Jean Sauvent, niet langer Schepen, zei vanuit zijn nieuwe zetel dat hij er niets op tegen had om de lijn op die plaats te onderbreken, en Govin knikte zijn akkoord. De verandering moest wel gebeuren met een kleine kost, maar Marc Thoran die verantwoordelijk was voor de veiligheid op de wegen aanvaardde de verandering en de kosten, die wel in de Raad moesten gestemd worden. Dit punt werd dan ook snel en unaniem aanvaard.

Robert Jacquet stelde daarna nog het nieuwe sportcentrum van Aucourt voor, waaraan de oppositie wel enige woorden toevoegde om de late komst van het voorstel voor een heel oude nood te bekritisieren, en daarmee werd ook dat punt goedgekeurd.

Robert Jacquet sloot de zitting van de Gemeenteraad af rond tien uur dertig in de avond.

Veel Raadsleden bleven nog verder praten in de Raadszaal. Het publiek en de journalisten verlieten de zaal. Robert Jacquet scharrelde zijn dossiers samen toen Simone Ash naar hem toestapte van achter de rug van de andere Raadsleden. Ze vroeg hem enige minuten alleen te spreken. Jacquet stelde voor om haar de volgende dag te ontmoeten, maar ze drong aan op een kort gesprek nog dezelfde avond. Robert veronderstelde dat Simone hem wou vertellen wat er exact gebeurd was met de zaal van de parochiepriester, een zaak die haar sterk leek aan te belangen. Hij zei dat hij op haar zou wachten in het bureau van de Burgemeester naast het Stadhuis, en dat binnen het kwartier tijd. Ash dankte hem niet met een glimlach. Ze stapte direct naar de uitgang.

Robert Jacquet verliet de Raadszaal als laatste. Aan de deur vond hij Jean Sauvent die hem opwachtte.

Jacquet nam de arm van Jean Sauvent en trok hem tegen de binnenmuur van het portiek, iets meer de donkerte in.

Hij fluisterde, 'Jean, dit was onze laatste zitting samen als Schepen. Het spijt me erg. Je had ons niet nu en niet zo plots moeten verlaten. Je had kunnen wachten tot de verkiezingen. We zullen je eren door Gemeentebelangen tijdens de volgende Raadszitting. We zullen je dus nog eenmaal uitnodigen voor je hoedanigheid als Schepen. Je volbracht goed werk gedurende vele, vele jaren, en voor wat mij betreft had je aan kunnen blijven. Je bemeestert nog steeds de materie van je domein, dus betreur ik het je te zien gaan vóór het einde van je mandaat. Ik zal je persoonlijk erg missen in het college. Ik zou nog je raad willen inwinnen in de toekomst, dus hoop ik dat je me af en toe zult toestaan naar je te komen om dingen te bespreken.'

De oudere man zuchtte, 'ik waardeer hoe je je voelt, Robert, en mijn deur zal steeds voor je open staan. Dank je voor je vriendelijke woorden. Ik voelde me toch een beetje opgebrand, weet je, eigenlijk al vijf jaar geleden. Het is waar dat ik laatst opnieuw smaak kreeg voor de stadspolitiek. Je bracht een gans andere, lichtere sfeer in het College, en dat gaf me hoop en moed. Maar Yves Govin drong erg hard aan opdat ik zou vertrekken! Hij zei me dat ik oud en onbekwaam werd. Het werd tijd dat ik opstapte en de ernstige zaken overliet aan een jongere, meer dynamische man.'

'Hoe erg drong Govin aan, Jean? Waarom kwam je niet naar mij toe om me daarover te spreken?'

'Hij drong erg aan, en gedurende lange tijd! Ik kan je dat nu wel vertellen, want ik ben buiten bereik. De partijleiders van Brussel telefoneerden me. Ze lieten me verstaan dat het in de interesse was van de echtgenoot van mijn oudste dochter, om Robois voor mij te laten gaan. Mijn schoonzoon maakt een lastige tijd mee in het Ministerie van Financiën deze laatste maanden. Dat bracht een sterke druk op het huwelijk van mijn dochter en op haar familie. De mannen van Brussel zeiden me in bedekte maar niet mis te verstane termen dat mijn schoonzoon met een mooie bevordering kon overgeplaatst worden van zijn Brussels bureau naar dichterbij Robois, naar een functie te Namen, naar een minder veeleisende baan in een meer aangename omgeving. Ik moest echter mijn plaats van Schepen zonder protesten afstaan aan Govin. Als ik weigerde, kon mijn schoonzoon nog onder meer druk komen in het Ministerie. Ik ging akkoord.'

‘Dat is eenvoudigweg chantage, Jean!’

‘Oh, het werd wel voorgesteld in zachte bewoordingen en in zinnen besmeerd met honig, Robert, maar in duidelijke, eenvoudige termen die sneden zoals een scherp slagersmes. Die mensen konden waar maken wat ze beweerden!’

Jean Sauvent klonk bitter. Hij boog zijn hoofd onder de doordringende blikken van Robert Jacquet.

‘Ik ben te oud om aan die druk nog te kunnen weerstaan,’ ging Sauvent verder, ‘en ik kan dit gevecht niet winnen. Mijn tegenstanders zijn te sterk. Ik wil mijn dochter gelukkig zien. Die zaak in verband met Yves Govin werd in enkele ogenblikken beslecht. Govin zelf kwam ook meerdere malen naar mij thuis om te pleiten, of eerder om me nog wat meer te bedreigen.’

Robert ging dichterbij Sauvent toe.

Hij zei, ‘ik houd niet van deze manier om overeenkomsten af te sluiten, Jean. Ik wil dit niet zo gemakkelijk laten vergeten!’

‘Ik houd ook niet van wat er gebeurde. Ik wou je echter waarschuwen. Govin is nog verder aan het intrigeren achter je rug en achter de rug van velen in Gemeentebelangen. Hij is nu een man van de VDP, niet zozeer meer van Gemeentebelangen. Brussel wil de controle overnemen van de stemmen van Gemeentebelangen, om van Gemeentebelangen opnieuw een volwaardige Verenigde Democraten, VDP lijst te maken en toch gebruik te maken van de naam en de reputatie van Gemeentebelangen. Govin zoekt Gemeentebelangen te liquideren. Hij heeft de steun van de VDP partijhoofden van Brussel daartoe, hun opdracht zelfs, en met hen achter zich kan hij heel wat macht ontwikkelen over onze groep.’

‘Heb je dit al verteld aan André Bacca, aan Nadine Dumortier, aan Marc Thoran? Zijn die zich ervan bewust wat er op het spel staat?’

‘Neen, ik heb hen niet gewaarschuwd, en ik doe dat liever ook niet. Ze zijn echter niet dom, maar politici met ervaring. Ze snuiven wel wat op. Ze weten dat dingen zoals dit kunnen gebeuren. Ze zullen al wel begrepen hebben dat er iets vuils aan het brouwen is binnen Gemeentebelangen. Let echter op! Het is in hun belang de zijde van de sterkste te kiezen in dit spel, hoeveel sympathie ze ook kunnen opbrengen voor je. Je moet met hen praten. Ze steunen je nog steeds in Gemeentebelangen, en ze houden aan je, maar de partij in Brussel kan ook hen weten te bereiken.’

‘Ik zal dan met hen praten,’ beloofde Robert.

De ogen van Jean Sauvent schoven plots langs die van Robert door. Robert volgde de blik om Yves Govin buiten te zien staan die naar hen keek met een hautaine trek om zijn mond.

Sauvent knikte nog een goede avond met zijn hoofd, en wandelde plots verder. Robert volgde hem om nog een paar woorden te zeggen tot de mensen die aanwezig waren op de zitting van de Raad. Een journalist vroeg hem naar zijn bemerkings bij de openbare werken die gestemd werden. Robert zag Yves Govin zich omdraaien en snel door de binnenplaats van de abdij stappen, de nacht in.

De Liberale Partij. Robert Jacquet

Ik wandelde langzaam, met razend hart, naar mijn bureau van Burgemeester aan de andere zijde van de binnenplaats. Dat was ooit het bureau van de Abt geweest, tot in de achttiende eeuw. De kamer was eerder lang dan breed, en in L-vorm. Mijn tafel, een aantal stoelen en een archiefkast stonden aan het ver eind, verborgen achter de hoek van de L. Wanneer ik

achter mijn bureau zat had ik een mooi zijzicht op de binnenplaats, op een deel van de groene grasmat, en zelfs nog op de fontein en op de reusachtige eikenboom die de fierheid van Robois was omdat hij verondersteld werd meer dan honderdvijftig jaar oud te zijn. Delen van de abdij dateerden van de veertiende eeuw en zelfs van nog vroeger. Dat was voorzeker ook het geval voor de ronde, stenen gewelven in de andere tak van mijn zaal, die ik gebruikte als vergaderplaats. Ik had een lange, monumentale, stoere tafel gerecupereerd, een tafel uit eik met heel mooi gesneden poten. Die tafel kwam waarschijnlijk ook uit de abdij, maar ze werd gevonden onder een dikke laag stof in de kelders van de Maatschappij voor Maatschappelijk Welzijn. Ik vond ze net op tijd omdat de OCMW ze wou vernietigen. Ik liet ze schoon maken, en ik plaatste ze in mijn langere deel van de zaal. Die tafel moest in de achttiende eeuw gemaakt zijn, in de tijd dat één van de rijkere Abten het langere deel toegevoegd had aan zijn kantoorruimte. De plaats die ik nu had was waardig aan een prins. Ik zat hier echter slechts wanneer ik bezoekers met enige praal wou ontvangen. Ik was meer iemand met een vliegend bureau! Ik werkte onderweg, in mijn auto, of thuis, deelde mijn bevindingen en bevelen uit per draagbare telefoon.

Ik besloot op Juffrouw Simone Ash te wachten aan de ingang van de kamer, aan mijn lange tafel. Ik vond dat minder formeel en indrukwekkend voor haar, eerder dan me te zien zitten achter mijn massief bureaumeubel in een koningszetel en zij in de smallere stoel aan de andere zijde. Ik wou geen meter solide eik tussen mij en Simone Ash! Ik draaide een zetel naar de deur en plaatste een andere terzijde me. Daarna wachtte ik geduldig af. Ja, het zou gezelliger lijken haar zo voor een kort gesprek te ontvangen, direct naast elkaar gezeten, nonchalant, eerder dan gescheiden te blijven door honderdvijftig kilogram zware eik.

Ik voelde me vermoeid. Ik zuchtte en keek naar mijn klok boven de deur. Ik wou naar huis terugkeren, hoewel mijn huis er verlaten en veel te groot voor één persoon zou bij liggen. Ik wou niet meer op dit late uur nog over politiek praten! Ik had mijn bekomst voor de dag. Waarom had ik aanvaard Simone nu nog te zien?

De deur kraakte, opende, en Simone Ash liep stralend mijn bureau in. Ze hijgde toen ze aankwam, want ze was nog met andere personen blijven praten in de binnenplaats, en ze was iets te laat om naar mij te komen. Ze had gelopen. Ze vertelde me dat in één adem.

‘Het spijt me, ik zal u niet lang ophouden,’ begon ze. ‘Ik liep nog enkele personen tegen het lijf. Je weet hoe het dan gaat. Ik wou u slechts heel even spreken over de aanduiding van Raadslid Yves Govin tot Schepen. We hebben met Gemeentebelangen gestemd.’

Ik zuchtte opnieuw. Ik had niet verwacht nogmaals deze avond over Govin te moeten praten. Ik had voldoende over Govin gehoord vandaag. De keuze van die kerel tot het College was een interne aangelegenheid van Gemeentebelangen. Wij kozen onder de Raadsleden van onze groep wie we wilden om Schepen te worden. De Liberale Partij moest zich niet bezig houden met Yves Govin.

Ash ging verder terwijl ik haar fijn gevormd gezicht bestudeerde, haar kleine maar voortreffelijke trekken, haar toch iets jongensachtig gelaat, haar delicate, beweeglijke lippen. Het was me steeds een speciaal genoegen naar haar te kijken.

‘We zijn bezorgd. Kan de keuze van Govin door Gemeentebelangen een verandering in onze relatie betekenen?’ vroeg ze.

‘Eerst en vooral zou ik willen weten wie met ‘we’ bedoeld wordt,’ wierp ik terug. ‘En dan moet ik antwoorden met neen, ik meen niet dat er iets zal veranderen in het College. We hebben een nieuwe man aan boord, maar het schip vaart verder zoals voorheen. Govin is in Gemeentebelangen zoals Sauvent dat was.’

‘Ja, natuurlijk,’ aarzelde Ash. ‘Met ‘we’ bedoelde ik de leden van de Liberale Partij. Eliane Collado zond me naar u, en ook de andere Schepenen en Raadsleden van de Liberale Partij.’ ‘Dat is door veel volk,’ merkte ik droogjes op.

Eliane Collado was een vriendin en een vertrouweling van oudsher. Ik had gewerkt aan het herstellen en verbouwen van haar villa. Dat vroeg heel wat vergaderingen, samen, en we waren enigszins intiem geworden. Waarom was Eliane niet zelf naar me toe gekomen zoals ze steeds deed? Eliane was ook de Voorzitster van de Liberale Partij van Robois. Was ze nu bezig zich aan het terugtrekken, weg van mij, een afstand aan het creëren, tussen mij en haar, voor de volgende verkiezingen? Was ze meer terughoudend aan het worden in haar steun aan mij als Burgemeester? Had ze daarom Simone Ash naar me gezonden als de Hermes van dienst, de afgezante die tot niets zou binden? Was de waarschuwing van Jean Sauvent al in actie getreden? Hoe snel toch verloor men vrienden in de politiek! Ik meende dat Eliane me al liet voelen dat de steun van de Liberale Partij in het komende verkiezingsjaar zeer voorzichtig zou blijven, onder reserve, onderworpen aan mogelijke herziening.

Simone Ash kon de gevoelens van ontgoocheling van mijn gezicht aflezen. Een blik van melancholie, van medelijden zelfs, kwam als een dunne sluier in haar ogen. Ik haatte die blik. Ik wou Simone Ash me nooit zwak zien, gekastijd, misschien al overwonnen.

‘We zouden onze alliantie met Gemeentebelangen na de volgende verkiezingen willen verderzetten,’ legde Ash snel uit. ‘Eliane wou u dat nu al laten weten. Wij, de Liberale Partij, kunnen dat op dit ogenblik nog niet openlijk verklaren, want dergelijke politieke aankondiging zou door de bevolking beschouwd worden alsof de verkiezingen eigenlijk onnodig waren, alsof de zaken al op voorhand beslecht waren. Nochtans willen we u en Gemeentebelangen laten weten dat we bereid zijn een nieuwe alliantie met Gemeentebelangen aan te gaan om het volgend College te vormen. We zouden uw mening over dit voorstel willen kennen.’

‘Uw voorstel lijkt me voortreffelijk’ antwoordde ik. ‘Ik zal het overdragen aan de Voorzitter van Gemeentebelangen en aan enkele betrouwbare personaliteiten van onze groep. Zulke overeenkomst moet inderdaad geheim worden gehouden. Ik kan vandaag in die zaak echter niet voor Gemeentebelangen spreken. Ik moet het Politiek Bureau van onze groep laten beslissen over de alliantie. U kunt echter wel aan Eliane zeggen dat ik persoonlijk verkies het goede werk met onze vrienden van de Liberale Partij van Robois in het College ook in de toekomst verder te zetten, zolang als de huidige leiders en Raadsleden die partij blijven beheren. Daar kunt u Eliane mijn woord op geven. Zeg haar ook alstublieft dat ik ontgoocheld ben omdat zij zelf me niet over die zaken aansprak.’

Ik bleef heel hard en koel naar Ash kijken, zodat ze mijn gekrenktheid correct zou kunnen overbrengen aan Eliane Collado. Simone en Eliane moesten begrijpen dat Eliane zich naar mijn mening lang niet voldoende geëngageerd had. De bevestiging van een bondgenootschap was iets wat de Voorzitster van de Liberale Partij persoonlijk had moeten brengen, niet via een boodschapper.

‘Om dan het tweede hoofdstuk van mijn gesprek aan te vatten,’ ging Simone verder, ‘wij vragen ons af welke rol Yves Govin voortaan kan spelen in Gemeentebelangen.’ Ik bleef zwijgen. Het was de tweede maal dat Ash me deze avond verwondde. Als Eliane haar afstand wou bewaren, dan was ik niet bereid meer te geven aan de Liberale Partij, aan Eliane of aan Simone, dan wat ze op dit ogenblik verdienden. Ik weerhield hen dus van mijn onvoorwaardelijk vertrouwen, maar moest dat bijna direct betreuren.

Simone zei, 'ik weet niet goed hoe dit op de juiste wijze aan te kaarten. We hoorden dat Yves Govin een partijfunctionaris van hoge rang is geworden in het Bureau van de federale Voorzitter van de Verenigde Democraten. Hij is ambitieus en geniet van veel steun in Brussel. We vrezen dat hij ook een zwaargewicht kan worden in Gemeentebelangen van Robois, en zo zijn ideeën van de VDP zou willen opdringen. We vrezen dat hij zou kunnen proberen een coalitie af te sluiten met Castelle en de Socialisten van de stad.'

'Dat zou hij kunnen proberen te doen,' bevestigde ik. 'Castelle en de Socialistische Partij zullen druk uitoefenen op de Verenigde Democraten in Brussel om dat te bewerkstelligen. Het kan gebeuren dat ze samen zouden willen met Gemeentebelangen een alternatieve alliantie te vormen. Ik ben ervan op de hoogte dat de Socialistische Partij Castelle in Robois aan de macht wil, als Schepen in het College, en wellicht ook als Burgemeester. Govin kan het instrument zijn van de VDP partijleiders van Brussel die maar al te graag de Socialisten zouden ter wille worden om elders enkele mooie postjes te bekomen voor hun beschermelingen, misschien een bijkomende Ministeriële functie. Ik weet dat alles, zij het slechts recentelijk.

Die mensen kunnen echter de mathematica van de verkiezingsuitslagen vergeten zijn. Ik had vier maal meer stemmen op mijn naam dan Yves Govin. Dat ook is een gewicht in de balans van de politieke macht. Politiek is een machtsspel, en de uiteindelijke macht komt van de kiezers. Zoekt Gemeentebelangen en de VDP van Brussel het risico te lopen mijn stemmen en daarmee hun fragiele meerderheid in Robois te verliezen? Wat houdt er me tegen om naar de verkiezingen te gaan met een andere groep dan Gemeentebelangen, met mijn eigen groep bijvoorbeeld, en een rechtstreeks beroep te doen op mijn vrienden en populariteit?'

Simone Ash bleef nu scherp naar me kijken, alsof ze me woog en wou weten hoe zelfbewust ik met dat idee speelde. Ze toonde plots ontzag. Ze wist dat ik meende wat ik zei. Ze wist dat ik een spel ook hard kon spelen.

Ik voegde toe, 'u bent goed geïnformeerd. Eliane is goed geïnformeerd. Ik herhaal mijn vraag: waarom kwam ze me niet zelf daarover ondervragen?'

Ik stopte met spreken, wachtend op een antwoord dat er moeilijk kwam. Wat was er aan de hand?

'U weet zonder twijfel zoveel als wij, of nog meer,' dacht Simone hardop. 'Eliane had u dit alles zelf willen zeggen, maar Eliane overweegt om de politiek na de komende verkiezingen te verlaten. Het is zelfs mogelijk dat ze haar kandidatuur niet plaatst voor de lijst van de Liberale Partij bij die verkiezingen!'

Dat was werkelijk heel concreet en belangrijk nieuws! Dit was inderdaad de dag van alle verrassingen!

Ik reageerde snel, 'Eliane is de algemeen erkende en niet gecontesteerde leidster van de Liberale Partij. Waarom zou ze nu willen opstappen?'

'De echtgenoot van Eliane is heel wat ouder dan zij. Hij heeft de bedoeling om binnen twee jaar met pensioen te gaan. Eliane en Paul overwegen om dichterbij hun kinderen en kleinkinderen te gaan wonen. Hun beide kinderen wonen met hun families in het zuiden van Frankrijk. Eliane en Paul willen vertrekken uit Robois. Die informatie is uiterst vertrouwelijk, Mijnheer Jacquet. Enkel u en ik weten nu af van haar bedoelingen. Eliane wil dit stil houden tot minstens na de volgende verkiezingen, minstens tot op het ogenblik dat de lijst van de Liberale Partij openbaar gemaakt wordt. Als ze nog op onze lijst zal staan, dan zal ze haar vertrek niet aankondigen tot pas na de verkiezingen. U moet begrijpen wat er op het spel staat!'

'En ze is bezig haar prestige en haar leiderschap langzaam maar zeker over te dragen aan Simone Ash,' besloot en begreep ik plots hardop.

Ash zond me een snelle, koude, maar ook ietwat verveelde blik van uitdaging, gemengd met trots.

‘Niet noodzakelijk,’ schoot ze terug. ‘Wie de nieuwe leider van de Liberale Partij wordt zal bepaald worden door het Partijbureau!’

‘Natuurlijk,’ gaf ik grinnikend toe.

‘Natuurlijk,’ herhaalde Simone Ash eerst beslissend, maar daarna lachte ze fijntjes.

We zwegen.

Simone Ash wachtte enige ogenblikken, keek naar haar mooi geverfde vingernagels, boog haar hoofd en zei dan op een bijna fluisterende toon, ‘ik weet nog niet of ik dieper betrokken wil geraken in de politiek. Het leiderschap van een partij brengt meer verantwoordelijkheden en werk mee dan ik misschien bereid ben op me te nemen. Ik blijf eerst en vooral een dokter! Ik heb nog niets besloten. Toch moet u weten dat ik er eerder zou aan houden uw bondgenote te worden dan de bondgenote van eender welke andere politicus van Robois!’

Simone Ash werd heel erg rood toen ze die woorden langzaam bracht, woorden die op verschillende manieren konden geïnterpreteerd worden, en die me eens te meer in verwarring brachten, verwonderden en verrasten op die gedenkwaardige dag. Ik merkte de nuances op in wat ze zei. Ze zou een persoonlijke alliantie met mij persoonlijk politiek willen verder zetten, niet noodzakelijk met Gemeentebelangen, en niet noodzakelijk met de partij van Govin.

Opnieuw bleef ik enkele ogenblikken zwijgen. Ik bestudeerde haar halssnoer van blinkende, grijze parels. Had Simone zich nu onvoorzichtig open maar oprecht uitgesproken? Waren haar woorden ook een opening naar nauwere persoonlijke relaties tussen ons? Een ervaren politicus zou zoiets nooit gezegd hebben aan een lid van een andere partij. Opties moesten steeds open gehouden worden. Eliane zou nooit haar persoonlijke voorkeur zo vrijuit hebben verklaard, zelfs niet in privé, zelfs niet tegen mij. Waarom had Eliane deze Simone naar me toe gezonden? Had Eliane Simone naar mij gestuurd als haar kroonprinses en opvolgster? Wou ze dat Simone en ik vertrouwelingen werden zoals zij en ik in het verleden waren geweest? Had Eliane in het College en in de Raad bemerkt met welke hongerige ogen ik soms naar Simone staarde? Wou ze ons samenbrengen? Misschien werd er hier en nu meer dan één spel gespeeld, meende ik, op meerdere vlakken.

Ik dook even weg en zei, ‘ik waardeer wat u me daarnet vertelde. Laat me de situatie als volgt samenvatten. Op dit ogenblik wil ik nog steeds de volgende Burgemeester van Robois worden. Ik wil de lijst van de kandidaten voor Gemeentebelangen van de volgende verkiezingen trekken. Ik ben me er van bewust dat Yves Govin, met de steun van Brussel, me daarin een uitdager kan worden. Ik zou het waarderen alle nieuwe informatie te horen die uw partij kan inwinnen of horen betreffende hem en zijn positie in het hoofdkwartier van de VDP-partij te Brussel. Ik zal natuurlijk mijn eigen informatiebronnen aanspreken, maar alles interessants wat jullie leren binnen de Federale Regering, bijvoorbeeld, is welkom bij mij. Het blijft mijn bedoeling om ons bondgenootschap met de Liberale Partij verder te zetten en te verstevigen. Over al dit moet ik u vragen niet in publiek te spreken. Ik zal er ook niet over praten, behalve dan met de Voorzitter van Gemeentebelangen en met enige vrienden die ik volledig kan vertrouwen. Ondanks dat alles weet ook ik niet wat de toekomst ons kan brengen. Zeg echter alstublieft aan Eliane dat ik voor mijn overtuigingen zal vechten.’

‘We waren ervan overtuigd dat u dat zou doen,’ bevestigde Simone snel. ‘Eliane wou dat u wist wat er in de Liberale Partij omging, en vooral ook wat er met haar begon te gebeuren. Ze vroeg u het vertrouwen te bewaren in haar en in mij. Ik zal nu ook even samenvatten.’

Simone keek me recht aan met die prachtige ogen van haar, en ik smolt weer weg.

‘Wij steunen u stilzwijgend maar standvastig als onze volgende Burgemeester in een blijvend bondgenootschap. Dat gevoel ligt sterk bij Eliane, en met mij, en bij onze beste vrienden in de Liberale Partij van Robois. We zullen een nieuwe alliantie met u, met Gemeentebelangen of met eender welke andere groep die u leidt steunen, maar dat kan slechts openbaar gemaakt worden in de nacht van de verkiezingen, nadat de resultaten van de stemming duidelijk worden. We vragen u formeel om de eerste partij te zijn die u zou contacteren om een nieuw Schepencollege te vormen. Wij ook zullen proberen u zo snel mogelijk te contacteren in die nacht. We vragen u geen andere alliantie aan te gaan zonder ons van u te laten horen.’

‘Dat is volledig volgens mijn bedoelingen, en zo zullen we nu overeenkomen,’ beloofde ik. Ik voegde er aan toe, ‘als iets verandert in dit zicht op de toestand, zal ik u het direct laten weten.’

Simone joeg me opnieuw een snelle blik toe, want die laatste woorden maakten de toekomst opnieuw minder voorspelbaar en stabiel dan ze had gewenst. Het was echter het beste wat ik thans kon doen.

Op dat finaal ogenblik van ons onderhoud maakte Simone een gebaar alsof ze uit haar zetel wou opstaan. Het gesprek was ten einde.

Ik kon het niet langer uithouden, dan.

Ik wenste alle geduld en omzichtigheid naar de hel, wierp me het hoofd naar voren in de ramp en vroeg, bijna smekend, ‘Simone, kunnen we elkaar ergens anders ontmoeten dan in dit bureau? Mag ik u uitnodigen om met me te gaan eten op een avond? We konden naar de Vrouwe van het Meer gaan.’

De Vrouwe van het Meer was twee-sterren restaurant in Besnes, niet ver van waar Simone woonde en dat ook niet ver verwijderd van mijn eigen huis lag. De keuze was slecht, realiseerde ik me veel te laat. Indien iemand uit een dorp van Robois ons daar samen zag, dan zou het nieuwtje van veel meer dan een politiek bondgenootschap als een aangewakkerd vuur door de stad lopen. Mijn woorden waren er uit en ze klonken me direct nadien zo bot en dom, dat ik vermoedde op mijn beurt zeer rood te worden. Ik had een betere gelegenheid en een beter excuus moeten bedenken. Ik had iets moeten toevoegen dat ik meer wilde horen over de ideeën van de nieuwe leidster van de Liberalen, of ik had haar kunnen zeggen dat ik meer wou weten over waar haar Engels klinkende naam vandaan kwam. Ik had echter niets van dat alles gezegd. Nu al gaf ik me de schuld zo dom geweest te zijn en zo ongeduldig, zo opdringerig. Natuurlijk hield Simone Ash daar niet van! Eender welk ander voorstel had echter en waarschijnlijk nog slechter geklonken. De waarheid was dat ik Simone wou terugzien, maar in privé, niet slechts in een College of een Raad. Ik wist dat ik een onhandige idioot was. Ik was een ingenieur en economist, geen diplomaat, en waarschijnlijk ook een slechte politicus.

Het antwoord van Simone werd me snel en droog teruggeworpen. ‘Dat kan ik niet doen, Mijnheer Jacquet! We kunnen onze politieke relaties thans niet in het openbaar te grabbel gooien, niet nu!’

Natuurlijk konden we dat niet, maar haar weigering lag ook op een ander vlak. Ik voelde me erg ontgoocheld door haar afwijzing, mijn zoveelste tegenslag van die dag. Simone had me een diepe wonde toegediend in mijn mannelijke trots! Niemand mocht Juffrouw Ash te na komen, geen man, en zeker niet Robert Jacquet. Dat klonk wel erg duidelijk en onomkeerbaar in haar stem. Ik voelde me nu zoals een wellustige kabouter tegenover haar.

Ash bleef aanstalten maken om op te staan. Ze aarzelde even, maar duwde dan haar stoel beslissend onder de tafel alsof ze daarmee een punt achter ons gesprek zette. Ze keek toch wel een fractie van een seconde om te zien hoe ik haar weigering opnam, bemerkte wat ze

verwachtte, trok haar ogen snel weer weg, en draaide me haar rug toe. Ze ging naar de deur, trok het rechterpaneel wijd open, en liet me aan de tafel zitten als de idioot die ik heel zeker was. Welke vrouw die bij haar verstand was wou optrekken met mij, een weinig interessante vent die misschien zelfs niet de komende verkiezingen zou overleven, die als een eenzame heremiet in de bossen leefde, die een moeilijke scheiding achter zich had en er een gehandicapte dochter thuis op nahield?

Ik keek naar de zes strenge gezichten op de portretten van vroegere Abten die mijn muren versierden en die ik eveneens van vernietiging gered had uit de kelders van de abdij.

Ik klaagde, 'jullie venten hebben me ook niet veel geholpen, vandaag!'

Maar wat wisten die Abten af van de natuur van de vrouwen? Wel, er lag ook geen heil in kniezen!

De maanden van november en december van dat jaar kwamen en gingen, somber, vochtig en winderig. Het regende gedurende vele, lange dagen omdat de hoge jetstream over Frankrijk bleef vliegen in plaats van over Noord-Schotland en aldus de zones van lage luchtdruk over Engeland en België joeg met regenbuien van over de oceaan. De lucht bleef wel ook niet extreem koud, maar het miezerig weer hield lang aan. Ach, we kregen ons normaal Belgisch herfstweer te verduren.

Er gebeurde niets veel merkwaardigs. Ik was nog steeds de Burgemeester en ik behandelde de lopende zaken van de stad zo goed ik kon. We bereidden al de festiviteiten van de lente en de zomer voor, waaronder de belangrijke Mars van Sint Adelbert, wat een noot van opgewektheid bracht in waar we moesten aan denken.

Om de waarheid te zeggen: ik hoorde weinig in die periode over Yves Govin. De man nam niet meer deel dan aan één op de acht Collegezittingen, waarvoor hij steeds als excuus aanbracht dat hij te Brussel weerhouden werd. Dat kon misschien de leden van de VDP Partij in de groep Gemeentebelangen sussen, maar ik vond het feit onaanvaardbaar. Govin moest zijn plichten en verantwoordelijkheden opnemen zoals eender wie. De meerderheid die Gemeentebelangen in het College had was ook niet groot. We konden elke stem gebruiken. December was slechts een halve maand. Ik besliste om Govin zonder fout in januari op te bellen om hem tot de orde te roepen. Ik vroeg me echter af hoeveel echte druk ik op hem zou kunnen uitoefenen.

Simone Ash ontweek verder mijn blikken. Tijdens de wekelijkse Colleges sprak ik ook slechts met haar in halve volzinnen en zoals een beroepsmanager. Het was een gure winter da jaar!

Het College van Schepenen van Robois had er geen moeilijke oefening mee om een nieuw budget klaar te stomen voor het komende jaar. Dat nam me wel enige bijkomende vergaderingen met iedereen en speciaal met de Ontvanger van de stad, en evenveel kopzorgen in vergaderingen met Eliane Collado om prioriteiten te leggen. Eliane sprak nooit de naam van Simone Ash uit. Het gesprek tussen mij en Simone Ash had blijkbaar gewoon niet plaatsgehad.

De stadsrekeningen van het voorbije jaar toonden ook geen grote problemen. We zouden het jaar met groene cijfers eindigen.

Kerstmis en het Einde Jaar kwamen. Ik feestte alleen met mijn dochter thuis, en ik was er zeer verheugd over dat Jozef Bikri de avonden met ons doorbracht. We stichtten grijnslachend de

vereniging van eenzame vrijgezellen. We keken naar de einde-jaars TV programma's, dronken gretig onze wijn en sterke drank, en aten de gerechten besteld bij de delicatessenwinkels en de traiteurs van Namen. We maakten het ons niet moeilijk. Op Nieuwjaarsdag zelf vielen wel meer mensen bij ons binnen om ons een Gelukkig Nieuwjaar te wensen. Ik was een beetje verrast door die blijken van sympathie. De gasten waren verrast om een andere man in mijn huis te vinden. In de namiddag vulde mijn huis zich zelfs met luidruchtige vrienden, onder wie nog steeds Jozef Bikri.

Ik hield een Nieuwjaarsreceptie in het midden van januari voor het personeel van de administratie van Robois. Veel mensen glimlachten wanneer ze me geluk wensten voor het nieuwe jaar, verwijzend naar de komende verkiezingen. Ik sprak ook een beetje met Jean Castelle, het lid van de Socialistische Partij en nu de fiere Minister van Pensioenen. De man sprak me erg warm en vriendelijk aan, helemaal niet agressief. Misschien had ik in mijn geest een duivel gemaakt van een man die wel een tegenstander was in de Gemeenteraad, maar geen oneerlijke politicus.

Het leven ging verder met de gewone, vervelende regelmaat.

Hoofdstuk 2. Januari en februari

Een zitting van het Schepencollege. Robert Jacquet

Op de vijfde januari organiseerde ik de eerste Schepencollege zitting van het nieuwe jaar. We hadden toen al gedurende twee weken geen Colleges meer gehouden, zodat er heel wat punten op de agenda aan bod kwamen. Ik had enkele dagen nodig om de onderwerpen voor te bereiden.

Op de dag vóór de zitting duwde Paul Degambe op de bel van mijn huis.

Ik was alleen thuis die dag en ik was aan het nadenken, gebogen over de plannen van mijn villa. Ik zocht naar de mogelijkheid om een paardenstal op mijn grond bij te bouwen. Mijn dochter vroeg me naar een pony, en ik dacht dat met een paard werken een interessante therapie voor haar kon zijn. Ik zou daar natuurlijk samen met haar tijd aan moeten besteden. Ik had niet alleen mijn dagen om te werken, ook lange nachten. Ik meende dat ik de uren die ik met haar moest besteden aan paardrijden nog wel kon vinden. Zou ik een stal toevoegen aan mijn villa, waar dan, met een nieuwe aan-en afrit, of dicht bij het huis, of zou ik het paard op een nabijgelegen boerderij laten?

Het luid gerinkel van de bel onderbrak mijn overwegingen, en Paul stormde mijn gang in. Hij liep letterlijk naar binnen, direct langs me heen toen ik de deur open deed. Hij wierp zich schijnbaar uitgeput in mijn lederen sofa.

Paul was een vriend van mij, meer een collega dan een intieme vriend. Hij was al meerdere malen in mijn villa geweest en hij wist waar welke kamers lagen. Paul was snel overal en met iedereen familiair. Hij had me geholpen met de organisatie van feesten in Robois. We hadden samen menig glas wijn teveel gedronken in de tenten van de zomerfestivals. Die gelegenheden schiepen saamenhorigheid. Paul kon drinken zoals niemand anders.

Vandaag leek Paul over zijn zenuwen heen. Hij trok zijn vingers gedurig door zijn schriële haren. Hij toonde bloeddorlopen ogen in een lelijk opgezwollen, rood gezicht. Hij bewoog zijn armen en benen alsof hij achtervolgd werd door een afdeling bloeddorstige Huzaren.

Degambe was ook de Directeur van de Maatschappij voor Sociale Woningbouw van Robois, een Vereniging Zonder Winstgevend Doel, die de naam van de Adelbert Sociale Huisvestingsmaatschappij had gekregen, of de ASHM, waarvan Simone Ash, uit hoofde van haar functie als Schepen, de Voorzitster van de Raad van Beheer was.

Adelbert Huisvesting was een maatschappij die volledig onafhankelijk van de stadsadministratie werkte en die een eigen beheer kon voeren. De maatschappij was wel gesticht door de Gemeenteraad, en in de Beheerraad ervan zetelden vooral de politici van de stad. Ze kreeg enige subsidies van Robois, maar bouwde vooral met subsidies van de Waalse Regio, die ook toezicht op haar hield. Af en toe stemden we in het College om terreinen of huizen af te staan aan de ASH, of om nieuwe huizen op te kopen voor de Huisvestingsmaatschappij, zodat ze voor ons sociale woningen en sociale appartementen kon oprichten. Traditiegewijs diende de Schepen voor Sociale Woningbouw ook als Voorzitter van de Adelbert Sociale Huisvesting, en dat was thans Simone Ash. Robois had geen andere middelen, en geen specifieke administratie om zelf sociale woningen te bouwen. De maatschappij had de laatste jaren zwaar geïnvesteerd door gebruik te maken van subsidies en van de opbrengst van de huurgelden om een ambitieus programma te realiseren van

nieuwbouw. We wilden het aantal sociale appartementen in Robois verdubbelen in twee jaar, het van honderd naar tweehonderd te brengen, maar dat niet door getto's te creëren. We bouwden in de stad en in de dorpen, kleine complexen op het platteland. We moesten zoveel investeren omdat de immigratie van buitenlanders tientallen arme nieuwkomers van Brussel zuidwaarts naar Robois zond. Er was dus dringend nood aan nieuwe huizen om te voldoen aan de vraag om die nieuwe armen degelijk, menswaardig onderdak te bieden.

Ik gaf Degambe geduldig wat tijd om stoom af te blazen. Hij bleef maar het zweet van zijn voorhoofd afvegen met een vuile, doorweekte zakdoek, hoewel de radiatoren thans niet aangeschakeld waren in mijn kamers. Ik stopte gewoonlijk de centrale verwarming tot het strikte minimum gedurende de nacht, en ik had de temperatuur nog niet hoger gedraaid. Ik hield meer van de koelte dan van oververwarming. Mijn huis hield goed de warmte binnen. Ten slotte vroeg ik aan Paul wat er gaande was.

‘Meerdere smerige dingen zijn op mijn arm hoofd gevallen,’ riep Degambe.

Ik bood hem een koffie aan om op zijn positieven te geraken. Hij wees echter naar de bar, herinnerde zich nog goed waar die stond, en na enige aarzeling en een veelbetekenende blik op de klok en op het vroege uur, schonk ik hem toch een deftig glas cognac in. Ik overhandigde het glas afkeurend, hield de fles achter de hand, maar Paul knipoogde alleen maar. Ik kende zijn vrouw. Zij zou er zeker niet akkoord mee gaan hem te zien drinken van ‘s morgens vroeg af!

‘Dank je,’ knikte hij, en ik zag dat hij het meende. Hij had een cognac nodig.

‘Je kunt nooit gissen wat me nu overkomt!’

Ik wou hem antwoorden, doch niet vóór ik mijn eerste sterke koffie van de dag had uitgeschonken. Ik was nog niet helemaal wakker, niet vóór de cafeïne. Ik had al een stuk van de nacht over die paardenstal gepiekerd, waar ik die kon zetten, en ik bleef wat geïrriteerd bij de plotse inval van Paul. Ik vermoedde dat Paul ook niet goed geslapen had. Niet met die rode ogen.

‘Vertel het me maar,’ zei ik, ‘ik ben er klaar voor.’

Ik ging bij hem in een zetel zitten.

‘Ik wordt in het Gerechtshof aangevallen wegens grensoverschrijdend gedrag, ongewenste handelingen en aanranding van de eerbaarheid, ik, Paul Degambe,’ begon hij, ‘en dat is slechts de eerste zaak. Een Socialistisch lid van de Beheerraad van Adelbert Huisvesting heeft geruchten betreffende mij verspreid. Ik wordt ervan beschuldigd op frauduleuze wijze contracten toe te kennen aan een bedrijf voor het onderhoud van de centrale verwarming in onze sociale woningen. Alsof dat nog niet voldoende was, beschuldigt dat kreng me ervan de kredietkaart van Adelbert Huisvesting voor persoonlijke inkopen te hebben gebruikt. Beeld je in, ik word beschuldigd van fraude, ik, Paul Degambe!’

Hij had nu al twee maal zijn naam vernoemd. Paul hield aan zijn eer. Hij kon het niet verkroppen dat iemand zijn eerlijkheid in vraag stelde, dacht ik. Dat was een goed teken. Ik kende Paul als een grote mond, als een joviale dikzak, maar ook als een doodeerlijke vent.

‘Wacht, wacht!’ stak ik mijn hand op. ‘Kunnen we elk probleem apart behandelen? Wat is dat over die aanranding?’

‘Je weet dat ik geen slechte kerel ben, Robert! Ik val de vrouwen niet lastig!’ jammerde Paul.

‘Ja, ik plaats wel mijn handen op vrouwen en mannen om vriendelijk te doen, maar niet op ongewenste plaatsen, en enkel omdat ik een leuke man ben. Ik ben joviaal, open, zacht, liefhebbend, zorgdragend met mensen. We hebben nu die Zumurud vrouw in ons personeel. Ze maakt onze gebouwen schoon, niet in de sociale woningen maar in onze administratieve kantoren. Ze is een Moslim, maar ze verborg dat toen we haar aanwierven. Ze kwam toen binnen met haar haren los en niet bedekt. Nu werkt ze altijd met een donkere sjaal om haar

hoofd. Iedereen die in ons gebouw binnenkomt, vraagt zich af of hij of zij in Mekka aangekomen is. We zijn verdraagzaam gebleven bij haar houding, we wilden niet discrimineren. We willen niet beschuldigd worden van racisme of van discriminatie. Ze zei echter al aan vrouwen van mijn omgeving dat het helemaal niet toegelaten is dat mannen naar haar kijken of haar aanraken, noch haar zeggen wat ze moet doen. Dat is niet toegelaten door haar religie. Nu beschuldigt ze me ervan om haar herhaald genoopt te hebben haar sjaal af te nemen, wat waar is, want de mensen staren juist naar haar omdat ze die grauwe chador strak om haar hoofd en gezicht draagt. Ze beweert ook dat ik haar rug en schouders aangeraakt heb. Dat is ook waar, maar ik deed dat slechts omdat ze niet reageerde toen ik haar iets toeriep en omdat ik haar er op wou wijzen hoe oppervlakkig en slordig ze haar werk verricht. Ja, ik schreeuwde naar haar. Ik wil dat ze heel wat beter schoonmaakt. Zij noemt dat achtervolging en ongewenste aanraking, seksuele intimidatie! Moet ik haar dan laten doen, soms, zoals het haar bevalt? Ik wil een goed beheerde maatschappij leiden! Ik zei haar dat ik haar zou ontslaan als ze haar werk niet beter doet. Ze noteerde al mijn opmerkingen op papier, met datum en al, en dan stapte ze naar de politie en naar de Rechter te Namen, met een aanklacht voor seksueel lastigvallen. Ze wil een schadevergoeding. Ik wed dat ze uit is op mijn geld!’

‘Dat is inderdaad vervelend, maar niet noodzakelijk erg,’ merkte ik op. ‘Je hebt toch goede argumenten om die aanklacht te weerleggen. Je had geduchte redenen om te doen wat je moest. Ik denk niet dat de politie of een Rechter jouw argumenten als verdediging zal weigeren. Je hebt geen dossier voor seksueel lastigvallen in het verleden tegen je gehad. De mensen kennen je als een joviaal type. De Rechter zal daar wel allemaal mee rekening houden. Die aanklacht zal zich tegen die Zumurud dame keren. Trouwens, wie is die vrouw? Ik zag haar in een grote Jaguar stappen die andere dag toen ze haar dagtaak beëindigd had. Waarom werkt ze als een schoonmaakster wanneer een Jaguar haar ’s avonds van haar werk komt afhalen?’

‘Dat weet ik niet, maar natuurlijk heb ik dat ook al bemerkt. Haar echtgenoot rijdt met die Jag. Ze wonen in een dorp dat naast Robois ligt, niet in onze gemeente. Ik wed dat die kerel drugs verhandelt of zoiets! Het zou me niet verbazen als hij een cannabisplantage in zijn kelder zou hebben!’

Ik grinnikte terug.

‘Heb je vroeger problemen gehad met dergelijke aanklachten?’ vroeg ik.

‘Nee, natuurlijk niet, nooit!’ riep Paul verontwaardigd.

Ik voegde er snel aan toe, ‘we kunnen aan Simone Ash vragen om te praten met die vrouw. Simone is arts. Misschien kan zij die Zumurud ertoe brengen haar aanklacht in te trekken. Zumurud moet toch begrijpen dat we hier in België leven, niet in de Maghrib of in Syrië. Wij doen de dingen anders. Ik kan ook vragen aan Jozef Bikri om met haar in het Arabisch te praten en haar het een en het ander uit te leggen. Misschien hoort hij iets meer van de achtergrond. Nee, seksueel lastigvallen door jou lijkt me hoogst onwaarschijnlijk. Welke vrouw zou zich willen verwikkelen in een affaire met een harige, vette beer zoals jij?’

Paul Degambe had een dikke, ongekamde, ruige zwarte baard en nogal wat haar over de rest van zijn gezicht dat hij zelden schoor. Zijn buik pulde meer uit met de maand. Paul keek erg kwaad.

Ik ging verder, lachend, ‘komaan, Paul, dat was een geintje! Ik schertste even. Ik wou je aandacht hebben. Dit zal zich toch wel zelf oplossen. Dit is niets ergs! Iedereen zal wel inzien dat die vrouw een absurde beschuldiging heeft geuit.’

‘Vertel dat maar aan mijn echtgenote, aan Amélie,’ gromde Paul.

‘Dat zal ik wel doen,’ beloofde ik. ‘Nu, wat was dat betreffende die andere geruchten?’

‘Eén van de twee leden van de Socialistische Partij in de Beheerraad beschuldigt me ervan contracten frauduleus te hebben toegekend voor het onderhoud van de centrale verwarmingssystemen in de appartementsgebouwen. Dat zijn belangrijke contracten, en ik zou die steeds aan hetzelfde bedrijf hebben toegekend. Ik ken inderdaad zeer goed de baas van dat bedrijf, een man van Robois trouwens. Hij is een vriend van mij, ik ken hem al jaren, maar hij won de contracten gewoon omdat zijn offertes de beste en de laagste in prijs waren. Zijn bedrijf is gevestigd in Robois, en dus kunnen zijn techniekers snel naar de huizen gaan bij defecten. Snelheid is een essentieel element in die dossiers, want in de winter, wanneer het buiten ijskoud is, willen we de centrale verwarmingen niet langer dan een uur laten uitvallen. De mensen die in die appartementen wonen zijn meestal jong, met kleine kinderen. Die Socialistische vrouw beschuldigt me er nu van de contracten steeds te gunnen aan dezelfde firma. Ze beweert dat ik daarvoor geld opstrijk. Ze zegt ook dat het bedrijf de sites onvoldoende onderhoudt, zodat defecten gebeuren. Die twee beweringen zijn leugens, ongegrond, en bijna lasterlijk! Trouwens, waarom zou de firma niet goed onderhouden? Onderhoud kunnen ze plannen en onderhoud duurt niet lang. Defecten kosten hun tijd, geld, en ze moeten steeds in urgentie hersteld worden.’

‘Heeft de Beheerraad van Adelbert Huisvesting de contracten goedgekeurd?’ vroeg ik.

‘Natuurlijk! Ik breng alle contracten naar de Beheerraad om ze te laten goedkeuren. Ik leg telkens uit waarom ik de voorkeur geef aan een bepaalde offerte, welke de laagste in prijs is, en de Beheerraad aanvaardt dan mijn argumenten, of er komt een bespreking. Zelfs de Socialistische vrouw die me nu beschuldigt, stemde voor dat contract!’

‘Staat dat alles opgeschreven in de officiële verslagen van de Beheerraad?’ drong ik aan.

‘Dat is inderdaad het geval!’

Paul voelde zich al lichter. Hij ging weer rechtop zitten in de sofa.

‘Dan begrijp ik niet waarom je je zorgen maakt. Wat je nu zou kunnen doen is een comité samenstellen om de contracten toe te kennen op de prijsvragen. Drie personen zouden al voldoende zijn. Simone Ash zal wel een lid van dat comité willen worden. Een beslissing door een comité van drie moet je kunnen vrijwaren van elke kritiek en geruchten. Zorg dat er een Socialist in het comité zit. Je moet toch één eerlijk Socialistisch lid van de Beheerraad kennen die je niet haat?’

‘Het vreemde is dat de meesten wel akkoord gingen met de manier waarop ik de maatschappij leid. Ik kan aan een andere Socialist, een man, vragen hoe hij er over denkt.’

‘Wel dan, de beschuldigingen van fraude kunnen dus ook gemakkelijk weerlegd worden. Wat was weer het volgende probleem?’

‘Ik zou de kredietkaart van de Sociale Huisvestingsmaatschappij misbruikt hebben om er mijn eigen, persoonlijke uitgaven mee te dekken!’

‘Heb je dat gedaan?’

‘Nee! Wat dacht je? Beging jij me nu ook te beschuldigen? Ik gebruik de kredietkaart om mijn tank met benzine te vullen omdat ik veel rondrijd voor de maatschappij, in en buiten Robois. Ik doe dat slechts in de maanden dat ik veel moet rijden voor het bedrijf. Ik rijd heel wat naar Namen en Charleroi om de zaken te bespreken met de ambtenaar van de Waalse Regio. Uitzonderlijk koop ik ook met die kaart kleine voorwerpen, meestal werktuigen die we dringend nodig hebben voor de maatschappij. Ik breng echter al de kasbonnen binnen en al de facturen om die uitgaven te rechtvaardigen. Onze boekhouder houdt al die papieren samen. Hij heeft me daar nooit opmerkingen over gemaakt.’

‘Dan kan toch niemand je van bedrog beschuldigen, Paul! Heb je me nu de hele waarheid verteld, en niets dan de waarheid? Als niet, dan wil ik dat nu graag horen. Ik kan je slechts helpen als ik de waarheid ken, de ganse waarheid! Ik ben helemaal bereid om je bij te staan, Paul, en aan de Voorzitster te vragen hetzelfde te doen, maar luister nu even aandachtig naar

me. Bij de eerste halve of minste onwaarheid van je, zullen we beiden, Simone en ik, je moeten laten vallen zoals een steen in het water. Je bevalt ons met de wijze waarop je de maatschappij beheert, maar dit is een verkiezingsjaar. Begrijp je me duidelijk? Noch ik noch Simone kunnen in opspraak gebracht worden samen met jou, en vooral niet om je gesteund te hebben als je dat niet waard bent.'

'Je doet me pijn aan het hart krijgen, Robert! Je verliest je vertrouwen in me. Ik dacht dat je een betere vriend waart. Mijn echtgenote begint ook al aan me te twijfelen. Ze verwijt me dat ik andere vrouwen aanraak. Ze noemde me een hoerenloper en een dief! Ja, dat noemde ze me, mij, Paul Degambe! Ik heb nog nooit gestolen en nooit een andere vrouw aangeraakt. Ik neem wel een fles champagne aan bij Kerstmis of bij Nieuwjaar, maar veel ondernemingen brengen ons wat in die tijd. Dat is om ons te bedanken voor de prettige samenwerking. Als we hen met iets kunnen helpen, dan doen we dat ook. Ik ben een eerlijke man!'

Paul Degambe zonk weer weg in de kussens, en zijn onderlip kwam naar voren. Hij boog zijn rug zoals een geslagen man. Ik had de indruk dat hij na bij het wenen zat, en het beeld om de grote Paul te zien wenen vond ik ook al absurd.

'Ik dacht steeds aan jou als aan een eerlijke vent, Paul! Ik heb je nooit betrappt op frauduleuze praktijken, en je collega's spreken alleen maar goeds over je. Ik heb je gevolgd op feesten en vergaderingen en nooit iets ontoelaatbaars gezien. Je moet toegeven dat ik je toch ook niet zo intiem ken, dus heb ik wel recht op enige voorzichtigheid. Ik geloof dat je een beetje te joviaal handelt met vrouwen. Ik zag je echter nooit meer dan vriendelijk worden met hen. Ik benijd zelfs je fysieke, tactiele zachtheid met mensen. Ik blijf op wat meer afstand van vrouwen dan jij, ondanks het feit dat ik een politicus ben, maar dat ligt enkel zo in onze karakters. Ik heb wel degelijk vertrouwen in je. Ik moet echter absoluut weten of dat vertrouwen kan duren. Het lijkt me niet dat je in groot gevaar bent. Er is eigenlijk niets waarover je je grote zorgen moet maken. Dit zal zich allemaal wel zelf oplossen. Het is slechts een moeilijk ogenblik om te doorstaan. Wie heeft dat niet in zijn leven? Voor de geschiedenis met de Moslim vrouw doe je er best aan een advocaat bij te halen. Neem iemand die gerespecteerd wordt door het Gerecht. Je mag ook verwachten dat de pers de zaak opblaast. Dit is een verkiezingsjaar. Nogal wat linkse of anarchistische jongens zoeken eender welk incident op om racisme en fraude te schreeuwen, maar de meest rechtschapen Socialisten zullen voorzichtiger zijn. Dingen zoals dit kunnen aan iedereen voorvallen. Door jou te raken willen de schreeuwers proberen kwaad te doen aan mij en aan Simone Ash, aan een nogal conservatieve kandidaat en aan een Liberale. Ik zal deze zaken met Simone bespreken. Het zou goed zijn als ook zij een woordje kon hebben met die Zumurud. Het kan allemaal ook op een misverstand uitdraaien. Voor de rest spreek je alleen maar over geruchten. Heb je daarover die Socialistische vrouw van de Beheerraad al aangesproken?'

'Wat voor goeds zou dat doen?'

'Mensen lanceren soms geruchten zonder zich te realiseren dat ze zonder bewijs voor laster naar het Gerecht kunnen gesleurd worden. Iets in vraag stellen is ook niet direct een valse bewering, maar kan verkeerd geïnterpreteerd worden. Waarom nodig je die vrouw niet uit om samen een koffie te gaan drinken of om een kort gesprek met haar in je bureau te houden? Waarom vraag je haar niet oog in oog waarom ze die geruchten verspreidde? Als ze slechts twijfels heeft, of vragen, dan kun je naar een verzoening werken en haar opnemen in je comité voor toekenning van de contracten. Misschien is haar doel meer zichtbaarheid in haar eigen partij te zoeken. Dat kun je haar geven en wat meer haar vriend worden. Gebruik charme in plaats van je op te winden! Doe alsof je zeker van je stuk bent. Laat zien dat de geruchten je niet deren. Haar bewijzen van fraude moeten zeer dun zijn. Je kunt haar de procedure voor het gebruik van de kredietkaart beter uitleggen, haar de kasbonnen en de facturen tonen. Nodig haar uit om met de boekhouder te gaan spreken.'

‘Haar schoonbroer doet ook in het onderhoud van systemen voor centrale verwarming. Ik wed dat ze die man de contracten wil doen winnen, hoewel die twee steden verder woont!’

‘Leg haar dan uit waarom die andere firma de contracten niet kan winnen. Maar zeg haar dat ze de details van de offertes en de prijzen niet mag meedelen aan haar schoonbroer. Als ze dat toch doet, dan zou zij het zijn die fraude pleegt. Zeg haar ook dat het misschien geen goede publiciteit is voor haar zelf om die contracten aan haar familie toe te kennen. Wie weet, misschien kan die vrouw zelfs haar schoonbroer niet uitstaan! Praat met haar! Wees assertief, maar confronteer haar met de feiten! Je hebt je toch niets te verwijten. En voor de Lieve God, wind je niet op bij haar eerste verkeerd woord! Blijf kalm, Paul, laat haar praten!’

Paul Degambe schudde zijn hoofd, nipte even aan zijn sterke drank, en duwde dan zijn glas van hem weg. Hij leek veel minder zenuwachtig dan toen hij binnen gevlogen kwam. Ik zag hem nadenken, en dat was waarschijnlijk de eerste maal deze morgen dat Paul enige seconden genomen had om zijn problemen te beschouwen met een kalmer hoofd.

Ik dacht ook na. Ik had plots een inval. Een onwaarschijnlijk idee kwam plots bij me op.

‘Paul, zeg me eens, wie vertelde je dat die Socialistische vrouw geruchten over je verspreidde? Het kan zij zelf niet geweest zijn die je dat zei!’

‘Ik ontmoette Pierre Gasson en Yves Govin in een café, gisteravond. Zij vertelden me dat ze die geruchten gehoord hadden. Ze meenden dat de bron die vrouw was.’

Govin had ook Jean Sauvent vervangen in de Beheerraad van Adelbert Sociale Huisvesting.

‘Ik lig overhoop in het College met Yves Govin, Paul. Veronderstel nu eens dat de Socialisten helemaal niet die geruchten verspreid hebben? Ken je een Socialist in de Beheerraad, een betrouwbare man op wie je kunt rekenen, een man die vroeger steeds vriendelijk en goedgezind bleef tegenover je?’

‘Ik dacht tot nog toe dat ze allen vrienden van me waren!’

‘Ondervraag hen dan over de geruchten. Vraag toch eerst aan die vrouw of zij werkelijk aan de bron van de verdenkingen ligt. Doe dat zacht, kalm, smeer honig op je tong, ga ervan uit dat zij hier voor niets tussen zit. Dat gans verhaal kan een intrige zijn om tweedracht te zaaien tussen Mevrouw Ash en de Socialisten, en om mij mee in de geruchten te trekken omdat je mijn vriend bent. Vind alstublieft snel meer uit over die verhalen, vóór je als een stier stormt met je horens recht vooruit!’

‘Mijn horens? Ik draag geen horens! Mijn Amélie sprong nooit in het ronde met andere mannen!’

Ik klopte Paul op de schouders en lachte.

‘Jij en ik weten dat best. Ik moet je nu een paar kopjes koffie ingieten, zodat Amélie je er niet van gaat verdenken de meisjes in de bars van Robois te bezoeken, zo vroeg in de morgen.’

Degambe kon daarmee ook lachen. Hij slurpte gretig twee grote koppen zwarte koffie op en ik serveerde hem die zeer heet. Hij werd allengs kalmer.

Ik telefoneerde naar Simone Ash terwijl hij nog bij me zat, legde uit wat er gebeurd was, en vroeg om haar hulp. Ze beloofde me met Zumurud te praten, maar ze garandeerde geen resultaat. Daarna telefoneerde ik naar Jozef Bikri. Hij ook beloofde me met de vrouw te zullen spreken. Hij klonk erg dubieus over de hele zaak, maar later kon ik hem overtuigen. Hij gaf me al wel een element meer in de puzzel. Hij kende de echtgenoot van Zumurud, maar wilde me niet vertellen van wat.

Paul Degambe bleef een volledig uur bij me. Hij dronk nog een koffie en ik gaf hem een sandwich. Hij werd heel wat kalmer en verliet mijn villa recht als een heer, met een actieplan tegen de geruchten. Ik verzekerde hem eens te meer dat ik de verhalen in de diepte zou uitspitten, en de hulp zou inroepen en volgen van Ash en Bikri.

Ik had die zitting van het College in de vroege namiddag, dus moest ik mijn laatste paar uren efficiënt gebruiken. Ik bereidde de vergadering verder voor, ging een laatste maal door de dossiers waarop beslist moest worden. Sommige dossiers moest ik uitstellen om verder bestudeerd te worden. Daarna kookte ik me een lichte maaltijd van een dunne steak met een salade. Ik kleepte me aan voor het College, en reed naar Robois.

De Schepenen zaten al rond de tafel op me te wachten. Zelfs Yves Govin was aanwezig. De Gemeentesecretaresse, Alberte Hersalle, las punt na punt af en vroeg plechtig naar een beslissing van het College. Ze noteerde de antwoorden voor het officiële verslag van de zitting. De overgrote meerderheid van de voorstellen werd dadelijk aanvaard of verworpen in gemeenschappelijke mening.

Enige discussie brak los over een probleem met de antennes van de mobiele telefoontransmissie. Simone Ash was de Schepen van Gezondheid. Zij en Jean Sauvent, de echte aandringer op de behandeling van de antennes, hadden een redelijk kostelijke, omslachtige studie laten doen aangaande de niveaus van stralingen uitgezonden door de antennemasten, niveaus die door de Waalse Regio waren vastgelegd. De leden van het College waren ervan overtuigd dat de mobiele operatoren die de masten hadden geïnstalleerd of die de toestemming hadden gekregen voor sites om hun antennes te plaatsen, zoals in de kerktorens, de toegelaten standaarden respecteerden. Die maatschappijen waren echter wettelijk verplicht om hun concurrenten toe te staan diezelfde masten of plaatsen te gebruiken. Sauvent, de meest ecologisch bewuste onder de Schepenen, wou weten of de samengestelde niveaus ook nog binnen de afgesproken grenzen vielen. De studie toonde aan dat dit niet het geval was! In de nabijheid van meer dan tien masten op de dertig die het territorium van Robois bestreken, waren de totale uitstralingen van elektromagnetische energie veel hoger dan de toegelaten norm.

Simone Ash had een brief gezonden naar de mobiele telefoonmaatschappijen om hen te vragen maatregelen te nemen om zich te houden aan de reglementen. De stad had snel een brief teruggekregen die stelde dat de mobiele operatoren de cijfers die gemeten en berekend werden door het privé bedrijf dat de stad ingehuurd had, niet konden aanvaarden. De telecomcommunicatiemaatschappijen namen enkel de cijfers aan van het instituut dat aangesproken was door de openbare regulator. De laatste gegevens van dat instituut wezen uit dat er niet het minste probleem was met de uitgestraalde energieniveaus. Ash en Sauvent hadden dat instituut nog niet gecontacteerd. Dat had ook Govin niet, die Sauvent verving. Het Schepencollege besliste dat Simone Ash de Regio en de Regulerende Overheid moest aanspreken, hen de onafhankelijk bepaalde resultaten moest tonen, de ingenieurs moest ondervragen over hoe ze de energieniveaus rond de masten maten, en dan naar het College moest terugkeren met de resultaten van de besprekingen. Dit was dringend, want de ergste cijfers kwamen van masten die dicht bij de scholen en de sportzalen van de gemeente stonden.

Ash meldde dat de Ecologische Partij ook van de studie gehoord had door lekken in de administratie. Ze vroeg opnieuw aan de Gemeentesecretaresse om aan te dringen op confidentialiteit van de studies totdat die finaal waren, maar ik wist dat lekken onvermijdelijk bleven. Het stadspersoneel had zijn eigen overtuigingen, die niet alle braafjes voor Gemeentebelangen of voor de Liberale Partij bleven. Lekken konden niet vermeden worden, hoeveel nota's ook aan het adres van het personeel werden verordend. Niettemin moest men steeds blijven aandringen op het deontologisch gedrag. Zeer hard repressief optreden zou echter de zaken alleen maar nog erger maken. Ash besloot met te melden dat de Ecologen de antennemasten op de agenda zouden brengen van één van de volgende zittingen van de Gemeenteraad. Dat was hun goed recht. Het College besliste niets bijzonders te doen met die

informatie, maar dankte Ash om waakzaam te blijven. De Burgemeester, ik, of Simone Ash, zouden in de Gemeenteraad uitleggen wat het College als acties besloten had, want dat was de meest logische en meest redelijke, eerlijke manier om het onderwerp thans in de openbaarheid te brengen.

Een ander min of meer controversieel thema op de agenda van het College ging over een brief die al enkele weken geleden op de administratie aangekomen was. Een privé bedrijf wou windturbines plaatsen op het grondgebied van Robois en vroeg het advies, de opinie en de toestemming van het College.

Robois lag voor een groot deel van haar territorium op een hoogvlakte, op het midden van twee rivierbedden, dat van de Dijle en dat van de Maas, en bijgevolg heel wat hoger dan minstens twee van de naburige conglomeraties van dorpen. Robois kreeg veel wind te verduren! Windturbines maakten elektriciteit uit de windenergie. Ze waren eigenlijk niet meer dan gesofistikeerde windmolens. De elektriciteit werd in het nationaal net gevoed, en vermits de geproduceerde energie groene energie was, werd ze zwaar gesubsidieerd door de Openbare Overheid.

Het bedrijf Aeolfast stelde een project voor om een groot aantal windturbines voor het opwekken van elektriciteit op te stellen achter en naast de N11, in de dorpen van Grand-Liges, Bazaine, Butières, Grez-Duros en Turgoux. Het probleem was dat die elektriciteitsgeneratoren op torens stonden van dertig tot tachtig meter hoogte. De torens moesten opgericht worden tussen de huizen en de villa's in die al gebouwd waren langs de N11, en ook achter de warenhuizen, magazijnen en industriegebouwen daar. Enkele boeren van Butières en Bazaine hadden al een brief opgestuurd om mee te delen dat ze het project gunstig gestemd waren, want ze wisten dat ze mooi zouden vergoed worden voor het gebruik van slechts een kleine oppervlakte van hun land. Een aantal industriëlen die hun fabrieken langs de snelweg hadden, meldden ook al dat ze niets tegen de installaties hadden.

De Ecologische Partij van Robois zou zeker ten gunste van het project stemmen, ook al omdat Aeolfast een investeringschema toeliet waardoor de bevolking van Robois een geldelijke deelname aan het project kon nemen, zodat wellicht ook een deel van de opbrengsten terug naar de burgers van Robois kon stromen.

De meeste inwoners van de betrokken en zelfs van de nabijgelegen dorpen, werden verwacht heftig te zullen protesteren en het project te weigeren. Dat zou vooral het geval zijn voor de mannen en vrouwen die dicht bij de plaatsen woonden waar de torens zouden gebouwd worden, hoewel een afstand van vijfhonderd meter tussen hen en de torens de norm was voor de Waalse Regio, en die afstand in het project werd nageleefd.

De inwoners van Les Tignes en van Aucourt zouden het hevigst protesteren. Die zouden de torens met de windturbines en de reusachtige vleugels recht in hun landschap krijgen, ten oosten en ten zuiden. Ze vreesden vermindering van de verkoopwaarde van hun villa's, stroboscopische lichteffecten door het draaien van de enorme bladen, en hoge, zwiepende tonen. Ze vreesden turbulentie rond de torens. Een deel van het bos van Besnes zou moeten neergehakt worden, wat zelfs de meest overtuigde ecologische militant het voorhoofd deed fronsen. De windturbines zouden daar tot tachtig meter hoogte rijzen en het landschap domineren.

Het project moest verschijnen voor meerdere adviescomités vóór het echt kon besproken worden en vóór het officieel aanvaard of geweigerd kon worden door het Schepencollege van de stad. Een vroege mening van het College werd al gevraagd door Aeolfast, waarschijnlijk opdat het bedrijf haar publiciteit en argumenten dan beter kon afstemmen en organiseren. Ik

vroeg me ook al af wie in het Schepencollege of in de Gemeenteraad door Aeolfast gecontacteerd was om hun informant te worden over onze meningen. We konden hevige lobbying verwachten als we het project niet gunstig toegenegen waren.

De leden van Gemeentebelangen in het College waren het project niet algemeen gunstig gestemd. Velen aarzelden. De vertegenwoordigers van de Liberale Partij waren niet uitgesproken tegen, maar zelfs zij ook aarzelden. Het was hard om zich in een verkiezingsjaar openlijk voor of tegen te verklaren! Vele rijke eigenaars van mooie villa's die de nieuwe torens vanuit hun vensters zouden zien, vanuit de zetels van hun woonkamer, stemden voor de Liberalen. In de Gemeenteraad zouden de Ecologen hun voorkeur uitspreken ten gunste van het project. Waarschijnlijk zouden ook de Socialisten dat doen. De Socialisten stemden altijd in met projecten die werkgelegenheid creëerden, welke ook de nadelige gevolgen voor de omgeving waren. Na een korte bespreking waarin ik zeer actief deelnam, bleek dat de Schepenen van Gemeentebelangen toch niet positief over het project dachten.

Ik zei dat ik heel wat bedenkingen had bij de installatie van zo veel torens. De rijkdom van onze dorpen was niet slechts economisch. Het was mooi om te helpen groene energie op te wekken, maar onze weiden, bossen en velden waren ook groen. De hoge torens vormden een triestige indringing in ons landschap. Onze vergezichten waren voor onze landelijke gemeenschap een bron van kalmte, vrede en vreugde. Ik hield er niet van stalen kranen boven mijn hoofd te zien, zelfs niet in de industriële terreinen. Ik vond het steeds erg als mijn eigen onderneming kranen moest gebruiken op werven. Wij probeerden steeds die zo kort mogelijk op te stellen.

Yves Govin sprak zich zeer sterk uit ten voordele van Aeolfast. Hij gebruikte als argument dat Robois niet langer de conservatieve schone kon en mocht blijven die ze in het verleden geweest was. De moderne tijden stonden uiteindelijk toch ook aan onze deur te kloppen, zei hij. Leefden we niet in een industrieel tijdperk, en hadden onze industrieën geen propere energie dringend nodig? We zouden helpen het klimaatprobleem, de verhitte lucht, te verminderen. De windmolens waren mooie, slanke torens en machines. De torenrij kon zelfs toeristen aantrekken als Robois maar moedig het voorbeeld gaf. Govin benadrukte de verantwoordelijkheid van de burgers voor onze economie en voor de verhitte aarde. Hij meende dat niet slechts de Ecologen onvermoeibare voorstander voor het project zouden zijn, maar ook dat de Socialisten ons zwaar zouden aanvallen bij de volgende verkiezingen om zulke mooie projecten te weigeren.

Eliane Collado, hoewel ze een Liberale was en in het algemeen industriële initiatieven gunstig gestemd, zei dan dat ze mijn mening bijtrad. Ze wou het landelijk karakter van Robois bewaren, ook in de Oostelijke Gebieden. Het project was te plots opgeworpen en te reusachtig voor Robois, vond ze. Ze meende dat de Waalse Regio het project eerst goed zou moeten bestuderen en doorlichten en dan globaal beslissen. De Regio moest nu maar eens definitief beslissen in welke gebieden van gans Wallonië windturbines mochten geplaatst worden, maar daarbij het lieflijk karakter van onze dorpen bewaren. De dichtheid van het aantal torens was te hoog voor een stad zoals Robois. Het geluid en de trafiek ten gevolge de onderhoudswerken zouden onze gemeenschappen storen, onze kalme dorpen hun vrede doen verliezen. Ze trok er onze aandacht op hoeveel welgestelde en oude families van Robois villa's hadden gebouwd in de streek van de torens, bijvoorbeeld in Aucourt, juist om te kunnen genieten van het zicht en de stilte van de omgeving. Ze verzekerde ons dat de vertegenwoordigers van de Liberale Partij in de Gemeenteraad tegen het Aeolfast project zouden stemmen. Simone Ash en Gustave Tillard bevestigden dat standpunt.

Yves Govin werd toen zeer kwaad. Hij beschuldigde de Liberalen ervan om rijke vampiers te zijn die weelderige villa's bouwden in het platteland en die elke opportuniteit om wat meer te verdienen aan de armeren weigerden. De Liberalen waren ook tegen groene energie. Ik moest Govin tot de orde roepen. Hij mocht zijn mening geven zoals iedereen, maar hij mocht zijn medeleden in het College niet beledigen. Zijn woede richtte zich dan tot mij. Ik gaf niet toe. De andere Schepenen van Gemeentebelangen volgden mij trouwens, en de Liberalen ook. Govin stelde dan voor om Aeolfast uit te nodigen hun project te komen voorstellen aan het publiek van Robois tijdens een avondpresentatie. Ik had daar niets op tegen. Ik zei echter dat Aeolfast onze uitnodiging daartoe niet nodig had. Ik stelde voor dat Aeolfast maar op eigen initiatief dergelijke voorstelling van hun project moesten organiseren, net zoals gelijkaardige bedrijven dat in andere steden gedaan hadden. Het Schepencollege stemde daarmee in, maar Govin bleef nog een tijdje stoom van woede afblazen op ons.

We bespraken nog enkele verdere onderwerpen, tot we op een agendapunt kwamen waarin aan de stad Robois gevraagd werd een huis waarvan wij de eigenaars waren af te staan aan de Adelbert Huisvestingsmaatschappij om er sociale appartementen in te bouwen. Niemand had echt wat tegen die transfert. Yves Govin gebruikte het punt als een gedroomde gelegenheid om de geruchten aan te halen die hem ten gehore waren gekomen betreffende mogelijke corruptie en seksuele intimidatie door de Directeur van de Huisvestingsmaatschappij. Simone Ash sprong op vóór ik een woord kon inbrengen. Die geruchten waren niets meer dan een interne aangelegenheid van Adelbert Huisvesting, zei ze. Het onderwerp zou behandeld moeten worden door de Beheerraad. Niemand mocht trouwens handelen op basis van geruchten. Men moest reageren op bewijzen, en tot dusver had ze als Voorzitster nog geen enkel bewijs gezien van overtredingen. De zaak lag ter studie bij de boekhouder van Adelbert Huisvesting. Simone Ash beloofde verslag uit te brengen over de vooruitgang van het dossier aan het College.

Govin drong aan. Hoewel de Adelbert Beheerraad de controlerende overzichtsorganisatie was op het bedrijf, was ook het College fel betrokken bij de maatschappij. Natuurlijk, beet Ash direct terug, dat was ook waarom de Beheerraad van Adelbert Huisvesting bestond uit leden van de Gemeenteraad, en uit politici van de stad, onder wie hij zelf. De Beheerraad was voldoende bekwaam en gewapend om het probleem autonoom te behandelen.

Ik strekte dan mijn nek, zei dat we nog heel wat punten te bespreken hadden, en vroeg om verder te gaan. De Beheerraad van Adelbert Huisvesting kon het probleem voldoende aan. De Schepenen keken naar elkaar, naar mij en naar Eliane Collado, en begrepen dat in de toekomst er niet zozeer confrontaties tussen Gemeentebelangen en Liberalen zouden komen, als confrontaties tussen Robert Jacquet plus de meeste Schepenen, en Yves Govin. Het gevecht over macht binnen Gemeentebelangen was ingeluid.

Toen ik de zitting van het Schepencollege afsloot, stond Alberte Hersalle van naast mij op, en ze vertrok haastig. Andere Schepenen verlieten eveneens de zaal. Simone Ash kwam naast me zitten, iets erg ongewoons. Ze fluisterde me enkele woorden toe over Adelbert Huisvesting en over Paul Degambe. Ze had al contact opgenomen met Zumurud en ze zou een kort gesprek met haar hebben de volgende dag. Ze zei me dat ze niet geloofde dat Degambe bekwaam was tot seksuele intimidatie, hoewel de man inderdaad wat te familiair en gul deed met de vrouwen van zijn staf. Ze zei me ook dat ze al de dossiers van prijsaanvragen nauwkeurig volgde en er van overtuigd bleef dat de contracten toegekend werden naar recht en rede, volgens de beste toekenningspraktijken, en ook in het bijzonder voor de contracten van het onderhoud van de centrale verwarmingssystemen. Er waren trouwens weinig pannes aan die systemen. De bewoners hadden nooit geklaagd bij Simone Ash als Voorzitster. Ze had ook

gekeken naar de uitgavenlijst van Degambe, betaald met zijn kredietkaart, en ze vond die niet overdreven.

Dan zei Simone iets wat mijn haren ten berge deed rijzen. De geruchten, beweerde ze, werden helemaal niet verspreid door de Socialisten, de Liberalen of de Ecologisten. De geruchten kwamen van binnen de Groep Gemeentebelangen. Hun doel kon zijn mij en de enkele Liberalen in het Schepencollege die me steunden in diskrediet te werpen. Dat kon dan enkel gericht zijn tegen mij, tegen Simone en Eliane.

Simone Ash bedreigde me dan praktisch. De sfeer binnen Gemeentebelangen verzuurde totaal, zei ze. De Liberale Partij wou dat de controverse tussen mij en Yves Govin ophield. De Liberalen wilden niet de beenderen worden waaraan twee vechtende honden van Gemeentebelangen zouden aan liggen peuzelen.

Wat Simone me zei maakte me woedend, maar ik schoof even mijn irritatie terzijde. ‘Simone,’ histe ik als een slang, ‘ik probeer helemaal positief te blijven, eerlijk en waarachtig, bedaard, kalm en rechtvaardig. Ik vecht niet tegen Govin. Govin kan tegen mij vechten, maar ik neem niet deel aan zijn spel. Haal de Liberalen van mijn rug af. Ik houd me volledig aan onze zwijgzame overeenkomst. Doen jullie alstublieft hetzelfde! Ik zal Govin wel in toom houden. Als ik hem niet volledig tot de orde kan roepen, heb dan toch enig vertrouwen in me en doen jullie niets overhaast wat de situatie nog erger kan maken. Heb geduld!’

Ik haatte het zo tegen Simone te moeten praten, maar ik ging mijn neus niet in de grond steken voor eender welke vrouw, niet meer! Ik stond uit mijn stoel op, liet Simone verbouwereerd zitten zonder nog een woord te verspillen, en ik verliet de vergaderzaal. Toen ik aan de deur kwam keek ik toch snel terug. I zag haar nog steeds op de stoel van Alberte Hersalle zitten met erg rode kaken. Ik had haar gekrenkt, maar ik kon nu bijkomende druk op me missen zoals koude pap. Waarom deed ik altijd de mensen pijn waar ik het meest van hield? Ik wou teruggaan, maar twee Schepenen van Gemeentebelangen trokken aan mijn mouw en wilden me buiten over andere dingen ondervragen.

Een voorstelling van Aeolfast. Simone Ash

Ik was niet erg geïnteresseerd in moderne monstermachines zoals windturbines. Ik vond dat ik al voldoende in de nieuwsbladen had gelezen over de mogelijke bezwaren tegen die nieuwe technologie. Ik was een dokter, geen ingenieur. Mijn interesses lagen op andere gebieden. Dit was echter een verkiezingsjaar, een jaar waarin het opbracht om een persoonlijk gesprek aan te gaan met zoveel mogelijk personen en je naam en gezicht in herinnering te brengen. Ik besloot dus maar de akelige drukte van een opgewonden zaal, volzet met schreeuwende mannen, te ondergaan. Ja, ik, Simone Ash, dokter in de geneeskunde, en lokale politica, zou me op weg zetten om dat te doen waarom ik in de politiek van Robois gestapt was: me hoofd vooruit tussen de mensen gooien om mijn slechte herinneringen aan andere tijden en andere plaatsen te kunnen vergeten. Niettemin ging ik met zware voeten naar de voorstelling van het Aeolfast project dat nieuwe, dunne windmolens in onze dorpen wou neerplanten.

Ik hield helemaal niet van die hoge reuzen van staal met hun lange, dreigende en draaiende messen en met hun ontredderende blinkende lichten in de nacht. Ik had er al heel wat van die gezien in Engeland. Ik had niet verwacht hen opnieuw in mijn gezichtsveld te zien opduiken in Robois. Ik beeldde me in hoe honderden van die wondermooie kleine vogels die rond mijn huis fladderden tegen die ijzeren vleugels zouden verpletterd worden, vleugels waarin ze misschien bescherming zochten. Ik vroeg me ook af wat er zou gebeuren wanneer één van die

reusachtige vleugels naar beneden zou geworpen worden bij een defect. Hoeveel stormen en zelfs orkanen, hoe zeldzaam ook in onze streken, konden die torens trotseren?

Ik vreesde ook opnieuw die man te ontmoeten, die Robert Jacquet, die me achtervolgde, sinds maanden al, met zijn blauwe, doordringende ogen, en die naar me gekeken had zoals een geslagen hond toen ik weigerde met hem alleen te avondmalen. Ik was toen zo verrast van zijn vraag dat ik een hele afstand terug trok, al vroeg ik me al een paar minuten later af of ik wel de goede reactie had gehad. Was ik niet de idioot geweest, en niet hij?

Hij is een knappe man, onze Burgemeester, en eigenaardig aantrekkelijk voor mij. Ook al, voor zover ik hem kon kennen van de vijf jaren die we samen vergaderden in zittingen van het College en de Raad, leek hij me eerlijk, hardwerkend, grappig, soms optimistisch toch, steeds positief, een man die echt en ernstig de problemen aanpakte, bedaard, als een stille, kalme kracht. Ik ontdekte dat hij zeer intelligent, buitengewoon gevoelig en erg geestig kon zijn. Hij dacht steeds in onverwachte maar interessante richtingen. Ik hoorde dat hij een selfmade man was, noch verbaasd noch ontgoocheld te horen dat zijn manier van zaken doen een langzame, gestage groei meebracht aan zijn bedrijf. Enige van zijn cliënten spraken met dankbaarheid over hem, over zijn suggesties, en over hoe redelijk zijn prijzen bleven. Misschien moest ik hem maar eens laten werken aan die bijkomende eetkamer, badkamers en slaapkamers die ik aan mijn huis wou toevoegen om meer vrienden thuis te kunnen ontvangen. Niet dat ik vrienden had! Wat me het meest aan die vent beviel was dat hij niet cynisch was! In mijn wereld was dat een zeldzaamheid.

Hoe voel ik echt betreffende die Robert Jacquet? Wees eerlijk met jezelf, meisje! Wou ik me waarlijk begraven in een kleine plattelandstad voor de rest van mijn dagen met een lokale ondernemer die de verschrikkelijke naam van Robert Jacquet droeg, kinderen krijgen, en een allesbehalve opwindend leven delen met een gescheiden ingenieur? Hoe zou zijn gewicht boven op me aanvoelen? Zou ik met hem de liefde kunnen bedrijven? Wou ik niet terugkeren naar Brussel of naar Londen, naar het wonderlijke leven in de middeleeuwse steden van Oxford of Cambridge, de steden waar ik zo van had gehouden?

Mannen hadden me gekwetst in mijn ziel. Ik had die steden waar ik van hield willen ontvluchten! Ik zocht vrede en vergetelheid in een kleine, buitenlandse stad. Waarom kon ik dan niet logisch zijn en de voleinding van wat ik zocht hier nemen, in Robois? Waren de gentlemen van Londen meer interessant dan deze Robert Jacquet? Ze waren heel zeker veel meer arrogant, opgeblazen, zelfvoldaan en plunderend vernietigend dan deze Burgemeester. Het kon verfrissend, warm, gelukkig worden eens te rusten in de armen van een echt fatsoenlijke man die waarlijk om me gaf. Hoe zou dat aanvoelen, meisje?

Het echt probleem was dat ik nog steeds dat moeilijk vatbaar, hemels beeld achtervolgde en de zoete gevoelens van de ideale liefde, het verlangen naar de aanbidding van mijn nederige persoon door iemand anders, het gevoel te weten dat er een man was die zelfs niet één ogenblik met een andere vrouw zou kunnen samenleven behalve dan met die kleine en eenvoudige ik, Simone Ash. Wat ik echt wou was om in het razende, alles verterende vuur te worden geworpen van een onuitblusbare passie, zowel seksueel als spiritueel, en onverbiddelijk in die werveling te worden getrokken om mezelf er totaal aan over te geven. Vrouwen hebben onlogische harten! Aan de ene zijde haatte ik het om door een man gedomineerd te worden, ook door een vrouw, en zeker ook om getemd te worden door een oninteressante, onintelligente, hooghartige schurk, hoe goed gekleed die ook mocht komen. Anderzijds verlangde ik er wanhopig naar me uit te strekken zoals een Odalisk aan de voeten van een man die me zou beschermen en me koesteren als zijn grootste goed en die al mijn

problemen zou oplossen, mijn angsten zou wegvegen. Ik zou dan wel zijn tenen kunnen kussen!

De droevige waarheid is dat ik een zak vol tegenstrijdigheden ben, ik, Simone Ash, de verstandige dokter die fortuinen zou kunnen verdienen in de grotere steden, maar die zich desondanks verborg in de bossen en leefde zoals een vrouwelijke heremiet. Ik voelde me vreemd en sterk aangetrokken tot de Burgemeester van Robois, zo zeer dat ik soms vreesde dat ik slechts aanvaard had om de Liberale Partij in de politiek te dienen om rond die man te kunnen dwarrelen. Ik wou hem van dichtbij observeren.

Ik geef toe dat ik ook houd van de macht die de politiek me over mannen geeft. Ik leek me wel te willen baden in macht, misschien als een tegengif voor de wijze waarop de gentlemen van Londen me behandelden.

Waarom liet ik hen toe me te misbruiken? Toen ik nog jong was en naïef, dacht ik dat de wereld op die manier ineensak, dat het zo was dat de dingen stonden tussen mannen en vrouwen. Ik deed alles wat het mannelijk ras van me vroeg en dacht dat de natuur zo in elkaar zat. Nooit meer! Nooit meer!

Hoe zou Robert Jacquet me behandelen? Hij siste een waarschuwing de andere dag naar me, die door me heen schoot zoals een bliksemschicht geworpen door Jupiter. Ik zag de plotse gewelddadigheid in zijn ogen bij die Raadszitting, maar zijn ogen verzachtten al minder dan een seconde later. Hij nam dan opnieuw die houding aan van de geslagen, veronachtzaamde, strevende, verliefde man die ik in hem had leren erkennen. Ik zag even de macht van het mannelijk oerbeest! Hij is een knappe man, en ik zou er erg van houden om zijn armen rond me heen te voelen 's nachts, maar wie is hij werkelijk, die Robert Jacquet? Zou hij respect voor me kunnen opbrengen?

Ik parkeerde mijn auto en ging daarna te voet verder naar de stadsfeestzaal die ook gebouwd was in een deel van de vroegere Adelbert Abdij, zoals bijna al de gemeenschappelijke, openbare gebouwen van Robois. De stallen van de abdij toonden oneindig lange bakstenen muren, indrukwekkende constructies van eiken balken aan de plafonds, met balken die eeuwenoud waren en die in elkaar gevlochten werden om het dak te kunnen houden. Die houten structuren werden erg bewonderd. De mensen keken met ontzag naar hun spel van driehoeken dat nodig was om een zeer grote, brede ruimte te overdekken. De administratie van Robois had de stallen gerenoveerd, gekuist, hernieuwd, en een verhoog aan het ene eind geplaatst. Dat was nu de stadsfeestzaal.

De ruimte stond vol rijen stoelen deze avond. Die stoelen konden ook snel weggehaald worden en weer in de zaal geplaatst, zodat de rechthoekige ruimte, waarlijk een reusachtig volume, voor veel voorstellingen, conferenties, festiviteiten en zelfs voor trouwfeesten kon gebruikt worden. Het enig probleem met de zaal was dat het plafond niet echt kon geïsoleerd worden om de warmte beter binnen te houden. In de volle winter zoals vandaag, moest de stad ofwel fortuinen besteden om de zaal redelijk te verwarmen, of moesten de toeschouwers bevroren blijven van kop tot teen. Deze avond was er een evenwicht gezocht tussen de twee alternatieven, maar de meeste vrouwen hielden hun mantels om. Waarom hadden de vrouwen het altijd koud en de mannen steeds warm? Was dat opdat de vrouwen in de hete armen en tegen de warme borsten van de mannen toevlucht zouden zoeken? Ik haatte dergelijke smerige trucs van de natuur!

Ik wandelde naar de eerste rij. Ik had niet verwacht heel veel mensen te zien afkomen naar het centrum van Robois op dergelijk koude avond. Toch zat de zaal overvol mensen toen ik

binnenkwam! De eerste rij zou open gehouden worden, gereserveerd voor de politieke notabelen van de stad, dus hoopte ik daar een plaats te vinden. Ik was er helemaal niet zeker van nog een lege stoel te vinden wanneer ik de grote menigte zag. Terwijl ik naar voren stapte, drukte ik links en rechts handen. Ik wuifde groeten naar vele anderen met een edelmoedige handbeweging, naar de mensen die ik kende maar die ver in het midden van de rijen zaten. Het geluid van honderden mannen en vrouwen die aangenaam met lage stemmen keuvelden vulde de ruimte. Ik was echt verrast door het groot aantal personen die kwamen horen wat Aeolfast te zeggen had over hun project. Ik had er goed aan gedaan deel te nemen deze avond!

Ik bereikte uiteindelijk de eerste rij, waar Eliane Collado al zat. Ze had een stoel voor me vrij gehouden. We deden dat dikwijls op feesten. Ze trok haar sjaal weg van de vrije stoel en wenkte naar me om naast haar te komen zitten. Eliane speelde een beetje de moederrol voor mij in Robois. Wilde ik een moeder hebben? Ik ging plichtsgetrouw zitten.

Enkele minuten later kwamen vijf mannen naar het podium om plaats te nemen achter een tafel die daar voor hen voorbereid werd. Een groot, wit scherm hing achter en boven hen, tegen de achtermuur. Die mannen waren de Directeurs van Aeolfast. De lichten in de zaal werden verduisterd, maar de Directeurs deden de lampen niet helemaal uit, zodat we hen nog goed konden zien. Het waren vooral de lichten in de zaal die toegedraaid werden, en die direct boven het scherm. Ik keek naar achter over mijn schouders, maar kon in de voorste rijen Robert Jacquet niet vinden. Ik strekte mijn nek uit om nog meer naar achter te kunnen kijken. Zoveel mensen waren aangekomen dat alle stoelen bezet waren. Vele mannen en vrouwen moesten blijven recht staan, leunend tegen de muren. Daar ten slotte, aan het verste achtereind, zodat hij de hele zaal kon overzien, leunend in een hoek, zag ik mijn Burgemeester Robert Jacquet. Naast hem stond zijn Politieofficier en vriend Jozef Bikri. Bikri was een politieman, maar hij droeg deze avond geen uniform. Hij praatte gemoedelijk met Robert.

De voorstelling begon dan ook werkelijk. De Hoofddirecteur van Aeolfast, de man die in het midden van de tafel zat, stond op en ging terzijde staan. Hij hield een toestel in zijn hand waarvan ik wist dat het de draadloze controle was om de slide projector mee vooruit te doen gaan in beelden. De man illustreerde zijn voordracht met de projectie van een reeks tekeningen over het Aeolfast Consortium.

De Directeur begon te spreken, stelde zich voor, en toonde prachtige beelden in heldere kleuren over zijn bedrijf. Aeolfast was enige jaren geleden gesticht, samen met een aantal andere bedrijven van dezelfde groep. Die bedrijven waren alle actief in het recycleren en behandelen van afval en in het genereren van elektriciteit zoals door windturbines en fotonvoltaïsche panelen. Aeolfast stelde een winnende strategie voor in de technologieën van de omwereld. Voor het genereren van elektriciteit begon de Directeur uit te leggen wat men bedoelde met de groene certificaten waarvan Aeolfast gebruik maakte.

Elke Megawatt-uur energie geproduceerd door fotonvoltaïsche panelen of door windturbines werden voor de uitzending van koolstofdioxide in de lucht vergeleken met de uitzendingen van een gas-en-stoom krachtcentrale. Een dergelijke centrale produceerde zesenvijftig kilogram koolstofdioxide per Megawatt-uur van gegenereerde elektriciteit. De windturbines spaarden eigenlijk evenveel koolstofdioxide uit. Koolstofdioxide in de lucht was de oorzaak van de opwarming van de planeet. Een groen certificaat, uitgegeven door de *Commission Wallonne pour l'Énergie*, de CWaPE, kwam daarom overeen met die besparing.

Tevens had de Waalse Regio uitgevaardigd dat de elektriciteit die door de leveranciers verkocht en verdeeld werd, voor een gedeelte in Wallonië moest geproduceerd worden uit hernieuwbare energiebronnen. Dit deel, dit percentage, kwam thans overeen met twaalf percent. De leveranciers van elektriciteit moesten dus aan de CWaPE en bepaald aantal groene certificaten afleveren, of het risico van hoge boetes lopen. Als een elektriciteitsleverancier honderd Megawatt-uur aan zijn cliënten verkocht, dan moest hij minimum twaalf groene certificaten inleveren. Het doel van Aeolfast was het de elektriciteitsleveranciers te helpen hun quota van groene energie te halen. De Waalse Regering garandeerde een minimumprijs per certificaat te betalen. Die prijs fluctueerde, maar lag thans tussen vijftenzestig en honderd Euro. De groene certificaten betekenden natuurlijk een bijkomende last voor de elektriciteitsproducenten, en dus verhoogden ze de prijs van energie aan hun cliënten. De Europese Gemeenschap had beslist minstens twintig percent van haar elektriciteit uit hernieuwbare bronnen te halen in 2020. De Waalse Regio moest die regels volgen. Windturbines waren natuurlijk duur om te installeren, maar ze produceerden hun elektriciteit zonder hoogwaardige energiebronnen zoals olie en water te verbruiken, zonder koolstofdioxide te verspreiden, en bijgevolg werd die energie gesubsidieerd door de groene certificaten. De elektriciteitsverdelers waren er steeds op uit meer groene elektriciteit te bekomen omdat de boetes als ze hun quota niet haalden veel hoger lagen dan die honderd Euro per Megawatt-uur van de groene certificaten.

Op dat ogenblik van de presentatie kwam een man naast me zitten. Hij had de enige open stoel gevonden in de eerste en volgende rijen. Hij was geen politicus, en ik kende de man niet. Hij sloeg een opmerkelijk figuur, dus staarde ik hem even aan. Hij straalde pretentie uit, zelfverzekerdheid en arrogantie. Hij was groot en slank, mager zelfs, gekleed in een kostuum van de beste Italiaanse makelij, grijs met fijne lijntjes, een zijden das, perfect geknoopt tot een dubbele Windsor op een lichtblauw hemd met een witte boord. Hij zag er zo voornaam uit als een Milanese modevertegenwoordiger! Ik moest de man bewonderen om zijn goede smaak. Ik vond hem ook fijn en knap van trekken. Zijn gezicht was lang en dun, gebeiteld in scherpe lijnen. Zijn neus was recht, zijn ogen diep gezet onder dunne, lichte wenkbrauwen. Hij was zeer kort geschoren en rook naar een dure, delicate aftershave parfum. Hij droeg dus geen baard, en ook geen bril. Zijn ogen blonken licht, bijna transparant, koud in kleur maar vurig in glans. Wat me vooral opviel waren de vele rimpeltjes die aan al de hoeken van zijn trekken ontsprongen.

Zijn gans wezen baadde in elegantie en zelfgenoegzaamheid, zoals men ze vindt in de leden van oude en rijke aristocratische families. Hij was in alles de man die ik ooit zou verafgoed hebben, maar nu verafschuwde. Ik vergeleek hem onwillekeurig met Robert Jacquet, die ook steeds kostuums droeg, maar kostuums die snel in plooiën wrongen en wat slordig rond hem hingen. Als Robert er uitzag als een nonchalante sportman, dan leek deze man op een gesofistikeerde professor. Hij moet gevoeld hebben dat ik naar hem gluurde, want hij keek plots naar me, recht in de ogen, wat spottend, overtuigd van de indruk die hij meende op me te maken, en ik trok een paar centimeter verder op mijn stoel weg van hem.

Ik richtte mijn ogen weer naar de slides en hield ze daar. Ik bemerkte met enige verbazing dat Yves Govin die ook in de eerste rij zat, maar helemaal links, gebogen naar die man op de hoek van mijn rij sloop en hem enige woorden in het oor fluisterde. Ik zag dan uit een hoek van mijn linkeroog dat de man me opnieuw bestudeerde.

Ik richtte de aandacht op de redevoering van de Directeur van Aeolfast en negeerde de korte blikken van de elegante man naast me. Ik voelde me wel behaagd. Welke vrouw zou zich niet geacht voelen door de bewondering van een voornaam uitzijnde man? Toch voelde ik me ook geïrriteerd door de constante aandacht. Hij moest begrepen hebben dat ik wel zag wat hij deed, want plots keek hij weer heel lang en nadrukkelijk naar me. Hij hoopte waarschijnlijk

dat ik zijn blikken zou beantwoorden met een uitnodiging tot een flirt. Ik hield mijn ogen echter strak en onverbiddelijk gericht op de heldere slides.

De Directeur van Aeolfast was nog steeds bezig de productie van elektrische energie met behulp van windturbines te loven. Windturbines veroorzaakten geen schadelijke neveneffecten. Ze produceerden geen koolstofdioxide, geen fijne deeltjes in de lucht, geen zwaveldioxide, geen radioactieve afval, geen luchtbevuiling en geen waterbevuiling, en ook geen thermische pollutie. Ze vroegen slechts een kleine oppervlakte in landbouwgrond en pesticiden waren ook niet nodig. De Directeur dreunde de voordelen langdurig af, om iedereen in de zaal ervan te overtuigen dat windturbines eigenlijk het absolute Nirwana waren van de elektriciteitsproductie. We vroegen ons allen af waarom niemand al tientallen jaren geleden daar niet aan gedacht had.

Een hele reeks bucolische, prachtige slides volgden van slanke torens met de windmolens er boven op, gefotografeerd in alle soorten van weer, van heerlijk stralend zonlicht tot in sneeuwbedden, tijdens zonsopgang en zonsondergang.

De laatste paar slides behandelden wel enige van de mogelijke nadelen van de windturbines in de omgeving. De ongemakken werden snel weerlegd. Het geluid van de draaiende vleugels was minimaal, de weerslag op vogels, de magnetische velden die opgewekt werden en de lichteffecten van de draaiende bladen, werden geminimaliseerd. Het risico van ongelukken met de turbines van de tweede generatie was nul. Ten slotte werden statistieken geprojecteerd waaruit bleek dat in Frankrijk meer dan zestig procent van de bevolking de plaatsing van windturbine torens op minder dan een kilometer van hun woning goedgezind waren. De burgers van Robois konden niet slechter doen.

De Directeur stelde dan een pauze van tien minuten voor, waarna het paneel van specialisten van Aeolfast vragen uit het publiek zou beantwoorden. Dat moest het tweede deel worden van de presentatie.

Ik had tot dan toe nog geen enkele slide te zien gekregen met een kaart waarop de exacte plaatsingen van de torens getoond werden. Nochtans had ik wel een dergelijke kaart even bekeken op de administratie van de stad.

Ik bleef zitten tijdens die tien minuten pauze, al vond ik me op een voor mij vervelende wijze zeer geneigd om op te staan en Robert Jacquet te gaan begroeten. Dat zou ik zeker niet mogen doen! Hij zou naar mij toe moeten komen! Ik hoopte al half dat hij naar voren zou stappen om me op te zoeken, maar ik wachtte tevergeefs. Ik veronderstelde dat teveel mensen de Burgemeester achteraan weerhielden.

De man die naast me zat draaide zich meerdere malen om en keek naar de mensen in de zaal. Hij fronste het voorhoofd toen hij het scepticisme van de gezichten aflas. De Directeur van Aeolfast die de voorstelling had gegeven wandelde van het podium af, kwam naast hem staan, maar fluisterde zo zacht dat ik geen woord verstond van wat hij zei. De man fluisterde wat terug. Daartoe moest de Directeur bijna op de knieën gaan zitten naast mijn buurman, zodat ik veronderstelde dat de elegante man naast mij een lid was van het hogere management van Aeolfast.

Iets later, wanneer de Directeur terug op zijn verhoog geklommen was, draaide de man zich naar mij toe en zei wat Yves Govin hem waarschijnlijk verteld had, 'vergeef me alstublieft, maar u bent Simone Ash, een Schepen van Robois, is het niet? Ik stel mezelf voor. Mijn naam is Jean-Gauthier Buisseyre. Ik ben één van de investeerders in Aeolfast. Ik hoop dat onze Directeurs u hebben kunnen overtuigen van de voordelen van onze windturbines met

horizontale as. We zijn er zeer op uit dit mooi project te verwezenlijken, wat ook voordeling zou zijn voor de stad Robois en haar burgers. We zullen extra belastingen betalen en we blijven open voor alternatieve middelen van financiering, waarbij de stad en de burgers persoonlijk ook aan het project kunnen deelnemen.'

'Ja, ik ben Simone Ash,' bevestigde ik. 'De voorstelling was inderdaad indrukwekkend en overtuigend. Ik vraag me af hoe binnen enkele ogenblikken onze bevolking zal reageren.'

'Hebt u misschien vragen waarvoor ik een opheldering kan geven?'

'Ja. Wie bouwt die turbines eigenlijk? Hebt u fabrieken daarvoor in België?'

'We werken vooral met twee Chinese bouwers. We leggen strikte kwaliteitsstandaarden op aan onze leveranciers, natuurlijk. Dat is in onze eigen interesse! We willen de onderhoudskosten zo laag mogelijk houden.'

'Natuurlijk,' antwoordde ik snel. 'Kunt u me ook zeggen wat uw verwachte opbrengst uit investeringen is voor dit project?'

'We rekenen op vijf tot zeven percent, alle kosten in aanmerking genomen. Onze kosten zijn de uitrustingen, de funderingen, de torens, de elektrische installatie, de verbinding met het nationaal elektriciteitsnet, de controlezalen en de controlesystemen, de raadgevingsbureau's, de nodige opleidingen van het personeel, soms nieuwe wegen, het onderhoud, het personeel want we creëren ook werkgelegenheid, en zo verder.'

'Dat is dan een zeer redelijke opbrengst,' besloot ik.

Buisseyre legde zijn bewondering uit voor ons stadje, voor de vriendelijkheid van de bewoners. Hij zei me dat het project heel goed onthaald was geworden door de ondernemers van Robois. Hij had al gelijkaardige voorstellingen georganiseerd voor de dienstverenigingen van Robois. Aeolfast wou beroep doen op de meest dynamische lagen van de bevolking. Hij sprak in zeer aangename en enthousiaste bewoordingen over gelijkaardige projecten die Aeolfast wou beginnen. Buisseyre was een zeer goede spreker, gereserveerd maar warm, beleefd en hoofs, charmant en niet opdringerig. Ik kwam onder de indruk.

Ik begon Buisseyre een zeer interessante man te vinden, toen de Directeur van Aeolfast het tweede deel van de avondvoorstelling inluidde. Ik keek over mijn schouder en zag Robert Jacquet nog steeds achteraan tegen de muur leunen, pratend met Jozef Bikri, maar zijn ogen bleven op mij gericht. Ik draaide me snel om.

Het vraag-en-antwoord deel van de vergadering begon langzaam en onschuldig met eenvoudige, niet-bindende vragen en al even niet-bindende, dikwijls technische antwoorden. Het voorspel verliep nogal moeilijk. De vragen kwamen slechts schuchter, maar de sfeer werd wel wat minder formeel, en daarna aanzienlijk verhit. De mannen wonden zich meer en meer op. Hun opmerkingen werden sarcastisch, en ook enkele vrouwelijke stemmen mengden zich schrill in het debat, meer uitdagend en interpellierend.

De vrees voor infratonen en voor de flikkereffecten van de schaduwen van de wentelende bladen werd opgeworpen. Een man stelde dat de lawaainiveaus danig onderschat werden. Hij citeerde gegevens uit getuigenissen van mensen die in de nabijheid van de windturbine torens woonden. Hij meldde klachten van onverklaarde hoofdpijnen.

Een andere man sprong dan recht om te beweren dat het aantal inwoners in de nabijheid van de torens danig onderschat was. De aantallen die door Aeolfast vermeld werden tijdens de voorstelling waren veel te laag.

Iemand meldde dat Robois een klein vliegveld had waar veel parachutisten oefenden, op minder dan een kilometer afstand van de laatste torens, in het zuiden van Robois. Dat vliegveld zou moeten sluiten. De parachutistenclub zou naar ergens anders moeten verhuizen. Dat was een groot verlies voor Robois!

Nog een andere man waarschuwde ervoor dat bossen niet volledig konden omgehakt worden volgens een reglementering van de Waalse Regio, en reglementen bestonden ook om alle soorten van bouwwerken op veel grotere afstanden van de bossen te houden dan gepland door Aeolfast. Aeolfast had al die reglementen naast zich neergelegd.

Een vrouw schreeuwde daarna dat Aeolfast ook geen rekening had gehouden met voldoende afstand van hun torens tot de huizen en de villa's van Robois. Ze zei haar naam, de eigenares van een villa van Aucourt. Ik kende haar als de bediende van een bank. De vrouw beweerde dat volgens de plannen van Aeolfast die ze was gaan bekijken in de stadsadministratie, sommige van de torens zouden opgericht worden op minder dan vijfhonderd meter van bewoonde buurten. De torens moesten wel daar gebouwd worden, beweerde ze, omdat anders de torens veel te dicht bij de N11 weg zouden moeten geplaatst worden, en dat wilde de overheid niet. Ze riep dat bij reglement de afstanden tot woonstons minstens een kilometer of meer zouden moeten blijven, omdat dergelijke afstanden ook in voege waren in andere Europese landen.

Een man uit de toehoorders liet de Directeur van Aeolfast niet antwoorden. Hij haakte direct in op de bezwaren van de vorige spreker om te waarschuwen dat als grotere afstanden toegepast werden, slechts één vijfde van het oorspronkelijk project van Aeolfast kon gerealiseerd worden, wat het heel project oneconomisch zou maken.

Nieuwe argumenten werden ook wel aangehaald vanuit de toehoorders ten voordele van het project, door personen die ik niet kende en nog nooit in Robois gezien had, maar die midden in de zaal zaten. Die mannen, vier of vijf, spraken weer over de voordelen van windturbines. Zouden jullie een atoomreactor willen in het centrum van Robois, vroegen ze. Zouden jullie een gasturbine centrale willen in jullie achtertuin? Wat voor lawaai zou die niet maken? Een andere man had slechts lof over voor de mooie, slanke torens die aan Nederlandse windmolens deden denken. Het gejoel en het neerbuigend hoongelach van de andere toehoorders deden de man snel weer gaan zitten.

Vele mensen begonnen recht te staan, en vuisten werden de hoogte in geheven. Mannen en vrouwen riepen luid door elkaar. Ze maakten allerhande wilde gebaren naar het podium, maar ook onder elkaar. Enige Ecologen meldten weer de voordelen van de turbines voor het klimaat, maar die werden naar hun stoel geschreeuwd.

Een boer met een opgezwollen, rood gezicht, bloeddoorlopen kaken en een geweldig vooruit puilende buik klaagde erover dat de stadsmensen steeds een kleine verhoging van de inkomsten misgunden aan landbouwers, van wie de opbrengsten uit melk, vee en granen steeds maar verminderden. De boeren konden hun hoofd niet meer boven water houden. Die man wou duidelijk wat inkomsten recupereren uit de torens die op zijn boerderijen zouden geplaatst worden.

Andere boeren sprongen dan in om te zeggen dat zij slechts gronden in pacht uitbaatten, zodat ze kostbaar land zouden verliezen ten voordele van de grote landeigenaars en slechts de nadelen van de draaiende vleugels zouden overhouden.

Een man nog sprak over de mooie monumenten, de kastelen en de kerken die in de dorpjes van Robois stonden en die in de schaduwen zouden komen te liggen van de reusachtige torens.

‘Wie van ons wil die zeer mooie landschappen vernietigd of belemmerd zien door die hoge stalen kranen?’ riep hij.

‘Wie vergoedt de waardevermindering van onze huizen?’ riep iemand anders.

Armen en handen werden meer en meer de hoogte in geworpen. De mensen stonden recht. Enkele personen begonnen beledigingen te roepen naar de Directeurs van Aeolfast. Aan ons

de torens vóór onze vensters, aan u de grote winsten opdat u in verlof zou kunnen gaan gedurende maanden op blauwe stranden in landen zonder stalen torens, riepen ze. Een ander aantal mannen en vrouwen begonnen te schreeuwen over de bloedzuigende vampiers van de Brusselse financiële wereld die te Robois neergestreken waren om de landschappen van het platteland te vernietigen. Zet maar een windturbine toren neer op de Grote Markt van Brussel, riepen ze. De kreten klonken harder en harder, scherper en scherper, steeds meer opgewonden.

De Hoofddirecteur van Aeolfast stond op het podium met open mond en open armen, recht achter de tafel. Hij was gedurig, aan het roepen in zijn microfoon. Hij, probeerde de vloed van schreeuwen en beledigingen te stoppen, maar de toehoorders hielden niet op. De toestand in de zaal werd te zeer verhit. Ik vroeg me af of ik de politie moest opbellen. Dat was echter de plicht van de Burgemeester, en stond achteraan ook niet Jozef Bikri, onze Commissaris, aan het verste einde van de zaal? Ik glimlachte toch ook even, want ik verwachtte elk ogenblik eieren en tomaten door de lucht naar het podium toe te zien vliegen. Hadden de mensen die meegebracht? Al die tijd bleef mijn verheven buurman onverstoord zitten, slechts naar het verhoog kijkend, niet naar het volk in de zaal. De kreten leken hem niet te raken. Ik veronderstelde dat hij voldoende hoorde wat er achter zijn rug in de zaal afspeelde, en dergelijk pandemonium wel kende.

Plots hoorde ik een heel sterke stem die vanuit de achterste gelederen van de zaal riep. De stem schreeuwde bevelend, en nog luider dan de andere mensen. De roepers rond hem verstomden. Het lawaai hield op als een rimpel die vanuit die stem naar voren rolde. Ik keek snel om me heen, en ik zag met enige fierheid Robert Jacquet door de middenste gang stappen die tussen de stoelen was open gelaten, de armen wijd open, om stilte vragend, en dat roepend boven de andere kreten uit. Hij was groot en indrukwekkend.

Robert riep, ‘vrienden, vrienden van Robois, ga alstublieft weer zitten! Dit is genoeg geweest! Genoeg! Kalmeert u! Kalmt! Ik vraag stilte! Stilte!’

De Burgemeester bleef langzaam naar voren stappen, zei zelfs een woord tegen mensen links en rechts om hen te doen zwijgen. Vooraan gekomen sprong hij lenig op het podium, nam niet de zijtrappen. Hij ging vóór de tafel staan, niet er achter, met zijn gezicht naar de zaal. Hij nam de microfoon in zijn handen en bleef stilte vragen. Het volk hield op met roepen.

Robert Jacquet riep, ‘ik ben de Burgemeester van Robois. Kalmeer jullie, vrienden! We hebben de argumenten en de beschrijving van het project uitvoerig gehoord, uitgelegd door de technici van Aeolfast. We hoorden ook hoe jullie zich voelden bij het project.’

Robert grinnikte en er steeg weer gejoel op uit de zaal, maar Robert onderdrukte die met zijn hand en een sussend geluid van zijn lippen.

‘Ik hoorde, beste vrienden, voldoende bezwaren tegen het project, om het op zijn minst controversieel te noemen. Zoals jullie weten moet het nu eerst bestudeerd worden door de *Conseil Consultatif d’Aménagement du Territoire Communal*, door de CCATM. Dat comité bestaat uit jullie vertegenwoordigers en het zal een openbare raadpleging organiseren. Het comité moet een advies afleveren over de impact van dergelijke projecten op ons milieu. Het comité zal graag jullie bezwaren, schriftelijk of mondeling, in aanmerking nemen. Het project moet ook correct op regionaal vlak geëvalueerd worden. Ik hoorde dat een burgercomité opgericht werd, een vereniging die *Sauvez Robois* zal genoemd worden, Red Robois, en dat comité zal ook zorgen met dossiers over mogelijke bezwaren. Misschien kunnen alternatieve plannen voorgesteld worden. Heel veel werk blijft er dus nog te verrichten door de Autoriteiten en door jullie. Het Schepencollege van Robois zal ook zijn mening geven. Ik beloof dat het College dat in de nabije toekomst zal doen, nog vóór de verkiezingen.

Vrienden, onze democratische instituties laten ons volledig toe onze mening nog te uiten in orde en kalmte. Ik verklaar nu deze vergadering ten einde. Niets kan er nog meer gezegd worden, thans. Het project en de problemen ermee, de voordelen ook, werden uitvoerig voorgesteld. Gaan jullie nu alstublieft naar buiten. Als jullie het willen kunnen jullie buiten nog wat onder elkaar praten, maar ik verzoek iedereen om de zaal rustig te verlaten!’ Ik dacht, ‘dat was slim. Wie wou buiten in de vrieskou nog verder praten?’

Robert Jacquet liet zijn armen langs zijn lichaam zakken. Hij stapte van het podium af en ging een paar stappen verder alsof hij de zaal wou verlaten. De meeste mensen stonden dan ook op, wellicht met een niet erg verheugd gezicht, maar zij ook duwden hun stoelen wat achteruit, en ik zag hen door de wijd open deuren van de abdijstallen al naar buiten stappen. Die deuren werden een tijdje open gehouden door Jozef Bikri. Robert was er in geslaagd de sfeer in de zaal wat af te koelen, en Jozef slaagde er in koude wind door de zaal te jagen, door de grote panelen achteraan volledig open te trekken, niet slechts de deur in de poort. Het roepen verstomde helemaal tot een gegons van stemmen onder elkaar. Meer en meer mensen bleven nog even verder praten, maar met zachtere stemmen. Ze stapten gestaag door de open poort.

Mijn buurman stond op uit zijn stoel, zo stijf als een bezemsteel. Hij keek naar mij met een vermoeide trek om zijn lippen, als om te duiden, ‘hoe is het mogelijk?’ Hij bemerkte echter dat ik eerder met een grijns van leedvermaak stond dan met medeleven. Buisseyre draaide zich kort om, gaf me geen hand als afscheid, en verdween in de menigte. Ik dacht dat zijn avond bedorven was. Buisseyre gunde ook de Directeurs van Aeolfast geen blik. Die bleven nog even aan de tafel zitten met bleke gezichten, op het podium. Zij ook leken helemaal niet tevreden bij de uitbarsting van emoties tegen hun project. Ze bleven op het verhoog staan, en ik dacht niet dat ze naar beneden durfden komen en zich met de menigte mengen.

Jozef Bikri verscheen dan plots op het podium. Hij nodigde de mannen uit hem te volgen naar de nooduitgang die aan de zijkant lag. Ik denk niet dat de Directeurs wisten wie Bikri was, noch waar een speciale uitgang verstopt was aan het podium. Bikri en Jacquet keken naar elkaar over bijna de ganse lengte van de zaal, en knikten. Ik wist daarmee dat ze deze afspraak samen gemaakt hadden om de vertegenwoordigers van Aeolfast te scheiden van de menigte.

De zaal liep langzaam leeg. Ik ging naar buiten met de laatste mensen. Eliane Collado zei weinig. Ze was onder de indruk gekomen van de vijandelijkheid van de bewoners van Robois. Terwijl we stap voor stap probeerden buiten te geraken, spraken mannen me aan. Ze zeiden hoe weinig ze hielden van wat ze gehoord hadden over het project. Ik zag van ver Buisseyre een paar woorden zeggen tot Robert Jacquet. Die stond weer tegen de muur en liet de stroom van mensen langs hem heen glijden. Buisseyre liep naar buiten. Ik stapte door de deur, zag hem naar een zwarte Mercedes lopen die verduisterde ramen had. Hij nam achterin plaats, niet aan het stuur. De auto reed onmiddellijk weg. Buisseyre had zijn eigen chauffeur, noteerde ik, en zijn wagen wachtte op hem in de binnenplaats van de abdij. Had Jacquet dat toegelaten?

Ik ging naar Robert Jacquet om hem een hand te geven en hem te groeten. Hij onthaalde me zelfverzekerd, met een brede glimlach. Hij was fier, natuurlijk, om de situatie gered te hebben en om op een ogenblik van chaos de menigte in toom te hebben gehouden, toen erger dreigde. Hij vroeg, ‘mag ik vragen wat uw indrukken zijn van de avond, Juffrouw Ash?’ Zo, Juffrouw Ash gaat het worden, dacht ik, niet Simone. Hij neemt afstand terug. ‘Een interessante vergadering was dit, Mijnheer de Burgemeester! Ondanks vele, degelijke argumenten, heeft Aeolfast zijn publiek niet kunnen overtuigen, meen ik!’

‘Vreemd, is het niet?’ antwoordde Robert opgetogen. ‘Zo vele economisch en klimatologische indicatoren slagen naar het rood, maar toch lijken onze goede burgers van Robois schoonheid te willen eren boven geld. Ze blijven vasthouden aan de ongerepte sereniteit van hun land. Als ik een filosoof was, dan zou ik durven beweren dat eens te meer het bewijs geleverd is dat schoonheid, die zeer emotioneel geladen kwaliteit, sterker deel uitmaakt van onze aard dan geld, rijkdom en industriële vooruitgang!’

‘Aeolfast zal het zeer moeilijk krijgen om zijn project in Robois te realiseren,’ probeerde ik. ‘Ik mag niet zeggen dat ik kwaad ben over die evolutie!’ merkte Jacquet nog op. ‘Ik persoonlijk zou ook niet graag een windturbine toren van dertig meter hoog met draaiende vleugels net vóór mijn venster zien staan!’

‘Wel, wel, onze Burgemeester is een sentimentele man geworden! Hoeveel zijn er zo in België? Bent u week geworden?’

Robert grinnikte.

‘Zeg me nu eens,’ stelde hij, ‘zou u graag het bos van Trioteignes geveld zien en vervangen door stalen bomen, tienmaal hoger?’

Ik had mijn schouders kunnen optrekken en die vraag onbeantwoord laten. Ik voelde me echter in de juiste sfeer om hem iets te gunnen, deze avond, om een stap dichterbij hem te komen en hem te laten weten dat niet alles wat hij om mij dacht verloren was.

Ik gaf dus toe, ‘heel zeker niet! Dat zou ik niet willen. U hebt gelijk. Mijn Liberale collega’s schijnen hun landschappen uiteindelijk ook te verkiezen. We kunnen samen vechten. Dank u om de teugels strak in handen te hebben gehouden in de zaal. Ik vreesde dat een hoop mensen oververhit zouden geraken. U handelde goed en gepast.’

Gedurende een heel kort ogenblik keek Robert me dan klaar aan en ook een beetje verbaasd, als had hij geen vriendelijk woord van me verwacht.

‘Klik, draai het licht aan, en klik, draai het licht in zijn ogen weer uit,’ dacht ik. ‘Die man vermoedt niet dat hij op een echte ondeugende meid is gevallen.’

Ik vond dat merkwaardig. Er bestonden dan toch mannen die zo naïef waren als ik ooit was geweest. Ik werd er helemaal slap van in mijn lenden.

Andere mensen begonnen daarna aan de mouw van Robert te trekken, en ze namen opnieuw beslag op hem. Hij moest zich in nog meer verhitte besprekingen in de binnenplaats van de abdij werpen. Andere personen probeerden mij tegen te houden. Ik zei inderdaad nog wel enkele zinnen, maar dan trok ik me weg van hen en ik liep snel naar mijn auto. Ik voelde me vermoeid. Ik begon hoofdpijn te krijgen, misschien omdat ik zeer tegenstrijdige gevoelens koesterde betreffende onze Burgemeester, gevoelens die aan het vechten waren in mijn hoofd, en ik werd nog verwacht op het kasteel Trioteignes!

Het complot

De Directeur van Aeolfast die de voordracht had gehouden van het project om windturbines te installeren in Robois reed het centrum van de stad uit in zijn bedrijfswagen. Zijn collega’s waren al naar Brussel teruggekeerd. Hij ook reed eerst zuidwaarts alsof hij de dichtstbijzijnde oprit naar de snelweg wou nemen. Hij reed op de N11, doch slechts tot aan het dorp van Turgoux, waar de industriezone van Robois eindigde. Hij verliet daar de N11 en trok zijn wagen de daar nieuw aangelegde wegen op, de rechte tarmac afgelijnd door de lange, lage, rechthoekige en vensterloze gebouwenblokken van de verschillende productieondernemingen. Robois had niet echte fabrieken. De Directeur reed langs een drukbedrijf, een magazijn, een laboratorium, een

onderzoekscentrum van de farmaceutische nijverheid, bedrijven van informatie technologie, een rekencentrum, twee grote schrijnwerkerijen, een bedrijf dat keukens installeerde, de regionale opslagplaats van een supermarkt keten, een biotechnologisch instituut, en een grote garage. De meeste daarvan waren dienstverlenende bedrijven. De Directeur richtte zijn wagen naar één van de langste gebouwen met slechts één verdieping, een vlakke, rechthoekige structuur bestaande uit grote zalen die gebruikt werden als verzamelplaatsen voor recycleerbare materialen. Het gebouw behoorde toe aan een bedrijf genoemd Recycfast. De naam van de onderneming stond in grote, rode doch onverlichte letters geschilderd op de vlekkeloze, witte gevel.

De Directeur parkeerde zijn wagen aan de achterkant van het administratieve deel van het gebouw. Dit was hoger dan de rest. Enkele vensters aan de verre uithoek van dat gebouw waren verlicht. Hij stapte uit, sloot de wagen, nam enkele stappen naar de ingang van een gebouw dat iets hoger met twee verdiepingen stond, en werd daar begroet door een bewaker in uniform die de deur voor hem open hield. De bewaker gaf geen kik. Hij bracht de Directeur naar een vergaderzaal aan het einde van een lange gang. Hij opende ook die deur onderdanig, glimlachte aanmoedigend, maar de Directeur verkoos zijn ernstig gezicht te bewaren. In de kamer stond een tafel en zetels. Slechts één man zat aan die tafel een koffie te drinken. De Directeur wou een biertje. De bewaker toonde hem een kleine zijtafel waarop koffie, thee, enkele blikjes bier en een fles whisky klaar stonden. De Directeur groette niet eerst de man aan de tafel. Hij stapte recht naar de whisky en schonk zich een half glas uit, dronk en zuchtte. Pas daarna draaide hij zich om.

‘Zware vergadering,’ merkte de man die aan de tafel zat op.

De Directeur vond de woorden om te antwoorden.

‘Dat was het! Ik zag u in de zaal. U moet Max Blandis zijn.’

‘Ik ken u ook,’ antwoordde de man. ‘Het spijt me dat ik niet meer kon helpen. We probeerden dat wel om het gemoed van de toehoorders om te doen slaan, maar de emoties drongen veel te sterk tegen ons. Robois schijnt niet van het project te willen weten, helemaal niet, zelfs! Teveel tegenstanders van de turbine torens hadden zich voor de presentatie verzameld.’

De Directeur antwoordde niet dadelijk. Wat Blandis zei was overduidelijk. De Directeur meende dat hij van geluk mocht spreken om ongedeerd uit de zaal te geraken. Hij keek nu meer aandachtig naar de man die enkele meters verder kalm zijn drankje nam. Hij leunde tegen de muur, maar hij ging niet direct zitten.

Max Blandis was een eerder kleine, stoere man met brede schouders en een rechthoekig, scherp gezicht. Zijn ogen sprankelden aanwezigheid en intelligentie boven een hoekige neus en dichtgeknepen lippen. Zijn haar was zeer kort geknipt. Blandis droeg slechts een zwarte T-shirt boven een donkerblauwe denim, een donkere pullover die open bleef aan de hals, en een lederen vest. De Directeur kende de reputatie van Blandis, niet de man. Blandis werd steeds bij geroepen door de Voorzitter wanneer de zaken de harde kant op gingen. De man leidde een klein beveiligingsdepartement. De Directeur had er echter geen idee van hoeveel mannen in die groep werkten. Hij wist ook niet goed wat de status was van de man in de reeks bedrijven die toebehoorden aan de Voorzitter. Hij meende dat Blandis waarschijnlijk zelfs helemaal geen status had, en niet op het officiële organigram vermeld stond, misschien ook niet op de salarislijst van Aeolfast voorkwam. Blandis kon blijkbaar wel aan iedereen bevelen geven onder het gezag en in naam van de Voorzitter.

De deur opende nogal brutaal, en Yves Govin kwam binnen. Govin was zeer zenuwachtig. Hij knikte alleen maar als groet, en stapte ook direct naar de koffietafel en naar de whisky.

Even later kwam de Voorzitter binnen.

De vier mannen gingen rond de tafel zitten. Ze dronken. Govin gedroeg zich opgewonden. Hij draaide en keerde op zijn stoel, verschoof van positie elke paar seconden. De Directeur zag er overmand uit. Blandis bleef heel kalm. Zijn lippen stonden in een cynisch glimlachje. Hij wist het best dat iedereen deze avond gefaald had.

De Voorzitter keek eerst naar hoe de anderen zich gedroegen. De mannen keken met angstige verwachting naar hem. Hij ook, leek het, had enige ogenblikken nodig om de schade van de presentatie voor de bevolking van Robois te verwerken.

De Voorzitter zei, 'we staan voor een ernstig probleem. De houding van de bevolking komt echter niet totaal onverwacht. Het lijkt duidelijk dat de inwoners hier weerstand zullen bieden tegen ons project. Ik heb nog nooit een meer vijandig gestemde verzameling van inwoners gezien. We kunnen verwachten dat een aantal groepen van weerspannige burgers zullen gevormd worden. Eén groep, met de naam *Sauvez Robois*, een veelzeggende naam eigenlijk, bestaat al. Andere groepen kunnen volgen. Dergelijke verenigingen hebben getoond in de steden dat ze heel efficiënt kunnen werken en heel veel moeilijkheden kunnen bezorgen aan projecten van windturbines. Ze zijn informeel georganiseerd als comités die de verscheidene onderwerpen apart behandelen in studiegroepen. Ze verzamelen informatie uit allerhande bronnen zoals echte experts. Ze brengen veel hersenen samen, meer dan onze studiediensten hebben, en ze handelen over een breed terrein. Ze treden ook zeer luid en zichtbaar op, naar elke organisatie toe die een advies moet uitbrengen. Ze zetten de politieke partijen onder druk. Ze spreken Ministers aan, Volksvertegenwoordigers, Senators, Provinciale Raden, alle soorten van adviescomités, de Gemeenteraden, alles wat bestaat. Hun dossiers zijn volumineus en goed samengesteld.'

De Voorzitter stopte even met praten. Hij dronk aan zijn koffie. Niemand zei iets. De mannen konden zien dat hun Voorzitter het hoofd moest bieden aan een crisis.

De Voorzitter ging verder na zijn analyse.

'We moeten een strategie ontwikkelen om de invloed van de burgercomités in te dammen. Onze strategie zal drie richtingen van acties hebben. De ene richting zal de politiek zijn, de andere marketing en de derde de directe beïnvloeding.

Govin, jij zult de politieke acties leiden. Ik zal persoonlijk ook tussenkomen op dat domein, maar dan te Brussel. In de politieke sfeer zal ik inwerken op het hoofdkwartier van de Verenigde Democraten, van de Liberalen en van de Socialistische Partij. Ik zal bij hen lobbyen voor de energie die opgewekt wordt door windturbines, en meer specifiek ten gunste van het project te Robois. Je hebt hier al een vrije hand gekregen van je Partij, Govin. De Voorzitter en de Politieke Secretaris van de Verenigde Democraten zullen je overname van de controle over de Groep Gemeentebelangen niet tegenhouden. Integendeel, de VDP leiders willen dat ook. Ze willen Gemeentebelangen opdoeken en de meerderheid van stemmen behouden, zoals Gemeentebelangen dat de laatste maal deed. Verwijder de huidige Burgemeester en zijn vrienden in het Schepencollege en vervang hen door personen die je kunt vertrouwen. Er is een grote kans dat je het huidig College niet achter je krijgt. Je moet daarom het volgend College controleren, en ook de nieuwe Gemeenteraad. We kunnen wel een jaar wachten, want de aanvaardingsprocedure zal ook zo lang in beslag nemen. Langer dan dat kunnen we niet wachten. Als je hulp nodig hebt, kom dan naar mij. Jij moet de lokale acties voor je rekening nemen!'

De Voorzitter pauzeerde even.

'Directeur, jij moet het marketing deel verzorgen. Je publiciteitsplan en je plan voor lokale lobbying is al gelanceerd. Versterk dat! Je moet daar nog meer mensen van Robois in

betrekken. Neem het Schepencollege van Robois op in je publiciteitscampagne, de Gemeenteraad, de Provincieraad, de Volksvertegenwoordigers en de leden van de adviescomités die verslagen moeten indienen over het project. Neem hen nogmaals tot doel met meer publiciteit. Overspoel hen met informatie en aanbevelingen. Zend hen alle brochures die je kunt vinden en die ten voordele van windenergie spreken. Zend de verslagen die de tegenargumenten bespottelijk doen lijken massaal uit. Plaats publiciteit elke week in de lokale bladen. Leg uit hoeveel werknemers aan het project zullen werken. Neem ook de journalisten als doelwit. Houd één-tot-één vergaderingen met de boeren en de ondernemers in de industriële zones, vooral diegenen die nog sceptisch lijken. Bied zo nodig nog meer geld aan, en vraag de boeren om zich in de straat te laten horen ten voordele van ons project. We mogen die mannen niet voor onze zaak verliezen.'

Hij keerde zich dan tot Max Blandis.

'Blandis, jij moet de directe beïnvloeding op je nemen. Je moet deelnemen aan de publiciteitscampagne, maar op een nog ander niveau. Ik wil dat jij de meer eenvoudige, dommere bevolking bewerkt, de arbeiders, de lagere bedienden, de verkopers, de huisvrouwen. Verspreid geruchten. Verspreid geruchten om de tegenstanders van het project in diskrediet te trekken. Govin moet je daarbij helpen voor wat betreft het politieke vlak.'

De Voorzitter pauzeerde weer even. Hij plaatste beide handen vlak op de tafel.

Hij zei dan, 'jullie drie krijgen de vrije hand in wat jullie doen en in hoe jullie het doen. Jullie hebben een budget. Als jullie nog meer fondsen nodig hebben, bel me dan op. Ik wil resultaten, en snel!'

'Eén man in onvoldoende voor de directe beïnvloeding,' merkte Blandis op. 'Ik heb meer mannen nodig als u wilt dat er gesproken wordt op feesten, in bars, tijdens vergaderingen van lokale groeperingen. We moeten de burgercomités infiltreren om te weten wat ze voor plannen hebben.'

'Dat weet ik. Je hebt nu twee assistenten hier. Huur er twee meer in, maar mannen met het profiel dat je nodig hebt. Geef hen contracten voor de duur van slechts één jaar. Huur mannen in die niet terugdeinzen voor wat hard optreden. Je weet wat ik bedoel. Dit kan gewelddadig worden.'

'Dat weet ik,' grinnikte Blandis terug. 'Ik ken de mannen die geknipt zouden zijn. De huidige twee moeten gaan. Ze zijn te zacht. Ze hebben nu al gewetensbezwaren. De nieuwe mannen moeten echter enige wettelijke rechtvaardiging hebben voor hun aanwezigheid te Robois. We willen hen ook niet zomaar al de tijd laten loslopen in de stad. We moeten hen bezig houden. De mannen zullen van Brussel moeten komen. Ik kan geen lokale kerels inhuren. Ik vertrouw die niet. De mannen zullen ook ergens moeten kunnen slapen. Het zou best zijn hen samen te houden.'

'Directeur, heb je een suggestie?' vroeg de Voorzitter.

'We kunnen hen op de loonlijst van Recycfast plaatsen, hier in Robois, als gewone arbeiders van het bedrijf. We kunnen hen een contract van één jaar werk geven in de fabriek. Ze kunnen trouwens ook wat echt werk verrichten, maar vrij zijn om te komen en te gaan volgens de bevelen van Blandis. Er is een ongebruikte hangar, hier, in dit deel, die we kunnen ombouwen tot basisappartementen. Ik neem aan dat die voorzieningen voldoende zijn.'

'Het zal voldoende zijn,' verzekerde Blandis, 'afhankelijk van de bonus die ze bovenop hun loon van Recycfast krijgen. De mannen zullen slaapruijnte moeten hebben, aparte kamers, douches en toiletten, een keuken, een woonkamer met een TV toestel, draagbare persoonlijke computers met Internet Wi-Fi toegang, en mobiele telefoons. Voor de rest zorg ik zelf.'

'Daar kan allemaal voor gezorgd worden,' bevestigde de Directeur.

‘Ik wil al die dingen klaar of goed begonnen binnen de week,’ beval de Voorzitter. ‘Tegen het einde van februari moeten onze groepen en onze plannen operationeel zijn. Zet de mannen in een hotel tot hun appartementen klaar zijn.’

De Directeur en Blandis knikten. Govin volgde slechts de bespreking, verbaasd over hoe hard, professioneel de bevelen klonken.

‘Gebruik jullie verstand en wees slim,’ benadrukte de Voorzitter.

Hij keek naar de drie mannen om beurten.

‘De zwakke plekken van onze tegenstanders moeten opgespoord worden en uitgebaat.

Gebruik hun weke punten zonder gewetensbezwaren. De luide tegenstanders, de schreeuwers en de hardnekkige dwepers, moeten in diskrediet gebracht worden bij de bevolking en bij de instanties, of gewoon tot zwijgen gebracht worden. Zo nodig met geweld. Wat ik vooral wil is een soort van brainwashing voor de mensen in deze landelijke gemeenten, ten voordele van de opwekking van energie met windturbines. Zoek meer en betere argumenten, de argumenten die hen rechtstreeks aanspreken. Jullie kunnen enige hulp verwachten vanwege de Socialistische en Ecologische Partijen, bij de jongens die al min of meer geneigd zijn om hun voorkeur uit te spreken ten gunste van het project.’

De stilte viel weer in de kamer.

‘Hoezeer is dit project belangrijk voor u,’ durfde Max Blandis rechtstreeks aan de Voorzitter te vragen.

De Voorzitter aarzelde. Zijn zeer heldere ogen vlogen plots kwaad naar Blandis. Toch antwoordde hij.

‘Het project te Robois is zo belangrijk voor mij als een zaak van leven of dood. Ik wil hier dertig windturbines neerplaatsen, veertig als mogelijk. Wanneer de torens hier geïnstalleerd zijn, hebben we een solide basis voor gelijkaardige projecten ten zuiden, ten noorden en ten westen van Robois, voor een totaal park van honderdtwintig torens, waarvan sommige tot tweehonderd meter hoogte zullen reiken en meer energie genereren dan eender welke andere turbine in België. Als het meer beperkte plan faalt, dan falen we overal, en onze volledige zaken kunnen ineensinken. Jullie zullen dan natuurlijk ontslagen worden, zodat jullie de uitstekende lonen, bonussen, bedrijfswagens en terugbetaling van alle bijkomende uitgaven zullen verliezen. Als het project echter slaagt, dan zullen de bonussen verdubbeld worden, en met de nieuwe projecten nog eens verdubbeld worden. Jullie zullen rijke mannen worden, en ook machtige mannen. Jij, Govin, zult Burgemeester zijn, Volksvertegenwoordiger, en Minister binnen enkele jaren. Dat zal je positie hier en in de Provincie verstevigen. We kunnen grote dingen realiseren, heren, samen. Als jullie echter falen te Robois, dan worden jullie verzuchtingen weggeblazen zoals lichte rook. Voor eeuwig!’

De Voorzitter maakte een gebaar met zijn vingers en zijn mond alsof hij rook wegblies.

‘Ik ben al begonnen de controle over te nemen op politiek vlak,’ bevestigde Govin. ‘De druk wordt verhoogd op de huidige Schepenen en op de vrienden van de Burgemeester. De geruchten komen op gang.’

‘Dat is perfect,’ knikte de Voorzitter. ‘Herinner jullie één ding; ik wil snelle resultaten. Ieder van jullie zal ik opbellen, minstens eenmaal per week. De telefoonoproepen zullen van verschillende nummers komen, niet van mijn privé telefoon, en niet van mijn kantoonnummers. Ik wil niet dat er elektronische berichten uitgewisseld worden, en zeker niet dat iets op papier gezet wordt. Buiten de telefoonoproepen ken ik jullie niet, en jullie kennen mij niet. Ik wil niet weten wat jullie doen, noch welke middelen jullie inzetten. Ik wil slechts de resultaten weten. Handel snel en efficiënt. Niemand anders behalve wij vier mogen weten wat we beslissen en wat er gaat gebeuren. Jullie mogen nooit in groep gezien worden.’

Directeur, ik wil je zo weinig mogelijk in Robois zien. De mensen kennen je nu te goed. Je moet uitsluitend handelen vanuit Brussel. Jullie mogen niet gezien worden, samen handelend als een team. Negeer elkaar in de straten en op evenementen. Jullie kennen elkaar niet. Jullie mogen slechts met elkaar in verbinding treden via mij. Hier is een noodnummer op een mobiele telefoon. Noteer dat. Bel dat nummer slechts in hoogste nood. Is dat duidelijk?’

De drie mannen knikten.

De Voorzitter keek een laatste maal rond de tafel. De Directeur en Yves Govin zaten met gebogen hoofd. Max Blandis keek onvervaard en met een grijnslach op de lippen naar de Voorzitter.

De Voorzitter negeerde de grijns en besloot, ‘de vergadering is ten einde. Er hoeft niets meer gezegd te worden.’

De mannen stonden recht, de Voorzitter eerst. Ze begonnen het gebouw te verlaten. Het gesprek had minder dan een uur geduurd. De mannen gingen de kamer uit. Daarna liepen ze snel de hangar van Recycfast uit. Max Blandis stak een sigaret op aan de deur en zoog de rook gretig op. De Voorzitter kwam terug naar hem.

Hij zei, ‘Max, de zaken kunnen hier ruw worden. Huur mannen in die niet terugdeinzen om enige mensen hard aan te pakken. Ik wil geen onnodig geweld, maar als geweld nodig lijkt, loop er dan ook niet van weg.’

‘Hoe wanhopig bent u met dit project, Voorzitter?’

De Voorzitter aarzelde opnieuw, en gaf dan weer toe, ‘dit is heel ernstig, Max. De Fast ondernemingen, allen samen, vallen of staan met dit project.’

‘Ik zal klaar zijn,’ verzekerde Blandis. ‘Houd er rekening mee dat geweld kan terugslaan, het averechts effect kan hebben. Ook, vergeet niet dat de mannen en hun handelingen, hoeveel afleidingsmanoeuvres u ook gebruikt, steeds terug naar u zullen leiden.’

‘Het is je baan om ervoor te zorgen dat zoiets niet gebeurt. Leer me,’ zei de Voorzitter.

De Voorzitter voegde niets meer toe, knikte een tot ziens aan Blandis. Hij riep met een korte beweging van zijn hand zijn Mercedes naar zich toe. De Voorzitter stapte in, nu een beetje meer vermoeid dan gewoonlijk, leek het aan Max Blandis.

Blandis liep naar zijn oude BMW die hij op een donkere plaats had geparkeerd. Hij dacht na over hoeveel geld hij kon aftroggelen voor zijn stilzwijgen en hulp aan de Voorzitter. Hij verbleef in het Hotel Paard Bayard van Robois, het enige drie sterren hotel in de stad. Hij moest misschien uitkijken naar een appartement of een studio, betaald door Aeolfast. Hij reed in de koude nacht terug naar Robois. De eerste sneeuw van het jaar begon te vallen.

De Roos van Robois. Robert Jacquet

Het lot, het toeval en de natuur kunnen zich combineren om plots droefheid te brengen in eender welk huis. Ofwel in mijn eigen spermacellen of in de eicellen van Andrée de Porinthe, mijn echtgenote, werd een extra exemplaar van het chromosoom eenentwintig gevormd net voordat de twee samensmolten. Het resulterend embryo bezat daarmee zevenenveertig chromosomen, waaronder drie exemplaren van het chromosoom eenentwintig in plaats van de normale twee. Je zou nu mogen verwachten dat een extra chromosoom beter is dan er één te weinig te hebben, maar niet in het geval van moeder natuur! De eenentwintig trisomie veroorzaakt het syndroom van Down in kinderen die ermee geboren worden.

Andrée ontdekte laat dat ze zwanger was. We waren toen zo buitengewoon gelukkig met de zwangerschap, ondanks enige wanhoop en erger bij Andrée, dat we geen prenatale scanning vroegen van de chromosomen. Hadden we dat wel gedaan, dan was de trisomie eenentwintig zonder twijfel ontdekt, en dat had evenzeer zonder twijfel Andrée haar zwangerschap doen onderbreken, zelfs al was het heel laat daarvoor.

De baby die geboren werd, een meisje, vertoonde al de kenmerken van het Down syndroom: een abnormaal smalle kin, zware huidplooien rond de ogen, een breed en eerder vlak gezicht, vreemde ronde ogen, een platte neus, kleine handen, een breed voorhoofd, en laag geplaatste, kleine oren. De dokter die het kind hielp ter wereld te brengen kondigde ons twee uur na de geboorte aan wat er scheelde met het meisje. Andrée lag toen nog uitgeput in haar bed in het hospitaal, al in depressie, zodat het nieuws haar verwoestte.

Andrée was nadien nooit meer dezelfde vrouw. Ze had al een delicate natuur die bestond uit depressies en periodes van uitbundigheid. Andrée brak. We wisten dat onze baby die we Rose noemden, ook mentaal achterlijk zou blijven. Ze zou het risico lopen nog te lijden aan allerlei gebreken en ziekten. Ze zou nooit een leven zou kunnen leiden zoals de andere, niet-gehandicapte kinderen. Dat was het zwaar verdict van de dokters. Andrée dacht ogenblikkelijk aan de energie en de toewijding die ze zou moeten opbrengen om haar dochter groot te brengen, en dus schreeuwde ze en bleef schreeuwen, en ze weende bittere tranen. Ze realiseerde zich snel dat ze nooit bekwaam zou zijn tot die inspanning, voor wat ze een inferieur wezen noemde, een baby die beter niet geboren was.

Ondertussen vroeg ik, Robert Jacquet, me af waarom zulke tragedie op juist mijn hoofd gevallen was. God had me niet erger kunnen straffen voor mijn zorgeloos bestaan, voor mijn totaal gebrek aan vrees en opwindning aangaande wat er met mij gebeurde. De zonden van de ouders worden gebracht op de schouders van de jongeren, herinnerde ik mij, en dit was wel de ergste straf die iets of iemand kon bedenken. Toch voelde ik liefde en de plicht om voor mijn kind te zorgen. Ik wou ondanks alles haar leven de moeite waard maken. De dokter vertelde ons dat Down syndroom baby's en kinderen lief en liefhebbend waren en dat ze een mooi, aangenaam leven konden hebben ook, als ze goed verzorgd werden en de liefde van hun ouders voelden.

Toen Andrée het hospitaal mocht verlaten, keerden we terug naar mijn villa in de bossen van Robois. De terneergeslagenheid van Andrée bleef haar vergezellen gedurende maanden. Op een dag, drie maanden nadat ze geboorte had gegeven aan Rose, kondigde Andrée me aan dat ze het hoofd niet kon bieden aan de situatie. Ze wou geen leven van eenzaamheid in het platteland, in een weinig interessante stad, zorgend voor een mentaal gehandicapt kind. Ze kon niet en wou niet de medelijdende blikken van de mensen verdragen die ze ontmoette wanneer ze buiten de deur zou gaan met haar Down kind aan de hand. Ze meldde me dat ze een scheiding wou, en ze wou dat we de baby Rose ergens in een gepaste instelling moesten kwijt geraken. Ik aanvaardde de scheiding, maar hield Rose bij mij in de blokhut.

Ik huurde meerdere verpleegsters in om voor Rose te zorgen naargelang haar ouderdom, vooral wanneer ik niet thuis was. Ik had mijn werk en bleef veel tijd besteden aan mijn onderneming. Ik reisde echter nooit ver, ging niet weg tijdens mijn vakanties, en ik bleef met Rose te Robois. Weinig mensen van Robois wisten dat ik een Downsyndroom dochter had. Weinig mensen wisten zelfs dat ik een dochter had! Ik zocht nooit speciaal haar te verbergen, maar ik wou haar ook niet te veel blootstellen aan een overmaat van aandacht, hoe goed gevoeld ook, in een stad waarin iedereen me kende. We gingen samen lange wandelingen

maken in de bossen van de Ardennen. Ik kon haar Brugge en Namen tonen, maar ze wist weinig af van Robois.

Ik vond de correcte scholen voor Rose eerst in de nabijgelegen grote stad Namen. Rose bleek heel wat minder mentaal achterlijk dan ik eerst gevreesd had. Haar intelligentiequotiënt stond op vijfenzeventig, en steeg nog lichtjes. Rose was een mooi, liefdevol, prettig meisje. Ze was zo lief om thuis te hebben. Met de tijd leerde ze om oranje sap zelf te maken, ze zette thee of koffie. Ze kon eieren en spek bakken zonder het huis in vuur te zetten. Ze bereidde spaghetti en Bolognese saus beter dan ik. De Bolognese saus was dan het eerste Italiaanse gerecht dat ze kookte met de correcte ingrediënten, tomaten, een beetje ui, olie, zout en peper, basilicum, en zo verder. Ik leerde haar in de weekeindes nog meer gerechten te bereiden.

Rose kon lezen en schrijven, hoewel al de intellectuele winst angstvallig traag kwam. Thans moest ze voor haar middelbare studies in een gespecialiseerde school in Frankrijk blijven, op kostschool. Ik was heel kieskeurig op haar scholen! Rose had het niet te moeilijk om de meeste vakken van kunst of talen te leren, maar ze bleef het zwaar hebben zich duidelijk uit te drukken en heel wat van het complexe denken dat nodig was voor wiskunde en de wetenschappen bleef onbereikbaar voor haar. Ze was echter een prettig, pienter en zonnig kind, dat haar vader aanbad en steeds aan hem hing. Geen vader kreeg zoveel aandacht en genegenheid als ik. Er kan geen liefde bestaan zonder tederheid, zong de dichter, en ik had zo erg verlangd naar tederheid maar dat nooit echt gekregen van Andrée. Rose gaf haar hart aan mij.

Dit laatste jaar bracht ik mijn dochter naar huis elk weekend en elke verlofdag. Ik moest drieënhalf uur rijden om haar te gaan halen, en deed dat gewoonlijk al op vrijdagnamiddag. Ik bracht haar laat op zondag terug. Het was een kleine inspanning om mijn dochter duidelijk te doen begrijpen dat ze een liefhebbende vader had, al miste ze een moeder.

Rose hield van haar school. Ze had veel nieuwe vriendinnen gemaakt in Frankrijk. Het gebeurde dat ze zelfs voor het weekeinde vriendinnetjes van haar meebracht, zodat mijn wagen op sommige vrijdagen wel leek op een vogelkooi vol van kakelende, kleine lievelingen. De vriendjes bleven dan bij ons in de blokhut, die ik genoemd had: 'De Roos van Robois.'

Op de tweede vrijdag van februari zaten Rose en ik in onze woonkamer. We speelden met het damspel, samen met Jozef Bikri. Ze noemde hem Oom Jozef sinds enkele maanden, hield ervan met hem te spelen, en Jozef deed zoals ze wilde. Jozef had een zeer eenvoudige, directe, zeer kalme, natuurlijke wijze van spreken en handelen met Rose. Er lag nooit enige verlegenheid of schroom tussen hen. Jozef zag haar gewoon als een ander menselijk wezen, niet als iets uitzonderlijks. Ik was daar zeer dankbaar voor, een beetje verrast om die gewone, zeer menselijke kwaliteiten te ontdekken in een Politiecommissaris. Rose had allengs heel wat sluwheid ontwikkeld in het damspel, en we lieten haar ook vaak winnen. Wanneer ze verloor kon ze nukkig worden, onhandelbaar. Wij, Jozef en ik, leerden ook met die buien te leven.

Laat in de avond werd Rose het spel moe en ze wou naar een film op TV kijken. Ik koos een lichte liefdesfilm. Wij drieën zochten een knusse plaats op in de sofa. Rose kroop op de schoot van Jozef, en draaide zich in zijn armen. Ik ging naar de keuken om snacks voor te bereiden, tapas, en vroeg of Jozef iets wou drinken. De voorkeur van Jozef ging naar een zoete witte wijn die, zei hij, hem steeds herinnerde aan de dichter Omar Khayyam. Wijn was mijn keuze ook, dus haalde ik een Muscat uit de kelder. Ik was die fles aan het openen met mijn echte Laguiole kurkentrekker waar ik zeer trots op was, toen de telefoon doorheen het huis rinkelde. Ik had telefoons in praktisch elke kamer geïnstalleerd, dus overhandigde ik de

fles aan Jozef om de kurk verder uit te trekken, en Rose schoof naast hem op de sofa. Ik nam de telefoon van het zijtafeltje op.

Een sociale assistente van het OCMW, de maatschappij van Sociale Werken, belde me op. Ik kende de vrouw. Ze belde de Burgemeester van Robois op omdat ze met een zeer ernstig probleem opgescheept zat waarvoor ze geen oplossing vond.

‘Ik ben op wacht in het OCMW,’ legde ze uit, ‘en ik heb een zeer dringende zaak op handen waar ik niet uit kan. Ik weet niet meer wat te doen. Ik kon de Directeurs van het OCMW niet bereiken en ook niet de Voorzitster, Simone Ash. Ik ben er wanhopig bij geworden!’

‘Wat gebeurt er, hoe kan ik u helpen?’ vroeg ik driest, maar een beetje geïrriteerd voor het late uur waarop de vrouw belde.

‘Enkele dagen geleden wees het Immigratiecentrum een Marokkaanse vrouw uit die asiel vroeg in België. Het immigratiebureau zei haar dat Marokko een land was waar vrede heerste. Marokko achtervolgt zijn burgers niet, is niet in oorlog, heeft een Parlement en een Koning die een bedarende politiek voert van langzame hervormingen naar westers voorbeeld. Het Immigratiebureau zei haar dat ze naar Marokko moest terugkeren. Het Centrum weigerde haar asielaanvraag. In haar geval, voor redenen die me niet helemaal duidelijk zijn, zei het Immigratiecentrum haar gewoon dat ze een ongewenste bezoeker was in ons land, en dat ze illegaal ronddoolde in België. Ze zouden haar steeds het asiel weigeren. Ze wilden haar niet nog voor een onbepaalde tijd in België laten. Ze wilden haar ook geen papieren geven om haar nog even in het land laten wonen, en zeker niet om haar hier te laten werken. Hun boodschap was eenvoudigweg: ga weg uit België! En dat was dat. Het immigratiebureau plaatste de Marokkaanse vrouw aan de deur. Ze duwden haar een treinticket voor Brussel in de handen, zeiden haar dat ze een goedkope busreis naar Marokko kon vinden aan het Noordstation, en ze gaven haar het adres van de Immigratiedienst in Brussel als ze onderdak nodig had in de hoofdstad. Ze duwden haar op straat in het midden van de winter, en ze sloten de deuren achter haar dicht! Het sneeuwde, en ’s nachts vroom het.’

‘En dan?’ vroeg ik, want het Immigratiecentrum en het Immigratiebureau waar de OCMW vrouw het over had lagen in een naburige stad.

‘En dan niets,’ ging de vrouw verder. ‘Alleen nam die Marokkaanse vrouw geen trein naar Brussel. Ze had geen geld, dus hoe had ze een bus terug naar Marokko kunnen nemen? Ze wou trouwens niet terug! Ze zegt dat ze in Marokko kan gedood of gemarteld worden. Ik geloof daar niet veel van, maar ze wandelde te voet naar het noorden, en ze strandde in Robois, in ons stadscentrum!’

‘Waar bracht ze de nacht door?’

‘Ze vertelde me slechts over haar laatste nacht in Robois. Ze sliep in de hangar van een industriegebouw van Grez-Duros, in dat bedrijf dat glazen veranda’s bouwde, maar dat zes maanden geleden sloot.’

‘*Duros Veranda Beauté*,’ herinnerde ik me. ‘Ik ken de plaats.’

‘Ik weet niet waar ze haar andere nachten doorbracht, maar ze sprak van een hut in een bos, een jagershut waarschijnlijk. Ik veronderstel dat ze toen nog ten zuiden van Grez-Duros stapte. Vandaag doolde ze rond in Robois, in lompen gehuld om zich warm te houden, met donkere ogen, half bevroren, en stinkend vuil. Een man bemerkte hoe ze rondzwierf, blijkbaar doelloos en erg hongerig. Ze wilde zich verstoppen in de portiek van de Abdij, in de duisternis en in de koude. Hij bracht haar naar het OCMW, en naar mij.’

‘Spreekt ze Frans?’ vroeg ik.

‘Oh ja, dat doet ze! Ze spreekt beter Frans dan ik en u. Ze heeft een mooi Parijs accent, ook, en haar paspoort is in orde, een Marokkaans paspoort, natuurlijk.’

‘Wat is het probleem?’

‘Het probleem is dat ik haar toch niet vanavond zomaar weer op straat kan gooien. Maar alle toevluchtappartementen van het OCMW liggen al vol mensen! We moesten plaatsen vinden voor de twee families die in dat huis van Butières woonden dat verleden woensdag afgebrand is door een brand in de schouw.’

‘Ik weet van die brand af,’ antwoordde ik. ‘Ik ben daar naartoe gegaan. Kun je de vrouw niet tijdelijk in een hotel plaatsen? Robois zal wel voor de kamer betalen.’

‘De twee hotels van Robois hebben geen kamer meer vrij, en ook niet de privé huurkamers. In de naburige stad is er een koers van motorrijders aan de gang. Dat trekt dit jaar uitzonderlijk veel volk. Al de hotels, herbergen, boerderijen met kamers, en zo verder, hebben motorrijders of toeschouwers in hun kamers. Ik heb er al zeven van opgebeld. Ik ben wanhopig. Het wordt laat. Ik kan die vrouw toch niet in de sneeuw en in dat vriesweer naar buiten zenden. Onder de portiek van de abdij vriest ze dood. Ik kan geen bed voor haar vinden. De enige oplossing die ik op dit ogenblik heb is haar te laten slapen in een slaapzak op een tafel van het OCMW!’

Ik keek rond. Ik bracht mijn ogen naar het plafond en dacht na. Ik ook bleef wanhopig. Hoe kon ik een oplossing vinden wanneer die OCMW vrouw al de ganse avond had zitten te telefoneren?

Ik had een idee.

Ik suggereerde hoopvol, ‘heb je het OCMW van Namen gebeld, van Jambes, van Bouge, van de omringende steden?’

‘Dat deed ik, Mijnheer Jacquet! Ze kwamen ofwel niet aan hun telefoon, ofwel weigerden ze te helpen. Ze zeiden dat zij ook al te veel problemen hadden met immigranten. Ze konden me geen oplossing aanbieden. Ze zeiden me wat ik al wist. Ik telefoneerde zelfs naar onze priester en naar het Bisdome. Alle plaatsen in hun tehuizen liggen vol. Het is winter! Het Bisdome wou wel helpen, maar kon dat ook niet.’

Ik nam op dat ogenblik de snelle beslissing waarop de OCMW vrouw waarschijnlijk al op had gerekend. Ze wist dat ik in een grote villa woonde.

‘Het is goed,’ besloot ik. ‘Ik heb een lege kamer. Ik neem de vrouw wel in mijn huis op gedurende enkele dagen. Ik kom direct naar het OCMW. Ik zal bij je zijn binnen een half uur of zo. Wacht op mij!’

‘Mooi, dank u, Mijnheer de Burgemeester, ik kon werkelijk geen andere oplossing vinden dan u nog zo laat op te bellen. Ik werd wanhopig voor die arme vrouw. Ik wist dat ik in laatste instantie op u kon rekenen. Dank u!’

Ik hing op, trok mijn vingers door de haren, en zuchtte. Ik had het maar weer eens gedaan. Waarom was het altijd ik die alles moest oplossen en met mijn eigen persoon moest betalen? ‘Wel, Robert, daar ben je Burgemeester voor,’ zei ik tot mezelf.

Ik legde uit aan Jozef Bikri dat ik naar Robois moest rijden, en waarom.

‘Wacht even,’ grinnikte Youssouf. ‘Je vraagt in feite aan mij, een Commissaris van de Belgische Politie, om nog even bij je dochter te blijven opdat jij een illegale vluchteling zou kunnen gaan oppikken en onderdak verlenen in je huis? Ik zou die vrouw in een gevangenis moeten opsluiten! Je hebt geluk. We hebben slechts één cel in Robois, en die is al bezet door een permanente dronkenlap. Ik zal op je wachten!’

‘Ik was er van overtuigd dat je de situatie perfect zou begrijpen, Jozef,’ gaf ik hem spottend terug. ‘Je kunt echter beter doen dan alleen maar op me te wachten!’

Jozef grijsde en bracht op zijn beurt zijn ogen naar het plafond.

Hij zei, ‘ik dacht het al. Die vrouw heeft honger. Je wilt dat ik een couscous klaar maak. Heb je lam in je koelkast?’

‘Neen!’ riep ik terwijl ik mijn mantel nam en mijn autosleutels, ‘maar ik heb nog een stuk kalfsvlees over in de bovenste lade, en in de onderste lades blijven nog wat wortelen, ajuinen,

prei en peterselie over. In de keuken ligt look. Rose weet wel waar de rest van de ingrediënten liggen. Bereid een couscous voor ons vieren, wil je? Ik heb ook honger, en ik zal nog meer honger hebben wanneer ik terugkom van mijn rit in dit koud weer, buiten. De hapjes zijn onvoldoende!’

Ik liep naar de garage, opende de deur en reed in de witte spreij van de sneeuw op mijn inrit. Ik hoorde de sneeuw kraken onder mijn wielen. De sneeuw was hard tot ijs bevroren. Ik zou voorzichtig moeten rijden in het bos. Gelukkig had ik die fles witte wijn nog niet open gedaan! Die zou nu wel op me wachten in de woonkamer. Ik nam de weg naar het centrum van Robois.

Toen ik aan de kantoren van het OCMW in de Adelbert Abdij aankwam, gingen al de lichten van de portiek plots aan. Ik liep uit mijn wagen. Ik voelde de bijtende koude, en had al wat meer medeleven met de OCMW dame die een immigrante in dit weer niet wou buiten laten. Ik vervloekte mezelf om niet een zwaardere mantel gegrepen te hebben en niet een tweede voor de Marokkaanse vluchtelingen. Ik liep het gebouw binnen.

De sociale werkster wachtte op me in de inkomsthal. Ze opende de voordeur, liet me in, en wees naar een kleine vrouw die als een hoopje ellende met hangend hoofd en schouders op een stoel tegen de muur zat. De Marokkaanse droeg een chador, een Moslim hoofddoek op haar dik haar. Ze had slechts een dunne mantel om, die opende op een ruwe jurk en een bruine pullover. Ik kon haar gezicht niet zien. Ik vermoedde dat de vrouw al half in slaap zat. De sociale assistente verloor geen woorden aan mij. Ze wist wel dat ik geen man van veel blabla was.

Ze ging naar de Marokkaanse toe en zei, ‘Samia, dit is de Burgemeester van onze stad, Mijnheer Jacquet. Hij heeft een warme kamer voor je, vannacht. Je kunt een tijdje in zijn huis blijven. Ondertussen zoeken we een oplossing voor je. Nu, alstublieft, ga mee met Mijnheer Jacquet. Je hoeft niet bang te zijn.’

De vrouw knikte, hield haar hoofd gebogen, en stond op van haar stoel. De sociale assistente nam haar bij de schouders, sloeg een deken om haar heen en bracht haar naar de deur. Ik opende de deur voor hen en toonde waar mijn auto stond aan de sociale werkster. Ze bracht de Marokkaanse vrouw naar de wagen, opende de achterdeur, deed de vrouw instappen. Ze zei tot ziens aan de Marokkaanse. Daarna draaide ze zich naar mij om me overvloedig te danken. Het was verschrikkelijk koud buiten, dus wuifde ik de OCMW vrouw terug naar binnen, en sprong snel achter het stuur. De sociale assistente liep zo snel ze kon ook weer de inkomsthal van het OCMW in. Ze moest daar de nacht wakend doorbrengen. Ik draaide de sleutel van mijn auto om, startte, en reed uit de Abdij naar mijn villa.

De Marokkaanse vrouw zat in de achterzetel. Als ik mijn nek zijwaarts bewoog, kon ik haar in mijn achteruitkijkspiegel bespieden. Veel zag ik niet. Ze hield haar hoofd gebogen, haar dikke sjaal diep over haar voorhoofd getrokken. Op de wegen die vrij gemaakt waren van de sneeuw kon ik wel snelheid maken en ik reed zelfs een beetje te snel dan passend was voor dit weer, maar ik kende deze weg met mijn ogen toe. Ik dacht dat het toch een traumatische ervaring moest zijn voor een vrouw om in een auto alleen te blijven met een onbekende man, en te rijden door een diep, donker bos van dichte bomen en struiken, over wegen die niet verlicht waren.

Ik probeerde, ‘heb alstublieft geen angst! Ik zal je geen kwaad doen. Mijn huis is een blokhut in de bossen. Mijn dochter is thuis en ook een vriend. Hij is de Commissaris van onze stad. Zijn familie is ook van Marokkaanse afkomst. Hij is mijn vriend. Er is geen reden om angst te

hebben voor hem. Als het enigszins menselijk mogelijk is zullen we je helpen. Wat is je naam als ik mag vragen?’

Een zwakke stem kwam vanachter me, ‘Samia!’

Ik was een beetje verrast, want de stem klonk nog jong. Ik had eerder een oudere vrouw verwacht. Ik was natuurlijk vergeten meer details te vragen aan de OCMW dame. Ik realiseerde me dat ik weer naïef was geweest. Ik wist niets af van deze vrouw.

Ik reed verder in de duisternis. We spraken geen woord meer. Ik bereikte mijn huis, opende de garagedeur elektronisch en bracht de wagen tot stilstand net tegen de achtermuur. Ik sloot de garagedeur achter ons. Ik veronderstelde dat de Marokkaanse vrouw nu kon denken dat ik haar opsloot. Ik opende de wagen, klikte de grote lichten aan in de garage, en opende de achterdeur van de auto opdat Samia zou kunnen uitstappen. Ze aarzelde, maar volgde.

De Marokkaanse had al snel een nieuwe verrassing toen Rose de deur openwierp die naar de gang leidde. Rose keek met indringende, nieuwsgierige ogen naar de Marokkaanse vrouw. Ik zag de vrouw weer aarzelen toen ze zag wat zo overduidelijk was, de eigenschappen van het Down syndroom aan het kind. Ze reageerde echter niet met woorden of met een stap terug. Ik wist dat ze daarmee een trede vooruit kwam in de achting van Rose. Ze hield haar hoofd even hoger en gluurde kort naar me, zodat ik voor de eerste maal zag hoe jong ze nog zelf was, nauwelijks meer dan twintig. Ik duwde Rose en Samia uit de garage, het huis in.

Rose greep direct de hand van Samia, en de Marokkaanse volgde het meisje gedwee.

Toen we door de gang gingen die naar de woonkamer leidde, stond Jozef Bikri al als een zeer nieuwsgierige giraffe met uitgestrekte hals en een zeer geïnteresseerde blik in onze weg. Hij hield de deur van de woonkamer open.

Ik zei, ‘hang je mantel en deken hier, Samia. We hebben eten voor je klaar gemaakt, mocht je honger hebben. We zullen samen eten, want Rose en ik en Youssef, hebben ook honger.

Youssef bereidde de maaltijd voor. Hij is een goede kok, zijn couscous is een meesterwerk!’

Samia trok haar mantel langzaam uit. Tot onze verbazing hing ze ook haar sjaal aan de haken van de kapstok. Samia was geen traditionalistische Moslim! We bleven trouwens haar nog enkele ogenblikken aanstaren, want Samia was een zeer mooie jonge dame. Ze had een fijn, klein, delicaat gezicht, zwaar en zwart haar, een mooi, goed gevormd figuur. Ze was zelfs nogal groot voor iemand zo jong. Haar kaakbeenderen stonden iets te scherp in haar getrokken, vermoeid gezicht, maar ze had prettige, donkere ogen, een dunne neus, een kleine mond met dikke, volle lippen. Haar huid was zeer licht voor een Marokkaanse, al moest ik erkennen dat ik er geen flauw idee van had wat soort huid een Marokkaanse dan wel moest hebben. Ik dacht een ogenblik aan haar als aan een zeer exotisch fotomodel. Ik kon niet één rimpel in haar gezicht opmerken, niet één donkere vlek. Ik zag natuurlijk hoe ingenomen Youssef naar het meisje keek, en dat verraste me nog meer, want ik had het opgegeven mijn vriend geïnteresseerd te zien in een vrouw. Hij bleef maar staren naar haar erg gekruld donker haar, tot na een tijdje Samia haar krullen van haar voorhoofd wegduwde. Er lag nog veel droefheid en schuchterheid in haar ogen. Ze droeg een zware rok in zachte kleuren, een rok in een bruine tint. Ze had een dikkere rode pullover op een groen hemd aan. Ik moest andere kleren voor haar vinden!

Ik stelde voor, ‘Samia, dit is mijn vriend, Politiecommissaris Youssef Bikri. We noemen hem ook Jozef. Hij ziet er ontzagwekkend uit, maar hij is eigenlijk een zeer vriendelijke man met mensen die geen misdadigers zijn. Hij heeft wat voorbereid voor ons om te eten. Wat is je volledige naam?’

‘Samia Bennani,’ antwoordde het meisje, nu al iets meer op haar gemak dan op het OCMW.

‘Ga dan maar naar binnen, Samia. Youssef en Rose, we kunnen best eten in de keuken.’ Rose hield nog steeds de hand van Samia vast, maar ze snoof aan Samia zoals aan een hondje. Ze keek naar me, en trok haar neus op. Ik knikte.

‘Ja, lieveling, ik weet het,’ dacht ik. ‘Ik heb je begrepen. Samia stinkt. Ze heeft zich al dagen lang niet gewassen. Ze had geen hygiënische doeken. We zullen haar naar de douche moeten zenden vóór ze de slaapkamer in gaat. Waar vind ik andere kleren voor haar? Ik denk niet dat ze luizen heeft opgeraapt. Daarvoor was het te koud, buiten. Ik kan haar één van mijn pyjama’s lenen voor de nacht.’

We gingen naar binnen. Youssef ging eerst. Hij toonde de keuken aan Samia alsof die zijn eigen keuken was, en deed haar gaan zitten aan één kant van de tafel tegenover Rose. Rose bleef Samia bestuderen met haar grote, ronde ogen, haar hoofd een beetje terzijde gehouden. Ze verloor geen enkele beweging van de nieuwkomer. Rose deed dat steeds met nieuwe bezoekers in ons huis. Wanneer ze daarmee gedaan had, was je haar vriend voor het leven of weigerde ze nog naar de woonkamer te komen om je te begroeten. Rose was een goede barometer voor me. Als iemand niet beviel aan Rose, dan bleef ik ook op mijn hoede. Jozef zat naast Rose, ook tegenover Samia, en ik ging naast het meisje zitten. Samia zei niets, maar zij ook bleef naar Rose en dan naar Youssef kijken.

Jozef probeerde een paar lichte woorden te zeggen toen hij zijn grote schaal presenteerde. ‘Couscous à la Youssef, met groenten uit de tuin van Robert, en kalfsvlees. Wij drinken witte wijn, Samia. Wil je ook een glas wijn of gewoon water?’

Samia bleef nog een beetje verlegen. Misschien was ze toch iets een traditionalistische Islamitische, ondanks het feit dat ze haar sjaal had afgelegd. Ze antwoordde nu in perfect Frans dat water voldoende voor haar was. Jozef vulde haar schotel. Samia zei niet dat hij haar te veel opdiende. Ze had zelfs niet het geduld om op ons te wachten. Ze plonsde haar vork en lepel in de couscous, propte haar mond vol, en begon tegelijkertijd haar kalfsvlees te snijden, al waren de stukken daarvoor al klein. Rose maakte grote ogen. Ze keek naar ons toen ze bemerkte hoe het meisje de couscous verorberde zoals een gulzige veelvraat. Ik had Rose niet geleerd dat te doen! Rose glimlachte naar mij, en dan naar Jozef, en we glimlachten terug. Daarna lachten we hardop van slechts het gebogen, slurpende hoofd van Samia te zien, die bijna met haar neus in de couscous lag en lepel na lepel in haar mond stak tot haar kaken er bol van stonden.

‘Ze is aan het hamsteren,’ dachten we.

Samia hoorde dat we met haar aan het lachen waren. Ze stopte even met eten. Ze lachte ook, veegde wat saus van haar lippen. Haar lepel bleef echter niet leeg, en Jozef en ik begonnen eveneens haastig van onze couscous te eten.

‘Uit welk deel van Marokko kom je vandaan, als ik mag vragen?’ begon Jozef een gesprek met Samia.

Samia fronste haar voorhoofd.

Ik trok een vuil gezicht naar Jozef en zei, ‘trek je onze Youssef niet aan, Samia! Hij is een politieman in hart en nieren. Hij kan het niet verhelpen, hij moet alles weten. Hij is steeds zeer nieuwsgierig, en hij stelt altijd een hoop vragen.’

‘Dat is OK,’ mompelde Samia. ‘Ik kan zien dat hij een eerlijke man is. De stad waar ik woonde was Marrakesh. Waar komt u vandaan?’

Samia keek recht naar Jozef toen ze die vraag terugwierp, zodat Jozef even op één been geslagen werd.

Hij antwoordde toch snel, 'Brussel! Ik werd geboren in Brussel! Maar mijn ouders kwamen oorspronkelijk uit Oujda in het noordoosten van Marokko. Ik ben een Belg. Ik heb nog nooit een voet in Marokko gezet! Ik zou wel graag naar Marokko reizen tijdens een vakantie.' Een flits van verrassing verscheen op het gezicht van Samia. Ze zei niets meer, bleef zwijgen. Jozef diende meer couscous op. Ik goot water en wijn uit. Even later nam Samia toch een glas wijn aan.

'Ze is inderdaad geen traditionalistische Islamitische,' dacht ik dan, en schonk ook een half glas Muskaatwijn aan Rose.

'Naar welke school ga jij? Mijn school is in Frankrijk,' zei Rose glimlachend.

Samia had de test doorstaan. Ik kon met Samia op mijn beide oren slapen vannacht.

'Ik ga niet meer naar school,' antwoordde Samia zachtjes.

Ze bleef gulzig naar de rest van de couscous kijken. Jozef haastte zich haar de laatste resten op te dienen.

'Ik studeerde te Marrakesh.'

'Wat studeerde je?' ging Jozef door met Samia uit te willen horen. 'Het spijt me als ik je in verlegenheid breng. Ik kan het waarlijk niet helpen! Je bent niet verplicht te antwoorden op al mijn vragen!'

'Ik studeerde Islamitisch Recht aan de Universiteit van Marrakesh. Ik promoveerde tot wat u in België een Licentiaat in Rechten noemt.'

Ik zag de vork vol couscous en kalfsvlees blijven hangen net vóór de open mond van Jozef, en niet naar binnen gaan. Dit was weer een avond van verrassingen!

Jozef plaatste de vork neer, zeggend, 'je bent dus een Master in de Rechten, dat zijn bijna dezelfde studies als diegene die ik gedaan heb! Ik ben een Master in Criminologie. Robert is een ingenieur met een universiteitsdiploma en hij heeft ook economie gestudeerd. Hoe en waarom daagt een Marokkaanse universitaire op in België? Je had toch een zeer mooie baan in je land kunnen krijgen! Wat gebeurde er?'

Samia zuchtte.

'Aan de universiteit was ik een militante voor de Rechten van de Vrouw en voor de Rechten van de Mens. We vormden een vereniging. De universiteit steunde ons. De autoriteiten lieten ons ageren, maar ze hielden een oogje op ons. Ze kwamen niet tussen. Marokko evolueert snel naar moderne ideeën van gelijkheid tussen mannen en vrouwen, maar we kregen problemen met de radicale Islamitische groepen. De vrouwen van onze vereniging wilden geen chador meer dragen. We vonden dat een teken van onderwerping aan de mannen en zeiden dat niets in de Koran ons dwong die sjaal te dragen. We dronken alcohol meer als een symbool van uitdaging dan wegens onze overtuigingen. Mijn vrienden werden overrompeld en geslagen, als een waarschuwing voor de groep. Dat gebeurde opnieuw en opnieuw. We kregen doodsb bedreigingen. Wij, vrouwen, werden lastig gevallen op straat. Ten slotte werden twee van mijn vriendinnen zodanig afgeranseld dat ze ernstig gewond in het hospitaal belandden. De politie stelde verslagen op van de aanranding. In die verslagen stond echter slechts dat mijn vriendinnen per ongeluk en wegens provocatie ineengeslagen werden, wat in zekere zin ook zo was. De daders werden zelfs niet opgezocht of gestraft. We werden daarna openlijk bedreigd. We wachtten op onze eerste dode. Dan kreeg ik briefjes waarin stond dat ik de volgende aan de beurt was.

Een vriendin raadde me aan naar België te vluchten, waar ze andere vrienden had die me konden helpen. Ze zei me dat ik zelfs mijn studies in België kon verder zetten, en daar hield ik wel van. Ik had een adres. Toen ik echter te Brussel aankwam, al mijn geld op, woonden er geen Marokkanen meer op het adres. Mijn vriendin in Marokko was zeer slordig geweest. Ze wist niet waar haar vrienden naartoe verhuisd waren. Ze gaf me wel een ander adres van

mensen die me konden helpen terug naar Marokko te geraken. Vanaf dat ogenblik wist ik niet meer wat ik moest doen. Ik wou niet meer terug!’

‘En daarna?’ porde Jozef haar aan, ‘hoe belandde je te Robois?’

‘Ik dwaalde door Brussel gedurende drie dagen. Ik sliep onder een brug, in een treinstation, en in de portiek van een hoogbouw. Ten einde raad ging ik naar een Immigratiecentrum en deed een asielaanvraag. Ik werd naar een Immigratiecentrum ten zuiden van Robois gezonden, in afwachting van mijn dossier. Dat kamp was een gekkenhuis! Er waren veel Moslim mannen in dat kamp, Islamieten van Pakistan en Afghanistan. Ze leken me onder elkaar op te eisen en te verdelen. Ze wilden me dwingen een niqab te dragen. Ik wil geen niqab dragen! De Koran zegt nergens dat wij, vrouwen, ons moeten bedekken van kop tot teen. De Koran zegt ons dat we nederig moeten zijn, dat is alles! Ik en mijn vriendinnen van Marrakesh, we wilden geen sjaals op ons hoofd dragen. In het kamp bedreigden de mannen me met slagen en aanranding, als ik me niet kleepte zoals een fanatiek religieuze vrouw.

Na een paar weken meldden de Belgische autoriteiten me dat mijn aanvraag tot asiel verworpen was. Ze zetten me aan de deur, duwden me de straat op, en sloten de deur achter me. Ik moest weerkeren naar Brussel en naar Marokko, maar dat juist wilde ik niet! Ik wandelde en bleef wandelen, radeloos. Het was koud; blijven gaan hield me warm. Ik had niets te eten, en geen geld. Ik ging dorpen door, volgde wegen langs velden en bossen. Ik klom een heuvel op in een stad, zag een teken dat dit Robois was, en vond een gebouwencomplex. Een man merkte me op en bracht me naar een dame, die de Burgemeester opbelde.’

‘Wel, hij is inderdaad de Burgemeester,’ wees Jozef naar mij, ‘zijn naam is Robert. Ik ben zijn Politiecommissaris. Je bent veilig, hier. Wat ben je eigenlijk van plan te doen?’

‘Ik zou in België willen blijven. Ik keek wat rond in Brussel en ik hield van wat ik zag. De straten zijn nogal vuil. De vrouwen worden er echter niet achtervolgd door de mannen, niet lastig gevallen. Ze dragen mooie kleren en ik zag vrouwen zelfs bevelen geven aan mannen. België lijkt me een goed land om in te wonen en een familie in te hebben. Het platteland is ook mooi, zo heerlijk groen. België is een zeer, zeer rijk land! Jullie weten niet welke rijkdom jullie hebben met al die regen en sneeuw. Allah zegende jullie met die regen, niet ons.’

‘Wij houden niet erg van de regen,’ merkte Rose op.

‘En ook niet van sneeuw,’ voegde ik toe.

Samia zei nog, ‘ik zou in België willen blijven, werk vinden, eender wat ik maar kan doen. Dan zou ik verder willen studeren, misschien een graad in de Rechten halen die hier geldig is, en dan advocaat worden. Maar de Immigratiedienst zei me dat ik illegaal in België verbleef. Ze gaven me een papier en het bevel het land te verlaten. Ga jij me nu in de gevangenis gooien?’

De ogen van Jozef blonken guldig op en hij glimlachte breed, ‘neen, neen, dat zal ik niet doen! Natuurlijk niet! Ik denk niet dat je een misdadigster bent. Ben je een misdadigster?’

‘Neen, neen, dat ben ik niet!’ riep Samia verontwaardigd. We zagen tranen opwellen in haar ogen. ‘Ik weet niet waar ik naartoe kan!’

‘Maak je daar geen zorgen over,’ kwam ik tussen. ‘Je kunt hier nog wel een tijd blijven. Ik denk niet dat Rose daar iets tegen zal hebben. Kan Samia bij ons blijven, Rose?’

‘Samia kan hier blijven. Ik zal haar het bos en de dieren tonen.’

‘Daar is een fijne gedachte,’ riep ik uit. ‘Rose is op vakantie voor een week. Ik vroeg me al af hoe ik me ging organiseren wanneer ik naar de stad moest. Ik dacht Rose mee te nemen, maar dat kan haar erg vervelen. Als je wil, Samia, kun jij Rose gezelschap houden. Ik zal je geld geven om het huis te bewaken. Dat kan je wat vooruit helpen.’

‘En dat geeft mij de tijd om het een en het ander voor Samia te regelen,’ voegde Jozef toe. ‘Een advocaat zou zich om haar moeten bekommeren. Je bent bedreigd in Marokko, misschien niet zo erg als nodig voor de Belgische Wet, maar je kunt enkele goede argumenten aanhalen, waarvan een goede advocaat gebruik kan van maken. Met de juiste advocaat kun je het recht verkrijgen om in België te blijven. Het OCMW van Robois moet je dan helpen om te overleven en voor onderdak zorgen. Vrienden van ons kunnen helpen. Robert zal helpen, Simone Ash ook. Zij leidt het OCMW. We kunnen studiebeurzen zoeken, of privé leningen, misschien wat hulp van de Marokkaanse ambassade. Als we zoeken vinden we wel oplossingen. Ik ken advocaten in Brussel die gespecialiseerd zijn in immigrantenrechten.’

‘Waarom zouden jullie me helpen? Ik ben een vreemde voor jullie. Wat moet ik doen in ruil voor hulp?’ riep Samia uit.

Jozef werd rood om de oren. ‘Je moet niets doen. Je bent geen vreemde meer voor ons. Je zit op de stoel van Robert. We zouden blij zijn om je als vriend te hebben. Is het niet, Rose?’

‘Samia is al mijn vriendin,’ riep Rose.

‘Dat is ze heel zeker,’ beaamde ik. ‘Je zult haar de slaapkamer in de andere vleugel moeten tonen, Rose. Draai de warmte daar op. Samia zal een bad moeten nemen voor ze gaat slapen. Kun jij haar zeep geven, badzout, shampoo, tandenborstel en andere dingen? Je weet waar die liggen. Toon haar wat meisjes allemaal nodig hebben.’

Rose stond op.

‘Het enige probleem is waar andere kleren voor je te vinden,’ zei ik aan Samia. ‘Je kunt deze niet meer dragen, ze zijn vuil. Rose kan je één van mijn pyjama’s voor de nacht geven.

Morgen zal ik naar de stad moeten om je nieuwe kleren te kopen. Ik heb je maten nodig.’

‘De jurken van mamma,’ stelde Rose voor.

Ik aarzelde.

‘Ja. Sommige van de kleren van mamma zijn nog steeds hier gebleven. Zou je graag hebben dat Samia een tijdje de kleren van mamma droeg, Rose?’

‘Ja. Ik zal Samia tonen waar ze liggen.’

‘Goed. Neem haar dan maar naar de voorraadkamer. De kleren van mamma liggen in de lades rechts, in kartons. Ik zal toch wel morgen inkopen gaan doen en nieuwe kleren kopen voor Samia.’

‘Ik ga met je mee,’ stelde Jozef snel voor.

‘Youssef heeft geen praktisch gevoel voor vrouwenkleren,’ zuchtte ik.

Ik dacht, ‘Jozef is ook een beetje te happig om dit meisje aan te kleden!’

‘Ik heb een beter idee,’ zei ik dan. ‘Als we nu net één mooi kleedje, pull en hemd voor Samia in de kleren van de mamma van Rose vinden, waarom neem jij dan niet morgen Samia mee om inkopen te doen? Ik zal je mijn kredietkaart meegeven, Youssef. Samia kan niet alleen de stad in gaan, en een Politiecommissaris zal alle achterdocht direct stoppen. Samia kan dan kiezen en passen, zodat er geen ongelukken met de maten gebeuren.’

‘Ik wil ook meegaan,’ riep Rose. ‘Samia aankleden!’

‘Ja, maar, ik, ik, ...’ stamelde Jozef.

‘Dat is dan afgesproken,’ besloot ik. ‘Ik tel op jou om hier morgenvroeg te zijn, Youssef! Ten laatste om klokslag tien uur!’

‘Ik kan toch de kleren van uw vrouw niet dragen!’ protesteerde Samia.

‘Voor één dag kun je dat wel. De kleren van mijn vroegere echtgenote zijn uit de mode. Ik scheidde me van haar tien jaar geleden en ik heb haar nauwelijks nog gezien. De kleren die ze achterliet heeft ze nooit weergevraagd. Ik heb ze gehouden omdat ik de moed niet had ze weg te werpen of ze weg te geven. Rose heeft er niets op tegen dat je ze draagt. Jozef zal je morgen mee de stad in nemen en je betere kleren kopen.’

Jozef werd weer rood. Hij was zich over iets grote zorgen aan het maken.

We beëindigden onze maaltijd. Samia en Rose gingen naar de andere vleugel. We hoorden hun lachen door het huis klinken. Samia begon Rose te vertellen over Marokko. Ik schreeuwde naar Rose om Samia eerst te brengen naar de kleren van mamma, om Samia te laten kiezen, en haar dan de badkamer en de slaapkamer te tonen. We hoorden Rose en Samia nog samen praten tot ze de deuren van de vleugel toededen.

Jozef en ik ruimden de tafel af in de keuken. We plaatsten de schotels en glazen en het bestek in de vaatwasmachine. We namen daarna onze fles wijn naar de woonkamer, en maakten die verder leeg.

‘Ik heb een paar problemen aan mijn hoofd,’ zei Jozef zachtjes, bijna fluisterend. ‘Wat weet ik meer af van vrouwenkleren dan jij? Als ik inkopen ga doen in Robois, dan lacht de ganse politiemacht me in mijn gezicht uit! Beeld je me in een bustehouder op Samia te proberen? Alleen al de gedachte om een lingeriewinkel binnen te gaan is me te veel!’

Ik lachte heel luid. ‘Wees moedig jongen, het zal een hele uitdaging voor je worden! Vind maar iets uit om je uit de hachelijkste situaties te redden. Ik ben blij daar van af te zijn. Ik zat met hetzelfde probleem! Neem hen mee naar Namen! Er zijn veel winkels voor vrouwenkleren in de hoofdstraat, de *Rue de Fer*! Ik ben ervan overtuigd dat het wel zal meevallen. Laat haar kiezen, maar zie dat het van goede kwaliteit is, niet het goedkope spul dat na een paar maanden al in duigen valt. Neem hen naar de betere winkels. Maak je geen zorgen over het geld. Waar is mijn geld goed voor als het niet is om mijn vrienden mee te helpen?’

‘Dat is nog niet alles,’ zei Jozef ernstiger. ‘Samia is een jonge vrouw, en een mooie jonge vrouw. Ze is geen radicale Islamitische, maar ze zal alleen in een huis blijven met een man die geen familie van haar is en met wie ze zal samenwonen in een alleenstaand huis in de bossen. Voor een Moslim vrouw is dat voldoende om hopeloos gecompromitteerd te zijn.’

‘Ik zweer je dat ik haar zelfs niet met een vingertop zal aanraken,’ verzekerde ik.

‘Dat weet ik,’ drong Jozef aan, ‘maar weten anderen dat ook? Je bent de meest gekende politicus van Robois. Wat zullen je tegenstanders zeggen wanneer ze horen dat je hier woont met een illegale immigrante die ook nog een exotische schone is en die je in het zwart betaalt voor haar diensten? Geruchten verspreiden zich snel!’

‘Wel, jij kent de waarheid,’ was alles wat ik kon zeggen. ‘Zo nodig doe ik een beroep op jou als getuige!’

‘Daarmee breng je mijn reputatie evenzeer in gevaar als de jouwe!’

‘Is Samia dat risico niet waard?’ vroeg ik.

Jozef antwoordde niet op die vraag, maar ik had zijn boodschap wel beet.

We bleven nog een uur van gedachten wisselen in de woonkamer, tot Rose de deur opende en Samia binnenduwde. Samia kwam binnen, gekleed in een witte zijden jurk, een lichtgroene pullover, een bebloemd hemd daaronder, en ze ging op schoenen met hoge hakken. Mijn vroegere echtgenote had die schoenen slechts een paar maal gedragen. Het haar van Samia glinsterde nog hier en daar van het water van de douche, al had ze het gedroogd met de haardroger, en de shampoo had de haren tweemaal zo licht en volumineus gemaakt. De haren lagen nu los tot op haar schouders. Samia was voortreffelijk.

Jozef Bikri sprong op uit de sofa als was er een prinses binnengekomen. Ik moest lachen. Samia was omgetoverd tot een verrukkelijke schoonheid zoals ze daar nu stond in haar nieuwe kleren, een vrouw van buitengewone elegantie en voornaamheid. Jozef nam haar hand alsof hij haar voorstelde aan het huis, aan de Roos van Robois. Samia, nog steeds verlegen,

moest zich tweemaal omdraaien, met Jozef die haar ene hand hield en Rose de andere. We bewonderden en deden haar zich nog omkeren tot haar hoofd duizelde. We applaudisseerden.

Dat was hoe Samia Bennani kwam wonen in de Roos van Robois. Ik bemerkte de blikken van Jozef, en ik dacht dat als het van Jozef afhing, Samia wel snel een permanente oplossing zou krijgen om in België te blijven, want Youssouf Bikri zou niet alleen zijn uiterste best doen om haar in het land te houden, maar ook zo dicht mogelijk bij hem, in Robois. Ik was daar zelfs niet meer verbaasd over, wanneer ik de gratie zag die Samia zo natuurlijk ten toon spreidde. Het verraste me toch wel om Jozef zo gelukkig en blij te zien, zo vervuld van hoop, hij die zo lang ik hem kende zelfs niet naar vrouwen had omgekeken.

Ja, Samia Bennani was welkom in mijn huis, en ik vermoedde dat ze nooit meer België zou verlaten, en ook niet Robois.

De volgende morgen om tien uur stipt belde Jozef Bikri aan mijn deur. Hij deed dat eigenlijk nooit, duwde gewoon de deur open en riep dat hij er was. Hij had wat meer schroom, vandaag. Hij stond daar, zo zenuwachtig als een fret. Rose en Samia waren al klaar. Dus duwde ik hen de deur uit en gaf tersluiks mijn kredietkaart aan Jozef. Jozef wou de kaart eerst niet aannemen. Ik drong aan en zei dat de kaart een bedrijfskaart was, zodat ik alles wat met die kaart betaald werd kon aftrekken van de belastingen. Dat was wel niet helemaal de waarheid. Jozef keek eerst wantrouwend, maar dan nam hij toch de kaart aan. Ik zei hem de code. Ze gingen met hun drieën naar de wagen van Jozef.

Ze kwamen pas heel laat in de namiddag terug, lachend en grappen aan het vertellen, en met veel zakken in de handen. Jozef hield een beschermende hand in de rug van Samia, en dat scheen ze helemaal niet erg te vinden.

Hoofdstuk 3. Maart en april

Problemen voor de Burgemeester. Robert Jacquet

De lente van het verkiezingsjaar bracht Robois op spectaculaire wijze weer tot leven. De winter had lang geduurd! De overgang van de sneeuwbedekte landen naar zonovergoten grond kwam abrupt dit jaar, zodat de dorpen plots mistig uit de sneeuw rezen naar een pandemonium van kleuren die snel uit de aarde sproten. De mensen verwezen hun zware mantels naar de zolder van de ene op de andere dag. De vrouwen hingen heldere en lichte kleren om, neurieden liedjes, en ze zochten naar hun felgekleurde oorringen en armbanden. Ze zongen terwijl ze werkten. De jongere meisjes liepen door de stad in hun eerste minijurken.

Ik vond het hele gedoe een beetje te vroeg, te optimistisch, want maart en april konden nog veel donkere dagen brengen met regen- en hagelvlagen. Toch kon zelfs ik slechts blij zijn dat Hades opnieuw Persephone uit de onderwereld had losgelaten om nieuw leven en blijdschap over de aarde te gieten. Wie was ik om de hoop in de harten van mijn goede bevolking van Robois te dempen? We verbrandden de reusachtige heks van de winter samen.

Ik verwachtte voor mezelf een harde lente. Ik keek dus niet echt met een licht hart uit naar het nieuwe seizoen, tot ik ook besloot eerder het halfvolle kopje te drinken dan te liggen kniezen over de halflege tas.

Mijn eerste verheugende verrassing kreeg ik van Samia en van Rose. Samia Bennani bleef natuurlijk bij ons. Ze zorgde voor Rose tijdens de vakantie van de lente en tijdens de weekeindes, en ze begon dapper Belgisch Recht te studeren met de hulp van Jozef Bikri. Ze kon slechts cursussen volgen aan de Universiteit van oktober af in dit jaar. Ondertussen kon ze al wat kennis opdoen over de toestanden van het Belgisch recht. Jozef bracht haar zijn rechtsboeken, vond al handleidingen die in de Universiteit gebruikt werden, en hij legde geduldig de eerste principes van het Belgisch Recht uit aan haar.

We zorgden er ook voor een goede advocaat te vinden voor haar immigratiezaak. Jozef plaatste de argumenten die ze naar voor kon brengen om in België te blijven op een rijtje, en we meenden dat haar zaak gewonnen kon worden met een beetje geluk en overtuigingskracht. Samia schreef naar haar vriendinnen in Marokko om achtergrondmateriaal en zelfs bewijzen van hun achtervolging en intimidatie te verzamelen. In afwachting van de uitspraak kreeg Samia een kleine toelage van het OCMW. Ze had geen uitgaven van huur of maaltijden omdat ze bij ons bleef wonen.

Goed nieuws was ook dat we er in slaagden de zaak tegen Paul Degambe op een sisser te doen uitdraaien. Simone Ash en Jozef Bikri praatten met Zumurud. Ash legde geduldig aan de Islamitische uit dat de Directeur van de Sociale Huisvestingsmaatschappij geen kwaad bedoeld had toen hij haar aanraakte. Jozef Bikri, in zijn gewone, directe stijl, begon haar vreemde vragen te stellen, zoals wie de eigenaar was van de Jaguar die haar naar het werk bracht, wat haar verloofde of echtgenoot deed om een dergelijke auto te kunnen betalen, waar ze woonde en hoeveel kamers ze had in het huis, hoeveel mensen in dat huis woonden, en zo verder. Zumurud begreep snel dat de politie haar gezel voortaan nog meer in het oog zou houden. Haar gezel was trouwens niet meer dan haar minnaar. Getrouwd was ze niet, al beweerde ze eerst het tegendeel. Jozef ontmaskerde haar voor wat ze was. Bikri was er van overtuigd dat de Jaguar gekocht was met zwart geld uit de verhandeling van drugs. Hij

waarschuwde de politie van de naburige stad, waar Zumurud in een luxueuze villa woonde. De Commissaris vroeg haar ook wie haar aangezet had om een klacht neer te leggen tegen Paul Degambe. De namen die hij te horen kreeg waren mensen die rond Yves Govin hingen. Het idee was van bij het begin niet echt haar idee geweest. Zumurud trok haar klacht in. Paul Degambe verontschuldigde zich in het openbaar, en de zaak werd bedekt met de mantel van de vrede. Na die periode werd de houding van Paul Degambe heel wat meer gereserveerd. Hij bleef meer zorgvuldig met zijn tong en met hoe en waar hij zijn handen legde wanneer er vrouwen in het spel waren.

De geruchten betreffende het zogezegd frauduleus gebruik van een kredietkaart door Degambe stopte ook snel na een voorstelling met alle details van de uitgaven. De vergadering duurde twee uur, werd gespekt met veel grappen toen de boekhouder van Adelbert Huisvesting de rechtvaardiging van elke uitgave presenteerde aan de Beheerraad van de maatschappij. Punt na punt werd getoond en gecontroleerd tijdens een gedenkwaardige sessie van de Raad. Paul Degambe kwam uit die vergadering met witte, blinkende engelenvleugeltjes op zijn rug en de gouden aura van een Heilige hing boven zijn kaal wordend hoofd. De boekhouder verklaarde nadien dat hij in lange tijd niet zoveel plezier meer had gehad. Degambe, die uit diezelfde vergadering helemaal nat van het zweet stapte, werd vrij verklaard van elke verdachting.

Toch kenden hij en ik zeer goed onze fijne medeburgers van Robois. Het was volkswijsheid dat waar er rookgeur hing er ergens een vuurtje smeulde. De verdachtmakingen bleven bijgevolg in de lucht zweven, en ik verwachtte nog meer van die geruchten. Het leek er natuurlijk op dat de laster verspreid werd vanuit de kring van vrienden van Yves Govin, zoals we al van bij het begin vermoed hadden, en hun oorsprong niet vonden bij de oppositiepartijen van Robois.

Een nieuw corruptieschandaal deed daarna Robois beven. Opnieuw belangde het iemand aan die een nauwe kennis van mij kon geweest zijn.

Jean Segers was de Voorzitter van de lokale voetbalclub. Die club was niet veel zaaks. Ze speelde slechts in de provinciale divisie. Ze was nooit hogerop geraakt in de laatste twintig jaar. Segers was echter een welgekende figuur in Robois en in de dorpen. Hij bewoog zich in de kringen van de Groep Gemeentebelangen. Hij oefende wel enige invloed uit tijdens de partijvergaderingen. Hij hing ook constant rond mij en zocht me op bij alle soorten van stadsevenementen. Hij plakte trouwens aan elke belangrijke persoon van de gemeente, natuurlijk aan wie belangrijk leek in zijn eigen, beperkte visie.

Ik hield niet veel van dit type amoëbe, het plakkend, aanpappend type van persoon. Segers wist altijd alles beter dan iedereen in het ronde, en hij bracht zijn argumenten naar voor met een kracht die niemand wou in vraag stellen of waar niemand wat om gaf. Hij zocht het hoogste en het laatste woord in discussies, al verklaarde hij meestal niet meer dan al overduidelijk was, al probeerde hij iedereen ervan te overtuigen dat hij en hij alleen de diepe waarheid aan de oppervlakte had gebracht. Ik ontweek hem gewoonlijk zo goed en zo kwaad ik kon, maar leek daar nooit helemaal in te slagen. Hij stond op alle foto's die van mij of van mijn naaste vrienden in de lokale dagbladen gepubliceerd werden.

De geruchten liepen nu dat Segers zijn hebzuchtige handen diep in de kas van de voetbalclub had gestoken. Zozeer als ik overtuigd kon zijn van de eerlijkheid van Paul Degambe, zozeer vermoedde ik dat dit gerucht een gezondere rechtvaardiging had. De Raad van de club controleerde en controleerde opnieuw de bedragen, en bevestigde ten slotte de geruchten. Ze riep de politie bij en legde een officiële aanklacht neer tegen Segers. Jozef Bikri vertelde me in vertrouwen dat de boekhouder van de club al lang op de hoogte was geweest van de fraude. De boekhouder ook had geld van de club in zijn eigen zakken laten verdwijnen door op

frauduleuze wijze donkere rekeningen in dubbele boekingen te vervalsen. De Raad van de club ontsloeg Segers ogenblikkelijk, duidde een nieuwe Voorzitter en Coach aan, en beschuldigde Segers en de boekhouder openlijk van diefstal.

Segers werd door sommigen verondersteld een invloedrijk lid van de Groep Gemeentebelangen te zijn, al nam hij geen enkele functie in onze groep waar. Hij werd eveneens verondersteld een vriend van mij te zijn. Yves Govin begon te vertellen dat meer dan één persoon van mijn omgeving verwickeld lag in fraudeschandalen. Hij blies zwarte rook rond me. Ik voelde de mantel van vage twijfel en achterdocht over me heen gegoooid worden in de hoofden van de mensen.

Einde maart had ik in mijn bureau in de abdij een ongemakkelijke vergadering met vertegenwoordigers van het Immigratiecentrum dat zich in de nabijgelegen stad bevond. Simone Ash zat aan dezelfde zijde van de tafel als ik in die vergadering. Misschien had de zaak Samia Bennani die administratie gewezen op de mogelijkheden van Robois voor hun immigratieproblemen.

De Immigratielui vroegen om met me te spreken omdat ze de immigratie wat meer sympathiek wilden aanpakken. Dat waren hun eigen bewoordingen. Wanneer een immigrant een asiolvergunning kreeg in België, dan werd de man of vrouw op de straat gezet en er werd verder niet naar gekeken. Het Immigratiecentrum gaf natuurlijk de raad aan de persoon om zo snel mogelijk naar het Stadhuis van de gemeente te rennen om officiële verblijfsdocumenten te bekomen. Men kon elke dag enkele Congolese, Pakistaanse, Afghaanse, Albanese, Marokkaanse, Algerijnse of Libische mannen en vrouwen in lijn zien wachten aan de loketten van de stad om ingeschreven te worden in de bevolkingsregisters. Met dat papier in de hand namen de immigranten soms de eerste trein naar Brussel, waar ze eindigden bij vrienden of familie, of in de maffiaorganisaties van illegale arbeiders van de bouwindustrie of van de transportindustrie, of in de schoonmaakbedrijven en restaurants van de hoofdstad.

Een ander, groter deel van de immigranten, echter, wist niet waar naartoe. De enige weg die ze wel kenden was naar het lokale OCMW, naar de kantoren van het Centrum voor Openbaar Welzijn. Daar konden ze een levenstoelage vragen en zelfs een sociaal appartement om in te wonen. Het OCMW mocht dat niet weigeren, al zouden de meeste immigranten waarschijnlijk jaren moeten wachten vooraleer ze een sociale woonst kregen. Dat was voor de eenvoudige reden dat geen enkele van de Belgische gemeenten meer dan één tiende van de appartementen had gebouwd die nodig waren om de vloed van immigranten de laatste jaren op te vangen. De vertegenwoordigers van het Immigratiecentrum zeiden me dat hun stad niet langer het groeiende aantal inschrijvingen aan kon, en ook niet de fondsen had die nodig waren bij het OCMW voor de immigranten.

Voortaan zou het Immigratiecentrum de immigranten niet slechts richten naar de stad waarin het centrum gevestigd was, maar ook naar de nabijgelegen steden. De kosten werden aldus verspreid. Robois zou één vierde van de nieuwe immigranten die het centrum aan de deur zette moeten opnemen en er natuurlijk voor betalen.

Op het politiek vlak plaatste die mededeling me in een moeilijke situatie. Ik kon niet weigeren, want het waren de Federale Autoriteiten van België die de verdeling opdrongen aan Robois, en de armen en behoeftigen hulp weigeren was een misprijzende daad. Anderzijds gromden de burgers van Robois nu al om de immigranten, vooral om de Moslims en de Roemeense zigeuners. De goede burgers vreesden voor diefstallen. Ze vreesden lastig gevallen te worden op straat. Ze vonden over het algemeen dat de Regering veel te veel geld uitgaf aan de immigranten in tijden van economische wereldcrisis, van de crisis van de Euro, en van de daarmee gepaard gaande hoge werkloosheidsniveaus. Mijn medeburgers zochten

zondebokken voor hun problemen. Ze vonden die al te snel in de nooit aflatende, massieve aankomst van Afrikaanse, Aziatische en Oost-Europese Islamitische landen.

‘Ach, natuurlijk willen we helpen,’ hoorde ik. ‘Onze Regering geeft al elk jaar miljoenen Euro uit om de onderontwikkelde landen te helpen. Wij geven geld aan de liefdadigheidsinstellingen om waterbronnen in de Sahara aan te boren. We steunen Caritas Catholica en een dozijn nog andere fondsen voor liefdadigheid. Maar hoe zouden wij op onze schouders al de smarten van de wereld kunnen dragen? Liefdadigheid is een bodemloos vat. We zouden het aantal personen die ons land willen betreden moeten beperken! De huidige vloed van immigranten moet op één of andere wijze gestopt worden!’

Deze mensen van het immigratiecentrum kwamen me nu vertellen dat Robois de immigranten nog meer moest steunen dan voorheen. Ik zou dat nieuws moeten aankondigen in de Gemeenteraad. De Raad zou vragen hoeveel dat allemaal aan de gemeenschap zou kosten, bedoelend aan hun eigen zakken. De Raad zou natuurlijk reageren alsof ik, persoonlijk, dat geld vroeg. Het zou slecht nieuws zijn om snel naar de Raad mee te gaan. Hoeveel maal in vroegere tijden had de bevolking een heraut vermoord die slecht nieuws bracht? Al te dikwijls, vreesde ik. Slecht nieuws betekende minder stemmen in de oktoberverkiezingen!

Het lukte me te vermelden aan de Immigratiedienst dat Robois een landelijke gemeente was, en niet een grote stad, niet een rijke stad, en dat ze bijgevolg slechts een veel kleiner percentage van immigranten kon opnemen dan voorgesteld werd. De jongens van het Immigratiecentrum hadden echter ook hun huiswerk gemaakt. Ze bewezen me met statistieken die ik toevallig ook in mijn lade had liggen, dat het jaarlijks inkomen van de bewoners van Robois vijftien percent hoger lag dan het gemiddeld nationaal inkomen. Robois kon gemakkelijk meer betalen, besloten ze. Ik verborg me daarop in stilte, want Robois was inderdaad een zo mooie gemeente dat ze vele villa's, bewoond door zeer gegoede families uit de ons omringende conglomeraties, had aangetrokken. Robois zou meer moeten bijdragen.

Wie had aan de Immigratiedienst gesuggereerd om de last van de inschrijvingen te spreiden? Ik stelde de vraag, maar kreeg geen antwoord. De mannen en vrouwen zeiden me dat de suggestie slechts algemene rechtvaardigheid was. Ik had geen lessen in liefdadigheid en in rechtvaardigheid nodig van deze ambtenaren. Ze waren trouwens niet gekomen om te vragen. Ze legden ons hun eisen op, en informeerden ons alleen maar van wat er ging gebeuren. Toen ze de abdij verlieten was de sfeer tussen ons zeer formeel, geladen en koud. Simone Ash zuchtte en ze keek zwaarmoedig naar me, maar onze handen waren gebonden. We zouden meer geld moeten voorzien voor het OCMW.

Een tijdje later, nog steeds in maart, moest het College nog een ander moeilijk dossier behandelen. Een rijke landbouwer van Blouges, Michel Guichand, wou een zeer grote, industriële varkensstal installeren, één die voldoende groot was om te kunnen concurreren met de Vlaamse stallen uit het land van Ieper. Grote varkensstallen brachten een aantal nadelen mee. De dieren werden in akelige omstandigheden vet gemest, en men moest de massa urine en uitwerpselen kwijt geraken. In de Vlaamse Polders naast de Noordzee, werd de urine verspreid over reusachtige oppervlakten, en zelfs dat had erge problemen veroorzaakt van pollutie van de omgeving, want de nitraten drongen diep in de grond tot ze de rivieren en het onderaards water bezoedelden. Vlaanderen had daarom een mestactieplan ingevoerd. Wallonië bezat veel minder zulke boerderijen, het rivierprobleem was niet zo groot, en men had zelfs al bemerkt dat Vlaamse boeren contracten hadden afgesloten met Waalse boeren om hun teveel aan uitwerpselen op Waalse bodem kwijt te geraken.

De buren van boer Guichand verwierpen zijn plannen. Ze weigerden de excessen van de Vlaamse intensieve uitbatingen. Ze vreesden het lawaai van het transport van de dieren, de slechte geur van de stallen, de geur van de verspreide uitwerpselen, de insecten die zouden aangetrokken worden, en andere overlast en ongemakken. Elke stadscommissie, waaronder ook de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, had eveneens de toelatingen geweigerd voor de uitbreiding van de boerderij.

We hadden geen stemming nodig in het College, want we waren unaniem in onze mening. We wilden slechts kleinschalige landbouwuitbatingen in onze dorpen, niet het industriële type voorgesteld door Michel Guichand. We hoorden later dat het project ingegeven was door een consortium van Vlaamse boeren, van wie de ambities om uit te breiden al gedwarsboomd werden in Vlaanderen, en die daarom nieuwe uitwegen zochten in ons platteland. We zonden een nota met onze beslissing naar Guichand.

Guichand nam het nieuws zeer slecht aan. De volgende dag al riep hij in bars en restaurants dat ik de sluwe dictator in de stad speelde. De Tiran van Robois noemde hij me, de Hitler van de dorpen. Hij wou een andere Burgemeester na de verkiezingen, een persoon die de moderne tijden beter begreep dan ik. Hij bedoelde dat Yves Govin mijn opvolger moest worden. Govin had niet één zin uitgesproken tijdens onze deliberatie in het College. Thans, in de discussies in de straat, bleek hij geneigd de toestemming te verlenen aan Guichand. Dat zei hij aan Guichand, niet aan diens buren. Guichand beloofde me een les in burgerzin te geven. Hij was een opvliegende man die snel gewelddadig kon worden. Zijn borst was zo breed als een eikenstronk. Ik wou hem nog niet meer doen opwinden dan hij al was, dus reageerde ik niet op zijn scheldwoorden.

De problemen die ik in die lente te verduren kreeg waren veelvuldiger en harder dan ik in de voorgaande vijf jaar te Robois het hoofd moest aan bieden. Ik meende dat ik uiteindelijk begon te leren hoe zwaar de functie kon zijn. De glimlach verdween van mijn gezicht en ik voelde me erg prikkelbaar.

Een andere, heel vreemde bewering dook een tijdje later op. Het verhaal verraste me volkomen. De geruchten liepen dat ik een afstammeling was van een familie die de Duitse Nazis goed gezind was geweest. Ik werd beschuldigd van sympathie met extreem rechtse groeperingen.

Het Duits Nationaal Socialisme dateerde van voor en in de Tweede Wereldoorlog. Ik was lang na die periode geboren. De geruchten werden nu echter verspreid dat mijn familie Nazi spionnen in de oorlog had geholpen. We hadden daarna de herinnering aan het Nazisme gevoed, en we sympathiseerden met het rechtse racisme. Mijn grootvader zou Duitse spionnen geholpen hebben tijdens het uitbreken van de laatste oorlog, hen geholpen hebben om een Belgisch complot te doen ontdekken dat speciale vliegtuigen in een kasteel van de omgeving had verstopt. Ik had niet het minste idee waar die geruchten om gingen, en ik kon ook niet meer inlichtingen vragen aan mijn grootvader en vader die relatief jong gestorven waren. Ik had mijn grootmoeder en moeder verloren.

Hoe kon ik een Nazi militant zijn, ik die zo lang na de feiten geboren werd, en hoe konden mijn grootvader en vader de Duitsers geholpen hebben? Ze hadden nooit hun dorp verlaten! Mijn vader was een zeer lichthartige, vriendelijke, hard werkende man geweest die nooit enige steun of goedkeuring voor de oorlogvoerende legers van de oorlog had geuit. Hij kon geen lid geweest zijn van enige extremistische partij. De geruchten beweerden ook dat we antisemieten waren, pro-Moslim, en we hadden ideeën gekoesterd van fundamentalistische Christenen en van het Moslim Broederschap.

Die beweringen klonken natuurlijk tegenstrijdig en totaal absurd. Wanneer mijn vrienden Bacca en Collado ze me kwamen vertellen, wuifde ik de geruchten weg als totaal belachelijk.

Jozef Bikri meldde me op een avond dat hij ook die geruchten had gehoord. Hij noopte me tot actie. Hij wou dat ik een klacht neerlegde bij de politie. Ook die absurditeit wuifde ik weg met een ongeduldige veeg van mijn hand.

In de daarop volgende week stond mijn huis een paar dagen leeg. Ik volgde de voordrachten van een congres van de vereniging van de Bouwsector te Namen. Rose was op haar school in Frankrijk, en Samia had besloten mede-Marokkanen op te zoeken te Brussel. Toen ik terugkwam, vond ik reusachtige Swastika kruisen in zwart pek geschilderd op drie muren van mijn villa. Mijn houten blokhut stond geïsoleerd in het bos, zodat de mannen of vrouwen die het schilderwerk uitgevoerd hadden ook al de tijd gekregen hadden om hun hakenkruisen te trekken. We vonden twee vuile emmers pek weggeworpen tussen de bomen, niets anders. Ik belde Jozef Bikri nog dezelfde avond op om een officiële klacht in te dienen. Hij gaf me ditmaal de raad daar nog even over na te denken. Hij zei me dat journalisten toegang hadden tot de klachten. De verspreiding van het nieuws in de pers over de Swastika's kon de zaak alleen maar nog erger doen schijnen. Hij dacht niet dat we de daders die aan mijn muren hadden gewerkt ooit konden terugvinden. Ik verdacht Guichand, misschien zelfs Govin, maar ik kon niemand zonder bewijs beschuldigen.

Ik voelde me toen zoals Hamlet die steeds aarzelde om te handelen, steeds naar bewijzen zocht, maar niet reageerde. Ik realiseerde me dat de gebeurtenissen me onvermijdelijk naar een uitbarsting van woede zouden leiden. Wat kon ik doen om de geruchten te doen stoppen en om de beschuldigingen die zo laf achter mijn rug gelanceerd werden publiek te weerleggen? Een confrontatie aangaan met Govin zou op niets uitdraaien. De man zou slechts lachen, en zijn vuile laster gewoon verder verspreiden. Ik had geen persoonlijkheid zoals Govin. Ik zou nooit zijn smerige methodes zelf kunnen toepassen. Dat doen lag niet in mijn aard. Een zachte man, echter, zoals ik probeerde te blijven, zag zich ook heel ontwapend en zonder verdediging tegen boosdoeners zoals Govin die steeds kronkelend, ontwijkend, verborgen handelden, nooit openlijk. Mijn gemoed werd somber. Ik voelde me triestig, prikkelbaar, zenuwachtig, en misschien een beetje depressief. Ik beet dan op mijn lippen en besliste Govin vooral niet die bezorgde blik en zwaarmoedige ogen te tonen waar hij twijfelloos op wachtte. Ik ging mijn abdij binnen met een knipoogje en een glimlach, en wierp blijmoedige goede morgens naar al de mensen die ik tegenkwam.

Ik kreeg hulp vanuit een heel onverwachte hoek. Jean Castelle, het Socialistisch parlamentslid, belde me op na het Swastika incident. Hij zei dat het hem speet dat zoiets te Robois kon gebeuren. Hij beschouwde de daad als een schande voor de burgers van onze vredelievende stad. Hij verzekerde me dat geen enkel lid van de Socialistische Partij de hakenkruisen had geklad, en ook dat als hij ooit mocht uitvissen wie dat gedaan had, die miserabele klucht, hij de schuldige streng zou uitkafferen en de crimineel aan de politie zou overhandigen. Hij voegde toe dat hij van zijn grootouders, die een familie van het dorp Trioteignes waren geweest, wist wat mijn familie tijdens de oorlog gedaan had, waarvan niets pro-Nazi geweest was, integendeel. Zo nodig wilde hij dat getuigen in een Rechtszaal. Ik was erg verbaasd om zoveel opmonterende woorden te horen van een politieke tegenstander, zo verbaasd dat ik vergat de man te ondervragen over zaken waar ik zelf niets van af wist. Ik dankte hem echter, en we hingen op. Ik had een harde maar eerlijke man ontdekt in de oppositie van Robois!

De Swastika episode eindigde doordat ik onmiddellijk mijn muren liet zandstralen, maar de verf was te diep in het hout van de planken gedrongen. We moesten die delen van de muren vervangen.

De kruisen hadden een grote indruk gemaakt op Rose. Het resultaat kon een heel weekeinde gezien worden. Ik kon het niet vermijden dat ze naar de kruisen bleef staan turen en vroeg wat ze betekenden. Mijn uitleg was noodzakelijk lang, waarheidsgetrouw, en verontrustte Rose duidelijk. Mijn verhaal van oorlog en haat, ook in onze streken, deed haar terugdeinzen van de wereld en zich afvragen welk geweld voor ons nog in petto lag. Dat, meer dan alles andere, maakte dat ik de mannen die mijn muren bezoedeld hadden werkelijk begon te haten.

Ik liet daarna een gesofistikeerd alarmsysteem installeren. Camera's werden naar mijn buitenmuren gericht en hun signalen werden gevoed naar een bijkomende kleine persoonlijke computer in mijn bureaulkamer. De camera's filmde alle bewegingen langs mijn muren. Ze filmde echter slechts als ze daartoe gestuurd werden door elektronische apparaten die gevoelig waren voor beweging. Ik keek aandachtig naar de stukjes opgenomen filmen de eerste weken, maar de gedetecteerde taferelen werden slechts door mijzelf, door Rose of Samia veroorzaakt, door vrienden die ons bezochten, of aangestuurd door vossen, zwervende honden en katten, en door grote vogels, kraaien en eksters. Ik installeerde ook een systeem van detectie van inbraken. De alarmen van dat systeem werden naar een oproepcentrum gestuurd dat onmiddellijk de politie zou waarschuwen wanneer ik niet op hun oproep binnen de paar seconden met een bepaalde code reageerde. Het systeem werkte, want ik kon nooit onhandig met een haak tegen een detector en toen de telefoon klonk, kon ik niet onmiddellijk die verdachte correcte code vinden die onomstotelijk moest bewijzen wie ik was. Na minder dan tien minuten stond er een politiewagen aan mijn deur! De twee agenten hadden hun holster open en hun hand op hun revolver. Ik moest met rode kaken een hele uitleg geven waarom het alarm een ongelukje was geweest. De agenten eisten plichtsgetrouw minstens in mijn woonkamer te komen kijken. Nu ken ik de code uit het hoofd!

De druk op mijn persoon eindigde niet met de Swastika's die vroege lente. Het volgende gerucht dat verspreid werd had ik kunnen verwachten.

Ik misbruikte een moderne slavin in mijn huis, een Moslim vrouw, een arme, illegale immigrante, die mijn huis kuiste en mijn kind bewaakte. De vrouw moest mij en mijn gedementeerde zoon dienen. Ik hoorde over die geruchten opnieuw van mijn beter wetende collega's in het Schepencollege. Ik zei aan iedereen dat ik helemaal geen zoon had, maar ik zei ook niets over Rose. Ik gaf de naam van de vrouw die drie dagen per week mijn huis schoonmaakte en ik zei dat ik Sociale Zekerheid betaalde voor haar zoals aan al mijn werknemers. Opnieuw wuifde ik het gerucht weg.

De laatste weken van april gingen rustiger voorbij.

In de allerlaatste week van die maand organiseerde ik een avondmaal op zaterdagavond met mijn beste vrienden. Dat moest mijn dank voor Pasen worden. De beste traiteur van Robois leverde me zijn beste menu, want ik wou niet zelf koken. Ik wou bij mijn vrienden blijven. Samia Bennani zat in mijn woonkamer naast Rose, en ook Commissaris Bikri was bij ons. Paul Degambe en zijn echtgenote waren gekomen. We waren met zes. Ik warmde de schotels van de traiteur op. Ik was juist begonnen de aperitief uit te schenken, toen mijn deurbel rinkelde. Ik verwachtte niemand meer die avond. Vóór ik kon reageren, vloog Rose al door de gang naar de voordeur. Ik liep achter haar aan, maar Rose trok de deur al ver open. Ze stond tegenover de aanbiddelijke, verblindend mooie Simone Ash!

Ik was me nog door de gang aan het haasten toen ik de ogen van Simone zag breder worden, haar gezicht werd bleek. Ik had haar nooit verteld dat ik een dochter had, laat staan een dochter met het syndroom van Down. Simone onderging een hele verrassing, zag ik. Ze keek

van mij naar Rose, dan terug naar mij, kon er geen woord bij zeggen, en dan stond ik achter Rose, mijn hand op de schouder van mijn dochter.

Simone won wel snel haar verstand terug. Ze schudde haar haren rond haar hoofd zoals ze dat steeds zo lief deed als ze zenuwachtig werd, en zei, 'goede avond! Het spijt me erg, ik wou niet storen. Je vroeg me naar die dossiers van het OCMW over de telefoon. Ik was in de buurt, dus dacht ik er aan om die even zelf af te geven. Ik wou ze in je brievenbus stoppen, maar ik zag licht in het huis, en dus belde ik. Het spijt me echt jullie gestoord te hebben! Ik had dit niet moeten doen.'

'Je stoort ons niet,' antwoordde Rose dadelijk, vóór ik kon tussenkomen. 'Je bent heel mooi. Wie ben je?'

'Dit is mijn dochter Rose,' leidde ik in. 'Je stoort ons inderdaad niet. Dank je voor de dossiers. Ja, ik heb ze nogal dringend nodig. Rose, dit is Mevrouw Simone Ash, die in het Schepencollege samenwerkt met mij. Simone, we houden een avondmaal met enkele vrienden. Je kent mijn vrienden. Had je gepland iets speciaals te doen vanavond? Er is eten voor meer dan zes. Het zou ons verheugen je bij ons te hebben.'

'Nee, neen,' schudde Simone weer haar hoofd. 'Dat kan ik niet doen. Ik wou zo niet bij jullie binnenvallen! Ik dacht dat jullie alleen thuis waren. Het spijt me zo!'

'Kom binnen,' drong ik aan. 'We hebben slechts een eenvoudig maal, niets bijzonders, maar we genieten van het gezelschap van enige goede vrienden. Kom alstublieft binnen, we zouden dat prettig vinden.'

'Je bent zeer mooi,' herhaalde Rose. 'Je kunt binnenkomen. Ben jij een vriendin van mijn vader?'

Simone aarzelde. Haar verlegenheid werd opgelost door Rose, die de hand van Simone greep en haar binnentrok.

Simone zei nog, 'ik wou echt niet storen!'

'Daar twijfel ik niet aan,' antwoordde ik, 'maar het doet ons plezier je bij ons te hebben. Ik zou het niet gedurfd hebben je uit te nodigen. Nu je echter hier bent laat ik je niet gaan, en Rose ook niet.'

Ik sloot de deur. Ik zag de twee auto's van onze gasten op mijn inrit staan, dan. Simone moest die ook bemerkt hebben. Was ze toch nieuwsgierig? Ik kreeg het plots heel wat warmer!

Ik nam de mantel van Simone aan en hing die in de gang aan de kapstok in een meubel. Rose trok Simone mee naar de woonkamer. Simone was blij verrast haar Directeur van de Sociale Huisvestingsmaatschappij en zijn vrouw in de sofa te zien zitten. Ze glimlachte wanneer Paul Degambe voor haar plots recht schoot. Ze was nog meer verbaasd toen Jozef Bikri uit de keuken kwam met twee schotels zakouski's in zijn handen, gevolgd door de bijzonder lieflijke, zwartharige Samia Bennani die een kostbare fles van mijn beste champagne droeg. Hun ogen gingen ook open toen ze Simone Ash zagen. Ze keken natuurlijk direct daarna weer naar mij, alsof om te menen, 'je hebt ons niet verteld dat er nog een gast zou komen. Wat is er tussen jou en Simone Ash?'

Jozef Bikri bleef naar me staren alsof om te vragen, 'is dit dan je vriendin? Waarom verborg je haar voor ons? Waarom zei je niet dat je haar ook uitgenodigd had?'

Simone gaf hen een hand. Ik stelde Samia voor en moest het een en het ander uitleggen aan beide zijden. Simone bleef eerst een beetje terughoudend, maar we duwden haar op de sofa naast de vrouw van Paul, en de champagne deed de rest om de sfeer gezellig te doen worden. Ik riep, 'de eerste die over de zaken van de stad praat, doet de afwas!'

We praatten over onze families en gaven de gewoonlijke roddels over de mensen die we kenden.

Ik moest een volledige uitleg leveren aan Simone Ash betreffende Samia Bennani, want de geruchten hadden haar zeker ook bereikt. Ik verdacht er Simone zelfs van om daarom op mijn bel te hebben geduwd. We vertelden haar dus wie Samia was, en hoe ze bij ons was komen wonen. Alles leek er op dat Simone, hoewel ze het hoofd van het OCMW was, niets afwist van Samia. Ik draaide mijn tong driemaal rond in mijn mond en ik gebruikte de zoetste en meest neutrale woorden, want Samia luisterde heel aandachtig naar elke lettergreep die ik uitsprak. Ik wou haar niet kwetsen. Simone moest toch ook opmerken met welke beschermende houding Jozef achter Samia stond. Ze ontspande zich dus wel allengs naarmate ze mijn, ons, verhaal aanhoorde. Samia voegde er haar versie aan toe, en ze moest daarna meer vertellen over haar thuisstad en over haar Marokko en haar studies. Ik dacht dat Jozef zijn handen vol zou hebben met deze moderne Afrikaanse suffragette, maar Simone leek te bewonderen waarvoor Samia had gevochten en ze knikte regelmatig in overeenstemming. Samia had zich ontpopt tot een zachte, lieve en zeer intelligente persoon gedurende de tijd dat ze bij ons woonde. Ze had nu haar eigen studiekamer in de vleugel, zodat ze daar bijna onafhankelijk van ons woonde. Ze nam haar ontbijt en haar maaltijden 's middags dikwijls alleen, want ik was steeds op weg, maar we aten gewoonlijk wel samen in de avonden. Ik vrees dat mijn vrienden echter opmerkten dat ik slechts ogen en oor had voor Simone Ash.

Toen we alles over Samia gezegd hadden, wou Jozef Bikri weten hoe een dokter met een Engelstalige naam te Robois beland was. Jozef stelde altijd de vragen die ik in mijn schuchterheid niet durfde te uiten. Paul Degambe en ik keken dan met een zeer hoopvol, geïnteresseerd gezicht, want we hadden het nooit aangedurfd te peilen naar het leven van Simone. Simone aarzelde een tijdje, alsof ze er over nadacht of ze die vraag direct zou beantwoorden, maar dan vertelde ze ons toch iets.

‘Mijn grootvader was een Engelse piloot die voor een zending op het Kasteel Trioteignes verbleef tijdens de Schemeroorlog die de Tweede Wereldoorlog vooraf ging. Hij ontmoette daar mijn grootmoeder, die de dochter was van de beste vriend van de eigenaar van het Kasteel Trioteignes. Mijn grootmoeder was eveneens een dokter in de geneeskunde, een Trahty van naam. Ze had te Oxford gestudeerd en ze had daar al mijn grootvader, de piloot, ontmoet. Ze hadden beide een nogal avontuurlijk leven achter de rug, een kenmerk dat doorheen onze familie loopt, maar ze werden opnieuw op elkaar verliefd. De rest van het verhaal is eenvoudig. Ze vluchtten samen terug naar Engeland, en ze trouwden. Mijn grootvader was piloot in de Royal Air Force nadien. Hij overleefde de oorlog. We hielden steeds nauw contact met de Belgische tak van onze familie, en ook met de Vresele familie in Vlaanderen. Ik werd gedeeltelijk opgevoed in België toen ik nog een jong meisje was. Dat is waarom ik Frans spreek. Mijn moeder was trouwens ook een Belgische. Ik studeerde geneeskunde op mijn beurt in Oxford, zoals mijn grootmoeder en mijn vader, en ik voltooide ook mijn studies in medicijnen en geneeskunde later in België. Ik had eerst een dokterspraktijk in Engeland. Ik keerde naar België terug, veronderstel ik, als een vlucht. Ik beleefde enige ongelukkige relaties met Engelse jongens. Ik was jong en naïef en ik ontmoette de verkeerde mannen. Ik wou van omgeving veranderen en me een nieuw, sterker karakter opbouwen vooraleer naar Engeland terug te keren. Nu weet ik eigenlijk niet meer of ik nog ooit terug wil. Het is goed mogelijk dat ik in Robois zal blijven en hier een praktijk verder blijf uitoefenen. Ik specialiseerde in radiologie na de huispraktijk, echter, en ik houd van geneeskundig onderzoek. Misschien neem ik later dat domein weer op. En dat is alles wat er te zeggen valt over mij, goede oude Simone Ash!’

We bleven een respectvolle stilte aanhouden wanneer Simone eindigde met praten, want ik had somber gekeken toen ze sprak over haar vorige ervaringen met mannen. Ik begreep beter

waarom ze zo voorzichtig bleef om nieuwe relaties aan te gaan. Ik zou Simone Ash niet mogen bruuskeren, haar engelenvleugels niet opnieuw breken.

Jozef Bikri verjoeg de stilte door aan te kondigen dat de hors d'oeuvre stukjes, de eerste schotel, klaar in de oven stond. Jozef zou opnieuw dienst doen als keukenchef deze avond, hoewel we allen hielpen. We moesten niet veel meer doen dan op te warmen wat de traiteur ons bezorgd had. We slenterden de eetkamer in met de rest van onze champagne in de glazen. Simone Ash kreeg een zetel net vóór me. Rose zat naast haar, en dan Samia en Jozef. De vrouw van Paul Degambe zat naast mij, en naast haar bleef Paul. Jozef en Paul begonnen een lang gesprek over de armen van Robois en over hun wijken, maar we besloten hen dat te vergeven en allen samen de schotels af te wassen. We brachten de avond aangenaam door. Simone praatte ook heel wat met Rose.

Het was laat in de nacht toen mijn gasten naar hun huis weerkeerden. Simone ging weg samen met Paul Degambe en zijn vrouw. Ik hielp Simone in haar mantel en slechts voor een paar tienden van een seconde leunde ze naar me toe. Ik had zo graag haar schouders gestreeld en haar lange, blanke hals aangeraakt, maar ik weerhield me daarvan op het laatste nippertje.

Toen Simone de deur uit stapte, draaide ze zich om, keek me recht in de ogen, hield haar blik aan, en zei zachtjes, 'dank je voor deze wondermooie avond. Je hebt een lieve dochter. Samia en Jozef zijn ook heerlijke, interessante mensen. Ik ben je nu wat schuldig!'

Ik voegde er aan toe, 'dat ben je nu inderdaad! We waren verheugd je bij ons te hebben. We moeten dit opnieuw doen.'

Ik durfde mijn hand op haar rug te leggen, al was ik er onmiddellijk zeker van dat ik zo ver niet had mogen gaan. Ik trok snel mijn hand weg alsof ze een hete plaat had geraakt. Ik wou Simone niet tot iets verplichten. Ik zou haar de tijd geven die ze nodig had. Ik wist nu wel dat ik absoluut smoorverliefd op haar was, maar ik wist helemaal niet hoe zij zich voelde. Een vreemde droefheid overviel me dan, want liefde moest snel komen en direct herkend worden. Enige andere soort liefde was onvolmaakt. Was dat met haar gebeurd? Ik vreesde eerder van niet.

Simone zuchtte, keerde zich om, ging naar haar auto, maar wuifde nog na op het ogenblik ze instapte. Rose stond naast me, en Rose wuifde terug. Ik bleef kijken hoe de auto van Simone achter de bocht verdween. Ik bleef nog even treuzelen aan de deur, alleen in de mooie nacht van Robois en zag de sterren fonkelen boven mijn huis.

De Zaak Georgis. Jozef Bikri

In het begin van de maand april reed ik rond in Bas-Robois toen ik een telefonische oproep kreeg vanuit ons hoofdkwartier. Er was iets gebeurd bij het familiehuis van de Georgissen in Aucourt, het meest zuidelijke dorp van onze stad. Vanaf dat ogenblik wachtte ik niet nog meer informatie af, doch zei dat ik direct naar Aucourt zou doorrijden. Ik vroeg dat mijn assistente, Dominique Bussy, me daar zou vervoegen. Ik kreeg het volledige adres, hoewel ik me wel vaag herinnerde waar de Georgissen woonden. Ik reed naar Aucourt.

Toen ik aan het huis arriveerde stonden meerdere mensen verzameld aan de villa. Dominique was slechts een ogenblik eerder aangekomen. Ze was al druk bezig de mensen weg te duwen van de poort. Het was de mooie namiddag van een zonnige dag. Ik voelde me goed, kalm en beheerst. Wat kon er misgaan op een fijne dag zoals deze? Wanneer ik echter de gezichten

zag van sommige mensen in de straat, gesloten, streng plechtig, zonder glimlach, wist ik dat hier iets ernstigs was gebeurd.

De villa was een zeer mooi, modern gebouw, opgericht in de rustieke architectuur van de Vlaamse stijl met hoge, scherp glooiende daken bedekt met donkere pannen, boven muren van rode bakstenen. De villa stond een beetje verwijderd van de straat. Een goed onderhouden tuin van struiken en bloemen begroette vooraan de bezoekers. Een groot grasperk spreidde zich naast en achter het huis uit. De Georgissen leken welgestelde mensen te zijn, zoals bijna iedereen in deze wijk! Ik herinnerde me niet dadelijk wat ze deden om hun boterham te verdienen. Ik parkeerde mijn auto een beetje verder de straat in, en ging naar Dominique toe om haar te helpen de mensen weg te zenden. Ze zei me dat ze niet meer wist dan ik over wat er hier gebeurd was. De mensen blokkeerden nog steeds de inrit van het huis. Die moest vrijgemaakt worden voor de auto's van de politie die nog zouden komen. De omstaanders spraken weinig onder elkaar. Ze waren respectvol toen ze ons doorlieten. Daarna bleven ze op een veilige afstand van de villa staan kijken. Ze gingen niet uiteen.

We stapten de tuin in op het pad dat naar de voordeur leidde. We zagen dat de vensters aan de beide zijden van de ingang verbrijzeld lagen. De brokstukken van het glas lagen weinig aan de buitenkant, dus wie het glas stukgeslagen had, had dat van de voorkant gedaan. Wat was er gebeurd?

De deur van de Georgis Villa was gesloten. We drukten op de bel. Marcel Georgis opende de deur. Ik herkende hem toen direct en duidelijk. Hij was gekleed in een mooi, perfect gestreken prijs pak en droeg een discrete, blauwe das. Hij was de Bankdirecteur van één van de agentschappen van Robois, een man die een zeker aanzien genoot in de stad. Ik had hem af en toe in het verleden ontmoet. Hij was steeds heel netjes gekleed. Ik kende hem alleen als een deftige burger zonder een verhaal. Hij was redelijk groot, slank, autoritair van aanzien, een grijzende man met een klein, toch iets pafferig gezicht, het archetype van een bankier. Waarom had iemand zijn vensters stukgeslagen? Een kwajongensgeschiedenis, meende ik.

‘Monsieur Georgis, u belde de politie op, denk ik. Kunt u ons zeggen wat er voorgevallen is?’ begon ik. ‘Ik ben Commissaris Bikri, en dit is mijn assistente, agent Bussy.’

‘Ik weet wie u bent, Commissaris. Kom alstublieft binnen. We hebben elkaar al eerder ontmoet in Robois, is het niet?’

‘Inderdaad, ja, dat deden we. Wat gebeurde er?’

‘Een zaak van verkrachting, Commissaris. Kom alstublieft binnen. We zullen u alles uitleggen.’

Robois was een zeer rustige stad. Ik kon me niet meer herinneren wanneer er nog een ernstig misdrijf zoals een verkrachting of een moord was voorgevallen. Ik bleef zeer verbaasd wanneer ik Georgis naar zijn woonkamer volgde. Dominique en ik keken veelbetekenend naar elkaar. We bleven Georgis volgen. De man leek kalm, stoïsch. In de woonkamer merkten we de gebroken glasvensters op. De stukken glas lagen ver in de kamer. We zagen ook vernielde meubels, meubels die erg toegetakeld waren. Iemand had kwaad willen doen aan de Georgissen! Ik bemerkte drie bakstenen op de grond en op de tafel. Die bakstenen leken door het raam gegooid te zijn. We trokken niet zo snel alle besluiten. We bleven zwijgzaam en gaven er de voorkeur aan Georgis zelf te laten praten.

‘Ik was niet thuis vandaag, toen dit gebeurde,’ legde de Bankdirecteur uit. ‘Ik was op mijn werk in het agentschap. Mijn vrouw en dochter waren alleen in het huis. Mijn vrouw ligt thans boven op haar bed, te rusten. Haar zuster, een buur ook van ons, is aan haar zijde. Mijn dochter van twintig is ook boven. Als u met hen wilt praten, dan meen ik wel dat ze naar beneden kunnen komen, al zijn ze beiden in schoktoestand. Ziet u, rond twee uur in de

namiddag duwden twee mannen op onze deurbel. Mijn vrouw opende argeloos de deur. Ze meende dat een buur of haar zuster aanbelde. Twee mannen met bivakmutsen over hun gezicht en wollen mutsen op het hoofd duwden haar echter ruw het huis in en sloten de deur achter haar. Ze sloegen mijn vrouw met hun vuisten in het gezicht totdat ze hevig bloedde, en haar lip werd open gesneden. De derde man leek buiten te zijn gebleven, maar even later kwam die ook binnen, door de achterdeur. Die deur staat dikwijls open wanneer we thuis zijn. Mijn dochter kwam de trap afgelopen omdat ze mijn vrouw hoorde schreeuwen.

Één van de mannen greep haar ruw van achter en bond haar armen vast op haar rug. Mijn dochter begon dan ook te roepen, zodat een andere man mijn vrouw op de vloer neerwierp en een stuk doek in de mond van mijn dochter stak. Mijn vrouw verloor toen het bewustzijn. Ze heeft zwakke zenuwen, ziet u. Wat er gebeurde nam slechts enkele minuten in beslag.

De mannen bonden de handen van mijn vrouw vast, en haar benen, met lang, bruine cellofaanband. Ze plakten die band ook over haar mond. De twee mannen sleurden mijn dochter naar boven, naar de slaapkamer. De derde man bleef beneden, waarschijnlijk om mijn vrouw te bewaken, en om de meubels in onze woonkamer en eetkamer aan diggelen te slaan. Hij gebruikte een stoel daartoe.

Onze dochter werd op een bed geworpen. De twee mannen trokken haar kleren van het lijf. Daarna betastten ze het lichaam van mijn dochter met hun vuile handen, raakten haar overal aan, ook aan haar intieme delen. Ze verkrachtten haar niet echt, maar ze bleven haar herhalen dat als ik me niet uitsluitend met mijn eigen zaken bezig hield, ze terug zouden komen en de daad met zijn allen zouden voleindigen. Ze gingen dan weer naar beneden en lieten mijn vrouw en dochter in schoktoestand liggen.

Mijn vrouw had tegen dan het zelfbewustzijn weergevonden, maar ze kon niets zien van de mannen want die hielden hun bivakmutsen op. De twee mannen kwamen naar beneden, braken onze benedenvensters eerst door er bakstenen naartoe te gooien. Toen dat niet erg lukte sloegen ze de vensters in met een ijzeren buis. Ze wierpen daarna nog bakstenen door de vensters die al grotendeels stuk lagen. Mijn vensters hebben drievoudige glazen panelen, Commissaris, dus hadden die boosdoeners het erg moeilijk het glas te breken. Mijn vensters hebben ons een fortuin gekost. Ik vergat te zeggen dat we wel een alarmsysteem geïnstalleerd hebben, maar dat systeem stond niet op gewapend, net omdat mijn vrouw en dochter thuis waren.

Wanneer de gangsters hun breekwerk beëindigd hadden, liepen de mannen weg door de achterdeur. Het moet een half uur later gebeurd zijn dat mijn dochter zich kon loswroeten en de politie opbellen, en daarna mij. Ik snelde naar huis en vond mijn vrouw nog steeds op de grond liggen, in de gang. Mijn dochter beefde over heel haar lichaam. Ik kan u niet veel meer vertellen, tenzij nog één ding. De aanvallers vluchtten langs de achterzijde van het huis. Aan het einde van onze tuin daar, ligt er een weg, slechts een zandpad. Mijn vrouw zei me dat ze een zeer krachtige wagen hoorde starten en zag wegrijden. Ik vermoed dat de bandieten daar een auto hadden klaar staan.'

'Dat is een zeer droevig verhaal, Monsieur Georgis,' zuchtte ik. 'Ik voel echt mee met u en uw familie. Het spijt ons zeer te horen wat afschuwelijks er met u gebeurd is. We zullen ons uiterste best doen om de misdadigers te vatten vóór ze opnieuw kunnen beginnen. We moeten u nu enige vragen stellen. Geloof me, u kunt antwoorden op uw eigen ogenblik en in uw eigen ritme. Het is voor ons belangrijk om getuigenissen te verzamelen van zo dicht als mogelijk bij het ogenblik van de misdaad. Dominique, kun jij telefoneren om nog drie agenten naar hier te sturen?'

Ik draaide me terug naar Marcel Georgis.

'Weet u, Monsieur Georgis, of de mannen die maskers droegen ook handschoenen aan hadden?'

‘Ja, dat hadden ze! Mijn vrouw vertelde me dat expliciet. Ik vergat dat even te melden.’
‘Dat is niet erg. Ik moet u niettemin vragen nog zo weinig voorwerpen als mogelijk in uw huis aan te raken. Dominique, kun je ook vragen dat een gespecialiseerd team van Namen naar hier komt om vingerafdrukken te nemen?’

Dominique ging een paar stappen de gang in om haar telefoonoproepen te geven. Ik riep haar achterna, ‘Dominique, blijf zo discreet mogelijk, wil je? We willen niet dat de hele stad zou weten wat er hier gebeurd!’

Dominique stak haar hoofd weer in de woonkamer, de mobiele telefoon aan haar oor. Ze richtte haar ogen naar het plafond, deed ze open en weer toe, en knikte alsof het echt niet nodig was haar dat ook nog te zeggen. Ze had daar gelijk in, maar ik was zelf erg geschokt toen. Ik realiseerde me ook dat ik Dominique rond duwde alsof ze mijn slavin was. Ik zou me later daarvoor moeten verontschuldigen, want Dominique had haar karaktertje en ik wou haar niet verliezen. Ik wachtte nog even om Georgis de tijd te geven zijn gedachten in orde te zetten.

Ik vervolgde, ‘Monsieur Georgis, ik zal ook enige vragen moeten stellen aan uw vrouw en aan uw dochter, maar ik zal dat vandaag laten doen door Dominique. Ze is een heel bekwame agente. Ik denk dat een vrouw thans meer aangewezen is om met uw vrouw en dochter te spreken. Hebt u een dokter nodig voor hen?’

‘Neen, dat denk ik niet. Mijn dochter is niet gewond, behalve dan in haar geest. Mijn vrouw werd wel ruw behandeld, maar ze heeft slechts schaafwonden.’

‘Als u wilt kan ik een psychologisch team bijhalen, twee vrouwelijke psychologen die u kunnen bijstaan met wat er hier is voorgevallen. Het zou echt beter zijn als een dokter een officieel onderzoek deed over hoe erg uw vrouw toetakeld werd. Het verslag van de dokter kan dan later tegen de agressors dienen.’

‘Ik kan onze huisdokter opbellen. Hij is een vriend.’

‘Doe dat, Monsieur Georgis. Geef alstublieft zo veel mogelijk details ook aan de dokter!’

Marcel Georgis belde de dokter op met zijn mobiele telefoon. Hij zei me dat de man in een uur of zo zou aankomen.

‘Goed,’ knikte ik. ‘Mijn mannen zullen nota nemen van de schade die aan uw huis is aangebracht. Ze zullen foto’s nemen. Ons verslag kan ook gebruikt worden voor de verzekering. We zullen zo veel en zo goed mogelijk de schade opnemen en beschrijven. Is er iets gestolen volgens wat u weet? Hoe gaat het met u? Ik kan zien dat u ook heel wat geschokt bent. Dat kan ik goed begrijpen. Wilt u soms wat te drinken? Zult u kunnen praten met mijn agenten?’

‘Het zal wel gaan,’ antwoordde Georgis, en ik geloofde hem. ‘Niets schijnt echt gestolen te zijn. We hebben niet veel juwelen of andere kostbare voorwerpen in ons huis.’

‘Monsieur Georgis,’ vroeg ik dan met mijn belangrijkste vraag voor ons onderzoek, ‘hebt u er enig idee van wie de drie mannen waren die uw vrouw en dochter aanvielen?’

‘Ik heb de mannen niet gezien, ik was niet thuis,’ herinnerde Georgis me.

‘Natuurlijk. We zullen uw vrouw en dochter om een beschrijving vragen, zo ver als ze ons die kunnen geven. Zou iemand u en uw familie kwaad willen aandoen?’

‘Neen, helemaal niet! Ik ben een bankier, en ik moest soms leningen weigeren, maar ik heb heel vele leningen in mijn loopbaan geweigerd, en dat was nooit verbonden met geweld. Ik weet niet waarom iemand mijn familie kwaad zou willen doen.’

‘U zou zich moeten bezig houden met uw eigen zaken, riepen de misdadigers. Wat konden ze daarmee bedoelen?’

‘Ik weet het niet,’ zuchtte Georgis aarzelend en hij vermeed mijn ogen. ‘Ik houd me in het algemeen met mijn eigen zaken bezig. Ik probeer discreet te blijven als bankier!’

‘Hebt u enig gewelddadig of opgewonden gedrag bemerkt ten opzichte van u in één van uw cliënten?’

‘Neen, geen enkele,’ schudde Georgis zijn hoofd. ‘Mijn zakenrelaties deze laatste maanden bleven alles behalve abnormaal.’

‘Zou iemand u willen kwetsen wegens een andere, een privé reden misschien?’

‘Niet waar ik aan kan denken.’

‘Hebt u weet van enige relaties van uw dochter die haar zouden willen kwetsen?’

‘Neen! Mijn dochter heeft thans geen vriendje. Ze had een vriend, veel maanden geleden, maar die relatie eindigde en ze zag de jongen niet terug. Ze is een ernstig meisje, een rustig, vriendelijk, beleefd meisje. Ze studeert aan de universiteit. Ik kan me niet inbeelden wie ons vijandig gezind zou kunnen zijn, Commissaris.’

Ik wist ook niet meer wat nog te zeggen. Georgis had zich één of meer vijanden op de nek gehaald. Het was me duidelijk dat hij niet de ganse waarheid sprak. Hij was een verstandige man. Hij zou over alles de waarheid vertellen, alleen niet de hele waarheid. In welke onverkwikkelijke zaken had hij zich gemengd? Ik had nogal wat gevallen van geweld en chantage behandeld in Brussel, en in al die gevallen hadden de vijanden zeer snel gereageerd. Als Georgis dat geweld verdroeg, dan was het voor iets waar hij of zijn familie nu in betrokken was geraakt, nog niet zo lang geleden. Maar in wat? De boodschap was gericht aan hem, niet aan zijn vrouw of dochter. Mannen wilden hem intimideren, hem waarschuwen. Hij moest met iets stoppen. De aanvallers hadden nog heel wat meer gewelddadig kunnen worden. De expeditie was er geen van wraak geweest, maar van waarschuwing, bijna in een professionele aanpak.

‘Goed dan,’ vervolgde ik. ‘Ik zal de naam van de laatste vriend van uw dochter moeten hebben. Agente Bussy, hier, kan haar dat vragen. Ik zal ook een lijst nodig hebben van uw cliënten van de laatste maanden, doc slechts van de cliënten aan wie u transacties weigerde. U zou een gelijkaardige lijst moeten vragen van mensen aan wie uw personeel van de bank wat aan weigerde of met wie ze problemen hadden. Ik vraag geen cijfers, slechts namen. Kunt u ons een dergelijke lijst voorleggen?’

Marcel Georgis dacht enige ogenblikken na.

Hij protesteerde, ‘we hebben een privacy policy bij de bank. Ik zou ook niet willen dat onze klanten lastig gevallen worden met vragen. We kunnen klanten verliezen daardoor. Niettemin veronderstel ik dat wanneer slechts een lijst met namen volstaat, en dat zullen er slechts weinig zijn, we zulke lijst wel kunnen samenstellen en u overhandigen.’

‘Dank u. We zouden dat appreciëren. Iemand, ergens, wil u kwaad doen. Ik herhaal mijn vraag, wat konden de misdadigers menen wanneer ze u zeiden dat u zich met uw eigen zaken moest bezig houden? U moet zich toch realiseren dat die mannen gevaarlijk zijn, en u moet in iets betrokken zijn waar ze niet van houden!’

‘Ik heb niet het minste idee,’ antwoordde Georgis opnieuw met een fluisterende, brekende stem. ‘Misschien pakten de misdadigers de verkeerde man aan. Zoals ik al zei, ik heb geen vijanden.’

‘Vergeef me om het nogmaals te vragen, en ik bedoel het niet slecht, maar in de privé sfeer dan, hebben u of uw vrouw buitenhuwelijkse relaties gehad waardoor iemand zich op u zou willen wreken, misschien uit wrok?’

Georgis werd rood, maar het was van de opwindning en de woede.

‘Neen!’ riep hij, ‘we hebben geen minnaars, als het dat is wat u bedoelt. We zijn geen sadomasochisten, geen seksuele afwijkingen, en we wisselen ons koppel niet uit. We vormen een heel normaal duo, met normale vrienden die allen een normaal leven leiden. Wat jullie durven te suggereren!’

‘Dank u, Monsieur Georgis.’

Ik liet Georgis nog een tijdje nadenken. Ik zag hem echter niet meer aarzelen. Hij kwam niet naar me toe met enige andere suggestie.

Drie meer agenten kwamen daarop het huis binnen. Ze werden door Dominique in de gang tegengehouden.

Ik stond op uit mijn stoel en zei als laatste, ‘Monsieur Georgis, dit is alles wat ik u vandaag wou vragen. Mijn agenten zijn aangekomen. Ik zou nog graag hebben dat agente Dominique Bussy u enkele vragen mocht stellen, aan uw vrouw en dochter ook. Een andere agent zal een verslag opmaken van de schade toegebracht aan uw huis. Dat verslag zal u meegedeeld worden. Een andere agent zal uw burens ondervragen. Misschien heeft iemand anders nog wat gezien of gehoord. Ik ga even een kijkje nemen achteraan uw huis, als ik mag. Ach ja, ik vergat nog iets. Een agent zal uw huis voor de rest van de tijd bewaken, al was het alleen maar om de nieuwsgierigen op afstand te houden. Een patrouillewagen met twee agenten zal vannacht in uw straat blijven en uw huis bewaken. Ik stel voor dat u uw alarmsysteem vannacht ook activeert. Mocht u zich nieuwe informatie herinneren die we tot nog toe gemist hebben, en die u te binnen schiet, eender wat ons zou kunnen interesseren, een detail dat u vergeten bent, wat dan ook, gelieve dan dit nummer te bellen. We zullen nog wensen dat u naar onze kantoren zou komen om een klacht officieel in geschrifte neer te leggen. Morgen om tien uur in de Abdij, met uw familie, zou een goed ogenblik zijn voor ons.’

Ik overhandigde mijn kaartje aan Georgis. Hij keek er naar en gooide het dan achteloos bovenop een kast. Georgis had niet de bedoeling me nog ooit te telefoneren.

Ik vertrok. Ik ging eerst naar mijn agenten en gaf hen nog enkele bevelen. Daarna opende ik de achterdeur, ging door de tuin, keek rond, zocht naar voetafdrukken, vond er geen in het nieuw gras, en bereikte het einde van de tuin. De achtertuin van Georgis was afgesloten door een hoge omheining van ijzerdraad bedekt met groene plastic, die helemaal rond de ruimte liep. Er stond wel een deur in die omheining, een deur die naar buiten leidde. Die deur kon slechts van aan de binnenzijde open gemaakt worden, en het slot was niet beschadigd. Eender welke man kon echter over die omheining of over die deur klimmen. Ik vond geen modder op de omheining en geen beschadiging. De mannen moesten eerst binnengekomen zijn vanaf de weg die vooraan het huis liep. Dat betekende waarschijnlijk dat er een vierde man was om de auto te besturen die de misdadigers naar de villa had gebracht. Die chauffeur was daarna naar achter het huis gereden en had daar gewacht. Of er waren twee auto's geweest. Neen, dacht ik, dat zou een operatie betekend hebben die te omvangrijk was. In elk geval was dit dus een goed voorbereide operatie geweest. De mannen hadden eerst de omgeving verkend, een plan ontworpen, en slechts daarna de villa aangevallen.

Dat leerde me heel wat. Dit was geen passionele misdaad, maar een koel geplande operatie! Het was niet een aanval uitgevoerd door radeloze, opgewonden mannen die het hoofd verloren hadden. De operatie was vooraf gepland, bestudeerd en minutieus uitgevoerd, snel en professioneel. Het woord professioneel bleef weer in mijn hoofd hangen. Het doel was geweest om indruk te maken op Marcel Georgis. De leider van de gangsters had zijn mannen goed in de hand, want ze hadden geweld of nog erger kunnen aandoen aan het meisje. Niets van dat alles was er gebeurd. Waarom? Dit was een aanval in opdracht! Georgis had me helemaal niet willen zeggen waarin hij verwickeld was geraakt, hoogstwaarschijnlijk in een afpersingszaak van veel geld. Hij had zijn deel van de waarheid niet willen zeggen.

Ik ging terug naar de achterweg. De weg daar was niet echt slechts een aarden pad. De weg die daar lag was bedekt met rode kiezelstenen, en breed genoeg om een auto op te laten rijden. Aan de andere zijde van het pad lagen velden en weiden, zo ver als de horizon reikte. Auto's

zouden hier normalerwijze niet komen. Het pad was bestemd voor fietsers, voor paardrijders misschien, en voor mensen die voor het plezier wandelden. Geen sporen werden in de kiezels achtergelaten. Auto's op deze weg zouden verdacht lijken. Al de villa's die er langs lagen hadden echter omheiningen achter hun tuinen, en vóór hun omheiningen groeiden er hagen, struiken en bomen. Een auto kon hier beter wachten op de misdadigers dan in de straat vóór de villa. Er zou een mirakel moeten gebeuren opdat iemand een auto hier zou opgemerkt hebben, tijdens de korte tijd van de raid. Mirakels gebeurden toch inderdaad. Ik telefoneerde naar Dominique Bussy met mijn mobieltje en vroeg haar de burens te ondervragen of ze soms een auto achter de huizen door hadden zien rijden.

Ik probeerde niet terug te gaan naar de Georgis Villa. Ik volgde het kiezelpad te voet, zag nergens sporen van autobanden, kwam uit op een zijweg, en draaide links om weer de weg te vinden waar de villa stond en mijn eigen auto. Ik herinnerde me toen dat Georgis me gezegd had dat de aanvallers handschoenen droegen. Dat was ook een element meer om mijn vermoeden te versterken dat de agressie gepleegd werd door ervaren mannen. Waar kon ik zulke bende vinden in Robois? Wat als de bende niet van Robois kwam, maar gestuurd was vanuit eender welke andere plaats? Een betaalde opdracht kon gezonden zijn vanuit Charleroi of Luik, of eender waar.

Ik had niet gevraagd welk soort kleren de mannen droegen. Dominique en de andere agenten zouden die informatie wel meebrengen.

Ik zuchtte, stapte mijn wagen in, voelde honderd ogen vanuit de straat op me gericht, zag gordijntjes scheef hangen, en ik reed terug naar mijn bureau. Ik dacht er even over om de speciale diensten van Namen op te bellen. Ik vond dat echter niet nodig, omdat we al hun groep vingerafdrukken opgevraagd hadden. Ze moesten tegen nu al weten in Namen wat er in Robois gebeurd was.

Ik zat in mijn bureau in de abdij. Ik bleef nog nadenken over de agressie. Ik leunde naar achter in mijn zetel met mijn handen achter mijn hoofd gekruist. Iedereen die me nu zou hebben gezien, zou slecht over me hebben gedacht, over een Commissaris die al het werk door zijn agenten liet doen en die ondertussen op zijn gemak uitrustte in zijn zetel, niets anders doend dan namiddagthee uitslurpen. Het was goed beheer, echter, wat ik deed. Heb en toon vertrouwen in je agenten, laat hen hun werk doen, maak slechts naderhand opmerkingen zodat ze niet tweemaal dezelfde fout begaan, en jij: neem tijd om na te denken. Ik vond dat mijn mannen en Dominique goed opgeleid waren. Dominique zou een goede Inspecteur en Commissaris kunnen worden, ooit. Ik moest haar aanmoedigen om cursussen te volgen. Ik dacht na over de dorpen en buurten van Robois. Ik kende de meeste mensen van Robois en van de dorpen, op zicht of naargelang de wijken. Ik kende de huizen, de villa's, de boerderijen, de kastelen. Ik kende geen verdachte bendes of groepen van mannen die zo driest durfden te zijn om een man zoals Georgis aan te vallen. De bende kon natuurlijk van buiten Robois komen.

Ik stond op uit mijn zetel, greep mijn autosleutels, en ging terug naar mijn wagen. Ik voelde me verfrist door mijn thee. Ik wou doen wat ik wellicht al eerder had moeten proberen. Ik reed weg, naar de industriezone van de oostelijke dorpen langs de N11. Ik begon in Bazaine en reed langzaam door de brede wegen van de warenhuizen, de garages, en andere gebouwen. Ik reed langs blokken van hangars door. Ik bemerkte niets buitengewoons, niets verdachts. Ik reed naar Butières en vandaar naar Grez-Duros, maar zag niets nieuws. Ik kwam slechts vrachtwagens en gewone personenwagens tegen op de wegen, langzame trafiek, weinig mensen. Wat had ik verwacht?

Ik reed Turgoux binnen, nabij het bedrijf Recycfast, stopte en keek rond. Opnieuw zag ik niets speciaals. Ik draaide al mijn stuur om naar de laatste stukken van de wegen van Turgoux te rijden, toen ik een beweging opmerkte aan de hangars achteraan Recycfast. Ik zag een grote BMW station wagen met vier-wiel aandrijving aankomen, naar een parkeerplaats achter de gebouwen rijden en stoppen. Drie mannen stapten uit het voertuig. Die mannen waren bijna allen even groot, met brede schouders en vierkantige, donkere gezichten, krachtpatsers allen. Twee van hen liepen onmiddellijk een hangar van Recycfast in. Nog twee mannen, onder wie de chauffeur, bleven hangen naast de wagen.

Ik was in uniform. De mannen zagen me de omgeving opnemen, daar was ik van overtuigd. Ze hadden me echter laat opgemerkt. Ik reed naar hen toe en stopte dicht bij hen. Ik stapte uit mijn wagen, trok mijn uniform recht, en stak de duim van elke hand in mijn gordel. De sheriff van Robois was aangekomen!

De mannen deden eerst alsof ze me niet gezien hadden. Ze negeerden de politieman die naar hen toe wandelde. De chauffeur zei iets tegen de tweede man, en die liep ook snel naar binnen. Tegen die tijd stond ik naast de chauffeur. Ik keek door de geopende achterdeur van de BMW naar wat er in de grote wagen lag. Ik zag niets speciaals, alleen maar enige werktuigen uitgespreid op een vuile deken. Ik keek naar de chauffeur, meende dat ik de man al ergens gezien had, maar ik kon me niet herinneren waar dat kon geweest zijn.

Ik riep met rustige stem, 'goede dag! Ik ben Commissaris Bikri van Robois. Een mooie, krachtige wagen hebt u hier!'

'Inderdaad,' knikte de man, mijn ogen ontwijkend.

Hij schoof wat werktuigen terzijde, maar voegde niets aan zijn kort antwoord toe.

'Een BMW X5M met aandrijving op de vier wielen, prachtige wagen,' drong ik aan, en wandelde rond het donkerblauw gevaarte.

'Dat is een krachtige wagen die u hier hebt, een mooi exemplaar, en gloednieuw! Wonen jullie in de omgeving?'

'Ja, inderdaad,' antwoordde de chauffeur.

'Waar is dat dan?' vroeg ik nieuwsgierig. 'Er zijn geen hotels of huizen hier dichtbij.'

'We wonen in de gebouwen van Recycfast. We werken hier. We wonen in appartementen in het gebouw. Is er iets niet in orde, Commissaris?'

'Neen, neen, helemaal niet! Ik wist niet dat er ook mensen in deze gebouwen woonden. Ik houd er van te weten wie in mijn gebied woont om een vriendelijk gesprek met hen te hebben, af en toe. Wat is uw naam, als ik vragen mag?'

'Ik heet Max Blandis,' gaf de andere kwijt.

'En hoe heten uw vrienden? Mag ik de papieren van de BMW zien?'

'Is dit een ondervraging, Commissaris? Reden we zojuist te snel voor u?'

'Neen, nee,' antwoordde ik. 'Dit is slechts een routine controle. Kunt u zeggen waar u vandaan komt?'

Ik kreeg de papieren, las ze zeer langzaam, aandachtig, maar ik zag wel dat ze in orde waren. De BMW was geregistreerd op naam van Recycfast, en het voertuig was volledig nieuw. De verzekering en de belastingen waren betaald.

'We komen van Brussel,' gaf Blandis toe. 'Is dat een probleem?'

Ik hoorde dat de zenuwen van de man onder enige druk kwamen te staan. Waarom was dat? Hoe zenuwachtiger Blandis zou worden, des te kalmer kon ik me tonen.

'Geen probleem,' zei ik terug. 'Kunt u me niettemin de namen van uw metgezellen geven of moet ik die hen zelf gaan vragen?'

De man aarzelde. Hij keek naar de hangars, dan weer naar mij. Hij kwam tot een besluit. Hij zei, 'ze heten Vantandt, Dusarme en Vrankaert. Ze werken ook in de fabriek.'

‘Dank u, vervolgde ik, en nam nota van de namen.

Ik bleef met interesse naar de BMW kijken om Blandis nog wat meer uit het evenwicht te trekken. Ik keek van de wagen op naar de gebouwen van Recycfast, dan terug naar de BMW. Ik liet Blandis gissen naar wat ik zocht, al wist ik dat zelf niet. Ik gaf de papieren terug aan Blandis, nam ostentatief nota van de nummerplaat in mijn boekje. Daarna wandelde ik langzaam met een grom van waardering rond de auto. Ik zag geen tekens van rood grint op de banden, geen modder hing onderaan, geen stof lag op de carrosserie. Die zouden hebben kunnen betekenen dat het gevaarte over binnenwegen had gereden. Blandis bleef ondertussen ook naast de auto staan. Ik ging terug naar hem toe.

‘Van waar in Brussel komt u?’ vroeg ik langs mijn neus weg, mijn ogen nog steeds op de wagen. ‘Wat deed u in Brussel?’

‘Opnieuw, is dit een ondervraging, Commissaris?’ wierp Blandis terug.

Ik weerhield me ervan om ditmaal te antwoorden, en ik drong ook niet verder aan. De meeste mensen van Robois zouden nu al een praatje met me zijn begonnen. Ze zouden me de kenmerken van hun auto aangeprezen hebben, me voorgesteld hebben om onder de motorkap te kijken. Niet deze Blandis. Hij bleef wel heel erg op zijn hoede.

Ik had niets in de hand om aan hem te twijfelen of om zijn makkers van iets te verdenken. Ik wist dat ik moest opletten om er niet van beschuldigd te worden zonder bewijzen misbruik te hebben gemaakt van mijn autoriteit. Ik was van Marokkaanse afkomst, ik had geleerd om extra voorzichtig te zijn. Ik wou niet van intimidatie beschuldigd worden. Mijn instinct stond echter op vol alarm, de wijzers in het rood. Noem het de intuïtie van de jager voor de prooi, de directe antipathie voor deze mannen, of hoe u het ook wilt, misschien zelfs de ingeving van een goede Allah! Ik voelde met gans mijn wezen dat dit gevaarlijke mannen waren, en wellicht de mannen waar ik naar zocht. Ik moest meer van hen weten. Toch kon ik hun appartementen niet betreden zonder een ernstig bewijs of een voldoende aanwijzing. Ik had geen machtiging tot onderzoek. Als ik de appartementen betrad, uitsluitend gedreven door mijn voor gevoel, met deze Blandis aan het protesteren, dan zouden mijn baas Timario en de Rechter van Namen me terecht aan de muur nagelen.

Ik ging terug naar mijn auto, wenste Blandis nog een goede avond, en reed op mijn duizendste gemakken weg. Het kon geen kwaad dat ik deze venten liet voelen dat ik hen in het oog hield. Ik voelde mijn handen klam rond het stuurwiel.

De volgende morgen hielden we een vroege briefing over de misdaad. Dominique en de andere agenten hadden de geburen ondervraagd, en natuurlijk ook de vrouw en de dochter van de bankier Georgis. Niet veel meer nieuwe informatie werd toegevoegd aan wat ik al wist, behalve dan dat inderdaad een grote auto gezien was op het pad achter de villa's, enige tijd vóór de aanval. Die auto was een grijze pick-up Toyota geweest, misschien een Tundra CrewMax model, geen BMW. Niemand van de burens had iets gehoord of gezien tot op het ogenblik dat de glazen vensters ontploften.

Ik zei dat ik tevreden was met wat de agenten hadden gedaan, en hoe ze tewerk waren gegaan. Ik zag dan de trots in hun ogen gloeien.

‘We hebben geen beschrijving van de mannen omdat ze bivakmutsen droegen,’ begon een agent uit zijn notaboekje te lezen. ‘Twee van de mannen droegen zwarte, dikke wollen pullovers zonder kentekens op de kleren gedrukt. Ze hadden gewone bluejeans aan, donkerbruine mutsen, donkere lederen vesten, alle merktekens verwijderd. De andere twee droegen zwarte jeans en ook bruinachtige pullovers. Ze droegen laarzen aan de voeten. Twee burens zagen de mannen uit een auto stappen op enige afstand van het Georgis huis. Hun beschrijving van de kleren komt overeen met de beschrijvingen die de dochter en de vrouw van Georgis gaven. Ze droegen geen bivakmutsen toen ze in de straat stapten, maar wel

dezelfde bruine mutsen, geen letters of iconen op het stof gedrukt. Eén van de mannen droeg een dikke sjaal rond de nek. De burens kunnen geen extra beschrijving geven omdat de mannen snel voorbij liepen en hun gezichten draaiden. De mannen hadden een blanke huid en ze waren gestuikte kerels met brede borsten en schouders; Dat is alles wat we weten.'

'Dit moet een strafexpeditie tegen de bankier Georgis geweest zijn,' besloot ik. 'De bankier echter, zegt dat hij niet weet waarom de daad verricht werd. Hij beweert niets te weten. De man, en waarschijnlijk ook zijn vrouw, moeten hier wel meer van weten, dat kan niet anders. Ze liegen of ze vertellen ons de ganse waarheid niet. We moeten daar begrip voor opbrengen, maar het helpt ons niet vooruit. Georgis voelt zich bedreigd.

De drie komen normalerwijze naar hier om tien uur. Roep ze toch maar dringend op. Zeg hen dat we hen absoluut moeten weerzien om een correct verslag op te stellen dat door hen ondertekend is. Vraag hen opnieuw hetzelfde. Agente Bussy, neem jij de leiding over die ondervragingen, wil je? Je deed dat goed gisteren. Ik zal hen zelf niet ondervragen.

Dominique, neem wie je wilt voor de ondervragingen. Jullie anderen, probeer zoveel mogelijk wat jullie kunnen over de bankdirecteur uit te vissen. Was hij recent verwickeld in moeilijkheden, in één of andere twijfelachtige of verdachte zaak? Spreek met zijn baas in Namen, maar doe dat alstublieft respectvol, en met discretie. We willen geen klachten vanwege de leiding van één van de belangrijkste banken van België. Ik wil weten waarin de bankdirecteur verwickeld is, van welke clubs en verenigingen hij een lid is, van welke gronden of huizen hij de eigenaar is, is hij een speler in casino's, en zo voort. Plaats alles op een rijtje voor de briefing op hetzelfde uur, morgen.'

Ik aarzelde, maar vervolgde dan, 'ik vergat bijna iets. Ik zag enkele mannen samen de gebouwen van een bedrijf inrijden, gisteren avond. Ze waren min of meer gekleed zoals de beschrijving van de Georgis bandieten. Ze reden naar de gebouwen van de onderneming die Recycfast heet, dat is in Turgoux. Ze reden met een zware, peperdure BMW X5M, niet met een grijze Toyota pick-up, maar ik stel me vragen. Houdt u niet bezig, rechtstreeks met die mannen, maar probeer meer over hen uit te vinden. Hebben ze een strafregister, waar komen ze vandaan. Hun namen zijn Max Blandis, die hun chef lijkt te zijn, Vrankaert, Vantandt en Dusarme. Ik heb geen voornamen voor die laatste. Probeer uit te vinden sinds wanneer ze begonnen te werken voor Recycfast. Als ze bij Recycfast vragen waarom we informatie willen, zeg hen dat we gewoon routinecontroles doen naar onwettige werknemers. Als Recycfast weigert informatie te geven, dring dan niet aan. Zoek uit op de gemeente of Recycfast toestemming heeft gevraagd en gekregen om appartementen in hun gebouwen in te richten, want de mannen wonen daar.'

'Baas, het is wel raar dat u Recycfast vermeldt,' mompelde een agent.

'Waarom is dat?' vroeg ik plots nog meer wakker.

'Georgis, de bankier, is één van de mensen die actief zijn in het burgercomité dat gesticht werd om tegenstand te bieden aan het Aeolfast project van windturbines. Georgis is zelfs de man die het comité samenbracht. Enkele vergaderingen van de groep werden in zijn villa gehouden. Het comité heeft geen echte leider, niet echt een Voorzitter, het is slechts een groep van mensen die vergaderen en die acties plannen tegen het windturbines project, maar Georgis is daar wel de organisator van.'

'En dan?' ik begreep niet dadelijk waar de agent me naartoe wou trekken.

'Recycfast, Aeolfast, behoren tot hetzelfde consortium. We hoorden dat tijdens de voorstelling van het windturbines project in de Abdij. Aeolfast is slechts één bedrijf van meerdere ondernemingen die alle aan dezelfde omgevingsproblemen werken.'

Ik herinnerde me plots ook waar ik Blandis al gezien had. Hij was op die presentatie van het project geweest. Ik moest oud worden! Die jonge agent had ook beter geluisterd dan ik. 'Hoe weet jij dat allemaal?' snoof ik.

De agent brak rood uit. 'Mijn vrouw is een lid van dat burgercomité, chef. Ziet u, ons huis staat in Butières, naast de N11. We krijgen een paar van die torens vlakbij. Dat bevalt mijn vrouw helemaal niet! Onze bureaus houden daar ook niet van. Dus delegeerden ze haar naar het actiecomité van Red Robois, waar Georgis de eigenlijke leider van is. Mijn vrouw ging naar de vergaderingen die in de villa van de bankier georganiseerd werden. Georgis is een vriendelijke man, schijnt het, één van de personen die zich het meest laten horen tijdens de besprekingen omdat hij ook, zoals vele anderen, torens niet ver van zijn villa zal krijgen.'

Ik hield even de stilte aan. Ik voelde in mijn beenderen dat die jonge agent de juiste connectie had gevonden. Mijn intuïtie was weer aan het werk. Ik zei hem dat, wees naar hem met uitgestrekte arm en wijsvinger. Ik geloofde niet in toevalligheden.

'Je hebt het motief van de misdaad gevonden, jongen!'

Ik bleef daarna maar zeggen aan de jongeman, 'goed werk, jongen, goed werk!' tot hij rood van trots werd tot achter zijn oren.

'Dominique,' vroeg ik, 'als je de bankier ondervraagt, kun je hem dan recht voor de vuist en op een ogenblik dat hij zich op zijn gemak voelt, plots vragen of zijn zaak iets te maken heeft met zijn tegenstand tegen Aeolfast? Doe hetzelfde bij zijn vrouw. Dring niet erg aan, maar kijk aandachtig naar hoe ze reageren!'

Dominique nam nota. Ik was heel tevreden over hoe professioneel mijn mannen en Dominique de zaak behandeld hadden. Ik herhaalde dat met luide stem, wist dat ze daarom nog een stukje ijveriger zouden werken, en zich in deze misdaad zouden vastbijten zoals een bulldog.

Ik besloot met, 'wel dan, jongens en meisjes, we hebben nog heel wat werk vandaag voor de boeg. Vooruit met de geit!'

'Zouden we niet de Procureur des Konings, de Onderzoeksrechter, in deze zaak moeten bijhalen?' vroeg een andere agent.

'Nog niet,' antwoordde ik vinnig. 'Niet als de bankier geen officiële aanklacht indient. Daar zijn we nog niet aan toe. Ik denk zelfs niet dat hij dat zal doen. Dit lijkt op een klassiek voorbeeld van intimidatie. Ik vrees dat het zeer efficiënt afgeleverd werd. Als er geen aanklacht neergelegd wordt, dan zullen onze acties beperkt moeten blijven. Vooruit ermee!'

De politiemannen verlieten mijn bureau. Aeolfast, ja, daar lag een duidelijk motief in! Aeolfast kon bezig zijn met de eliminatie van de tegenstand. Maar maatregelen van intimidatie zoals verkrachting, want verkrachting was er wel degelijk volgens de wet in dit geval gebeurd, waren zeer drastisch. Dingen zoals dit werden getoond in televisiereeksen over de politie van Los Angeles of New York, niet in Robois! Ondernemingen waren niet gekend om dergelijke misdaden te plannen. Misschien had iemand de richtlijnen ver overschreden. De gedachte was weerzinwekkend, en ver gezocht.

'Dat lijkt veel te veel op Cowboy en Indianen scenario's om waar te kunnen zijn, Youssof,' gromde ik tot mezelf. 'Begin niet te hard te reageren, jij ook. Je verbeelding speelt je parten. Er moet iets eenvoudiger en tastbaarder achter deze raid liggen!'

Diezelfde avond reed ik naar de blokhut van de Burgemeester, naar Robert Jacquet, maar ik geef grif toe dat ik dat deed meer om Samia Bennani te zien en te spreken dan Robert. Die vrouw had me behekst. Ze deed me naar een familie snakken, ik wou haar in mijn armen houden gedurende hele dagen lang, en ook tijdens nachten.

Robert luisterde geduldig naar me. Hij ook vond mijn hypothese van intimidatie door Aeolfast zeer ver gezocht.

‘Ongelooflijk, ongehoord,’ oordeelde Robert. ‘Aeolfast lanceert wel een massieve, zeer kostelijke publiciteitscampagne ten gunste van windturbines in Robois. Ze hebben nieuwe brochures gedrukt. Ze verdeelden die naar elke brievenbus van de stad. Artikels over de voordelen van windturbines verschijnen in elk lokaal nieuwsblad. Ze geven grote bedragen uit aan publiciteit. Zouden ze echter zo ver gaan als geweld te gebruiken tegen activisten? Dat zou buitengewoon, ongehoord zijn! Ik kan dat moeilijk of niet geloven!’

Ik bleef niet lang die avond bij Robert. Hij leek zich zorgen te maken, hij was gespannen en vermoeid. Samia had andere dingen aan hoofd ook, zoals haar studies. Dit was geen avond voor een glimlach en een flirt. Ik voelde me zeer ontgoocheld en ontmoedigd, maar vrouwen konden ook dat effect op je hebben!

De volgende morgen hielden we een nieuwe briefing op kantoor. Ik liet Dominique Bussy eerst spreken.

Ze kwam met een verrassing.

‘De Georgissen kwamen stipt op het afgesproken uur, maar vergezeld van een advocaat. Ze hadden dat recht volgens de Salduz regelingen, beweerden ze. Ik zei hen wel dat dit geen formele ondervraging was, maar de bankier drong er op aan dat zijn advocaat bij hem zou blijven. De dochter kon niet komen omdat ze zich te zeer in schoktoestand bevond. De advocaat duwde me een dokterscertificaat onder de neus dat haar in de onmogelijkheid verklaarde om naar het politiebureau gereden te worden. Ik stelde een formeel verslag op, maar leerde niets nieuws. De bankier, zijn vrouw, en ook zijn dochter, wilden geen officiële klacht indienen. Ik sprak een tijdje met hen over koetjes en kalfjes en vroeg dan plots of toen de gangsters geroepen hadden dat Georgis zich met zijn eigen zaken moest bemoeien, of dat soms iets te maken had met Aeolfast. Had ik een bom op de tafel gegooid, dan zouden zowel Georgis als zijn vrouw geen sterkere reactie kunnen gehad hebben. Ik keek heel aandachtig naar hen. De bankier werd heel rood en begon te beven als een riet. Zijn vrouw viel bijna flauw en greep naar haar hart. Ik zag duidelijk dat ze meer wisten! Ik zag Georgis aarzelen alsof hij iets wou opbiechten. Dan antwoordde hij toch met neen, hij dacht dat de raid niets te maken had met de windturbines. De vrouw beweerde hetzelfde. Er is eigenlijk niets verder te melden. Geen klacht, geen zaak! We kunnen de boeken sluiten.’

Ik keerde me naar de andere agenten, ‘en jullie, hebben jullie iets interessants gevonden?’ De oudste van de drie begon, ‘we spraken weer met enige burens, ook met enkele burens die verderaf wonen. Niets nieuws! Niemand heeft wat gezien of gehoord. Georgis is een welgestelde, rustige, beleefde man. We hebben geen dossier aangaande hem. De man heeft zelfs geen snelheidsovertreding gekregen! Hij is een engel met vleugeltjes zoals u zegt, baas! Zijn chef, in het regionale centrum van de bank te Namen, beschreef hem ook al in de beste bewoordingen, vol lof. Wanneer we hem vroegen of Georgis in een geval van afpersing kon verwickeld zijn, barstte hij in lachen uit. Georgis was niet een man om in dergelijke zaken gemengd te geraken, zei hij. Robois was zo rustig in financiën als het oog van een orkaan.’ De agent draaide enkele bladzijden in zijn notaboekje om.

‘We zonden ook twee agenten naar Recycfast. We vroegen naar de personeelsgegevens van de namen die u ons gaf. De mannen heten Max Blandis, oud achtenveertig jaar, Hubert Dusarme, oud zevenentwintig, Erik Vrankaert, oud vijfentwintig en Jean Vantandt, drieëntwintig. Er is daar nog een vijfde, Richard Mordine, oud zesentwintig. Allemaal jonge kerels, zou ik zeggen. Mannen die van wanten weten. De vier werden een tijdje geleden, alle vier samen, aangeworven door Recycfast. Misschien is het daarom dat we ze nog niet kennen. Max Blandis is een uitzondering. Hij werkt ook voor Recycfast, maar hij is zoiets als

Directeur Veiligheid voor de bedrijven van het consortium. Hij werkt niet direct voor het bedrijf hier, toch niet alleen voor hen, maar hij woont met de andere mannen samen in de appartementen die speciaal voor hen gebouwd werden. Blandis is een vent uit de hogere sferen van het consortium, zo leek het ons heel vreemd dat hij in dezelfde soort van kamers woont als de anderen, die ingeschreven zijn als gewone dagloners. Waarom ook heeft Recycfast een veiligheidsbaas nodig? Zijn de genoemde mannen een veiligheidsteam opgezet door Blandis? Waarom de geheimzinnigheid? Recycfast is een normaal, deftig bedrijf, dat correcte winsten maakt. Het is geen zieltogende onderneming. We vonden dat in de brochures die in de inkomsthal op de tafels lagen, waaronder een brochure met hun officiële balans. De mensen van Aeolfast gaven goedschiks hun medewerking, tot op een bepaalde hoogte. We hadden de indruk dat ze richtlijnen gekregen hadden. Meer dan de namen van de personen alsook hun nummer van de Sociale Zekerheid en de erkenning dat ze voor Recycfast werkten, wilden ze ons niet geven. Voor meer zouden ze moeten refereren naar hun Directeurs. We drongen niet aan.'

'Echt geen nieuws van de burens?' vroeg ik.

'Om terug te keren naar de burens,' de agent draaide weer enkele bladzijden om in zijn notaboekje, 'neen, niemand schijnt te willen geloven dat er iets verkeers kan zijn met Georgis. Hij is een goede buurman, kookt voor het buurfeest. Hij is een vriendelijke, beleefde, behulpzame man. Hij is niet arrogant of zo. Hij moeit zich slechts met zijn eigen zaken. Zijn tuin is goed onderhouden. De man doet dat werk zelf. Hij houdt er geen overmatige levensstijl op na. Hij rijdt slechts met zijn bedrijfswagen. De burens hoorden niet van problemen met zijn vrouw of dochter. De dochter heeft geen vriendje op dit ogenblik. We dachten dat het in dit stadium beter was om niet te diep te peilen, en om niets te suggereren. We gingen niet naar de school van de dochter en we ondervroegen haar vriendinnen niet. We wachtten op de resultaten van de vingerafdrukken, maar de dochter en de vrouw van Georgis bevestigden dat de agressors handschoenen droegen.'

'Goed. Of moet ik zeggen slecht?' gaf ik toe. 'We staan aan een doodlopende straat. Stel de verslagen op met wat jullie tot dusver verzameld hebben. De groepen van Namen of Brussel hadden niet beter kunnen doen. We laten de zaak nu voor wat ze is. Waarschuw me als jullie nog iets meer horen, of als jullie een nieuw idee hebben. De volgende punten op de dagorde zijn ...'

We kwamen niet veel verder vooruit in de volgende dagen en weken betreffende wat we de zaak van de Georgis Verkrachting noemden. De vingerafdrukken draaiden op niets uit, zoals verwacht. Ik wou de Georgis familie niet nog meer lastig vallen.

Twee weken later echter, vroeg ik aan de jonge agent van wie vrouw deelnam aan de vergaderingen van het burgercomité van Red Robois, het comité dat ageerde tegen het project van de windturbines, hoe de zaken er daar voor stonden. De agent sprak met zijn vrouw en hij zei me nog een paar dagen later dat het comité tijdelijk gestopt had met werken. Hun meest actief lid, de organisator, Marcel Georgis, had zich teruggetrokken uit het comité. Geen nieuwe vergaderingen werden in zijn villa gehouden. Dat was heel normaal, meende iedereen, na wat er met de Georgis familie was voorgevallen. De familie was nog erg geschokt en had rust en stilte nodig. De leden van het comité waren onder elkaar aan het bespreken wat ze konden doen. Ze zochten om te vergaderen op een andere plaats. Niemand meldde zich echter als vrijwilliger om nieuwe vergaderingen samen te roepen. De vrouw ondervroeg de leden wat meer, en ontdekte dat vele burgers bevreesd leken om nog lid te blijven van het comité. De Zaak Georgis had zich ontwikkeld tot het gerucht dat men zich beter thans niet openlijk moest verzetten tegen het project van de windturbines. De vrouw zei wel dat een nieuw

comité zou gevormd worden. Dat betekende wachten op een nieuwe leider. In de tussentijd ging niets vooruit. De mensen verzamelden wel verder informatie over de nadelen en de overlast van de windturbines en over de reglementering in verband met de torens in andere landen. Die gegevens konden later gezonden worden naar de adviescomités van de Regio en van Robois.

Ik meende dat indien Aeolfast het werk van het comité Red Robois plots had willen boycotten, ze dat niet met meer succes hadden kunnen doen. Het comité bleef zonder leiding gedurende nog vele weken. Ik sprak daarover met de Burgemeester, maar hij was even machteloos als ik.

De zaak van de Georgis Verkrachting bleef in mijn hoofd hangen, want de zaak bleef onopgelost. Ik reed meer dan vroeger in Turgoux rond, en meer speciaal in de omgeving van Recycfast. Ik merkte echter niets speciaals meer op. Ik zag af en toe de mannen van Blandis in de stad ronddolen. Ze gedroegen zich normaal en gingen hun weg zoals eender welke andere inwoner. Ze praatten heel wat in de cafés over het windturbineproject, en steeds ten voordele ervan, maar dat was begrijpelijk omdat ze toch arbeiders waren van Recycfast.

De verkiezingslijst van Gemeentebelangen. Robert Jacquet

Ik was zeer bezorgd over de installatie van een lange lijn van windturbines in onze stad, te meer omdat ik me realiseerde dat de constructiebedrijven van die torens Robois als een voorbeeld zouden beschouwen voor nog vele, gelijkaardige projecten in andere Waalse plattelandsteden. Het project van Robois leek me dus zeer belangrijk, en ik had zware gewetensbezwaren om me tegen het project te verzetten, maar mijn besluit was genomen en grondig bedacht. Wanneer ik tot een beslissing kwam die volgens mij op degelijke argumentatie berustte en op een duidelijke intuïtieve opinie, dan bleef ik daar gewoonlijk hardnekkig bij. Ik hield er niet van een reeks van dertig meter hoge torens onze landerijen te zien overheersen. Ik hield zielsveel van onze landschappen. Ik had veel liever één grote gasturbine centrale in Turgoux of in één van de andere industriezones gezien, dan die Behemoths van staal die onze open vergezichten op de horizon en de hemel overal zouden bevuilen. Ik misprees daarom de vloed van publiciteit die Aeolfast over Robois goot. Ik kwam er toe te willen geloven in de ver gezochte hypothese van Jozef Bikri die wees op een complot om geweld te paren aan overreding door het bedrijf.

Het windturbine project was echter niet het meest dringende project en probleem dat in mijn hoofd hing. Het voorstel zou nog zijn weg moeten vinden doorheen de verschillende comités van goedkeuring en raadgeving, en door de Ministeriële Kabinetten, vooraleer het teruggezonden werd naar het Schepencollege van Robois. Dat kon nog enkele maanden in de toekomst liggen.

Het meest dringende probleem dat zich stelde was een lijst van kandidaten te verzamelen voor de volgende verkiezingen. De Groep Gemeentebelangen zou nu moeten beginnen een lijst samen te stellen met goede kandidaten die onze ideeën konden verdedigen.

Gemeentebelangen hield er aan om kandidaten uit al de dorpen te verzamelen, en de helft van de kandidaten moesten vrouwen zijn. We zouden een man in de volgorde moeten zetten, daarna een vrouw, en zo verder. Als het altijd al een hele taak was om populaire, correcte en intelligente mannen uit elk dorp op de lijst te krijgen, dan was het nog moeilijker om voldoende vrouwen enthousiast voor de zaak te maken, en de juiste vrouwen aan te spreken.

Ik wou ook geen idioot en geen schurk op de lijst. Als die idioot of schurk toevallig veel stemmen kreeg en aanspraak op een functie als Schepen kon opeisen, dan had ik daarmee ook nog een levensgroot probleem op handen.

Als we de namen al hadden, dan was er nog de moeilijkste en meest delicate taak om die kandidaten in de juiste volgorde te plaatsen, in een volgorde waar ze mee konden leven.

Natuurlijk wou iedereen de eerste plaats, of zo hoog vooraan als mogelijk!

De enige andere plaats die misschien erg belaagd zou worden, was de allerlaatste plaats, de plaats van de rode lantaarn. Bij het begin van mijn politieke loopbaan had ik gevraagd waarom die plaats zo gegeerd werd, en het antwoord was dubbel. De mensen die stemden vonden gemakkelijk de eerste naam op de lijst; ze vonden al even gemakkelijk de naam onderaan. Dat had zijn belang, vooral voor de oudere mensen die moeilijk binnen de lijst een naam konden zoeken. Traditiegewijs ook, werd de man of vrouw die als laatste op de lijst stond, beschouwd als de uitdager, de man of vrouw die het aandurfde het hoofd van de lijst uit te dagen. Het kon echter ook een man of vrouw worden die de politiek wou verlaten, maar die nog zo zeer populair was dat hij of zij de lijst wou duwen om de groep te helpen.

Ik, Robert Jacquet, zou de lijst moeten trekken. Ik zou gevolgd worden door een vrouw, en zo verder. Ik zag Yves Govin als lijstduwer, op de laatste plaats. De traditie in Robois wou ook dat de Burgemeester de Gemeentebelangen lijst niet zelf zou opstellen, en er ook niet alleen over besliste. Die taak moest gegeven worden aan een Raad der Wijzen, mannen en vrouwen speciaal gekozen voor de taak om kandidaten op te zoeken, en die ook de volgorde zouden bepalen. De lijst moest daarna ter goedkeuring voorgesteld worden aan een Algemene Vergadering van alle leden en sympathisanten van Gemeentebelangen.

Mijn eerste stap werd bijgevolg om aan de Voorzitter van Gemeentebelangen te vragen zulk een Raad der Wijzen te vormen. De Voorzitter van Gemeentebelangen was Albert Desjardins. Ik organiseerde een vergadering met hem. Desjardins was een man die er wel van hield zich in de politieke intriges te mengen. Hij kon of wou echter niet voldoende tijd vrijmaken om zelf kandidaat te zijn en misschien wel verkozen te worden als Schepen. Hij was een grote, waardige man, grijzend, tweeënvijftig jaar oud, innemend en indrukwekkend, ideaal geschikt ook om het hoofd te zijn van de Raad der Wijzen.

We bespraken wie het best lid van de Raad der Wijzen kon worden. Jean Sauvent moesten we zeker hebben. De Stadssecretaresse, Alberte Hersalle, zou apolitiek moeten zijn, maar ze behoorde tot onze groep, zodat ze een andere goede naam kon zijn. We namen ook Gustave Blanchard aan, een man die een zeer geachte en geprezen kledingzaak open hield in Robois, en ook Bernard Thirion, een directeur in een bedrijf dat plastic garagedeuren bouwde. Die mannen en vrouw waren vijftigers, of bijna. Ze waren gekend en geacht als eerlijke, redelijke en eerbare personen. Onze Raad der Wijzen was op die wijze samengesteld, al zou een Algemene Vergadering zich nog moeten akkoord verklaren met de namen.

Desjardins vroeg me dan of ik nog steeds bereid was de verkiezingslijst te leiden. Ik antwoordde daar affirmatief op. Hij wou daarna mijn vroegste mening kennen over de rest van de namen. Ik gaf hem terug dat ik vond dat de huidige Schepenen in de voorbije jaren goed werk hadden verricht, en bijgevolg de kans zouden moeten gegeven worden om het goed werk verder te zetten. Ik zag daarom in alle logica mij als nummer één, Nadine Dumortier als twee, André Bacca als drie, Albertine Dewez als vier, Marc Thoran als vijf, een vrouw die nog moest gevonden worden als zes. Ik stelde Pierre Gasson voor als zeven, een andere vrouw als acht en Yves Govin als negen. Als Govin de rol van uitdager wou opnemen, dan kon hij de laatste plaats op de lijst nemen.

Desjardins gaf geen commentaar op mijn voorkeurslijst. Ik had de indruk dat hij die goedkeurde. Hij bleef met een vragende blik naar me kijken. Ik vroeg Desjardins daarom of hij vond of mijn lijst logisch dan wel verkeerd was, en of hij eventueel andere voorstellen had. Hij antwoordde direct dat Yves Govin een hogere plaats op de lijst kon willen opeisen. Op die aanspraak meende ik dat de Raad der Wijzen een voorstel van verzoening kon uitwerken, of dat de zaak kon beslecht worden in de Algemene Vergadering van de militanten van Gemeentebelangen. Ik merkte echter op aan Desjardins dat Yves Govin slechts zeer recent zijn plaats had ingenomen in het Schepencollege, terwijl de anderen daar al heel wat jaren in gewerkt hadden.

Desjardins bleef zijn nadenkende houding aannemen.

Hij zei plots, ‘veronderstel eens dat de Raad der Wijzen of de Algemene Vergadering van Gemeentebelangen u uit de leiderschapsplaats voor de volgende verkiezingen zouden stemmen. Wat zou uw reactie daarop zijn?’

Ik was heel verrast om die mogelijkheid zelfs maar in beschouwing te nemen. Ik had bij de laatste verkiezingen er niet naar gevraagd om kandidaat te zijn, en nog minder om de lijst te leiden. Men had me bijna op de knieën gesmeekt om Gemeentebelangen te trekken. Zo hadden we wel schitterend de verkiezingen gewonnen. Ik had hard gewerkt. Ik had het dus als een gegeven feit beschouwd dat Gemeentebelangen me nu ook weer aan het hoofd van de lijst zou plaatsen. Een Burgemeester van mijn ouderdom verloochenen door hem de eerste plaats te ontnemen, klonk in mijn hoofd alsof de Republikeinen of de Democraten in de Verenigde Staten van Amerika de nominatie van hun eigen President in functie zouden afhouden van een tweede ambtstermijn. Ik zei dat zo aan Desjardins.

Ik voegde toe, ‘Albert, als Gemeentebelangen me naar een lagere plaats duwt, eender welke plaats lager, dan kan ik dat niet anders beschouwen dan als een erge persoonlijke belediging, een publieke belediging, en als een grove onrechtvaardigheid. Mijn team, het College en ik, wij hebben als de beste beheersgroep ooit gewerkt voor Robois. We waren de beste groep die er de laatste tientallen jaren geweest is! We hebben de stad gemoderniseerd, de financiën gesaneerd, een mooi sociaal beleid gevoerd, en van de gemeente een dynamische entiteit gemaakt. Ik bracht een zieltogend Gemeentebelangen naar de laatste verkiezingen en behaalde de overwinning. Ik heb veel van mezelf gegeven. Als Gemeentebelangen me nu naar beneden schuift, dan zal ik dat moeten opnemen als een verloochening door mijn eigen groep, alsof ik een slecht beleid heb gevoerd. Ik zal dat niet alleen als een fundamentele onrechtvaardigheid vinden tegenover mij persoonlijk, maar ook als een belediging. In dat geval zal ik mijn antwoord in reserve houden. Misschien kan ik toch nog een plaats op Gemeentebelangen innemen, misschien verlaat ik dan Gemeentebelangen. In elk geval ben ik van mening dat om Burgemeester of Schepen te worden, de gehaalde stemmen daarover moeten beslissen. De man of de vrouw met het hoogste aantal stemmen bij de verkiezingen zou de toekomstige Burgemeester en de toekomstige Schepenen moeten worden, in volgorde van de stemmen.’

‘De mensen kunnen niet slechts op een naam stemmen, maar ook op de lijst in zijn geheel. Ze duiden daarmee aan dat ze niemand speciaal best vinden, maar de lijst in zijn geheel steunen. De lijststemmen, de stemmen bovenaan de lijst, de stemmen niet uitgebracht op een bepaalde naam, worden toegevoegd aan de namen op de lijst in dalende volgorde, om te beslissen over wie in de Gemeenteraad mag zetelen. Als de leider van de lijst daarom niet voldoende stemmen op zijn naam haalt om direct verkozen te worden als Raadslid, dan krijgt hij of zij een aantal lijststemmen tot hij of zij voldoende stemmen heeft om in de Raad te komen, en hetzelfde gebeurt voor diegenen die hem volgen. Aanvaardt u dat die toegevoegde stemmen,

die aan de persoonlijke voorkeursstemmen toegevoegd worden, ook tellen om in het Schepencollege te komen?’

Desjardins keek me in verwachting aan

Ik ontgoochelde hem misschien.

‘Nee, helemaal niet,’ zei ik. ‘We kwamen al bij de vorige verkiezingen overeen om alleen de direct op een naam uitgebrachte stemmen te laten gelden om Schepen te worden. De lijststemmen worden wettelijk toegevoegd om te beslissen over wie Raadslid mag worden, maar voor de functies van Burgemeester en van Schepen zouden uitsluitend de stemmen rechtstreeks uitgebracht op een persoon mogen tellen, de voorkeursstemmen.

De papieren die we allen ondertekenden bij de laatste verkiezingen vermeldde dat duidelijk. Ik zou willen dat opnieuw elke kandidaat op de lijst een dergelijk document, een contract, zou ondertekenen. Noem het een charter voor een ethische en deontologisch correcte verkiezingscampagne. Het vorig document was goed opgesteld, en bevatte degelijke regels. Het woog als een contract. We moeten eindeloze disputen tijdens of na de verkiezingsnacht vermijden. De zaken moeten duidelijk staan voor iedereen. De leden van het Schepencollege moeten al gekend zijn in de nacht van de verkiezingen. Welke materie ze zullen beheren, daar kan natuurlijk over gepraat worden.’

‘Ik ben het helemaal met u eens,’ knikte Desjardins. ‘Hebt u er over nagedacht met welke partij we een nieuwe coalitie kunnen vormen?’

‘Ik meen dat we in elk geval een coalitie moeten vormen,’ antwoordde ik, ‘zelfs als we de absolute meerderheid van stemmen behalen. We hebben enige graad van interne controle nodig, ook in het Schepencollege. Dus vind ik dat we in elk geval enkele leden van een andere partij in ons College moeten betrekken. De meerderheid moet comfortabel zijn, niet nipt, zodat niet één of twee Raadsleden ons kunnen dwingen tot bepaalde beslissingen met het zwaard van Damocles boven ons hoofd om de meerderheid te verliezen. Ik blijf er de voorkeur aan geven om verder te gaan met de mensen die in de Liberale Partij verkozen worden. Die Partij heeft de vorige vijf jaar loyaal met ons samengewerkt. We kennen echter nog niet het resultaat van de verkiezingen. Als de Liberale Partij veel stemmen verliest en zwaar afgestraft wordt om deel te hebben uitgemaakt van de huidige alliantie, dan moeten we misschien een andere partner zoeken. De partij waarmee we ons lot verbinden voor de volgende zes jaar kan dus slechts bepaald worden in de verkiezingsnacht, direct nadat de tendensen van de stemming duidelijk worden. Deden we niet exact hetzelfde de vorige maal?’

‘Inderdaad,’ ging Desjardins weer akkoord.

‘We zouden dat allemaal in ons verkiezingscontract moeten plaatsen. Kunnen het bijvoorbeeld de nieuwe Burgemeester plus de drie personen met de hoogst persoonlijke score zijn die beslissen over een partner in de verkiezingsnacht?’

‘Zoiets lijkt een goed idee. Ik zou voorstellen de Burgemeester, de man of vrouw met de hoogste score na hem of haar, plus de Voorzitter van Gemeentebelangen, als de vertegenwoordiger van gans de groep te nemen, om de nieuwe partner te bepalen. Het gans Groepsbureau lijkt me teveel personen te zijn. We moeten een beslissing snel kunnen nemen in die nacht!’

‘Waarom niet? Ik zal dat bespreken met de Raad der Wijzen. Ik zou er geen probleem mee hebben om samen met u tijdens de verkiezingsnacht te bespreken wie onze volgende partner zou zijn,’ glimlachte Desjardins.

‘Ik verkoop nooit de huid van de beer voor het dier geschoten is,’ gromde ik.

‘Er zou veel moeten gebeuren, Robert, vóór iemand anders op de lijst Gemeentebelangen meer stemmen zou krijgen dan u. U bent zeer populair in Robois. De bevolking houdt van u. Mijn verwachting is zelfs dat u vijftienhonderd tot tweeduizend vijfhonderd meer

voorkeursstemmen op uw naam zult halen dan de tweede hoogste score op onze lijst. Ik hoorde de mensen over u praten, weet u!’

‘Dank u. Nu vleit u me.’

‘Neen, neen, dat doe ik niet,’ antwoordde Desjardins.

We dreven af in stilte gedurende een tijdje, en zochten naar andere onderwerpen die nog moesten bespreken. Desjardins legde zijn pen en notaboekje neer.

‘Wel, ik denk dat we een overeenkomst hebben over de meeste punten waar ik over wou praten met u. Hiermee kan ik beginnen te werken. Ik zal de andere toekomstige leden van de Raad der Wijzen raadplegen. Als ze akkoord gaan met de taak, die zwaarder is dan u denkt, dan houden we een Algemene Vergadering of een zitting van het Bureau. Ondertussen kunnen we natuurlijk al kandidaten zoeken, natuurlijk.’

‘Dat zou goed zijn,’ zei ik. ‘Ik waardeer uw werk, en ik weet dat het geen gemakkelijke taak is. U zult uzelf een aantal vijanden maken, maar ook enkele vrienden.’

We schudden elkaar de hand.

Het leven ging gewoon verder. Ik had het zeer druk met mijn bouwbedrijf in die periode. Nieuwe bestellingen stroomden binnen. We zouden een zeer goed jaar krijgen.

Ik ontmoette Simone Ash zelden buiten de zittingen van het Schepencollege. Ik betreurde dat erg. Ze zag er zo lieflijk uit in die lente, steeds fijn gekleed, steeds elegant, slechts een klein beetje make-up rond haar ogen en op haar lippen om de delicate trekken van haar gezicht te verzachten. Ik bewonderde haar erg. Haar niet te kunnen benaderen deed me telkens pijn. Ze bewoog zoals een model. Ze was te waardig en ze bleef te afstandelijk om als een vamp te kunnen beschouwd worden, maar ze sprak ook mijn donkerder noden aan. De mannen kwamen ogenblikkelijk onder de indruk van haar charme, maar weinigen durfden haar te benaderen en wanneer ik aan die mogelijkheid dacht, dan voelde ik de klauwen van de jaloersheid sterk. Simone Ash stond boven alle geruchten. Ik zag Yves Govin naar haar gluren.

Ik vroeg me ook af wat ik zou moeten doen met Samia en Jozef. Het was me overduidelijk dat die twee op elkaar verliefd waren. Noch Jozef noch Samia reikte echter naar de andere uit. Ze wervelden om elkaar heen zoals Argentijnse tango dansers, maar ze vielen niet in elkaars armen. Was dat een overblijfsel van hun cultuur? Zou ik de rol van tussenpersoon moeten opnemen, de rol van huwelijksmakelaar? Ik bleef wel erg de Hamlet in alle zaken van het leven, leek het me!

Albert Desjardins volbracht zijn taak goed en snel, beter dan ik verwachtte. Hij organiseerde een vergadering met het Bureau van Gemeentebelangen, een leidend orgaan van de groep die bestond uit de Raadsleden, het Schepencollege, plus een aantal richtinggevende personaliteiten. Hij stelde een Raad der Wijzen voor zoals hij en ik afgesproken hadden. Hij vond het niet nodig die Raad te laten goedkeuren door een volledige Algemene Vergadering. Even later werd de Raad der Wijzen unaniem door het Bureau van Gemeentebelangen aangenomen, zodat ze formeel kon beginnen de lijst van kandidaten voor de verkiezingen samen te stellen. Dat werk was trouwens al voor drie kwart beëindigd door Desjardins zelf.

Ik hoorde dat leden van de voorheen praktisch uitgetelde Verenigde Democratische Partij van Robois ook plots beslist hadden de partij nieuw leven in te blazen, te doen opstaan uit haar as en een paar vergaderingen te houden, onafhankelijk van Gemeentebelangen. Desjardins was geen lid van die partij, en ook ik was geen aanhanger van de VDP. Ik vroeg me wel af waarom die partij plots vergaderingen hield buiten Gemeentebelangen om, waarvan ze een

geïntegreerd deel van uitmaakten. Ik bleef nieuwsgierig naar wat er in de leidersgroep van de VDP partij besproken werd, doch niets lekte uit.

Desjardins had nog enkele weken nodig om de juiste resterende kandidaten te vinden en een lijst samen te stellen. In het midden van april belde hij me op voor een nieuwe vergadering onder ons twee. We zagen elkaar in mijn bureau in de Abdij.

Desjardins presenteerde me een volledige lijst, zodat zijn taak en de taak van de Raad der Wijzen al volbracht was. De eerste namen op de lijst waren diegene die we enkele weken vroeger al afgesproken hadden. De lijst bevatte ook een aantal nieuwe namen, in goed evenwicht onder de kandidaten uit de dorpen. Desjardins bracht me ook een exemplaar van het contract mee dat door alle kandidaten moest ondertekend worden, en dat opgesteld was in lijn met wat we de eerste maal besproken hadden. Hij produceerde zelfs een document met de strategische richtingen voor het beleid van de volgende Gemeenteraad en het volgend Schepencollege, en een tien punten plan met daarin heel concrete acties en projecten. Die plannen vormden een zeer goed besprekingsdossier voor onze campagne. Ik vond dat ze in onze campagnebrochure konden gepubliceerd worden.

Het dossier zou ons programma van Gemeentebelangen kunnen worden. Het document stelde bijvoorbeeld dat Gemeentebelangen elk massief park van windturbine torens langs de N11verwierp. Onze acties bleven wel zeer ecologisch georiënteerd met nadruk op fotovoltatische panelen. Ik vond dat zeer geschikt voor een plattelandstad zoals Robois. We weigerden echter de stalen torens van de moderne windmolens. We wilden daarmee ook de vooruitgang tegenhouden van de Ecologische Partij van Robois.

Ik legde al die documenten op een rijtje vóór me, en was tevreden met het afgeleverde werk. Ik vroeg aan Desjardins of hij de kandidaten al die teksten had laten lezen, en ze met hen besproken. Ik verwachtte eerder een negatief antwoord, want het werk van de Raad der Wijzen was inderdaad daar zonder al snel geweest. Desjardins verzekerde me dat de lijst en de dossiers niet uitsluitend zijn eigen werk waren. Heel wat discussies hadden al rond hen plaats gehad. De leden van de Raad der Wijzen gingen akkoord met de punten en met het geheel van de documenten. De kandidaten hadden de volgorde gezien waarin ze zouden geplaatst worden. De meesten waren het daarmee eens, nadat hen uitgelegd werd waarom ze op die plaats gezet werden. Enkele kandidaten hadden nog hun formeel akkoord in reserve gehouden, waaronder Yves Govin. Govin had aan Desjardins gezegd dat hij wachtte op de officiële voorstelling van de lijst aan het Bureau van Gemeentebelangen, aan het breder orgaan van de leiders van Gemeentebelangen.

Desjardins en ik bepaalden een datum voor die cruciale vergadering. De eindversie van de lijst en het programma van Gemeentebelangen voor de verkiezingen zouden daar voorgesteld en ter goedkeuring voorgelegd worden.

Ik vroeg aan Desjardins waarom de leiders van de Verenigde Democratische Partij apart vergaderd hadden. Hij antwoordde me dat hij die vraag ook gesteld had. Hij had echter geen partijleden gevonden die hem een eensluidend antwoord konden geven. Hij hoorde slechts het excuus dat de VDP haar leden wou verzamelen om haar structuur te vernieuwen voor de verkiezingen. Desjardins gaf toe dat hij zich zorgen maakte over die VDP vergaderingen. Hij wist niet welk bier de VDP aan het brouwen was. De Raad der Wijzen, de kandidaten en zelfs de VDP leden onder hen, hadden echter niets tegen de documenten die vóór me lagen.

Einde april organiseerde Desjardins daarom de vergadering van het Bureau van Gemeentebelangen uitgebreid met de toekomstige kandidaten, ongeveer vijfendertig personen. De vergadering zou gehouden worden in de achterzaal van het beste hotel van

Robois. We kwamen daar gewoonlijk samen voor de meer formele vergaderingen van de Groep Gemeentebelangen. De zaal was trouwens gekend als ons partijlokaal. Geen andere politieke partij gebruikte die zaal. Elke partij had zo ongeveer zijn eigen traditionele verzamelplaats.

Desjardins kwam vroeg aan. Hij ging zitten in het midden van een lange tafel die vóór de deelnemers was geplaatst. De Wijzen zaten naast hem, en Desjardins wou me ook aan die tafel als Burgemeester van Robois en morele leider van Gemeentebelangen. Ik was laat om aan te komen in de zaal die ingericht was in een moderne stijl met witgeverfde muren en oudmodige, met klatergoud glinsterende lusters. Slechts de tafel en de comfortabele stoelen stonden vooraan. De rest van de zaal was bezet met heel veel ijzeren klapstoelen voor de leden van het Bureau. De mensen kwamen nog steeds binnen. Al de personen die we gecontacteerd hadden zouden aanwezig zijn.

Albert Desjardins, als Voorzitter van Gemeentebelangen, opende de vergadering. Hij legde in enkele zinnen uit dat het uitgebreid Bureau van de Groep zich vandaag verzameld had om formeel de goedkeuring te verlenen aan de lijst van de kandidaten voor de volgende verkiezingen. Al die kandidaten waren aanwezig in de zaal. Hij wou dat we ook tot een overeenkomst konden komen betreffende een deontologisch contract voor de kandidaten en een document voor de campagne. Desjardins begon daarna op een groot, wit scherm achter hem een computerpresentatie van de lijst te projecteren, en daarna van de documenten. Hij verminderde het licht in de zaal een beetje voor die presentatie.

De zaal bleef stil wanneer de namen en de plaatsen van de kandidaten getoond werden. Desjardins riep de namen af en de kandidaten stonden recht uit hun stoel als ze hun namen hoorden. Elke kandidatuur werd op applaus onthaald. Desjardins legde in detail uit waarom elke kandidaat zijn of haar bewuste plaats had gekregen. Hij vertelde een paar grappen over de personen, zodat de toehoorders op hun gemak gezet werden en de sfeer prettig werd. De voorstelling alleen al van de lijst nam meer dan een uur in beslag.

Na de lijst projecteerde Desjardins het contract. Hij legde de redenen achter de meest belangrijke regels uit. Nadien toonde hij het programma van de campagne.

De vergadering had al langer dan twee uur geduurd toen Desjardins de lichten in de zaal weer hel deed schijnen. Tot dan waren er wel enige, weinig vragen uit de zaal gekomen. We hadden de indruk dat de toehoorders, het bureau, over het algemeen instemden met wat voorgesteld werd. Het deel met de voorstelling van het werk van de Raad der Wijzen werd daarmee beëindigd.

Desjardins vroeg naar commentaar. Wie wou zijn bemerkingen delen? De Raad der Wijzen zou de vragen beantwoorden. Desjardins kondigde al aan dat hij binnen enkele ogenblikken de unanieme goedkeuring zou vragen voor de inrichting van de komende verkiezingen en voor de lijst van de kandidaten. Geen pauze zou gehouden worden, en Desjardins stelde voor de vragen tot een half uur te beperken. We waren van mening dat zo ruim voldoende tijd gegeven werd. Geen protesten waren tot dan toe uit de leden van het Bureau in de zaal geroepen. De vergadering was zeer kalm verlopen.

De aanwezigen zaten en wachtten. We hoopten dat er niet te veel vragen zouden komen, want het contract en het campagnedocument lagen volledig in lijn met wat iedereen verwachtte, gewoon als voortzetting van onze huidige politiek. Discussies wat dat betreft zouden allesbehalve eenvoudig verlopen. We hadden al vijf jaar lang volgens die principes gewerkt, en de kandidaten op de nieuwe lijst hadden de teksten al gelezen. Haren in twee snijden langs de lengte hielp niemand echt vooruit.

De eerste man om te spreken was een oude militant van Gemeentebelangen. Hij feliciteerde de Wijzen voor hun uitstekend werk. Hij vroeg een applaus voor de huidige Schepenen van Robois, en voor de Gemeenteraadsleden. Hij zei dat de mannen en vrouwen van Gemeentebelangen prachtig werk hadden geleverd ten dienst van de burgers van de stad. Hij somde de belangrijkste verwezenlijkingen op. Zijn interventie werd bekroond met een warm applaus.

Na het applaus stak een vrouw haar arm op. Albert Desjardins vroeg wat ze wou delen met de toehoorders. Ik had die vrouw al voordien gezien, ergens, maar ik kende haar niet. Ik wist ook niet wat ze in deze vergadering kwam doen, in welke officiële positie van Gemeentebelangen ze een functie had. Ze stond in de derde rij met een papier in de hand, dat ze nu ontvouwde. Ze zei dat ze tot Voorzitster verkozen was van de Verenigde Democratische Partij van Robois, de partij die ook de groep Gemeentebelangen gesticht had. Ze wou een manifest voorlezen van haar partij.

De vrouw las langzaam, ‘wij, de leden van de Verenigde Democratische Partij van Robois, zouden de volgende eisen willen stellen en de volgende wijzigingen willen aanbrengen aan de documenten voorgesteld door de Raad der Wijzen van Gemeentebelangen.

Eerst, voor wat betreft de lijst van kandidaten van Gemeentebelangen. We willen benadrukken dat de meerderheid van de leden van de groep Gemeentebelangen gevormd is uit leden van de VDP. Daarom vragen we een belangrijke plaats voor onze kandidaten op de lijst. In het bijzonder vragen we dat de kandidate Albertine Dewez op de tweede plaats zou komen. Albertine werd aangeduid als Politieke Secretaresse van onze partij in Robois. Ze was een uitstekende Schepen en we vinden dat ze door haar werk in het College gemachtigd is om een betere plaats in te nemen. Ze bezit daar alle bekwaamheden voor.

Ten tweede eisen we eveneens dat ons leidend partijlid Yves Govin zou aangeduid worden om de lijst van Gemeentebelangen te trekken. We stellen voor dat de laatste plaats op de lijst zou toegekend worden aan Robert Jacquet. We hebben gehoord dat de huidige Burgemeester de laatste maanden verwickeld is geworden in meerdere schandalen van corruptie, die hoewel ze niet rechtstreeks zijn eigen persoon in vraag stelden, de mensen raakten die ofwel zijn beste vrienden waren of mensen die zeer dicht in zijn omgeving ageerden. Dat wierp een smet op zijn reputatie. We geloven dat de bevolking van Robois ons stemmen zal weerhouden als we die schandalen niet met sterke maatregelen aanpakken.

Ten derde zijn we ook niet akkoord om het Aeolfast project zo categoriek te weigeren als in het campagnedocument staat en zoals Robert Jacquet tot nog toe zo fel verkondigt. De Verenigde Democratische Partij vindt dat het project werkgelegenheid zal creëren en meer economische ontwikkeling voor Robois in het enig grootschalig project dat thans voorgesteld wordt, ten voordele van de stad. We geloven dat de schandalen van corruptie en fraude, samen met de tegenstand tegen het grootste project dat kan helpen onze stad te ontwikkelen zeer nadelig zal worden voor Robois en de lijst van onze kandidaten.

We zijn sterk van mening dat de huidige Burgemeester de volgende verkiezingslijst niet zou mogen leiden. We aanvaarden de rest van de lijst zoals ze voorgesteld wordt door de Raad der Wijzen. We eisen dat op de twee amendementen betreffende de lijst, één voor Albertine Dewez en één voor Yves Govin, hier en nu zou gestemd worden door het Bureau. Voor wat betreft het verkiezingscontract vinden we dat de Raadsleden zouden moeten zetelen volgens hun plaats gegeven op de lijst, welke ook het aantal stemmen moge zijn dat op hun naam uitgebracht wordt. Inderdaad, de kandidaten werden in een bepaalde volgorde geplaatst volgens hun bekwaamheden en belangrijkheid voor de groep Gemeentebelangen. De Verenigde Democratische Partij is de grootste politieke partij van Robois. We beamen hierbij

het vertrouwen in het voortbestaan van Gemeentebelangen, voor zover Gemeentebelangen rekening houdt met de voorgestelde wijzigingen, vier in getal.’

De vrouw ging opnieuw zitten. Iedereen begreep dat ze slechts handelde als een marionet waarvan Yves Govin aan de touwtjes trok. Het was hij nu die de VDP domineerde uit hoofde van zijn functie in de VDP van Wallonië, vanuit het hoofdkwartier van die partij. Hoe zouden de toeschouwers reageren? De nostalgische aanhang van de VDP bleef nog steeds sterk! In de zaal brak ogenblikkelijk een pandemonium van stemmen uit. De leden van Gemeentebelangen die geen VDP lidkaart hadden, riepen hun verontwaardiging uit. Ze schreeuwden dat ze leden van Gemeentebelangen waren, niet van de VDP! Ze wilden niet dat de VDP de overhand liet gelden in Gemeentebelangen. Ze waren onafhankelijke kandidaten die niet omgekocht waren door de VDP. De anderen, de meest militante VDP leden, riepen nog luider.

Ik moet heel erg bleek geworden zijn in mijn gezicht. Ja, een complot was voorbereid tegen mij en ook tegen Nadine Dumortier, in alle stilte, achter onze ruggen. Ik zag ook hoe verbijsterd Albert Desjardins naar deze ontwikkeling luisterde. Ik probeerde hem te kalmeren ondanks een razend hart. Hij sloeg met de vuisten op de tafel! Ik bleef zeer onthutst over deze poging tot machtsovername van Gemeentebelangen door de VDP Partij.

Albert Desjardins vloog recht uit zijn stoel. Hij vroeg stilte van de toehoorders. Hij moest dat meerdere malen roepen vooraleer de stemmen verstomden. Hij herinnerde er aan dat de Verenigde Democratische Partij van Robois in het verleden een pak stemmen had verloren bij elke stemming. Ten gevolge die ondergang tot een pietluttige partij, was Gemeentebelangen gesticht. Onafhankelijke leden zonder partijkaart werden binnen gehaald. De kracht van Gemeentebelangen, verklaarde Desjardins, was inderdaad de ideologie van het Christelijk Geloof, de ideologie die opgegeven was door de Verenigde Democraten. De meeste van de aanwezige kandidaten bleven trouw aan hun ideologie en aan hun principes. Niet allen wilden werken binnen het kader van een strikte partijdiscipline. Gemeentebelangen werkte voor Robois, niet voor Brussel! De kandidaten wilden niet gebrandmerkt worden als leden van de VDP. Gemeentebelangen wou open staan voor alle personen die niet deel uitmaakten van een politieke familie. Albert Desjardins waarschuwde tegen het uitgesproken leiderschap binnen Gemeentebelangen door eender welke politieke partij. Hij riep dat hij vreesde dat meerdere kandidaten zich in dat geval van de voorgestelde lijst zouden terugtrekken.

Tijdens de redevoering van Desjardins poogden kwade, opgewonden stemmen hem te doen stoppen of hoger te schreeuwen dan hij zelfs met microfoon kon roepen. Desjardins werd een leugenaar genoemd. Yves Govin was onder de mannen die het luidst riepen en tussen de tanden schril naar het plafond floten. Albertine Dewez ook riep haar onzinnige beledigingen met hoge, scherpe stem.

Ten slotte riep een man uit de groep, een man met een zeer sterke stentor stem die het geschreeuw kon domineren, wat ik tot mijn verdediging te zeggen had.

Ik stond op uit mijn stoel. De zaal werd plots zo stil alsof de dootsklok van ons belfort had geluid. Ik wachtte tot de ogen op mij gericht werden. Slechts dan begon ik te spreken. Ik wou luid en langzaam spreken om mijn woorden goed te laten doordringen, en ik toonde mijn teruggevonden kalmte.

Ik zei rustig, ‘ik moet eerst en vooral de beschuldigingen weerleggen die aan het adres van mijn persoon gestuurd werden. Ik ben niet verwickeld in corruptieschandalen. Veel geruchten van corruptie liepen door Robois deze laatste maanden. Ik heb me afgevraagd waar de bron daarvan lag. Nu weet ik het. Eén geval ging over een intieme vriend van mij. Die zaak is

echter volledig verworpen als uit de lucht gegrepen laster en nonsens. Het tweede geval ging over een man die me wel te na wou komen, maar die helemaal geen vriend van me is. De man stelde zich zo wel voor, maar ik heb dat nooit erkend. Van zijn handelingen en van de persoon zelf heb ik publiekelijk afstand genomen. Wie ook mijn naam aan de naam van die man verbindt zal zich moeten rechtvaardigen wegens laster in de Rechtbank. De andere aantijgingen zijn gewoon lage leugens en fantasieën die uitgedacht werden door intriganten.’ De bedreiging dat ik naar een rechtbank zou stappen herhaalde ik twee maal, tot ze in de geesten zonk.

Ik vervolgde.

‘De eisen van de Verenigde Democratische Partij, van het voor deze gelegenheid nieuw verkozen leiderschap, moeten natuurlijk in aanmerking genomen worden. Als u mijn naam echter naar het einde van de lijst stuurt, dan zullen de burgers van Robois dat feit beschouwen als een duidelijke verloochening van mijn persoon en van de acties die Gemeentebelangen in Raad en College bewerkstelligd heeft de laatste vijf jaar. U denigreert dan het werk van uw eigen leden. Niet slechts ik zal dus verloochend worden, maar ook de verwezenlijkingen van de huidige Raadsleden van Gemeentebelangen. Dat zal leiden tot een massaal verlies van stemmen, zoals de VDP dit lang geleden leed. Het zal een grote, onheilspellende vlek zijn op de prestaties van al de huidige Schepenen en op het werk ook van de Raadsleden, wat zonder twijfel zal leiden tot een belangrijk verlies van stemmen. U zult een monsterachtig grote politieke fout begaan hebben!

Voor wat betreft mij persoonlijk, zal ik mijn demotie als dusdanig moeten beschouwen, en opnemen als een belediging veroorzaakt door Gemeentebelangen. Als u me bijgevolg aan het einde van de lijst plaatst, dan houd ik mijn reactie in beraad tot op het allerlaatste ogenblik waarop de lijst wettelijk moet openbaar gemaakt worden en geacteerd. Ik beschouw me onmiddellijk als een totaal vrije man op politiek vlak, die verbonden is aan geen enkele partij en geen enkele groep.

Voor wat betreft het campagnedocument blijf ik de mening toegedaan dat het Aeolfast project zeer nadelig is voor onze omgeving, onze prachtige landschappen vernietigt, en verscheidene ongemakken zal bezorgen aan onze burgers. Ik blijf openlijk en zeer beslist tegenstander van dat project, zoals ik denk dat een grote meerderheid van de bevolking van Robois is, vooral in de Boerendorpen. Dit project toejuichen vanuit Gemeentebelangen zal bijgevolg ook veel stemmen doen wegvloeien van Gemeentebelangen.

Ten laatste, ben ik van mening dat Gemeentebelangen de beslissing van de stemmen van de burgers van Robois moet respecteren. De Gemeenteraadsleden en de Schepenen zouden de kandidaten met de meeste voorkeursstemmen moeten zijn. Idem voor het Burgemeesterschap! Ik vrees dat elke andere wijze van handelen zou betekenen dat de democratische principes van Gemeentebelangen zouden verlaten worden en heel zeker het woord democratie in de naam van de VDP Partij zou doen verdwijnen! Het manifest van de VDP komt neer op demagogie, niet op democratie!’

Een geweldig lawaai steeg weer uit de zaal als ik ging zitten. Uit de hoek waar de meest fervente VDP leden zich verzameld hadden, kwamen woedende kreten van ‘Jacquet heeft onze zaak verraden! Verrader! Verrader! Leugenaar! Hij moet opstappen!’

Albert Desjardins vroeg dan dat Govin zich zou uitdrukken.

Yves Govin stond recht, keek naar de toehoorders, maar hij mompelde slechts weinig. Hij was een intrigant, maar geen tribuun.

Govin zei, ‘ik steun het manifest dat de VDP Partij van Robois opgesteld heeft en dat zonet is voorgelezen. Ik heb niets toe te voegen. Eén punt echter. Ik geloof rotsvast dat Robert Jacquet verwickeld is in te veel zaken met een reukje aan om hem nog aanvaardbaar te doen blijven om de Gemeentebelangen lijst te trekken. De voorgestelde aanpassingen zijn besproken en

officieel aanvaard door het VDP Partijbestuur van Brussel, dat bezorgd is over de ontwikkelingen in onze stad. Als Gemeentebelangen van Robois onze amendementen verwerpt, dan kan het partijleiderschap van Brussel het vertrouwen in Gemeentebelangen intrekken. Dat zou catastrofaal zijn voor onze stad! We zouden dan heel erg moeten vechten voor de minste Euro van subsidies verleend door de Regionale en Federale regeringen. We zouden het hoofd zouden moeten bieden aan heel veel twijfel en vrees, niet enkel vanwege de leden van de VDP in die Regeringen en Overheden, maar ook vanwege de partners van de VDP die de macht thans delen.'

Govin trachtte op die wijze chantage te plegen op de afgevaardigden van Gemeentebelangen in de vergadering. Hij ging weer zitten, naast Albertine Dewez, die hem met zijn interventie feliciteerde en die haar overeenstemming met applaus betuigde. Govin had gezegd wat zij zou gezegd hebben!

Albert Desjardins sprak nog enkele ogenblikken met argumenten tegen de bedreigingen van Govin. Zou de VDP aldus, zoals Govin gezegd had, ageren tegen de belangen van de stad in? Daarna riep Desjardins de onafwendbare stemming over de aanpassingen uit. De mening van de meerderheid in het Bureau van Gemeentebelangen moest nu formeel gevraagd worden. Hij riep een eerste stemming betreffende de plaatsing van Govin op de eerste plaats van de verkiezingslijst van Gemeentebelangen en van mij naar de laatste plaats. De stemming door het Bureau gebeurde met opgeheven hand. Een kleine meerderheid van zeventien tegen vijftien stemmen besliste over mijn lot. Mijn wereld stortte ineen.

Onder de Schepenen van gemeentebelangen stemden slechts Albertine Dewez en Pierre Gasson voor. De Wijzen aan de tafel stemden als één blok tegen. Maar ik zou niet meer als eerste op de lijst staan.

Desjardins riep dan de stemming om Nadine Dumortier door Albertine Dewez te vervangen, en die motie werd eveneens aanvaard, met dezelfde stemmen.

Het was wel heel duidelijk dat VDP partijdiscipline aan het werk was in het Bureau van Gemeentebelangen.

Er kwam nog een verrassing met het stemmen over het contract dat door de kandidaten van de lijst moest ondertekend worden. Enige van de meest gedisciplineerde oudere leden van de VDP stemden tegen de geëiste verandering! Govin en Dewez hadden één strijd verloren, en een belangrijke. Dat resultaat gaf me nog een kans. Hoewel ik naar de laatste plaats was verwezen, kon ik toch nog Burgemeester worden als ik meer stemmen haalde dan wie ook op de lijst, en vooral dan Govin. Het zou dan ik zijn die de nieuwe Burgemeester zou worden, en niet hij. Govin zou ook dat contract moeten ondertekenen. Deed hij dat niet, dan zou zijn naam zou niet op de lijst kunnen voorkomen. Daar zou Desjardins goed voor zorgen. Ik wist dan ook wat ik mocht verwachten: een verdere belasting van mijn persoon in de verkiezingsperiode om mijn naam zwart te doen kleuren, mijn reputatie te vernietigen, en dat georkestreerd van binnen de Groep Gemeentebelangen uit. De verwerping van dit VDP amendement liet me niettemin een sprankel van hoop in de groep.

De volgende stemming ging over het Aeolfast project. Een verwoed debat ging die stemming vooraf. De meeste aanwezigen waren tegenstanders van de windturbines. De personen die trouw bleven aan de VDP discipline, de mannen en de vrouwen die ik nu bij naam kende, wilden het project verwezenlijkt zien. Uiteindelijk werd over dit onderwerp in de zaal een consensus bereikt die voorstelde om het onderwerp thans te laten rusten tot de verschillende technische comités hun mening schriftelijk verkondigd hadden. Het onderwerp zou als dusdanig niet met een duidelijk standpunt in het campagneplan van Gemeentebelangen

opgenomen worden. Met andere woorden, er werd beslist om niet te beslissen. Die positie won de stemming.

Albert Desjardins brak de vergadering af na de laatste stemming.

Hij fluisterde naar mij, 'het spijt me zeer, Robert. Deze vergadering zal zich niet bevinden in mijn reeks van goede herinneringen aan de politiek van Robois en van Gemeentebelangen. Er was een tijd dat we niet erg van elkaar hielden. Ik wenste echter niet dat dit spektakel gebeurde, deze avond. Ik vind het ontierend voor Gemeentebelangen. Ik zou begrijpen als je nu van de lijst van Gemeentebelangen zou willen stappen! Dat zou een zeer groot verlies voor de Groep betekenen. Mocht je een nieuw soort van Gemeentebelangen met jou als eerste op de lijst willen oprichten, tel me dan onder je supporters. Ik doe mee! Ik geloof dat vele mensen in de zaal je zouden volgen. Veel leden van de VDP ook zullen er in de komende dagen anders over denken dan zoals gestemd is. Het spijt me zeer, zeer erg over wat er gebeurd is. Schandelijk noem ik het!'

Ik dankte Desjardins. Ik voelde er echter niet veel voor nog met iemand te spreken deze avond. Ik verliet de zaal langs een zijdeur naast de tafel der Wijzen, aan het uiteinde van de zaal. Ik wou me niet meer mengen in wat er nog in de zaal gebeurde. Ik hoorde hoge stemmen achter me schreeuwen. Ik ging weg, en liet de leden van het Bureau over aan hun controverse. De hutsepot moesten ze nu maar zelf stoven! Ik ging weg, maar mijn vertrek was een vlucht van walging.

Toen ik de elektronische sleutel aanklikte om mijn wagen te openen, sprong Nadine Dumortier in alle haast uit de zaal. Ze liep achter me aan. Dat was wel koddig om zien, want Nadine had nogal wulpse vormen, en ze liep met een strakke rok en heel hoge hakken hysterisch roepend en gesticulerend.

Ze riep, 'ik moest naar buiten om niet verstikt te worden van verontwaardiging! De menigte steelt me al mijn adem weg. Het is schandig! Ik walg van die lui! Je gaat toch niet opgeven, Robert? We gaan hier tegen strijd voeren, jij en ik! We hebben vrienden! We gaan die anderen niet laten wegllopen met dergelijke onrechtvaardigheid!'

'De kaarten werden op tafel gelegd en de stemmen zijn gevallen, Nadine,' antwoordde ik stijfjes. 'Het Bureau van Gemeentebelangen heeft de beslissingen genomen, deze avond. Je weet zo goed als ik dat de Algemene Vergadering nooit anders stemt dan wat het Bureau van Gemeentebelangen voorstelt!'

'Een uitgebrachte stem duurt slechts zo lang als tot de volgende stemmingsronde, Robert,' wierp Nadine terug. 'In de Algemene Vergadering kunnen wij ook amendementen indienen om de stemmingsronde van deze avond te herroepen. We moeten deze ontwikkeling bestrijden! We gaan toch niet Gemeentebelangen met al zijn prachtige ideeën laten verkrachten door een stelletje VDP dictatoren geleid door Govin! We kunnen ook nog het huidige Gemeentebelangen verlaten en een nieuwe groep stichten. We kunnen de VDP mensen in hun eigen potje laten sudderen. Ik zal je volgen en ik wed dat drie vierde van al de huidige Schepenen en Raadsleden je zullen volgen! Zo nodig maken we de Verenigde Democratische Partij in Robois af, eens en voor altijd. Als we een nieuwe groep vormen, dan kan Gemeentebelangen nooit meer de grootste groep worden in stemmen. De grootste partij zal de Burgemeester kiezen. Er is een goede kans dat onze Gemeentebelangen de grootste groep wordt. En als we de meerderheid van stemmen niet halen, dan zal het misschien niet jij zijn, Robert die de nieuwe Burgemeester zal worden, maar het zal ook niet die perfide Govin worden! We kunnen weer Schepenen worden, en wie weet, nog meer, als we dan toch de komende verkiezingen winnen!'

'Ik weet niet of ik dat nog wel wil, Nadine. Ik moet er nog over nadenken welke mijn volgende stap zal zijn!'

‘Natuurlijk, natuurlijk. We moeten nog over veel dingen nadenken. Maar houd in gedachten wat ik zei. De mensen van Gemeentebelangen die geen lid van de VDP zijn moeten samengeroepen worden om een beslissing te nemen. Ik begin een campagne ook, tegen al de smerige geruchten die verspreid worden over ons.’

Nadine zei verder nog, ontketend, ‘ze zullen dit niet zo maar kunnen doen, Robert! Ze weten nog niet waar een woedende Waalse vrouw allemaal toe bekwaam is als ze beledigd wordt! En ze weten nog niet wie Nadine Dumortier is, die schurken!’

Het was waar dat ik eerder een woedende, gekrenkte Waalse furie zoals Nadine in mijn eigen kamp had dan haar tegen mij te zien keren.

Wilde ik strijd leveren? Ik dacht van waarschijnlijk ja. Ik vreesde echter de strijd die onze lieve stad aan flarden zou trekken en wrok zou creëren die nog vele jaren kon duren. Ik voelde me erg depressief en moe. Morgen al, zouden de burgers van Robois naar me kijken met een mengeling van medelijden en van verdenkingen. Wat wist Gemeentebelangen, die me naar de laatste plaats verwezen had, meer dan wij, zouden de burgers zich afvragen. Wat weet Gemeentebelangen meer af van de corruptie? Hoe ver reikt het schandaal? De geruchten moeten wel enige inhoud hebben want waarom anders zou Gemeentebelangen zijn Burgemeester teruggewezen hebben? Yves Govin zou natuurlijk bekeken worden als een witte ridder, als de wreker. Hoe kon ik de gedane schade aanpakken en een man aan de kaak stellen die tot mijn eigen groep behoorde, zonder die groep met die daad te vernietigen? Govin had niet geaarzeld hetzelfde in beweging te zetten. Hij ook riskeerde een catastrofe. Wist hij dat? Hij kon er op rekenen dat ik een fatsoenlijke man bleef. Ik kon dat klaarblijkelijk helemaal niet. We vochten met ongelijke wapens.

Ik vroeg me ook af wat de ontreddering zou doen aan mijn bouwonderneming, en aan Rose. Ten slotte: wat zou Simone Ash van me denken, en Jozef Bikri?

Ik reed met mijn wagen de straat uit en zag nog in mijn achteruitkijkspiegel hoe de mannen en vrouwen het pleintje vooraan het hotel vulden, nog steeds roepend en wilde gebaren makend. Robois stond in rep en roer!

De Vrouwe van het Meer. Simone Ash

Ik hoorde van de revolutie in de Groep Gemeentebelangen van Robois van Eliane Collado. Eliane had het nieuws gekregen van meerdere personen van Gemeentebelangen de dag na de speciale vergadering over de verkiezingslijst van Gemeentebelangen die gehouden werd in het belangrijkste hotel van Robois. Ik wist niet precies welke contacten Eliane kon aanspreken binnen de Groep Gemeentebelangen. De internationale keten van geroddel onder vrouwen die zich in solidariteitskringen, verenigingen van vroegere scholen, en nog vele andere sociale kringen ontmoetten, was weer efficiënt aan het werk geweest. Ik zou zulke informele bronnen van informatie ook moeten opbouwen. Tot nog toe had ik onvoldoende tijd besteed om me met zulk netwerk van spionnen te omringen. Ik was ook nog te zeer de buitenstaander, de Engelse, in deze ‘old girls’ associaties. Eliane meldde me fier dat ze de informatie vergeleken had uit meerdere bronnen, zodat waarmee ze voor de dag kwam geloofswaardig klonk.

Wat er in Gemeentebelangen gebeurd was produceerde hetzelfde effect als een bomexplosie voor Eliane. Ze sprak heel erg opgewonden over de telefoon. Robois lag in tumult, zei ze. Een machtsovername, niets minder, had plaats gehad voor het leiderschap over Gemeentebelangen. De Verenigde Democraten, waarvan wij meenden dat ze een bijna

afgedankte partij was geweest in Robois, was zoals de Phoenix plots uit de as gerezen en had de absolute controle over Gemeentebelangen overgenomen. Die Partij had de huidige Burgemeester, Robert Jacquet, naar de laatste plaats van de verkiezingslijst verbannen, en ook Albertine Dewez de voorkeur gegeven bovenaan de lijst eerder dan Nadine Dumortier. De nieuwe sterke man van Gemeentebelangen was Yves Govin! Wist Gemeentebelangen daarom meer over de zaakjes waarin Robert Jacquet verwickeld was geraakt? Was Robert Jacquet minder proper en onschuldig dan wij tot nog toe gemeend hadden? De nieuwe politieke leider van Gemeentebelangen, Yves Govin, zou ook de volgende Burgemeester van Robois worden. Wat dacht ik daar van?

Ik dacht niet veel over die informatie, en zei dat nogal droog aan Eliane over de telefoon. We zouden heel wat meer moeten weten over de exacte gebeurtenissen van die avond en over de reële beslissingen die door Gemeentebelangen genomen waren, vooraleer we iets konden ondernemen. We zouden zeker de reactie van Robert Jacquet zelf moeten horen. Ja, ik begreep wel dat we ons verkiezingsprogramma misschien moesten herzien en ons standpunt in die situatie moesten wijzingen. We moesten opnieuw denken over welke partij onze alternatieve partner bij de verkiezingen kon worden. Ik wou niet te snel conclusies trekken.

Eliane bleef doorpraten en ik kon haar niet stoppen in haar vloed van zinnen. Hoeveel mensen zouden er nu aan de telefoon hangen in Robois en dat onderwerp net op ditzelfde ogenblik aan het bespreken zijn?

Eliane presenteerde me het ene scenario na het andere, waaronder er sommige extravagant en onuitvoerbaar waren. Ik was echter net uit mijn bad gestapt om naar de telefoon te snellen en ik wou er echt dringend terug in. Ik had een lange, inspannende nacht gehad om laat op te staan. Ik had zakken onder mijn ogen gezien in de spiegel van de badkamer, en hangende ogen, en het water droop onder mijn badmantel uit.

Was Jacquet een man om snel op te geven? Zou hij als een schoothondje met zijn pootjes op de rug gaan liggen tegenover Yves Govin? Sorry, Eliane, Robert Jacquet lijkt me niet een zwakkeling te zijn! Doe alstublieft niets onbezonnen, Eliane, wind je vooral niet te snel op. Ik weet dat dit een bominslag is. Robois blijft steeds zo kalm, handel niet te snel bij het eerste opwindende nieuws dat je hoort. Ja, ik zal Robert Jacquet opbellen en horen wat hij te zeggen heeft. Als hij iets van de vorige avond wil loslaten, tenminste. Ja, je kunt bij nog meer mensen van Gemeentebelangen peilen over wat er nu juist aan het gebeuren is met de groep en met Jacquet. Ja, waarom niet aan andere allianties denken?

Ik liet mijn DECT telefoon neervallen en keerde weer naar mijn bad, met gebogen hoofd en hangende schouders. Ik zag dat het al tien uur dertig was op de klok in de gang. Mijn hoofd sloeg als een klokkentoren. Ik viel terug in het olieachtige water, snoof de frisse parfums op van mijn badzouten, en probeerde een leegte in mijn geest te creëren. Ik kon me er echter niet van weerhouden verder gedachten te wijden aan Robert Jacquet. Ik was te zenuwachtig, zoals Eliane, om het Nirwana van het bad te vinden, de kalmerende rust van gevoelens en gedachten die ik echt zwaar nodig had deze morgen. Verdomde Robert Jacquet! Waarom dook die man steeds op om in mijn geest rond te dwalen?

Heel langzaam vond ook ik mijn zelfbeheersing weer, en ik hield mijn lichaam er nauwelijks van terug om naakt en nat, overhaast, naar de telefoon te rennen om Robert Jacquet op te roepen. Ik moest vandaag niet naar mijn hospitaal van Brussel rijden. Ik had daar gewerkt tot twee uur in de nacht en was slechts daarna naar huis kunnen rijden. Het was drie uur 's nachts

toen ik totaal uitgeput op mijn bed neerviel. Mijn slaapkamer was een slagveld van afgeworpen kleren. Ik had wel goed geslapen, maar ik voelde me extreem opgebrand vandaag, en vermoeid. Het bad had me enige soelaas gebracht.

Ik kleepte me aan zoals een slaapwandelaarster, ging naar de keuken op mijn blote voeten, zette me een tas ultrasterke Ristretto koffie, en ik nam mijn ontbijt, dat ook mijn middagmaal moest worden.

Daarna dacht ik dan wat meer logisch na over wat Eliane me had verteld.

Nam Robert Jacquet echt deel aan corruptiezaken? De meest onschuldig kijkende mensen konden natuurlijk hun buur voor een geintje doden. Ik weigerde echter te geloven dat Robert geld kon verduisterd hebben. Nooit, nooit, nooit viel hij uit zijn rol van heilige bewaarengel in de zittingen van het College van Robois. Hij was radicaal en wit-zwart, en meedogenloos als dat nodig bleek. Ik had hem er nooit op betrapt zelfs maar enige oneerlijkheid of een halfslachtige waarheid te overwegen. Hij was zo vierkantig en voorspelbaar als elke ingenieur.

Als ik nu moest besluiten als een paal boven water dat onze Burgemeester een eerlijke en eerbiedwaardige man was, dan moest Govin van Gemeentebelangen wel schandalig misbruik gemaakt hebben van de naïveteit en lichtgelovigheid van Robert. Arme man dan, mijn Robert. Hij verdiende het niet bedrogen te worden en in de modder gesleept door iemand zoals Govin. Wacht even, meisje! Mijn Robert? Mijn Robert? Wiens Robert? Waar ben je mee bezig? Je hebt koude voeten, Simone. Doe pantoffels aan en denk opnieuw!

Ik hield allesbehalve van die Govin. Hij deed me te zeer denken aan een fret. Govin bleef maar naar me staren in de Collegezittingen alsof hij me voor het ontbijt zou lusten. Ik haatte trouwens de open lust in zijn ogen wanneer zijn blikken ostentatief naar mijn borst daalden. Ik had hem wel enkele malen diep in zijn zetel gezwiept met woorden zo scherp en kort als dolken, maar hij begreep niets van wat ik bedoelde. Zijn huid was dikker dan die van een neushoorn. Ik verafschuwde zulke mannen!

Ik zou Robert moeten opbellen. Verdomd! Zou ik, Simone Ash, de moederrol moeten spelen om met enkele goedgemeten woorden de kleine jongen te troosten die men een stuk speelgoed ontnomen had? Zou ik hem moeten laten wenen op mijn schouder? Zou hij me niet haten omdat ik medelijden toonde? Mannen waren zo eenvoudig en toch zo ingewikkeld wanneer het over hun imago ging! Ik kon beter de kalmte en de sereniteit van een Boeddhistische non aannemen vóór ik Robert telefoneerde! Hoe kon ik neutraal en rationeel blijven?

Verzamel al je verstand en je gevoeligheid, meisje, zei ik tot mezelf. Haal al je gewoonlijk, rustig, Angelsaksisch verstand boven, je Engels flegma, je verdedigend sarcasme. Wees voorzichtig, meisje, dacht ik. Je bent er een beetje te zeer op uit om alles te horen wat die vent te vertellen heeft. Waarom wil je hem zo vroeg al spreken? Waarom verlang je er zo vurig naar hem te horen en te troosten? Waarom is dat?

Ik zuchtte heel lang, nam al mijn tijd, dwong me er toe te treuzelen, en uit te stellen, zodat de klok bijna één uur in de namiddag luidde. Hoog tijd nu! Ik nam een glas water. Ik hinkte naar mijn woonkamer, volledig opgekleed. Ik wierp me comfortabel neer in de sofa, duwde twee kussens achter mijn rug, plaatste het glas water op een klein tafeltje in handbereik, nam een notaboek en een pen op mijn knieën, dacht dat ik alles had, en ik drukte pas dan het nummer van Robert Jacquet op het klavier van mijn numerieke telefoon. Ik hoopte half dat hij niet zou opnemen!

Het duurde vijf ringtonen tot Robert aan de telefoon kwam.

Hij riep, 'dag! Dit is Robert Jacquet. Hallo!'

'Dit is Simone Ash die spreekt, uw Schepen,' antwoordde ik, ook roepend in de telefoon. Ik had een schorre stem en moest mijn keel schrapen. 'Kunt u gedurende enkele ogenblikken aan de telefoon blijven?'

'Natuurlijk kan ik dat,' gaf Robert snel terug.

Zijn tong leek me een beetje dik. Ik vermoedde dat hij zoals ik lang geslapen had, of misschien helemaal niet. Had hij aan de alcohol gezeten?

'Hoe gaat het met u?' probeerde ik dokterachtig.

Ik hoorde hem grinniken. 'U telefoneert voorzeker over wat er gisteravond gebeurd is, of niet?' raadde hij correct.

'Dat doe ik inderdaad!'

'Voelt u met me mee, Miss Simone Ash?'

In 's hemelsnaam! Mannen! Ik snoof hard! Mannen trekken altijd de volledige complexe situaties naar hun eigen persoon toe. Mannen zijn zulke egocentrische creaturen!

'Dat weet ik nog niet,' antwoordde ik. 'Ik zou moeten weten in welke toestand u zich bevindt, medisch gesproken.'

'Medisch gesproken voel ik me piekfijn, en psychologisch ook. Dank u voor de belangstelling. Wat kan ik voor u doen?'

Goed! Hij was naar de zakelijke manier van praten overgeschakeld. Dat kon ik ook doen. Hij had gelijk. Hij kon een paar uppercuts aan. Waarom had ik me zorgen gemaakt?

Ik zei, 'ik zou u willen praten over wat er gebeurd is. Het kan nogal wat vroeg klinken om dat nu al te doen. Ik kreeg echter heel opgewonden oproepen van leden van de Liberale Partij die aan het rekenen zijn op alle soorten van vreemde ontwikkelingen. Ze maken zich zorgen. Ze zouden de opportuniteiten willen uitbuiten, natuurlijk, en de bedreigingen schatten. Ik zou in uw eigen bewoordingen uw persoonlijke analyse, mening en vooruitzichten willen horen, tenminste, voor zover u bekwaam bent en bereid om die thans rustig met mij te delen. Misschien is het nog te vroeg om dit alles met een prefecte vreemde te bepraten,. Als u denkt dat u zich er bekwaam toe voelt, dan zou ik wel een gesprek met u willen hebben, echter niet over de telefoon. Kunnen we elkaar ontmoeten in verband daarmee?'

Hij ontweek, 'ben ik een perfecte vreemde voor u?'

Ik zuchtte, 'neen, neen, natuurlijk niet, Robert, dat was bij manier van spreken. Dat weet je toch! Kunnen we praten? In je bureau misschien?'

'Nietes! Ik toon vandaag mijn gezicht niet in de Abdij. Wat als we samen zouden gaan uit eten vanavond?'

Daar moest ik een paar seconden over nadenken en slikken en wat water drinken. Hij had me al ooit eens uitgenodigd en ik had geweigerd. Hij had me toen te erg verrast. Hij was slim! Hij trok me nu nader! Als ik nu aanvaardde, dan zou mijn moederrol naar voor komen. Daar speculeerde hij al op.

Ik verklaarde me door veel te snel dan mijn bedoeling was te antwoorden, 'wel ja! Waar?' De stilte veranderde van kamp.

'Op neutraal terrein. Waar zou je heen willen gaan?' vroeg hij.

'Wat denk je van de Vrouwe van het Meer, Robert? Ik kan klaar zijn tegen zeven uur.'

'De Vrouwe van het Meer, Miss Ash? De plaats waar we het meest zullen opgemerkt worden als we samen uit gaan? Geloof me, een uur later zal de ene helft van Robois denken dat ik overstap naar de Liberale Partij en de andere helft zal in de roddels vertellen dat we minnaars zijn. Ik kan me nog een heleboel meer combinaties van die twee indenken!'

Hij werd nu toch wat sarcastisch. Ik dacht nog een fractie van een seconde na. Mijn antwoord hierop was cruciaal.

Ik zei, ‘wel, de ene helft kan me niet schelen, en eerlijk gezegd, ik zou niet protesteren tegen de andere!’

Daar, laat hem dat nu maar eens nemen! De teerlingen waren geworpen! Ik vroeg me nu af, vingers gekruist, hoe hij daarop zou reageren!

Ik hoorde een lange, dodelijke stilte aan de andere kant van de lijn, als er toch nog een lijn was. Ik hield wel van het idee dat er nog een lijn lag die ons verbond. Ik wachtte. Ik begon me zorgen te maken, want het wachten duurde wel heel lang. Was hij in onmacht gevallen? Hij was niet snel, deze Robert.

‘Robert, ben je nog daar? Je bent toch niet flauwgefallen of zoiets?’

‘Nee, dat deed ik niet,’ mompelde hij. ‘Er zijn aspecten aan jou, Simone Ash, die me totaal verbijsteren en in vervoering doen vallen, en waar ik bitter weinig van begrijp. We zouden ons absoluut moeten zien. Je hoeft je geen zorgen over mij te maken. Ik ben geen baby!’

Oh ja, dat was hij wel! Ik houd van baby’s! En daar kwam het dan! Hij begreep mijn gevoelens van heel ver. Ik had weer overdreven!

Hij vervolgde, ‘laat ons wat plezier beleven, dan, en naar de Vrouwe van het Meer gaan, vanavond. Ik zal reserveren. Als de reservering niet lukt, dan bel ik je terug. Zullen we daar afspreken?’

‘Nee, oh neen, neen,’ lachte ik. ‘We zullen een veel meer sensationeel effect bekomen als we daar samen aankomen, arm in arm, Robert Jacquet! Waarom kom je me niet halen in je auto zodat we dit kunnen doen zoals het hoort?’

Ik hoorde opnieuw een onheilspellende stilte.

Dan zei hij, ‘ik zal je een witte camelia meebrengen, Simone Ash.’

‘Doe dat,’ gaf ik terug. ‘Ik zal iets aandoen dat past bij die bloem.’

En ik hing op.

Goede Jezus en Zoete Maria, dacht ik. Meisje, wat heb je nu weer uitgespookt? Welke verwachtingen heb je losgeweekt? Je springt van het ene bed in het andere. Waarom heb je niet gedaan zoals je bedoeling was?

Ik had me moeten vervloeken! Ik dacht echter al alleen nog aan welk kleed ik voor de avond zou moeten kiezen, en wat me het meest verontrustte, was dat ik dacht aan in welk kleed hij me het meest zou begeren!

Om vijf vóór zeven die avond hoorde ik een wagen toeteren aan mijn deur. Wie dacht hij wel dat hij was? Een schooljongen van zeventien? Men toetert niet voor een dame! Een halve seconde later echter, klonk mijn deurbel.

Ik ben een dokter in de geneeskunde. Ik ben niet één van die vrouwen die altijd te laat zijn en die een half uur na tijd nog steeds panikeren over hun kleedje. Ik was klaar. Al een hele tijd. Ik liep naar de deur, trok ze energiek open, en daar stond hij.

Hij had iets aan dat op een zwarte smoking leek, compleet met strikje en een lange, beige doos in de hand. Zijn ogen gingen breed open. Dat maakte me meer tevreden dan eender wat hij had kunnen zeggen. Mijn kleed was gebroken wit met roze lijntjes rond mijn lichaam die mijn vormen onderstreepten en omhulden. De rok viel tot ver onder mijn knieën, maar was voldoende kort gesneden om me een jeugdig uitzicht te geven. Het spande om de plaatsen waar mannen altijd eerst naar kijken. Ik wist dat ik mooie, slanke, lange benen had, die mijn trots waren. Ik droeg muiltjes met hoge naaldhakken zoals hij me nog nooit eerder aan de voeten had gezien. Ik had ook mijn kleed lager en lager getrokken tot mijn décolleté uitdagend een paar centimeter lager hing dan ik gewoonlijk me zou hebben toegelaten. Mijn borsten staken hoger en boller. Een wit parelsnoer hing laag rond mijn hals, en ik had ook

parels aan mijn oorringen! Ik was een lang tijd voor de spiegel blijven staan om dat effect te bekomen.

Ik was ook blij dat zijn doos geen witte camelia bevatte, maar een schitterende, licht roze orchidee. Ik kon die langs mijn rechterschouder plaatsen, en dat deed hem glimlachen.

‘Je ziet er prachtig uit, Simone,’ durfde hij.

‘Och God,’ dacht ik, ‘ik heb nog maar eens overdreven. Nu ga ik mijn hele avond er aan moeten wijden om hem op afstand te houden!’

Maar ik was zeer, zeer blij met het effect dat ik op hem gemaakt had. Langzaam, langzaam, voelde ik al mijn vastberadenheid wegwijnen in zijn grijns, en een aangename warmte drong van mijn tenen naar mijn hoofd.

Hij gaf me een arm en ik nam die minzaam, plechtig aan. Ik sloot de deur eerst zorgvuldig met mijn sleutel. Daarna bracht hij me naar zijn wagen en hielp me in, voordat hij aan het stuur ging zitten.

Hij zei in de BMW, ‘het spijt me van dat toeteren toen ik aankwam. De claxon van deze auto is nogal gevoelig. Het is een nieuwe auto. Ik ben er nog niet helemaal aan gewoon.’

Ik constateerde met genoegen dat hij zenuwachtig was.

‘Zo lang je ons maar niet van de weg afrijdt,’ zei ik tot hem. ‘Gaan we werkelijk naar de Vrouwe van het Meer?’

‘Ja. Daar rijden we naartoe,’ antwoordde hij heel gewoon. ‘We worden verwacht. Ik heb een tafel voor twee gereserveerd.’

De Vrouwe van het Meer was een restaurant dat op een eiland lag in het midden van een kunstmatig meer. Het was een twee-sterren restaurant van Besnes, en heel wat welgestelde klanten van zo ver als Brussel en Luik kwamen naar hier omdat de schotels er de beste waren van het land. Het restaurant pronkte ook met een zeer romantische omgeving en sfeer. Je moest je auto aan één kant van het meer parkeren en dan diende een vlak platform om je als ferry over een lengte van water naar het eiland te varen. De ferry bleef met stalen kabels verbonden aan de twee oevers, en een elektrische motor trok de ferry zeer langzaam naar de andere zijde. Ik was hier nog niet geweest. We moesten slechts vijftig meter water over, maar ik voelde me alsof we over een oceaan zeilden en in een feeërieke wereld aan land gingen. ’s Avonds leidde een pad verlicht door elektrische lampen die in de grond verzonken bleven je naar het restaurant dat op een heuvel tussen bomen en struiken stond. Het kader was zo romantisch als ik maar kon dromen. Ik moest lachen met het melodrama van het tafereel wanneer we over de kiezel naar boven gingen. Ik hield de arm van Robert vast, want evenzeer als hij niet gewend was aan zijn nieuwe auto, bleef ik onzeker op de zeer hoge hakken van mijn nieuwe schoenen. Hij maakte me een complimentje met die schoenen. Hij moest dat geleerd hebben uit één of andere Hollywood film, want ik geloofde hem niet bekwaam tot zulke aandacht. Mijn gladde Londense aanbidders zouden mijn schoenen vermeld hebben, niet venten zoals Robert Jacquet! We wandelden langzaam, plechtig, hoofs naar de vroegere villa die aangepast was om gasten te ontvangen. Madame Butterfly ging aan de arm van haar Luitenant Pinkerton! Had ik me niet ooit beloofd deze vent te vergruizelen? Dit was geen schooljongen die met zijn moeder ging, eerder een schoolmeisje dat zich liet leiden door haar eerste minnaar!

Een glimlachende kelner hield de deur open voor ons. Robert liet me vóór hem binnen gaan, omdat de kelner ook de deur naar het restaurant aan het einde van een gang opende. Ik had de indruk dat de kelner Robert kende; geen namen werden gevraagd.

De eetkamer was een ruime zaal, de muren bezet met eiken panelen. Een houtvuur brandde in de open haard. De kamer was discreet verlicht met oranje lampen op elke ronde tafel. Ik zag

een tiental tafels. Een kleine vaas met hel gekleurde bloemen pronkte in het warme licht. Één enkele kaars brandde in een zilveren houder naast de lamp en de bloemen. Op de tafels lagen wit linnen, rode servetten naast blinkende kristallen glazen en gekleurde Bernardin schotels uit Limoges. Verscheidene koppels zaten al aan tafel. Drie tafels hadden gezelschappen van meer dan vier personen! Het was een droomscène!

We veroorzaakten een absolute sensatie toen we langzaam naar onze tafel gebracht werden, naar een tafel bij de open haard met uitzicht op het meer, perfect op ons gemak in deze eerbiedwaardige, iets pedante omgeving. Robert, de gentleman, trok mijn zetel achteruit, liet me zitten, en bewoog de stoel op het juiste ogenblik tegen mijn rug en onder mij. Zulke elegantie had ik niet van hem verwacht! Wanneer Robert ging zitten, knikte hij naar links en naar rechts. Verraste gezichten van mannen en vrouwen knikten terug. Ik herkende enige van die gezichten als mannen van de Rotary Club die Eliane ooit aan me had voorgesteld. Ja, Robois zou gonzen van de geruchten, morgen!

De kelner vroeg, ‘wou u soms eerst een aperitief drinken, Monsieur Jacquet en Madame Ash?’

Waar had die man onze namen vandaan?

‘Kunnen we een fles champagne nemen in plaats van de gewoonlijke cocktails?’ vroeg Robert me, en ik knikte neerbuigend van ja, zonder te tonen hoe opgetogen ik was.

Ja, we hadden borrelende bellen nodig om de kwade gebeurtenissen weg te blazen! De geruchten dat we geen cent gaven voor de tegenslag van Robert zouden Robois morgen door lopen. Hij had er goed aan gedaan om geld en pracht in de ogen van onze goede burgers te strooien op deze avond! De dames die ik zag zouden de roddels verspreiden met de snelheid van de eerste de beste visverkoopster. Niemand zou kunnen beweren dat ze een aangeslagen, vernederde en depressieve Burgemeester deze nacht gezien hadden!

Robert vroeg een fles Pommery Louise. Ik wedde dat hij dat op het Internet opgezocht had vooraleer naar hier te komen. De sommelier knipperde slechts met de ogen in erkenning van een uitstekende keuze. Weg verdween de sommelier, met haast! Hij kwam een tijdje later terug met de ijsemmer in een stand en opende de fles met een zacht poppend geluid aan de tafel, een geluid dat iedereen in de zaal hoorde en naar ons deed kijken. Oh hemeltje! De man schonk plechtig de champagne in een glas alsof hij goud en diamanten uit de hoorn van overvloed goot. Hij vroeg aan Robert om te proeven. Robert deed dat plichtsgetrouw, op de correcte wijze. De sommelier schonk verder twee glazen in alsof hij een koning en koningin bediende, en we deden die glazen klinken.

‘Ken je Pommery champagne?’ probeerde ik hem toch in een val te lokken.

‘Ja, ja,’ kwam snel en achteloos terug. ‘Het is mijn lievelingsmerk. Ik heb de kelders in Rheims bezocht. De kelders zijn versierd met kunstwerken en ze zijn zeer indrukwekkend. Het is nog een kelder die je te voet bezoekt, niet in een toeristentreintje. Ook het domein, het kasteel, de tuin, iets buiten de stad, zijn zeer mooi. Ben je al in Rheims geweest?’

‘Ja, maar kort, en ik heb nog geen wijnkelder bezocht.’

Ik had het deksel op mijn neus gekregen. Eén-nul voor Jacquet. Ik kon er beter mee ophouden.

Ik bemerkte hoe vele ogen elke beweging die we maakten volgden. Hoofden leunden naar elkaar toe. De vrouwen fluisterden naar de mannen. We kregen de menukaart en bestelden een gastronomisch maal van vier gangen. We besloten voor een champagne avondmaal, zodat Robert geen witte en rode wijn moest kiezen. Een champagne souper! We bleven in alle

aspecten de sensatie van de avond in de Vrouwe van het Meer. De kelners renden om ons te bedienen alsof we de Lotto miljoenen gewonnen hadden.

We praatten over onschuldige dingen tot na de hors-d'oeuvre.

Terwijl we nog even wachtten op onze hoofdschotel en in stilte wegdreven, vroeg Robert plots, 'wel, Miss Ash, schiet nu maar! Je moet me veel vragen willen stellen. Geef me maar nummer één!'

'Fijn,' begroette ik de uitdaging. 'Monsieur Jacquet, hoe voelt u zich nadat u buiten geschopt werd als kandidaat Burgemeester door het Bureau van Gemeentebelangen?'

De mond van Robert zakte een beetje lager aan de beide zijden. Misschien was ik te plots en te ruw geweest. Ik wou eerst weten wat hij aan kon.

'Ik zal kandidaat Burgemeester blijven als ik op de verkiezingslijst van Gemeentebelangen blijf. De kandidaat met de meeste stemmen op die lijst zal de volgende Burgemeester worden. De kiezer beslist over wie Burgemeester wordt, niet het Bureau van Gemeentebelangen. Tevens moet natuurlijk de lijst Gemeentebelangen de meeste stemmen van alle lijsten behalen, en moet de groep deel uitmaken van de meerderheidscoalitie. Ik zal echter slechts op de lijst Gemeentebelangen blijven als ik er redelijk van overtuigd kan blijven de hoogste score te halen.'

Dat was helder zoals het kristal op de tafel. Hij had alles al goed uitgekiend.

'Je bent eenmaal bedrogen geworden. Je kunt tweemaal bedrogen worden.'

'De kandidaten moeten bij ons een contract ondertekenen. Ik zal me er van verzekeren dat iedereen ondertekent voordat ik teken. Een contract kan naar de Rechtbank gebracht worden. Als een contract niet geëerd wordt, kunnen de schadevergoedingen hoog oplopen. Ik zal goede advocaten te werk stellen.'

'Je spreekt van redelijk overtuigd te zijn dat je gaat winnen. Wat betekenen die woorden?'

'Ze betekenen dat ik een echte neiging moet voelen in de bevolking van Robois om me opnieuw te willen verkiezen als hun Burgemeester.'

'Dat is een niet erg mathematisch exacte notie,' merkte ik op.

'Dat is het inderdaad niet, maar ze zal moeten volstaan. Als ik faal, dan zal ik dat uitsluitend aan me zelf moeten verwijten, aan mijn eigen oordeel.'

'Hoe komt het dat je niet op de hoogte was van wat er in je eigen achtertuin, in je eigen politieke groepering, gaande was?'

'Dat is een zeer goede vraag. Ik heb me die ook al gesteld, tot vervelens toe. Ik heb een paar onderzoeken gedaan, enkele telefoontjes gegeven aan een aantal vrienden, deze namiddag. Het schijnt dat ik niet de enige was die verrast en bedot werd. Slechts vijf personen van de zogezegde Verenigde Democratische Partij van Robois verzamelden zich in alle stilte vóór onze meeting van gisteravond. Die waren allen vroegere militanten van de harde kern van de VDP. In feite bestond de VDP niet meer in Robois, toch niet formeel meer. De vijf installeerden opnieuw een Partijbureau, waarin slechts zij zetelden. Ze verkozen onder hun vijven een Voorzitter, een Secretaris en een Bureau van drie, onder wie hun kandidaat Burgemeester. Daarna deden ze dat Bureau officieel erkennen door de Federale instanties van de nationale VDP te Brussel. Dat ging allemaal lekker en stil omdat Yves Govin Politiek Ondersecretaris is van de VDP in het hoofkwartier van de VDP te Brussel. Ze hielden geen Algemene Vergadering of iets wat er op lijkt, omdat ze geen leden hebben. Dan schreven ze een manifest om de eerste plaats op te eisen op de lijst Gemeentebelangen. Ze haalden ook Nadine Dumortier naar beneden, wilden het concept veranderd zien volgens hetwelk de personen met de meeste stemmen een plaats in het College konden bekomen, wat hen niet lukte. Ze wilden ook dat we instemden met het Aeolfast project. Govin dreigde er dan nog mee de toevoer van subsidies van de Regio te stoppen via de invloed van de VDP. Het

manifest werd voorgelezen met enige plechtige praal, zodat de mensen die zich de vroegere VDP nog herinnerden even verbaasd bleven als de onafhankelijke leden van Gemeentebelangen. Elk vroeger VDP lid nam aan dat een groot aantal VDP leden zich verzameld had, maar dat was ver van de waarheid! De stemming over het VDP manifest werd zo snel en onverwacht geforceerd, dat de vroegere VDP leden aarzelden om anders te stemmen dan de partijdiscipline hen oplegde, zoals ze vele jaren geleden steeds hadden gedaan. Ze meenden ook dat de grote VDP nieuwe informatie over me had gehoord, over mijn verwickelingen in corruptiezaken, wat natuurlijk niet waar was.

Kortom, we vielen allen het slachtoffer van de verrassing en van veronderstellingen, waarvan de meeste zo niet alle volledig onwaar waren. De meerderheid, de grote meerderheid van vroegere VDP leden, beginnen zich nu te realiseren dat we allen samen gedupeerd werden. Ik heb ook al de onafhankelijke leden van Gemeentebelangen samen geroepen. We houden een formele vergadering op de avond van nu twee dagen later. We zijn ook al begonnen de vroegere VDP leden op te bellen, één na één, om hen uit te leggen hoe ze misbruikt werden in hun vertrouwen. De situatie in Gemeentebelangen evolueert minuut per minuut. Natuurlijk probeert ook de nieuwe VDP haar krachten te bundelen en uit te breiden, vooral onder de vroegere meest trouwe leden. Hun wapens zijn de geruchten tegen mij en mijn vrienden.'

'Er is dus een strijd om de macht aan de gang binnen Gemeentebelangen!'

'Zo zou je het inderdaad kunnen stellen. Dat spijt me heel erg. Ik geef veel om een ethisch verantwoorde en deontologische campagne. Deze hetze ben ik echter niet begonnen. Ik kan het ook niet vermijden. Ik kan gewoon opstappen, zeggen dat ik de lijst verlaat. Veel onafhankelijke leden van Gemeentebelangen hebben me echter al hun steun betuigd en ze bezweren me te blijven en te vechten!'

'Je kunt inderdaad de strijd opgeven door Gemeentebelangen en je huidige vrienden in de steek te laten.'

'Elke oppositiepartij van Robois zou niets liever willen! Het zou het opbreken van de Groep Gemeentebelangen betekenen en het einde van de meerderheid die we met Gemeentebelangen bekomen hebben. We willen dat ook niet, toch nog niet in dit stadium.'

'Een nieuw, sterker Gemeentebelangen kan evenveel, zo niet meer stemmen behalen. Ik heb een voorstel voor je. Eliane en ik, wij vragen je formeel om de vorming van een nieuw soort Gemeentebelangen te overwegen met de Liberale Partij als kern.'

Robert was weer verbaasd. We begonnen aan onze hoofdschotel, de kreeft. We kregen daarvoor een grote voorschoot aangemeten, wat ons beiden deed glimlachen. Robert plaatste zijn vork en mes neer. Hij nam een stuk kreeft en draaide er aan tot de harde schaal brak.

Robert diende me redelijk snel van antwoord, zodat ik begreep dat hij aan het scenario dat ik hem presenteerde ook al had gedacht.

'Zouden jullie, Liberalen, jullie echt willen verbinden met iemand die verdacht wordt van fraude, corruptie en extreem rechtse sympathieën?'

'Je wordt beschuldigd van niets, en je blijft de Burgemeester. Slechts geruchten doen de ronde, waarvan we weten dat ze leugens en verdachtmakingen zonder grond zijn. Je afvalligheid naar ons toe zal een teken zijn dat redelijke en eerbiedwaardige mensen van Robois, een hele politieke formatie, in je onschuld gelooft en je vrij van enig kwaad opzet weet. Dat zal zonder twijfel je geloofwaardigheid versterken. We zullen dat publiekelijk verklaren en uitleggen wat er gebeurde binnen Gemeentebelangen, Govin aan de kaak stellen.'

'Dat zou een mooie steun betekenen. Het nieuwe Gemeentebelangen zou dan nog steeds door een politieke partij beheerst worden die regionaal en federaal sterk georganiseerd is, en die

ons zal zeggen wat we moeten doen en laten. Wij, de onafhankelijken van Gemeentebelangen, zoeken net het tegenovergestelde. De personen van Robois die geen lid zijn van enige politieke partij zullen geen alliantie willen aangaan met een partij die op federaal vlak zo sterk georganiseerd is, een partij zoals de Liberalen. Het is een goed idee, goed vooral voor de Liberale Partij, maar het zou gewoon niet werkbaar zijn voor ons.'

'De huidige Gemeentebelangen worden gecontroleerd door de federaal georganiseerde VDP Partij. Dat is hetzelfde!'

'Wel, daar heb je natuurlijk gelijk in, dat geef ik toe. Maar of het huidige Gemeentebelangen werkelijk gecontroleerd wordt en blijft door de VDP moet nog bewezen worden. Op dit ogenblik geloof ik vast dat de richting nog kan omgedraaid worden. Het water loopt thans niet meer naar de oceaan, zie je, het water loopt bergop, en dat kan niet duren!'

'Je verworpt dus ons voorstel?'

'Ik beloof je het in mijn achterhoofd te houden, en ik dank je er voor. Maar ik denk dat ik vandaag nog vele opties open heb staan. Ik kan de controle over Gemeentebelangen voor de onafhankelijken terugwinnen, zelfs met de steun van vroegere VDP leden. Ik kan ook nog mijn eigen, nieuwe Gemeentebelangen oprichten, en ik kan ook gewoon jouw lijst van de Liberale Partij vervoegen, als jullie daartoe bereid zijn. Ik meen dat de laatste optie ook impliciet in je voorstel ligt, maar er zullen voorwaarden aan hangen.'

'Dat is waar. Over voorwaarden kunnen we praten. We zouden niets liever vragen dan je op onze lijst te verwelkomen. Misschien stellen we je wel voor om die lijst te leiden!'

'Je hebt me al een tijdje geleden gezegd dat Collado Robois wil verlaten. Collado vertelde me zelf ook nadien dat ze de Liberalen niet nog veel langer wil leiden. Ben jij de Prinses van de Koningin?'

Ik moest op mijn beurt met de ogen knipperen. Hoe wist hij dat? Collado leidde eigenlijk al vandaag de Liberalen niet meer. Hoe dicht stond Robert tot Eliane? Hadden die twee een relatie die de grenzen tussen de twee partijen overschreed?

Ik antwoordde een beetje getuchtigd, uit het veld geslagen, 'misschien, maar niets is definitief bepaald tot dusver. De leider van onze verkiezingslijst is nog niet vastgelegd.'

'Zou je de eerste plaats op de lijst voor mij opgeven?'

'Als ik dacht dat zo de ganse lijst zou kunnen winnen, zonder twijfel!'

Ik had een heel ander scenario in mijn hoofd, maar dat kon ik hem nu niet openbaren. Ik wou de partij samen met hem beheren en leiden, vanuit hetzelfde huis. Was hij daar klaar voor? Ik verbaasde me zelf met dat besef, maar het stond al rotsvast ingeprent in mijn brein. Ik kreeg het plots heel erg warm. Ik moest heel erg rood worden, zo rood als de kreeft die in het midden van de tafel op de mooie schotel lag. Mijn keel werd droog. Gelukkig kon Robert onmogelijk gissen waar ik aan dacht. Ik wou een familie met hem! Hij had me gevangen en gekookt zoals die kreeft, maar de kreeft zou het hem moeten zeggen. Niet ik!

We voeren weer naar een stilte die enige ogenblikken duurde, de tijd om onze kreeft en de Thermidor saus te beëindigen, wat een heel andere betekenis kreeg voor mij zodat ik met heel andere ogen naar de kreeft keek, en eveneens naar de opborrelende bellen in onze champagne. Daarna wachtten we op ons dessert, beiden verzonken in gedachten.

'Zo,' brak Robert de stilte, 'we zouden vanavond niet slechts over politiek moeten praten.

Wat doe je eigenlijk? Houd je ervan te wonen in Robois?'

'Ik houd van de omgeving van Trioteignes,' antwoordde ik. 'Ik begon te joggen in de bossen. Wil je me soms één dezer dagen vergezellen?'

'Dat zou ik wel graag willen,' antwoordde Robert, 'ik kan de oefening goed gebruiken. In de weekeindes heb ik echter Rose. Ze is geen goede loopster, vrees ik. Maar ik kan Samia wel vragen een oogje op haar te houden.'

Hij moest Rose vermelden. Dat was logisch. Rose deerde me niet echt. Ik had veel gehandicapte kinderen in de hospitalen gezien en behandeld. Dacht hij misschien dat ik geen empathie kon opbrengen voor gehandicapte personen? Ze schrikten me niet af, niet zoals ze vele andere vrouwen zouden doen terugdeinzen. Ik vond Rose zelfs beminnelijk, geen last. Er zouden moeilijkheden met haar komen, dat wist ik, maar als dokter was ik daar op voorbereid.

Ik kwam terug naar de politiek. Dat onderwerp was voor mij nog niet afgehandeld.

‘Je bent zeer open met me geweest vanavond,’ begon ik. ‘Je lijkt niet te vrezen dat we de informatie die je ons geeft zouden kunnen misbruiken. We konden heel negatieve berichten van onze verkiezingscampagne nu richten naar de interne strijd binnen Gemeentebelangen!’ ‘Dat zouden jullie kunnen doen,’ fluisterde Robert. ‘Ik weet niet of dat me zelfs maar zou kunnen schelen. Het enige effect zou zijn dat de bevolking van Robois naar me zou kijken als de beledigde, het onschuldige slachtoffer dat hopeloos probeert terug te slaan, en Govin als de lelijke, slechte wolf. Veel mensen stemmen voor de underdog, weet je! Des te meer stemmen voor mij! Dat is, tenminste, voor zover jullie publicaties blijven overeenstemmen met de waarheid. Ik wil echter geen Calimero zijn. Ik zal niet blijven jammeren bij de kwade dingen die me te beurt vallen. Ik zal terugslaan!’

‘We zullen geen berichten verspreiden waarvan we niet heel zeker zijn dat ze de waarheid zijn,’ verzekerde ik hem, maar bleef op mijn hoede.

We zwegen weer even.

Ik vroeg, ‘waarom ben je eigenlijk in de politiek gestapt? Je hebt dat niet nodig voor het geld. Zocht je macht?’

‘Om te beginnen heb ik niet de politiek opgezocht. Men heeft me gevraagd. Ik zocht niet de macht. Trouwens, zelfs als Burgemeester kun je toch maar heel weinig macht uitoefenen. We worden allen de slaven van meer en meer reglementen. In de partij hang je af van het Partijbureau en van de Algemene Vergadering, en zo voort. Neen, ik denk dat ik eenzaam was. Ik deed het voor de eer, voor de eer om geliefd te kunnen zijn. Ik zocht de genegenheid, de erkenning van mijn medemensen, de voetlichten, de zichtbaarheid. Ik neem aan dat het dat was wat mijn ijdelheid verzadigde. Ik ben me zeer bewust van de macht der ijdelheid, hoor, en ik probeer er niet aan toe te geven.’

‘Wat zijn jouw plannen, in de politiek en in je leven?’ wou Robert weten.

‘Ik zou opnieuw Schepen willen worden. Ik hield veel van de voorbije vijf jaren. We verrichten goed werk. Ik denk echter niet dat ik mijn mandaat zou willen vernieuwen met andere partners. Voor wat betreft mijn privé leven, ik houd van het werk dat ik doe in de kliniek van Brussel, hoewel mijn uren langer en langer worden, te lang stilaan voor mij en voor mijn ambt van Schepen. Ik heb een kleine praktijk in Robois. Ik zal waarschijnlijk in Robois blijven. Ik houd van deze stad, op dit ogenblik. Ik ben ook eigenaar van een cottage in de Cotswolds, in Engeland. Ik verhuur die nu, maar ik kan er naar terugkeren wanneer ik maar wil.’

‘Ik zou hier willen blijven wonen,’ vertelde Robert me terloops. ‘Ik zou wel meer tijd willen nemen om te reizen.’

‘Waar zou je dan naartoe willen reizen? Naar de mooie stranden van de Caraibische eilanden, naar Djerba in Tunesië, naar Bodrum en de steden aan de Turkse, Ionische kust?’

Hij lachte, ‘neen, neen, niet zo ver weg! Ik houd niet van vakanties waarbij ik op mijn buik in het zand lig op een strand. Ik zou in Frankrijk en Duitsland willen reizen, Vaux-le-Vicomte en Versailles bezoeken, de abdijen en kastelen rond Parijs, Chantilly bezoeken en Sens, of de kastelen van de Loire, de streek van de Lot rivier. In Duitsland zou ik Würzburg, Nürnberg en Regensburg willen zien.’

‘Dat is fantastisch! Dat zou ik ook willen doen!’

‘Ik zou je dat met heel veel plezier tonen!’
Op dat voorstel reageerde ik niet.

We bestelden onze koffie.

Een half uur later begonnen de eerste gasten het restaurant te verlaten. Ik was ook moe. Ik zou naar huis moeten terugkeren, want ik moest vroeg opstaan om in Brussel te gaan werken.

Robert vroeg de rekening. Hij betaalde met een kredietkaart. Daarna trok hij met een hand aan zijn stoel en duwde die achteruit.

Vóór hij helemaal recht stond fluisterde ik, ‘nu, dan, ter ere van de inwoners van Robois, zou je me een kus moeten geven om me te danken voor deze fijne avond!’

Hij gaf me een zachte, meeslepende blik, werd rood, knikte en mompelde, ‘natuurlijk, ter ere van de bevolking van Robois.’

Hij stond, kwam achter mijn stoel, hielp me van de tafel. Wanneer ik ook vrij stond, kuste hij me op de wang.

‘Dat was geen echte kus, Robert Jacquet,’ fluisterde ik zacht.

Ik kuste hem op de lippen en bracht een arm rond zijn schouder. Dat was hoe geliefden kusten!

Robert hield de kus gedurende slechts vier seconden aan. Ik telde ze. Dan trok hij zich terug, keek me recht in de ogen aan. Hij presenteerde me echter direct zijn arm. We gingen zo naar de gang om onze mantels te halen. Vele hoofden volgden ons.

We kregen onze mantels. We wandelden in de nacht terug over het verlichte pad naar de ferry. De weg boog zich rond bloemenstruiken. We konden hier niet gezien worden vanuit het restaurant. We stopten als bij wonder op exact hetzelfde ogenblik, omhelsden elkaar, en kusten zonder ophouden. Na lange tijd slechts trok ik me terug, ademloos. Ik zei niets. Robert bracht ons naar de ferry. We werden over het meer getrokken. We wandelden zeer, zeer langzaam, arm in arm, hand op hand, dicht tegen elkaar leunend, naar zijn auto. Hij reed in stilte naar mijn huis in Trioteignes.

Toen Robert de auto stillegde, zei ik, ‘ik nodig je niet naar binnen, Robert. Ik moet werkelijk heel vroeg opstaan, en ik heb nog een inspannende dag morgen. Ik ben een dokter. Ik kan het me niet veroorloven fouten te maken omdat ik moe ben.’

‘Natuurlijk, ik begrijp het,’ was alles wat hij zei.

Hij opende de deur van zijn auto, liet me uitstappen, maar vergezelde me niet tot onder mijn portiek. Dat was goed, verstandig ook, want had hij dat wel gedaan, dan had ik hem recht naar mijn bed getrokken, werk morgen of geen werk morgen.

Hoofdstuk 4. Mei en juni

Stormen over Robois

De dagen na het mijlpaalsouper van Robert Jacquet met Simone Ash werden hectisch en vermoeiend voor de Burgemeester. Hij kon bijna niet weggeraken van zijn telefoon, omdat de intrusieve apparaten elke minuut rinkelden. Robert liet ze daarom ook meestal gewoon hun deuntje spelen. Hij luisterde slechts nadien naar de berichten die achtergelaten werden. Hij beantwoordde de oproepen wanneer hij ze dringend of belangrijk vond. Later sloot hij zijn draagbare telefoon volledig af, want die rinkelde dikwijls direct na zijn vast apparaat, maar niet nadat hij Simone Ash opgebeld had om haar te melden dat hij zijn mobiele communicaties een tijdje afsneed.

De leden van Gemeentebelangen belden hem onophoudend op om hem hun steun te betuigen, en om hem moed te wensen als Burgemeester. Sommige van die oproepen bleven echter aftastend, werden meer gegeven om te horen of Robert vastberaden bleef of aangeslagen was in zijn houding, klaar om het op te geven. Sycofanten en hypocrieten verweten hem zijn losbandig leven. Ze verlieten het zinkend schip, en gaven hem de raad hetzelfde te doen. Een aantal leden van de Verenigde Democratische Partij belden hem op om te zeggen dat ze bedrogen en verrast werden die avond. Anderen vertelden aan vrienden dat ze beschaamd waren en Robert Jacquet niet durfden op te bellen, hoewel ze wisten dat ze hem gekrenkt hadden met de stemming. Ze hadden daar nu spijt van. Ze lieten dat aan Robert weten langs tussenpersonen. Alles leek er op dat er een hartig woordje zou gezegd worden op de volgende Algemene Vergadering van de VDP, doch een dergelijke vergadering was niet meer georganiseerd sinds vele jaren. Robert Jacquet meende ook niet dat Govin, Dewez en de andere paar samenzweerders zulk een meeting binnenkort in Robois zouden houden. Een Algemene Vergadering van de VDP zou niet in de nabije toekomst plaats hebben. Govin had daar te veel angst voor.

Albert Desjardins, de Voorzitter van Gemeentebelangen, belde Robert op om te melden dat hij eerder zijn ontslag zou indienen dan een verkiezingslijst neer te leggen bij de Rechter met Yves Govin op de eerste plaats. Hij weigerde ook Govin uit te roepen tot kandidaat Burgemeester voor Gemeentebelangen. De gebeurtenissen wezen naar een schisma in de Groep Gemeentebelangen.

Robert Jacquet ontving ook beledigingen, anonieme oproepen die hem bevelen zich te schikken naar de nieuwe lijst van kandidaten. Zo niet, dan moest hij de gewelddadige gevolgen van zijn daden dragen. Dat waren duidelijke bedreigingen. Robert had nooit kunnen vermoeden dat er zich zoveel geweld onder de oppervlakte van de goede burgers van zijn stad kon schuil houden. De wreedheid en wrok en jaloersheid waren nu inderdaad tastbaar aanwezig, bevrijd door de controverse met de VDP en met Govin. Robert ontving ook telefoontjes om te eisen dat hij zijn akkoord zou betuigen met het project van de windturbines.

In de namiddag en in de avond liepen er telefonische oproepen binnen om Robert te vragen of het waar was dat hij Gemeentebelangen wou verlaten om over te stappen naar de Liberale Partij. Een anonieme correspondent kraaide dat Robert niet nog veel langer champagne zou kunnen drinken met zijn minnares in de Vrouwe van het Meer.

Jozef Bikri telefoneerde ook. Hij had gehoord dat de Burgemeester een nieuwe vriendin had, een zeer elegante, mooie dame uit Brussel. Bikri lachte zich krom wanneer hij dat aan Robert

vertelde. De vrouw was een doctores, gingen de geruchten, en daarmee wist Jozef ogenblikkelijk wie de bewuste dame was. Hij vertelde dat zelfs het politiekantoor gonsde van de geruchten over de minnaressen van de Burgemeester. Verscheidene personen, vooral journalisten, hadden de Commissaris opgebeld om te polsen naar wat soort aanklachten bij de politie waren neergelegd tegen de Burgemeester. Was de Burgemeester verwickeld in fraude en in zaken van corruptie? Jozef schreeuwde dan gewoonlijk neen, en sloeg de telefoon neer. Meer en meer echter nam hij de tijd om geduldig uit te leggen dat Robert Jacquet in geen enkele zaak zelfs maar genoemd werd, maar dat de Burgemeester zelf overwoog om klacht neer te leggen wegens laster tegen iedereen die zulke berichten verspreidde. Dat koelde al heel wat mannen en vrouwen af in het overdrijven en doorgeven van de geruchten, iets waar de provinciale journalisten, wist Bikri, zich dikwijls aan bezondigden.

Robert Jacquet organiseerde een vergadering van de onafhankelijk gezinde leden van Gemeentebelangen. Slechts de personen die per telefoon door Albert Desjardins of door hem zelf opgebeld werden mochten daaraan deelnemen. Tijdens de vergadering bevestigde Robert dat hij nog niet overwoog om de Groep Gemeentebelangen te verlaten. Hij zou op dit ogenblik zijn eigen groep nog niet stichten. Hij hield het idee wel in beraad. Hij zou ook niet overstappen naar de Liberale Partij. Hij stelde voor om binnen Gemeentebelangen te blijven werken. Hij wou op de geest en gevoelens blijven hameren van de meer partijgerichte, vroegere leden van de Verenigde Democraten, om hen ook duidelijk uit te leggen wat hij wou bewerkstelligen. Dat was om Robois te dienen eerst en vooral, niet de belangen van een federaal hoofdkwartier ergens te Brussel. Met de tijd, misschien na een maand of zo, zou hij vragen dat er een Algemene Vergadering van Gemeentebelangen zou komen. In die samenkomst zou hij wijzigingen vragen aan de stemming die enige avonden geleden in het Bureau gevallen was. Robert vroeg geduld. Hij antwoordde niet op de vraag of hij naar de verkiezingen zou gaan op de laatste plaats van de lijst met de kandidaten.

Sommige van de echte vrienden van Robert in Gemeentebelangen vroegen hem met enige nadruk welke zijn relaties waren met de Liberale Partij, en over zijn verhouding tot Simone Ash. Hij was met Mevrouw Ash in het beste doen gezien. Robert bevestigde gewoon dat hij ieder recht had om met een Schepen de zaken van de gemeente te bepraten, zelfs in een aangename, galante omgeving. Zijn relaties met Simone Ash waren van privé- en van beheersaard. Hij wou slechts commentaar geven over die laatste verhoudingen, die vriendschappelijk bleven, onder collega's.

Robert Jacquet ontmoette Simone Ash de volgende drie weken slechts in het college. Ze gluurden naar elkaar, soms met een schuine glimlach of een grijns. In een vreemde, gemeenschappelijke, stilzwijgende overeenkomst wisselden ze geen woord uit aangaande hun gedrag na het souper in de Vrouwe van het Meer. Ze hadden beiden tijd nodig om die ervaring te absorberen en om na te denken over de gevolgen ervan. Zeker was dat ze de verhouding verder zouden zetten. Na een paar dagen al, wist Robert Jacquet wat hij wou doen. Hij hoopte dat Simone Ash gelijkaardige bedoelingen had. Robert zou Simone in diezelfde mooie maand mei getrouwd hebben, wat ook de gevolgen voor hem en voor haar waren, voor Rose, en voor de politieke partijen en de burgers van Robois. Zo nodig wenste hij iedereen naar de hel, iedereen behalve Rose en Simone. Hij was wild verliefd, beminde waarlijk en echt, met sterke en tedere gevoelens. Zijn vroegere vrouw, de moeder van Rose, had nergens een plaats in die gevoelens. Robert was zich ook zeer bewust van de edelmoedigheid van Simone, die hem mogelijk uit een diepe depressie had gehaald door naar hem toe te komen en hem te kussen. Nu kon hij de wereld aan, hoe lelijk ook die kon zijn, met een lach en een scherts!

De gebeurtenissen in Robois werden nog meer in herrie geworpen. Robois werd overrompeld door een vloed van publiciteit in de campagne ten voordele van de windturbine torens van Aeolfast. Meer dan vroeger werden dikke brochures per post gestuurd naar de burgers, en nieuwe artikels verschenen om de haverklap in de lokale en in de nationale pers die het meest gelezen werd in Robois. De artikels bespraken de voordelen van de opwekking van elektriciteit door gebruik van de natuurlijke kracht van de wind. De journalisten applausseerden met lof de technologische vooruitgang van het Aeolfast project te Robois. Robert begon zich af te vragen wat er moest gebeuren bij windstilte, wanneer de windmolens stil lagen. Dan moest toch de volledig te verbruiken energie geleverd worden door klassieke centrales. Hoeveel duurder zou de elektriciteit worden wanneer voor tweemaal de nodige capaciteit elektrische generatoren moesten gebouwd worden? Was iedereen bereid die kost te betalen? Waren alle elektriciteitsnetten van Europa al zodanig verbonden dat een windstilte in één land kon opgevangen worden door de elektriciteit gegenereerd in andere landen? Als er windstilte was in Wallonië, hoe uitgebreid bleef die interconnectie dan in Europa?

Aeolfast organiseerde ook nieuwe voorstellingen om het project nogmaals uit te leggen. Technologische experts kwamen naar Robois om in details maar in eenvoudige termen uit te leggen hoe de elektrische generatoren werkten met de kracht van de wind, en hoe ecologisch briljant die machines waren, vergeleken bij de bevuilende klassieke krachtcentrales. Die presentaties werden heel slim naar welbepaalde toehoorders en met aangepaste inhoud gericht.

De presentaties ten behoeve van de militanten van de Ecologische Partij van Robois toonden de voordelen van de windenergie in prachtige slide shows met epische beelden van wondermooie molens, gefotografeerd tegen heldere, blauwe hemels.

De voorstellingen voor de boeren bespraken de financiële voordelen van een toren in het midden van een weide. De nadelen werden wel vermeld, maar afgedaan in de vorm van droge statistieken. Positieve getuigenissen betreffende gelijkaardige projecten in Duitsland en Frankrijk werden opgehemeld.

De presentaties gericht naar de intellectuele klassen van dokters, notarissen, bedrijfsleiders, leden van de dienstenverenigingen van Robois, benadrukten de wetenschappelijke rechtvaardigingen van het project, de mechanische vooruitstrevendheid, de schoonheid van de slanke torens in het landschap van de industriezones, en de totale hoeveelheden van groene elektriciteit die onze industrie wegens de Europese afspraken nodig had.

Die intensieve campagne duurde de ganse maand mei in een uitbarsting van enthousiaste vitaliteit. De voorstellingen werden gevolgd door drinks met snacks, waar de vertegenwoordigers van Aeolfast verder het gemoed van de aanwezigen in een aangename sfeer, in één-tot-één gesprekken, bewerkten. Dure champagnewijn werd uitgeschonken aan de betere klassen. Vele mannen en vrouwen waren opgetogen over de vriendelijke overredingen uitgeoefend door de directeurs van Aeolfast die mannen van de wereld bleken te zijn, gecultiveerde personen die de namen van politici en invloedrijke personen uit de mouw konden schudden alsof ze zeer familiair met hen bleven. Die gesofistikeerde leiders konden het met Robois niet slecht menen!

Robert Jacquet werd toen meer dan eens aangesproken in de straat door mensen die hem, ondanks enige schaduwzijden wanneer het de landschappen betrof, in kleuren en geuren uitlegden hoe interessant ze het Aeolfast project voor het gemene goed van Robois vonden. De meeste van die personen woonden in de stadsomgeving van het centrum van Bas-Robois en Haut-Robois, constateerde Robert echter. Hij voelde nog steeds veel aarzeling en terughoudendheid tegen het project in de dorpen.

In die tijd ook doorkruiste een vreemde reeks van gebeurtenissen van verschillende aard Robois. Slechts één man leek bekwaam te zijn een algemeen overzicht daarvan te houden, een synthese te vormen, en dat was Commissaris Bikri. De gebeurtenissen schudden de lokale pers niet echt wakker, behalve dan op enkele kleinere artikels zonder foto's na.

In de Boerendorpen en in de zone rond de N11 woonden nog vele boeren die sceptisch bleven over de windtorens die op hun terrein moesten gebouwd worden. Dat bleef zo, ondanks bezoeken die ze kregen ten persoonlijke titel van de directeurs van Aeolfast, en ondanks het geld dat hen voor de torens beloofd werd. De boeren vreesden de gevolgen van de schaduwen geworpen door de zwiepende vleugels en ze vreesden de turbulentie van de draaiende winden die hun graangewassen kon vernietigen. Ze vreesden ook het lawaai en mogelijk eveneens de invloed van de magnetische velden op hun dieren in de weiden onder de torens. Wat zou er gebeuren met hun gras wanneer de reusachtige tractors en vrachtwagens de betonnen basis aanbrachten en de stalen elementen van de torens monteerden? Wat als de koeien schrik kregen en niet meer durfden te grazen onder de stalen gevaarten? Die boeren waren koppige mannen die slechts luisterden naar hun eigen indrukken en meningen, niet naar de beweringen van Directeurs in mooi gesneden, grijze pakken. Ze stelden een gezond scepticisme tegenover de technici van Brussel die hen beweerden dat er geen enkel gevaar was in niets met windturbines.

In de boerderijen van de meest uitgesproken, luide tegenstanders van het windturbines project, werden plots dieren verschrikkelijk verminkt aangetroffen. Koeien werden in de buik gesneden door lange messen, uiers werden afgesneden. Paarden werden op de muil geslagen met houten stokken en achtergelaten in de weiden met gebroken poten. Kippen werden doodgeschoten met jachtgeweren in het holst van de nacht. Omheiningen werden vernield en dieren weggejaagd tot op de plattelandswegen.

Jozef Bikri en zijn agenten werden opgeroepen, soms niet door de boeren zelf maar door burens, om de schade te overzien. De agressies werden meestal verricht tijdens de nacht, wanneer de politiepatrouilles tot een minimum herleid waren. Jozef Bikri voerde die patrouilles wel op, maar het gebied van Robois was immens groot voor zijn kleine politiemacht. Jozef bleef zich ook lange tijd afvragen wat er gebeurde. Hij ondervroeg de boeren, hun burens, vrienden en familie, op zoek naar oude vetes. Hij ondervroeg zogezegde vijanden van de boeren, maar vond niets.

Allengs vormde zich wel een patroon, maar tegen de tijd dat de Commissaris min of meer begreep wat er aan de hand was, stopten de agressies even plots als ze gekomen waren. Tegen die tijd wou geen enkele boer nog over zijn vermoedens met de politie praten. De boerenvrouwen hielden de tanden op elkaar. Bikri voelde dat de boeren heel goed wisten wat er aan de hand was en waarom hun boerderijen geteisterd werden. De wet van de stilte overheerste echter! Dat was echt frustrerend voor de Commissaris, die meende dat er een hechte vertrouwensband bestond tussen hem en zijn burgers.

Enige tijd later werden dan weer buitenverblijven, woonwagens en mobilhomes van een domein rond het kasteel van Les Tignes platgebrand. Veel mensen protesteerden tegen woonwagens in het platteland. Ze wilden geen kampeerterreinen en tenten in de mooie Waalse landschappen. Veel van de mobilhomes werden gemakkelijk omgebouwd tot permanente verblijfplaatsen met een tuintje er rond, en dat was inderdaad zelden een mooi zicht, ook al omdat de mensen die daar in woonden meestal arm waren. Enkele van die mensen verhandelden oud ijzer en versleten autobanden om wat geld te verdienen. Die lelijke rommel hoopte zich op.

Robois had twee kampeerterreinen geduld in haar territorium. De stad had al heel wat mensen kunnen overhalen om te komen wonen in comfortabeler, sociale woningen. Een groot aantal van de mensen die in woonwagens woonden hielden echter aan hun plaats en weigerden te verhuizen ondanks herhaaldelijk aandringen van de gemeente. Ze woonden in een wijk van burelen die net zoals zij dachten over de wereld, en dat werd hun trots.

In de naburige steden ook waren de woonwagens en de mobilhomes het slachtoffer van opgewonden burelen die het zicht van die kampeerterreinen lelijk vonden rond hun villa's en huizen. Het afbranden van woonwagens was een plaag in alle gemeenten rond Robois, maar Robois was daar tot nog toe van gespaard gebleven.

Jozef Bikri en zijn agenten werden nu naar de branden op het gebied van Robois geroepen. Ze konden weinig meer doen dan verslagen te schrijven over de uitgebrande ruïnes. Jozef bleef met vragende ogen staan bij de golf van branden die de kampeerterreinen teisterden, hoewel gedurende jaren voordien de burgers van Robois wel gromden, maar nooit gewelddadig hadden gereageerd.

Bikri schreef dus zijn proces verbalen op en keek meewarig naar de verbrande resten en naar de rook uit de smeulende vuren. De pompiers van Robois probeerden wel de branden te doven, maar een woonwagen die van binnen en buiten doordrenkt was met benzine, brandde op in enkele seconden. De pompiers vonden de zwart geblakerde resten van ontplofte jerrycans die door de vensters naar binnen werden geworpen. Niemand van de mensen die in de omgeving woonden hadden iets anders dan donkere schaduwen in de nacht gezien, en geen enkel geluid gehoord.

Jozef Bikri kreeg niet de minste inlichting uit de personen die hij ondervroeg. Opnieuw begreep hij dat de wet van de stilte aan het werk was. Gelukkig maakten die brandhaarden geen slachtoffers. Het leek er op dat de bandieten die de vlammen aan de woonwagens staken heel goed wisten welke woonwagens tijdelijk zonder inwoners stonden.

Jozef Bikri zond zijn nachtpatrouilles ook uit om rond en in de twee kampeerterreinen van Robois te rijden? De vuren werden echter aangestoken op plaatsen waar toevallig geen politieagenten reden.

Ten slotte plakte Bikri een grote kaart van Robois tegen zijn muur in zijn bureau, een kaart van het Bureau van Toerisme. Hij stak rode spijkertjes op de kaart, één voor elke agressie van die meimaand, niet slechts voor de branden van de woonwagens, maar ook voor de raids op de boerderijen. Hij haalde later de spijkers weg en tekende dikke rode en groene punten. Bikri begreep eerst het patroon niet, tot hij zich de plannen herinnerde van het Aeolfast project met de sites van de windturbine torens. Hij had die plannen in het stadhuis gezien. Hij vroeg Dominique Bussy een kopie van die plannen te maken. Hij plaatste blauwe cirkeltjes op zijn kaart voor de torens. Hij bemerkte zo dat de rode punten en de groene punten allen lagen op de lijn van de blauwe punten van de voorziene windturbines.

De boerderijen kregen windturbines in hun weiden. De boeren die het slachtoffer van vandalisme werden moesten torens op hun landerijen dulden. De kampeerterreinen lagen op de lijn van de torens. De mensen daar protesteerden om de gevaarten met de stalen vleugels op een paar honderd meter van hun woonplaatsen te zien.

De eigenaar van het grootste kampeerterrein was ook de eigenaar van het kasteel van Les Tignes. Die man had ook al bezoek gehad van criminelen die zijn vensters insloegen en zijn boerderij aanvielen. De kasteelheer had een stabiel inkomen van zijn kampeerterrein. Hij wou dat geld niet missen. Hij gaf aan Jozef Bikri toe dat hij de plaats in de toekomst wellicht moest sluiten. Hij hield een kwekerij van ganzen en maakte ganzenlever. Zijn kwekerij was ook al aangevallen. Wanneer Bikri aandrong bij de man om klacht neer te leggen tegen

onbekenden, en vroeg waarom de man wou sluiten, kreeg hij slechts onmogelijke en onbeduidende antwoorden terug.

Jozef Bikri stond hulpeloos naar zijn kaart te kijken, de handen in de heupen. Hij riep zijn agenten zijn bureau in en legde hen uit wat hij vreesde. De mannen en Dominique knikten. Ze gingen akkoord met hun baas. Zijn veronderstellingen waren niet uit de lucht gegrepen. De mannen keken met grimmige gezichten van de Commissaris naar de kaart. Wat de Commissaris vermoedde volgde logisch uit de feiten. Maar ook de agenten wisten niet wat te doen. Bikri kon slechts vermoedens uiten. Hij had geen enkel bewijs, geen getuigenis van enige waarde. De politie wist dat een georganiseerde bende aan het werk was. Al de boerderijen waarin dieren gewond werden, graangewassen vernietigd, en ook de uitgebrande woonwagens, hadden slechts één aspect gemeen. Ze behoorden toe aan mensen die zich verzet hadden tegen het Aeolfast project, sommigen slechts door hun stilzwijgendheid en hun wens om niet gestoord te worden.

Commissaris Bikri besprak een plan met zijn agenten om nog meer intensief 's nachts te patrouilleren langsheen de lijn van de toekomstige constructieplaatsen van de windturbines, maar de misdaden stopten zo abrupt als ze begonnen waren. In feite leek de gewelddadige campagne haar doel bereikt te hebben. De meeste eigenaars van woonwagens verhuisden hun mobilhomes en omgebouwde vrachtwagens naar andere oorden in naburige steden. De eigenaar van het Kasteel Les Tignes sloot zijn kampeerterrein. De boeren boden geen weerstand meer tegen het Aeolfast project. Wanneer Commissaris Bikri probeerde met de boeren te praten, knarsten de mannen hun tanden en ze gromden dat er niets te bepraten viel. Iedereen hield de mond strak gesloten.

De misdaden zouden beschouwd worden als slechts onbeduidende voorvallen door eender welke Commissaris, als daden van weerwraak onder burens en concurrenten. Jozef Bikri bleef geschokt door de wreedheid van de acties in zijn gemeente. Geen boer kon een dier verminken, zelfs niet de dieren van mannen die ze haatten. Bikri bleef diep bedroefd over de golf van geweld die van onder het dunne laagje van burgerlijke elegantie, rust en vrede naar de oppervlakte was getrokken door een bende criminelen van Robois of elders.

Jozef Bikri was geboren in Brussel, in een grote stad, waar misdaad schering en inslag was en achter elke hoek loerde. Hier zag hij tranen in de ogen van de boeren die naar hun gewonde dieren keken. Hij zag de wanhoop in de ogen van de armste mannen en vrouwen die in de woonwagens leefden en die geen geld hadden om het meest eenvoudige bakstenen huis of appartement te huren, en die daardoor niets anders hadden dan in één kamer van hun aluminium of houten wagens te wonen. Die mensen zag Bikri staan bij de as van hun woonsten, bij alles wat ze hadden verloren. De stad Robois kon slechts twee eigenaars van mobilhomes behelpen met sociale woningen. Twee ander families werden voorlopig ondergebracht in goedkope hotels. De boeren kregen niets om de schade te vergoeden van hun verlies aan dieren.

Jozef Bikri scheurde ten einde raad de kaart van zijn muur, rolde ze op en hij reed naar het huis van Robert Jacquet. Hij liep door de deur die steeds open was, schreeuwde in de gang dat hij het was, en ging de woonkamer in. Hij haalde de Val-Saint-Lambert vazen van de tafel, plaatste ze op een buffet, en ontplooidde zijn kaart. Wanneer Robert de kamer binnen kwam, toonde Jozef hem de kaart en hij legde alles uit wat hij wist en vermoedde.

Robert geloofde eerst geen woord van wat Jozef suggereerde. Multinationale bedrijven, conglomeraties van ondernemingen, moderne maatschappijen, waren zeer agressief in hun zaken doen, zeer competitief, maar ze pasten geen geweld toe! Ze vochten niet met wapens,

met afpersing en fysieke bedreigingen. Ze brachten geen wonden toe aan dieren en aan mensen. Natuurlijk was er een massieve publiciteitscampagne gelanceerd door Aeolfast, waarin veel persoon-tot-persoon marketing bij toegepast werd, maar waren ook gewelddadige misdaden gepleegd door Aeolfast? Robert kon, ondanks alle argumenten, niet geloven wat Jozef Bikri hem voorlegde. Als ondernemingen ook fysiek geweld zouden gebruiken, dan zou de Regering dat direct stoppen.

Hoe zouden Regeringen dat dan doen, tenzij door politieacties, riep Jozef uit, en wat indien die bedrijven de politieke klasse tot op grote hoogte in de hand hielden? Ergens aan het einde, ja, zouden de bedrijven wel gestopt worden in het gebruik van geweld, want dat loonde nooit finaal, maar wat in de tussentijd? En wat als het geweld slim stopte? Wat kon onscrupuleuze leiders van de industrie ervan weerhouden een bepaalde graad van geweld te gebruiken? Ze hadden alle middelen! Waren er niet voldoende voorbeelden geschied van wat bedrijven konden aanrichten in andere landen, zoals in Italië of in de Ukraine? Overheerste de Italiaanse maffia niet door angst in grote delen van het land? Wie noemde weer Italië een bezet land, bezet door de maffia?

Natuurlijk, meende Robert Jacquet, was Aeolfast agressief geweest in publiciteit. Waren de extreme daden waarvan Jozef sprak echter werkelijk uitgeoefend op mensen die tegenstanders waren van het project? Ongelooflijk! Robert meende dat de verbeelding van Jozef op hol geslagen was. Bedrijven gebruikten dergelijke extreme middelen niet, nergens in België! Robert vroeg aan Jozef om andere redenen te zoeken en te overwegen, misschien naar meerdere, verschillende oorzaken te tasten, naar lokale vetes. Jozef drong aan. Bikri wees naar de rode punten, naar de groene punten waar de misdaden gepleegd werden, en naar de blauwe punten waar de windturbine torens moesten komen. Nog steeds vroeg Robert aan Jozef om zijn theorie te herzien. Ja, de punten dekten dezelfde zone, maar welk bewijs buiten cirkeltjes op een kaart had Jozef, en de puntjes konden het resultaat van het toeval zijn.

‘Het is gewoonweg onmogelijk,’ gromde Robert radeloos, ‘toch niet in Robois! Je hebt teveel detectiveverhalen gelezen!’

Robert zag Jozef huiveren en ineenkrimpen bij die bewering. Hij herinnerde zich dat hij zijn vriend altijd als een intelligente en eerlijke man aanzien had. Hij wou de gevoelens van Jozef ook niet kwetsen. Hij keek terug naar de kaart.

Robert gaf dan toe dat de bewijzen of sterke aanduidingen vóór hem op de tafel lagen. Misschien was hij bezig zichzelf te zeer ervan te overtuigen dat dergelijke daden onmogelijk waren. Wat als de vermoedens van Bikri de juiste waren? Robert bleef naar de kaart kijken, en hij dacht na.

‘We moeten een of andere soort van tastbare bewijzen hebben,’ zei hij nadien zwakjes.

‘Dat weet ik ook,’ antwoordde een zeer gefrustreerde Jozef Bikri. ‘Bewijzen is juist wat ik niet heb. Wat voor bewijzen kan ik aanbrengen tegen een goed georganiseerde bende? Wij, de politie, zijn met te weinig agenten om overal tegelijkertijd te kunnen zijn. Wij weten niet wie die criminelen zijn, maar zij kennen ons zeer goed! We hebben slechts een paar geanalyseerde voertuigen. De andere politiewagens hebben in grote letters Politie langs beide zijden op hun getekend. Ze zijn bespoten met de karakteristieke kleuren van de politie, in blauw en wit, zodat ze van ver al opgemerkt worden. De bandieten kunnen ons gemakkelijk volgen, terwijl wij zelfs niet weten wie ze zijn. We zouden niet weten waar te moeten zoeken. Als we ergens patrouilles in hinderlaag leggen, kunnen zij eender waar, steeds elders toeslaan. We vinden niets anders dan de gewonde dieren, beschadigde stallen en de verkoolde resten van uitgebrande woonwagens waarin geen sporen achtergelaten werden. Daar komt nog bij dat ze nu plots gestopt zijn met hun daden. Ik vermoed dat ze hun objectieven gehaald hebben, wat betekent dat die zeer professioneel gedefinieerd werden. Als we met de mensen

van Robois praten, blijven de monden toe. De mensen hebben de les gauw begrepen! Zij hebben geen zware bewijzen nodig zoals wij! Het is allemaal zo frustrerend!’

‘Bedrijven kunnen deze misdaden bevolen hebben,’ hernam Robert, ‘maar echte mannen van vlees en bloed hebben de woonwagens en de boerderijen aangevallen. Wat soort van mensen kan nu zo iets doen?’

‘Daar heb ik ook geen idee van! Misdadigers in elk geval. Ik weet slechts één ding: die venten zijn geen mensen van Robois. Er zijn in Robois geen personen die zo hardvochtig, gewelddadig en meedogenloos zijn om dergelijke misdaden te plegen. Zelfs onze beenhouwers zouden zoiets niet aandoen aan de dieren! De snelweg ligt dichtbij. Grote steden liggen op minder dan een uur rijden van Robois. Met snelle wagens en een minimum aan werktuigen kunnen bendes die daden in *hit-and-run* operaties verrichten. Het is allemaal zeer aannemelijk en doenbaar. Ze komen de snelweg af in een gewone auto, rijden naar een hangar of een hut, nemen daar wat ze nodig hebben voor een raid, veranderen van kleren, nemen daar zelfs een zware wagen met vier-wiel aandrijving. Nadien dumpen ze de werktuigen weer in hun schuilplaats, ook hun wagen, en klaar is kees. Als de politie hen ooit op de snelweg of op de N11 tegen houdt, dan hebben ze niets in hun auto dat op een agressie kan wijzen, geen modder op hun banden, niets! Het is zelfs niet nodig dat steeds dezelfde mannen in die auto’s zitten. De operaties kunnen gepland zijn tientallen kilometer van Robois verwijderd, gepland op kaarten van de omgeving. Zelfs een kind kan hedendaags beelden vinden van de huizen van de omgeving op het Internet!

In elk geval steekt er één en hetzelfde brein achter de aanvallen. Ik geloof dat het steeds dezelfde mannen zijn die de daden plegen. De raids kwamen op willekeurige tijden en plaatsen, nu eens in het noorden, dan in het zuiden, dan ergens daar tussenin, maar de bende elimineert systematisch de weerstand tegen het Aeolfast project door geweld en afpersing. Zelfs de Georgis Zaak past in dat patroon! De misdaden blijven relatief beperkt, niet voldoende om de aandacht te trekken van de grotere nieuwsbladen. Hier zijn professionelen van de misdaad aan het werk. Ik ruik dat!’

Robert Jacquet bleef wel sceptisch naar de kaart staren, maar hij sprak zijn vriend niet meer tegen. Robert en Jozef konden aan niets denken om de bandieten te achterhalen, om de mannen die zoveel geweld in Robois veroorzaakten op heterdaad te betrappen.

In die tijd ook werd het verslag van de eerste federale adviescommissie voor het Aeolfast project naar Robois gezonden. De commissie vond het windturbine project aanvaardbaar en het verwierp de bezwaren opgeworpen door de Burgemeester en het Schepencollege als onvoldoende om de installaties tegen te houden. Ook de brieven en de bezwaren geopperd door het Burgercomité waren niet sterk genoeg om het Aeolfast project in tegenstrijd met de wetten en reglementen van de Waalse Regio te beschouwen. Het project was economisch doenbaar en zelfs wenselijk.

De Federale Regering had problemen met de productie van koolstofdioxide in het land. Projecten zoals dat van Aeolfast konden de cijfers die de Waalse Regio moest voorstellen aan de administratie van de Europese Gemeenschap beduidend verbeteren.

Robert Jacquet had eens te meer een veldslag verloren.

Aeolus. Robert Jacquet

Na drie weken en evenveel zittingen van het Schepencollege, waarin we de zaken van de gemeente bespraken en waarin we beslisten over maatregelen om de problemen van de ouderen en de jongsten wat te verlichten, bleven Simone Ash en ik elkaar nog steeds met blikken en zeer zeldzame woorden naar onze ware gevoelens aftasten. Veel meer dan dat deden we niet. Ik deelde aan het College mijn vermoedens mede betreffende de wandaden gepleegd in Robois, maar legde uit dat de Commissaris en ik naar harde bewijzen zochten. Ik dacht niet dat iemand me geloofde.

Op een avond niet lang daarna, telefoneerde Simone me plots. Ze vroeg me of ik vrij was en of ze me kon uitnodigen op een souper de volgende avond. Ik was opgetogen met haar oproep, want ik bleef er op uit om onze relatie uit te diepen en te verbeteren. Ik had haar niet willen bruuskeren, me niet willen opdringen, zodat ik heel geduldig wachtte tot ze klaar was om openhartig te spreken en onze verhouding een stap verder te brengen. Wat had ik gedaan als ze me nooit had opgebeld? Ik vroeg haar als grap of ze me uitnodigde naar de Vrouwe van het Meer. Ze bleef zeer koud en kalm en reageerde zelfs niet op die referentie. Ze zei me dat neen, we zouden niet gaan souperen in de Vrouwe van het Meer, en ook niet bij haar thuis. Ik moest me normaal kleden, niet in smoking, wel in kostuum. Zij zou me komen halen in haar auto om acht uur 's avonds. Zij zou mij dus ergens naartoe rijden ditmaal, en waar we naartoe zouden gaan moest een verrassing blijven. Ik was verrassingen gewend geraakt die maand, dus vroeg ik niet verder. Ik was een idioot, maar samen zijn met Simone Ash een hele avond lang, was al voldoende beloning. Die vrouw wist hoe ze al mijn achterdocht en goede resoluties tot glibberige confituur in een oogwenk kon omtoveren.

De volgende dag was een donderdag. Ik kleepte me in een deftig, niet heel chic bruin kostuum met passende vest en broek, een lichtblauw hemd maar zonder das, en ik wachtte om zeven uur dertig al angstvallig en zenuwachtig op Miss Simone Ash. Ze was een beetje te laat, maar niet heel veel, net genoeg om te laten voelen dat ze een vrouw was. Ik hoorde haar tot aan mijn deur rijden. Ik sprong niet op tot ze aanbelde. Ik opende, zei hallo. Ze gaf me een hand, maar kuste me zelfs niet op de wang. Ze zag er ook gespannen en zenuwachtig uit, nog meer dan ik.

Ze inspecteerde me boven tot onder en zei, 'ik zou liever hebben dat je een das aandeed. Excuseer me, maar een discrete, gewone das zal volstaan, geen harde kleuren. Waar ik je naartoe breng, voor een eerste bezoek, geven de mensen toch de voorkeur aan een beetje waardigheid.'

Dat soort zinnen giet een emmer koud water over een vent! Ik deed gedwee zoals ze vroeg. Ik nodigde Simone uit om plaats te nemen in een zetel in mijn woonkamer, ging terug naar mijn slaapkamer en zocht in de kamer ernaast naar een zijden, baksteenrode das in een lichte maar niet te agressieve tint, en stelde me opnieuw voor aan Miss Simone Ash ter aanvaarding van waardigheid. Ze knikte goedkeurend. Ze presenteerde me nog steeds niet haar wang voor een kus. Hardvochtig was Miss Ash die avond! Ze had me volledig afgekoeld met haar formaliteiten, zodat ik al meer verwachtte dat ze me weer zou ontslaan, eerder dan me haar open, vochtige lippen te geven.

Ik volgde haar naar de wagen en probeerde, 'waar breng je me naartoe als ik mag vragen?' 'Vrienden hebben ons uitgenodigd,' antwoordde ze. 'Je zult wel zien!'

Simone was niet bereid om meer los te laten. Ik had bij mijn zakenrelaties geleerd te zwijgen wanneer dat nodig was, dus vroeg ik thans ook niet verder. Ik hoopte op een prettig,

aangenaam souper met twee, bij haar thuis. Zou ik nu veel minder dan dat krijgen? Ik verwachtte niets meer, nu. Ik zou nooit een snars begrijpen van vrouwen!

Simone reed zeer snel. Misschien was ze laat op haar afspraak. Ze bleef zeer gespannen. Ze wou geen conversatie in de auto. We reden in de richting van het dorp Trioteignes. Ik dacht dat we toch naar haar huis zouden rijden, maar ze reed er aan voorbij, over nauwe wegen in de bossen, tot we in de vallende duisternis aankwamen in het eigenlijke dorp. Ze reed door de massieve ijzeren poort van het Kasteel Trioteignes, en dan de met beuken afgezette laan op die in het domein leidde. Pas daar verminderde ze haar snelheid fel. Ik kende geen restaurant daar! Ze bracht ons naar het Kasteel Trioteignes!

Trioteignes was een zeer oud, middeleeuws kasteel opgericht in grijze stenen. Simone stopte haar auto bij de brug over de diepe gracht die rond het kasteel liep. De brug gaf uit op het poorthuis.

Het Kasteel van Trioteignes bleef erg mysterieus voor me. Het was één van de laatste, echte, authentieke middeleeuwse vlakgebouwen van België, vele eeuwen oud, herinnerde ik me, maar goed gerestaureerd. Het kasteel werd helemaal omgeven door zeer hoge, zeer dikke gekanteelde stenen muren, beschermd door zes stoere, ronde hoektorens.

Dit was de eerste maal dat ik binnen in het domein van het Kasteel Trioteignes stapte. Het gebouw was enorm groot, een reusachtige massa van grote, gehouwen stenen die zeer dikke en hoge muren vormden. De muren eindigden in zware, gedrongen torens die bedekt waren met donkere, conische grijze daken van leisteen. De gracht rond het kasteel was nu, vroeg in het seizoen al, overgroeid met struiken waarvan sommige in bloei stonden. Slechts een heel klein beetje brak water vloeide of stond in het lage midden. Ik waagde het van de brug af naar beneden te kijken, maar Simone riep me terug.

Het poorthuis van Trioteignes stond op elke foto van het kasteel die ik ooit in boeken en tijdschriften had gezien. Het bestond uit vier reusachtige, massieve en ronde torens die bovenaan onderling verbonden waren door een stenen gang. Aan de twee zijden stonden tussen de ingangstorens hoge stenen muren. Hoog daar boven zag ik weer gekanteelde muren en een platform van steen dat boven ons hing. Het kasteel was oorspronkelijk een versterkt fort van de vlakte, gebouwd te midden van moerassen. De moerassen waren al lang uitgedroogd natuurlijk, maar het kasteel had veel overgehouden van zijn middeleeuwse wreedheid en bood een uitdagend zicht aan de bezoeker.

We gingen snel over de brug. Simone nam mijn arm niet. Ze haastte zich vóór me uit. Ik merkte op dat ze heel wat meer zenuwachtiger deed dan ik in haar voor mogelijk had gedacht. Ik verlangde naar een vriendelijk, hartelijk, lief woord uit haar mond, maar dat zou moeten wachten, want ze draaide zich niet om. Ik volgde haar zoals een hondje.

Aan het einde van de vier torens, tussen de twee laatste torens die in de muren van het kasteel verwerkt waren, stond een zeer grote eiken poort, waarvan de panelen gesloten waren. In die poort was echter een kleine deur uitgesneden en verwerkt, die open stond, en door die deur stapten we een met straatkeien bedekte binnenplaats in. Het zou me niet verbaasd hebben om een paar vampiers vanuit de lugubere torens te zien vliegen. Niets van dat gebeurde. De binnenplaats lag in onheilspellende stilte. Het was donker in het kasteel. We werden wel verwacht, want al de lichten op de brug, in het poorthuis en ook in deze binnenplaats schenen fel. De lichten waren geen toortsen. Ze waren verblindende, zeer witte, afstandsbediende, moderne kwiklampen. Hoeveel gasten zouden aanwezig zijn in het kasteel voor een macabere vertoning?

Ik keek naar links en naar rechts met grote ogen. Ik was ook nog nooit binnen dit Kasteel Trioteignes geweest! Het kasteel was niet toegankelijk voor het publiek. Ik had slechts foto's gezien van buiten het kasteel. De stadsadministratie van onze dienst Toerisme had al enkele keren in het verleden gevraagd om minstens het park, de tuinen en het woud rond het kasteel open te stellen voor het publiek. Die voorstellen werden telkens beleefd maar beslist geweigerd. De eigenaars van het Kasteel Trioteignes hielden jaloers aan hun afzondering. De eigenaars, de oude familie met dezelfde naam, wilden niet gestoord worden. De familie had ook nooit deelgenomen aan enige festiviteit die door de stad of haar verenigingen georganiseerd werden. Ik had de leden van de familie nog nooit ontmoet en wist niet uit hoeveel leden de familie bestond.

Simone en ik liepen de binnenplaats door. Simone liep echt; ik volgde op sleeptouw. We bereikten het eigenlijke kasteel, het herenhuis waarin de Graaf Trioteignes woonde. Het woonhuis van het kasteel was gebouwd tegen twee achtermuren van de vijfhoekige binnenplaats. Simone liep nog steeds zeer snel vóór me, opende de deur van de hoofdingang. Ze wenkte dan ongeduldig naar me om haast te maken en haar te volgen, zonder ooit mijn blikken van verrassing te beantwoorden. Ik was er verbaasd over dat de deuren van het kasteel zo maar openstonden. Ik merkte op dat Simone dat heel gewoon vond en blijkbaar de plaats goed kende, er mee vertrouwd was. Ze kon binnenkomen zonder te kloppen of aan te bellen. We stonden in een helverlichte inkomsthal, waarin monumentale marmeren trappen naar de bovenverdiepingen leidden. Ik probeerde ook hier rond te kijken, maar Simone gaf me daar weinig tijd voor.

Simone riep hard, 'Charles, we zijn aangekomen!'

Een andere stem kwam uit de kamers aan de linkerzijde, uit een Gotische puntboog, uit een stenen deur, die nogal laag en nauw was, 'kom binnen, Simone! Sluit de deur achter je, wil je?'

Simone schoof een ijzeren staaf langs de deur en draaide het slot om met een sleutel die op de deur bleef. Daarna sprong ze snel weer vóór me, opende de linker deur in de boog, en we stapten een grote ontvangsthal in. Iets verder was een woonkamer. Die kamer was prachtig versierd met nieuwe, comfortabele, dure meubels uit eik en edelhouten. Ik zag ook enige olieschilderijen aan de muren hangen. De kamer was reusachtig, zeer lang, maar eerder nauw, slechts een viertal meter breed. De kamer was gebleven in de stijl van de vorige eeuwen, met de stenen ongeverfd zichtbaar in de muren, eiken balken aan het houten plafond. Grote landschapsschilderijen bedekten de linker muur langs waar ik binnen trad. De sofa's, divans en zetels waren bedekt met stof in de levendige kleuren van bloemen, zodat ze de strenge lijnen van de plaats braken en een blijder uitzicht gaven. De hal zag er licht uit, warm, zelfs vreugdevol. Houtblokken brandden in een open haard om gezelligheid te creëren. Door de open deur aan het andere einde zag ik ook nog een eetkamer, en daarin een grote tafel die bedekt stond met wit linnen, witte porseleinen schotels, gekleurde kristallen glazen en zilver bestek, een paar zilveren kandelaars.

In de kamer bevond zich slechts een niet heel grote, slanke, grijzende man, gekleed in een bruin pak dat leek op het mijne, zonder das aan. Hij kwam van uit de eetkamer naar ons toe. Hij ging nog door de opening naar de andere kamer. Hij kwam naar me toe met uitgestrekte armen en handen, glimlachend, en hij kustte Simone op de wangen. Hij schudde mijn hand, lang en vast.

Ik nam aan dat deze man de Graaf de Trioteignes was. Hij was in zijn veertig jaren, mager, met een vriendelijk maar vierkantig, hoekig gezicht, dikke zwarte wenkbrauwen boven heel heldere ogen, een korte kin en ook dunne lippen. De zeer heldere, grijze, levendige ogen

keken me indringend aan zolang hij mijn hand hield en niet loste. De Graaf liet niet snel mijn hand los. Charles de Trioteignes kwam dan nog dichterbij me staan met zijn lang, toch dik zwart haar dat aan de zijden grijs werd en achterwaarts gekamd was. Hij deed me denken aan de vroegere acteur Stewart Granger, maar dan in een kleinere versie. Hij had de bleke huid van iemand die niet veel buiten in de zon wandelde. Hij droeg geen das op zijn hemd dat aan de hals open stond. Simone had me iets te zeer op doen kleden, realiseerde ik me.

De Graaf zei, ‘welkom in het Kasteel Trioteignes! Ik ben Charles Trioteignes. Ik ben blij u hier te mogen ontvangen. Ik had dat al veel eerder moeten doen. We zijn heremieten, vrees ik, mijn echtgenote en ik. Ik ben echter verheugd om onze Burgemeester te kunnen begroeten, en ook geëerd. Ik ben blij met u kennis te maken! Simone heeft ons veel goeds over u verteld. Ga alstublieft zitten. Om te beginnen zal ik ons een glas inschenken. Wat denkt u van een zoete Jurançon wijn om eens iets anders te nemen?’

Ik dankte, zei dat een witte wijn fijn zou zijn voor mij. Ja, stemde ik in, ik was Robert Jacquet. Simone Ash had me verrast door me naar hier te brengen. Charles keek achter me door naar Simone, en grijnslachte even fijntjes.

Een vrouw kwam uit de eetkamer naar ons toe. Zij was groot en sterk gebouwd, groter zelfs dan Graaf Trioteignes. Ze lachte voluit met een gezond, rond, zongebruind gezicht, waarin grote, groene ogen leuk schenen. Ze leek op een stoere vrouw van het platteland, een boerin. Haar lippen waren dik en sensueel, haar heupen mild, breed, haar armen dik en gespierd. Ze droeg een grote schort boven een gewone jurk en een wollen, bruine pullover, waarvan de mouwen hoog opgetrokken waren.

Nog vóór Charles haar kon voorstellen begon ze te spreken, ‘welkom, welkom! Ik ben Monique Ghijsen, de vrouw van Charles. We hebben twee kinderen, Diego en Laura, maar die zullen vanavond niet bij ons zijn. Ze studeren beiden aan de Universiteit van Louvain-la-Neuve, en het is examentijd voor hen!’

Ze ging zitten op een sofa naast Graaf Charles. Charles schonk de wijn uit in fijne, witte kristallen glazen.

Ik begreep nog steeds niet waarom Simone me naar Trioteignes gebracht had, maar ik voelde de intimiteit die lag tussen haar en Graaf Charles. Had Simone me een vroegere minnaar willen voorstellen? Ik had meer terughoudendheid moeten aan de dag leggen/ De warmte waarmee de Graaf en Gravin me echter ontvingen dwongen me iets van mijn gewoonlijke reserve achterwege te laten. We praatten open over de landschappen van Robois en over de zaken van de stad. Charles en Monique waren zeer goed op de hoogte van wat er in Robois gebeurde. Hoorden ze dat regelmatig van Simone?

‘We zouden u al vroeger hebben moeten uitnodigen,’ herhaalde Graaf Charles, alsof hij zich daarover echt schaamde, ‘maar ik vrees dat we een vreemd paar eenzaten zijn, Monique en ik. Toen Simone ons vertelde dat ze u zeer goed kende, dachten we dat het gepast was u eens uit te nodigen bij ons. Simone is ons zeer dierbaar. We beschouwen ons een beetje als haar ouders in België! We zijn blij met u kennis te kunnen maken.’

Het gesprek ging zo gemoedelijk verder, tot Monique Ghijsen ons naar de tafel in de eetkamer riep. Ze legde uit dat ze het avondmaal zelf bereid had, met producten van haar boerderij. ‘Ik heb u nog niet verteld,’ legde Graaf Charles uit terwijl hij ons een Vosne-Romanée wijn uit Bourgondië schonk, ‘Monique heeft haar eigen zaak, haar familieboerderij, in het dorp van Trioteignes. De boerderij doet het goed. Ze is een goede beheerder, en toen we trouwden wou ze haar boerderij niet opgeven!’

We genoten van een uitstekend souper. We kregen eerst een schotel gerookte forel en daarna een hoofdschotel van gestoofd konijn, dat bereid was in een donker bier waarvan Monique zei dat het Trappist van West-Vleteren was. Charles bleef zijn beste wijnen schenken, en Monique bracht nadien nog een grote schotel kazen. We zouden een koffie weer in de woonkamer drinken. Monique bracht twee zelfgebakken taarten mee. Graaf Charles bood ons ook een glas cognac aan. Ik bleef staren naar Simone, die ik nog maar eens bijzonder mooi vond deze avond. Monique en Charles moesten mijn blikken wel opmerken, maar ze gaven geen commentaar. Simone reageerde nooit wanneer ik haar aankeek. Ze beantwoordde mijn blikken niet.

Na de koffie, bij de cognac, zei Charles plots, ‘u zult zich nu wel afvragen waarom we u hier uitnodigden. Ik bewonder uw geduld. We wilden niet slechts de avond gezellig met u doorbrengen, kennis met u maken, en u het interieur van Kasteel Trioteignes tonen. We zijn u een kleine verklaring schuldig.’

Ik antwoordde niet, meende niet dat een antwoord gevraagd werd. Ik wachtte slechts op wat zou komen. Ik was wel en inderdaad nieuwsgierig.

Graaf Charles leunde achteruit in de sofa en vroeg me, ‘wat weet u over uw grootvader, Alain Jacquet?’

De vraag verraste me volledig.

Ik zei, ‘zeer weinig. Hij stierf redelijk jong. Ik herinner me hem vaag, maar ook niet meer. Mijn vader vertelde me weinig over hem. Het waren mannen die niet veel over zichzelf zeiden. Ze waren niet bezig met zichzelf.’

Graaf Charles knikte. ‘Dat is zo. Uw grootvader was ooit sterk verbonden met dit kasteel. De Trioteignes, ik ook, zijn al evenzeer een deel van dit kasteel als de stenen van de muren, en dat was ook het geval voor uw grootvader.’

Alain Jacquet was ooit de staljongen, hier. Hij woonde in onze Orangerie. Ik weet dat omdat de Trioteignes familie archieven houden, waarin de Graven alles belangrijks noteren dat van interesse kan zijn voor ons domein. Het is onze geschiedenis. Uw grootvader was eerst staljongen, hier, toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. We verborgen experimentele vliegtuigen van Belgische constructie in ons kasteel tijdens de Schemeroorlog. Een man van de Britse Geheime Dienst, een piloot en ingenieur, werd naar ons toe gezonden om de machines te testen en hun belang in te schatten voor de Britse oorlogsindustrie. We hielpen hem de vliegtuigen over te brengen naar Groot-Brittannië. Die man was de grootvader van Simone, en hij trouwde met een dochter van baron Trahty. De baronnen Trahty waren steeds onze beste vrienden. Een Baron Trahty woonde hier in het kasteel tijdens de oorlog, de allerbeste vriend, vertrouweling en vennoot in zaken van mijn eigen grootvader, die ook Charles de Trioteignes heette.

Uw grootvader, Alain Jacquet, hielp ons Duitse spionnen af te weren die de vliegtuigen naar Duitsland wilden brengen net vóór het uitbreken van de oorlog. We hebben drie Duitse graven in ons bos ten gevolge de aanval op onze hangars. In de archieven van Trioteignes staat duidelijk vermeld dat Alain Jacquet in ons domein patrouilleerde, samen met Baron Trahty en Graaf Charles, alle drie met tweeloop geweren in de handen. Jacquet was de man die ons hielp de wagens waarin de Duitsers naar hier gereden waren, te vinden en te doen verdwijnen. Wij, de Trioteignes en de Trahty’s, vergeten nooit de mensen die ons beschermen.

Alain Jacquet werd later een vertrouwensman van de familie, en ook een partner in onze zaken. Hij was intelligent, en energiek. Hij hielp ons, en wij leerden hem hoe aandelen en obligaties te kopen en te verkopen, hoe, waar en wanneer. Hij ontwikkelde zijn eigen fortuin in de diamantwereld van Antwerpen, vooral samen met Baron Trahty, de grootvader van Simone. Wij en hij namen Joodse families in en we verborgen ze tijdens de oorlog. Uw

grootvader was zeer vindingrijk. We hebben documenten en medailles om dat te bewijzen. We denken terug aan uw grootvader met achting, genegenheid. We beschouwen hem als een held en als een lid van de familie.'

Graaf Charles pauzeerde even, dronk van zijn cognac, keek naar mijn verbaasd en getroffen gezicht, glimlachte, en vervolgde.

'We hoorden dat hakenkruisen op uw muren geschilderd werden. De mannen die dat deden hebben de hele geschiedenis verkeerd. Geen man van Trioteignes zou Swastika's op uw muren geschilderd hebben. Zij weten wat er waarlijk gebeurd is. Uw grootvader was nadien, tijdens de oorlog ook, een held van de weerstand, samen met de Trioteignes, de Trahty's, en een groep van vroegere piloten van de Belgische *Aéronautique*, onze Militaire Luchtvaart. Je hoeft je geen zorgen te maken betreffende die hakenkruisen. Die waren het resultaat van lelijke, verwrongen geesten, van niet-geïnformeerde en mis-geïnformeerde mensen die niet exact wisten wat er te Trioteignes gebeurd was tijdens de Schemeroorlog en de Tweede Wereldoorlog. U hoeft me niet te geloven. Ik geef u de toelating om naar ons terug te komen en de archieven te raadplegen. Het verhaal is neergeschreven naar waarheid. Ik moet uw discretie vragen, natuurlijk, want delen van het verhaal zijn nog steeds staatsgeheim. Bel me op om een afspraak te maken, en u kunt de boeken komen lezen in onze bibliotheek. Het is een ontroerend verhaal.'

'Ik heb geen reden om aan uw woord te twijfelen, Graaf,' bracht ik uit met een zeer droge keel.

Ik was meer ontroerd dan ik wou tonen.

Plots vond een hand mijn hand op de sofa, en ik merkte dat de hand toebehoorde aan Simone. 'Laat de titel maar weg,' zei Graaf Charles. 'Voor een Jacquet zijn we Charles en Monique. We verloren enigszins het contact met de familie Jacquet, maar uw familie bleef in onze herinnering en in onze harten. We vormen een grote familie, de Trioteignes, die onderling verbonden zijn door meer dan bloedverwantschap. Tot onze familie behoren ook onze vrienden, de mannen en vrouwen die intiem en nauw verbonden zijn met onze geschiedenis. We hebben familie in het Verenigd Koninkrijk, waaronder de Ash en de Clarksons, eigenaars van grootwarenhuizen en distributieketens, klinieken ook. We zijn familie van de Stratten en de von Schillersberg in Duitsland, die een groot imperium bezitten van fabrieken van de mechanische industrie in Stuttgart, München en Frankfurt. We zijn verbonden met de Vresele familie in Vlaanderen. Samen vormen we een conglomeratie van zeer gediversifieerde bedrijven. We beheren hoogtechnologische ondernemingen in Duitsland, grootwarenhuizen en klinieken in het Verenigd Koninkrijk, textielbedrijven in Vlaanderen en in China. We hebben aandelen in de diamantindustrie van Antwerpen via de Sinnagel familie.

We zouden graag uw bouwbedrijf opnemen in dat los consortium, zonder dat u de controle ervan moet opgeven. We willen helpen dat internationaal uit te breiden. We kunnen u inleiden in de Arabische Emiraten waar er een grote bouwbedrijvigheid heerst. Misschien lijkt u dat ver gezocht, maar het is meer doenbaar dan u wel denkt.

Rond dat alles hangt onze financiële kennis en kracht, die wereldwijd reikt, en die nog steeds beheerd wordt door Baron Trahty en door mezelf, met enige vrienden.'

Mijn mond viel open. Ik wist ook niet dat de Ash familie grote rijkdommen bezat in Engeland. Had ik me ingelaten met een rijke erfgename? Ik kende Simone slechts als een dokter in de geneeskunde.

'En dat is niet de enige reden waarom ik met u wou praten,' zei Charles de Trioteignes. 'Wat weet u af van Aeolfast?'

‘Daar weet ik weinig van,’ gaf ik toe, op het verkeerde been gezet, want Charles sprong van het ene onderwerp naar het andere. ‘Het is een onderneming die windturbine torens wil bouwen in Robois.’

‘Is het uw bedoeling hen te laten doorgaan met dat project?’

‘Neen,’ zei ik vastberaden. ‘Ik zal tegen het project vechten zo lang als ik kan. Het Schepencollege van Robois kan zo nodig tot bij de Raad van State in beroep gaan. Hoger dan dat kunnen we niet gaan.’

‘Ik houd niet van dat project,’ zei Graaf Charles met diepe verachting in de stem, ‘en ja, ik hoorde dat u er ook niet wilt van weten. De torens zullen onze landschappen overheersen, ook het uitzicht dat ik en Monique hebben vanuit onze vensters, hoewel de torens op enige afstand van Trioteignes zullen geplaatst worden. Geen van onze boeren wil van het project weten. Weet u wie Aeolfast leidt?’

‘We ontmoetten de Beheersdirecteurs tijdens een voorstelling in het Stadhuis,’ probeerde ik.

‘Ja. Maar u schijnt niet te weten wie de eigenaar is van Aeolfast, wie de poppenmeester is die aan de touwtjes trekt.’

‘Dat weet ik inderdaad niet.’

‘Aeolfast en een resem nog andere bedrijven werden gesticht met de fondsen van een man die Graaf Jean-Gauthier de Buisseyre Thomassin d’Entray heet,’ zei Charles plechtig. ‘Tussen de Trioteignes en de Buisseyres ligt er veel vijandelijkheid. We sloegen meerdere malen tegen elkaar in het verleden. We verafschuwen de laatste Buisseyre. Hij is een valse, onscrupuleuze, meedogenloze, egoïstische en bedriegende zakenman. We geven hem de naam van dief en zelfs moordenaar. U kunt verbaasd blijven bij die woorden van haat, maar haat en afschuw ligt er inderdaad tussen ons. Geloof me, ik zou eerder Buisseyre met rood-hete tangijzers op een aanzienlijke afstand van mij en mijn familie houden, eerder dan ooit te overwegen zaken met hem te doen. Hij is een paria in onze kringen van Brussel.’

We wachtten. Ik keek naar Simone. Ze reageerde nog steeds niet. Ze zag strak vóór zich uit.

‘Buisseyre ondervindt op dit ogenblik een ernstig probleem met zijn fondsen en met zijn ondernemingen. Zijn zaken draaien, maar niet voldoende goed. Hij is te snel gegroeid. Het ontbreekt hem thans aan baar geld, aan cash. Hij heeft slechts één bedrijf dat hem redelijke winsten brengt, en dat is het bedrijf Recycfast van Robois. Zijn andere initiatieven brengen hem thans nog slechts verliezen, maar hij wil nog veel sneller groeien. Daarvoor heeft hij hopen baar geld nodig. Buisseyre is eigenlijk geen goede zakenman. Hij is goed in het opzetten van intriges en samenzweringen, in het bouwen van allerlei duistere plannen, maar niet in management. Hij werd heel rijk als Gedelegeerde Bestuurder van Travtelio, door dat bedrijf naar de beurs te brengen. Ook die episode van zijn loopbaan eindigde in een catastrofe, zij het minder voor hem dan voor ongelukkige anderen. Hij stichtte Aeolfast, en het Aeolfast project van Robois is eigenlijk zijn eerste in het domein van de windturbines. Hebt u er enig idee van wat de opbrengst thans is van een investering in windturbine projecten?’

‘Dat moet rond de tien percent liggen,’ probeerde ik.

‘Het ligt dicht bij vijftien percent,’ verbeterde Charles mij, ‘maar dat is slechts wanneer het project tot voleinding gebracht wordt en de ontmantelingskosten aan het einde van de levensduur niet ingecalculeerd worden. Oorspronkelijk voorzag het project in windturbines uit Duitsland, uit onze Stratten fabrieken. Buisseyre annuleerde echter dat contract. Nu is het zijn bedoeling goedkopere Chinese windturbines te plaatsen. De Duitse motoren zijn betrouwbare, uitgeteste machines. De Chinese generatoren zijn nog in het experimenteel stadium. Door voor Chinese generatoren te kiezen wint hij zich de sympathie van de Chinese industrie en van de Chinese financiële wereld. Wij menen dat de Chinese turbines sneller zullen breken dan de Duitse en meer onderhoud zullen vergen. Dat hoeft echter geen zorg voor Buisseyre te worden als hij zijn gans project vlak na installatie in één geheel van de hand kan doen. Wat

Buisseyre eigenlijk als doel heeft is de torens te bouwen, of ze te laten bouwen, om dan het project dadelijk door te verkopen aan Qatari of Chinese investeringsfondsen. Hij zal hoge winsten op lange termijn voorschotelen en die tonen aan de fondsen. Als hij dan tot een verkoop kan komen, dan zal zijn opbrengst uit investeringen op een basis van één tot twee jaren zo hoog als dertig percent liggen. Dat percentage, die winst, is dan ogenblikkelijk, klaar geld in zijn zak, na afschrijving van al zijn leningen en onkosten. Buisseyre gaat in Robois in minder dan twee jaar ongeveer vijftien miljoen Euro verdienen. Als hij geluk heeft!’

Ik meen dat mijn mond toen een tweede maal open viel. Ik moest van mijn cognac drinken. ‘Als Buisseyre in Robois slaagt, dan kan hij hetzelfde bedrag winnen, sneller, met heel wat minder weerstand uit gelijkaardige projecten in de naastliggende steden,’ legde Charles nog uit, ‘dus moet u begrijpen wat er hier op het spel staat. Op spel staat ofwel de geboorte van een nieuw imperium, of het failliet van Buisseyre, en dat alles binnen één tot twee jaren. Buisseyre is er toe in staat en zeer bereid om over dode lichamen te stappen om zijn windturbine projecten te realiseren. Ziet u, hij lijkt wel op de mythische God Aeolus die de winden ontketent uit zijn grot. Welke vernielingen de winden ook veroorzaken wanneer ze tot stormen uitgroeien, hoeveel geweld en haat en pijn ook Aeolus over de hoofden van de mensen uitgiet, deert hem niet, en hij wil er zelfs niet van weten. Buisseyre zet slechts dingen in beweging, zoals Aeolus.’

Charles de Trioteignes zweeg een tijdje, in gedachten verzonken.

Hij deed zijn cognac in het glas zwalpen, keek naar de olieachtige tranen die zich in zijn glas vormden, en dan vervolgde hij, ‘wij, de Trioteignes, en onze geassocieerde families, wij willen Aeolus stoppen vóór het te laat is. Daarom willen we u helpen, want u staat zoals een rots in de branding, een groot obstakel in zijn weg.’

‘Wat bedoelt u met me te helpen?’ vroeg ik. ‘Waarom zou ik hulp nodig hebben?’

‘Aeolus, Buisseyre, ontketent geweld en haat en pijn en smart. Dat is wat er gebeurt overal waar hij opduikt. Hij is een geduchte intrigant. Hij spreidt natuurlijke charme en plechtige waardigheid rond zich. Hij voedt uitstekende relaties met de huidige leiders van de Verenigde Democratische Partij. De Schepen van Robois en Nationale Ondersecretaris van die politieke partij, Yves Govin, maakt deel uit van die invloed. We nemen actie in Brussel door sommige van onze vrienden, die Parlementsleden zijn voor diezelfde partij, te steunen in hun actie om de invloed van Buisseyre en van zijn handlangers in de Democraten te stoppen. U zult zeggen dat we dezelfde middelen als Buisseyre toepassen. Tot mijn spijt moet ik erkennen dat u daarin gelijk hebt, maar wij houden als objectief het gemeenschappelijk welzijn, terwijl Buisseyre allen maar zoekt zich persoonlijk te verrijken in woeker, en daarvoor bereid is over slachtoffers te stappen.

De winden van het fortuin van richting doen veranderen en ze terug in hun grot krijgen, zal echter tijd vergen. U bent een Jacquet. We geloven dat u deel uitmaakt van onze grotere familie, zoals de Ash. We menen dat u eerlijk bent en toegewijd bent aan het goede, niet aan het kwade. Simone is directe familie van ons, dus meer direct dan u. Zoals ik zei, echter, is de familie Jacquet in geest en gevoelens hecht verbonden met de Trioteignes. Daarom doen we een beroep op u. Wij zorgen voor de onzen. U bent een tegenstander van het Aeolfast project. Wij ook. U stelt zich op tegenover Govin en de huidige leiders van de VDP Partij te Brussel. Wij ook. U bent eerlijk in het zakenleven. Wij ook, en dat is onze trots. U haat geweld en bedrog in commerciële transacties. Wij ook. U helpt uw klanten in plaats van ze geld af te troggelen. Wij ook. Dat is waarom we u willen helpen, en het nodig vinden u te helpen!’

‘Hoe stelt u voor dat dan te doen?’ vroeg ik achterdochtig. ‘Zoekt u mijn daden te bepalen, me te zeggen wat ik moet doen en laten?’

‘Neen, neen,’ weigerde Charles. ‘Niets van dat alles! We kunnen en zullen ageren in Brussel, in het hoofdkwartier van de VDP partij. We zullen de invloed van Buisseyre daar breken. Dat zal de invloed van Govin in Robois verzwakken. We zullen echter waarschijnlijk te laat komen om dat doel te bereiken vóór de volgende Gemeenteraadsverkiezingen. We kunnen u helpen die verkiezingen te winnen want we willen dat u wint, en we stellen voor dat op twee manieren te doen.’

Graaf Charles stopte. Hij begon op en neer te stappen in de woonkamer, zijn cognac in de hand.

Ik zei, ‘ik blijf luisteren, Charles!’

‘We kunnen u financieel helpen, zo nodig. Ik meen dat zoiets noch nodig noch toegelaten is, want de wet beperkt de bedragen die kunnen besteed worden aan publiciteitscampagnes, en u bent voldoende rijk om die fondsen zelf te investeren. We kunnen helpen op andere manieren. We hebben veel trouwe vrienden onder de boeren en de dorpelingen van Trioteignes. Met hen kunnen we een campagne starten die gericht is tegen die ongelooflijke, lasterlijke geruchten die de lucht in gezonden worden om uw reputatie te vernietigen. Ook, in de kosten van een publiciteitscampagne voor de verkiezingen kunnen de kosten van personeel hoog oplopen. De meeste kandidaten gebruiken daarom hulp van vrijwilligers. Het is onze bedoeling u die hulp te bezorgen.’

Ik bleef verstomd in de sofa zitten.

‘U kunt enige problemen ondervinden hulp te vergaren in uw campagne. Mijn dochter Laura is zoiets als een politieke activiste, en al zeg ik het zelf, een meester in beheer en organisatie. Ze heeft dat geërfd van haar moeder,’ glimlachte Charles. ‘Ze heeft een team samengesteld van vijftien jonge mensen uit Trioteignes en uit de Boerendorpen. Beschouw dat als uw campagneteam. Ze kunnen u helpen om uw verkiezingsbrochures te ontwerpen, want in hun groep bevinden zich een paar goede grafisten, zowel als computerspecialisten. Ze kunnen uw folders verspreiden. Ze kunnen uw panelen samenstellen en planten op landerijen waar vrienden van Trioteignes eigenaar van zijn, over gans Robois. U betaalt voor de posters, wij zorgen voor de rest. We kunnen zelfs uw folders goedkoop drukken, en kosteloos verdelen in elke brievenbus van Robois!’

Ik moet volledig als een domoor gekeken hebben, want Graaf Charles verraste me totaal. Het probleem van een campagneteam was me al door het hoofd geschoten deze laatste dagen, meerdere malen zelfs. Bij de vorige verkiezingen had ik het team van Gemeentebelangen gekregen. Thans stond ik er alleen voor. Het probleem was met één slag opgelost.

‘Er is slechts één klein probleem,’ zei Charles. ‘Het campagneteam van Laura is ook het campagneteam van Simone, hier. Laura beschouwt het als een mooie grap om te werken voor twee verschillende politieke partijen tegelijk! Jullie zullen haar tijd en middelen samen moeten delen!’

Ik keek nog maar verbaasd naar Simone Ash. Ik zag haar het hoofd in de nek gooien wanneer ze mijn ogen zag. Haar parelende lach klonk in de woonkamer. Het was een verlossende lach voor haar.

‘Och lieveling, je zou nu je ogen moeten zien!’ riep ze, en ze bracht haar armen rond mijn schouders en kuste me op de mond.

Dat verbaasde dan weer Charles de Trioteignes zo erg dat hij van zijn cognac morste, waarvoor Monique Ghijsen hem eerst een uitbrander gaf. Zij lachte dan nog harder dan Simone.

We bleven tot zeer laat om samen te zweren als oude piraten. Ik legde aan Charles en Simone ook in detail de vermoedens uit van Jozef Bikri. Charles vond de intuïtie van de Commissaris volledig gerechtvaardigd.

‘U moet die Commissaris Bikri de volgende maal aan ons voorstellen!’ stelde Monique.

‘Charles gaat ook van die man houden!’

Nadat we afscheid hadden genomen reed Simone me terug. In de auto vertelde ze me hoezeer ze de ontmoeting met Charles gevreesd had. Het was belangrijk voor haar, zei ze, te weten dat ik beviel aan de Trioteignes familie. Ze was zo blij dat Charles op het eerste zicht al van me had gehouden. Charles had een zesde zintuig voor mensen, beweerde ze. Toen ze nog in Londen woonde, was ze zichzelf en haar eigen trots en waardigheid aan het verliezen, omdat ze onder ging in lichtzinnigheid, en mannen met haar liet doen wat ze wilden. Dan was Charles naar Londen gekomen. Hij had haar uit haar zinloos leven gezweet, haar gedwongen hem te volgen naar België, haar gedwongen met woorden die sneden als messen. Hij had haar geleerd weer trots op zichzelf te zijn. Charles was haar broeder geweest, haar vader. Het was belangrijk voor Simone te weten dat Charles haar huidige keuze goedkeurde. Daarom was ze zo zenuwachtig geweest toen ze naar Trioteignes reed.

Ik bleef zwijgen terwijl Simone praatte en begreep nu iets meer van haar zwakheid die ze verborg in stoere afstandelijkheid. Het was goed voor haar te praten en me te zeggen wat ze voelde.

Simone reed naar haar huis. Ze stopte de wagen daar plots, en reed niet door naar mijn blokhuut villa. Ze zei niets, stopte gewoon haar wagen aan haar deur. Ze zei dan nog steeds niets meer, behalve dat ik moest uitstappen. We kusten hartstochtelijk van het ogenblik dat ik rond haar auto ging tot wanneer we in haar slaapkamer aankwamen.

Ik bracht de nacht door in haar huis van Trioteignes. We werden eindelijk minnaars.

Nadien was alles goed tussen ons, of dat dacht ik toch.

De Balin Zaak. Jozef Bikri

De maand mei en de eerste weken van juni stonden niet in mijn boek opgeschreven als de meest succesvolle van mijn leven. Mei werd gekenmerkt door de vele agressies tegen heel wat personen van Robois. Dat speet me zeer veel. Ik voelde me alsof ik in mijn plicht om mijn stad te beschermen gefaald had. De agressies stopten plots begin juni, en dat was goed, maar het feit verdreef ook mijn hoop om vooralsnog de misdadigers op heterdaad te vatten. Ik vervloekte mezelf omdat ik de bende die dat gewelddadige, smerige werk had gedaan, niet kon vatten.

Ik plaatste patrouilles aan de noord- en zuid uitgangen van de snelweg. Mijn inspecteurs en agenten bemerkten niets buitengewoons in die periode. Ik kon mijn agenten niet rechtstreeks aan de afritten plaatsen, want die lagen in het gebied van andere steden, maar toch voldoende dichtbij om eender welke verdachte auto te stoppen. Mijn mannen controleerden veel wagens. Geen enkel team had iets te melden. Ik dacht verder over die zaak. Mijn aandacht werd eens te meer getrokken naar de groep mannen die ik opgemerkt had na de Georgis Zaak. In meer dan één aspect voldeden zij aan het profiel dat ik zocht voor de groep die de misdaden in Robois had kunnen verrichten.

De mensen die ik toen gezien had woonden in Recycfast, in een bedrijf dat verbonden was met Aeolfast. Ze waren nog slechts onlangs ingehuurd, woonden nog niet lang in Robois, maar voldoende lang om de gemeente goed te kennen, en ze waren afkomstig van Brussel of van nog verder. Ze waren vreemden in Robois. Misschien was mijn reactie om de misdaden aan te rekenen aan mensen die niet sinds al lang in Robois woonden puur chauvinisme. Mijn intuïtie bleef echter in hun geval sterker dan ooit. Hun leider leek een man te zijn die hoog in de hiërarchie van Aeolfast stond, een beveiligingsspecialist, een man die wist hoe operaties professioneel moesten gepland worden. Waarom bevond zich trouwens een dergelijke man in een klein, eenvoudig dorp, ver van Brussel?

Ik had min of meer het idee opgegeven dat verschillende bendes op willekeurige tijdstippen naar Robois werden gezonden. Dat soort van operaties leek me nu te complex en te kostelijk. De leider van de groep moest zijn soldaten goed kennen om hen elk een taak toe te delen waarvoor ze het best geschikt waren, op dit moeilijk terrein van plattelandswegen en paden. De bandieten schenen me de omgeving te goed te kennen, alsof ze alle tijd gehad hadden om onze dorpen en plaatsen te verkennen. Ze verdwenen te snel op de correcte zijpaden na elke daad. Ze waren ook professionelen, want bij elke raid droegen ze bivakmutsen en handschoenen, die zeer effectieve bescherming betekenden tegen de meeste basismiddelen van identificatie die we konden toepassen. Ze gebruikten valse namen onderling. Zeldzame getuigen spraken van namen zoals Mickey, Donald of Pluto. Dezelfde namen werden gebruikt op meerdere plaatsen, zodat mijn indruk verstevigd werd dat dezelfde groep aan het werk bleef. De mannen schenen hun bijnamen zeer goed ingeoefend te hebben. Ze gebruikten geen andere voornamen en elke man reageerde snel op zijn bijnaam.

Ik plaatste een patrouilleauto gedurende meerdere nachten nabij Recycfast, maar niets verdachts werd genoteerd. Ik meende dat de mannen rondreden in verschillende auto's, misschien telkens in een andere auto per raid. Wij bemerkten echter niet één en dezelfde verdachte auto die rondreed in Robois. Ik begon ook zelf langzaam te patrouilleren in de industriezone rond Recycfast. Mijn spreekwoordelijke geluk en mijn intuïtie werden in die periode niet opnieuw aangesproken. Ik kon ook niet meer één en dezelfde zware auto met vier-wiel aandrijving ontdekken aan de hangars van Recycfast. Als de bende van Recycfast nog een wagen had en als die binnen in de hangars van Recycfast zaten, dan moesten ze elke week van auto veranderen, of hun wagen telkens binnenrijden. Misschien bespieden ze mij ook vanuit hun schuilplaats. Ik zag geen verdachte beweging aan hun vensters.

Was ik werkelijk goed aangewezen voor mijn opdracht en werk te Robois? Waarom kon ik het enigma niet oplossen? Kon ik niet iets buiten het boekje doen, maar iets dat niettemin efficiënt was? Ik liep rond met een afwezig hoofd en met zwaarmoedige ogen. Ik werd geïrriteerd voor niets en nog wat. Het ergste was dat mijn jongens en meisje in het politiestation me met dezelfde munt terugbetaalden. Dit was onze stad, en iemand was ons aan het bedotten alsof we impotente ouderlingen of belachelijk domme kinderen waren! Wij, politieagenten, wilden die venten zien bengelen aan de hoogste boom van Robois. We wilden toeslaan, maar wisten niet waar of hoe dat te doen.

Mijn privé leven bleef al even dor en onvruchtbaar als mijn professioneel leven! Er was zeker iets aan het groeien tussen Robert Jacquet en Simone Ash. Ik had dat opgemerkt in hun vreemde, tedere blikken, in hun plotse glimlachen van verstandhouding, in hun grinniken samen op hetzelfde ogenblik, en vooral in de smeltende opflakkingen van de hartstocht in de ogen en in de toevallige, verdoken aanrakingen van handen en de bijna elektrische reactie die dat teweegbracht. Ik probeerde enkele avonden met Robert door te

brengen, maar in de week hij was niet dikwijls thuis. Ik durfde me niet op te dringen aan Samia. Op de avonden dat Robert wel thuis was, bleef hij met afwezige, maar gelukkige ogen in de verte staren. Voor een man die gebukt moest lopen onder nare geruchten, en die bedreigd werd zijn baan als Burgemeester te verliezen, leek hij wel zeer lichtvoetig en blij. Hij floot heel wat, en rookte geen sigaretten meer, alsof hij zijn leven wilde verbeteren. Zelfs Rose keek me in de weekeindes vragend aan, haar neus in de lucht, me beduidend dat er iets op til was. Ik kon slechts mijn schouders ophalen en haar een even vragende blik terug geven. Robert bleef toch de eenzame man, ook nu, het introverte soort van vent die zijn gevoelens en privé zaken voor zich hield, ze niet wou delen.

Ik veronderstel dat als er iemand Samia en mij bespioneerde, hij of zij dezelfde gensters hadden bemerkt als er sloegen tussen Robert en Simone. Hoe kon ik echter Samia Bennani te nader komen? In mijn familie werden de belangrijkste gebeurtenissen van het leven zoals geboortes, dood en huwelijk, nog steeds zeer traditioneel behandeld, gefeest en geëerd. Ik zou er niet van gehouden hebben als mijn familie mijn bruid had willen kiezen. Ik begon niettemin het nut in te zien van een soort van officiële makelaar of tussenpersoon in huwelijken. Ik was niets meer dan een lafaard, eigenlijk, in de zaken van het hart. Ik wist gewoon niet hoe dichterbij Samia te geraken dan een handdruk.

Hulp kwam vanuit een onverwachte hoek. Op een avond, toen ik het aandurfde een uur langer dan gewoonlijk in het huis van Robert te blijven en met de familie te avondmalen, zaten ook Samia en Rose in de keuken. Ik moest weggaan en zei hen tot ziens. Ik zei dat wel, maar ik had nog een mondvul brood en charcuterie op mijn schotel.

Ik was bezig mijn laatste resten te verorberen, toen Rose plots vroeg, 'Jozef, vindt jij niet dat Samia mooi is?'

Robert stopte een ogenblik met kauwen aan zijn laatste sandwich. Hij vond dat ook een interessante ontwikkeling.

'Natuurlijk, ja, Samia is een zeer mooie vrouw,' antwoordde ik, werd rood en vermeed het haar aan te kijken.

'Je geeft Samia nooit een afscheidskus, maar mij wel,' ging Rose verder. 'Geven mannen niet een kus aan een meisje waar ze van houden?'

'Jazeker doen ze dat. Ik geef jou een kus,' gaf ik toe, en ik zocht verwoed maar tevergeefs een uitweg uit het dilemma wat zou komen met de volgende vraag van Rose.

'Wanneer je van mensen houdt dan kun je ze ook een hand geven,' kwam Robert gelukkig tussen, en redde mijn leven. 'Dat is wat ik meestal doe!'

Ik verslond mijn brood in een oogwenk en stond op uit mijn stoel. Ik moest terug naar het politiestation, zei ik. Ik was me er van bewust dat Rose en Samia naar me staarden. Ik schudde de hand van Robert, kuste Rose op de wangen, en stak mijn hand weer voorruit naar Samia alsof er niets aan de hand was. Samia zat me met een scheef hoofd sarcastisch aan te kijken.

'Je kunt ook een kus geven aan Samia, hoor, Jozef,' kwam de schelle stem van Rose.

Samia antwoordde in mijn plaats, 'natuurlijk kunnen we dat, Rose,' en ze trok haar hoofd naar de andere zijde.

Ik leunde naar voor om Samia licht op de wangen te raken. Samia bracht echter haar hartjesvormige lippen plots recht in de weg van mijn lippen, en we kusten op de mond. Ik moet over gans mijn gezicht zo rood geworden zijn als een overrijpe tomaat, zo verrast en in verlegenheid stond ik daar. Samia werd helemaal niet rood, hield de kus aan, en bleef nadien nog met stoute ogen na grinniken. Haar grote, donkere ogen glansden zo ondeugend als die van een meisje van zestien dat een domme jongen gevangen had.

Haar ogen blonken, 'ik heb je vast, mijn kleine Commissaris!'

Vanuit een hoek van mijn ogen zag ik dat Robert al zo verbaasd was als ik. Hij vergat zijn mond te bewegen, en grijnsde dan ook. Hij bleef breed glimlachen terwijl ik iets onverstaanbaars mompelde als afscheid. Ik struikelde bijna over een stoel, kon die nog op het laatste nippertje grijpen, en liep haastig de keuken uit.

Ik neem aan dat meisjes, en nog meer jonge vrouwen, niet per toeval mannen op de mond kussen. Samia had me dus een teken gegeven dat ze me wou hebben. Mijn volgende actie zou waarschijnlijk moeten zijn haar uit eten te vragen, alleen, op een avond, of haar voor een wandeling met twee uit te nodigen. Zou haar naar het theater of naar een bioscoop meenemen een goed idee zijn? Neen! Dat waren trucs voor jongeren, niet voor een Commissaris en een toekomstige juriste! Er zouden daar ook veel te veel mensen rondhangen die me kenden, en die het slechtste zouden enken van de politie. Zie daar! Onze Commissaris flikflooit met jonge meisjes van de immigratie, terwijl wij het te verduren krijgen van misdadigers! Samia vragen met me uit te gaan eten in een discrete omgeving zou het beste initiatief zijn om nu te nemen. Ik piekerde daar over na terwijl ik me door de gang van Robert haastte en uit het huis vluchtte.

Mijn zwaarmoedigheid en hachelijke situatie verslechterde nog meer! Toen ik de volgende junimorgen mijn ontbijt zat te eten en nog steeds piekerde over wat ik moest doen met Samia Bennani, zonder tot een voldoening gevende conclusie te durven komen, klonk mijn mobiele telefoon. Slechts weinig mensen kennen mijn nummer, en onder die bevond zich mijn assistente Dominique Bussy.

Dominique was het die me opriep. Ze deelde me mee dat er een moord begaan was nabij het Paard Bayard hotel. Een vrouw was dood aangetroffen, gestoken met een mes. Ik zei aan Dominique dat ik direct zou aankomen. Vóór ik kon opstappen zei Dominique me nog dat iemand het noodnummer van de politie opgebeld had. Dominique was al ter plaatse. Andere agenten waren op weg. Dominique had haar collega's opgebeld.

Ik reed naar Bazaine, naast de N11, waar het hotel zich bevond. Het hotel kende ik. Het lag in een klein park. Het was een laag gebouw van moderne stijl, dat meer het uitzicht had van een Amerikaans motel dan van een Belgisch, klassiek hotel. Toen ik aankwam en de parkeerplaats op gleed, zag ik al meerdere politieagenten en Dominique buiten aan het hotel staan, naast een rij huizen aan de andere zijde. Mijn agenten waren witte en blauwe linten aan het afrollen om de straat op dat punt af te sluiten. Ik ging naar hen toe en vroeg al van ver wat er gebeurd was.

Dominique Bussy kwam uit de groep naar me toe en zei, 'we hebben een moordzaak hier, Commissaris. Een vrouw werd doodgestoken. Haar naam is Magda Balin. Ze woont in het eerste huis, daar. Dat huis is eigendom van de hoteleigenaar. De vrouw betaalde de hotelbaas om zijn poetsvrouwen ook haar huis te komen kuisen. Om negen uur deze morgen, ging één van die poetsvrouwen het huis in om Mevrouw Balin dood in haar bed aan te treffen. Ze belde direct het noodnummer van de politie op. We zijn net aangekomen. We zijn bezig om een deel van de straat af te zetten.'

'Neem me mee naar haar,' vroeg ik.

'Het is geen prettig zicht, baas,' mompelde Dominique. 'Mijn maag draaide binnenste buiten een paar ogenblikken geleden.'

Dominique toonde me niettemin de weg.

Het huis was oud. In de gang vielen de plaaster en de verf in bellen van vochtigheid en schilfers af van de muren. De kamers van de benedenverdieping zagen er anders heel proper uit. Vanuit de gang achter de ingang deur kon ik een woonkamer en een keuken zien. Het huis was smal, zoals vele huizen in een rij te Robois, maar wel diep. Halverwege de gang

begon een trap die naar een tweede verdieping leidde. Dominique ging de trappen op en bracht me naar een slaapkamer.

Open gespreid over het bed, gans naakt, haar buik naar beneden, lag een vrouw die volledig bedekt leek met bloed. Ik zag overal bloed. De lakens rond haar waren gedrenkt in rood. Het bed was een eenvoudig multiplex meubel, gekocht in een groot warenhuis, bestaande uit slechts enkele rechte planken, een bed zonder de minste elegantie, onversierd, maar waarschijnlijk wel praktisch en heel functioneel. De vrouw was stevig, geen slanke juffer, een vrouw van jaren, haar billen dik, benen zoals kolommen, zware heupen. Grote borsten lagen platgedrukt onder haar, maar puilden uit. Ze was in de rug gestoken.

Ik moest me geweld aandoen om van dichterbij te gaan kijken, enigszins verlegen om de naaktheid van de vrouw in het bijzijn van Dominique. Ik ontdekte en telde zes steekwonden. Twee messteken hadden bloed langs haar ruggengraat doen vloeien. Ze had twee steken in haar billen. Dat leek me vreemd en sadistisch, want die konden moeilijk haar dood veroorzaakt hebben. Twee andere wonden zaten in haar bovenbenen. Al die steken waren precies symmetrisch toegebracht, en toen ik van terzijde naar haar hoofd keek, zag ik wat haar waarschijnlijk echt gedood had. Haar halsslagader was doorgesneden of doorgestoken, redelijk diep en met heel wat handigheid breed getrokken tot een lange snede. Dat zou de vrouw de dood gebracht hebben in een paar ogenblikken. Het meeste bloed rond haar, op de lakens en op haar hoofdkussen, moest van die ene vreselijke wonde gekomen zijn.

Ik voelde dat ik ziek werd. Ik was het helemaal niet gewoon om met bloed doorweekte dode lichamen te zien, noch van mannen noch van vrouwen. De zachte, zoete, zware geur van het gestolde bloed verzadigde mijn neusgaten en bracht de misselijkheid naar mijn brein.

Ik probeerde me sterk te houden, en onbewogen. Dominique moet me hebben zien bleek worden, want ze trok me de slaapkamer uit. Ze hield mijn arm vast tot een paar trappen lager. We gingen daarna beiden het huis weer uit, we hadden frisse lucht dringend nodig. We bleven buiten aan de deur staan en ademden diep. Ik vloekte een paar maal in het Arabisch en bleef nog even buiten staan met Dominique. Zij ook zag er zo bleek uit als een witte paal. Mijn assistente zei onbeholpen, grijnzend, ‘dit is grappig! Ik dacht dat ik de enige was die onder de indruk kwam. Ik had minuten frisse lucht nodig de eerste maal dat ik haar zag. Welke smerigaard kon zo iets doen? Ik kan zelfs niet even naar haar kijken zonder afkeer te voelen. De vent die haar gedood heeft kon niet enkel meerdere malen steken en hakken. Hij heeft gekeken naar hoe al dat bloed uit haar spoot! Wat voor een vent was dat?’

Ik was er al lang van overtuigd dat vrouwen veel sterker in die dingen zijn dan mannen, maar Dominique Bussy legde er een beetje te veel op. Ze moest de wreedheid niet nog meer aandikken. Ik bracht dus een hand naar boven om aan te duiden dat ze best niet nog veel meer moest zeggen, en boog me een tijdje dubbel.

Daarna, mijn duizeligheid verminderd, zei ik tot Dominique, ‘al goed, al goed. Ik voel me weer in orde. Moorden kunnen we niet in ons eentje behandelen. We moeten de mannen van het forensisch laboratorium naar hier halen. Dominique, kun jij de *Service d’Enquête et de Recherche*, de SER van Namen opbellen, de Lokale Onderzoeksdienst, de LOD van de zone, en hun vragen om snel naar hier te komen? Kun je hen alstublieft opbellen, Dominique? Ik moet de Procureur des Konings opbellen en hem de moord beschrijven. Hij zal bevestigen dat de SER deze zaak moet behandelen. Leg alstublieft ook uit aan de SER wat voor een moord dit is, een sadistische, koelbloedige misdaad. Vraag hen vingerafdruk kits mee te brengen, maar dat zullen ze zelf al wel weten. Ze zullen ook ADN stalen moeten nemen en een autopsie verrichten. Zeg hen ons geen brol te verkopen. We weten dat het een moord is!’

‘Ik denk dat ze wel zullen weten wat ze moeten doen in een dergelijk geval, baas. Ik zal hen direct opbellen. Ik heb nog geen ambulance opgebeld. Zal ik dat ook doen?’

‘Ja, maar zeg dat ze een dode vrouw naar het dodenhuis van Namen zullen moeten brengen voor de autopsie. Laat hen het lichaam niet wegnemen voordat de SER aangekomen is!’

Ik wist wie de vermoorde vrouw was. Ze was een prostituee die Magda Balin heette, een eenzame hoer. Ze werkte zonder een koppelaar, zonder afpersing, maar ook zonder bescherming. Ze werkte in haar eentje. Ik veronderstelde vroeger al dat ze klanten meenam naar haar huis. Ik had haar ook al heel laat in de avond door de straten van Robois zien wandelen, een kleine mobiele telefoon in de hand. Ze was niet één van die prostituees die een stoel hadden in één van de bars langs de N11. Ze kon waarschijnlijk rekenen op een aantal trouwe klanten die zich bij haar al sinds vele jaren op rij kwamen verlichten. Ze was een ouder wordende prostituee, van bijna vijftig, met een lichaam dat dik werd ondanks haar beroep, maar wel met een mooi, rond gezicht dat de tand der tijden best had doorstaan. Ze droeg gewoonlijk een hoge, blonde pruik op haar hoofd. Ik had haar dikwijls zien tippelen in dezelfde twee of drie straten van het centrum van Robois wanneer ik ook in die wandelde op de avonden dat ik geen slaap kon vatten en een beetje frisse gedachten wou opdoen in de avondlucht. Ze wist wie ik was, dus zou ze me nooit aangeklampt hebben.

Ze glimlachte alleen maar naar me en gaf me een schorre, lage ‘goede avond, Commissaris,’ waarop ik telkens terug knikte, zelfs met een vinger aan mijn kepie sloeg en even grinnikte. Op een vreemde wijze was ze me zo gewoon geworden als de bomen van het park.

Magda Balin had in Robois gewerkt sinds al meer dan vijftien jaar. Ik wist dat, omdat ik één van mijn oudere agenten over haar had uitgevraagd. Er was geen enkele gerechtvaardigde reden waarom ik of mijn voorgangers haar zouden hebben lastig gevallen. Ik vroeg me telkens af waarom ze dit beroep nog uitoefende op haar toch al rijpere leeftijd, hoewel ze een intelligent gezicht had, scherpe ogen, nog een goed figuur, en gemakkelijk in onze stad een baantje had kunnen vinden als kassierster of wat ze maar wou. Misschien was ze te goed gekend door te veel mensen van Robois. Misschien was ze beschaamd om dikwijls herkend te worden in haar nieuwe baan. Kende ze schaamte?

Een prostituee was vermoord. Primitieve wreedheid, dood en agressie lagen natuurlijk steeds op de loer in de schaduwen van het beroep van Magda Balin. Ze moest in haar leven veel vreemde, zieke mannen naar haar slaapkamer gebracht hebben. Al die tijd had ze de passies en opwellingen van geweld in mannen kunnen beheersen. Eén van die mannen had nu niet gereageerd op haar broze, vrouwelijke sensuele autoriteit. Uiteindelijk had het geluk haar verlaten.

Mijn werk was eigenlijk al grotendeels beëindigd op de plaats van de moord. Mijn inspecteurs wisten wat ze moesten doen. We hadden dit al meerdere malen geoefend. De SER van Namen zou binnenkort aankomen. Die inspecteurs zouden het onderzoek verder zetten. Wij moesten niet veel meer doen dan de straat afzetten, en de meest nieuwsgierige mensen van Robois op een afstand houden.

Toch moest ik terugkeren naar dat huis! Dit was mijn stad! Niemand doodde in deze stad zonder mijn toestemming. Ik stapte terug het huis in. Dominique volgde me met haar ogen, maar ik wuifde haar weg. Ik ging opnieuw, alleen, naar binnen. Ik zou niets van plaats mogen veranderen, en niets aanraken. Ik haalde een paar doorzichtige, plastic handschoenen uit mijn zak, en ging verder. Ik wou rondkijken, zoeken naar sporen of aanwijzingen.

Ik begon in de woonkamer. Enkele moderne stoelen stonden daar tegen de muur. Ik zag een divan bedekt met mooi, dik leder tegenover een televisietoestel staan, twee kleine tafels ertussen, een grote zwarte kast tegen een andere muur.

Magda Balin leek te houden van kleine, porseleinen beeldjes. Een grote verzameling daarvan stond in een andere kast met grote, glazen schuifdeuren. Ik had die kast eerder niet gezien omdat ze tegen de muur stond, naast en achter de ingang tot de woonkamer. Ik keek met interesse naar de beeldjes. Ik zou gezworen hebben dat enige van die beeldjes echt kostbaar Meissen porselein waren! Ze leken heel oud. Ze waren ook bijzonder prachtig in kleuren en afwerking. Ik raakte de beeldjes niet aan. Ik was er zeker van onderaan de twee blauwe gekruiste degens van het merk te vinden. De man die Magda Balin had vermoord was ofwel geen dief, ofwel kende hij niets van de waarde van porselein.

De deur die naar de keuken leidde stond open. Ik herinnerde me dat eigenlijk alle deuren in het huis openstonden. Balin was een vrouw die van ruimte hield en haar klanten er niet van verdacht dieven te zijn.

De keuken was groot. Ze lachte me netjes toe. De meubels hadden lichte, aangename kleuren. In de gootsteen lagen er geen vuile schotels. Het aluminium blonk. De glazen, de kopjes, en het bestek, stond of lag mooi geordend op de gepaste plaatsen. Alles wat kon gegeten worden stak in kasten of in de koelkast, een groot apparaat in Amerikaanse stijl, waarin ik ook een kleine diepvries vond en een machine om ijs te maken. Ik opende de koelkast, vond er melk en water in, geen alcohol.

Er had geen gevecht plaats gevonden in de keuken. De vaatwasmachine stond leeg. De tafel was proper afgekuist. Een mooi doek in een bloemenpatroon, zonder vlekken, lag er netjes op. Niet één mes stak of lag op een plaats waar het niet moest zijn. Magda Balin bezat één van die grote houten blokken met vleesmessen erin. Geen van de messen ontbrak echter in het blok. Achter het huis zag ik een kleine tuin. De deur naar die tuin was niet geforceerd. De deur lag ook niet op slot, zoals ik snel vond toen ik een klink probeerde. Balin had een klant ontvangen, geen inbreker.

Ik ging weer de trappen op, met loden voeten, moet ik bekennen. Op de muren van de trap lagen er geen bloedvlekken, en ook niet op de trappen zelf of op de trapleuning. Ondanks de brutaliteit en het gruwelijke van de daad, hadden de moordenaar of de moordenaars heel zorgvuldig het bloed uit het lichaam van Magda vermeden. Ik stapte de slaapkamer in. Bijna geen bloed was op de grond gedruppeld, slechts een heel klein beetje aan de andere zijde van het bed dat naar de deur keek. Ik draaide mijn hoofd rond. Ik vond geen mes of enig ander voorwerp waarmee steekwonden konden toegediend worden. De moordenaar had zijn eigen wapen gebruikt, of hij had het moordwapen meegenomen. Dat was slim, de dader had zijn verstand niet verloren tijdens of na de moord. De misdaad was dus niet gebeurd in de hitte van een passie van het ogenblik. Hij of zij, de moordenaar, moest gewacht hebben tot Magda zich uitgetkleed had, zich billen naar boven op het bed had uitgestrekt, benen open, haar rug naar de dader gedraaid, en dan had de dader een mes bijna verticaal van boven naar beneden gestoken. Had hij eerst haar hals doorgesneden of dat laatst gedaan? De wonden op haar rug waren diep, maar niet breed. Het mes was dun geweest, het lemmet niet breder dan een centimeter tot een centimeter en half. De moordenaar had de hals gesneden, maar ergens anders had hij niet gesneden. Hij had slechts gestoken met grote kracht, recht van boven uit, in het lichaam. Ik vermoedde dat hij eerst haar hals had doorgesneden en haar pas nadien had gestoken, want anders was ze opgesprongen, had ze gevochten. Geen van de andere steken had haar dood kunnen teweegbrengen. Misschien was ze verdoofd geworden. Ik zag echter geen glas water nog enige andere vloeistof naast haar bed. De autopsie kon bepalen of ze

verdovingsmiddelen had geslikt, en ook hoe diep de messteken gingen. Kon één van die stoten haar hart of longen bereikt hebben? Ik meende van niet.

Ik opende de grote kast in de kamer. Ik vond daar geen bijkomende sporen van bloed, en ook niet op de twee stoelen in de kamer. De kleren van Magda hingen over één van die stoelen. Ik zag geen enkel stuk textiel dat tot een man kon behoord hebben. Haar make-up flesjes en potjes stonden onaangeroerd vóór haar spiegel op de toilettafel. Geen van de lades hing open. Als ze al geopend werden, dan had de moordenaar ze weer zorgvuldig gesloten. Ik zag de portefeuille van Balin daar ook liggen, heel eenvoudig in het volle zicht, ongeopend. Ik zag geen enkel spoor van een dispuut of van een gevecht. Ik hurkte neer en keek onder het bed, maar vond daar niets anders dan stof, en slechts weinig stof, trouwens. Ik had gehoopt één of ander voorwerp dat aan de moordenaar toebehoorde te vinden, maar dat soort mirakels gebeurt slechts in romans.

Ik ging naar de aanpalende badkamer en vond daar ook een keurige plaats die netjes geordend bleef, fijn gekuist, alle voorwerpen op hun plaats en proper. Ik opende een wit kastje waarin men geneesmiddelen en tandpasta en zeep en parfums bewaart. Ik vond niets meer verdachts dan een doos aspirientjes.

Ik stapte de volgende kamer in. Dat was een tweede slaapkamer. Balin had die echter uitgerust als een soort van bureau of leeskamer. Men had een mooi zicht van daar, langs het venster, op de tuin. Een zetel stond naast dat venster. Een lange muur was gans bedekt met houten rekken, waarop rij na rij boeken stonden. Balin had veel boeken, ook dure, gebonden volumes, de meeste daarvan liefdesverhalen. Enkele dagbladen lagen op een stoel. Ze bezat een persoonlijke computer met een modem en een Internet aansluiting. Balin had niet het contact met de moderne wereld verloren. Ik durfde haar computer niet op te starten. Dat moest het werk blijven van de SER. Wellicht had ze daar een adresboek van haar klanten in, en dat kon zeer interessante informatie blijken. Het speet me erg dat ik het moest overlaten aan de SER om die inlichtingen te vinden. Opnieuw leek er niets aangeremd. Ik had geen verdovende middelen gevonden, in geen van de meer voor de hand liggende plaatsen waar drugs dikwijls verborgen werden, noch in haar slaapkamer noch in haar badkamer. Drugs konden er nog wel ergens, goed verborgen, in haar kasten liggen. Als er hier ergens nog verdovende middelen zaten, dan zou het de vreugde van de SER jongens en meisjes moeten blijven om die op te vissen.

Ik had gezien wat ik wou. Ik had gedaan, hier. Ik ging weer de trappen af, naar de voordeur, en kwam daar de eerste onderzoekers van de SER tegen.

De SER officieren en agenten dragen nooit een uniform. Ik maakte plaats voor hen, wees naar boven, waarschuwde hen voor het tafereel, en nodigde hen uit naar boven te gaan. Ze waren drie mannen. Ze hadden ook hun koffers meegebracht met gerei om vingerafdrukken te nemen.

‘Een gewelddadige moord?’ vroeg de Commissaris die als eerste naar boven stapte.

‘Niet een mooi zicht,’ merkte ik op, ‘maar niets werd aangeraakt. Er was geen gevecht.

Misschien was ze verdoofd. U zult wel zien.’

Ik liet de mannen aan hun taak en ging naar buiten. De ambulancewagen kwam aan rijden en twee mannen in witte verplegersschorten wachtten aan de deur tot het lichaam kon vrijgegeven worden. Eigenlijk wachtte ik ook nog even tot de inspecteurs weer naar beneden zouden sukkelen en dubbel zouden buigen, naar adem snakkend. Dat duurde langer dan ik dacht.

Ik vroeg stilletjes, zijwaarts aan Dominique, ‘zei je niet dat het een poetsvrouw was die de politie opbelde?’

‘Ja,’ antwoordde Dominique, en daarna zei ze zo zacht dat niemand van de SER of de verplegers het konden horen, ‘ik heb haar al opgezocht. Ze is op dit ogenblik nog in het hotel.’

Ik grijnsde.

‘Kom dan met me mee,’ fluisterde ik terug.

We gingen beiden op ons gemak naar het hotel Paard Bayard alsof we een koffie wilden. Dominique was er trots op om samen met mij mee te gaan. Het leende haar een bepaalde standing onder de agenten. Die bijkomende waardigheid gunde ik haar graag. Ik erkende nooit in het publiek, en zeker niet in het politiekantoor dat ze slimmer was dan de rest van de bende, maar slimmer was ze!

De man die achter de toog van de inkomsthal stond was de hoteleigenaar. Hij was een kleine, magere man met een lang gezicht en duidelijk gedefinieerde trekken, scherpe neus, scherpe ogen, scherpe mond. Hij had ook heel veel rimpels rond de ogen. Zijn huid leek wel oud perkament te zijn.

Hij herkende me en riep onmiddellijk, ‘ha, Commissaris Bikri, ik ben zo blij u te zien! We zijn in veilige handen! Wat een verschrikkelijke chaos! U zult met Annette willen praten, neem ik aan?’

De man was zeer zenuwachtig. Hij was dat blijkbaar steeds, zijn handen beefden, en ik zag druppels van zweet aan zijn haarlijn verschijnen. Ik durfde te menen dat ik zulk effect had op bepaalde mensen.

‘Ja, met Annette, als Annette de poetsvrouw is die de politie opgebeld heeft nadat ze het lichaam vond,’ snauwde ik kort. ‘Ik wil ook even met u praten, natuurlijk. Hoeveel weet u over Magda Balin?’

Het ventje kromp ineen.

‘Magda was een prostituee, Commissaris, maar een prostituee van de goede, oude soort,’ zei de man. ‘Ze woonde in dat huis van mij al sinds vele, vele jaren. Ik ben de eigenaar van het huis! Ze betaalde de huur steeds op tijd. Ik kan me niet eenmaal in de laatste tien jaar herinneren dat ze te laat was met haar huur! Ze was een vriendelijk mens, Commissaris. Ze deed aan niemand kwaad. Ze had vooral oude, regelmatige klanten. Ik zei haar al om te stoppen met dat beroep. Ik zei dat ze nu toch al voldoende geld moest weggestopt hebben. Ik heb haar ooit al een baan als dienstster in ons restaurant aangeboden, maar ze weigerde. Ik kan me niet inbeelden wie haar kwaad zou willen doen.’

‘Hebt u iets speciaals gezien of gehoord, gisteravond?’

‘Niets, Commissaris, helemaal niets, maar haar huis is aan de andere kant van de straat.’

‘Hebt u soms een auto aan haar huis zien aankomen?’

‘Neen, dat niet. Haar klanten parkeren hun auto dikwijls naast mijn hotel, in de parking achteraan. Van daar wandelen de mannen dikwijls naar haar huis. Als iemand hun auto opmerkt, ziet u, dan kunnen ze steeds vertellen dat ze iets kwamen drinken in het Paard Bayard.’

‘Hebt u dan toevallig enige ongewone auto’s in uw parking opgemerkt, gisteren?’

‘Ik zag een mooie, donkerblauwe, zware BMW gisteravond, inderdaad. Dat soort wagen is eerder ongewoon voor mijn gasten. Deze wagen zag er heel nieuw uit. Ik bewonderde de auto, maar verder heb ik niets ongewoons gezien. De nummerplaat heb ik niet bekeken.’

‘Hebt u iemand het huis van Magda Balin zien binnengaan, gisteren?’

‘Neen, dat heb ik niet, Commissaris. Zoals ik al zei, ik bespioneer haar huis ook niet elke seconde! Ik kijk meestal de andere richting uit. Ik kijk naar mijn lobby en naar mijn personeel!’

‘Er is dus niets opvallends dat u me kunt zeggen over Mevrouw Balin en ook niet over haar klanten? U hebt helemaal niets buitengewoons gezien, gisteren?’

‘Nee, werkelijk niets. Ik heb wel haar dokter haar zien bezoeken in de namiddag.’

‘Welke dokter?’

‘Haar dokter! Haar dokter bezoekt Mevrouw Balin regelmatig, Commissaris. Ik meen dat de wet dat eist. Haar dokter is de Schepen van Robois, Mevrouw Ash.’

‘Mevrouw Ash volgt Mevrouw Balin medisch op?’

‘Ja, inderdaad. Ze kwam gisteren rond vier uur in de namiddag, haar normale uur. Ze komt steeds rond die tijd. De twee nemen soms een avondmaal, trouwens, samen in het restaurant, maar ze eten zelden meer dan één schotel.’

‘Aten ze gisteren ook in uw restaurant?’

‘Nee, Commissaris, dat deden ze gisteren niet. Ik zag ook Mevrouw Ash het huis niet uitkomen. Ik zag wel dat haar auto rond zes uur niet meer in de parkeerplaats stond. Rond welk uur ze weggereden is, weet ik niet.’

‘Hoe weet u zo goed dat Mevrouw Ash wegreed?’

‘Ik ken haar auto goed. Ik moest uit mijn hotel gaan rond die tijd. Mevrouw Ash parkeert haar auto steeds op dezelfde plaats, een plaats waar auto’s eigenlijk niet mogen geparkeerd worden. Ik laat haar toe om haar auto daar te plaatsen. Ze is toch een dokter, nietwaar. Haar auto stond daar niet meer toen ik mijn ronde deed.’

‘Goed, goed! Misschien hebben we later nog wel meer vragen voor u, en de mensen van de Lokale Onderzoeksdienst van Namen, de Inspecteurs van de SER, kunnen u vragen om naar hun kantoren te komen voor verdere ondervraging. Mocht u zich nog iets meer herinneren, kunt u me dan alstublieft telefoneren? Nu had ik graag met Annette gesproken!’

‘Ik zal haar roepen. Blijft u alstublieft hier op haar wachten. Kan ik u iets te drinken brengen?’

‘Ja, dank u, een thee graag. Agent Bussy, wat wilt u drinken?’

‘Ook een thee graag, dank u!’

Dominique en ik gingen zitten in twee reusachtige, diepe zetels in een hoek van de hotellobby. We zagen de hoteleigenaar zijn telefoon opnemen. We hoorden hem naar Annette vragen. Even later verdween de hoteleigenaar van zijn toeg en in enkele ogenblikken nog stond hij naast ons met een dienblad en daarop twee porseleinen kopjes en een grote pot thee. Ik proefde direct, vond de thee zeer verfrissend, een Chinese mengeling geparfumeerd met Jasmijnblaadjes, en ik knikte dankbaar. Dominique dronk, stond dan op en nam een kijkje op de tuin. Ze keek door een zijvenster van de lobby in de richting van het huis van de moord.

‘De SER schijnt al weg te gaan,’ zei ze me.

‘Dat zal niet iedereen van de SER zijn,’ mompelde ik terug. ‘Ze zullen de burens beginnen te ondervragen. Veel levert dat hier niet op.’

‘Zouden wij dat ook niet moeten doen?’ vroeg Dominique.

‘Nee,’ gaf ik kort terug. ‘Ik twijfel er aan dat ze ons nuttige informatie zullen kunnen bezorgen.’

‘In elk geval,’ grinnikte ik ook nog direct, ‘we zullen de SER verslagen ook hebben binnen een paar dagen, niet, Dominique?’

‘Wie zou u iets kunnen weigeren, Commissaris?’ antwoordde Dominique braafjes.

Toen we ons kopje thee half hadden uitgedronken stapte een kleine, corpulente vrouw van ongeveer zestig jaar uit de lift. Ze ging gekleed in een soort uniform dat bestond uit een blauwe jurk en een witte bloes, waarover een veel te grote, lichtblauwe schort hing. Ze stapte zoals een pinguïn de lobby in. De hoteleigenaar wees vanachter zijn toeg naar ons. De vrouw kwam dichterbij maar bleef recht staan. Ze plaatste haar handen vóór haar schoot.

‘Vroeg u naar mij, mijnheer de agent?’

‘Als u Annette bent, ja,’ antwoordde ik vriendelijk. ‘Gaat u alstublieft zitten. We hebben een paar vragen voor u, niets waar u zich zorgen over hoeft te maken. Ik ben Commissaris Jozef Bikri en deze agente, Dominique Bussy, is mijn assistente.’

‘Ik ben Annette Bivois, en ik ken u wel. Ik had u niet dadelijk herkend. U wilt weten, neem ik aan, wat er gebeurd is met Mevrouw Balin. Wel, ik ging zoals gewoonlijk naar het huis van Magda om op te ruimen en om er te kuisen, om negen uur in de morgen. Ik doe dat tweemaal in de week, altijd op dinsdag en vrijdag. Mevrouw Balin betaalt me samen met de huur, steeds een maand vooruit. Ik krijg mijn geld van Monsieur François, de hoteleigenaar.’

Dat maakte van de huisbeurt misschien een onwettelijke daad, maar ik liet dat gaan. Hoeveel poetsvrouwen werkten in Robois in het zwart? Honderden, vermoedde ik.

‘Ik belde aan de deur, maar Magda kwam niet open doen. Ik probeerde de deurknop, en haar deur was niet gesloten, Commissaris, wat al ongewoon was. Ik dacht dat ze dit vandaag gedaan had om me in te laten. Ik riep haar naam, maar Magda antwoordde niet. Ze was niet beneden en niet in de keuken. Ze was niet in de tuin. Dus riep ik opnieuw en ik ging naar boven. Ik deed dat omdat ik altijd boven begin te kuisen. Dat is ook waar ze haar stofzuiger houdt, in haar bureau. Wanneer ik boven aan de trappen kwam, keek ik de slaapkamer in, want de deur stond open. Ik zag eerst niet dat Magda in haar bed lag, maar als ik dichterbij ging, Commissaris, zag ik al dat bloed! Ik schreeuwde en schreeuwde, en ik kan mijn kreten tot nu nog horen! Het was verschrikkelijk! De arme vrouw! Ik liep naar beneden en belde het noodnummer op. Magda had dat steeds op een papiertje liggen naast de telefoon.’

Annette begon te wenen. Ze droogde eerst haar ogen met een hoek van haar schort, daarna vond ze een zakdoek en ze bette daarmee haar tranen weg.

Dominique zei niets, dronk haar thee. Ik wachtte nog even.

‘U vond haar op het bed liggen in haar bloed.’

‘Ja, de arme vrouw,’ herhaalde Annette. ‘Ze was werkelijk een lieve vrouw, Magda! Ze zei nooit een verkeerd woord tegen me. Ze klaagde nooit. We dronken soms samen koffie, weet u. Prostituees zijn toch ook maar mensen, nietwaar? Ze verdiende het niet op die manier te sterven!’

‘Mevrouw Annette, hebt u iets ongewoons bemerkt gisteren, of de vorige dagen? Hebt u slechts Mevrouw Balin in het huis gezien?’

‘Ik zag niets ongewoons, Commissaris. Tenzij misschien één ding. De lichten waren aangestoken in haar slaapkamer en in de badkamer. Magda houdt nooit de lichten aan ’s morgens. Ze kijkt naar haar geld, hoor, ze verkwist haar geld niet!’

‘Is het mogelijk dat die lichten de ganse nacht gebrand hebben?’

‘Oh ja, dat is best mogelijk, als Annette gisteravond vermoord is. Haar kamer en de badkamer hebben slechts vensters die uitgeven op de tuin. Men kan de vensters van haar slaapkamer niet vanuit de straat zien. Haar bureau, de grootste kamer, heeft wel een venster dat uitgeeft op de straat, maar in die kamer waren de lichten niet aangestoken.’

‘U hebt dus gisteren niets vreemds opgemerkt?’ drong ik aan.

‘Ik kwam daar niet op maandag, Commissaris, en ik werk ook in het hotel. Ik ga enkel kuisen in de kamers van Magda twee halve dagen per week. Ik houd het huis van Magda niet speciaal in het oog.’

‘Hebt u nog iets anders opgemerkt toen u in de morgen aankwam, iets dat u trof?’

‘Nee, echt niet, behalve dat haar deur niet gesloten was en dat de lichten aan waren, boven.’

‘Wel dan, dat was alles. Dank u, Mevrouw Bivois. Kunt u alstublieft uw adres geven aan de agente, hier, en uitleggen hoe en waar we u nog kunnen bereiken als we verdere vragen hebben?’

‘Natuurlijk, Commissaris. Ik wil nog zeggen hoe afschuwelijk ik vind wat er met Magda gebeurd is. Wie kan de misdaad gedaan hebben? Ze was een prostituee. Ze was werkelijk een lieve ziel, en helemaal geen bittere vrouw. Ze had geld natuurlijk, maar wie ook haar wou bestelen zou met lege handen moeten weggaan! Meer verdient een dief niet!’

‘Wat bedoelt u, Mevrouw Bivois?’

‘Magda had geld, natuurlijk, heel veel geld, Commissaris! Ze spaarde alles, maar ze zei me dat ze geen geld in haar huis hield. Haar geld stond op bankrekeningen zei ze me, en ik geloofde haar! Ik ontmoette haar eens toen ik naar een bankagentschap van Robois moest gaan. Ze leek daar een regelmatige klant te zijn.’

‘Had ze een auto?’

‘Nee, nee, dat had ze niet! Ze reisde niet veel. Ze had een fiets. Ze hield haar fiets in een hutje in de tuin. Ze wandelde veel.’

‘Ja, ik neem aan dat ze dat deed,’ merkte ik op. Dominique maakte al ogen naar me.

‘Dank u, Mevrouw Bivois. U was ons zeer behulpzaam.’

‘Alles wat ik maar kan doen om die moordenaars te pakken, Commissaris!’

De vrouw zei tot ziens en ging terug naar de lift. De hoteleigenaar keek naar ons en dus knikte ik tot ziens. Dominique Bussy en ik verlieten het hotel. Ik liet een bankbriefje achter voor de thee. Ik zag een SER Inspecteur naar het hotel komen. Hij kwam hetzelfde doen als wij. We spraken elkaar niet, gingen langs elkaar door, maar we tipten aan onze kepies.

Het Strijdersgen. Jozef Bikri

In de namiddag reed ik van de plaats van de Balin Moord naar huis. Ik had moeten zoeken naar een licht middagmaal. Het zicht van het bloed op het bed had echter mijn ogen voor de ganse dag rood gekleurd en mijn maag in een knoop gestrikt. Ik zou niets eetbaars door mijn strot hebben kunnen duwen.

Thuis trok ik me naar boven en ik wierp me op mijn bed. Ik probeerde een uur of twee te slapen. Ik moest echter nadenken. Ik kon natuurlijk de slaap niet vatten, zelfs geen dutje, zodat ik na een uur opnieuw naar beneden ging, aan mijn tafel ging zitten, een blad papier vóór me haalde en begon te schrijven.

De woorden kwamen automatisch. Ik schreef een titel, bovenaan de bladzijde, in het midden, ‘De Balin Moord.’ Daarna schreef ik het volgende.

Veronderstelling A. Magda Balin kende haar moordenaar. Ze was met hem vertrouwd omdat de man een regelmatige klant was. Ze kleepte zich uit en ging gehoorzaam op het bed liggen, wachtende om haar klant te ontvangen. De man kleepte zich niet uit. Hij sneed haar keel direct over, en stak daarna meerdere malen in haar lichaam.

Argumenten tegen die veronderstelling. Dit was een misdaad van hartstocht, maar toch zeer koelbloedig en zeer gepremediteerd in uitvoering. De man droeg handschoenen. Hij sneed de hals zeer expertmatig door, en stak haar daarna bijna ritueel. Nadat hij haar hals had doorgesneden moet hij haar naar beneden gehouden hebben, op het bed.

Er zou enige uitwisseling van argumenten, van ruzie, moeten gebeurd zijn in een passionele moord, een dispuut met kreten, een gevecht. Niets van dat alles. De koelbloedige agressie zoals die zich voorgedaan heeft, is incompatibel met de aard van de mensen van Robois. Men doodt hier voor geld, voor macht of voor hartstocht. De eerste twee redenen kunnen

uitgesloten worden. In een misdaad uit passie zou de moordenaar enkele sporen hebben achtergelaten, en zich zelf aan de politie hebben overgegeven. Het gebruik van verdovende middelen is hoogst onwaarschijnlijk. De moordenaar moet een man geweest zijn, want de kracht van de messtoten kwam van hoog, en de moord was te koelbloedig uitgevoerd.

Veronderstelling B. Magda Balin kwam deze klant voor de eerste maal tegen, of hij was helemaal geen regelmatige klant van haar. De man had speciale, perverse verlangens, of hij hield haar iets van dien aard voor. Hij vroeg Balin zich uit te kleden, op het bed te gaan liggen. Daarna vermoordde hij haar zonder enig zichtbaar motief tenzij de onstuitbare drang, het plezier van te doden. Dat betekent dat de man zeer gevaarlijk is en nog zal doden. Hij kan een seriemoordenaar zijn.

Argumenten tegen die veronderstelling: geen! De veronderstelling is zeer plausibel, behalve dan het feit dat een seriemoordenaar, een moordenaar voor-het-plezier, aan het werk zou zijn in Robois. De man moet Balin vertrouwen ingeboezemd hebben, zodat ze hem misschien toch minstens van vroeger kende. Hij heeft haar ook misschien verdovingsmiddelen toegediend.

Mijn twee veronderstellingen konden vals zijn. De feiten wezen naar veronderstelling B, maar veronderstelling A kon niet uitgesloten worden. Was er enige relatie tussen de vorige aanvallen op de boeren en de eigenaars van de woonwagens, met de Georgis Verkrachting? Ik dacht van niet.

Robois was in een fase van geweld gesukkeld, van sinister geweld, en geweld escaleert steeds. Ik haatte dat geweld hier. Waarom gebeurde die escalatie van geweld in Robois? Waren al de vreemde, negatieve gebeurtenissen van de laatste maanden slechts het resultaat van het lot, van de zuivere willekeur, van toevallige samenloop? Was een donker gordijn van boosaardigheid over Robois gehangen? Ik dacht steeds dat God, Allah, alle zaken op aarde regelde. Waarom zou een God dergelijke kwade daden op een vredevolle stad laten neerkomen? Dat begreep ik niet. Mijn brein was te klein, mijn hoofd te beperkt in omvang om me een antwoord op die vragen te kunnen inbeelden. Het was beter voor mijn gezondheid van geest om niet te veel in die richting na te denken. Ik was geen theoloog en zelfs geen filosoof.

Ik besloot om terug te keren naar het Paard Bayard hotel, om te gaan horen of er iets interessants gezegd was door de SER Inspecteurs. Ik moet toch even controleren wat mijn agenten nog deden rond het huis van Balin. Ik reed dus langzaam terug naar het Paard Bayard, en parkeerde mijn auto daar. Ik zag het Balin Huis, waar drie van mijn agenten nog steeds aan de deur wachtten, en ook het oog hielden op de witte-en-blauwe linten die de doorgang van dat deel van de straat nog steeds verhinderden. Ik was heel tevreden om te zien dat mijn mannen hun plicht deden. Ze keken alert, niet moe en verveeld. Ze waren ook niet omringd door journalisten en fotografen. Ik meende dat de moord op een prostituee wel interessant nieuws was, maar niet wereldschokkend genoeg om elke journalist van de nationale pers naar Robois te lokken. Mijn mannen herkenden me van ver. Ik zag hen verstijven. De baas was op stap!

Terwijl ik voorbij het hotel passeerde, keek ik langs de muren aan mijn rechterkant. Ik zag een man spitten in een bloemenbed aan het uiteinde van de langere gevel van het gebouw. Ik zou normalerwijze een tuinier die daar werkte niet opgemerkt hebben. Ik veronderstel dat mijn zintuigen en intuïtie verscherpt werden door mijn lichte slaap en door mijn nota's. Iets deed me de tuinman opmerken, stoppen, en aandachtig naar de man kijken.

De tuinier was oud. Hij stond een beetje gebogen met een ronde rug. Zijn haar was kort en kroezelig, het haar van een Maghreb man zoals ikzelf. Zijn huid was ook donkerder dan die van de gewone inwoners van Robois, en veel meer verweerd en gerimpeld. Ik wandelde naar

hem toe en voelde de ogen van mijn agenten in mijn rug priemen. Wat was ik nu weer aan het doen? Een babbeltje aan het slaan met de tuinman?

De tuinier droeg een blauwe overall, waarin hij bijna vlotte. Die overall was bevuild met vet en met de groene vlekken van verpletterd of gesneden gras en bladeren van planten. Hij moet ver over de zestig geweest zijn. Toch werkte hij hier nog, groot en mager, huid over beenderen getrokken. Zijn korte baard was slechts een slecht geschoren stomp, grijs en wit op plaatsen. De man keek naar mij toen ik nog een aantal stappen van hem verwijderd ging. Dan stond hij recht, leunend op zijn schop.

Toen ik nog slechts een paar stappen van de man verwijderd ging, zei de tuinier, 'Commissaris Bikri! Iets zei me al dat u vroeger of later naar me toe zou komen. Hoe gaat het met u?'

'Het gaat goed met mij,' knikte ik beleefd. 'Kennen wij elkaar?'

'Wel, ik ken u. Wie kent Commissaris Bikri niet in Robois?'

We schudden elkaar de hand.

'U leek me te verwachten?'

'Ik bewerk de grasmat en de bloemenperken hier, aan de buitenzijde van het hotel. Ik heb van hier een goed zicht op wat er rond het hotel gaande is. Ik veronderstelde dat wel iemand van de politie me zou komen vragen wat ik gezien had van de moord op Magda Balin.'

De man sprak langzaam, zoals een oude man. Zijn accent in de Franse taal was afschuwelijk. Ik schakelde om naar het Arabisch.

'Zeg me, oude man, wat zag u?'

'U moet een Marokkaan zijn,' vervolgde de tuinier. 'Ik mag niet zeggen dat ik speciaal houd van Marokkanen. Ik ben Algerijn van de westkant van het land, maar wel een genaturaliseerde Belg. Mijn papieren liggen in mijn kast in het hotel.'

'Dat is goed voor u,' antwoordde ik kalm. 'We kunnen die later nog wel inzien. Heeft iemand u deze morgen of deze namiddag over de moord ondervraagd?'

'Helemaal niet,' schudde de tuinier het hoofd.

We spraken verder in het Arabisch.

'Waarom niet?'

'Voor drie redenen, meen ik,' gaf me man me. 'Eerst, denk ik niet dat de inspecteurs van Namen slim genoeg zijn om zich ook bezig te houden met een tuinman. En ten tweede, werk ik niet 's morgens. Ik heb minder dan een halftijdse baan in het hotel. Ik werk hier slechts in de namiddag. De inspecteurs, hoorde ik van de hoteleigenaar, bleven slechts tot aan de middag. Ten derde, stelden ze vragen aan de burens, aan slechts enkele mensen, en daarna keerden ze zeer tevreden met zichzelf terug naar hun kantoor. Ik ben geen buurman van Magda Balin!'

'Niemand ondervroeg u, maar u hebt enige interessante dingen te vertellen aan de politie,' suggereerde ik.

'Inderdaad,' knikte de man, heel trots op zijn eigen persoon.

'Wel, voor de dag ermee dan, man! Wat weet je?'

'Gisteren werkte ik hier van klokslag drie uur in de namiddag tot zeven uur. Ik zag eerst de vrouwelijke dokter aankomen, rond vier uur. Minder dan een uur later kwam ze het huis weer uit. Even later kwam Mevrouw Balin haar huis uit voor haar avondwandeling.'

'Haar avondwandeling?'

'Wel, u kent haar beroep, Commissaris. Ze ging naar buiten voor haar avondwandeling of voor één of andere minder heilige bezigheid,' grinnikte de tuinier.

Ik hoestte slechts.

‘Iets vóór zeven uur, toen ik mijn werktuigen aan het kuisen was om terug naar huis te gaan, bracht een zware, donkerblauwe BMW wagen Mevrouw Balin naar haar huis. Ze stapte uit de auto en ging naar binnen. De wagen reed achter het hotel om daar te parkeren. Een man stapte uit, ging naar het huis van Balin en duwde tegen de deur. De deur was open.’

‘Heb je de kans gehad om naar de nummerplaat van de wagen te kijken?’

‘Het spijt me, maar dat heb ik niet, Commissaris, en dat verwijt ik me nu echt.’

‘Hoe zag de man er uit?’

‘Dat ook is een moeilijk deel, Commissaris. Ik stond helemaal aan de andere zijde van de muren van het hotel. Ik stond daar, ziet u, achter dat paneel. Ik zei u dat ik daar mijn werktuigen aan het schoonmaken was. Het hokje waar ik ze in bewaar staat juist achter de hoek. Ik zag slechts de man uit de auto komen en de straat oversteken. Van waar ik stond zag ik enkel de rug van de man. Hij zorgde er trouwens voor dat hij met zijn rug naar me toe stapte, zijn hoofd steeds naar de andere zijde draaiend. Ik vond dat een beetje vreemd op dat ogenblik. Ik was er redelijk zeker van dat ik die man echter vroeger al ergens gezien had, maar ik kon me niet meer herinneren waar en wanneer. Ik herken mannen snel als ik ze een paar keer gezien heb, ook van achteren. Van deze man kon ik me niet herinneren waar ik hem ontmoette. Ik heb al veel mannen het huis van Mevrouw Balin zien ingaan. Ik ken daar enkele mannen van, en u zou verrast zijn om de namen te horen! Ik blijf er van overtuigd dat die man nog nooit in het huis van Mevrouw Balin geweest is, toch niet tijdens mijn werkuren, hier. Ik kan me echt niet meer herinneren waar ik zijn profiel nog gezien heb. Ik pijnig mijn hoofd daarmee.’

‘Hoe zag hij er uit van achteren?’

‘Groot, slank, een man met zeer opvallende spieren, lang hoofd, kort gesneden haar, zeer kort geknipt zelfs, brede borst en rug, smalle lenden. Hij had het profiel van een bokser of van een bouwvakker, verbrand door de zon in zijn nek. Ik meen dat hij veel jonger was dan Mevrouw Balin, misschien in de dertig, of nog jonger. Hij droeg een zilveren of stalen ring in zijn oor, een zwarte T-shirt, een zwarte pullover, zwart lederen jekker, blauwe jeans broeken.’

‘Hoe stapte hij?’

‘Zoals iemand met veel zelfvertrouwen, en beetje arrogant, zoals een cowboy in een Amerikaanse film. Hij ging langzaam, maar stopte nooit. Hij liep niet en keek niet rond. Hij hield zijn handen in zijn zakken. Hij zwaaide een beetje met zijn schouders alsof die hem vooruit deden komen. Hij was blank, geen zwarte man, geen Maghreb man ook niet. Zijn huid was blank, maar zeer verbrand door de zon, rood op bepaalde plaatsen. Zijn nek bleef zeer bruin door de zon. Hij droeg laarzen.’

‘Zag de man je?’

‘Hij kan me gezien hebben vanuit zijn wagen, maar niet daarna. Hij draaide zijn rug naar me toen hij het huis in ging. Van binnen in het huis kon hij me niet meer zien. Tegen dan stond ik in mijn hok om mijn werktuigen op te hangen. Vijf minuten later kwam ik naar buiten, maar langs het hotel en aan de andere zijde. Hij kon me niet meer gezien hebben vanuit de vensters van het huis van Mevrouw Balin dan. Ik gaf er verder geen aandacht meer aan.’

‘Dank u. U bent zeer behulpzaam geweest. Het is mogelijk dat we u later nog oproepen voor meer informatie. Een agent zal morgen langskomen om uw volledige naam en adres te noteren. Dat kan een vrouwelijke agente zijn!’

‘Dat is goed, Commissaris, maar denk er aan: ik ben slechts hier in de namiddag!’

‘Ja, dat begreep ik goed. Dank u. Hier is mijn kaartje. Mocht u zich nog iets meer herinneren, laat dan vooral niet na me op te bellen. En mijn familie komt uit het oosten van Marokko!’

Ik gaf mijn kaartje aan de tuinier en zei tot ziens.

Ik ging terug naar het Balin huis aan de overzijde van de straat. Ik sprak een poosje met mijn agenten. In de morgen waren er niet veel journalisten opgedaagd, en nog minder in de namiddag. De agenten verzekerden me dat ze geen details verstrekt hadden over wat er in het huis was voorgevallen.

Ik wou eigenlijk terug het huis in, maar daarom had ik de zegels van de SER moeten breken. Ik besloot dat maar niet te doen. Ik slenterde daarom langs het huis, en probeerde zoveel mogelijk details van de omgeving in mijn hoofd te prenten. Daarna wandelde ik langs het hotel. Ten slotte ging ik een pad op dat langs achter de rij huizen van de straat van Balin boog. Ik volgde het pad achter de tuintjes. Ik keek van achter naar het Balin huis. Ik ging door tot ik ook een goed idee kreeg van die omgeving van de plaats van de moord.

Wat wist ik tot dusver, vroeg ik me af. Als ik de woorden van de tuinier letterlijk opnam, dan kon ik mijn veronderstelling A laten vallen. De man was misschien niet nieuw in Robois, maar hij was ook geen geregelde klant van Mevrouw Balin. Hoe had hij haar gekend? In een veronderstelling B1 had de moordenaar de vrouw gewoon opgepikt vanuit de straat, die avond. De man kon aan het rondzwerven geweest zijn, op zoek naar een slachtoffer. Dan was hij een man die een onweerstaanbare drang naar doden ondervond. In een veronderstelling B2 kende hij Balin misschien wel een beetje. Hoe kon dat komen? Het hotel, dacht ik! Een man die vreemd was in Robois kon in het hotel hebben verbleven, in het Paard Bayard. Daar kon de moordenaar Mevrouw Balin gezien hebben, of over haar gehoord hebben, en geweten dat ze alleen werkte, zonder koppelaar. Dat kon ook zijn waarom de tuinier de man kende, maar vaag, een vroegere klant van het hotel die hij een paar keer terloops had opgemerkt en daarna niet meer.

Op dat ogenblik werd ik zeer opgewonden. Mijn hypothese leek me geloofwaardig. Het was zo eenvoudig! Een gast van het hotel wist dat een prostituee aan de andere zijde van de straat woonde. Hij rijdt door de stad op zoek naar een slachtoffer, gedreven door de drang te doden. Hij herkent de vrouw, weet dat ze alleen woont en vele klanten heeft. Hij neemt haar mee. De meest eenvoudige veronderstellingen zijn steeds de beste! Ik was toen nog achter de tuintjes aan het wandelen. Ik liep snel terug, terug naar het Paard Bayard. Mijn agenten die buiten aan de deur van het Balin huis stonden keken verbaasd op naar me toen ze me zagen sprinten. Ze moesten zich afvragen wat er nu weer gebeurd was omdat ze me met grote snelheid over de straat zagen lopen, zo hard ik kon, alsof ik een duivel op de hielen had.

De hoteleigenaar, Monsieur François, stond weer achter zijn toog. Ik stopte met lopen slechts toen ik net vóór hem stond, te hijgen zoals een rinoceros die een Marathon had gewonnen. Ik hijgde zo erg dat de man heel grote ogen opzette. Ik had mijn zakdoek nodig om het zweet van mijn voorhoofd te vagen.

Ik zei, 'ik heb de namen nodig van al uw gasten van de laatste zes maanden. Ik heb uw gastenboek nodig!'

'Ik heb geen gastenboek, Commissaris!'

'U moet er één hebben,' riep ik wanhopig.

'Windt u alstublieft niet op, Commissaris,' stotterde François, zijn armen en handen naar voor houdend alsof hij me wou afweren. 'Ik bedoelde te zeggen dat ik geen boek op papier heb. Alles zit in mijn computer, hier. Ik kan u een extract uit het gastenbestand kopiëren. Welke gegevens wilt u? Ik heb niets verkeerd gedaan, Commissaris, mijn rekeningen zijn in orde! Ik heb geen fraude begaan!'

'Ik ben er van overtuigd dat u geen fraude gepleegd heeft,' troostte ik de man, niet zonder enige ondertoon van sarcasme. 'Ik wil enkel maar de namen en de datum hebben van de

mensen die in uw hotel verbleven. Geef me die uit uw meest volledig bestand. Ik zou ook willen weten wie voor de kamer betaalde en wie ze reserveerde, op welke datum.'

'Goed, goed,' capituleerde de hoteleigenaar. 'Ik geef u de reserveringsdatum, de naam en voornaam van de persoon die reserveerde, als ik die heb. De naam en voornaam van de gast heb ik natuurlijk altijd, en ook de datum van het begin van zijn of haar verblijf en tot wanneer hij of zij in het hotel bleef, wat de middelen van betaling waren, of in baar geld of met een krediet kaart betaald werd, of met een opgezonden factuur, en in die gevallen kan ik u ook de nummers van de kredietkaarten geven en de namen vermeld op de kaarten, de vervaldatum, en de adressen van facturatie als er al een factuur was. Is dat alles?'

'Magnifiek!' riep ik. 'Hoe lang zal dat duren?'

'Waarom gaat u niet iets lekkers drinken in onze bar, Commissaris? Ik zal het bestand voor u op een geheugenstick plaatsen. Ik heb een programma om extracten te maken zoals u die wil, uit onze boekingsapplicatie. Ik heb echter nog nooit zo iets gedaan zoals u me nu vraagt. Ik heb werkelijk geen idee hoe lang dat kan duren. Als ik binnen een half uur nog niet klaar ben, dan kom ik naar de bar om te zeggen hoe langer het nog zal duren.'

'Dat zou ik echt waarderen,' zei ik, 'herinnert u: ik wil alle namen! U vaagt geen enkele naam uit!'

'Natuurlijk niet, Commissaris. U kunt me vertrouwen. Dit heeft iets te maken met de moord op Mevrouw Balin, is het niet?' vroeg Monsieur François. 'U denkt dat de moordenaar een klant was in mijn hotel!'

Ik grinnikte, 'Monsieur François, als u vrienden met mij wenst te blijven, dan kunt u beter nooit aan iemand vermelden dat u mij die inlichtingen gegeven hebt. U geeft ze me volledig! En trek niet te snel conclusies. Niettemin, ik zal u een papier geven waarop staat dat u me een geheugenstick overhandigd hebt met de gegevens die u zonet vermeldde. Dat zou u moeten dekken, wat er ook gebeurt!'

'Dat zou vriendelijk zijn van u, Commissaris. Wel, wel, wel, een moordenaar in mijn hotel! Ik durf er niet aan te denken,' fluisterde Monsieur François naar me, half over de toog hangend en sprekend alsof we oude samenzweers waren.

De hoteleigenaar glimlachte dan fijntjes. 'Nu dat we vrienden zijn, Commissaris, mag ik u om een gunst verzoeken?'

'Zeg me nu niet dat je te snel gereden hebt op de N11,' riep ik uit.

'Nee, nee, nee, niets van dat. Ziet u, Commissaris, ik probeer een deftig hotel open te houden. Het is geen eerste klasse hotel, geen vier-sterren hotel, maar ik probeer er het beste van te maken. Onlangs gebeurde het herhaaldelijk dat luidruchtige bendes van jongeren begonnen te schreeuwen en ophef te maken in mijn bar, laat in de avond. Ik zou het waarderen als af en toe een politiewagen rond mijn hotel zou patrouilleren. Als uw agenten konden binnenkomen, even maar, om me goedendag te zeggen, in mijn bar of in mijn restaurant, dan zouden een drankje of iets om te eten met plezier voor mijn rekening blijven.'

'Monsieur François,' observeerde ik, waarlijk verrast, 'je bent een heel merkwaardige vent! Weinig eigenaars van bars zouden graag een politieman in uniform al dichter aan hun gelegenheid dan een kilometer of twee zien komen, en jij vraagt me mijn agenten naar hier te sturen?'

'Ik geloof in de wet, in de ordehandhaving, en in de bescherming van onschuldige burgers!' voegde Monsieur François toe met een kalm, tot niets verbindend gezicht dat mijn blik vermeed.

Ik zei, 'mijn agenten zullen iets meer dikwijls patrouilleren rond je hotel, beloof ik. Ze zullen misschien ook wel binnenkomen. Ik wil echter niet dat je hen omkoopt met voedsel en drank. Als ze iets nemen moeten ze er voor betalen.'

‘Als u dat zo wil, Commissaris,’ knikte Monsieur François gedwee maar beter wetend. Tegen dan was hij al bezig op het klavier van zijn computer te tikken alsof zijn leven er van af hing.

Ik ging naar de bar en bestelde me een groot glas witte wijn. Ik meende dat ik dat verdiend had vandaag, zelfs al kon het me een reputatie bezorgen een slechte Moslim te zijn. Ik voelde me Omar Khayyam vandaag!

Nog geen twintig minuten later holde de hoteleigenaar de bar in, een triomfantelijke glimlach op zijn gezicht. Hij kwam naast me zitten en stak me onder de tafel door een geheugenstick in mijn rechterhand. Nu voelden we ons inderdaad oude samenzweerders.

‘U hebt het allemaal in spreadsheet formaat,’ fluisterde François. ‘Als er iets niet werkt, dan probeer ik het wel opnieuw. Het zou moeten in orde zijn, echter. Op mijn computer kan ik de spreadsheet openen en lezen.’

‘Ik dank u heel erg,’ antwoordde ik.

Monsieur François sloot zijn ogen even, snoof luid, en ging weer weg.

Ik dronk mijn glas wijn uit. De geheugenstick brandde al een gat in mijn zak. Ik ging naar de barkeeper om voor mijn drankje te betalen. Die man zei me dat de wijn op kosten van het huis was. Ik wierp niettemin een bankbriefje van vijf op de toog.

Van het Paard Bayard reed ik onmiddellijk naar de villa van Robert Jacquet. Ik voelde me zo opgevulde alsof de wereld me toebehoorde. Ik wou Samia Bennani terugzien. Ik ging haar nu of nooit uitnodigen!

Ik belde aan de deur van Robert om mijn bezoek aan te kondigen. Eens te meer was zijn voordeur niet gesloten, en ik duwde ze open.

Rose was nog op school, maar Robert en Samia moesten thuis zijn.

Ik hoorde een auto over de kiezels achter mij glijden en stoppen. Ik draaide me om, en zag de wagen van Simone Ash binnenrijden. Ik wachtte op haar en hield de deur verder open. We gingen samen de gang van Robert in.

‘Jozef! Welke goede auguren brengen jou naar ons huis,’ lachte Robert, mijn hand schuddend.

‘Geen goede auguren, vrees ik,’ antwoordde ik, ‘maar ik ben blij je thuis te vinden, jullie beiden samen. Ik moet jullie spreken.’

‘Kom binnen, kom binnen. We kunnen samen iets eten. Heb je honger? Ik kan een pizza of een quiche maken. Waar houden jullie het meest van?’

‘Quiche!’ riepen Simone en ik in koor. Robert glimlachte.

Ik herinnerde me plots dat ik vandaag nog niets gegeten had behalve dan een deel ontbijt, een thee en een wijntje. Ik was uitgehongerd.

‘Quiche met spek en prei à la Picarde,’ gaf Robert ons. ‘Iedereen in de keuken!’

We volgden hem. Robert knoopte een schort om waarop stond, ‘mijn papa is de beste kok.’

Hij begon eieren te breken. Hij roerde de eieren energiek om in een kom.

‘Wat was het dat je me wou vertellen?’

‘Het spijt me om je dit te moeten aankondigen, maar deze morgen vonden we een moord in Robois,’ begon ik. ‘Een prostituee werd gedood in haar huis. Ze overleed aan wonden toegebracht met een mes, diepe steekwonden. Het was geen roofmoord, ik denk eerder een moord voor het plezier van doden. Haar naam was Magda Balin.’

Robert bleef verder in zijn eieren roeren. Ik keek naar Simone Ash. Ik zag haar heel bleek worden en een hand naar haar mond brengen. Ze was blijven staan naast Robert en naast de oven, maar nu moest ze gaan zitten aan de keukentafel. Samia Bennani kwam de keuken in juist op dat ogenblik. Ze had mijn laatste zin ook gehoord.

Ik vroeg zachtjes aan Simone, ‘u was haar dokter, nietwaar?’

‘Ja, dat was ik,’ bevestigde Simone. ‘Ik zag haar zelfs nog gisteren namiddag.’

Haar stem beefde.

Simone vroeg, 'wanneer werd ze gedood?'

Ik herhaalde kalm, 'gisteren namiddag.'

Simone Ash werd nog bleker. Robert stopte met in de eieren te roeren. Samia keek van de een naar de ander.

'Arme, arme vrouw,' mompelde Simone.

'Wat deed u gisteren in het huis van Mevrouw Balin?' vroeg ik.

'Wacht een ogenblikje! Wat ben je aan het doen, Jozef, is dit een ondervraging?' kwam Robert tussen.

Ik moest even glimlachen, want Robert was te duidelijk de beschermende mannetjesputter aan het spelen, de grote grizzly beer van de bossen die recht stond op zijn achterste poten om zijn wijfje te beschermen.

Ik zei, 'kalm, kalm, Robert, ik was slechts een vriendelijke vraag aan het stellen! Iemand zag Simone het huis van Balin binnen gaan gisteren. Ik wordt niet verondersteld wat dan ook in de moordzaak te doen tenzij de omgeving van het huis af te sluiten. Dezelfde soort vragen, maar een beetje harder, zullen aan Simone gevraagd worden binnen een paar dagen door de Inspecteurs van de SER van Namen.'

'Er is geen probleem, Robert,' begon Simone. 'Ja, ik ben de dokter van Magda Balin. Ongeveer drie jaar geleden vroeg Balin me een afspraak als Voorzitster van de Adelbert Huisvesting. Ze wou weten of ze een sociaal appartement kon aanvragen. Natuurlijk kon ze haar aanvraag indienen, maar ik legde haar uit waarom ze weinig kans had om een appartement binnen de volgende tien jaar te krijgen. Al onze appartementen gaan naar mensen met kinderen, niet naar alleenstaande vrouwen met een eigen inkomen. De meeste huizen gaan naar families met een grote kroost, en dan nog meestal naar arme, immigrerende families. De immigratiedruk op België is zeer hoog, ook in Robois. We kunnen geen appartementen geven aan wie we willen. We zijn met onze handen en voeten gebonden aan de criteria opgelegd door de Waalse Regio die ons de subsidies levert om te bouwen. Nadien vroeg ze me of ik haar dokter kon zijn. Ik antwoordde dat ik geen huispraktijk had, wat toen de waarheid was, want ik werkte in die tijd uitsluitend in een kliniek van Brussel. Ze gaf me tientallen redenen waarom ze geen huispraktijk dokter van Robois meer wilde. Één van die redenen was dat alle dokters van Robois mannen waren. Ze bleef aandringen opdat ik zou aanvaarden, zodat ik uiteindelijk ja zei. Dat was het begin van mijn praktijk in Robois.'

'Bent u regelmatig haar dokter geweest de laatste drie jaar?'

'Ja, dat was ik. Ik zag haar elke twee weken. Ze had geen auto, dus reed ik naar haar huis. Ze was een prostituee. Medische onderzoeken van prostituees zijn voorgeschreven bij wet. Ik onderzocht haar op overdraagbare venerische ziekten en natuurlijk op AIDS.'

'Natuurlijk! Wat voor een soort vrouw was Magda Balin?'

Simone Ash wrong haar handen, boog het hoofd, en zei dan, 'Magda Balin kon al jaren geleden gestopt zijn met haar beroep. Ze vertelde me dat ze zeer trouwe, regelmatige klanten had. Ze zei me eens dat ze leefde zoals een vrouw die vele minnaars had, niet als een prostituee. Ze haalde minder en minder mannen op van de straat. Ze gebruikte condooms, of dat was toch wat ze me voorhield. Ik meende dat ik haar kon geloven, want ze haalde nooit een ziekte op. Ik vond haar nooit positief op AIDS of herpes. Ze bleef voorzichtig, eigenlijk een vriendelijke, beleefde vrouw. Ze had geen beschermer, geen koppelaar, ze was een vrouw die haar beroep alleen uitoefende. Ik denk dat ze ook een zeer eenzame vrouw was, die sommige van haar klanten zag als vrienden. Ze zei me dat ze in de prostitutie was terecht gekomen op zeer jonge leeftijd om te betalen voor de kankerbehandeling van haar vader. Haar familie was zeer arm in die tijd. Ze verloor ook haar moeder jong. Daarna kende ze geen

ander beroep. Ze zei dat ze alleen bekwaam was om huizen schoon te maken, en dat wou ze ook niet doen. Ik meen dat ze een intelligente vrouw was, maar ze moest de school al verlaten toen ze nog maar veertien jaar oud was. Ze las boeken! Het is verschrikkelijk! Hoe werd ze gedood? Leed ze erg?’

‘Ze overleed aan steekwonden,’ zei ik nogal harteloos. ‘Iemand sneed haar keel over.’

‘In ’s hemelsnaam!’ riepen Simone en Samia samen uit.

‘Hebt u iets buitengewoons opgemerkt, onlangs,’ vroeg ik weer aan Simone, ‘iets dat u als vreemd kon voorkomen? Was ze meer nerveus dan gewoonlijk? Had u soms de indruk dat ze zich om iets zorgen maakte?’

‘Nee, nee, niets van dien aard! Ze was haar gewone, normale zelf, gisteren, niet meer zenuwachtig dan anders. Ze was steeds heel blij me te zien. We praatten. Soms namen we een eetmaal samen in het hotel-restaurant van het Paard Bayard, net tegenover haar huis.’

‘Ja,’ bevestigde ik, ‘daar weet ik van.’

Die opmerking deed Simone Ash weer naar mij kijken. Ze vroeg echter niet waar ik de inlichting vandaan haalde. Ik meen dat ze dat wist. Wat ze me vertelde lag in lijn met mijn Veronderstelling B. De moord kwam ook als een totale verrassing voor Balin.

Simone Ash vroeg, ‘wanneer werd ze juist vermoord?’

‘Ik denk dat ze gedood werd in de avond, enkele uren nadat u het huis verlaten heeft. Een klant moet haar opgepikt hebben. Ik mag niet veel over moordzaken vertellen tot ze opgelost worden. Excuseer me daar voor!’

‘Ik begrijp dat. Zal ik voor ondervraging en getuigenis opgeroepen worden?’

Ik aarzelde.

‘Ik meen van niet. Een paar politie-inspecteurs, waarschijnlijk niet in uniform, kunnen aan uw deur bellen om u dezelfde vragen te stellen. Alstublieft, zeg niet op eigen initiatief dat u al met mij praatte, maar als de inspecteurs u toch die vraag tellen, dan moet u er ook niet om liegen. We kennen elkaar, we praatten heel gewoon.’

Robert bleef werken aan zijn eieren.

Hij zei, ‘ik kan me niet inbeelden hoe iemand plezier kan halen uit een moord.’

‘Jagers doden voor het plezier,’ merkte Simone op. ‘Ben je geen jager?’

Robert draaide zich naar Simone. ‘Je zag mijn dubbelloops jachtgeweer aan de muur van mijn bureau hangen! Nee, ik jaag niet. Dat geweer behoorde toe aan mijn grootvader, Alain Jacquet, en het is ongeveer het enige wat ik van hem erfde, behalve dan zijn fortuin. Nee, ik jaag niet. Ik doe af en toe mee in een kleischiëting, eens per jaar, ten behoeve van de school van Boyu. Ik maak het geweer elke maand schoon. Ik olie het, maar ik gebruik het verder niet. Ik maak er een eer van geen onnodig geweld te veroorzaken aan mens of dier.’

Simone zei niets meer.

‘Jagers doden niet voor het plezier, inderdaad, een goed aantal onder hen,’ merkte ik op. ‘Niet alle mensen zijn echter zoals jij, Robert! We neigen steeds te geloven dat iedereen in de wereld op ons zelf lijkt, maar dat is niet zo. Alle soorten van mensen bestaan, ook perverse mensen en moordenaars! Er zijn personen die koelbloedig kunnen moorden of anderen pijn aandoen zonder daar afkeer voor te voelen.’

Simone Ash huiverde.

‘Er bestaat zoiets als het strijdersgen,’ zei ze.

‘Wat is dat?’ vroeg Robert terwijl hij zijn deeg maakte voor de quiche en die in een grote, ronde vorm plaatste. Hij bleef werken met zijn rug naar ons gekeerd. Samia keek ook vragend naar Simone.

‘Het strijdersgen werd ontdekt door onderzoekers in de Verenigde Staten,’ ging Simone verder. ‘Onderzoekers zochten naar genetische gelijkenissen onder seriemoordenaars. Tot hun verbazing vonden ze ook wat ze zochten. Alle seriemoordenaars hadden een gen gemeen, een gen waarvan men wist dat het een enzyme monoamine oxidase variëteit A, of MAO-A codeerde. Dat gen werd genoemd naar het enzyme dat het creëerde. Het gen wordt ook verbonden met een minder actieve prefrontale cortex. Die zone van het brein is een sleutelzone voor het onderdrukken van antisociale impulsen. Het gen lijkt zich slechts uit te drukken in blanke Europese Amerikanen wanneer ze ook als kinderen misbruikt werden, dus ook psychologische factoren kwamen tussen in het proces dat tot seriemoordenaars leidde. Het vreemde van de zaak is dat ongeveer dertig procent van de Europeanen dat gen in hun genome meedragen, niet slechts seriemoordenaars. Toch is doodslag door die personen eerder zeldzaam. Minder dan één persoon met dat gen op honderd voert gewelddadige handelingen uit in zijn leven, als kunnen ze woedeaanvallen hebben die gevreesd worden door hun omgeving.’

MAO-A of monoamine oxidase is een enzyme dat amine neurotransmitters afbreekt, zoals dopamine en serotonine, die een grote rol spelen in onze plezier-beloning reacties van het brein. Het zijn substanties die ons brein zich goed doen voelen wanneer we sociale daden plegen, zoals voor een scout die een oude vrouw helpt de straat over te steken. Serotonine doet ons een goed gevoel krijgen wanneer we empathie opbrengen voor andere mensen. Het is een beloning voor het brein om sociale handelingen te doen, handelingen die de meesten van ons als goed bestempelen. Een dysfunctioneel MAO-A gen werd in verband gebracht met verhoogde niveaus van agressie in mensen. Verlaagde MAO-A activiteit lijkt meer frequent voor te komen in populaties die een wrede geschiedenis van oorlogvoering hebben, zodat het MAO-A gen de naam kreeg van het strijdersgen, of het dodersgen. Jongens die het MAO-A gen dragen voelen zich er ook toe genegen om bendes te vormen in stadsomgevingen, om onder de meest gewelddadige leden van de bendes te behoren, de eersten ook die wapens gebruiken.’

Robert stopte een tijdje met zijn handen, de quiche moest wachten.

Simone vertelde verder.

‘Een vreemd, later onderzoek dat ik las, stelde dat het MAO-A gen in hogere verhoudingen opgemerkt werd onder de leiders van ondernemingen, onder de leden van de beheersraden en onder de Chief Executive Officers van grote ondernemingen. Die mannen met MAO-A werden bevonden als zijnde uiterst ambitieus, zeer charmerend in sociale vergaderingen. Ze leken meesters in het winnen van een consensus in vergaderingen van beheersraden. Ze bleken echter ook zeer slechte resultaten te behalen, uiteindelijk, in het zaken doen, zodat ze frequent van baan wisselden van de ene onderneming naar de volgende. In privé konden ze zeer gewelddadig zijn! Ze werden gekenmerkt door een totaal gebrek aan empathie in beslissingen die te maken hadden met hun personeel, zoals in massale ontslagen. Personen met een MAO-A dysfunctioneel gen schijnen geen empathie of minder empathie op te brengen voor andere mensen. Misschien is het juist daarom dat ze ingehuurd worden in grote bedrijven, en belangrijke functies krijgen in grote ondernemingen. Ze zijn meedogenloze huurlingen die zonder gewetensbezwaren handelen, zonder medelijden, zonder sympathie voor andere personen.’

‘Dat lijkt me alsof ze psychopaten zijn,’ merkte Robert op.

‘Psychopathie is een geestelijke afwijking,’ vervolgde Simone. ‘Het is een aanverwante notie. Psychopaten hebben slechts oppervlakkige gevoelens, bijna geen vrees voor niets, en een hoge tolerantie voor stress, voor werkdruk. Ze zijn hardvochtig. Het ontbreekt hen aan

empathie en aan schuldgevoelens. Ze zijn impulsief, egocentrisch, eerder onverantwoordelijk in hun handelingen, en ze vertonen over het algemeen antisociale gedragingen. Psychopaten zijn niet noodzakelijk gewelddadig en zelden psychotisch. Het interessante is dat er typisch vier maal meer personen die werkelijk het profiel van psychopathie hebben in het beheer van grote ondernemingen gevonden wordt dan in andere functies. Je kunt hen herkennen aan het feit dat de ene helft van hun collega's hen bewonderen en de andere helft hen verafschuwt. Die personen zijn manipulators, charmerend zoals ze maar willen, en totaal meedogenloos omdat ze geen enkele notie hebben over hoe andere personen zich voelen.'

'Dat is een verklaring voor alles,' besloot ik. 'We hebben een psychopaat die een bende samengesteld heeft van andere psychopaten, midden in Robois. Mijn vrienden, we hebben af te rekenen met een groep vampiers in onze dorpen!'

Robert werkte nu helemaal niet meer aan zijn quiche. Mijn maag gromde. Hij keerde wel weer naar zijn deeg.

'Hoe weet jij dat allemaal, Simone?' vroeg hij. 'Je lijkt dat onderwerp goed bestudeerd te hebben!'

Simone antwoordde niet direct. Ze huiverde weer, en kruiste haar armen over haar borst alsof ze koud had.

Ik zag haar verlegenheid en kwam haar te hulp, 'ik las ook over dat gen. Ik volgde een cursus over seriemoordenaars. De resultaten van die studies in medische, biologische en psychologische resultaten blijven nog steeds controversieel.'

'Dat is zo,' gaf Simone toe.

'Beweren jullie werkelijk dat mensen met dat MAO-A gen voorbestemd kunnen zijn om moordenaars te worden of agressieve managers die er niet voor terugdeinzen om meedogenloos te handelen, of om pijn te doen aan mensen, hen ellende aan te doen, zonder dat ze enige afkeer voelen voor hun daden, en er zelfs plezier in vinden?' drong Robert ongelovig aan.

'Ik weet het niet,' antwoordde Simone. 'Psychologische factoren kunnen het gen beïnvloeden, zoals akelige dingen die gebeuren wanneer ze nog kinderen waren. Zoals Jozef opmerkte, echter, blijft al dat onderzoek en de conclusies ervan zeer controversieel. Oorzaak en effect zijn steeds heel moeilijk te bewijzen in mensen.'

'Heilige Jezus,' riep Robert uit.

Hij goot de eieren, de preistukjes en het spek in sneetjes in de grote platte vorm over het deeg, en duwde de schaal de oven in.

'De quiche zal klaar zijn in ongeveer tien minuten. Ik zal een fles wijn openen. We kunnen die best gebruiken om onze zwaarmoedigheid te verdrijven! Weten jullie, de ontdekking van dat gen is werkelijk fenomenaal belangrijk. Stel jullie voor! Veronderstel dat we een middel vinden om de verkeerde codering van dat MAO-A gen tegen te gaan. Dat zou betekenen dat we meer neiging voor empathie in personen zouden kunnen genereren. We zouden het gen bij de geboorte van mensen die voor het plezier doden of die gewelddadig agressief zijn, kunnen veranderen. Wel, we zouden de creatie van God dan verbeteren! De filosofische implicaties van dergelijke eugenetica opent ongehoorde mogelijkheden! We kunnen ook in ondernemingen op psychopathische gedragingen testen en de psychopaten uit de beheerraden weren.'

We lachten.

'Dan zouden we terechtkomen in *'A Clockwork Orange'* of in *'Brave New World'*,' merkte ik op.

Robert trok de schouders op, 'misschien. Maar ondertussen blijven we dan toch maar lijden. En we moeten hard vechten tegen die venten.'

‘Inderdaad, zoals we steeds gedaan hebben,’ besloot ik, ‘daarom hebben we politie. We hebben nu ook een ernstig probleem van die aard in Robois.’

Simone bleef droevig zitten. Ze sprak minder dan anders, de rest van de avond. Ik vroeg me af wat er mis was met haar, en ik geloof dat Robert ook bemerkte dat Simone meewarig bleef. Was Simone een meer gevoelige vrouw dan ik dacht?

We aten onze quiche. Ik ben beschaamd om te moeten bekennen dat ik het grootste deel daarvan opat, waarvoor Samia grote ogen naar me maakte. Zij was al bezig mijn manieren te verbeteren, iets waar vrouwen sterk in zijn. Misschien had ik minder empathie voor andere personen als het *quiche Picarde* betrof! De wijn hielp ons in een lichtere bui te geraken. Robert joeg ons nadien de keuken uit.

Simone bleef bij Robert om hem te helpen wat op te ruimen, maar ik wed er mijn hoofd op dat ze alleen wilden zijn en nu elkaar waarschijnlijk wild aan het omhelzen waren achter de gesloten deur. Ik vond dat niet erg, integendeel, want daardoor kon ik ook even alleen blijven met Samia in de woonkamer.

Ik liet me in de sofa neerplonzen. Ik voelde hoe uitgeput ik vandaag was. Ik had ook te veel wijn gedronken, en vooral te veel quiche gegeten. Samia zat in een zetel tegenover me. Ik vroeg, ‘Samia, ik zou je graag uitnodigen om één van deze avonden met mij te gaan eten. Slechts jij en ik. Zou je dat wel willen?’

‘Maar Youssouf toch,’ glimlachte Samia ondeugend, ‘vraag je me nu voor een galant afspraakje?’

Die avond aarzelde ik niet meer. Ik wierp mijn dobbelstenen, kome wat kome mocht, en als de dobbelstenen verkeerd vielen, dan wist ik tenminste waar ik aan toe was.

‘Absoluut ja,’ bevestigde ik. ‘Ik zou je meer willen zien, liefst slechts onder ons twee, en je nog beter leren kennen.’

Als Samia nu neen zei, dan zou ik zelfmoord moeten plegen.

‘Ik vreesde dat je het nooit zou vragen,’ fluisterde Samia. ‘Je bent geen erg lyrische man, nietwaar Commissaris Bikri?’

Samia stond op uit haar zetel, ze kwam naar de sofa om dicht naast me te zitten. Ik deinsde iets verder de sofa in. Onze lichamen raakten elkaar.

‘Je zou me dan ook kunnen kussen,’ zei ze zachtjes.

We kusten lang, hard en hartstochtelijk op de mond. Samia hield haar hoofd een beetje terzijde. Ik streelde haar nek met een hand. We hielden de kus aan. We omhelsden elkaar ook, tot we iemand hoorden kuchen. Robert kwam onverwachts de woonkamer in met Simone achter zich aan. Simone grijsde. Robert kon er hartelijk bij lachen.

Samia en ik schoten van elkaar weg naar de twee verste uithoeken van de sofa. Ik had even mijn verstand verloren, en Samia zat te hijgen.

Robert deed nadien of er niets aan de hand was. Hij bleef echter naar ons glimlachen de rest van de avond. We dronken nog een fles wijn leeg.

Heel laat en wat onzeker op mijn benen, stond ik op uit de sofa en zei, ‘ik mag niet langer dralen, en ik zou niet mogen rijden. Als mijn mannen nu een wegcontrole houden tegen met alcohol doorweekte chauffeurs, dan zal ik morgen een heel schandaal veroorzaken! Maar ik moet werkelijk naar huis gaan. Neen, geen koffie voor mij! De eerste dronken Moslim Commissaris van België moet wegrijden! Mensen, ik groet u!’

Robert en Simone berispten me en noemden me een dronkenlap, Samia fronste haar mooi voorhoofdje, maar zo veel wijn had ik toch ook niet op! Ik ging de woonkamer uit, dankte iedereen, wuifde tot ziens naar Robert en Simone. Samia volgde me in de gang tot aan de deur en in de gang zei ik haar nog zachtjes dat ik haar zou opbellen om een afspraak voor een avondmaal te maken, waarop ze knikte. We kusten elkaar nog aan de deur. Ik voelde me eigenlijk niet dronken wanneer de koude avondwind aan mijn kleren trok. I ik kon wel naar de hemel gevlogen zijn in die bries, op dat ogenblik van de nacht!

Hoofdstuk 5. Juli en augustus

De vondst van de Civiele Bescherming. Jozef Bikri

Ik gaf de geheugenstick van Monsieur François aan Dominique Bussy. Ik vroeg haar of zij de lijst op haar computerscherm kon krijgen. Kon ze er iets van terecht brengen? Ik had natuurlijk veel liever dat Dominique haar tanden zou stukbijten op dat bestand, dan het in mijn computer te steken en me overwonnen te moeten verklaren. Ik voelde me zoals een Chinese mandarijn die gezichtsverlies wil vermijden.

Dominique belde me al vijf minuten later op om te melden dat ze klaar was, dus wandelde ik met de handen op de rug maar niet te trots van mijn bureau naar haar tafel. Ik had geen gezichtsverlies geleden, en kon aanzien worden als een baas die het zeer druk had. Dominique wist natuurlijk beter! Ze toonde met een brede glimlach de gegevens, netjes voorgesteld in rijen en kolommen op haar scherm. Vrouwen zien altijd recht door je heen alsof je doorzichtig bent!

Dominique was inderdaad een genie met persoonlijke computers en communicatienetwerken. Ik ook kon gegevens aflezen van een scherm en een bestand manipuleren, maar bijlange niet zo goed en snel als Dominique dat kon. Dat feit had ze al veel malen bewezen. Het formaat op die geheugenstick bleef echter zeer eenvoudig, beweerde ze me. Wou ik een kopie op papier? Dat was een belediging. Ik vroeg haar hoeveel bladzijden dat zou worden, want ik begon haar toch ook al een beetje te kennen. Ongeveer honderdtwintig bladzijden, zei ze, en dat was zelfs voor mij te veel. Ik vroeg haar een kopie te maken van het bestand en naar mijn persoonlijke computer te komen om me uit te leggen hoe ik de gegevens zelf kon bekijken. Dominique grijnsde triomfantelijk mijn zwaarwichtigheid aan scherven, mijn gezag vloog naar de vaantjes, en ze deed me voelen dat ik slechts een onwetende baby bleef. Ze opende de spreadsheet voor me in één klik. Ik moest toegeven dat zelfs ik bekwaam moest geweest zijn zo iets eenvoudigs te doen. Nog een paar minuten later was ik handig en aandachtig de gegevens aan het bestuderen, scherm na scherm.

Ik begon met de maand juni, want het bestand toonde de gasten in omgekeerde volgorde van tijd, de jongste gegevens eerst. Ik bleef een uur aan mijn scherm geketend tot ik er blauwe ogen van kreeg. Al de namen die voor me paradeerden waren me totaal onbekend. Ik herkende niet één naam! Ik was nogal verrast te lezen hoeveel vreemdelingen door Robois waren gereisd via dit nederig hotel alleen al, zakenmannen, vertegenwoordigers en toeristen. Ze gebruikten allen het hotel Paard Bayard om een paar dagen de gast te zijn van Monsieur François, aan wie ik heel wat respect moest betuigen als een weldoener van de mensheid. Enkele namen daagden regelmatig op. Ik weerstond aan de verleiding om aan Dominique een lijst te vragen van al de namen die minstens tweemaal in de lijst verschenen, maar in feite bleef ik ontgoocheld over wat ik zag. Wat had ik verwacht? Een naam met daarop als commentaar in de tweede kolom, ‘vermoorde Magda Balin’? Mijn intuïtie fluisterde me wel in het oor dat één van de mannen op mijn scherm een moordenaar was, maar welke van die namen was de boosdoener? Ik rolde de schermen op en ik rolde de schermen neer, zag honderden namen, tot ik bijna aan het einde – of aan het begin – van het bestand geraakte, bij de namen van de maand januari. Dan viel ik bijna van mijn stoel, stond op en maakte een dansje, waarop mijn collega’s me verbaasd aankeken door de glazen vensters alsof ik plots een aanval van de gekke koeienziekte had gekregen.

Ik had een doorbraak bereikt! In het begin van de maand januari vond ik meldingen voor de namen van Blandis, Vrankaert, Vantandt, Mordine en Dusarme! Dat waren de mannen die door Recycfast waren ingehuurd, de mannen die ik per toeval, net na de Georgis Verkrachting ontmoet had. Hun namen stonden ook in mijn lijst! Ze brandden zich op mijn scherm en op mijn oogvlies. De woorden en de cijfers beefden bijna op het scherm.

De bestelling van hun kamers was door het bedrijf Aeolfast van Brussel geplaatst. De rekening werd betaald door Recycfast. Ze verbleven in het Paard Bayard gedurende anderhalve maand. De facturen werden betaald door Recycfast. Waarom zou een bedrijf dure hotelrekeningen betalen voor eenvoudige arbeiders, voor vier arbeiders en een directeur? Ik vond hier ook eerst de naam Aeolfast vermeld, en slechts later Recycfast. Werkten de mannen werkelijk voor Recycfast? Waarom werd de directeur ondergebracht in hetzelfde soort kamers als de arbeiders? Het Paard Bayard was een relatief klein hotel, maar ook niet een goedkoop hotel. De mannen bleven tot op een datum in februari. Ze verdwenen nadien uit het hotel om nooit meer weer te keren.

Wel, nooit weer te keren was wellicht een te snelle conclusie. Ze kenden de bar en het restaurant van het Paard Bayard. Misschien waren ze daar teruggekeerd. Het voedsel en de drank was er van goede kwaliteit, aan redelijke prijzen, de bar gezellig. Wie weet hadden ze wel prostituees gebruikt. Ze waren vijf mannen alleen in een plattelandstad, waar er niet heel veel uitgaansmogelijkheden bestonden. Ja, dacht ik, maar waarom zouden ze een ouder wordende vrouw zoals Magda Balin gebruikt hebben? Er bevonden zich heel wat meer aantrekkelijke en jongere, opwindende prostituees in de roze bars langs de N11, hoewel de meeste van die gelegenheden verder weg lagen, in het zuiden van Robois, ten zuiden van Turgoux zelfs, op het gebied van naburige dorpen.

Was ik ook niet een hamer aan het gebruiken om nagels te vinden? Ik vermoedde dat de groep van Recycfast raiders waren, beroepsmisdadigers. Had ik wel gelijk met die vergezochte veronderstelling? Vermoedens volstonden niet. Ik kon te zeer gefocust blijven op die mannen omdat ik ze kende. Ik liep opnieuw de ganse lijst af. Ik kwam echter steeds terug op de inschrijvingen met de namen van de bende van Blandis. Ik markeerde die rijen in geel in de spreadsheet.

Ik telefoneerde naar Dominique Bussy en vroeg haar naar mijn bureau te komen. Toen ze binnenkwam zat ik nog steeds te piekeren over de namen.

‘Dominique,’ begon ik, ‘kun jij de *Service d’Enquête et de Recherche*, de SER van Namen, opbellen en vragen of ze al een aanwijzing hebben in de moordzaak op Magda Balin? Vraag hen alstublieft uit over de vingerafdrukken en de DNA stalen. Kun je zeggen dat we van Robois zijn en graag wat nieuws zouden horen? Uiteindelijk gebeurde de moord op ons gebied!’

Dominique aarzelde. ‘Baas, de SER zal geen informatie vrijgeven betreffende een moordzaak. De inspecteurs zullen de informatie niet met ons willen delen. Ze mogen dat niet doen!’

‘Heb jij niet een mooi vriendje in de SER? Is die amoureuze geschiedenis al voorbij?’

‘Ik zal het vragen, baas,’ werd Dominique rood, erg rood, ‘maar alstublieft, vraag daarna niet bij wie en hoe ik de inlichtingen bekomen heb. Geef vooral nooit de informatie aan een andere agent of officier van de SER.’

‘Natuurlijk, natuurlijk,’ suste ik en ik knipoogde naar haar. Dat leek ze niet te waarderen.

Ik zat nu te glimlachen, want het werd dan toch nog één-één vandaag.

Dominique knipoogde echter snel terug, en dat bedierf mijn pret. Ze was nog een schalksere meid dan ik vermoedde. Ik moest me dat herinneren. Als ik wist wat er binnen de SER gebeurde, dan kon in dezelfde moeite ook de SER weten wat ik aan het bekokstoven was!

Die avond ging ik op restaurant met Samia Bennani! We gingen naar een restaurant dat de Vrouwe van het Meer genoemd werd.

Robert Jacquet had me alles verteld, in kleuren en geuren, over de Vrouwe van het Meer, zodat ik me kon gedragen alsof ik een bekende klant van de plaats was. De kelners keken niet naar me alsof ik modder op mijn kostuum had liggen. Ze bedienden me alsof ik een rijke burger van Robois was. Misschien herkenden ze me. Ze bleven één en al glimlach, en zeer behulpzaam om de beste schotels van het menu aan te raden. Ze legden ons uit wat de namen van de sauzen betekenden. Samia Bennani kwam erg onder de indruk van mijn zelfzekerheid die avond. Dat was ook de bedoeling. Nadien, nadat we achteruit moesten leunen omdat onze buik te groot werd om nog recht te kunnen getrokken worden, sneed de rekening een zwart gat in mijn maandbudget. Robert had me ook daarvoor gewaarschuwd, zodat wanneer de zaalchef me het klein papier toonde ik er kritisch maar onverstoord, zonder visbleek te worden, kon naar kijken of er geen fouten op gedrukt stonden. Het bedrag was juist, en ik maakte definitief een grote indruk op Samia door mijn kredietkaart op de zilveren schotel te gooien.

We verlieten het restaurant laat zoals een prins en een prinses. Ik verliet het restaurant niet zoals een Arabier die zijn vrouw als een slavin achteraan meetrekt, maar liet Samia beleefd vóór me uit gaan. Aan de deur gaf ze me haar arm opdat ik haar kon helpen recht te gaan, want ze had een beetje teveel champagne gedronken. Zij ook. We hadden ons souper met champagne genomen, trouwens, aanbeveling van Robert, wat meer dan één hoofd deed omkijken in de zaal. Samia zag er ook uit als de sensueelste Scheherazade van de omtrek. We kwamen zonder ongelukken terug over het water met de ferry, al giechelde Samia van het begin tot het einde. Ik reed Samia terug naar haar tijdelijk thuis. Ik wist al waar haar toekomstig thuis zou zijn!

Samia woonde toen op haar eentje in de villa van Robert in het bos. Robert was op vakantie gedurende twee weken met Rose. We kusten innig aan de deur van de villa. Had ik aangedrongen, dan had ik Samia misschien naar binnen kunnen trekken tot op haar bed, maar ik wou noch misbruik maken van Samia, noch van de gastvrijheid van Robert. We wensten ons teder en heel kuis goedenacht aan de deur. Ze beloofde me dat we ons snel weer konden zien. Ik hoopte niet echt dat dit opnieuw in de Vrouwe van het Meer zou zijn, want dan moest ik in mijn spaarcenten delven, maar op dat ogenblik zou ik zonder aarzelen aan Samia alles gegeven hebben wat ik bezat. Wat zou een man niet doen om dergelijke stralende schone te vangen?

Robert Jacquet was op vakantie met zijn dochter Rose gedurende twee weken van midden juli af. Ze gingen eerst een week naar Euro Disney in Frankrijk, in Marne-la-Vallée. Robert wou wat tijd helemaal alleen met zijn dochter doorbrengen. Hij wou echter ook niet ver weg blijven van Simone Ash, en dus hadden hij en Simone afgesproken om na Euro Disney samen te komen in een hotel van Melun om vandaar het kasteel van Vaux-le-Vicomte te bezoeken. Van Melun reden ze naar de Abdij van Fontevraud, om er de rest van hun vakantie door te brengen, de gebouwen van de abdij te bezoeken en later enkele kastelen langs de Loire rond Chinon te bezichtigen.

Robert wou ook het Cadre Noir van Saumur bezoeken, de befaamde school voor paardrijkunst. Hij hoopte aan Rose te tonen wat met de beste paarden en de beste ruiters van Frankrijk kon bereikt worden. Rose hield van paarden. Robert had kaartjes gereserveerd voor een wondermooie avondvoorstelling van de ruiters te Saumur.

Samia had hun adressen, de telefoonnummers van de hotels, en ook het nummer van de mobiele telefoon van Robert.

Ik was ervan overtuigd dat de reis een soort van test was voor Robert en Simone, om uit te vissen hoe goed Rose kon omgaan met Simone. Robert telefoneerde me een paar maal dat alles piekfijn verliep, en ik verzekerde hem dat er niets bijzonders in Robois gebeurde. Samia ook belde Robert op, maar we stelden hen meer gerust dan de waarheid was. We wilden hun vakantie niet bederven met slecht nieuws.

Nieuwe geruchten van corruptie en van nalatigheid in het beheer van de stad deden de ronde in Robois. De geruchten vermeldde allereerst Robert Jacquet, de Burgemeester. Robert zorgde niet goed voor zijn gemeente. Hij was dikwijls afwezig en hield zich in met allerlei vrouwen van verdacht allooi. Hij wierp het geld van de gemeente uit alle vensters. De wegen werden niet onderhouden zoals het moest. De industrie van Robois kwijnde weg, en de Burgemeester gaf geen zier om de problemen van de boeren van Robois.

Samen met die geruchten begon een zenuwachtige tegencampagne, die het beheer van Jacquet ophielde en die in detail de lijst opmaakte van al de verwezenlijkingen van het huidige Schepencollege.

Samia en ik keken van ver naar die geruchten en tegengeruchten. We sloegen de kwade beweringen af als laster. Ik zei aan iedereen die het horen wou dat ik meer dan blij was met een eerlijke en energieke Burgemeester zoals Robert Jacquet. We konden weinig doen om de geruchtenvloed in te dijken. We wezen de laster af wanneer we die hoorden. Ten slotte schreef ik ze alle op een stuk papier, en verzamelde ze. Samia en ik besloten die lijst slechts aan Robert te tonen wanneer hij met Rose terug thuis zou komen. Dat zou voldoende vroeg zijn voor hem om zich te beginnen zorgen te maken.

In die tijd ook moest ik afrekenen met een nieuwe moordzaak in Robois!

De Belgische Civiele Bescherming is een veiligheidsdienst die rechtstreeks afhangt van de Federale Overheidsdienst van Binnenlandse Zaken, met hoofdkwartier te Brussel. De operationele eenheden van die dienst komen tussen tijdens catastrofes en rampen.

Met rampen bedoel ik natuurlijke gebeurtenissen, zoals grote overstromingen of aardbevingen. Catastrofes worden gedefinieerd als gevaarlijke gebeurtenissen tengevolge menselijke activiteit, zoals chemische of nucleaire ongevallen, trein- en vliegtuigongevallen, en zo verder.

De Civiele Beschermingsdienst wordt geactiveerd op aanvraag van de Gouverneur van de Provincie, van de Burgemeester van een stad, van de lokale Pompiersbrigades, of zelfs van de Commissaris van Politie. De operationele eenheid van Robois lag in de gemeente Crisnée, één van de drie operationele eenheden in de regio van Namen. Die drie operationele eenheden omvatten tweehonderd beroepsmensen, die versterkt konden worden door ongeveer honderdvijftig toegevoegde vrijwilligers.

Ik had weinig contact met de eenheden van de Civiele Bescherming, tenzij op de vergaderingen na die we af en toe hadden met hun officieren. Robois liep nooit onder water, zelfs niet tijdens de zwaarste regenval in het midden van de zomer of in de herfst, en aardbevingen van enige belangrijkheid bleven praktisch onbestaand in ons gebied. In de grote industriële zone van Robois bevonden zich geen chemische productiebedrijven. We hadden geen kernreactoren, zelfs geen elektrische centrale, en ook niet andere fabrieken waarin zich grote rampen konden voordoen. We hadden ook geen diepe grotten waarin roekeloze speleologen konden verdwalen, en geen stromen of rivieren die ons problemen konden bezorgen. Onze rampen en catastrofes waren tot nog toe bemeesterd gebleven door onze pompiers en agenten. De Civiele Bescherming was daarom bijna nooit moeten opgeroepen worden voor ons territorium.

In het zuidelijk uiteinde van Turgoux, waar de Petiteau plots naar het oosten boog, lag een oude openlucht steengroeve. De uitbating van die steengroeve was al twintig jaar geleden gestopt. De plaats werd overgelaten aan de natuur. De groeve bleef gevaarlijk wegens haar steile hellingen, waarvan de flanken glibberig en onstabiel bleven. De plaats werd daarom door een hoge omheining van ijzerdraad afgesloten.

Af en toe oefende de Civiele Bescherming in die steengroeve zonder ons daarvan op voorhand te verwittigen. De site was totaal verwilderd, overwoekerd door struiken en bomen. De plaats was afgesloten voor het publiek. Robert Jacquet had een project in zijn kast liggen om die groeve om te bouwen tot een natuurpark, maar de werken daartoe waren zeer duur, en dus had hij het initiatief nog niet openbaar gemaakt. Hij zocht naar subsidies.

Einde juli besloten de mannen van de Civiele Bescherming de plaats te gebruiken om hun honden te oefenen op de opsporing van slachtoffers van natuurlijke rampen. Ondanks de vakantieperiode slaagden de officieren er in ongeveer twintig professionelen en vrijwilligers te verzamelen om een realistische oefening in de groeve te houden. Op de dag die aan de training voorafging verborgen de officieren drie poppen, die twee mannen en een vrouw moesten voorstellen, op verschillende plaatsen in de steengroeve. De volgende dag kwamen de manschappen en hun honden in actie. De trainers en de honden wisten niet waar de poppen verborgen lagen. Stukken kleding van de poppen werden aan de honden gegeven om er aan te ruiken. De trainers hoopten dat de honden in één namiddag al de zogezegde lijken van dode slachtoffers zouden vinden. De mannen sleurden een barbecue mee en bierflessen. Ze wilden een fijn maal in het open te organiseren nadien, een feestje onder collega's.

De oefening werd een totaal succes. De drie poppen, de lijken, werden al gevonden na twee uur intensief en extensief snuffelen van de honden en tijdens de wandelingen van de mannen doorheen de steengroeve.

De training werd des te meer een succes omdat niet drie maar vier lijken ontdekt werden! Het laatste lijk was geen pop, maar het echt lijk van een echt dode man. Het lichaam lag onder een struik, in een staat van vergevorderde ontbinding. Wanneer hij het lijk ontdekte, moest een vrijwilliger tevergeefs adem zoeken en hij greep naar zijn hart. Een andere man werd zo erg ziek van het zicht van de maden in het lijk, dat hij in zwijm viel. De twee beschermers werden naar een hospitaal overgebracht. Het vierde lijk werd in een derde ambulance naar het dodenhuis overgebracht. Daarop vergaten de mannen van de brigade alles over hun barbecue. De beschermers bleven te zeer geschokt om nog aan saucijzen en bier te denken. Ze verlieten de groeve en sloten alles af.

De steengroeve lag voor het grootste deel op het gebied van Turgoux, en slechts voor een klein gedeelte in het gebeid van onze zuiderbuur. Dat dorp behoorde tot een stad die heel wat groter was dan Robois, zodat de politie van die stad opgeroepen werd om de omtrek waarin het lijk gevonden werd af te sluiten. Dat was niet echt nodig, want de hele site was omringd door een twee meter hoog hekken en een stoere poort. De poort moest geforceerd worden. Ze was afgesloten door een groot hangslot waarvan de sleutel niet kon teruggevonden worden nadat de Civiele Bescherming er de handen aan had gezet. De politie moest de kettingen met lange tangen doorknippen.

Uit de eerste indruk bleek dat de dood gevonden man over het hekken was geklauterd en daarna ofwel in de groeve naar zijn dood was gevallen, of daar een hartstilstand had gekregen, of zelfmoord had gepleegd. Het lijk was dan naar beneden gerold en in de struiken blijven hangen.

Ik hoorde over het lijk slechts de volgende dag, toen de Commissaris van de naburige stad ons opbelde. Hij wou het lijk weer mij naar toe werpen, met het goede argument dat de groeve op het gebied van Robois lag. Hij en ik wisten dat omdat het lichaam al naar het lijkhuis van Namen vervoerd was voor de autopsie, wij niets meer moesten doen in de zaak. Mijn vriendelijke collega duwde eigenlijk slechts het meeste administratieve werk weer in mijn korf. Ik besloot om niets fysisch te doen nog die dag, want het was al laat. Het regende pijpenstelen zodat we in geen tijd doornat zouden worden in de steengroeve.

De volgende dag reed ik me Dominique Bussy naar de plaats.

De poort naar de groeve was gesloten, maar er was geen nieuw hangslot aangebracht. We konden de steengroeve zo binnenstappen. Ik vloekte daar heel hard voor, want in de nieuwsbladen hadden de journalisten al met veel leedvermaak vermeld hoe de Civiele Bescherming meer lijken had gevonden dan ze gezaaid had. De mensen die macaber nieuwsgierig waren konden de groeve zonder hinder betreden. We hadden een beveiligingsprobleem!

Dominique en ik gingen behoedzaam de groeve in. We stelden dadelijk vast hoe gevaarlijk het hier was! De regen had de paden herleid tot slipperige glijbanen van modder. We volgden wat we dachten dat die natuurlijke paden waren. We gleden echter dadelijk meer uit dan we konden stappen. We zagen aan de andere zijde van de flanken van de groeve de witte en blauwe linten van de politie in de wind fladderen. Op het gevaar af ons leven te verliezen door een dodelijke val, of minstens een been te breken, gleden we daar naartoe, wat ons heel wat tijd kostte, om natuurlijk helemaal niets te vinden.

We zagen slechts de rechthoekige ruimte die afgezet was door de politielinten, de plaats waar het lijk gevonden werd, en dat was alles. Ik hoopte dat de SER inspecteurs die hier bij geroepen werden iets interessants hadden gevonden. Wij konden slechts opmerken hoeveel voeten de ganse omgeving hadden omgewoeld en plat getrapt. Elke vroeger bestaande afdruk was al sinds lang in de modder verdwenen. De regen had zijn werk gedaan. We vonden resten van niets! We bleven even kijken naar de troosteloze, verlaten omgeving van de groeve, die bijna overal overgroeid was met struiken en grassen en netels, onkruid en beginnende bomen. We zwierven nog een tijdje rond. Het had echter echt geen zin om nog langer in de groeve te dwalen. We gingen terug langs de weg die we eerst genomen hadden.

Wanneer we terug aan de poort kwamen, belde ik een politieman op om naar de poort te komen met twee grote hangsloten en kettingen. Daarna, nog steeds vergezeld van Dominique, wandelde ik langs het ijzeren hekken naar links, volgde de ijzerdraad ongeveer tien minuten, één kilometer. We draaiden ons om, keerden terug naar de poort. We wisten eigenlijk ook niet wat we zochten, maar we wandelden toch ook tien minuten langs de andere zijde. Hier liep er een breder pad langs het hekken, en dat pad verbreedde zelfs zodat een auto of een vrachtwagen hier gemakkelijk kon rijden. Aan het einde van onze wandeling kwamen we aan hardere grond. Daar vonden we wat leek op zeer vage afdrukken van de banden van een auto. Die sporen waren redelijk recent, zodat ik veronderstelde dat ze door de vrachtwagens van de Civiele Bescherming gemaakt werden, waarschijnlijk tijdens één van hun vorige oefeningen, en niet zozeer door een ander voertuig. We vonden geen verborgen en verlaten auto.

Wat we wel vonden, zij het nauwelijks zichtbaar, was een deel van het ijzeren hekken opgetrokken van de grond. Een man kon dat gedaan hebben om naar de andere zijde van het hekken te geraken zonder er over te moeten klimmen. Het hekken was niet doorgesneden, slechts geplooid en naar boven getrokken over een kleine afstand om een gat van ongeveer een meter lang te halen tussen twee paaltjes in. Een man kon zich hier onder het hekken

hebben laten glippen, maar was dat de dode man geweest? Ik wist dat geologen nogal eens durfden naar kristallen van veldspaat in de groeve te zoeken, zodat misschien één van hen dit gedaan had. Misschien was de dode man die ontdekt werd te voet vóór zijn dood naar dit punt gewandeld. Dat was een tocht van minstens een uur lang vanuit het dorp van Turgoux, en zelfs van langer vanuit het naburige dorp. De voorkeur voor verplaatsingen per auto kennende van mijn goede burgers van Robois, en veronderstellend dat de inwoners van de naburige dorpen minstens even lui waren als de onze en gewend waren aan de grote afstanden tussen de dorpen, vond ik het meer dan vreemd dat er geen verlaten auto ergens langs het hekken stond. Als de man niet per auto gekomen was, waarom had hij dan geen gat gemaakt dicht bij de poort?

We gingen terug naar onze auto. We volgden het hekken langs rechts per auto. We konden bijna langs de ganse omtrek van de afsluiting rijden, maar we vonden geen spoor van een verlaten auto. We keerden terug naar ons kantoor in Robois.

In de Abdij deed ik mijn modderige laarzen uit, mijn normale schoenen weer aan. Ik vroeg aan Dominique of ze de kans had gehad de SER op te bellen voor nieuws in verband met de moordzaak op Magda Balin.

‘Ik heb opgebeld,’ antwoordde Dominique. ‘De man die ik daar ken zei me dat hij er de voorkeur aan gaf rechtstreeks met u in vertrouwen te praten. U kunt hem inderdaad vertrouwen. Ik beloofde hem hels vuur en vlammen als hij ons niet hielp. Zijn naam is David Danlois. Hij is een inspecteur van de SER, maar hij is lief. Hier is zijn telefoonnummer.’

Ik telefoneerde even later naar de SER, naar het nummer dat Dominique me gegeven had. Ik hoorde de stem van de inspecteur die ook het geval van het lijk gevonden in de steengroeve behandeld had en die ik daarom ook al even aan de lijn had gehad. Ik had tweevoudig geluk.

‘Ik wachtte uw oproep af,’ zei de Inspecteur. ‘Danlois aan de lijn. Ik ga de hoorn neerleggen en dan naar een meer discrete plaats gaan om u terug te bellen.’

De lijn werd afgebroken. Vijf minuten later rinkelde mijn telefoon.

‘Dat is beter,’ zei dezelfde stem. ‘U wou informatie over de Balin zaak, en ook over de resten van het lijk dat in de steengroeve werd gevonden?’

‘Ja, natuurlijk,’ haastte ik me om te antwoorden. ‘Ik was ontgoocheld omdat we er niet dadelijk bij geroepen werden. De groeve ligt in ons gebied.’

‘Dat was een vergissing, maar de venten van de Civiele Bescherming wisten niet echt op welk grondgebied de steengroeve lag. Een ander politiekorps werd er bijgehaald. Er viel niet veel te doen of te zien op die plaats!’

‘Wat kunt u me er over vertellen?’

‘In theorie helemaal niets,’ hoorde ik de inspecteur grinniken. ‘We hebben al gevonden wie de dode man was. Zijn portefeuille was verdwenen, ofwel had hij geen portefeuille bij, maar in een klein zijzakje van zijn jeans vonden we een plastic kaartje dat er diep in gestopt bleef. Dat was een ledenkaart van een warenhuis van Turgoux. Zijn naam stond op de kaart gedrukt. De man schijnt al vijf of zes maanden geleden vermist te zijn uit het dorp dat net ten zuiden van Turgoux ligt. We konden de zaak dus situeren, niet in Robois, maar in de stad ten zuiden van u. De periode van vijf tot zes maanden blijft consistent met de staat van ontbinding van het lijk. Het heeft veel geregend in onze streek in de laatste lente en zomer, zodat de wetsoverheidsdiensten het niet bepaald gemakkelijk hadden om vast te stellen rond welke datum de man vermoord werd. We vonden geen sporen, wat eigenlijk ook niet verwonderlijk is gezien de lange tijd die gepasseerd is.’

De inspecteur hield even op met praten.

‘Hoorde ik u het woord ‘vermoord’ gebruiken, inspecteur?’

‘Dat hoorde u correct. De autopsie is al verricht. Eender welke agent van onze groep had echter kunnen vaststellen dat het hoofd van de man ruw van achter ingeslagen werd door een zwaar stuk metaal of hout, een honkbalknuppel of iets dergelijks, een golfclub misschien. Ja, de man was wel degelijk vermoord. We vonden echter niet het minste spoor, zoals ik al zei. Het lijk heeft daar te lang gelegen. We weten niet of de man op die plaats werd gedood dan wel op een andere plaats, en daarna naar de groeve werd gesleept. Ik meen het laatste.’

Ik wierp een vraag tussen, ‘hebt u een auto verlaten aangetroffen in de omgeving?’

‘Nee, dat hebben we niet. We zochten een verlaten auto, maar vonden er geen. Dat sterkt me in mijn mening dat er een tweede man bij de zaak betrokken was, de moordenaar waarschijnlijk, of meer dan één man, die ofwel met de nu dode man de groeve binnen gingen, of die het lijk naar die afgelegen plaats trokken.’

‘Is er nog iets anders gevonden? Is er werkelijk niets gevonden?’

‘Wel, we hoorden natuurlijk dat de man vermist was verklaard in de stad naast Robois. Daar werd niet veel gerucht rond gemaakt omdat de vent gewoon kon verdwenen zijn, op verlof vertrokken, of wat dan ook. Hij huurde een kamer. De eigenaars daarvan haalden al de zaken van de man weg, verbrandden of verkochten ze een paar maanden geleden en verhuurden de kamer aan iemand anders, zodat we ook geen sporen uit die kamer konden halen. Het enige interessante wat we leerden was dat de man gekend stond als een homoseksueel. Hij kwam regelmatig in een bar voor homo’s in de steden ten zuiden van Robois. Hij was geboren in Brussel, werkte als bouwvakker. Hij ging van de ene baan naar de andere, zowat overal in het land. We zonden een paar agenten uit om zijn vroegere bazen en collega’s te interviewen. We namen een DNA staal van hem, maar vingerafdrukken op het hekken moeten al sinds lang uitgevaagd zijn of besmet met de vele bezoekers van de Civiele Bescherming. We besloten niet meer te zoeken naar vingerafdrukken.’

‘Ik reed langs het hekken vandaag,’ legde ik uit, ‘en ik vond een plaats waar iemand aan de ijzerdraad geprutst had. Men kon de draden een meter van de grond trekken, ongeveer op een kilometer afstand rechts van de poort.’

‘We vonden die opening ook, maar geen speciale sporen van hoe iemand onder de ijzerdraad getrokken werd. De regen heeft elk spoor uitgewist.’

‘Een moord werd verricht op Magda Balin, een prostituee van Robois,’ begon ik met een ander onderwerp. ‘Nu hebt u een moord op een homoseksueel. Dat zijn twee moorden in wat mogelijk seksuele misdaden zijn in de laatste zes maanden, de ene moord niet zo ver van de andere. Doet dat geen bel bij u rinkelen?’

De Inspecteur aarzelde. ‘Misschien. We dachten ook al aan die mogelijkheid. De twee moorden kunnen een verband hebben met elkaar, Commissaris. Maar ze kunnen ook zuiver toeval zijn, natuurlijk. We vroegen een lijst op van al de onopgeloste moordzaken en van vermiste personen. We deden dat in de steden van Brussel, Luik, Charleroi en Namen. In Namen hebben we niets. We zijn zulke lijst aan het samenbrengen.’

‘Kan ik het resultaat van die opzoekingen bekomen?’ vroeg ik.

Ik voegde direct toe, ‘die twee moorden werden toch op of nabij mijn grondgebied verricht. Ik denk dat ik het recht heb te weten aan wat de mensen van Robois kunnen blootgesteld worden. Als die moorden een verband hebben, dan kunnen we een zeer gevaarlijke persoon op handen hebben die rondzwerft in onze stad, op zoek naar zijn volgende slachtoffer!’

‘Voor zover we kunnen vaststellen kan de homoseksueel eender waar vermoord zijn, in Brussel, Luik of Hout-si-Plout, en dan per auto naar uw steengroeve zijn gebracht. Laten we niet te snel naar conclusies springen.’

‘Dat doe ik niet,’ protesteerde ik, ‘maar ik zou wel graag meer horen over wat u gevonden hebt betreffende die zaken, voor redenen die voor de hand liggen. Wat meer is, ik ken het

terrein, ik ken mijn medeburgers. Ik ken de stad Robois en de dorpen beter dan wie ook. Ik kan helpen. Hebt u iets gevonden in de Balin zaak?’

De Inspecteur wachtte. Ik hoorde hem bladzijden omslaan.

Hij zuchtte en zei, ‘we kunnen u al even goed alles vertellen, Commissaris. Zoals u zei gebeurde die moord inderdaad op uw terrein, in uw stad. Neen, we vonden niets. De vingerafdrukken in het huis van Balin gaven ons geen nieuw spoor, en ook niet de DNA analyse. De vrouw had geen seksuele relatie net vóór de moord, wat ons als vreemd voorkwam. We vonden geen beschrijving van een man die het huis binnenging, al weten we dat er iemand naar binnen moet gegaan zijn. De burens brachten ons niets van nut. We vonden geen lijst van klanten in de persoonlijke computer van de vrouw. We hebben niets!’

Ik wou geen informatie achter houden, dus vroeg ik, ‘hebt u de tuinier van het hotel net tegenover het Balin huis ondervraagd?’

‘De tuinier? We kennen geen tuinier! Neen, ik denk niet dat we met een tuinier gesproken hebben,’ riep de inspecteur. ‘Wat is dit? Hebt u zich met ons onderzoek gemengd?’

‘Helemaal niet,’ haastte ik me om te antwoorden. ‘Ik sprak slechts even met de tuinman. U zou best ook met hem praten. In de namiddag is hij in het hotel. Al u met hem praat, wees dan geduldig, vriendelijk en beleefd, want hij is een oude man. Hij heeft iemand het Balin huis in zien gaan, laat in de namiddag van de dag van de moord.’

Er bleef stilte aan de lijn.

‘De moord op Magda Balin is niet begaan door iemand van haar regelmatige klanten. Hebt u de lijst opgevraagd van de hotelgasten?’

Opnieuw kwam er geen reactie van de andere zijde van de telefoonlijn.

‘Ik zend u een bestand van gasten van het hotel Paard Bayard, van gasten die daar de laatste zes maanden verbleven,’ zei ik verder. ‘In dat bestand zult u een aantal namen in geel verlicht vinden, een groep van mannen die in het hotel verbleven in de maanden januari en februari. Die groep kwam ook pas aan in Robois in januari van dit jaar. Ze werken in een bedrijf met de naam Recycfast, een bedrijf dat in Turgoux ligt. Ja, inspecteur, in Turgoux, het dorp van de steengroeve! Eén van die mannen, genaamd Blandis, schijnt hun leider te zijn. Hij is een beveiligingsspecialist. Ik weet niet exact wat die man komt doen in Robois. We werden onlangs het slachtoffer van een reeks misdaden, een zaak van bijna een verkrachting, van woonwagens die in brand gestoken werden, boerderijen die geteisterd werden, zaken die bij de SER bekend zijn. Al die plaatsen liggen op of naast de sites waar een groot aantal windturbine torens moeten komen volgens een project van installaties, of op plaatsen waar mensen wonen die tegen het project weerstand boden. De turbines moeten geïnstalleerd worden door een onderneming die Aeolfast heet. Recycfast is daar een aanverwant bedrijf van. Wat ik u geef is slechts mijn intieme intuïtie, maar de informatie valt mooi samen in een patroon. Mijn intuïtie schreeuwt me toe dat die venten gevaarlijk zijn. Eén van hen kan de moorden begaan hebben, al twijfel ik er aan dat de moorden iets te maken hebben met de bedrijven die betrokken zijn in het turbineproject. Ik heb niets tastbaars om me op te steunen, behalve dan mijn zesde zintuig. Als u ooit die mannen zou willen benaderen, hen wilt ondervragen, of hen ernstig van iets verdenkt, dan had ik graag van het resultaat daarvan op de hoogte gehouden worden.’

De stem op de lijn werd weer actief.

De Inspecteur van de SER zei, ‘ik hoorde van collega’s in Brussel dat u een verdomd goede politiemann bent, Commissaris Bikri, en dus ga ik uw toespelingen als waardevol beschouwen en behandelen. Ik weet niet hoe mijn bazen op uw intuïtie zouden reageren. Wat er ook

gebeurt, ik zal met u in contact blijven. Wat u me zonet zei zal zijn plaats krijgen in een verslag. Ik heb uw telefoonnummer. Laten we alle inlichtingen uitwisselen.’ De inspecteur gaf me daarna zijn adres van de elektronische berichtgeving naar waar ik het bestand kon zenden.

‘Ik waardeer uw openheid en uw bereidheid tot samenwerking,’ merkte ik op.

Ik glimlachte aan de telefoon. Het was goed een vriend te horen, geen concurrent.

‘Inspecteur Danlois, ik zal u op de hoogte houden van alle nieuwe bevindingen die ik in Robois kan verzamelen. Doet u alstublieft hetzelfde. Onze informatie bundelen kan echt helpen. Kunt u alstublieft nagaan wat u weet betreffende die Blandis vent van het bestand?’

‘Dat zal ik doen,’ zei de stem, maar dan hing de inspecteur van de SER bruusk op.

De augustus nederlaag. Robert Jacquet

Ik keerde uit Frankrijk terug in het begin van augustus. Mijn vakantie betekende eigenlijk ook een periode van werk, want ik was er zeer op uit om te ervaren hoe Rose, die snel opgroeide, zou reageren wanneer we samen verbleven in een plaats met veel vreemde mensen, en vooral om te weten hoe ze zou reageren op Simone Ash en Simone op haar. Konden ze goed overeen komen of werden ze concurrenten?

Alles verliep zoals ik had gehoopt, bijna idyllisch zelfs, te mooi om waar te zijn. Ik liet weliswaar nooit mijn aandacht verslappen, en bleef onder spanning. Het kon Rose niet veel schelen dat mensen haar aangaapten in het amusementspark van Euro Disney. Ze was trouwens ook niet het enig trisomisch kind dat rondwandelde in de attracties. Ze begon zich bewust te worden van haar verschil, merkte ik op. Ik zag haar eerste verrassing, verwarring en pijn wanneer ze naar andere kinderen keek die zoals zij waren. In haar scholen had ze daar blijkbaar minder notie van genomen. Ze genoot echter van de vele, mooie sprookjeswerelden in het park. Ze kwam onder de vervoering van de magische omgeving van wonderen en betovering waar ze in trad, eerder dan over haar verschil te blijven broeden.

Na Euro Disney reden we iets meer zuidelijk, naar Melun, waar Simone op ons wachtte in een modern hotel dat in een grote, groene zone lag. De echte uitdaging voor mij begon daar. De volgende dag bezochten we Vaux-le-Vicomte. We wandelden in de zonnige dag door de tuinen, en bezochten het kasteel. Voor de rest van de vakantie leek Rose een zuster gevonden te hebben, want meer dan eens spanden de twee vrouwen samen om te kunnen bezoeken wat zij wilden, en niet wat ik gepland had. In de twee hotels waar we vertoefden, in Melun en in het hotel van de abdij van Fontevraud, had ik drie verschillende, doch naast elkaar gelegen kamers gereserveerd. Rose had haar eigen kamer. Ze hield die mooi proper en ze ging niet naar buiten zonder ons te verwittigen over waar ze was.

We kwamen laat in de namiddag aan te Fontevraud. We aten ’s avonds in het restaurant van het hotel, een mooie gelegenheid in het oude, nu overdekte klooster, en daarna gingen we recht naar onze kamers.

De kamer van Simone werd niet veel gebruikt, ’s nachts. Simone en ik genoten ervan eindelijk in elkaars armen te kunnen slapen. Voor het eerst voelden we ons ook vrij van zorgen. Het paradijs moest hier op lijken. Rose scheen niets op te merken. Simone verliet mijn kamer vroeg, maar Rose snoof toch op een dag de lucht luid op in mijn kamer en zei dat het parfum van Simone zo zwaar rook dat het zelfs mijn kamer had ingenomen.

Rose en Simone kwamen goed overeen. Na de eerste paar dagen nam Simone mijn hand, waarop Rose mijn andere hand greep, doch niet klaagde. Ze werd niet jaloers. Ze richtte zich zelfs meer tot Simone dan tot mij. Nog een paar dagen later durfde ik mijn arm rond het middel van Simone houden. Rose fronste haar wenkbrauwen daar wel bij, maar ze scheen het nadien niet erg te vinden. Ik meende dat ze ons wel begrepen had. Later nog, kuste ik Simone in haar bijzijn, maar Simone omhelsde Rose meer dan mij.

Op de laatste dag van onze vakantie vroeg Rose me rechtuit, ‘zal Simone mijn nieuwe moeder worden?’

Mijn hart sloeg sneller en verloor een paar toeren toen ik antwoordde, ‘dat kan gebeuren, Rose, maar het zal niet voor zo snel zijn. Als het gebeurt, verandert dat niets tussen ons twee. Ik houd van je nog steeds even veel als vroeger en altijd. Ik denk ook dat Simone veel van je houdt.’

‘Oh, ik weet dat ze dat doet. Ze bevalt me. Ze is mooi. Ik zou er van houden een moeder te hebben.’

Rose zei dat heel terloops, maar haar woorden trokken mijn borst samen en blokkeerden mijn longen. Ja, Rose had een moeder rond zich moeten hebben. Dat had ik haar niet kunnen geven. Ze zei dat ze een moeder miste alsof het de meest normale zaak van de wereld was, zonder pijn of verdriet te tonen. Welke waren echter haar gevoelens in haar geest en hart? Hoeveel en wat verborg Rose nog voor me?

Toen we terugreden naar Robois, was ik zeer gelukkig naast Rose in de auto. Ik reed naar Chantilly, terwijl Simone in haar eigen auto door reed naar Robois. Ik wou Rose de renbaan voor paarden tonen, de voorstellingen met paarden en het paardenmuseum van Chantilly, en ook het bucolisch dorpje dat iets verder naast het kasteel gebouwd was. Simone kwam twee dagen eerder aan in Robois dan wij. We wilden niet dat de stad wist dat we samen op reis waren geweest.

In de negen dagen na mijn terugkeer werd ik weer in de brandende hel van de stadspolitiek geworpen. Tijdens mijn afwezigheid waren er allerlei geruchten over mij verspreid. Ik hoorde ze opgenoemd worden door Jozef Bikri, die ze zelfs allemaal op een blad papier had genoteerd. Hij had me veel te vertellen, ook over zijn onderzoek naar de gewelddadigheden. Een oorlog van geruchten, goede en slechte, werd uitgevochten in Robois! Ik wist dat de bron van de kwade geruchten bij Yves Govin en zijn boezemvrienden lag. Mijn dagen als Hamlet waren voorbij. Ik moest handelen. Ik nam een hele dag om daar over na te denken in mijn bureau en om te berekenen wat Govin nog verder zou kunnen doen. Ik ging enkele uren wandelen in de bossen van Boyu, alleen, om na te denken en te beslissen over hoe ik moest reageren. Op een bepaald ogenblik, laat in de namiddag van die dag, moet ik in de ogen die blik gehad hebben die ik in zwarte katten had bemerkt op het ogenblik dat ze op hun prooi, de spreekwoordelijke vogel, waren gesprongen. Dat was die plotse blik van de vastberadenheid van de tijger wanneer hij zijn dodensprong inzet!

Ik riep Yves Govin naar mijn bureau in de Abdij van Sint Adelbert. Ik gebruikte daarvoor als excuus dat ik enige belangrijke punten van het beheer van de gemeente in zijn onderwerpen van Schepen met hem wou bespreken.

Ik zat in mijn bureau van Burgemeester toen Govin binnenstapte met een vuile grijns op zijn gezicht. Ik zat in mijn zetel van Burgemeester, achter mijn tafel van Burgemeester, en ik had een heel wat lagere zetel aan de andere zijde van mijn bureau geplaatst. Ik observeerde hem met een onschuldige, blijde glimlach toen hij ging zitten, en dan besepte hoe laag hij wel zat.

Hij was ook een nogal kleine man. Ik nam er met plezier nota van hoezeer hij het haatte een hoofd lager te moeten zitten dan ik.

Hij begon te mompelen, ‘we zijn al in de maand augustus. Het wordt tijd dat de Algemene Vergadering van Gemeentebelangen de beslissingen van het Bureau officieel bevestigt. Als jij die vergadering niet bijeenroept, zal ik dat moeten doen!’

‘De Algemene Vergadering van Gemeentebelangen bijeenroepen is niet de taak van de Burgemeester,’ herinnerde ik hem. ‘Dat is de taak van de Voorzitter van Gemeentebelangen. Govin, kijk eens goed rond. Dit is het bureau van de Burgemeester. Vind je het niet een mooi bureau dat het gewicht van de eeuwen schraagt? Voel je de geest van de Bisschoppen die hier al lang vóór de burgervaders zetelden?’

Ik wees met brede, open armen naar de fijne, houten panelen van de ontvangstkamer van de vroegere Bisschoppen van de abdij, naar de beschilderde plafonds, de indrukwekkende oude balken, naar het mooi houtsnijwerk. De kamer inspireerde waardigheid in iedereen die ze betrad.

Ik vervolgde dan, ‘kijk heel goed, Govin, want ik zal maken dat zolang ik leef je nooit, nooit hoor je, in deze zetel zult zitten, achter deze tafel, of zelfs maar enige andere zetel hier zult bezetten. Ik ga je onder mijn laars verpletteren tot aardappelmoes, jij kleine, smerige, plakkerige slak die je bent, tot je helemaal plat lijkt aan de modder waar je in leeft!’

Govin werd bleek en hij schoot een hoofd hoger in zijn zetel. Hij greep de houten zijarmen alsof hij nog hoger wou geraken.

‘Ik weet alles af van de geruchten die je in Robois over mij verspreidt,’ zei ik hem op dezelfde bedreigende, verwijtende toon.

Ik staarde recht naar hem met vlamme ogen, mijn handen plat op mijn tafel, en naar voren leunend, naar hem toe. ‘Je zult die lasterende verhalen direct stoppen, jij en je zelfbenoemde leiders van een niet bestaande partij, die niet Gemeentebelangen is, of ik sleur je naar een Gerechtshof voor laster, zo snel ik kan. Durf niet te geloven dat ik dat niet zou durven!

Aarzelen zal ik niet. Ik heb nu voldoende getuigenissen verzameld om te kunnen bewijzen dat jij en je drie ellendige slaven aan de basis liggen van de geruchten. Dus, Govin, ofwel stop je daar nu onmiddellijk mee, of ik lever mijn bewijzen af aan de politie, die niets liever zou willen dan je eerst een paar dagen in onze lokale gevangenis van de Abdij te steken en je pas daarna te overhandigen aan de Rechters van Namen, in handboeien geslagen. Zoek zelf maar uit in het Belgisch Wetboek hoeveel maanden gevangenis je riskeert voor laster, en wat er je allemaal ten laste kan gelegd worden, en hoeveel je dat gaat kosten. In de huidige omstandigheden van de komende verkiezingen zullen de Rechters snel begrijpen hoe je de zaak verergerde en zij ook zullen je met veel plezier veroordelen. Ik zal de beste advocaten van het land, niet één maar een heel leger, tegen je in het lijf gooien, en dagelijkse artikels over de vordering van je proces in de pers uitlekken.’

‘Je hebt het verkeerd voor,’ histe Govin, ‘de geruchten werden niet door mij verspreid. Je hebt ze zelf uitgelokt door je gedrag.’

‘Leugenaar! Lafaard!’ donderde ik.

Ik schreeuwde zo hard, dat Govin weer naar beneden zakte, nog een half hoofd lager. Hij vreesde dat ik hem zou slaan.

‘Ik heb je naam en de naam van je volgelingen op papier, Govin. Ik heb bekentenissen op papier die bij een notaris onder ede zijn opgenomen. Houd op met te beweren dat je niet weet waar de geruchten vandaan komen. Ze kwamen uit je zieke geest!’

Govin zei niets. Zijn brein raasde nu waarschijnlijk. Zijn ogen bewogen snel. Hij was aan het nadenken, aan het overwegen of mijn beweringen waar konden zijn, aan het zoeken wie hem

verraden had, en hoeveel hij riskeerde. Ik liet hem niet op adem komen, gaf hem geen tijd tot een besluit te komen. Ik hield hem op één been staan.

‘Ik weet alles af van je relaties met Aeolfast, je verhouding tot de Sieur Buisseyre. Ik weet alles van de publiciteitscampagne die Aeolfast begonnen is, nu al een hele tijd geleden. Ik weet af van de terreurcampagne waar je een handlanger in bent. Ik zal zorgen dat je ook als deelnemer in die daden veroordeeld wordt. Ik heb voldoende bewijzen verzameld om je plat te slaan ook met je relaties tot dat bedrijf, maar die officiële beschuldigingen zullen moeten wachten tot na de verkiezingen. Ik heb voldoende bewijzen verzameld om dat turbineproject voor altijd uit Robois te jagen. Jij zult er samen mee verdwijnen. Om vandaag kort te blijven, Govin, als ik nog één meer lasterlijk gerucht kan opsporen tot bij jou of tot bij je kompanen en samenzweerders in de volgende dagen, dan stap ik recht naar de politie! Mijn redenen om dat gedaan te hebben zullen op de eerste pagina gepubliceerd worden van alle lokale en regionale nieuwsbladen van onze streek, of dat dan een politiek schandaal voor jou en je politieke partij meebrengt of niet. Heb je me begrepen, jij ellendig stuk insect?’

Govin trok zijn mond tot een dunne lijn van uitdaging.

‘Je hebt geen enkel bewijs tegen me. Je bent aan het bluffen en aan het liegen,’ riep hij naar me terug. ‘Je bent afgunstig, omdat je zeer goed weet dat niemand anders dan ik de volgende Burgemeester van Robois zal worden!’

‘En hoe ga je dat dan bewerkstelligen?’ vroeg ik glimlachend.

Ik zag Govin aarzelen. Zijn zelfvertrouwen slonk weg.

‘Ik ben het hoofd van de verkiezingslijst van Gemeentebelangen,’ siste Govin. ‘Ik ben de Kandidaat Burgemeester op die lijst!’

‘Kandidaat tot wat dan ook mag je jezelf noemen,’ beet ik terug, ‘maar dat kan iedereen op de lijst doen. Burgemeester zal worden de man of de vrouw die de meeste stemmen haalt op zijn of haar naam. Je publiciteitscampagne zal in de schaduw verdwijnen van wat ik en wij tegen je kunnen werpen, Govin. Voor elke affiche met je gezicht op, voor elke affiche die je kunt opstellen in Robois, zal ik er vier opstellen! Mijn posters zullen net vóór de jouwe staan en driemaal groter staan. Denk je echt dat ik geen oorlog kan voeren, Govin? Welke boer, allemaal vrienden van mij, zal je nog toelaten een affiche te plaatsen in zijn veld? Voor elke persoon, man of vrouw, die je kunt aanspreken in Robois, zal ik vier militanten hebben om met hen te praten. Zoek je oorlog, Govin? Wel, je kunt er één krijgen, en met veldslagen zoals Robois ze nog nooit gezien heeft! Je kunt ook melden aan je kompanen van Aeolfast dat ondanks hun intimidaties ik nooit zal toelaten dat hun project van bevuiling en ontsiering van deze mooie stad zal lukken, niet zolang ik leef. Zeg hen maar dat het hen tien jaar van procedures van beroep in de commissies en in de gerechtshoven zal kosten om een definitief neen te krijgen op hun project. Een ja zullen ze nooit krijgen! Er bestaan heel veel mogelijkheden om in beroep te gaan in deze streek, in het land en in de Europese Gemeenschap, tot nog veel verder dan onze Raad van State, zoveel als jullie er zelfs nog niet van gehoord hebben. Ik ga die allemaal gebruiken, Govin, tot de laatste! Je durft me uit te dagen? Jij en Buisseyre zullen grijze haren hebben tegen de tijd dat ik alle procedures uitgeput heb. Vrees mijn woede! Jullie zijn te ver gesprongen in jullie perfidie!’

Ik stond op uit mijn stoel en riep zo hard naar Govin dat iedereen in de Abdij me moest kunnen horen.

‘Nu,’ riep ik, en wees met uitgestrekte arm, hand en vinger naar de deur, ‘verdwij van hier! Ik wil je nooit meer in deze kamer zien zolang het mijn bureau is, jij miserabele worm. Denk je werkelijk dat je over Robois kunt heersen door afpersing, terreur, laster, geweld en chantage, jij en de criminelen van het bedrijf en de partij waar je mee samenspannt? Nooit! Ik zal je aan de kaak stellen voor wat je bent, Govin!’

Yves Govin stond op. Hij vluchtte weg en stapte de deur uit van het Bureau van de Burgemeester van Robois. Ik stond nog recht achter mijn tafel, ziedend van woede, tot Govin verdween.

Hij sloeg de deur achter zich toe, maar dat kon me weinig schelen. Ik brak uit in hysterisch lachen en ging weer zitten. Ik had geen bewijs van niets, maar Govin wist dat niet. Mijn woorden waren berekend en nauwkeurig geweest, mijn woede gepland en grotendeels geveinsd. Ik zocht langzaam de kalmte van mijn geest weer op. Mijn woede en uitbarsting waren gegeven zoals ik gewild had. Ik had schrik willen aanjagen aan Govin en hem zijn zelfvertrouwen doen verliezen, hem voorzichtiger doen worden. Of dat langer dan een paar dagen zou lukken wist ik niet. Ik meende van wel, want Govin was geen erg moedige man. Mijn geweten begon echter te knagen. Ik had zonet veel gedaan dat tegen al mijn overtuigingen indruiste. Ik wou geen haat en geweld en vernedering toepassen. Toch had ik juist dat gedaan uit woede.

Ik had Govin als een wild beest in een hoek geduwd. Hoe zou hij uit die hoek springen? Mocht ik nu nog meer verraderlijke wraak verwachten? Wat zou de vergelding worden van hoe ik Govin hier aangepakt had? Dreigementen uiten vond ik steeds een teken van zwakheid. Had ik me voldoende sterk getoond opdat Govin mijn razen niet als een verlies van zelfbeheersing zou opnemen? Met welke tegenzet zou Govin nu reageren? Zou hij zich koest en overdonderd houden tot aan de verkiezingen? Ik nam enkele documenten en begon ze te lezen om mijn aandacht van dat ellendig stuk mens dat Govin was weg te trekken naar meer aangename onderwerpen.

Mijn tweede actie van de dag was om een afspraak te maken met Albert Desjardins, de Voorzitter van Gemeentebelangen. Voor de Groep Gemeentebelangen ook had het uur van *High Noon* geslagen! Ik was tot een besluit gekomen over de lijst van de kandidaten voor de verkiezingen.

Desjardins kwam de volgende avond naar mijn villa gereden. We gingen samen in mijn woonkamer zitten en dronken een biertje.

‘Albert,’ begon ik, ‘we moeten tot een besluit komen aangaande de verkiezingslijst. Jij weet dat en ik weet dat, hoe graag ook we allebei die ganse boel veel liever zouden willen vergeten. We kunnen niet anders doen dan binnenkort een Algemene Vergadering van de leden van Gemeentebelangen samen op te roepen.’

‘Inderdaad, we kunnen dat niet langer uitstellen,’ beaamde Desjardins. ‘De drie andere partijen hebben zelfs al hun lijst gepubliceerd. De bevolking begint zich af te vragen waar we op wachten. We moeten tot een besluit komen. Ik veronderstel dat je de lijst zoals ze nu staat zult willen veranderen. Ik ben ook niet tevreden met de huidige lijst. Gemeentebelangen zou er veel beter voor staan met de namen in de volgorde die de Raad der Wijzen bepaald heeft. De vraag is hoe we die wijziging kunnen teweegbrengen in de Algemene Vergadering. Er is steeds een risico verbonden met een stemming.’

‘We zullen het probleem moeten aanpakken, willens nillens,’ zuchtte ik. ‘Ik zal een nieuwe motie naar de vergadering moeten brengen om voor te stellen dat Govin weer naar de laatste plaats verwezen wordt. Daarvoor hoef ik slechts de Algemene Vergadering te vragen om te stemmen voor de lijst zoals ze samengesteld werd door de Raad der Wijzen. Ik wou je vragen om juist dat te doen. Het probleem is natuurlijk of ik die stemming kan winnen.’

‘Dat risico op nederlaag bestaat steeds,’ gaf Desjardins me het slecht nieuws. ‘Ik geloof eerlijk dat de meeste mensen op jou zullen stemmen, niet op Govin, ondanks de laatste lastercampagne tegen je persoon. We hebben gedaan wat we konden om die geruchten tegen te gaan, om ze te verwerpen als nonsens, en om aan te tonen hoe fout en vals ze klinken. Het blijft echter steeds moeilijk om te voorspellen welke richting een stemming kan nemen. Ik

blijf geloven dat nu een meerderheid voor jou zal stemmen en vertrouwen in jou zal tonen. Wanneer dat gebeurt, de stemming je gewonnen geeft, dan zullen Yves Govin en zijn zagezegde leiders van de Verenigde Democratische Partij definitief verloren hebben. Ik meen niet dat ze de groep van Gemeentebelangen zullen verlaten wanneer hun poging tot putsch faalt, maar Govin kan wel Gemeentebelangen verlaten. Des te beter! Ik houd niet van die man.'

'Een naam meer of minder op onze lijst zal het globaal aantal stemmen niet fel beïnvloeden bij de verkiezingen.'

Ik zweeg even, dronk, en zei dan, 'mijn fundamenteel probleem met de stemming in de Algemene Vergadering van Gemeentebelangen heeft te maken met het feit dat Gemeentebelangen juist een beweging is, een groep, en geen echte politieke partij. Gemeentebelangen kent geen officieel lidmaatschap! Ze heeft geen ledenlijst. Dit was geen echt probleem tot nog toe, maar het zal er één worden bij de volgende Vergadering. Iedereen in de zaal zal een stem kunnen uitbrengen. Zelfs als we de namen van de aanwezige mensen noteren, dan nog kunnen we geen namen weigeren. Ik verwacht dat Yves Govin en de VDP dat zwak punt volledig in hun voordeel zullen uitbuiten. Govin zal mensen van zowat overal monstereën, autobussen vol. Hij zal zelfs mensen uit naburige steden naar Robois brengen, hen voor hun aanwezigheid betalen als het moet, hen de zaal in lokken en hen voor hem doen stemmen. We kunnen niemand weigeren, want Gemeentebelangen heeft geen geschreven statuut, geen document dat stelt dat slechts mensen mogen stemmen die in onze stad wonen, zelfs dat niet! We hebben niets. Het is te laat om nu nog aan statuten te denken.'

'Om dat scenario te vermijden kunnen we twee dingen doen,' zei Desjardins. 'Mij lijkt het evident dat mensen die niet in Robois wonen ook niet kunnen deelnemen aan onze Algemene Vergadering. Statuten of geen statuten, ik ga een aantal van mijn mensen aan de deuren plaatsen en de namen eisen van de mensen die de zaal binnenkomen, en die namen noteren in een boek. We zullen enige identiteitspapieren vragen aan de mannen en de vrouwen die willen binnenkomen. De mensen die we kennen laten we zo naar binnen. De personen die we niet kennen zullen moeten bewijzen dat ze in Robois wonen. Als ze dat niet kunnen, laten we ze niet in. De aankondiging van onze Algemene Vergadering doen we door ze te publiceren in onze lokale nieuwsbladen. Die aankondiging zal vermelden dat slechts inwoners van Robois kunnen stemmen, de zaal mogen betreden, en dat hun namen zullen genoteerd worden als sympathisanten van Gemeentebelangen.

Ten tweede, als Govin mensen kan aanmonstereën, verzamelen, en oproepen, dan kunnen wij dat ook! We zullen al onze sympathisanten opbellen en hen vragen naar de zaal te komen. De rest van het verloop moeten we overlaten aan het lot en aan de Heer!'

'Veronderstel dat je ondanks alles toch verliest, ondanks wat we hopen,' stelde Desjardins.

'Wat zal je dan doen?'

'Dan zal ik doen wat ik alleen aan jou in vertrouwen zal vertellen, Albert, maar je mag dat niet verspreiden als nieuws vóór en gedurende de stemming in de Algemene Vergadering. Als je me zweert niet te openbaren wat ik nu ga zeggen, dan mag je het horen.'

'Ik zweer het geheim te bewaren,' lachte Desjardins.

'Als ik niet het vertrouwen krijg van de Algemene Vergadering van de Groep Gemeentebelangen, dan zal ik de groep verlaten. Ik heb mijn buik vol van de spelletjes, de moeilijkheden en de intriges van de leugenaars en de samenzweerders. Ik zoek het vertrouwen van het volk. Als ik dat niet kan krijgen, dan is het beter dat ik door alles een streep haal, mijn besluit trek en opstap. Dat zal droevig zijn. Het zal me pijn doen om weg te gaan na een mooie zesjarige termijn, maar ik zal opstappen. Mijn beslissing staat vast!'

‘Ik begrijp natuurlijk volledig je reactie. Ik verwachtte iets dergelijks al. Maar je vergeet dat er niveau boven niveau van vertrouwen bestaat, Robert! Je kreeg het vertrouwen van de Raad der Wijzen. Je kreeg niet het vertrouwen van het Bureau van Gemeentebelangen, maar het Bureau werd gemanipuleerd en verrast. Wellicht win je het vertrouwen van de Algemene Vergadering. Zo niet, dan is er nog steeds het vertrouwen van Robois. Is dat, uiteindelijk, niet het enige vertrouwen dat telt? Met voldoende stemmen bij de verkiezingen, met slechts zelfs maar één stem meer dan Govin, zal Govin zijn nederlaag moeten erkennen bij de verkiezingen en je moeten aanvaarden als Burgemeester!’

‘Ik ga ervan uit dat Govin dat punt in de Algemene Vergadering zal willen wijzigen. Hij zal vragen om als enige Kandidaat Burgemeester van Gemeentebelangen voorgedragen te worden, wat ook het resultaat is van de verkiezingen. Tactisch gezien moeten we die stemming in de Algemene Vergadering eerst laten gebeuren. Als Govin die stemming al wint, dan heeft het geen zin meer ons voorstel om terug te keren naar de lijst van de Raad der Wijzen nog in te dienen. Ik zal dan al weten dat ik het vertrouwen van de Algemene Vergadering niet kan halen. Ik kan dan nog slechts mijn terugtrekking van de lijst Gemeentebelangen aankondigen, en Gemeentebelangen zal zonder mij naar de verkiezingen moeten. Indien echter dat voorstel ten gunste van Govin verworpen wordt, is de kans groter dat ik kan winnen in de stemming om terug te keren naar de lijst van de Raad der Wijzen. Dat is hoe we het moeten doen. Maar zelfs als we de eerste stemming winnen en de tweede verliezen, zal ik Gemeentebelangen verlaten!’

‘Dat zou werkelijk een catastrofe zijn voor onze Groep,’ riep Desjardins uit.

‘Misschien,’ dacht ik hardop. ‘Ik ben niet onvervangbaar. De wereld zal wel om zijn as blijven draaien. Gemeentebelangen zal dan oogsten wat het gezaaid heeft. De Groep moet dan niet rouwen of spijt hebben als Gemeentebelangen stemmen verliest bij de verkiezingen, al is dat wat er zal gebeuren.’

‘In dat geval, ga je dan ook de politiek definitief verlaten?’ vroeg Desjardins, maar zijn vraag klonk als een conclusie.

‘Waarschijnlijk niet,’ kondigde ik aan. ‘Het zal me spijten voor jou, mijn vriend, maar ik vrees dat ik met al mijn resterende kracht dan weerstand zal bieden aan Gemeentebelangen in de verkiezingen van dit jaar. De Groep Gemeentebelangen geleid door Govin zal een gruwel voor me zijn. Ik zal nooit kunnen aanvaarden dat Govin de macht overneemt in Robois. Ik zal al doen wat nodig is om Govin af te houden van de macht over deze stad. Ik zal dan waarschijnlijk de Liberale Partij moeten steunen. Ik zal een coalitie helpen opbouwen van al de andere partijen tegen Gemeentebelangen!’

‘Je zou een Socialistische of een Liberale Burgemeester verkiezen boven Govin?’

‘Het spijt me, maar ja. Ik ben zeer open en rechtuit en beslist tegenover je in die verklaring, maar dat is juist.’

‘Weet je,’ zei Desjardins dan, ogen half gesloten, ‘ik zal dan niet meer Voorzitter zijn van Gemeentebelangen. Ik geef mijn ontslag nog vóór de verkiezingen, voordat de oude clan van de Verenigde Democraten weer aan de macht komt in Gemeentebelangen. Vele vrienden zullen me willen volgen. Ons hart zal bloeden, want we zullen ook niet weten voor welke andere partij we moeten stemmen. Het aantal blanco stemmen kan zeer hoog oplopen bij de volgende verkiezingen! We zullen je wellicht helpen in je vertrek en in je acties.’

‘Dat zal het dan moeten worden,’ besloot ik.

‘Maar zulk rampzalig scenario hoeft niet noodzakelijk realiteit te worden!’ wou Desjardins op een lichtere noot eindigen. ‘Ik heb iets nodig nu dat sterker is dan bier. We zullen winnen, mijn vriend! We verdienen het. We moeten nog heel veel met mensen praten tot aan de Algemene Vergadering! Er staat nog veel werk op de plank. Hoe noemt men dat? Het laatste trompetgeschal vóór de veldslag?’

We lachten, en ik schonk cognac in. We klonken onze glazen. We spraken ook af de Algemene Vergadering te houden op twintig augustus.

De Algemene Vergadering van de Groep Gemeentebelangen van Robois, de groep die aan de macht was in het Schepencollege en in de Gemeenteraad, werd gehouden in de grote zaal van de Adelbert Abdij. Geen andere zaal van Robois was groot genoeg om de vierhonderd tot vijfhonderd personen die verwacht werden te kunnen houden. Het zou een uiterst belangrijke vergadering worden voor de toekomst van Robois, voor de overleving van de Groep Gemeentebelangen, en ook voor de kern van de Verenigde Democratische Partij in onze stad. De mensen van Robois voelden de spanning. Ze begrepen de betekenis van de verzameling, en wat er op het spel stond. Ze verwachtten een gevecht in regel. Dus meenden we dat niet slechts leden en sympathisanten van Gemeentebelangen zouden opduiken, doch ook heel wat personen die op zoek waren naar sensatie, of die gewoon nieuwsgierig waren.

De mensen kwamen inderdaad in grote aantallen opdagen. Ik arriveerde nogal laat in de Abdij. Ik was heel blij om een gereserveerde parkeerplaats als Burgemeester naast mijn bureau te hebben. Anders zou ik veel tijd verloren hebben om een parkeerplaats te zoeken in één van de zijstraten rond de Abdij, in het centrum van Robois. Vele personen stroomden nog steeds de binnenplaats van de Abdij in toen ik naar de zaal wandelde. De mensen glimlachten sympathiek naar me toen ze me zagen aankomen. Ze knikten wuifden, en riepen een slagzin ter aanmoediging. Ze duwden me letterlijk naar voren door de open deur. De verwelkoming verraste me zeer en maakte me erg blij. Dit was een mooie opsteker! Ik zag geen terughoudende gezichten, geen blikken die zich van mij wegdraaiden. Ik meende dat we al een groot deel van de veldslag gewonnen hadden met zulke sfeer. Had ik gelijk met die eerste positieve indruk?

Voorzitter Desjardins had een groep samengesteld van ongeveer tien personen. Die groep stond aan de deur om de namen te noteren van iedereen die binnenkwam. Er was enige discussie aan de deur, en mensen moesten weggestuurd worden. Desjardins had enkele sympathisanten van Gemeentebelangen meegebracht die ook leden waren van de lokale judo, jiu-jitsu en boksclub van Robois. Die stonden ook samen aan de ingang. Desjardins grijnslachte wanneer hij die mannen moest vragen wat dichter naar de deur te komen om iemand die gromde te imponeren. De mannen en vrouwen die probeerden binnen te geraken met macht, weken snel een paar stappen achteruit toen ze onze veiligheidsgroep zagen, om anderen door te laten. Een beetje verder stonden trouwens twee politiemannen van Robois in uniform en vol gevechtsornaat. Een derde zat in een camionette aan een mobiele telefoon, en Jozef Bikri wandelde autoritair in uniform met een wapenstok in de hand in de binnenplaats. We handhaafden de orde.

Ik ging direct naar de eerste rijen. Ik schudde veel handen onderweg, en zei een paar vriendelijke woorden aan de personen die ik goed kende. Stoelen waren gereserveerd voor de Schepenen en voor de Gemeenteraadsleden. Ik vond een stoel en ging zitten. Albert Desjardins knikte naar me. Hij ging plaats nemen in het midden van de tafel die vooraan stond, met naast hem de Secretaris en de Schatbewaarder van de Groep Gemeentebelangen. Verder aan zijn zijde zaten de leden van de Raad der Wijzen. Ik draaide mijn hoofd om en zag hoeveel volk de zaal vulde. Alle stoelen en banken waren volzet. Veel mensen stonden recht aan de zijanten, tegen de muur leunend. Nog meer vrouwen en mannen stroomden binnen.

Desjardins, de Voorzitter, was duidelijk trots en tevreden met de opkomst. Hij wachtte tot lang na het aangekondigde uur. Hij wachtte zelfs meer dan twintig minuten over tijd vooraleer

de zitting te openen door op de microfoon die op zijn tafel stond te tikken. Toen hij begon te spreken werd de zaal plots zo stil als een graf, daar waar voordien het lawaai oorverdovend was gebleven. We voelden allen de plechtigheid en de spanning van het ogenblik.

Desjardins kamde eerst zijn laatste zwarte haren met zijn vingers naar achter zijn hoofd. Hij begon uit te leggen hoe een lijst van kandidaten door een Raad der Wijzen werd voorbereid, en hoe die lijst aangepast werd tijdens een vergadering van het Bureau van de Groep. Hij herinnerde iedereen aan de stichtingsprincipes van Gemeentebelangen. Hij somde de verwezenlijkingen op van het Schepencollege en van de Gemeenteraadsleden van de groep. Hij benadrukte zo het goede werk dat Gemeentebelangen gerealiseerd had voor Robois. Zijn redevoering behandelde meerdere onderwerpen. Elk onderwerp werd kort voorgesteld, slechts ter herinnering. Wat Desjardins kwijt wou duurde toch langer dan een half uur, wat een lange inleiding was, terwijl iedereen vol spanning op de rest zat of stond te wachten. Daarna kondigde Desjardins het belangrijkste onderwerp van de avond aan.

‘We zijn vanavond verzameld,’ schreeuwde Desjardins in de microfoon, ‘om te stemmen over de lijst van kandidaten van onze beweging Gemeentebelangen en over ons programma voor de volgende verkiezingen. Drie amendementen werden ingebracht betreffende de huidige toestand. We moeten stemmen over die amendementen, en met de voorstelling van de lijst en het programma.

Het eerste punt werd ingediend door de Secretaris van de Verenigde Democratische Partij. Ik herinner iedereen er aan dat de Groep Gemeentebelangen gesticht werd tengevolge de slechte resultaten van die partij. Er wordt nu voorgesteld om de naam van Gemeentebelangen weer te wijzigen in de Verenigde Democratische Partij of de VDP.

Het tweede punt werd ingebracht door Schepen Yves Govin. Dat punt vraagt enige uitleg. In de laatste samenkomst van het Bureau van Gemeentebelangen, werd bij stemming besloten om Govin de lijst te doen trekken. Govin haalt thans als bijkomend argument aan dat hij als lijsttrekker ook zou moeten vermeld worden als onze Kandidaat Burgemeester, hoewel er een artikel staat in ons verkiezingscontract – dat volledig aanvaard werd in de laatste Bureauzitting – dat geen kandidaat van de lijst zich vóór de verkiezingsnacht Burgemeester mag noemen. Ons principe is immers dat de kandidaat op de lijst die de meeste stemmen bekomt Burgemeester zal worden. Yves Govin wil dat Gemeentebelangen hem beschouwt als onze Kandidaat Burgemeester, met uitsluiting van alle andere kandidaten en dat ook en zelfs wanneer hij niet het hoogste aantal stemmen van de lijst wint.

Het derde punt om over te stemmen werd ingediend door onze eerbare Jean Sauvent. Jean was en is lid van de Raad der Wijzen. Hij stelt voor om als uiteindelijke en definitieve verkiezingslijst terug te keren naar de lijst zoals die opgesteld werd door de Raad der Wijzen. In dat voorstel staat Robert Jacquet, onze huidige Burgemeester, aan het hoofd van de lijst in plaats van Schepen Govin.

De stemming zal gebeuren met opgeheven handen, tenzij we ons verplicht zien om de stemmen te tellen, in welk geval we speciale briefjes zullen uitdelen.’

Albert Desjardins liet een paar seconden pauze opdat iedereen goed de draagwijdte van zijn woorden zou kunnen begrijpen.

Hij vervolgde dan, ‘ik vraag nu aan de Secretaris van de Verenigde Democratische Partij kort uit te leggen waarom het eerste amendement ingediend werd, waarna we een reactie kunnen horen en dan zullen stemmen.

De Secretaresse van de VDP sprak kort. Ze zei dat de naam van Gemeentebelangen nuttig was geweest om het enthousiasme van de militanten van de VDP aan te wakkeren.

Gemeentebelangen had dat objectief bereikt, zodat de groep nu terug kon grijpen naar de oude

naam. De voordelen daarvan waren, beweerde ze, dat de leden van Gemeentebelangen opnieuw opgenomen werden in een grote, nationale politieke structuur met een administratie en studiegroepen, en inrichting van evenementen. Ze zouden aldus weer toegang krijgen tot een nationale en regionale politieke organisatie. Ze deed een beroep op alle VDP militanten om voor het amendement te stemmen. Ze sloot haar rede af met te zeggen dat er ook niets zou veranderen voor de onafhankelijken van Gemeentebelangen. Die zouden een plaats op de lijst krijgen, zoals voorheen.

Toen ze stopte met spreken vroeg Desjardins of er tegengestelde opinies waren onder de toehoorders. Enkele mannen brachten hun armen snel de hoogte in om het woord te vragen. Ze drukten grotendeels hetzelfde uit in andere termen, namelijk dat de VDP in scherven had gelegen tengevolge de verwaarlozing van de partij in Robois door de nationale structuur, en dat Gemeentebelangen opgericht werd door dynamische persoonlijkheden die de stad wilden dienen met meer dan woorden. Gemeentebelangen was een naam die de andere partijen ons konden benijden, omdat er achter een groep stond waarvan het uitsluitend doel was in dienst te staan van de bevolking van Robois. De naam Gemeentebelangen duidde tevens op een open houding ten overstaan van verschillende meningen, zij het zeer in respect voor de Christelijke ideologie.

Albert Desjardins stelde dan voor op dit punt te stemmen. Hij vroeg de personen die voor het amendement wilden stemmen hun hand in de hoogte te brengen.

Ik meende dat minder dan één aanwezige op vier of vijf zijn of haar hand op stak.

Daarna vroeg Desjardins dat de personen die de naam, de structuur en de principes van Gemeentebelangen wilden bewaren zoals ze waren, hun handen zouden tonen. Meer dan vier vijfde van de toehoorders bracht de handen op in een overweldigende meerderheid van stemmen. Het amendement werd verworpen. Gemeentebelangen bleef Gemeentebelangen en de groep zou niet terug opgaan in de VDP structuur.

Die stemming had al een klok moeten doen luiden voor Yves Govin, het luiden van de doodsklok. Hij verkoos het luiden niet te horen en zijn tweede punt niet in te trekken. Was hij een fijne politicus geweest, dan hij het teken aan de muur van een nederlaag gezien, en zich toen al teruggetrokken.

Albert Desjardins vroeg aan Govin om commentaar te geven bij zijn voorstel. Govin stond op. Misschien dacht hij toen nog de aanwezigen te kunnen overtuigen van wat hij meende dat zijn goed recht was, en waarop hij aanspraak kon maken. Govin zat aan de andere zijde van de centrale open gang, doch in de eerste rij zoals ik.

Hij zei dat het Bureau van de groep met grote meerderheid van stemmen besloten had hem als lijsttrekker te plaatsen. De kiezers mochten verwachten dat de eerste persoon op de lijst, de persoon die het meest waardig werd bevonden door de groep, ook de volgende Burgemeester zou worden. De lijst zou aan geloofwaardigheid winnen als er in zijn persoonlijke publiciteit en in de publiciteit van de groep kon vermeld worden dat hij de eigenlijke leider was. Een dergelijke verklaring zou helder zijn, eenvoudig, en meer stemmen naar de lijst trekken. Had Gemeentebelangen niet de beste man gekozen om de lijst voor de verkiezingen te leiden?

Govin antwoordde natuurlijk niet dat dit punt al verworpen was door het Bureau van Gemeentebelangen.

Terwijl hij aan het spreken was, voelde ik de wreveld in de zaal groeien, de spanning gericht tegen Govin. Mensen begonnen luid te praten terwijl hij sprak. De toehoorders hadden de poging tot machtsovername van de VDP leiders, de poging om hun haken weer in de succesvolle Groep Gemeentebelangen te slaan, niet gewaardeerd. Het tij en de sfeer in de zaal was zich aan het keren tegen Govin. Toch leek Govin zich daar geen rekenschap van te geven.

Toen Govin stopte met spreken, vroeg Albert Desjardins of ik enkele woorden tegen dit standpunt wou zeggen. Ik stond op en de massa mensen in de zaal verstomde weer volledig. Ze luisterden maar me in stilte.

Het derde amendement, argumenteerde ik, had tot doel de rollen en plaatsen van Yves Govin en mij om te draaien. Het voorstel was om hem weer op de laatste plaats te brengen, de plaats van de uitdager. Ik hoorde lachen in de zaal.

Ik herinnerde er aan dat het idee van Govin al verworpen werd door het Bureau van Gemeentebelangen. Volgens mij was het een zeer democratisch principe om de man of de vrouw die de meeste stemmen behaalde aan te duiden als Burgemeester, welke ook de voorkeur kon zijn van een groep leiders, en voor zover de keuze van de kiezer behaald werd met echt democratische middelen, niet met demagogie. De keuze van Burgemeester moest dus overgelaten worden aan de kiezers. De kiezers zouden niet begrijpen waarom de persoon die zij het meest bekwaam en gewenst vonden een stap opzij zou moeten zetten voor een man die slechts aangeduid was door enkele partijleiders. Ik zei nog dat het vreemd leek nu al te spreken over de functie van Burgemeester, wanneer de andere partijen van Robois nog een coalitie konden vormen om Gemeentebelangen in de oppositie te gooien. Gemeentebelangen zou zich belachelijk maken als ze aan de gemeenschap van Robois de huid van de beer al zouden verkopen vóór het dier geschoten was. Tevens, als Mijnheer Govin de beste man op de lijst was, dan zou hij geen vrees moeten hebben om een vriendelijke confrontatie aan te gaan met de andere kandidaten op de lijst.

Die laatste verklaring werd op hoongelach onthaald in de zaal.

De stemming werd weer gehouden met opsteken van handen, en weer toonde slechts ongeveer een vijfde van de aanwezigen in de Abdijzaal de voorkeur om Govin als Burgemeester aan te duiden vóór de verkiezingen. Govin kon zich natuurlijk in zijn folders zelf voorstellen als Kandidaat Burgemeester. Hij mocht echter niet beweren dat hij de beste man van Gemeentebelangen was, de man die door de Groep al aangeduid was om de volgende Burgemeester te worden. Als Gemeentebelangen een meerderheid van gemeenteraadsleden achter zich kon scharen, dan zou de man met de meeste stemmen op die lijst de Burgemeester worden.

Desjardins herhaalde duidelijk dat resultaat. Hij vermeldde dat het principe een artikel zou worden in het verkiezingscontract dat al de kandidaten van Gemeentebelangen moesten tekenen, op straffe niet op de lijst te komen.

De laatste stemming ging over de lijst van de kandidaten zoals ze opgesteld werd door de Raad der Wijzen. Albert Desjardins besprak het amendement en de gevolgen ervan. Hij vroeg me een paar woorden te zeggen over de wijziging. Ik bleef zeer kort.

Ik haalde slechts aan dat Robois niet zou begrijpen waarom een Burgemeester in functie en ook een zeer goede Schepen, mijn collega Nadine Dumortier, zouden gedegradeerd worden naar de laatste plaatsen, hoewel het algemeen gekend was in de stad dat de Raad der Wijzen ons de plaats toegewezen had waar we aanspraak op maakten tengevolge het werk dat we gedaan hadden. De bevolking van Robois zou menen dat de leden van Gemeentebelangen ontevreden waren met hun eigen groep van Schepenen. Dit feit zou ons kostbare stemmen doen verliezen tijdens de verkiezingen. Mensen desavoueren die door een politieke groep aangeduid werden om deel uit te maken van een Schepencollege, betekende dat die Groep erkende dat ze weinig scherpzinnigheid aan de dag had gelegd in de keuze van hun leden op de lijst. De mensen zouden menen dat Gemeentebelangen gefaald had in de keuze om de betere personen aan te duiden om de stad te dienen.

Albert Desjardins vroeg daarna weer aan Yves Govin zijn zaak te bepleiten en te zeggen waarom hij zich een betere kandidaat voelde dan de huidige Burgemeester. Govin stond niet recht. Hij liet weer de Secretaresse van de VDP in zijn plaats spreken. Zij keek even naar hem met een boos gezicht. Ze vermeldde dan één na één al de geruchten die over mij verspreid werden, en ook over Nadine Dumortier. Ze haalde de verdenkingen van corruptie en fraude aan die boven mijn hoofd hingen, en verweet me mijn voorkeur voor extremistische groeperingen. Ze beweerde dat de verwezenlijkingen van het Schepencollege heel wat beter hadden kunnen zijn, tengevolge de lamlendigheid van mij en Nadine.

Enkele woedende kreten stoorden haar rede toen ze de beschuldigingen van fraude bracht. Ik ziedde eveneens van woede. Nadine Dumortier sprong echter eerst uit haar stoel, sneller dan ik mijn mond kon openen. Ze beschuldigde de Secretaresse van de VDP ervan een leugenaarster te zijn. Nadine verloor haar zelfbeheersing. Ze schreeuwde dat de geruchten die over haar en de Burgemeester verspreid werden niets anders dan laster en leugens waren, waarvan Govin en de VDP aan de bron lagen, wat een vuil schandaal was met de bedoeling ons in ongenade te doen vallen bij de kiezers. Ze schreeuwde hoger en hoger tot ze een toren van verontwaardiging werd, en de vrouw van de VDP kon haar lasterlijke praat niet meer verkopen. Ik overwoog een ogenblik om de Secretaresse nu in het openbaar naar een Gerechtshof te sleuren, maar ik behield mijn kalmte, bleef onverstoorbaar en bewonderde eigenlijk met gerechtvaardigde woede hoe Nadine Dumortier de VDP Secretaresse vernietigde met woorden.

Na Nadine Dumortier durfde Jean Sauvent onder de toehoorders recht te staan. Hij ook riep zijn verontwaardiging uit tegen de beschuldigingen. Hij was een lid van de Raad der Wijzen, zei hij. Nooit zou die Robert Jacquet aangeduid hebben als lijsttrekker als de leden maar één seconde geloof hadden gehecht aan de geruchten.

Ik wuifde naar Jean Sauvent om op te houden met zijn pleidooi, maar hij riep, ‘neen, Robert, neen, ik zal absoluut ditmaal niet stoppen om te roepen hoezeer ik me geschokt voel om te moeten luisteren naar hoe leidende figuren van onze groep belasterd worden, een eerlijke man en vrouw, en daarmee ook een College dat zo hard gewerkt heeft en zo nauwgezet de laatste jaren mooie initiatieven ten voordele van onze stad heeft genomen. Ik zeg dat de leden van Gemeentebelangen en van de VDP zich zouden moeten schamen omdat ze die beschuldigingen tegen onze beste vertegenwoordigers niet direct verwerpen. Ik richt me naar alle leden! Jullie zijn de tak aan het afzagen waarop jullie zitten! Realiseren jullie niet dat jullie de beste azen voor de verkiezingen aan het discrediteren zijn? En dat allemaal om de ambities van één man en van een Brussels hoofdkwartier te dienen?’

Sauvent werd zeer rood in zijn gezicht. Ik vreesde dat de man ter plaatse zou ineensstorten. Hij bleef spreken en roepen, tot hij terug op zijn stoel kon neerzinken, duidelijk uitgeput.

De woorden van Jean en Nadine werden gevolgd door een vreemde stilte met een geroezemoes van fluisterende stemmen in de zaal.

Albert Desjardins stelde daarna voor om te stemmen voor de lijst zoals ze voorbereid werd door de Raad der Wijzen. Het voorstel werd aanvaard door de overweldigende meerderheid van stemmen. Weer wou meer dan vier vijfde van de toehoorders me terug aan het hoofd van de verkiezingslijst van Gemeentebelangen, met Nadine Dumortier als tweede.

Bij dat finaal verdict stonden Yves Govin en enkele leden van de nieuwe VDP partij van Robois uit hun stoelen op om hun protest te betuigen. Ze verlieten ostentatief de Abdijzaal. Ze hadden volledig het gezicht en alle autoriteit in Gemeentebelangen verloren.

De Algemene Vergadering werd verder gezet zonder Govin. Ze won er aan sympathieke sfeer bij. Een stralende Albert Desjardins legde onze belangrijkste strijdonderwerpen van de campagne uit. Hij besprak de organisatie van onze initiatieven. Gemeentebelangen zou een groep van vrijwilligers en sympathisanten vormen om programmafolders op te stellen. Op die folders zou een groepsfoto komen van alle kandidaten samen. De folders zouden verdeeld worden in alle brievenbussen van Robois. Gemeentebelangen had ook voldoende geld verzameld om advertenties te plaatsen in de lokale nieuwsbladen. Desjardins zou de inspanning van de campagne leiden. Hij stelde ook kort het verkiezingscontract voor dat alle kandidaten nu moesten ondertekenen. Die handtekeningen moesten binnen de twee weken bij hem, de Voorzitter, gebeuren, zodat de lijst van de kandidaten officieel aan de pers kon voorgesteld worden ergens in begin september. De kandidaten die het contract binnen die twee weken weigerden te ondertekenen zouden van de lijst geweerd worden. De Algemene Vergadering betoonde haar toestemming met een donderend applaus.

Toen de zitting ten einde verklaard werd door Albert Desjardins, sprongen tientallen personen naar me toe om me geluk te wensen met het resultaat van de stemmingen. Als bij mirakel stond Nadine Dumortier aan mijn zijde. We werden beschouwd als de helden van de avond. Ja, zei ik, Nadine en ik zouden samen campagne voeren. Ik vond haar een uitstekende Schepen, en dat meende ik. Nadine poseerde met haar breedste glimlach, indrukwekkende boezem naar voren gestuwd, en ze knikte maar. We schudden handen, kusten onze vrienden op de Waalse wijze, en gingen naar buiten, vergezeld van toejuichingen.

Ik bleef nog even dralen in de binnenplaats van de Abdij, waar ik ook even frisse lucht kon inademen en kijken naar de sterren van het goede fortuin aan het zwarte firmament. Ik dankte de Heiligen en de Bisschoppen van de Abdij voor onze overwinning. Albert Desjardins kwam naar me toe. We werden omringd door een zeer enthousiaste groep van militanten.

Ik schudde dankbaar de hand van Desjardins.

‘Ik moet je bedanken, Albert, voor de uitstekende wijze waarop je de Vergadering in goede banen geleid hebt. Dank je ook voor je eeuwige steun,’ begon ik. ‘Zonder jou had ik de strijd opgegeven. Je blies me de moed in om verder te trekken. Het is toch vreemd, hoe het lot zo snel en zo totaal in een korte tijdspanne van richting kan veranderen. Dat ook is een les voor mij. Hoe kwam het dat de Algemene Vergadering zo drastisch besluiten kon stemmen, zo in tegenstelling vergeleken bij het Bureau van Gemeentebelangen?’

‘Daar zijn twee redenen voor,’ antwoordde de steeds logische en scholastische Desjardins. ‘Eerst, de meningen van de activisten en de intellectuelen van een groep kunnen volledig verschillend lopen van de opinies van de gewone mensen. Leiders en intellectuelen denken veel na, en door te denken worden ze soms in verwarring en in twijfel gebracht. Ze denken met hun hoofd, waar de gewone mensen met hun buik en hart denken. Ze denken niet met het gezond verstand van de mensen die met de benen op de grond blijven. De inwoners van Robois hebben gezond boerenverstand! Ik heb steeds het hoogste respect voor de mening van het volk, eerder dan die van de elite, ook in onze groep. Onze leidinggevende personen werden de laatste maal verrast. Ze hadden ondertussen de tijd om naar hun gezond verstand te luisteren, naar de grootste stroom van opinies. Dat deed hen opnieuw nadenken, en ze wijzigden hun mening. Ze waren niet erg trots op zichzelf. Uiteindelijk deden ze wat er moest gedaan worden. Ze kwamen terug op wat echt van belang was. Govin werd ontdoosd voor wat hij waard is, en dat is niet veel. We hebben natuurlijk een beetje geholpen de meningen aan te passen! Onze inspanningen zijn gelukt. Ten tweede, je folder was een meesterwerk van juiste timing!’

‘Over welke folder heb je het?’ verbaasde ik me.

‘Welke folder? Deze folder!’

Desjardins haalde uit zijn zak een A4 bladzijde tevoorschijn. Het blad was aan beide zijden in zwart bedrukt, heel eenvoudig, zonder andere kleur. Het papier zag er uit als was het gedrukt op de laserdrukker van een persoonlijke computer. Ik nam de bladzijde aan, plooidde ze open, en zag aan één zijde een tekst waarin al de laster van fraude tegen me met goede argumenten verworpen werd. Telkens werd de waarheid vermeld. Die paragrafen werden opgevolgd door een exhaustieve lijst van alle mooie verwezenlijkingen van het Schepencollege van Robois, toegewezen aan mijn uitstekend beheer van de administratie van Robois.

Aan de andere kant van de bladzijde stond een eenvoudige tekening van het Kasteel Trioteignes, en een extract uit de archieven van het kasteel daterend uit het jaar 1940, een tekst die Alain Jacquet een held van Trioteignes noemde. Ik las in oude bewoordingen hoe mijn grootvader zaliger Trioteignes geholpen had om de familie te beschermen tegen de Duitse bedreiging. Daarna stond er een tekst over hoe hij Joodse mensen had helpen verborgen houden tijdens de oorlog. De rest van het papier bevatte een lofrede aan mijn persoon, mijn karakter en mijn daden.

Albert Desjardins bemerkte mijn verrassing toen ik het papier las.

‘Zeg me niet dat je dit niet gelezen hebt!’ riep hij uit.

‘Ik verzeker je dat ik dat niet gedaan heb, Albert! Het is de eerste maal dat deze folder onder mijn ogen komt. Kijk, de verantwoordelijke uitgever ken ik niet, de naam is me onbekend, en die staat gevolgd door het “Trioteignes Collectief”, wat dat ook is, met het adres van het kasteel.’

‘De Trioteignes lijken van je te houden en je te vertrouwen,’ merkte Desjardins op. ‘Dat blad is in alle brievenbussen verspreid van vermeende leden van Gemeentebelangen. Hoe dat Collectief de namen heeft verzameld van al de sympathisanten van Gemeentebelangen mag Joost weten. Zelfs ik bezit niet zulke volledige lijst! Ik weet dat jongeren van Trioteignes de bladzijde hebben verdeeld, de zonen en dochters van de dorpen van Trioteignes en Blouges. Vrienden van mij hebben hen aan het werk gezien en herkend. De Trioteignes hebben geld steken in drie vierde van de bedrijven die gebouwen hebben in de industriezone van Robois, en de rest van de investeerders zijn vrienden van hen. De Trioteignes zijn gekend als zeer stille, discrete mensen en financiers, maar zeer solide. De inwoners van Robois hebben geconcludeerd dat Trioteignes en Blouges je steunen. Wanneer die families je steunen, dan heb je een formidabele macht achter je. Je kunt slechts een eerlijke man zijn, want anders zou je het vertrouwen van Trioteignes niet gekregen hebben. De argumenten van Govin en zijn kompanen zijn in diskrediet gebracht, verworpen, bewezen als zijnde vals. De vuile geruchten zijn deze avond in zijn gezicht teruggeslagen. Hij verdiende niet beter. Je hebt gewonnen!’

Ik was meer verbaasd dan Albert Desjardins! Albert lachte en grijnsde bij mijn verlegenheid. Ja, Trioteignes kon voor een paar verrassingen zorgen.

We riepen daarop dat wie ons lief had ons moest volgen. We reden naar de bar van het Paard Bayard met boordevolle, toeterende auto's. Ik kende de bar niet, maar Jozef Bikri had me die aangeraden. We vierden onze overwinning met de eigenaar, Monsieur François, met wie we luidruchtig kennis maakten.

Monsieur François in hoogsteigen persoon beval om de bar open te houden tot diep in de nacht, zo lang we maar ons plezier niet te hard riepen. Dat was toen al geen probleem meer, want we hadden allen een schorre keel. Hij serveerde de drankjes zelf, nadat zijn barmannen naar huis waren gaan slapen. Ik meen dat iemand toch de politie opbelde voor het lawaai in de bar. De enige politieman die opdaagde was Jozef Bikri in burgerkleding, niet in uniform. Hij

werd onthaald op kreten van blijdschap, veel meer dan vrees. Hij zong trouwens veel later even hard onze schabouwelijke liedjes, arm in arm met mij, met Albert Desjardins, Jean Sauvent, Nadine Dumortier, Paul Degambe en Monsieur François. Ons gezang duurde tot heel laat in de nacht, of tot heel vroeg in de morgen.

Aan het einde van het geïmproviseerd feest bleven we enkel nog met Albert Desjardins en Monsieur François aan een tafel zitten, om te toasten met ons vieren, totaal uitgeput, met rode ogen, zeer dikke en langzame tongen, maar gelukkig. We hadden een catharsis nodig voor de spanning geleden op die gedenkwaardige avond.

De Turgoux Zaak. Jozef Bikri

Ik kon niet aanwezig zijn binnen in de Abdijzaal van de Adelbert Abdij om de grote overwinning van mijn vriend Robert Jacquet in persoon mee te maken. Ik feestte wel met hem in het Paard Bayard bij onze nieuwe vriend, Monsieur François. De orgie duurde tot zeer laat in de nacht, en ik leed daarna aan een zeer zwaar hoofd. Monsieur François, die verzekerde dat hij sober was gebleven, een verklaring die ik verkoos te geloven in plaats van ze in twijfel te trekken, reed Robert en mij naar huis. Onze eigen wagens bleven staan op de parking van het Paard Bayard.

Een verschrikkelijke hoofdpijn pijnigde me 's morgens. Mijn maag verkoos de wijn de andere richting uit te sturen dan de normale. Ik moest ook te voet naar mijn bureau gaan, maar de frisse lucht kon ik best gebruiken. Ik was nog steeds niet de gewone, kwieke man, toen Dominique Bussy mijn bureau in liep iets na de middag.

‘Baas!’ riep ze, en ze deed daarmee al de klokken van Onze-Lieve-Vrouw tegelijk in mijn brein kleppen, ‘we hebben een nieuwe moordzaak op handen! Een vrouw is gedood in Turgoux. Het noodoproepcentrum heeft ons net de boodschap gezonden!’

‘Dan moeten we gaan, de plicht roept ons,’ besliste ik erg tegen mijn zin. ‘Jij rijdt! De rest van de troepen moeten ons volgen. Voorwaarts!’

Dominique was al aan haar telefoon instructies aan het geven in mijn naam. Het is steeds interessant iemand rond je te hebben die je beter kent dan jezelf. Hoe kon ik overleven zonder Dominique? Waarom trouwde ik niet met haar, in plaats van met die donkerharige Samia die me betoverd had zodat ze alles kon doen met me wat ze maar wou?

‘Zal ik ook de SER opbellen?’ vroeg Dominique.

‘Nog niet,’ schoot ik terug naar haar.

Eén zaak was voldoende aan mijn hoofd. ‘We moeten eerst uitvissen wat er daar werkelijk aan de hand is. Misschien was de oproep een grap.’

Ik hoopte op het beste, die morgen.

We reden naar Turgoux. Dominique volgde de instructies van het GPS systeem in haar auto. ‘Ik moet ook een dergelijk systeem in mijn auto installeren,’ dacht ik, ‘dan kan ik met mijn ogen toe rijden.’

Ik hield er echter niet veel van om een wat metalen vrouwelijke stem te horen zeggen wat ik moest doen met mijn leven. Te veel vrouwen zeiden me dat al!

De moord was gepleegd in een straat van mooie, grandioze, blinkend witte villa's die verborgen stonden in een groene zone, niet ver van de N11. Ik verbood aan Dominique een

sirene aan te zetten. We kwamen met zwaaiende blauwe lichten op onze auto aan. Dominique hield steeds van enig decorum. We reden een kiezelpad in, voorbij een poort in een hoog hekken, naar de voorkant van een villa waar een vijftal mensen ons opwachtten. Meerdere personen poogden een kleine vrouw te troosten die hevig aan het wenen was. Haar wenen werd nog erger toen onze politieauto naast hen stopte.

We stapten uit onze wagen, Dominique elegant en snel, ik iets meer moeizaam. Dominique sprong direct naar de wenende vrouw.

Ze zei zachtjes, ‘dag Mevrouw! Ik ben agente Dominique Bussy. Kan iemand me vertellen wat er gebeurd is?’

Een oudere man in een wit hemd die naast de wenende vrouw stond, een man met een dikke buik die over zijn broek hing, en die een zeer rood gezicht had met pafferige wangen, antwoordde, ‘ik ben een buurman, de buur van het huis daar, rechts. Mijn echtgenote is een vriendin van de dame die in de villa naast ons woont, deze villa. Mijn vrouw wou een bezoek brengen aan haar vriendin. De echtgenoot van onze buurvrouw stierf een paar maanden geleden, en daarom ging mijn vrouw even elke dag naar onze buurvrouw. Mijn vrouw vond de deur van de villa half open. Ze ging naar binnen. Ze riep de naam van onze buurvrouw, hoorde niets, en ging verder. Ze vond haar vriendin in een grote plas bloed in de woonkamer liggen. Het is een verschrikkelijk zicht, mevrouw de agent, al dat bloed! Mijn vrouw schreeuwde en schreeuwde en ze liep in paniek het huis uit. Ik hoorde de kreten en liep ook naar hier. Mijn vrouw vertelde me wat er gebeurd was. Ik ging ook even een kijkje nemen. Daarna belde ik dadelijk de nooddienst met mijn draagbare telefoon. Ik heb steeds mijn mobieltje in mijn zak’

Ik had al mijn moed verzameld om naar de man toe te stappen, en vroeg hem terwijl ik een goedendag knikt naar de wenende vrouw, ‘is dit uw echtgenote? Mijn naam is Commissaris Jozef Bikri.’

‘Ja, Commissaris. Ik vrees dat ze nog erg geschokt is door wat ze gezien heeft!’

‘Dat is duidelijk, en ook heel begrijpelijk. Luister, waarom gaan jullie niet allen rustig naar huis? Wij nemen het hier wel over. Drink een kopje thee, eet iets, misschien slechts een klein beetje, rust wat, en binnen het half uur komen wij naar uw huis om op uw gemak uw verhaal te horen. Probeer ondertussen u alles te herinneren wat u weet. Kunt u dat doen? We zijn u zeer dankbaar voor uw medewerking! Nu moeten wij dit huis afsluiten en ons onderzoek beginnen. Op dit ogenblik heb ik slechts uw namen nodig alsook de naam van het slachtoffer, graag.’

‘Mijn naam is Victor Candribert, Commissaris, en mijn echtgenote heet Christine Labi. De vrouw in het huis heet Marianne Tamin!’

‘Nu dan, alstublieft, jullie allen,’ bedelde ik, ‘laat de politie haar werk doen! Ga alstublieft naar huis. Wij nemen over, hier! Als iemand van jullie iets verdachts gezien heeft in of rond de villa, gelieve dan uw namen te geven aan de agente Dominique, hier. Zo niet, ga alstublieft terug naar huis! Dank u zeer voor uw medewerking. We waarderen dat u gekomen bent en we waarderen uw hulp.’

De mensen begonnen te vertrekken. Blijkbaar hadden ze niets van enige waarde gezien of gehoord, want ze gingen allen weg en draaiden ons de rug toe. De mensen bleven echter onder elkaar wat verder in de straat praten.

‘Baas,’ fluisterde Dominique, ‘uw das hangt volledig naar stuurboord en halfstok, uw hemd ligt open aan de hals in twee knopen lang, en uw slippers hangen uit uw broek. Uw revolver schraagt naar voren. Trek uw vest recht, en u hebt uw kepie in de auto vergeten. Ook, uw maag gromt en rommelt als een oude stoomtrein. Gaf mamma u niets te eten, vandaag?’

‘Dominique, dank je. Het spijt me. We hebben gisteravond de overwinning van de Burgemeester een beetje te lang gevierd.’

‘Ja, dat weet ik,’ antwoordde Dominique. ‘Het nachtteam vertelde me dat. Ze vroegen zich af of ze moesten tussenkomen, omdat er zoveel lawaai in het Paard Bayard gemaakt werd dat de hele stad het kon horen. Gelukkig veronderstelden ze dat de Burgemeester aan het werk was in het Paard Bayard. Ze hadden ook al van de vergadering van Gemeentebelangen gehoord. Yves Govin werd verslagen door Robert Jacquet. Als u zich onder die troep in het Paard Bayard bevond, dan zou ik durven zeggen dat u geluk gehad heeft dat het nachtteam niet tussenkwam. U zou gedwongen geweest zijn hen uit te nodigen. Dat had u gekost! Een mooi beeld hangt u op van de politie aan de goede bevolking van Robois!’

‘De politie deelt innig mee in de droefheid en de vreugde van onze burgers, Dominique! Robert Jacquet is mijn beste vriend,’ durfde ik als excuus te opperen.

‘Dat weet ik ook. Fijne vrienden hebt u, Commissaris,’ gaf Dominique als commentaar.

‘Vrouwen weten niet wat het is om vrienden te hebben,’ snauwde ik.

‘Oh, dat weten we maar al te goed, Commissaris! Mijn pa had vrienden! Zelfde verhaal!’

‘Je pa was een politieagent, en een zeer goede,’ protesteerde ik. ‘Hij vroeg me om me over jou te bekommeren, en dat doe ik. Je zou je pa moeten respecteren!’

‘Ha!’ snoof Dominique Bussy luid, en ze liep weg, vóór mij uit.

Terwijl ik mijn uitrusting recht trok, kwamen twee politieauto’s met mijn mannen aan. Ik waardeerde de versterkingen. Ik vroeg hen de villa af te zetten en de mensen iets verder weg te doen gaan. Daarna, vergezeld van Dominique, stapte ik het huis in.

De buitenmuren van de villa waren zeer blank, witgeverfd zonder de minste vlek, en de tuin was mooi onderhouden. Ik vond geen onkruid, maar er bestaat onkruid dat ik dikwijls aanzie als gewone, nuttige planten, en omgekeerd. In de gang achter de deur vonden we antieke meubels, kostbare vazen die ik in mijn geest registreerde als absoluut te vermijden. Mooie olieschilderijen hingen aan de muren, geen reproducties maar originelen. Rijke mensen woonden in deze villa, of hadden er gewoond.

Langs een grote zijdeur van de gang, een glazen dubbele deur, liepen we recht een ruime woonkamer in. Die was ingericht met wat sterk leek op echte antieke, waardevolle meubels, massieve eiken en mahoniehouten kasten, grote landschapschilderijen op de muren, een grote lederen sofa en twee lederen zetels, een dure thuisbioscoop installatie met een aantal elektronische apparaten rond een reusachtig TV scherm. Op de grond lag een prachtig blauw, zijden Chinees tapijt. Op dat tapijt stond een bijzonder mooie, lage, zwart gelakte koffietafel met een glazen plaat erop om de lak te beschermen, en tussen die tafel en het televisieapparaat lag een vouw op de grond.

Ze was nog volledig gekleed, maar een deel van haar jurk was omhoog getrokken, weg van haar benen die nu obsceen naakt lagen tussen de weelde. Ze lag met haar hoofd op het tapijt, haar rug naar ons toe. Haar hoofd rustte zijwaarts in een grote plas gecoaguleerd bloed dat voorzeker het zijden tapijt voor altijd zou bederven.

Mijn maag keerde zich om, dus keek ik weg. Dominique werd zelfs niet bleek. Die vrouw had een maag zoals een betonmolen, waar de mijne die dag van een iets meer delicate natuur was. De gedode vrouw droeg een kleed van rode bloemen op een witte achtergrond. We zagen dat haar keel doorgesneden was. Ze lag als een bloementros vóór een blauwe zee. We raakten niets aan, draaiden wat rond het lijk, zonder op het tapijt te stappen.

‘Dat is dezelfde soort moord als die op Magda Balin,’ mompelde Dominique, en ik knikte. Tegen die tijd was ik weer helemaal sober. Misdaden hebben dat effect op me, vooral moorden zoals we hier zagen.

‘Het is niet hetzelfde tafereel,’ bracht ik tegen. ‘Deze vrouw is geen prostituee, al is ze ook een iets oudere vrouw, zelfs ouder dan Magda Balin, vermoed ik. Ze ligt niet naakt, maar kijk, haar jurk is helemaal opgetrokken. Misschien is ze verkracht. Zie je enig scherp voorwerp, een mes?’

‘Neen, niets, baas. Ik zocht daar al naar. Niets is omvergeworpen in de kamer. Misschien kende de vrouw de moordenaar.’

Dominique knielde en keek zorgvuldig onder de sofa en onder de zetels. Ze ging naar alle hoeken van de kamer en zocht daar verder.

‘Geen mes hier, Commissaris,’ kondigde Dominique aan. ‘Geen mes, net zoals in het huis van Balin!’

Wanneer Dominique iets in haar hoofd haalt, dan kan het moeilijk zijn om haar van gedachten te doen veranderen. Ik had echter een diep respect voor vrouwelijke intuïtie.

‘Een gevecht is er geweest,’ merkte ik op. ‘Ik kan de sporen zien van hoe ze klauwde in de lederen zetel, daar. Er staan geen vazen of andere voorwerpen in de kamer, een wijze beslissing, en dat is wellicht waarom deze plaats er zo netjes en onaangeroerd uitziet.

Misschien vinden de agenten van de forensische dienst enig DNA van de moordenaar onder haar vingernagels. Ik zie geen andere bloedsporen tenzij die van haar. Ik denk dat we nu wel de SER kunnen opbellen. Kun jij nu je Inspecteur Danlois opbellen, Dominique?’

‘Hij is nog niet mijn Inspecteur Danlois, baas,’ grinnikte Dominique naar me terug, en ze werd rood in haar kaken, ‘maar ik zal hem niettemin opbellen.’

Terwijl Dominique telefoneerde sloop ik uit de woonkamer om me naar de aanpalende eetkamer te begeven en vandaar naar de keuken. Ik vond die kamers mooi in orde, het teken van mensen van goede afkomst. Uit de keuken stapte ik terug de gang in. De gang ging van het ene uiteinde van de villa naar het andere. Ik wou de deur naar de achtertuin openen, maar die was gesloten. Ik werd me te laat bewust dat ik handschoenen had moeten aandoen. Ik vond een paar in mijn zak, deed ze aan, draaide de sleutel om die in het slot stak, opende, keek naar buiten, en zag een grasperk omgeven met bloemenperken en lage struiken. Twee houten schommelstoelen stonden naast een oude tafel. De laag gesneden grasmat stopte bij een heel hoge, bakstenen muur. Ik sloot de deur weer, draaide ook de sleutel om, en ik ging de trappen op.

Ik ging naar boven. Ik kwam terecht op een overloop met drie gesloten deuren en de trap naar de zolder. De eerste deur bracht me in een grote slaapkamer waarin eveneens mooi gesneden eiken meubels stonden. Vanuit die kamer had men een mooi zicht op de achtertuin. In de verte, voorbij de hoge muur aan het einde van de tuin, kon ik door een dunne nevel de lage prisma’s van de gebouwen van de industriezone van Turgoux zien. Tussenin lagen uitgestrekte graanvelden. Het graan stond hoog. De stengels bewogen zachtjes goud in de namiddagbries. Ik zag geen gangen in dat koren; geen auto of tractor of ander voertuig was daar door gereden. Een man kon in het graan gestapt hebben, maar dan had hij een flinke afstand door de stengels moeten afleggen, en met de deur naar de achtertuin gesloten aan de binnenzijde, kon ik wel besluiten dat de man uit de straat moest gekomen zijn.

De tweede deur leidde naar een eveneens grote badkamer, heel proper gekuist, zonder enig teken van geweld. De derde deur bracht me naar een kleine gang die uitgaf op twee andere kamers. Ik ontdekte eerst nog een slaapkamer en dan, aan het verre eind, een grote kamer die als bureau werd gebruikt. Hier stond een tafel met een krachtige persoonlijke computer, en een stereo installatie van een heel duur Scandinavisch merk. Tegen de muren stonden boekenkasten met werken over geschiedenis en filosofie. Naast die kamer vond ik er nog één,

een kleinere, smalle kamer, waarin niets anders dan boekenrekken tegen de muren stonden en in het midden ook, zoals in een bibliotheek.

Ik ging terug naar de eerste slaapkamer. Ik opende enkele lades en vond één lade tegenover het bed, gevuld met kostbare juweelkastjes. De juwelen lagen nog in hun fluwelen stoffen. In een andere lade vond ik een portefeuille gevuld met een dik pak bankbriefjes van vijftig en twintig Euro. Eender welke dief had dit alles in minder dan vijf minuten kunnen vinden. In de portefeuille, die ik met twee vingers opentrok, staken nog twee kredietkaarten. Ik keek rond, en opende nog lades en kasten. Ik vond niets van interesse behalve dan alle duidelijke tekenen van rijkdom en overvloed.

Ik ging de trappen weer af. Ik zag een handtas staan op een zijtafel in de gang, opende die, en vond nog een portefeuille, maar zonder bankbriefjes. Uit die tas kon wat geld gestolen zijn, maar de moordenaar had het huis niet doorzocht.

Dominique Bussy stond weer aan de voordeur, te praten met de andere agenten.

‘Fijn, Dominique,’ zei ik haar, ‘laat ons een snel gesprek hebben met de burens. Daarna zal onze taak er hier voor vandaag opzitten!’

Dominique wierp me een vergiftigde blik toe, maar ze knikte ook en vergezelde me naar de naburige villa. Dat huis was bijna het tweelingbeeld van het huis waarin we het slachtoffer gevonden hadden, waarschijnlijk gebouwd door dezelfde bouwonderneming, en dat kon goed de firma van Robert Jacquet geweest zijn. Ik trok aan de bel.

Dezelfde man met wie ik net had gesproken opende de deur. Hij nodigde ons zijn woonkamer in, waar zijn vrouw in een zetel zat, zeer rechtop, zeer formeel, nog steeds aan haar ogen bittend met haar zakdoek. Ze was een kleine vrouw. Haar gezicht was nog steeds mooi en vriendelijk voor haar ouderdom, met dik kastanjebruin haar in vele krullen, bruine ogen, dunne lippen. Ze had haar zomerkleedje verwisseld voor een zwart kleed, wat haar waarschijnlijk meer toepasselijk leek voor de omstandigheden.

‘We hebben koffie gezet, Commissaris,’ merkte haar echtgenoot terloops op. ‘Neemt u een kopje met ons?’

Ik knikte dankbaar. Ik had een pot koffie nodig deze namiddag. Dominique verweet me weer iets met haar ogen.

Ze zei tot de man, ‘ik ga met u mee naar de keuken,’ maar dat was slechts een uitvlucht om me alleen te laten met de vrouw des huizes.

‘Het spijt me erg voor wat er gebeurd is met uw vriendin, Mevrouw Candribert. Ik zou willen weten wat u gezien of gehoord hebt gisteren en in de namiddag, of in de avond of de nacht, in het huis van uw vriendin.’

‘Niet veel, Commissaris. We zijn gepensioneerd, mijn echtgenoot en ik. We gaan vroeg naar bed, en we zijn goede slapers. We waren vrienden van de Tamins, zeer goede vrienden zelfs. Mijn echtgenoot en ik, wij waren leraars, weet u, en de echtgenoot van Marianne was een universiteitsprofessor, ook gepensioneerd. Mijn echtgenoot en de echtgenoot van Marianne hadden zeer verschillende karakters. Ze schoten echter samen zeer goed op. Ze genoten beiden van een glaasje wijn. Marianne was heel wat jonger dan haar echtgenoot. Ze is een verpleegster te Brussel. Ze werkt onregelmatige uren omdat ze de Directeur is van een afdeling verpleegsters in haar hospitaal. Ze werkt zelfs ’s nachts af en toe, al gebeurt dat minder en minder. Ze is een vriendelijk mens, zeer goed opgevoed. Haar echtgenoot stierf vijf maanden geleden. Hij stierf aan een breintumor. Hij overleed zeer snel. Dat kwam ons aan als een geweldige schok, want we waren goede vrienden. We gingen samen op vakantie, onze echtgenoten gingen samen vissen. We zijn nog in Djerba geweest in oktober van verleden jaar, en we waren van plan om een reis naar Turkije te maken in de herfst, misschien een cruise in de Adriatische Zee!’

‘U hoorde dus geen ongewoon geluid gisteren, u zag niet speciaals gebeuren rond de villa van uw vriendin?’

‘Nee, helemaal niet. Ik hoorde haar de villa binnenrijden rond vijf uur in de namiddag, haar garagepoort openen en haar auto direct de garage inrijden. Ze deed dat steeds zo. Ze liet haar auto slechts heel zelden ’s nachts buiten staan. Ze kon haar garagepoort vanuit haar auto open doen. Ze vertelde me wel een paar dagen geleden dat haar afstandsbediening niet meer werkte, zodat ze een numerieke code moest indrukken op haar klaviertje aan de muur. Ik hoorde haar binnenrijden. Ze sloot haar garagepoort direct. Dat deed me ophouden om me zorgen om haar te maken, want binnen kon ze zich veilig voelen. Dat is alles wat ik me herinner.’

‘U hoorde geen alarm rinkelen?’

‘Neen, neen, zeker niet. Ik vergat dat even. Ja, Marianne had een ingewikkeld alarmsysteem geïnstalleerd. Haar systeem is zelfs verbonden met een telefonisch oproepcentrum, maar de sirene klonk helemaal niet. We kennen die sirene goed, mijn echtgenoot en ik, want Marianne probeert die uit één maal per maand. Ze waarschuwt me steeds op voorhand wanneer ze haar alarmsysteem test. Ik kan u verzekeren dat de hele straat die sirene van haar hoort! Gisteren klonk die sirene niet! Wanneer Marianne uit is, dan activeert ze altijd de alarmen. Ze doet dat ook voor de nacht, maar dan activeert ze slechts de alarmen voor de kamers op het gelijkvloers.’

‘Bezoeken andere personen uw vriendin?’

‘Zeer zelden, Commissaris! Marianne heeft een zoon en een dochter die in Brussel wonen, maar het is gewoonlijk zij die hen bezoekt, niet zij haar. Ze zei dat ze verkoos dat anderen voor haar kookten dan zij voor hen moest koken! Een goede kokkin was ze niet. Haar kinderen zijn echter vriendelijke, goed opgevoede mensen. We zien hen steeds met Kerstmis en Nieuwjaar. We hebben geen kinderen, mijn echtgenoot en ik. De jongen en het meisje van Marianne waren altijd al ook onze kinderen.’

Op dat ogenblik kwamen Victor Candribert en Dominique terug de woonkamer in. Dominique droeg een groot houten schenkblad waarop een pot koffie stond, slagroom, suiker, en kopjes. Mijn maag sprong op van plezier bij dat zicht. Victor draafde achter Dominique aan, blijkbaar geëerd om door een mooie, jonge vrouw geholpen te worden. De Candriberts dronken koffie met ons mee. Victor had natuurlijk de koekjes vergeten, waarvoor hij een uitbrander kreeg van zijn vrouw en terug de keuken in werd geselsd. Hij kwam een paar seconden later terug met een schaalje gesneden cake. Dominique zei dank u, maar ik zonk mijn tanden in de heerlijke traktatie, mijn eerste voedsel van de dag. Christine Candribert schonk de koffie uit.

Ik nipte voorzichtig aan de zeer hete koffie en dronk gretig. Ik werd min of meer herboren in het land van de mensheid.

Ik herhaalde mijn vraag aan de Candriberts, ‘weet u of Mevrouw Tamin mannelijke vrienden ontving, of zelfs vriendinnen, de laatste tijd?’

‘Neen, neen,’ antwoordde Mevrouw Candribert onmiddellijk en ongeduldig. ‘Ze woonde helemaal alleen. Wij waren de enige vrienden die ze in haar huis ontving. Ze had geen vrienden, geen nieuwe vrienden ook, of toch geen waar wij van afwisten. Marianne zou me direct over zulke ontmoetingen gesproken hebben. Ze was een zeer eerbiedwaardige persoon, Marianne, van heel degelijke opvoeding. Ze had haar werk, en dat betekende heel veel voor haar. Haar collega’s wonen allen in Brussel.’

Ik richtte me daarna tot Victor Candribert en vroeg, ‘en u, Mijnheer Candribert, hebt u iets ongewoons opgemerkt gisteren of de vorige dagen?’

‘Wel, Commissaris, nu dat u me de vraag stelt, er is wel iets vreemds gebeurd. Ik vraag me af of het iets te maken kan hebben met wat we in de villa van Marianne vonden, maar er was iets dat me inderdaad vreemd voorkwam.’

‘Wat was dat?’ spoorde ik hem aan, beet in mijn derde sneetje cake en nam een tweede kop koffie aan die Mevrouw tot bijna aan de rand vulde.

‘U hebt misschien opgemerkt dat onze straat eigenlijk doodloopt,’ ging Victor verder.

‘Daarom is het een zeer rustige straat hier, en één van de redenen waarom wij hier lieten bouwen. Enkele villa’s verder is er een rond pleintje, zodat men daar rond kan rijden en de andere richting uit keren. Verder liggen de velden van de boeren. Gisteren namiddag was ik in mijn tuin aan het werken, slechts wat aan het harken naast het huis, toen ik een man langzaam in onze straat zag wandelen. Ik zag hem van redelijk ver al komen. Daarna kwam hij dichterbij. Hij keek naar links en naar rechts, alsof hij onze villa’s aan het bestuderen was. Hij was nog jong volgens mij, in zijn late twintig, misschien vroege dertig, en ik vroeg me af wat hij hier aan het doen was in plaats van te werken. Hij was niet iemand die ik kende, geen buurman, en ik ken iedereen in de straat! Hij lanterfantte slechts, handen op de rug, ging soms zelfs op zijn stappen terug. Ik zag hem naar het einde van de straat toe gaan en een tijdje later terugkeren. Ik wou naar de man toegaan en hem vragen of hij naar iets of iemand zocht, maar onze telefoon rinkelde, mijn broeder was aan de lijn, en ik moest naar binnen. Nadien bleef ik ook binnen.’

‘Op welk uur was dat?’

‘Iets vóór vijf uur, misschien vier uur dertig in de namiddag.’

‘Was het de eerste maal dat u die man zag?’

‘Nu dat ik er aan denk, eigenlijk niet, neen! Ik zag hem al een paar dagen geleden van uit mijn auto. Hij wandelde toen langs het begin van onze straat, maar nog steeds op de N11, en ik zag hem voordien al op de N11 slenteren. Hij moet in de omgeving wonen, misschien op de N11.’

‘Kunt u hem beschrijven?’

‘Hij was een jonge man, stevig gebouwd met zware spieren, breed van borst, gekleed in zwart, in een zwart lederen vest, donkerblauwe jeans. Hij had een mooi vest aan, niet één zoals die motorrijders dragen, geen metaal er op, geen kentekens. Hij had een vierkantig gezicht, zwart haar, donkere ogen, hoekige neus, zeer kort geschoren, haar ook kort.’

‘Dank u. Ik heb dit nog niet vermeld, maar de *Service d’Enquête et de Recherche*, de SER van Namen, zal waarschijnlijk nog naar u komen om u enige vragen zoals deze te stellen. Zou u uw medewerking kunnen geven om een robotfoto van die man te maken? Dit is heel belangrijk voor ons!’

‘Ik kan het alleszins proberen, Commissaris. Ik zag echter de man niet van zeer dichtbij.’

Ik wist niet wat nog meer aan de Candriberts te vragen. Ik stond op, dankte het paar, en ik ging met Dominique terug naar de villa van de misdaad.

Dominique fluisterde me toe, ‘de SER is aangekomen, Commissaris. De man die daar staat is Inspecteur Danlois.’

Dominique zette haar liefste glimlachje en lonkende ogen op.

‘Oh jij grote verleidster, jij ondeugende Cleopatra van Haspengouw,’ dacht ik.

Ik keek naar Dominique. Ik zou haar ventje voor het eerst ontmoeten. Ze was zenuwachtig. Danlois was een zeer knappe, nog jonge inspecteur. Hij zag er iets over de dertig uit. Hij was zeer regelmatig van trekken, in een zeer mannelijke wijze, een zachtere uitgave van een Amerikaanse steracteur, en hij keek ernstig naar ons. Zijn gezicht was open en helder, van iemand die gewoon was om vriendelijk te glimlachen, maar niet breed en onbeheerst. Zijn ogen gloeiden donker en indringend. Ik vond daar nog heel wat onschuld in, jeugd en verwachting. Hij was eenvoudig maar praktisch gekleed in een beige hemd, mooie bruine das en een donkerblauw kostuum met passende broek en vest. Hij ook had brede schouders. Ik

meende dat hij er weinig moeite mee moest hebben om Dominique in te palmen. Hij zag er veel knapper dan enige andere man in mijn korps. Dominique uit uniform en in een mooi kleedje gehuld, was anders ook een beeld van een meid!

Danlois zei, 'ik ben net aangekomen, Commissaris. Verheugd met u kennis te maken. Mijn baas zond me naar ver buiten Namen. Jonge mannen moeten het land bezoeken, zegt hij. Wat is dit met Robois? Ik begin uw stad uit het hoofd te kennen. Robois trekt de misdaad aan, heb ik de indruk! Oh, oh, ze trekt ook de journalisten aan!'

Op dat ogenblik kwamen inderdaad met grote snelheid drie perswagens aangereden. Ze remden tot stilstand met krijsende banden, nabij ons. Journalisten en fotografen begonnen de straat in te lopen. Twee journalisten die we beiden kenden, vroegen ons al lopend wat er gebeurd was, waarop Danlois haastig de biezen pakte alsof het aan mij was om alle uitleg te geven zoals ik maar wou. Ik zag Danlois naar binnen in het huis verdwijnen. Hij hield niet erg veel van journalisten, die Danlois!

Mijn boodschap was kort. Er was een moord gebeurd. Het onderzoek was bezig. Toen kwam ook de cameraploeg van de lokale televisie aan, en zij brachten hun videocamera in aanslag op de schouder en begonnen te filmen. Een journalist sprong naar me toe met een microfoon. Ik herhaalde mijn bericht. Om de chaos nog wat meer te verhogen, reed de ambulance naar ons toe. De journalisten werden even afgeleid door het geluid en de zwaailichten van de witte en rode ambulance, maar de cameraman bleef mij nog filmen. Pas daarna draaide hij zich naar de grote wagen.

Ik vroeg mijn agenten om de ingang vrij te maken om de verplegers van de ambulance met hun draagberrie door te laten, en om de toeschouwers achteruit te duwen. Dat werd allemaal ijverig gefilmd. De journalisten en enkele nieuw aangekomen mensen moesten zich dan terugtrekken in de straat, waar de journalisten de burens begonnen te interviewen.

Ik was nog niet in de garage van de villa geweest, dus stapte ik discreet achteruit en verdween ook het huis in. Ik ging door de gang en opende de deur die naar de garage leidde. Ik had al een digitaal klaviertje buiten aan de garagepoort gezien. Ik vond in de garage een gelijkaardig toestelletje, naast de deur die van de garage de gang in leidde. Naast dat klavier hing een grotere doos met klavier voor het alarmsysteem. Was het mogelijk voor een man om onder de zich sluitende poort van de garage te sluipen, op een ogenblik dat het slachtoffer haar rug naar de poort had gekeerd en bezig was de alarmen af te zetten voor haar huis? Dat was zeer goed mogelijk. Alles kon zich zo voorgedaan hebben. Het was waar dat de vrouw een mooi kleed droeg, niet het soort kleren dat men binnenshuis draagt wanneer men alleen is. Ik kon me Marianne inbeelden die uit haar auto stapte, het nummer indrukte om de poort te sluiten en daarna het alarm deactiveerde, enkele seconden gedurende welke ze haar rug naar de poort had gedraaid. Ik zag haar daarna van de garage naar de gang gaan, haar mantel in een kast ophangen, haar handtas op een zijtafeltje neerzetten, naar de woonkamer gaan, en daar snel overmeesterd worden door de misdadiger die op haar sprong zoals een roofdier.

Waarom zou een misdadiger anders een huis binnen gaan dan om te stelen? In plaats van te stelen had de man ogenblikkelijk de vrouw vermoord, misschien net nadat hij haar verkrachtte. Daarna had de moordenaar slechts het geld uit de handtas van de vrouw genomen, doch geen geld uit haar slaapkamer gehaald. Werd hij onderbroken door iets of iemand, of was hij verward door de moord en wou hij enkel zeer snel weer verdwijnen?

De enige reden voor de agressie, meende ik, was dan de plotse opwelling tot doden voor het plezier, de drang om snel te doden, bij verrassing, een keel doorsnijden, een dwang die de moordenaar niet kon weerstaan, om dan weer snel uit de moordplaats te lopen.

Ik ging naar de gang en kwam daar Inspecteur Danlois tegen die de trappen afkwam. Hij had ook een kijkje genomen, boven.

‘Vreemd,’ zei hij, en trok zijn lippen breder, ‘niets van belang werd gestolen, hoewel er heel wat geld in een lade van haar slaapkamer ligt. Dat is zeer ongewoon. De vrouw is misschien verkracht, Commissaris, daarna gedood. Ze droeg geen broekje, en het broekje is verdwenen. Hebt u het lichaam aangeraakt?’

‘Neen, dat zou ik nooit doen,’ antwoordde ik verontwaardigd. ‘Ik gebruikte handschoenen. Ik heb wel de klink van de deur die naar de tuin leidt aangeraakt.’

‘Hebt u de lippenstift kleur gezien?’

‘Welke lippenstift kleur?’

‘U draaide het lijk niet om?’

‘Neen, natuurlijk niet.’

‘Een dikke smeer van lippenstift hing rond de lippen van de vrouw,’ zei Danlois.

‘Waarom zou dat gebeurd zijn?’

‘Daar heb ik geen idee van, Commissaris. U hebt Magda Balin ook niet omgedraaid, is het niet? Zij ook had rode lippenstift kleur rond haar lippen gesmeerd, ruw gesmeerd, zeer dik. We vonden geen lippenstift in haar huis, echter, en hier ook zag ik nergens een dergelijk ding. De misdadiger moet die in zijn zak gestoken hebben. We zullen die lippenstift analyseren. Ik zou u dit niet mogen zeggen, Commissaris, maar ik meen dat dezelfde moordenaar hier aan het werk geweest is. Als dat in de pers uitlekt, dan zult u rekening moeten houden met een golf van hysterische paniek onder de vrouwen van uw stad!’

Ik bleef enkele ogenblikken stil staan bij Danlois, mijn geest raasde door.

Dan riep ik uit, ‘mijn lieve, lieve God, ook dat nog!’

Ik draaide me om, keerde terug naar Danlois en zei, ‘Inspecteur Danlois, de buurman rechts heeft iets voor u. Zijn vrouw vond het lichaam, maar zij weet niets van belang. Haar echtgenoot, een gepensioneerd man, zag iemand in de straat lanterfanten op het uur dat het slachtoffer haar garage binnen reed. U zult vinden dat dit ook het uur van de moord was, toch ongeveer. Met de beschrijving die de buurman me gaf kan een robotfoto gemaakt worden. U hebt kunstenaars in dienst, en speciale programma’s op computer. Als u een portret krijgt, kunt u het me dan alstublieft doorzenden? Misschien herken ik de man.’

‘Ja, dat zal ik doen,’ antwoordde Danlois. Dank u voor de tip. ‘We zullen natuurlijk vingerafdrukken nemen en DNA resten opsporen. De dienst is op weg naar hier.’

‘De moordenaar is een professioneel. Hij bleef zeer zorgvuldig, Inspecteur. Hij droeg handschoenen in het huis van Magda Balin. Hij droeg waarschijnlijk ook hier handschoenen. DNA vergelijkingen leveren misschien wel iets op. Dat zal dan enkel dienen nadat u de misdadiger te pakken krijgt, niet voordien. We hebben nog steeds geen enkel bewijs in handen!’

Ik ging verder naar de deur, en wou weggaan. Danlois hield me tegen.

‘Commissaris,’ zei hij, ‘dank u voor die gastenlijst van het Paard Bayard. Ik ging de namen na die u in het geel aanduidde. Blandis is de Veiligheidsdirecteur van meerdere bedrijven van dezelfde groep als Aeolfast en Recycfast. Hij is een vroegere politiemann, weet u. Hij heeft de politiemacht van Brussel enkele jaren geleden verlaten om meer geld te verdienen in privé bedrijven. Hij heeft de reputatie om meedogenloos en gewelddadig te handelen. Zijn chefs leken erg opgelucht dat hij wou opstappen. De andere mannen zijn allen kleine criminelen, gekend voor één of andere misdaad, maar niets bijzonders, kleine diefstallen, deelname aan opstootjes in bars, wat drughandel, heling, en zo verder. Ze zijn kleine bandieten met een ruw verleden. Wat ze niet zijn is gewone arbeiders. Geen enkele van die mannen heeft enig diploma van waarde. Ze zijn niet gekend om wat dan ook te hebben verricht bij een bedrijf. Dus ben ik het met u eens als u zich afvraagt wat die gasten samen in Robois doen rond een

beveiligingsexpert. Waarom ook zou iemand zoals Blandis zware jongens rond zich verzamelen in plaats van mannen met een vroeger beroep in de zakenwereld van de beveiliging? We zouden daarover moeten nadenken en die mannen voor ondervraging binnen roepen, hen op de rooster leggen. Ik heb echter niets meer dan een vaag vermoeden. Mijn baas zal er nooit mee akkoord gaan hen op zo weinig als wat ik voor bewijsmateriaal heb naar ons kantoor te roepen.'

'Dat heb ik ook niet,' zei ik spijtig. 'Wat leverde het onderzoek naar vermiste personen op?'

'We vonden drie onopgeloste moordzaken in Brussel. Twee kelen doorgesneden, één persoon dood geknuppeld. Drie moorden binnenshuis, niet in de straat. Ik kreeg weinig details. De verslagen worden naar me toegezonden. Dat kan echter nog een paar dagen duren.'

'Bent u er van overtuigd dat we een seriemoordenaar op handen hebben die een onweerstaanbare drang volgt?' vroeg ik aan Danlois.

'Ja, daar wijst alles naar. We moeten nu snel zijn! Meer moorden kunnen volgen. Die vent lijkt in één of andere razende, krankzinnige mode te zijn gevallen. De moorden volgen elkaar sneller op. Eén ding is zeker; vroeg of laat maakt hij een grove fout.'

'In een nieuwe moord,' fluisterde ik.

Danlois knikte.

'Kunt u die groep laten volgen?' vroeg hij.

'Dat zou drie teams van minstens twee politieagenten per dag vragen. Als de groep misdadigers zich opsplijt, nog veel meer agenten. Ik kan mijn agenten en inspecteurs niet inzetten voor dergelijke taken. Neen, een verdachte bende opvolgen met zo weinig personeel en met zo weinig om ons aan vast te houden is niet doenbaar. We kunnen op bepaalde ogenblikken wel de wacht houden. Dat kan uiteindelijk tegen-productief worden. Zelfs die inspanning kunnen we niet langer dan een paar dagen volhouden.'

Ik liet Danlois nadenken. Ik riep naar Dominique dat ik naar het bureau zou terugkeren. Ik vroeg haar om met een andere auto weer te keren. Ze wierp me haar sleutels toe.

Danlois riep me achterna, 'ze binnen roepen kunnen we niettemin!'

Ik ging weer naar hem toe.

'Hoe konden we dat doen? Waarmee? Wanneer?'

'Wanneer we de robotfoto hebben. Gelijkenis of niet, u herkent er één en we roepen ze in. Ik zeg niets aan mijn baas.'

Ik grijsde, ging nog dichterbij hem.

'Ben je bereid een paar risico's te nemen?'

'Ja,' antwoordde Danlois. 'Ja! Uw lijst met namen en uw intuïtie is alles wat we hebben. Het zou dom zijn die dan niet te gebruiken, gezien wat er op het spel staat. Ik zou er de voorkeur aan geven om de ondervraging te houden in het politiekantoor van Robois, slechts u en ik.'

'Wat uw baas niet weet deert niemand?'

'Iets van dien aard! Doet u mee? We gaan heel eenvoudig naar Recycfast, zeggen dat we die venten willen spreken, pakken ze met man en macht op, dezelfde dag, binnen hetzelfde uur, en dan vragen we ze waar ze zich bevonden op bepaalde datums en uren, en horen wat ze vertellen. Als er niets uit hen is te halen, dan is er geen groot kwaad geschied. U heeft zich vergist in de herkenning van een smoel, meer niet.'

'Maar we moeten hen allen samen een volledige dag binnenroepen. We kunnen niet de ene vandaag en de andere morgen ophalen.'

'Juist. Bent u bereid het te doen?'

'Met de robotfoto, natuurlijk,' zei ik

Ik wist dat ik mijn loopbaan in de weegschaal en op het blok plaatste, zo niet mijn hoofd, en hetzelfde voor Danlois. Ik kon slechts op mijn intuïtie vertrouwen.

'Ben je heel zeker dat je het risico wilt lopen?'

‘Ja,’ antwoordde Danlois met een vastberaden trek om zijn lippen en dunne ogen. Ik bewonderde zijn durf. Hij was een goede politieman.

‘Dat is dan afgesproken. Jij en ik in Robois. Wanneer?’

‘Deze week is bijna om, gaat niet meer. Ook niet de volgende week. Ik moet me ervan verzekeren dat we een redelijke robotfoto krijgen, en minstens enige analyse van vingerafdrukken en van DNA sporen van hier. We zullen dat vergelijken met wat we bij Balin vonden. In de week nadien. Ik had het liever eerder gedaan, maar vroeger gaat niet. Kunt u de kamers en de vragen voorbereiden? De ganse lijst van de dagen en uren waarop alle gewelddaden gepleegd zijn?’

‘Dat kan ik doen. Ik zal u de volgende week opbellen, of als u het vroeger kunt doen of iets beters vindt, roep me dan op.’

‘Dat zal ik doen.’

Danlois was een man van weinig woorden, echter blijkbaar zeer efficiënt. We konden elkaar begrijpen met een half woord.

Ik herinnerde dat mijn eigen auto nog steeds op de parking van het Paard Bayard stond. Ik besloot om daarheen te rijden en mijn politieauto in de omgeving achter te laten. Nog meer journalisten reden aan toen ik de straat van Marianne Tamin uit reed met gebukt hoofd, verborgen achter mijn stuur.

Verkiezingscampagnes

Robert Jacquet, opnieuw aan het hoofd van de lijst Gemeentebelangen, lanceerde zijn verkiezingscampagne officieel aan het einde van augustus. Dat gebeurde nogal laat. Hij had zich eerst moeten bekommeren om de campagne van de Groep Gemeentebelangen. Hij vroeg eenmaal per week een vergadering te houden met het Verkiezingscomité. Al de kandidaten van de groep waren leden van dit comité, alsook enige opinieleiders en de Voorzitter, Albert Desjardins. Desjardins werd ook gekozen om het comité te leiden.

Tijdens de eerste vergadering werd van gedachten gewisseld over een paar basisovereenkomsten. Kandidaten van een dorp of van enkele dorpen samen konden een team vormen om gemeenschappelijk folders voor hun publiciteit op te stellen. Ze konden elkaar helpen om plaatsen te vinden waar affiches konden geplant worden. Hoofsheid moest toegepast worden, wat betekende dat bijvoorbeeld wanneer een kandidaat zijn affiche wou aanbrengen op een plaats waar al een kandidaat stond, hij of zij expliciet de toestemming moest vragen. Geen folder mocht gepubliceerd worden zonder het imprimatur van de Voorzitter. Hij moest nagaan of de inhoud positief bleef, geen laster bevatte gericht tegen een andere kandidaat van de lijst, en ook geen negatieve persoonlijke aanvallen tegen de kandidaten van andere lijsten. Onnodig te vermelden, Yves Govin nam deel aan geen enkele van die vergaderingen. Alle andere kandidaten kwamen er echter regelmatig naar toe. De sfeer bleef hartelijk al was iedereen concurrent van iedereen.

De Groep Gemeentebelangen had een oorlogsschat verzameld van een deel van het salaris van elk lid van het Schepencollege en van andere politieke functies. Dat geld zou nu gebruikt worden voor de publiciteit van de Groep Gemeentebelangen in haar geheel, niet voor haar individuele kandidaten. Posters met de groepsfoto zouden gedrukt worden, verspreid, en geplaatst op de drukste straathoeken van Robois. Alle acties van de kandidaten werden voorgelegd en besproken tijdens de vergaderingen.

De zoon van Albert Desjardins was een informaticus. Hij kreeg geld uit de oorlogsschat om een Internet website voor Gemeentebelangen te bouwen. Op die site zou de groepsfoto geplaatst worden, de individuele presentaties van de kandidaten op een gestandaardiseerde wijze, een artikel over de verwezenlijkingen van het huidige Schepencollege, het gedetailleerde en concrete programma van de Groep Gemeentebelangen voor de verkiezingen, en een tien punten plan met de voornaamste nieuwe realisaties die Gemeentebelangen wou uitvoeren tijdens de volgende legislatuur. De campagnemachine van Gemeentebelangen begon te rollen met snelheid, goede organisatie en efficiëntie.

Aan het einde van augustus ook telefoneerden Diego en Laura Trioteignes naar Robert Jacquet. Ze waren klaar om hem en Simone Ash te ontmoeten. Robert nam hun aanbod graag aan. Hulp weigerde hij niet. Hun eerste vergadering had plaats in de woonkamer van de villa van Robert. Samia Bennani was ook aanwezig, want zij drong aan om tijdens de verkiezingen ook te helpen.

De vergadering verliep hartelijk, het ijs brak snel. Laura Trioteignes werd aangeduid als de leidster van de campagnes, Diego het hoofd van de operaties. In één namiddag stelden ze een lijst samen van alles wat moest gedaan worden, vanaf het opstellen van de teksten voor de folders, over het grafisch ontwerp van die folders en van de affiches, tot het bestellen van de houten panelen om de affiches op te plakken, het vinden of kopen van paaltjes om de panelen op te nagelen, de samenstelling van de lijst van boeren en andere landeigenaars die de affiches wilden toelaten op hun velden langs straten en lanen, het vinden van sympathisanten in de stedelijke omgeving om affiches achter de vensters te plaatsen, de folders te publiceren, en de distributie ervan te verzekeren. Al die taken werden in een planningsprogramma op computer gestoken en de kritische paden in de planning bepaald. Groepen jongeren werden samengesteld om van deur tot deur te gaan om een kandidaat voor te stellen, Robert of Simone. Acties werden ook georganiseerd aan de bushaltes, op de markten en aan het treinstation van Robois. Een vreemd punt in de bespreking bleef de Chinese Muur die moest opgezet worden tussen de adressen, posters en zo meer van enerzijds Robert en anderzijds Simone. Een werkbaar compromis werd snel bereikt. Men kon inderdaad moeilijk een affiche van Robert direct naast een affiche van Simone neerzetten. Dat zou nog wel eenmaal lukken, maar de herhaling daarvan zou verdacht lijken. De situatie bleef ingewikkeld, resulteerde in protesten af en toe, wanneer het ene team op het domein van het andere trad, wanneer één team een plaats of een persoon aanwierf onder de neus van het ander team.

Laura speelde haar rol van verzoenende maar autoritaire, algemene baas. Ze bezat een natuurlijk charisma in een leidinggevende functie die iedereen respecteerde en aanvaardde.

Diego en Laura kwamen elke drie dagen naar de villa van Robert terug. Elke maal kwamen ze met meer jongeren af. Het team groeide uit tot een nooit eindigende bron van nieuwe, soms extravagante, maar steeds doenbare ideeën voor marketing. De jongeren vonden de talenten die ze nodig hadden om hun ideeën ook te realiseren. Eén vriend studeerde marketing aan de universiteit. Een andere was een graficus, een derde een ontwerper van webpagina's, één wist hoe te werken met de software voor de sociale netwerken zoals Facebook en Twitter zodat zelfs daar ook publiciteit kon gemaakt worden. Nog iemand anders zou elektronische boodschappen verspreiden in grote hoeveelheden. De campagne zou een voorbeeld worden van de toepassing van nieuwe technologieën en concepten. Diego bracht zelfs een timmerman in de groep, en spieren hadden ze allen.

Rose kon niet lijdzaam toezien wanneer zoveel jongeren gedurende volledige dagen in de villa zaten te werken. Ze wou helpen. Ze droeg materialen aan naar diegenen die werkten. Ze werd de boodschapster tussen de jongeren. Na een tijdje had ze niet meer instructies nodig

dan de rest van de bende. Diego waarschuwde de werkers wel om uit te kijken naar wat Rose deed met hamers, tangen, zagen en nagels, maar ze sloeg de nagels zo recht in het hout als de anderen. Ze zou daartoe eerst naast iemand gaan staan, blijven toezien op wat die deed, elke beweging bestuderend. Daarna herhaalde ze exact hetzelfde, en beter. Haar interesse verminderde niet en wanneer ze een opmerking maakte, werd er naar haar geluisterd.

Samia Bennani hielp de groep door te koken en door drankjes uit te delen. Samia werd de moeder van de jongeren in de villa, ook hun individuele vertrouweling. De groep was meestal tevreden met pizza's of Spaghetti Bolognese. Samia bewees ook haar talenten als beste bakker van de stad. Ze bereidde cakes en taartjes en broodjes voor bij de thee. Robert kwam werken wanneer hij kon, in de garages en in de open ruimte naast de villa. Simone Ash kwam bijna elke avond. Samia trok natuurlijk Jozef Bikri naar de villa van Robert zoals een vlieg naar het licht, zodat Jozef dikwijls naast Samia stond om haar te helpen.

De blokhut van Robert bestond uit meerdere vleugels. In één van die vleugels stonden twee grote garages die meestal leeg bleven. Eén van die werd omgevormd tot atelier voor Diego, de andere werd een opslagplaats voor het materieel, de folders, de affiches. Robert moest zijn wagen ergens anders parkeren. De plaats achter de vleugel, verborgen voor ogen van vooraan het huis, werd de plaats waar de affiches op de panelen geplakt werden en de panelen aan de paaltjes genageld. Robert moest zijn vrienden van Gemeentebelangen weg houden van dat atelier, vooral Nadine Dumortier, want de affiches en de folders van Simone lagen daar vermengd met de zijne.

Op één van die avonden zat Robert uitgeput in zijn sofa met Simone Ash. Het was al laat in de avond.

Robert begon, 'Simone, we moeten verscheidene dingen opklaren tussen ons. Eerst en vooral, ik houd van je. Ik moet dat nu al zoveel maal herhaald hebben dat het je moet gaan vervelen. Ik vind je wondermooi, de mooiste vrouw die ik ooit onder ogen kreeg, en ik blijf telkenmale verrast als ik naar je kijk om iets nieuws en prachtigs te vinden in het gezicht dat ik zo erg bewonder.'

'Slechts aan mijn gezicht?' vroeg Simone met een pruilende lip.

Ze grinnikte even later.

'Simone, stop met grijnzen! Ik bemin alles aan je, ook de manier waarop je denkt. Ik wil met je leven. Ik vraag je daarom formeel of je met me wilt trouwen. Ik wil je voor mij alleen hebben. Ik heb hier een klein doosje bij me met een verlovingsring. Ik hoop dat je die van me wilt aannemen. Ik ben werkelijk te moe om op mijn knieën te geraken. Ik vrees dat ik door mijn knieën zou zakken, of dat mijn benen zich onder me zouden toeplooien. Ik vind die gewoonte ook nogal middeleeuws. Toch vraag ik je nederig je lot met het mijne te verbinden voor de rest van onze levens.'

Simone gaf toe dat ze de vraag van Robert verwachtte.

Ze antwoorde, 'Robert, ik houd ook van jou. Ik dacht dat het onmogelijk voor me was om nog van een man te houden. Ik werd desondanks verliefd op je. Je bent onwaarschijnlijk knap in alles, weet je! Je weet echter niets van mij af. Ik was een heel wild schepsel, vroeger. Ik heb minnaars gehad en sommige van die mannen behandelden me slecht. Ik kan je nooit de gore details daarvan vertellen, vooral niet aan jou. Als ik alles zou opnoemen, zou je me mogelijk verwijten een vuile slet te zijn. Je zou me misschien laten vallen. Ik heb nagedacht, echter, en ik ben erg veranderd. Ik ben dat werkelijk, al had ik vele jaren nodig om mijn karakter te vormen. Ik heb moeten leren en moeten begrijpen hoe smerige, totaal egoïstische, ongevoelige mensen in de wereld naast me konden leven en andere personen konden misbruiken zonder enige gewetensbezwaren en zonder empathie te voelen. Het was moeilijk

voor mij om die waarheid te vatten. Zo lang ik niet tot dat begrip kwam, was het zeer moeilijk voor mij om de waarheid te aanvaarden. Ik bleef zeer verward in mijn geest. Ik vluchtte uit Engeland weg om die reden, en ik dacht eerst dat ik het zou haten te wonen in het platteland van België, daar waar ik een Koningin van de Londense nachten was.

Nu vind ik een nieuwe vreugde aan mijn bestaan. Ik moest leren dat er een voortreffelijke beloning zit in de kleine dingen, in eenvoudig gedag zeggen aan vriendelijke mensen en een gelukkige glimlach terug te krijgen, in het zelf kopen van mijn brood in de bakkerij van het dorp, in het praten met huisvrouwen over hun kinderen, in het werken in een Schepencollege, en in het aanhoren van de vreugdes en het verdriet van de mensen in een stad waar iedereen me kent, in het deelnemen in de feesten van de inwoners.

Ik ervaar een wedergeboorte, Robert, een verlossing, een zuivering van de geest. Ik weet dat ik de rest van mijn leven op die wijze wil doorbrengen. Mijn werk in de dokterspraktijk en in het hospitaal schenkt me ook voldoening, op meerdere niveaus. Ik begon zelfs aan kinderen te denken, al word ik ouder. Je moet weten dat ik met niets en niemand verbonden ben, noch door gevoelens, noch door verplichtingen, behalve dan met jou. Toen ik van Engeland aankwam, Robert, haatte ik alle mannen. Ik zocht wraak. Ik wou de mannen die achter me aan zouden zitten pijn aandoen. Het was mijn verkeerd geluk dat jij de man was die trachtte me te bereiken, een door en door goede man. Ben je zeker dat je een gemeen meisje wil? Zou je het kunnen verdragen een vent in de straat tegen te komen die plots zegt, ik sliep met je vrouw, man, en ze was me een lekker stuk? Kun je daar het hoofd aan bieden?’

Robert moest daar toch even over nadenken. Haar laatste zinnen kwamen hard aan.

‘Ik denk dat ik weet wie je bent en wat je bent, nu, op dit ogenblik, hoe je handelt. Ik trouw niet met iemand in het verleden, doch met een vrouw van vandaag. Je hebt een goed hart. Oh ja, ik zou graag hebben dat we trouwen. Ik ook heb een droevige geschiedenis achter de rug met mijn vorige echtgenote. Ik beleefde een paar avontuurtjes nog daarvoor. We hebben nu een zeker stadium van vrijheid en van loutering bereikt. Maar ik zal toch maar beter enkele bokslessen nemen, want een vent die tegenover me staat en beweert dat hij met je geslapen heeft, die zal ik een opdoffer moeten geven!’

Simone kon er mee lachen. ‘Wel dan, mijn liefste, liefste Robert, ik wil met je trouwen. Er zijn natuurlijk gevolgen en problemen verbonden aan ons huwelijk!’

‘Zoals?’

‘Om te beginnen is er Rose. Hoe zal Rose reageren als ik met je trouw en ze ons ziet slapen in hetzelfde bed?’

‘Ik zal natuurlijk met Rose moeten praten. We kunnen onze samenhangigheid allengs meer en meer doen voelen, en haar reacties nagaan. In theorie zou de liefde alle problemen moeten oplossen.’

‘Dat hoop ik,’ schudde Simone het hoofd. ‘Dan zijn er ook de verkiezingen in oktober van dit jaar. Als we vandaag aankondigen dat we gaan trouwen, dan moet ik mijn kandidatuur intrekken. Het probleem is dat de Liberale partij op me rekent. Ik bedoel daarmee niet de institutie, de organisatie, maar de mensen van vlees en bloed, mijn vrienden en vertrouwelingen. Ik zou me zeer, zeer schuldig voelen en egoïstisch ook, om nu te vertrekken en hen in de steek te laten.’

‘Dat is een reëel probleem, inderdaad. Eenmaal getrouwd kan slechte één van ons Gemeenteraadslid blijven. Dat is zo vastgelegd bij wet. Ik ben bereid af te treden als Burgemeester om je te trouwen. We hoeven ook niet direct te trouwen. Waarom geven we ons niet twee jaren om die problemen op te lossen? Ondertussen blijven we onze relatie geheim houden, geweten door slechts enkele personen. We kunnen elkaar dikwijls zien. Beeld je de gezichten in van mijn vrienden in de politiek als ik hen mededeel dat we gaan trouwen! Dat

wordt de sensatie van de stad! Ik zie de titels in de nieuwsbladen al, gezworen vijanden trouwen.'

'We kunnen nog een tijdje minnaars blijven, ja. De geheimhouding zal iets pikants in onze verhouding meebrengen. We zullen moeten verstoppertje spelen met onze medeburgers zoals twee pubers die het achter in hun auto doen!'

'Drijf er niet de spot mee, Simone! Mij schijnt het de enige manier om eerbaar te blijven, jij en ik, gezien onze verplichtingen.'

'Eerbaar? Een minnares zijn is niet eerbaar voor een vrouw, Robert. Desondanks ben ik akkoord. Het zal voldoende moeten zijn. Er staat geen einddatum in het trouwboekje dat de Belgische autoriteiten afleveren. In het Nieuwe Testament bevindt zich die clausule dat wat God bindt niemand mag scheiden. Ik wil een religieus huwelijk! We moeten dus heel ernstig nadenken over onze gevoelens en wensen, en zoeken wat we echt willen in een huwelijk. Een beetje tijd kunnen we goed gebruiken.'

'Ik heb geen bezinningstijd nodig om er zeker van te zijn dat ik met jou wil trouwen, en met jou alleen.'

'Goed dan. Waar is die ring die je had?'

Robert lachte, want die ring had hij ondertussen helemaal vergeten. Hij bracht het doosje dat in blauw geschenkpapier was gerold van achter zijn rug boven. Simone nam dat graag aan, zelfs een beetje gretig en hebzuchtig. Ze trok het papier weg, zag de naam Bulgari op de doos geschreven. Ze snakte naar adem. Ze begreep dat Robert meer dan extravagant met haar was geweest. Toen ze de doos opende vond ze op een rood fluwelen bedje een grote, gouden ring met een even grote blauwe diamant en over de hele breedte van de ring waren kleine natuurlijke parels geplaatst tussen witte diamanten op de gouden achtergrond. Ze gleed het zwaar juweel aan haar vinger. De ring paste niet goed.

'De ring moet aangepast worden,' legde Robert uit. 'In de winkel waar ik die kocht zei de verkoper me dat het in een dag of twee kon gedaan worden. We moeten dan met je vinger naar de winkel gaan, natuurlijk.'

'Waar ligt die winkel?'

'*Place des Vosges*, Parijs,' vermeldde Robert zachtjes.

'Je vraagt me naar Parijs voor onze verlofingsreis!'

'Dat is zeker, liefste. Het zal echter ofwel een heel kort verlof moeten worden of na de verkiezingen moeten plaatsvinden!'

'In dat geval verkies ik na de verkiezingen. Ik vraag een volle week Parijs in een zeer mooi hotel met heel erg brede bedden. Rose mag meekomen, als ze het kan verkroppen me je al de tijd te zien kussen, maar ik wil haar in haar eigen kamer.'

'Ze zou inderdaad moeten leren me je al de tijd te zien kussen,' glimlachte Robert.

Robert en Simone kondigden hun verloving aan slechts aan Rose en aan Samia en aan Jozef Bikri, aan de familie van Simone en aan de Trioteignes. De verklaringen werden gelukkige gelegenheden, met verrassingen en vreugdekreten.

Wanneer Simone Ash aan Samia Bennani uitlegde hoe gelukkig ze was, zag Jozef Bikri, de Commissaris, hoe Samia, hoewel ze Simone eerlijk en warm gelukwensde, een beetje droevig en in zichzelf gekeerd bleef.

Jozef speelde het daarom klaar om twee avonden later ook alleen te blijven met Samia. Hij werkte met Samia samen in de garage van de blokhut van Robert, na een namiddag van drukke voorbereidingen tijdens de hectische verkiezingscampagnes van Robert en Simone. Ze plaatsten de laatste affichepanelen tegen een muur en wilden zich bij Robert en Simone in de woonkamer voegen. Die waren lijsten aan het bespreken van mensen die voor hen zouden

kunnen stemmen en die ze ook persoonlijk wilden aanspreken. Samia wiste het zweet van haar voorhoofd, waste haar handen in de spoelbak. Ze wou de gang ingaan, toen Jozef haar arm greep en haar tegen hield.

Hij zei, 'Samia, ik moet je iets vragen!'

Samia draaide haar ogen naar Jozef.

'Samia Bennani,' ging Jozef plechtig verder, 'ik ben een Commissaris van de Belgische Politie. Ik verdien niet erg veel geld, doch voldoende om een familie te onderhouden. Ik werd verliefd op je. Ik kocht ook een verlovingsring voor je, niet in Parijs maar in Namen. Ik hoop dat die je kan bevallen. Samia Bennani, wil je alstublieft met me trouwen?'

Samia, in tegenstelling tot Simone, had niet verwacht dat Jozef Bikri zich zo snel officieel zou verklaren. Haar ogen gingen breed open. Haar mond schreeuwde, en ze bracht haar handen voor die mond, weende en lachte tegelijkertijd. Daarna wierp ze zich op Jozef, begroef hem onder hartstochtelijke kussen. Ze weende werkelijk hete tranen. Ze was natuurlijk verliefd geworden op Youssef. Ze kon zich geen meer tedere en liefhebbende man indenken. Ze wist ogenblikkelijk ook dat dit betekende dat ze eeuwig in België kon blijven, zonder de constante vrees om ooit nog uitgewezen te worden. Ze zou een thuis hebben en kunnen studeren. Jozef bood haar de vrijheid aan, en eerbiedwaardigheid.

'Vóór je toestemt,' ging Youssef verder, 'moeten we toch een paar zaken afspreken. Ik heb nog mijn vader en moeder in België, en een familie. Ik zou hen niet willen kwetsen door niet in het Islamitisch Geloof te trouwen. We kunnen een zeer verdraagzame Moellah zoeken om ons te trouwen. Als we kinderen hebben, zou ik hen wel graag willen opvoeden volgens de Koran, maar ik zou hen liever zelf de Koran leren dan hen naar een Charia School te zenden. Ik wil dat ze Belgen zijn en onze wetten respecteren.'

'Ik wil niet dat mijn dochters een chador dragen, en nog minder een niqab of een boerka,' waarschuwde Samia.

'Dat zullen ze niet. Daar zal ik voor zorgen. Onze kinderen zullen Belg blijven en zich gedragen zoals Belgen.'

'Ik wil verder Rechten studeren en een Belgisch advocaat worden, misschien een Rechter, misschien gespecialiseerd in Islamitisch Recht. Ik wil je evenwaardige zijn in het huwelijk.'

'Dat ben je al,' knikte Youssef.

Robert en Simone hoorden de kreten in de garage. Ze vreesden dat er een ongeluk gebeurd was. Ze vonden Samia en Jozef ineen gestrengeld in een onstuimige, brandende omhelzing. Het was dus tijd voor nieuwe felicitaties. Robert moest weer naar zijn kelder om één van zijn beroemde flessen champagne te gaan halen.

Samia riep plots, 'ik moet mijn doosje nog open maken!'

Ze deed dat in de woonkamer, en vond een gouden ring met daarop een witte diamant, gezet tussen kleinere smaragdjes. Het was een prachtige ring, veel prachtiger dan ze meende dat Youssef zich kon veroorloven.

'Je gaf een fortuin uit,' zuchtte Samia.

'Dat ben je waard, Samia. Ik heb wat geld terzijde gezet. Ik leef zeer eenvoudig, hoor. De smaragden herinnerden me aan je ogen,' zei Jozef nog.

Hij werd beloond met een stroom van kussen.

'Mijn blokhut schijnt ons beiden geluk te brengen,' besloot dan Robert. 'Het heeft nu twee huwelijksaanzoeken in één week gehoord. Wat kan er ons nog aan kwaad gebeuren? Het lot is gekeerd, vrienden! Het geluk is aan onze zijde. Ik drink op onze gelukkige huwelijken.

Mogen onze verbintenissen duren, en ondertussen, laat ons genieten van onze liefdes, want is dat niet de meest kostbare van onze aardse bezittingen, en waarmee we kunnen groeien in wijsheid?'

Het project van Aeolfast om moderne windmolens in Robois te plaatsen ging zijn gewone gang. De documenten werden van commissie naar commissie gezonden. Tengevolge de publieke verklaringen van het Schepencollege van Robois en tengevolge de tegenstand ingebracht door meerdere burgergroeperingen, faalde het project nu in commissie na commissie. De elementen die ingezonden werden door de Gemeenteraadsleden van Gemeentebelangen en ook door de twee andere partijen, de Socialistische en de Liberale Partijen, die alle twee uiteindelijk ook tegen het project weerstand boden, bleken te hoge belemmeringen te zijn en te solide argumenten om te kunnen verslagen te worden door de Directeurs van Aeolfast die werden opgeroepen om het initiatief in detail uit te leggen in de Ministeriële Kabinetten. Het leek dat het project weinig kans had om te slagen bij het Waals Ministerie dat verantwoordelijk was voor de laatste goedkeuring van dergelijke projecten. Er werd nog wel steeds druk uitgeoefend vanaf het Federale niveau. De Minister was een Ecologist die liever windturbine torens zag dan de onzichtbare koolstofdioxide in de lucht. De ene na de andere negatieve raad en de ene na de andere petitie van de burgers tegen de installatie van de torens hoopten zich op de werktafel van de Minister op. Geen politicus kon het risico nemen zo veel stemmen te verliezen, niet slechts in Robois, maar ook in de ganse provincie.

Het project van Robois werd ook in de pers uitvoerig besproken en hier ook, ondanks de druk en het geld van Aeolfast, maakten de burgercomités vooruitgang in hun protesten. Die burgercomités hadden geen hiërarchische organisatie meer. Ze waren werkgroepen, maar wellicht ook daardoor nog meer efficiënt dan vroeger. De journalisten van de provincie begonnen ook al even te beschouwen of zij graag tachtig meter hoge torens dicht bij hun huizen zouden willen zien. Hun antwoord was meestal ronduit neen. Vrienden en burens bewerkten hen. De burgercomités zonden hen informatie over de littekens in de landschappen, die de torens zouden worden.

De burgercomités, nu te veel om ze nog te kunnen stoppen, gingen de boeren bezoeken die eerst enthousiast het project hadden omhelsd wegens het extra geld dat hen beloofd werd om de torens toe te laten in hun velden. De mensen legden kalm aan de boeren uit dat ze iets aan het doen waren dat hun burens niet beviel. De boerderijen zouden minder waard zijn. De activisten tegen de turbines legden de ongemakken uit die Aeolfast nooit vermeldde.

In Brussel, toen Graaf de Buisseyre hoorde wat de situatie was te Robois, sloeg hij woedend met zijn vuist op tafel. Hij raasde tegen zijn Directeurs. Hij dreigde er mee hen af te danken als het project niet gerealiseerd werd. Hij noemde hen volslagen idioten, en hij gaf hen twee weken tijd om het tij te keren. Hij riep dat hij echte beroepsmensen zou binnenhalen in plaats van de zwakkelingen die bij hem stonden. Hij herinnerde iedereen, inclusief Yves Govin en Max Blandis, aan de vette salarissen, aan de overvloedige onkostenrekeningen die ze konden binnenbrengen ter betaling door het bedrijf, aan de sedan wagens met alle brandstof betaald door Aeolfast, en aan hun uitzonderlijke bonussen voor de realisatie van het project.

Het hoofd van de beveiligingsafdeling van Buisseyre, Max Blandis, kwam niet onder de indruk. Hij was gedesillusioneerd geworden met zijn werk voor de Graaf. Teveel personen in Robois boden tegenstand tegen het project. De vloed kon niet meer gestopt worden. Blandis kon niet al die mensen neerslaan. Het tij keerde. Men kon niet een heel lange tijd iets aan zoveel mensen opleggen. De weerstand tegen het project groeide met de dag. Blandis vreesde nog meer geweld naar Robois te moeten brengen, zodat dit op een bepaald ogenblik openbaar zou worden, openlijk aangeklaagd zou worden, en bijgevolg het gevaar liep met bewijzen door de politie te worden ontdekt.

Blandis overwoog om Aeolfast de rug toe te keren. Slechts het zeer hoge salaris dat Buisseyre hem uitbetaalde kon hem ervan weerhouden direct op te stappen. Hij begon heimelijk te solliciteren naar andere baantjes in meer gekende bedrijven. Blandis wist niet goed meer hoe lang hij de bende van misdadigers nog kon tegenhouden van erger. Die mannen wisten niet wanneer ze moesten stoppen. Hij had hen geleerd hoe tewerk te gaan om geen sporen achter te laten. Bij elke operatie moest hij hen nu echter weerhouden van haast en belangrijke fouten. Hij dacht er aan om niet slechts Aeolfast achter zich te laten, doch ook zelfs uit het land te verdwijnen. Als de groep faalde, dan zou hij zeker in een wervelwind van geweld getrokken worden, waaruit hij niet meer kon ontsnappen. Blandis kende te goed de wanhoop van Buisseyre. Blandis vervloekte natuurlijk ook de inwoners van Robois, en vooral de Burgemeester van de stad, Robert Jacquet, om aan al zijn inspanningen het hoofd te hebben geboden.

Veruit de meest ongelukkigste man, echter, was Yves Govin. Buisseyre noemde Govin waar iedereen bij stond een grote idioot, een domme, onbekwame vent. Govin had niet één van zijn objectieven bereikt. Hij was wel Schepen geworden in Robois. De andere Schepenen riepen echter regelmatig harder dan hij in het College. Ze muilbandden hem. Hij kreeg geen vat op de Schepenen van Gemeentebelangen en ook niet op de Liberale Schepenen, geleid door die koude, zwijgzame teef Simone Ash. Die Schepenen hingen aan Robert Jacquet zoals mest aan een stier.

Wanneer Govin weigerde een document te tekenen, dan bespraken de andere Schepenen van Gemeentebelangen en van de Liberalen zolang tot ze een consensus bereikten, en dan werd er getekend zonder hem. Volgens de wet waren de Schepenen voldoende in aantal om het zonder hem te regelen. Hij kwam minder en minder naar de vergaderingen van het College. Hij slaagde er niet in resoluties voor te dragen en te doen goedkeuren ten voordele van het Aeolfast project. Nog slechter was dat hij Robert Jacquet niet van zijn prominent voetstuk kon trekken in Gemeentebelangen. Zijn geruchtcampagne leek haar hoogtepunt voorbij. Ze was er ook al niet in geslaagd de populariteit van Jacquet aan te tasten.

De machtige Trioteignes familie, samen met de huidige eigenaars van het kasteel Blouges, had al haar gewicht in de balans geworpen ten voordele van de Burgemeester.

Als laatste probleem was Govin er ook nog niet in geslaagd de Groep Gemeentebelangen weer in de boezem van de Verenigde Democratische Partij te trekken. Hij leed gezichtsverlies in Brussel daardoor. Tengevolge de vastberaden greep van Jacquet op de Groep Gemeentebelangen, had Govin heel weinig kans om zelf Burgemeester van Robois te worden. Bijgevolg zou hij ook niet benoemd worden tot een functie van Volksvertegenwoordiger in de provincie. Yves Govin vreesde zelfs voor zijn herverkiezing tot Schepen de volgende maal. Slecht nieuws sijpelde ook door tot Govin vanuit het hoofdkwartier van de Verenigde Democratische partij. Er liepen hardnekkige geruchten in de wandelgangen van het zeer groot gebouw dat de huidige partijleiders het verkorven hadden bij de meest invloedrijke Parlementsleden van de Partij, bij de Partijbonzen. Wijzigingen in het leiderschap van de partijadministratie leken dus op til te staan. Ook de positie van de Nationale Secretaris kwam in gevaar, en dat betekende dat Govin zijn baan in het partijapparaat kon verliezen. Zijn enige troost bleef dat een dergelijke verandering niet zou gebeuren vóór de verkiezingen van oktober, wegens het nadelig effect dat die ommekeer op de stemmen kon teweegbrengen. Govin hield zich dus vast aan de strohalm van zijn magere hoop om nog Schepen te kunnen worden, met een klein salaris, hopen dat hij als hij uit zijn functie in Brussel gezet werd, de partij hem niet helemaal zou laten vallen en hem ergens anders een goedbetaalde baan zou vinden als Attaché van een Minister, of een plaats als Directeur in één van de regionale

openbare bedrijven voor waterbedeling, elektriciteitsdistributie, afvalverwerking, toerisme, of sociale woningbouw.

Govin begon zwaar te drinken. Hij kon zijn tegenvallen mentaal niet verwerken. Hij hoopte dat door lang in bars van Robois te hangen hij daar ten minste enige stemmen voor zichzelf kon ronselen. Hij ontmoette Boer Guichand in een bar. Samen brulden ze bedreigingen aan het adres van Robert Jacquet. Govin bemerkte niet dat hij door zijn gedrag nog meer kiezers verloor.

Hij werd zeer afgunstig op Robert Jacquet. Robert was al een zeer rijke man. Hij zag alles naar zich toekomen ogenschijnlijk zonder inspanning, zelfs die bleke schoonheid, die Simone Ash. Yves Govin had niets mee had gekregen in zijn leven, en met elke voorbijgaande dag verloor hij nog meer. De zwaarmoedigheid was van kamp gewisseld. Govin werd een zeer verbitterd man. Hij zon op wraak.

Hoofdstuk 6. September en oktober

De Sint Adelbert Mars. Jozef Bikri

Bepaalde tradities van het land van Wallonië dat tussen Charleroi, Namen en Brussel ligt, zal ik waarschijnlijk nooit helemaal goed begrijpen. Eén van die tradities was de Mars van Sint Adelbert in Robois.

Ik kan zeer goed de gewoonte begrijpen om in de Christelijke landen processies te houden waarin het beeld van een Beschermheilige op de schouders van de inwoners van een stad gedragen wordt, doorheen de straten van de dorpen. De bevolking toont daarmee aan de Heilige wat zijn of haar territorium is, wat hij of zij van allerlei plagen moet weerhouden. De eenvoudige mensen doen officieel en plechtig beroep op hem of haar in een mooie ceremonie. Die tradities kunnen dateren vanuit periodes waarin de dorpen zeer geteisterd werden door natuurlijke rampen zoals de pestepidemies, overstromingen, tegenvallende oogsten, hongernood, oorlogen, insectenplagen, en zo voort. De welwillende hulp van de Heilige wordt ingeroepen om de dorpen te bevrijden van die ellende.

Ik vind dat een zeer logische gedachte. Ik begrijp ook dat de processies die de Heilige vergezellen feestelijke gelegenheden moeten zijn, waarin de mensen hun beste klederen aandoen, want dat is ook wat eerbeton vraagt. Ik begrijp de nood om zulke oeroude processies te herdenken, zodat de mensen zich uitdossen in de kostuums van die vroegere tijden waarin de processies gesticht worden. Ook de processies fysisch beveiligen door ze te doen begeleiden met mannen die wapens dragen lijkt me normaal, om te vermijden dat de kostbare relikwieën in volle straat niet door misdadigers zouden gestolen worden. Ik zou de laatste willen zijn om te beweren dat de orde niet moet gehandhaafd blijven.

Ik begrijp ook heel goed het heimwee van het Waalse land om ooit te hebben deel uitgemaakt van een roemrijk Keizerrijk, van het negentiende eeuws groot Keizerrijk, dat gevormd werd door de glorievolle *Empereur* Napoleon Bonaparte, de Franse Keizer. Ik zelf beschouw Napoleon meer als één van de beruchte, ware massamoordenaars in de Europese geschiedenis. Ik was blij te lezen dat Lev Tolstoj min of meer dezelfde opinie koesterde over de grote Fransman. Ik kon het respect in sommige van mijn stadsgenoten voor tijden waarin de revolutie van de rede de donkere eeuwen van religieuze dweperijen en de macht van de Katholieke geestelijkheid over hun gemeenschap brak en verbande duidelijk voelen. Keizer Napoleon liet slechts enige vrijheid van godsdienst toe wanneer hij het nodig had om gezalfd te worden als opvolger van Julius Caesar door de Paus. Dat feit ook leerde me veel over het opportunisme van de man, over zijn hebzucht, zijn verwaandheid en slechts vermeende overtuigingen.

Het leerde me ook de veerkracht te waarderen van het geloof in God door de Europese mensheid. Ik begrijp dus wel dat de Walen Napoleon konden bewonderen. Wallonië was toen ingelijfd in het groots land dat Frankrijk was in het begin van de negentiende eeuw. Ik begrijp volledig de dweperij van het kleine Wallonië met het prachtige Frankrijk en haar geschiedenis.

Dat allemaal begrijp ik! Wat ik niet begrijp is de vreemde, paradoxale combinatie in onze streek van de Christelijke, godsdienstige processies met de herdenking van de veldslagen van de Franse Keizer! Toch was exact dat wat er gebeurde in de Mars van Sint Adelbert van Robois. Natuurlijk kon het beeld van de Heilige, alsook de processie, enige vorm van

bescherming gebruiken, maar waarom moest die protectie gevormd worden door meer dan duizend Napoleontische soldaten, plus de revolutionaire Keizer in hoogsteigen persoon?

Tijdens de Mars van Sint Adelbert van Robois werd het anderhalve meter grote bronzen en zilveren en gouden beeld van Sint Adelbert, een beeld dat naar verluid dateerde uit de zestiende eeuw, en dat bezet was met ontelbare edelstenen, op de schouders van mannen gedragen vanaf de Abdijkerk van Haut-Robois naar de vallei, naar de Largeau, door de straten van Robois heen, over een parcours van zeven kilometer. Dat parcours liep door erg draaiende steegjes, straten en wegen van het heel oude stadscentrum. Het beeld ging de processie vooraf. De traditie wou ook dat de Politiemacht van Robois, welke dat ook in de voorbije eeuwen was, de weg voor het beeld vrijmaakte. In onze tijden betekende die traditie dat ik, de Commissaris van de stad Robois, de processie moest leiden!

In de eeuwenoude Mars van Sint Adelbert zou ik dus vooraan moeten stappen. Daarna zou het beeld van Sint Adelbert op schouders gedragen volgen, en daarna kwamen de Christelijke Katholieke priesters van de dorpen van Groter Robois. Achteraan volgden nog meer relikwieën, gedragen door gelovigen. Een groot aantal jongens en meisjes gekleed in lange, witte gewaden, jongeren die hemelse engeltjes moesten voorstellen en onder wie velen witte vleugels van echte veren op hun rug droegen, zelfs die jongsten die de ergste kleine duivels waren die ik me kon inbeelden, zouden na de priesters komen. Zij werden gevolgd door honderden soldaten van Napoleon. Napoleon zelf zou op een wit paard rijden met de ruitery. Hij moest vergezeld van zijn Stafgeneraals rijden. Die allen reden eveneens te paard. Robois telde slechts één vereniging van een vijftigtal Napoleontische marcheers, maar gelijkaardige verenigingen van revolutionaire troepen bestonden zowat overal in onze streek. Die hadden alle slechts één gretig doel: zich te verzamelen in zoveel mogelijk marsen met zoveel mogelijk mannen om samen te marcheren en leute te maken.

De meest befaamde van dergelijke Waalse marsen was de Mars van Saint Feuillen, die gehouden werd in de stad Fosses-la-Ville, niet ver van Robois. Die mars werd slechts eenmaal georganiseerd in elke zeven jaren. Ze was dan ook de grootste van alle marsen, waarin meer dan drieduizend soldaten konden stappen, allen gekleed als soldaten van de *Grande Armée Impériale*.

De Mars van Saint Feuillen was ook veel langer dan onze mars; twaalf kilometer! De Mars van Sint Adelbert was bescheidener vergeleken bij de Mars van Saint Feuillen, maar ze werd elke vier jaar georganiseerd. Ik begreep niet door welk soort mirakel de Franse Revolutie, die onze mooiste kathedralen zoals die van Brugge en Luik tot op de grond had afgebroken, met en in een Katholieke processie verzoend en geabsorbeerd werd! Overwon de revolutie het kerkelijke, of het kerkelijke de revolutie? Ik vreesde het laatste. Ik meende trouwens ook dat de ene helft van de inwoners van Robois het eerste dacht en de andere het tweede. De overwinning was toch wel grandioos, al die soldaten die Sint Adelbert zouden volgen!

Napoleon zelf zou de relikwieën van Sint Adelbert beschermen! Het was een mooi voorbeeld van vergiffenis en van vergelding, en van die wonderlijke aardse geest om het Christelijke te verzoenen met het heidense. De mensheid heeft dat gedurende de laatste tweeduizend jaar al over de ganse wereld geprobeerd, en dus ook in Robois. Wat een prachtige overwinning voor onze goedgehartige, pacifistische priesters! De weerwraak van het Katholicisme op de Revolutie van 1789 was zoet in Wallonië!

Ik beschouwde de Sint Adelbert Mars dus zo iets als de Don Camillo en Peppone van Giovannino Guareschi in de Regio van Sambre en Maas in Wallonië. Die mening gaf ik natuurlijk niet hardop aan mijn mede-inwoners te kennen. Ik vreesde hun gevoelens te

kwetsen. Ik hield teveel van hen om die heiligschennende commentaren langs mijn neus te durven opperen.

Ik had nog nooit deelgenomen aan de Sint Adelbert Mars. In mijn eerste jaar van plichtsvervulling werd ze niet ingericht, maar de mars moest thans in een verkiezingsjaar plaatshebben, en ze had dus ditmaal een apart tintje.

Ik was uitgenodigd op meerdere vergaderingen in het Bureau van de Burgemeester met de priesters van de processie en met de leiders van de Napoleontische Vereniging van Robois. De vergaderingen verliepen vreugdevol. We schertsten en lachten veel. We werkten toch ook zeer ernstig aan een gedetailleerde planning. Ondanks de vreugde werd er fel nagedacht en gedebatteerd om alles tot in de kleinste puntjes te organiseren. De vergaderingen werden samengeroepen door Nadine Dumortier, de Schepen verantwoordelijk voor de festiviteiten. We hadden praktisch alles gedaan wat we moesten voor de organisatie, aan alles gedacht om niets aan het toeval over te laten.

In het begin van de maand september kon ik mijn bureau ontvluchten om aan mijn laatste zitting deel te nemen, twee weken vóór de eigenlijke mars moest plaatshebben.

Robert Jacquet verwelkomde ons in zijn bureau en nodigde ons uit aan zijn lange, eiken bisschopstafel plaats te nemen. We waren met ongeveer een dozijn pelgrims. Aanwezig waren, naast Robert en ik, mijn eeuwige assistente Dominique Bussy, de Katholieke Deken van de parochies van Robois met twee van zijn dorpspriesters. Een beetje verder zat de Voorzitter van de Napoleontische Vereniging, die onze goede vriend en eeuwige feestneus Paul Degambe was, met zijn Secretaris en Schatbewaarder. Ook aanwezig was de leider van de blazersharmonie van Robois en de twee Schepenen die verantwoordelijkheid droegen voor de organisatie, de Schepen van Cultuur André Bacca en de Schepen voor Feesten, Nadine Dumortier. Samen vormden we het Comité dat aangewezen werd om de mars in goede banen te leiden. Nog twee meer personen zaten aan de tafel, een man en een vrouw van de administratie van de stad, die veel ervaring hadden met de mars omdat ze die al twee maal georganiseerd hadden in het verleden. Zij stelden thans het gedetailleerde schema van de route met de tijden voor. Ze brachten ook verslag uit over de verscheidene vergaderingen van de subcomité's die ze voorgezeten hadden. Het had een volledig jaar van gedurig werk gevraagd om de mars voor te bereiden. Net op tijd bleek alles klaar. Dit ook was een steeds weerkerend mirakel, beweerden de priesters van Sint Adelbert met een gulle lach. Alle groepen die onze Napoleontische troepen zouden vergezellen hadden een plaats in de processie gekregen. Meer dan twintig groepen uit naburige dorpen zouden zich bij ons voegen. De processie zou de belangrijkste worden van onze geschiedenis.

Ik durfde niet op te merken dat de Christelijke processie zou geleid worden door een Islamitische Commissaris. Ik geloofde dat iedereen wel wist wie en wat ik was. Niemand scheen daar aanstoot aan te nemen. Als Napoleon een Katholieke Heilige kon vergezellen, dan kon een nederige Moslim politieagent dat toch ook wel doen, zeker! Misschien zagen de priesters mijn aanwezigheid ook als een begin van absorptie of toch als verzoening van de twee geloven. Wallonië was een wonderlijk land van verdraagzaamheid!

‘Er blijft nog maar één punt om over te beslissen,’ kwam Nadine Dumortier af, en daarmee deed ze ons een beetje angst aan, want we dachten dat alles geregeld was. ‘Wie zal onze volgende Napoleon zijn?’

‘Wat? Als iemand Napoleon moet uitbeelden, dan moet dat toch onze Burgemeester zijn,’ riep Paul Degambe uit. ‘Zo is het toch altijd al geweest! Dat is de traditie. Ik meende dat die zaak evident was geweest sinds het begin van onze vergaderingen!’

‘Neen, onmogelijk!’ wierp Robert Jacquet tussen. ‘Dit is een verkiezingsjaar! Ik vrees dat de bevolking van Robois het niet graag zal hebben een Kandidaat Burgemeester Napoleon te zien spelen, de Dictator van de mars. Ik heb neen gezegd aan Nadine, een definitief neen! Ik moet de eer afwijzen. Geen politicus als Napoleon ditmaal! Ik stel voor dat de Voorzitter van de Marcheerdere van Robois onze volgende Napoleon zou zijn.’

Robert Degambe verslikte zich in zijn rode Bourgogne die de Deken meegebracht had.

‘Akkoord!’ besloten de anderen in koor.

‘Maar, maar, ik kan toch niet Napoleon uitbeelden!’ riep Paul luid uit. ‘Het kost bakken geld om Napoleon te spelen. Napoleon moet drank betalen aan de marcheerdere. Ik ben geen rijke man. Mijn Amélie vermoordt me als ik dat aanneem!’

Robert Jacquet lachte, ‘de Napoleontische Mars zal dit jaar speciaal gesponsord worden door de onderneming Jacquet & Duchâtel S.A. Ik veronderstel dat we de kosten van onze belastingen kunnen aftrekken.’

‘Aangenomen,’ zei de droge Schatbewaarder van de Marcheerdere, die ook de Hoofdinspecteur van Belastingen was voor de regio.

Paul Degambe bleef met open mond naar Nadine en Robert kijken.

‘Een samenzwering is het! Een samenzwering is er achter mijn rug gebeurd,’ brulde hij.

‘Jullie wisten al de tijd al dat jullie me dit zouden aandoen!’

‘Natuurlijk. Je hebt onze zegen, mijn zoon,’ zei de Deken die het glas van Degambe als troost weer vol goot.

We schaterlachten allen met het gezicht van Paul.

Degambe keek dan mijn richting uit met een listige blik. Hij had ook een verrassing klaar, wist ik. Er lag een grapjas diep verscholen in elke Roboisiaan.

‘We hebben nog een suggestie voor de mars,’ begon hij.

‘Wat nu?’ vroeg Nadine Dumortier ongerust.

‘De Vereniging van de Marcheerdere van Robois vindt het een anachronisme om een man gekleed in een huidig uniform van de Politie nog de processie te laten leiden. Dat is gewoon fout!’

Degambe schudde zijn hoofd alsof hij van iets spijt had. ‘Anderzijds eist de traditie dat de processie plaats zou hebben onder de hoge bescherming van de Belgische Politie. Daarom stellen wij, de Napoleontische Marcheerdere, plechtig voor dat de Commissaris van Politie ons inderdaad traditiegetrouw zou voorafgaan, maar dan zoals het eigenlijk hoort, gekleed in een Napoleontisch uniform. We dachten dat Maarschalk Murat donker, erg gekruld haar had zoals onze commissaris. We vragen dus dat onze Commissaris vóór ons zou rijden, gekleed in het gala-uniform van Maarschalk Joachim-Napoleon Murat, de leider van de cavalerie van de Keizer, zodat hij ook niet steeds te voet naar alle kanten moet lopen, wat wanordelijk is. We vinden dat de Commissaris van Politie aldus een meer waardige functie zou krijgen.’

Degambe glimlachte onschuldig zo breed als de tafel lang was. Hij had die zinnen zorgvuldig voorbereid, want de woorden kwamen zeer snel en vlot uit zijn mond.

‘Maar, maar, ...,’ kon ik stamelen.

‘Je kunt toch op een paard rijden, neem ik aan?’ riep Degambe.

‘Ja, natuurlijk,’ gaf ik verbouwereerd toe. ‘Ik bracht enkele maanden door bij de Nationale Ruiterschool, maar ...’

‘Geen maren dan, het is afgesproken! Als je geen paard kunt krijgen van de Ruiters van de Politie, dan kunnen wij voor een paard zorgen.’

Ik had veel liever dat ze dat niet deden. Ze konden afkomen met een wilde, ongetemde hengst die ze direct geïmporteerd hadden uit een Indiaanse reserve van de Verenigde Staten, een *Quarterhorse*, of een oud, tam Brabants trekpaard. Beide paarden zouden me het mikpunt maken van alle spot gedurende de volgende vier jaar. Ik zou een beroep moeten doen op de

Politieruiterij om me een paard te lenen dat geoefend was voor demonstraties in het lawaai en de menigte, een paard dat gedwee als een lam bleef in de chaos.

‘Ik zal wel een paard vinden,’ antwoordde ik snel, en ik beet op mijn tong, want ik had daarmee aanvaard de eerste clown te zijn. Desondanks voelde ik me ook een beetje trots om de eer te mogen hebben Murat te spelen.

De mannen en de vrouwen rond de tafel slaakten een zucht van verlichting.

‘Dat is dan geregeld,’ besloot de Deken al lachend, ‘we hebben een nieuwe Napoleon, een nieuwe Murat, en een nieuwe Commissaris! Ik had even gehoopt hem als Mameluk te kunnen uitdossen!’

Ik vond dat het eigenlijk eenvoudiger zou zijn om op een paard te zitten en vanaf een hoogte de menigte te overzien, zowel als mijn politieagenten. Dus was ik eigenlijk ook tevreden, tot ik de grijnslach van Dominique Bussy naast me bemerkte. Ik probeerde me te herinneren wat ik wist over Murat, maar alles wat ik in mijn geest kon halen was dat bij een onstuimige ruitrijleider was geweest voor Napoleon en de Dandy-Koning van Napels werd genoemd. De mensen van Robois hadden een zeer speciale zin voor humor!

Daarna bleven er nog slechts een paar minder belangrijke punten te bespreken. We hadden over alles beslist. De Sint Adelbert Mars kon op stap!

Twee weken later, op de zondag na de Tamin moord, stond ik zenuwachtig aan de Abdijkerk, nu de parochiekerk van Sint Adelbert van Haut-Robois. Ik wandelde plechtig heen en weer, de handen op de rug, uitgedost als Maarschalk Joachim Murat. Ik probeerde er maarschalkachtig uit te zien.

Toen ik telefoneerde voor een paard van onze ruitrij, was de officier die ik opbelde een oude vriend. Hij peuterde natuurlijk al de wormen uit mijn neus, zodat ik wel moest opbiechten dat ik het paard nodig had om Murat uit te beelden tijdens de Sint Adelbert Mars. Ik hoorde heel wat lachen door meer dan één agent aan de andere kant van de lijn. Het bleek echter geen probleem te zijn een getraind ros te bekomen, met de complimenten van de cavalerie van Brussel.

Het dier werd naar Robois gebracht de dag voordat de mars plaats had, en op pension geplaatst in een boerderij van Robois. Met het paard kwam ook een politiewagen met daarin vier officiers van Brussel. Ze zouden tot de volgende dag blijven. Ze wilden de mars zien. Ik plaatste hen ter overnachting in het Paard Bayard, wat ze heel toepasselijk vonden. Ik vroeg me af waarom vier mannen nodig waren om één paard te vergezellen, tot ik uitviste dat twee van de mannen ook journalisten waren die bij de Belgische Politie werkten. Ze schreven artikels voor het blad van de Politie!

Wanneer de mannen me mijn paard naar de kerk brachten in een splinternieuwe aanhangwagen, bleven ze me filmen, camera in aanslag, tot ik op de rug van het dier steeg. Ze namen ook de ene foto na de andere van mij als Maarschalk Murat. Mijn vroegere collega's in Brussel zouden zich krom lachen!

Ik vormde toch een trots figuur! De mensen van wie we de kostuums huurden hadden zelfs enig geschiedkundig onderzoek verricht naar Murat. Ze hadden me een uniform genaaid volgens een negentiende eeuwse portret van hem in het uniform van een Huzaar, niet van een Mameluk, geschilderd door François Gérard. Wanneer de mensen van Robois iets deden, dan deden ze het goed! Zelfs ik kwam onder de indruk vóór de spiegel door mijn statige houding. Dat duurde niet langer dan tot ik de schaterlach zag op de gezichten van Samia en Dominique.

Ik moest niet lang wachten aan de kerk. De grote panelen van de deur openden, en de Deken kwam naar buiten met een plechtig gezicht, na de mis die opgedragen werd ter ere van Sint Adelbert. Achter hem volgde het schitterende beeld van de Heilige, gedragen door acht Grenadiers van Napoleon. De Vereniging van de Marcheerders van Robois waren Grenadiers. Er werd verteld in Robois dat je slechts kon trouwen met de dochter van een Grenadier als je op je communiezieltje beloofde zelf een Grenadier te worden in de volgende mars! Je was Grenadier van vader op zoon. Grenadier in Robois zijn was dus een zaak van familie-eer. De priesters en de kinderen volgden, gekleed in lange, witte toga's. Ik deed mijn paard steigeren, niet zeer hoog, maar toch steeg dan een bewonderende kreet uit de massa van toeschouwers, die een stap achteruit weken. Ik hief mijn degen naar de hemel, richtte die dan vooruit. De Heilige Processie van Sint Adelbert zette zich in beweging. Ik deed mijn paard langzaam vooruit stappen, majestueus en kalm. Het leek me of het dier perfect begreep welke eerbiedwaardige rol het moest spelen.

Ik bemerkte de glimlachende Simone Ash in de menigte, naast Samia Bennani en Rose Jacquet tussen hen in. Robert Jacquet reed in het gevolg van Napoleon, gekleed als een andere Maarschalk, als Maarschalk Louis-Alexandre Berthier. Ik spoorde mijn paard aan door de straten, de hellingen af naar Bas-Robois. Ik kende het parcours uit mijn hoofd. Ik had eigenlijk meer agenten moeten vragen om de straten te beveiligen. Wat kon er echter gebeuren met het bronzen en zilveren beeld van Sint Adelbert, omringd als het was door duizend Franse Grenadiers, Zouaven, Voltigeurs, Congolese Soldaten, Mamelukken, Chasseurs en Huzaren te paard? Een potentiële dief of boosdoener zou ter plaatse in stukken zijn gescheurd! Mijn kleine politiemacht van agenten in blauw uniform diende slechts om de toeschouwers ervan te weerhouden te dicht te komen en om de Nadar afsluitingen langs de weg enigszins te bewaken. De soldaten wisten dat ze ons moesten helpen. Ze deden dat zeer plichtsbewust.

Ik keek in het begin dikwijls voorzichtig achter me, vrezend dat ik te ver vooruit draafde, maar ik zag groep na groep van Napoleontische soldaten de processie vervoegen tot een lange, veelkleurige sliert.

De processie, op de kinderen na, moest een mars worden van uitsluitend mannen. Vrouwen mengen zich echter overal in! Hier liepen ze langs de troepen in de uniformen van marketentsters. Ze droegen een zilveren ketting rond hun nek, waaraan een tonnetje hing dat gevuld was met brandewijn, de lokale, veelgeprezen péket. Ik had ernstige bedenkingen bij die péket. Ik kende de drang van mijn medeburgers naar alcohol.

Elke soldaat van Napoleon, ook de Huzaren te paard, droegen een pistool, een geweer of een musket, velen een bepaald marsmusket dat de tromblon genoemd werd. De tromblon was een soort van donderbus, een geweer met een korte loop die zich breed opende aan het uiteinde zoals een trechter. Al die wapens werden slechts geladen met zwart poeder in het veldslagtafereel van de mars. Iemand met teveel péket in zijn ingewanden en in zijn geest, kon echter veel meer poeder in zijn donderbus gieten dan de normale tien tot vijftien gram poeder die we toelieten. Dat kon leiden tot ongevallen van uiteenrijtende geweren.

Ik zag de marketentsters tussen de mannen springen, even de kleine glaasjes péket ingieten, en twee vrouwen liepen al terug naar achter, naar een kar waarop meerdere grote, eiken vaten vol met nog meer brandewijn stonden. Ik moest een oog houden op die verdeling van péket, mijn agenten vragen om een domper te zetten op het enthousiasme van de marketentsters, minstens tot na de veldslag.

Ik trok de processie mee. Mijn paard werd toch een beetje zenuwachtig met de menigte, maar ik had het niet moeilijk het in toom te houden, zelfs niet op de keistenen van de oudste steegjes van Robois. Ik had het gevoel dat het dier danste op de tonen van de fanfarekorpsen.

Toen ik Bas-Robois in de vallei bereikte, draaide ik me weer in het zadel om en ik zag een langs sliert soldaten naar beneden stappen door de straten.

De Huzaren te paard waren in groen gekleed, met witte, driehoekige hoeden op hun hoofd zoals de Keizer droeg. De meesten van hen zaten op mooi, witte paarden. De Chasseurs die volgden waren gekleed met gouden borstplaten. Ze hadden een rode, kleine mantel, een *pélisse*, nonchalant over hun schouder geworpen, en ze droegen witte, nauwpassende broeken. De meeste soldaten die te voet marcheerden waren Grenadiers, mannen gekleed in wit, maar met een lang, blauw vest, rode schouderlappen, en hoge hoeden uit bont. Zij droegen hun musketten met de bajonetten er boven op. Tussen die groepen stapten de Mamelukken en de Zouaven met hun typische poffende broeken die donkerbruin waren voor de Mamelukken en helderrood voor de Zouaven. De Mamelukken droegen lichtblauwe vesten en daarboven nog kleine, rode halfvestjes. De Zouaven droegen donkerblauwe vesten op lange, witte hemden. Nog tussen die groepen wandelden de Congolese Soldaten, volledig uitgedost in blauw, afgelijnd met goud. De meest exotische groepen werden gevormd door de zogenaamde *Âlous*, die lichtblauwe broeken droegen en lange vesten in donkerblauw, en eenvoudige blauwe hoeden met vlamme rode pluimen. Die vooral droegen de tromblons, de donderbussen die het krachtigst, meest schrikbaar ploffend geluid afgaven wanneer ze afgeschoten werden. Meerdere fanfares, waarvan de muzikanten meestal in blauw stapten, en zoals de *Âlous* hoge maar met witte pluimen versierde hoeden droegen, hadden zich tussen de stappende troepen gemengd. De meeste van die fanfares waren koperkorpsen, maar in de mars roffelden thans slechts de trommels.

Het spektakel van de vele kleuren, de uniformen, paarden, vlaggen en de massa van gedisciplineerde mannen die plechtig en trots door de nauwe straten van Robois in de pas van de trommels stapten, was indrukwekkend.

In dit stadium bleven de mannen nog ernstig en trots. Ik stelde met verbazing vast hoe honderden mannen en enkele vrouwen zoveel van hun tijd en energie wilden spenderen om samen in grote aantallen te marcheren ter ere van hun Heilige. Het episch gevoel was nog niet uit onze bevolking verdwenen! Natuurlijk toonden de mannen eerlijke devotie aan Sint Adelbert en aan hun vlaggen die met fierheid gedragen werden, maar ik veronderstelde dat het zeer sociaal karakter van de Walen hen meer dan dat samentrok. Walen houden er niet van in hun eentje te blijven. Mensen zijn trouwens over het algemeen heel sociale dieren. Ze houden ervan groepen te vormen om samen plezier te maken. Ik kon niet geloven dat ook maar één man die achter me reed of stapte zich ongelukkig voelde, die dag, in de processie. Misschien was dat het mooiste mirakel van Sint Adelbert!

We marcheerden gedurende ongeveer twee uren en kwamen ten slotte aan onder het hoerageroep dat uit duizenden kelen opsteeg op een enorme, brede, vlakke weide die aan één zijde beperkt werd door de Largeau rivier. Rond dat veld had zich ook een grote menigte van meerdere duizenden toeschouwers verzameld. Ik deed mijn agenten daar nu samenkomen om te beletten dat de toeschouwers zich zouden mengen met de marcherende soldaten. In die weide zouden we een veldslag uitbeelden, hoewel niemand me had kunnen zeggen welke veldslag herdacht werd. Het was één van de veldslagen van de Keizer. Fransen zouden echter slechts tegen Fransen vechten, ditmaal, en niemand wist welke slag gestreden werd!

De troepen soldaten marcheerden langzaam en statig de weide op, om twee compacte vierkanten van bataljons te vormen zoals de *Grande Armée* had samengesteld vóór een belangrijke slag. Tussen die formaties in, tot grote vreugde van de menigte, reden de Huzaren en de Chasseurs aan grote snelheid rond en rond de blokken soldaten, aan hun hoofd

natuurlijk de zegevierende Maarschalk Murat, uw dienaar. De apotheose van de Sint Adelbert Mars was begonnen.

De traditie van de mars eiste nu dat Napoleon Bonaparte en zijn staf van Generaals afstegen van hun paarden en zich samen zouden plaatsen aan één einde van de weide, vóór de twee bataljons. Napoleon moest het bevel tot vuren geven en de slag daarmee inluiden. De mannen van de twee blokken begonnen hun pistolen, geweren, musketten en tromblons met zwart poeder te laden. Al die voorbereidingen namen heel wat tijd in beslag.

Ik steeg ook van mijn paard nabij Napoleon, overhandigde het aan een Grenadier die me toegewezen werd. Ik stapte dan naar Paul Degambe en Robert Jacquet die naast elkaar stonden als Napoleon en Berthier. Eigenlijk voelde ik me een beetje zoals een kwajongen die voor het eerst theater speelt. Iets verder stonden nog andere hoge officieren van de *Grande Armée* te kijken naar een batterij van vijf oude veldkanonnen.

Paul Degambe keek naar de mannen in de vierkanten die hun geweren aan het laden waren. Hij wachtte op een teken van de Luitenants en de Kapiteins dat het manoeuvre ten einde was. De bataljons stonden met de vlaggen die trots en hoog in de wind waaiden, en zelfs een paar gouden adelaren glommen in hun midden. Degambe kreeg een musket overhandigd van een Generaal, een tromblon. Die donderbussen waren oud, werden van generatie tot generatie overgedragen, geolied en onderhouden alsof ze juwelen waren. Jacquet-Berthier had een zwaar pistool in zijn hand dat minstens honderd jaar oud moest zijn.

Ik hoorde Robert aan Paul vragen, ‘heb je de tromblon al geladen?’

‘Niet nodig, ik moet niet schieten,’ antwoordde Degambe. ‘Wanneer ik mijn musket de hoogte in breng, zal de batterij een salvo afgeven. Dat is het teken voor de slag om te beginnen. We vreesden dat één musketschot niet voldoende luid zou zijn om door iedereen gehoord te worden. En dan, Napoleon steunde zich toch ook meestal op zijn artillerie. Elke veldslag begon met een artillerieduel!’

Ik zag Paul Degambe zijn tromblon opheffen. Ik merkte hoe zijn vinger langs de trekker gleed terwijl het geweer nog naar boven kwam, net vóór Robert Jacquet. Ik wist niet echt waarom ik daarna zo plots en gewelddadig handelde, noem het ingekweekte politiedrill, maar ik sloeg met mijn rechterhand de korte loop van de tromblon naar boven zodat die plots heel hoog schoot. Ik hield met mijn linkerhand de houten kolf onderaan vast. Ik veronderstel dat ik er gewoon niet van hield, tengevolge mijn opleiding, om een geweer, zelfs een leeg geweer, voorlangs een persoon te zien komen. Ik had een plotse, bij de Politie natuurlijk aangeleerde, intuïtieve reactie.

Een oorverdovend geluid weerklonk. De tromblon werd uit de handen van Degambe geworpen. Zelfs ik kon de tromblon niet houden. We stonden onder een grote beuk met zeer dicht gebladerte, onder de oudste, majestueuze beuk van het veld. De bladeren boven ons werden getroffen door iets dat tientallen kleine gaten achterliet in de bladeren en de takken. Een hoop groene bladeren dwarrelde over ons heen en we hoorden van alles in het hout van de takken inslaan.

We keken allen naar boven in stomme verbazing bij de ontbladering. Ik draaide echter scherp op mijn hielen en keek rond, naar de soldaten die rond ons stonden. Slechts één man, op een tiental passen van ons verwijderd, stond breed grijnzend met rood doorlopen ogen, blijkbaar niet verrast door het schot maar nieuwsgierig afwachting naar ons te kijken. Het was een Grenadier van Napoleon die iets buiten het linker bataljon stond en niet mee deed aan de slag. Ondanks de hoed die diep over zijn hoofd getrokken was, herkende ik Michel Guichand. Toen onze blikken kruisten vergat Guichand zijn grijns en hij schoof achteruit. Hij stapte langzaam achteruit tot achter de rijen. Ik vloekte en zette het op een lopen naar dat bataljon toe.

De kanonnen van de artilleriebatterij schoten op dat ogenblik. Vlammen spoten uit de monden van de vuurwapens en het geweldig lawaai van de explosies scheurde door de lucht. Terwijl ik nog liep, namen de twee bataljon blokken het teken van de artillerie van Napoleon aan als het begin van de veldslag. Honderden musketten en tromblons lieten hun eerste volley los, een rollende donder van schoten, waartussen ik de bevelen hoorde schreeuwen van de officieren. De Huzaren reden wild naar de kanten omdat ze vreesden dat hun paarden in paniek zouden geraken, daarna bleven ze galopperen in de weide. Ik moest tussen de wilde paarden lopen, tussen de razende schoten, zodat ik bijna verdoofd werd van het lawaai en de trillingen in de lucht. De bataljons maakten heel langzaam een paar passen naar elkaar toe. Ik liep recht door het linker blok, tussen rood vlamvend poeder door, Guichand met mijn ogen volgend. In de vierkanten klonken nu bevelen om opnieuw te laden.

Guichand zag me aankomen en hij vluchtte sneller. Hij liep. Ik liep nog harder achter hem aan. Ik passeerde de rijen en zag Guichand vluchten naar het bos aan de verre kant van de weide. Guichand struikelde echter zwaar, en viel languit in een struik hoge netels, net wat ik hem toewenste. Ik sprong naar hem toe, mijn armen rond zijn benen houdend. Zijn musket vloog naar tussen de bomen. In geen tijd lag ik in mijn mooi uniform boven op hem en ik hield zijn armen tegen de grond genageld. Ik wrong ze om tot achter zijn rug, worstelde dan met Guichand om hem rond te draaien tot hij met zijn rug in de netels lag. Mijn handen werden ook geraakt door de steken van de struiken. Guichand was een zware, sterke man, maar ik bleef schreeuwen dat hij zich stil moest houden omdat ik van de Politie was, en ik had ook veel beter geoefende spieren dan hij. Ik wist wat ik deed, hij niet. Guichand lag met mijn knie in zijn maag en ik duwde hem verder naar beneden. Hij keek naar me met een zeer kwaad, heel rood wordend en hatelijk gezicht. Ik rook de alcohol van de péket op zijn adem. Guichand had te veel brandewijn op. Hij was dronken. Hij bleef verwoed worstelen om vrij te komen. Ik hield hem stevig onder mij in de greep tot hij zijn vergeefse inspanningen opgaf.

‘Verdomd jij, Guichand,’ beschuldigde ik luid, ‘jij stopte echte hagel in de tromblon van Paul Degambe, niet slechts poeder! Je bent een moordenaar. Je staat onder arrest!’

‘Ik heb niets gedaan,’ schreeuwde Guichand terug.

Dat liedje waren we gewoon te horen bij de Politie.

‘Je sloeg op de vlucht, jij ellendeling, toen je me naar jou zag kijken.’

‘Dat deed ik niet! Ik wou naar huis terugkeren. Ik voel me niet goed. Ik heb mijn buik vol van deze domme processie. Je kunt niets bewijzen. Laat me gaan!’

‘Jij plaatste hagel in die tromblon, zeg ik je!’

‘Neen, dat heb ik niet gedaan. Je kunt niet bewijzen dat ik dat deed. Laat me gaan!’

Guichand had een punt. Ik was hem slechts op een ingeving achterna gelopen. Ik had niets gezien, maar ik was er van overtuigd dat hij wist dat er hagel in de tromblon stak. Ik wist dat hij het gedaan had, of ervan op de hoogte was. Ik wou heel erg de man in het gezicht slaan tot hij alles opbiechtte. Dat soort geweld mocht ik niet toepassen, hoe gefrustreerd ik ook bleef. Ik kon dat niet doen. Ik was geen Generaal van Napoleon, doch een Belgische Commissaris. Ik liet één van zijn armen los, hopend dat Guichand zou proberen me te slaan. Hij was slimmer dan ik dacht, en hij bewoog zich niet. Jammer!

Ik bracht een lange vinger tussen zijn ogen, roepend, ‘Guichand, ik ga dit minutieus onderzoeken. Als iemand je slechts maar een kilometer in de nabijheid van dat geweer gezien heeft, dan zal ik je aan de muur nagelen voor poging tot moord. Ik weet nu naar wie ik moet zoeken. In elk geval moet je morgen om tien uur voor verdere ondervraging in het politiekantoor van Robois zijn. Probeer dat niet te ontlopen, want ik kom naar je huis en sla je

in de boeien! Ondertussen en voor de rest van je stinkend leven, blijf zo ver als je kunt van Degambe en Jacquet. Heb je dat gehoord? Je blijft onder verdenking staan.'

'Ik heb niets gedaan,' bleef Guichand jammeren, en misschien had hij inderdaad niets gedaan. Misschien had hij enkel geweten dat er iets met de donderbus zou gebeuren, want hij had niet verrast gekeken toen het schot afging, maar niets meer. Ik liet zijn armen los en stond op. Ik raakte hem nog pijnlijk met mijn knie in de buik, als bij toeval. Ik zocht zijn musket, vond het een paar passen verder, en schoot het af. De hamer sloeg slechts op warme lucht, en er gebeurde verder niets. Zijn wapen had geen poeder; het was niet geladen. Ik wierp het naar hem toe, maar zo dat het hard zijn benen raakte. Ik draaide hem de rug toe.

De twee bataljon blokken bleven salvo na salvo van los poeder afvuren. Ze openden zich in een lijn van twee rijen diep dan, voerden manoeuvres uit tot de grote vreugde en bewondering van de toeschouwers. Een dichte wolk rook hing op de weide. Niemand had me in de struiken zien worstelen met Guichand. De paarden galoppeerden aan de andere kant van het veld. In de lucht hing een zure, prikkelende geur van verbrand poeder. Wolken van witte, dichte rook hingen tussen de bataljons en zweefden naar het bos toe. De soldaten schreeuwden, trompetten schalden en trommels sloegen frenetiek. De menigte juichte. We bereikten het apotheose van de dag. Ik ging in het gewoel en gejoel terug naar de plaats waar Degambe en Jacquet stonden. Ik vond hen beiden heel bleek in het gezicht. Jacquet stond te trillen op de benen.

'Je hebt mijn leven gered, Jozef,' zei Robert aan mij. 'Die tromblon was geladen met hagel!' Robert had begrepen wat er gaande was.

'Ik heb die tromblon niet geladen,' stamelde Degambe. 'Ik was zelfs niet verondersteld er mee te schieten, alleen maar het naar boven te houden. Het hoefde niet geladen te zijn!'

'Dat weet ik,' knikte ik. 'Het moest zeker niet met hagel geladen zijn. Ik had slechts een plotse ingeving. Noem het mijn zesde zintuig. De tromblon was wel degelijk geladen met poeder en hagel. Die boom boven ons werd geraakt door fijne hagel, door kleine metalen bolletjes. Iemand wou dat er een ongeval met jullie gebeurde. Wie gaf je dat geweer?' Degambe verbleekte nog verder. Hij keek rond zich. Hij zocht steun. Ik dacht dat hij flauw zou vallen. Hij ging leunen tegen een boomstronk.

'Eén van onze mannen stopte het in mijn hand,' zei Degambe. 'Wie zou zoiets willen doen?' 'Daar heb ik geen idee van,' antwoordde ik.

Ik had dan een tweede ingeving en vroeg, 'Robert, geef me even je pistool, wil je, voorzichtig, alstublieft!'

Robert keek verbaasd naar het pistool dat hij nog in zijn hand had, een groot, lelijk, zwaar stuk oud geschut. Hij gaf het aan mij. Ik richtte het naar het gras en trok aan de trekker. Het geluid kwam hard, droog. We zagen graszoden omhoog vliegen en een cirkel aarde ontploffen onder de impact van kleine hagel ook uit dit pistool.

'Verdomd!' vloekte Robert, 'dat pistool was ook geladen met echte hagel! Ik heb dat niet gedaan!'

'Had je het zelf geladen, onwetend dat het al geladen was, dan kon je die hagel ook al in je volle gezicht gekregen hebben,' bevestigde ik. 'Iemand wou zeer vuile toeren uithalen met jullie twee.'

Ik twijfelde niet aan wat Degambe en Jacquet me vertelden.

Ik zou inderdaad iemand moeten beschuldigen van poging tot moord.

Ik ging terug naar mijn eigen paard, het paard van de Politieruiterij dat nog steeds aan de teugels gehouden werd door een Grenadier die afwezig keek naar het einde van de veldslag. De troepen stonden weer in twee blokken met wapperende vaandels. Ik trok mijn zadelpistool

uit dat op het paard hing en schoot het wapen af in het gras. Er gebeurde niets. Mijn pistool was niet geladen.

‘Ik zal een onderzoek moeten starten,’ zei ik aan Degambe en Jacquet. ‘Iemand wou één van jullie beiden een ongeval doen veroorzaken, ofwel aan jullie zelf, of aan iemand anders. De persoon die de wapens geladen heeft deed zeer gevaarlijke dingen met jullie. Ik heb dat pistool en die donderbus nodig voor vingerafdrukken!’

Ik kreeg het plots zeer koud in de rug. Hoeveel nog meer geweren en pistolen hadden echte hagel in de blokken van de bataljons in de weide? Gelukkig kende elke marcheerder de discipline om nooit rechtstreeks naar iemand anders te richten, steeds naar de lucht te schieten. Hoeveel mannen in de weide zouden zich aan die eenvoudige discipline houden, hoeveel niet? Neen, de marcheerders wisten goed dat zelfs poeder een man kon kwetsen. Ik kon er ook zeker van zijn dat nu alle geweren en pistolen minstens eenmaal afgeschoten waren. Ik zuchtte opgelucht.

Robert en Paul konden niets meer zeggen. Robert moest in het gras gaan zitten.

Een andere Generaal van Napoleon, de Schatbewaarder van de Vereniging, kwam naar ons toegelopen, schreeuwend, ‘Paul, je moet nu het teken geven om het schieten te stoppen.

Anders blijven ze naar verder vuren tot de nacht valt!’

Degambe mompelde iets als, ‘ja, natuurlijk,’ en hij stapte met wankelende benen naar de batterij kanonnen om het laatste salvo te bevelen, het salvo dat de veldslag noest doen ophouden. Geleidelijk aan werd het vuren in de bataljons gestaakt. De laatste musketten werden leeg geschoten. De Luitenants en de Kapiteins controleerden de vuurwapens.

Niemand herlaadde.

‘Jozef,’ zei Degambe die naar ons terugkeerde en kleur had teruggevonden in zijn gezicht, ‘je moet terug op je paard springen. Je moet ons van hier weg leiden, weer naar de kerk. We zullen de processie opnieuw vormen. Het veldslag deel is over. We keren terug!’

Ik knikte. Ik ging naar mijn paard, nam het pistool van Robert en het geweer van Degambe mee, en ik hield mijn rechterhand op om de mannen die rond het beeld van Sint Adelbert stonden het teken te geven om zich in beweging te zetten. De rest zou volgen. Het beeld stond nu op een grote kar die door vier paarden getrokken werd. De weg terug bergop zou te zwaar geweest zijn voor de dragers te voet. Het beeld werd vastgemaakt aan de kar. Ik gaf het bevel om de processie terug naar de Abdijkerk van Haut-Robois te brengen. De marketentsters liepen dan weer onder de mannen om hen péket aan te bieden. Zwart poeder afgeschoten gaf een droge keel. Mijn keel was ook erg droog, maar niet van het poeder. Ik zag hoe elke soldaat zijn geweer opnieuw aan de schouder hield, de loop naar boven. Ik maakte me wat minder zorgen. De geweren zouden ook afgegeven worden aan de kerk en verzameld in de vrachtwagens van de wapenmakers, zodat wanneer de mars ontbonden werd de mannen leute konden gaan zoeken in de cafés van Haut-Robois zonder het gevaar te lopen zich te kwetsen.

We stapten dus de weg terug. Ik reed opnieuw als eerste ruiter, gevolgd door de Grande Armée. In de vallei vloog de rook van de veldslag langzaam weg, over de rivier heen, de hoogte in. De fanfares speelden het ene stuk muziek na het andere.

Toen we de kerk bereikten, begon ik direct al de mannen te ondervragen die de tromblon van Paul Degambe en het pistool van Robert Jacquet hadden kunnen manipuleren. Ik ontdekte weinig. De mannen die de wapens overhandigd hadden vond ik boven alle verdenking. Iedereen keek heel onschuldig naar me, verbaasd met mijn vragen. De wapens hadden te lang op te veel plaatsen gelegen zonder bewaking. Eender wie kon in een paar seconden onopgemerkt poeder en hagel in de wapens gestopt hebben.

Degambe, Jacquet en ik feestten met de marcheerders de rest van de dag mee. We geraakten alle drie matig dronken. We waren een tragedie ontlopen. De oplossing van die spanning kwam pas na een heel aantal glaasjes péket. Degambe voelde zich erg gedeprimeerd aan het einde van de dag. Hij gaf zich zeer de blaam om zijn tromblon niet gecontroleerd te hebben. We troostten hem met de alcohol. Uiteindelijk was er niets ernstigs gebeurd. We waren aan het ergste ontsnapt.

De volgende morgen ondervroeg ik Michel Guichand, die direct opdaagde met een advocaat. Hij ontkende wat dan ook te maken te hebben met het laden van de wapens. Hij hield zijn onschuld heftig staande. Hij was naar huis gesneld omdat hij zich ziek voelde. Ik haalde hem meerdere malen door een kruisvuur van vragen, nam zijn vingerafdrukken en bleef steeds maar dezelfde vraag herhalen in andere bewoordingen. Ik ging zelfs zo ver hem openlijk te beschuldigen, ondanks de protesten van zijn advocaat. Guichand bleef heel logisch, koppig en consequent vasthouden aan zijn eenvoudige versie. Ik moest hem laten gaan.

De tragedie van Aucourt. Jozef Bikri

Inspecteur Danlois en ik kregen niet de tijd om de bende van Aeolfast binnen te roepen voor ondervraging. Op de dinsdag van de tweede week, de week waarin Danlois de resultaten moest krijgen van de analyse van de vingerafdrukken alsook de robotfoto van Mijnheer Candribert, op de dinsdag na de Mars van Sint Adelbert, kwam Dominique Bussy opnieuw mijn bureau binnengeschooten, roepend dat er weer een misdaad was begaan, ditmaal in het dorp van Aucourt.

Het was nog vroeg in de namiddag, rond twee uur. Ik was me aan het voorbereiden om vroeg naar huis terug te keren en daar mijn administratief werk te voleindigen. De zon stond hoog in de lucht op een zeer hete dag van de late zomer.

Ik beval mijn team van vijf agenten direct naar Aucourt te rijden. Dominique en ik reden zo snel we konden met zwaaiende lichten en loeiende sirene op de wagen naar de plaats die ons gegeven was door het noodoproep centrum. De misdaad was gebeurd in een boerderij. Ik wist niet goed wat ik moest denken. Mijn hart raasde. We zouden opnieuw te laat komen, na de feiten. Was deze misdaad een familietragedie of had ze iets te maken met de Aeolfast bende, of met de misdadiger van de vorige moorden, of met beide?

De boerderij waar Dominique naartoe reed was groot, een indrukwekkend vierkant van stenen gebouwen die uit de vlakte oprezen, een boerderij zoals men slechts vindt in de rijke landbouwstreek van Haspengouw, een land van eigenaars van reusachtig uitgestrekte velden en van uiterst vruchtbare landbouwgrond. Robois behoorde nog gedeeltelijk tot die streek. Dat land leverde een echte weelde van graanvelden op, en daarom ook deze bijzonder grote boerderijen.

De vierkantige boerderijen van Haspengouw zijn allemaal gebouwd volgens hetzelfde patroon. Je hebt een monumentale, brede poort, een poort met gewelf van een hoge stenen boog die je al even goed aan een kasteel of een abdij kunt vinden. De poort kon afgesloten worden door enorme, zware, hoge, dikke eiken panelen met ijzerbeslag dat sinds eeuwen geolied werd. De weg naar die poort is lang, en afgezet met hoge populieren waarin de zwarte kraaien hun nesten bewaken. Als je door de poort stapt kom je een open binnenplaats in, een grote plaats die belegd is met mooi geplaatste keien of kasseistenen en die een grote mesthoop

in het midden heeft. Die mesthopen zijn nu wel meestal omgevormd tot bloemenperken. Het woonhuis ligt aan de linkerkant, dikwijls gericht naar het zuiden. Aan de tegenoverliggende zijde vind je de schuren die twee verdiepingen hebben. De tractoren en de andere landbouwmachines bevinden zich daar nu. Bovenaan liggen de hooizolders. Recht tegenover de poort staan de dierenstallen. Elke boer houdt enkele varkens, konijnen, kippen, veel koeien, enkele paarden. Aan elke zijde van de poort staan hoge, dikke muren om het vierkant af te sluiten, of nog meer stallen, soms een kapel. Soms ook vond je daarin één of meerdere waarachtige, versterkte torens. De indruk die je krijgt is van een vesting, van een klein fort, en dat is exact wat die boerderijen in de vorige eeuwen waren. Dat is ook waaruit ze evolueerden en hun origineel karakter van bewaarden. Onze boeren waren heren, geen paupers! Sommige van die boerderijen dateren uit de zeventiende eeuw. Zelfs dan waren ze heropgebouwd op nog oudere sites, en hernieuwd in de negentiende eeuw op de oude structuren.

Zo ook de boerderij waar we binnenreden. Dominique kende de plaats goed omdat ze lange tijd met haar ouders te Aucourt gewoond had. Ze noemde het de Garnuée boerderij, zoals de plaats al eeuwen heette. In het begin van de twintigste eeuw was de boerderij verkocht en werd ze overgenomen door de Terhave familie, een familie van Vlaamse boeren die land kochten in Wallonië, omdat Haspengouw goud opbracht aan ijverige landbouwers. De Vlaamse Terhave familie wist alles af van de rijkdom van grond in Haspengouw, en wist hoe die uit te baten.

De grootvader van de huidige eigenaar had twee zonen, en dus hield hij de oeroude familieboerderij in de Polders nabij de Noordzee voor zijn oudste zoon, en kocht voor zijn jongste zoon als huwelijksgeschenk de Garnuée boerderij in Aucourt, in Wallonië. Dominique legde me dat allemaal uit terwijl we reden, inclusief de complete stamboom van de Terhave familie. Ik liet haar praten, want wat ze zei was interessant, en ik zag dat ze danig geschokt was. We hadden gewoon te veel misdaden in Robois gezien de laatste maanden en bitter weinig kunnen doen om ze tegen te houden. Ik verborg me in mezelf, in stilte, wanneer ik erg geschokt bleef. Dominique moest praten en blijven praten. Onze bron van reactie was dezelfde.

We lieten de wagen achter aan de poort en wandelden de binnenplaats in. Het was vreemd rustig in de grote binnenplaats, helemaal anders dan op de andere moordsites waar de mensen onmiddellijk samenstroonden. De oude, enorme boerderij stond eenzaam in de vlakte, zonder burens. We gingen naar het woonhuis, dat zo groot als een rijk herenhuis prijkte. We klopten op de deur en riepen, 'politie! Maak open! Politie!'

De deur opende zich bijna ogenblikkelijk, en een jongen van een jaar of dertien toonde zich. De jongen zei eerst geen woord, hield de deur maar even open, keek naar ons van top tot teen, en trok dan de deur wijder open om ons door te laten. We waren beiden in uniform, Dominique en ik. We duwden ons door de deur, achter de jongen aan. Hij ging naar een woonkamer, waar een man van ongeveer veertig jaar op een sofa lag. Hij was gekleed in een blauwe wercoverall. Zijn zeer vuile laarzen hingen aan één einde over de sofa. Het was een grote, stoere man, met een ruwe stoppelbaard in zijn gezicht, zeer rode kaken, een gezicht dat me niet onvriendelijk leek.

Bloed droop over een helft van het hoofd van de man. Hoofdwonden geven altijd veel bloed af. De man hield een stuk wit doek tegen het voorhoofd gedrukt. De jongen ging direct weer naar zijn vader om te helpen het bloed te stelpen door het af te vegen met een ander doek, dat hij eerst drenkte in een kleine emmer helder water dat op een tafeltje stond. De jongen kuiste de wond teder en nauwgezet, met lange, langzame vegen. We waren verrast om zo iets te zien doen door een kleine jongen. Het was een duidelijk teken van hoogste genegenheid. Ik zou daartoe niet bekwaam geweest zijn op de ouderdom van die jongen.

‘Wij zijn de politie,’ meldde ik, al moest dat ook wel door onze uniformen aangeduid zijn. ‘Ik ben Commissaris Bikri. Wat is er hier gebeurd? Heb u de noodoproep geplaatst?’

‘Goede namiddag, Commissaris Bikri. We weten wie u bent. Ik voel me zeer duizelig en ik kan niet zeer helder denken. Iemand sloeg me op het hoofd met een dik stuk hout. Ik heb een wonde, maar ik denk niet dat ze ernstig is. Mijn jongen, Thomas, kan u meer vertellen dan ik. Ik excuseer me daarvoor.’

We draaiden onze blikken naar de jongen, die een paar seconden ophield de wonde van zijn vader te zuiveren.

De jongen fluisterde, ‘ik ben Thomas. We werden aangevallen door vier mannen die uit het niet verschenen. Ze droegen maskers. Ze sloegen mijn vader neer zodat hij op de grond viel en niet meer bewoog. Ik vreesde dat hij dood was. Ik riep het noodcentrum op. Kunnen we even naar buiten gaan?’

Ik knikte. De jongen stopte met het hoofd van zijn vader te strelen. We gingen tot net buiten de deur van het huis.

De jongen vertelde verder, ‘toen de mannen mijn vader neergeslagen hadden, kwamen ze terug uit ons huis en ze zagen mijn moeder de schuur uit komen. Ze grepen mijn moeder vast en trokken haar terug de schuur in. Dat was in de hooischuur, daar. Drie mannen gingen daarop weer het huis in en ze vernielden het een en het ander, maar één van de mannen bleef in de schuur met mijn moeder. Ik hoorde haar schreeuwen. Ik wou naar haar toegaan, maar dan liepen de drie anderen weer de binnenplaats op, en vier mannen zou teveel geweest zijn voor mij. Ze kwamen allen terug uit de hooischuur. Ze schreeuwden naar elkaar alsof ze aan het kibbelen waren. Ze sloegen de man die bij mijn moeder was gebleven. Ze riepen daarna heel hard en kwaad naar elkaar. Ze maakten woeste gebaren, ze balden vuisten. Daarna liepen ze plots naar hun wagen die ze buiten aan de poort hadden laten staan, en ze vertrokken met grote snelheid. Ik liep naar mijn ma, maar ik vond haar dood in de schuur. Mijn vader weet dat nog niet. Ik liep naar mijn vader terug die probeerde op te staan. Hij zei me de politie op te bellen, wat ik direct gedaan heb. Ik durf niet aan mijn vader te zeggen dat mijn ma dood is!’

De jongen vertelde ons dat met wilde ogen, ogen die steeds zeer breed open bleven, en met blikken die van de ene zijde naar de andere vlogen terwijl hij nog met ons praatte. Dominique en ik keken naar elkaar met afgrijzen, maar ook met bewondering voor de moed van de jongen. De dood van zijn moeder had hem blijkbaar nog niet volledig getroffen. Hij gaf ons zijn verhaal in weinig maar precieze woorden, in korte zinnen die leken zoals een koud feitenverslag. Dominique en ik zagen echter dat de jongen automatisch handelde, maar volledig in schoktoestand sprak. De jongen was een zenuwinstorting nabij. Hij hield zich moedig. Hij had zich nog niet helemaal de betekenis van de dood van zijn moeder gerealiseerd; Dat kon gewoon niet.

‘Ben je zeker dat je moeder dood is, Thomas?’ vroeg Dominique.

‘Ja! Ik voelde aan haar pols. Ze beweegt niet meer. Ze ademt niet meer. Ze is dood. Ik weet wanneer iets dood is!’

We bleven sprakeloos.

We hoorden het geluid van nog meer wagens de binnenplaats in rijden. Mijn agenten waren aangekomen, en ook een ambulance. Ik moest even naar buiten om bevelen te geven. Ik kwam snel terug.

Dominique stapte naar de jongen toe, raakte zijn schouder aan, en zei, ‘we gaan best terug het huis in, Thomas. Laat ons maar de wonde van je vader verder wassen. Ik kon zien dat hij niet erg gewond is. Wonden aan het hoofd boven de ogen geven steeds veel bloed af. Ze zijn zelden diep en zelden ernstig. Je vader kan echter een hersenschudding opgelopen hebben.’

Dat ook zal genezen. Laat me alstublieft helpen. We zullen je vader ook moeten zeggen dat je moeder gestorven is. We kunnen hem dat niet verbergen. We zullen het hem zacht en langzaam zeggen. Ik zal het hem vertellen, jij luistert. Is dat goed voor je?’

De jongen knikte. We gingen terug het huis in. De jongen liet Dominique even verder aan de wonde vegen. Hij bleef dichtbij waken, een hand op de arm van zijn vader.

Dominique zei zachtjes, ‘Mijnheer Terhave, het spijt me erg. Er gebeurde iets in de schuur. Uw vrouw werd ook gekwetst.’

De man op de sofa sloot zijn ogen een paar ogenblikken. Hij keek naar de jongen. Hij begreep.

‘Is mijn vrouw dood?’ vroeg hij.

‘Ja,’ antwoordde Thomas voor ons. ‘Moeder is dood. Ze ligt in de schuur.’

‘We hebben dat nog niet gecontroleerd, Mijnheer Terhave,’ gaf Dominique hem nog enige hoop.

‘Mijn ma is dood,’ drong de jongen sterk aan.

Thomas begon te snikken, maar hij vocht tegen zijn tranen.

Ik kwam tussen, ‘Thomas, jongen, je bent zeer moedig. Zeg me, in welke schuur ligt je ma?’

‘In de hooischuur, recht tegenover het huis,’ gaf Thomas me snel terug.

‘We zullen je vader helpen. De verplegers zullen het hier overnemen van Dominique. Je vader moet een paar dagen naar een hospitaal.’

Een verpleger van de ambulance kwam daarop het huis ingelopen, gevolgd door de chauffeur die ook een verpleger was. Zij namen over van Dominique. De chauffeur liep weer naar buiten, haalde een eerste hulp koffertje, en de twee mannen begonnen de wonde beter te zuiveren met watten en ze te ontsmetten.

We keken even naar de mannen, dan vroeg ik, ‘Thomas, kunnen we nog een beetje praten? Kom even met mij mee naar de tafel in de eetkamer.’

De jongen keek naar zijn vader, zag dat die in goede handen lag, begreep dat hij niets beter kon doen dan de verpleger, en hij knikte naar me.

De jongen had een klein, lang gezicht, dunne lippen, een rechte neus, heel grote en uitstaande oren, zonverbrande wangen, kort gesneden bruin haar en indringende, intelligente ogen die me nu ernstig maar zeer droevig aankeken. Ik had zelden zulke triestige ogen gezien. Ik moest me afwenden.

We namen de jongen naar de tafel, naar een stoel vanwaar hij nog steeds zijn vader kon zien. Dominique hield hem bij de schouders vast, zat geknield naast hem, streelde zijn haar zoals zijn moeder zou gedaan hebben.

‘Thomas,’ begon ik, ‘waar was je toen de mannen de binnenplaats in liepen?’

‘Ik was ook in de hooischuur,’ vertelde de jongen, ‘maar ik zat boven. Van daar kon ik door het venster van het huis naar binnen kijken, en ik zag de mannen mijn vader slaan. De mannen gingen weer naar buiten. Daarna zag ik mijn ma onder me uit de schuur komen. De mannen grepen haar vast. Ze duwden haar terug de schuur in. De mannen kwamen weer de schuur uit, op één man na. Van waar ik zat kon ik slechts naar beneden langs de ladder van de hooizolder aan de buitenzijde, maar net wanneer ik dat wou doen hoorde ik mijn moeder schreeuwen. De mannen kwamen allen weer het huis uit gelopen. Ik kon mijn ma niet redden.’

‘Nee, ging ik daarmee akkoord en schudde mijn hoofd, ‘dat had je niet gekund. Daar heb je echt gelijk in. Je had haar niet kunnen redden van zoveel mannen. Je deed wat je kon. Ik zou hetzelfde gedaan hebben. Ik had haar ook niet kunnen redden, was ik alleen geweest. Je oordeelde juist.’

‘Wat zal er met mijn zuster gebeuren?’ vroeg de jongen plots.

Mijn maag verschrompelde. Een zuster? Nog een slachtoffer?

‘Ik kwam vroeg van school thuis, vandaag. Mijn zuster, Anne-Marie, is nog op school. Moeder moest haar op school afhalen. Anne-Marie zal in de school wachten. Iemand moet haar gaan halen!’

‘Maak je geen zorgen over je zuster,’ zei ik.

Ik riep een vrouwelijke agent in, een nieuwe rekrut, en vroeg aan de jongen, ‘in welke school studeert je zuster?’

‘In het Katholiek College van Robois. Ze is negen jaar oud. Haar naam is Anne-Marie Terhave. Ze is een goed meisje. Ze zal aan de poort blijven wachten zonder te weten wat er gebeurd is.’

‘Jeanne, je hoorde. Kun jij het meisje gaan halen er haar naar hier brengen?’ vroeg ik.

‘Natuurlijk, Commissaris. Maak je geen zorgen, jongen, je zuster zal snel bij je zijn. Ik zal Anne-Marie gaan halen en haar naar huis brengen. Commissaris, we vonden de moeder. Ze is overleden.’

Ik knikte. Jeanne liep weg. Mijn laatste hoop was ook verzwonden.

Ik keerde me naar Thomas. ‘Heb je familie in Robois, Thomas, een tante of een oom misschien?’

‘Mijn grootvader en grootmoeder wonen ook in Aucourt,’ legde Thomas uit. ‘Ze zijn de ouders van mijn vader. Ze wonen nu in het dorp, in de *Rue des Déportés*, nummer 104.’

‘Dominique,’ vroeg ik, ‘kun je iemand naar hun huis zenden? Neen, niet jij, alstublieft, ik heb je hier nog nodig. Laat een andere agent de grootouders gaan halen.’

‘Kunnen je grootmoeder en grootvader voor jullie, kinderen, zorgen, zolang je vader beter aan het worden is in een hospitaal?’

‘Jazeker,’ zei de jongen, en dan kon hij de vloed van tranen niet meer tegenhouden.

Hij begon te wenen, te snikken, bijna te schreeuwen.

‘Mijn ma is dood, mijn ma is dood, mijn ma is dood,’ bleef hij steeds herhalen, en hij begon zijn hele lichaam heen en weer te schudden.

Dominique hield hem lichtjes vast, maar ze kon niets zeggen, overweldigd door de emoties zoals ik ook was. Ik zag de tranen uit haar ogen op de schouders van de jongen vallen. Het was gevoelswijze een zeer hard ogenblik voor ons. Ik voelde ook mijn tranen opwellen. Ik stond op en draaide me weg om niet aan Dominique te laten zien hoe erg geraakt ik was door het verdriet van de jongen en door zijn eerste rouw.

Ik zei, ‘ik ga een kijkje nemen in de schuur. Ik kom direct terug.’

Dominique knikte maar antwoordde niet. Ze boog het hoofd over de jongen, trok hem tegen haar en begon hem te troosten.

Ik verliet het huis al lopend, ging de binnenplaats in, en moest mijn zakdoek uithalen om mijn neus te snuiten en even aan mijn ogen te vegen. Ik ging naar de schuur. De agent die dat gebouw bewaakte keek vreemd naar me. Ik was tot dan toe nog niet in de schuur geweest, maar ik had geen ogenblik getwijfeld aan wat de jongen me gezegd had. Direct achter de deur vond ik de vrouw op haar buik liggen. Haar kleed was hoog opgetrokken boven haar benen. Haar gescheurd ondergoed lag naast haar. Haar hoofd lag begraven in het hooi en rond haar droogde een plas bloed. Haar hals was doorgesneden. Ik trok het kleed van de vrouw naar beneden, maar raakte verder niets aan. Ik noteerde dat ze op dezelfde wijze vermoord was als Magda Balin en Marianne Tamin.

Ik vond niets in de schuur dat me kon geholpen hebben de moord op te lossen, dus ging ik terug naar de binnenplaats.

De verplegers brachten juist de boer Terhave uit. Hij moest niet ondersteund worden. Hij kon zelf naar de ambulance gaan, hield nog een hand aan zijn hoofd. Hij had een wit verband om,

en de verplegers hielden hem toch lichtjes vast. Ze zeiden hem langzaam en voorzichtig te stappen. Hij bleef ook een ogenblik nog op het uiteinde van de ambulance zitten vooraleer in te stappen.

Ik ging naar hem toe, 'Mijnheer Terhave, maak u vooral geen zorgen over uw kinderen. Eén van onze agenten haalt uw dochter van school af. We waarschuwen uw ouders van wat er gebeurd is. Ik hoop dat zij zich over uw kinderen kunnen ontfermen, anders doen wij dat wel. Geloof me, we zullen heel goed voor hen zorgen, en ook voor uw boerderij. We zorgen voor de dieren. Kunt u nog snel een paar vragen voor me beantwoorden?'

De man bleef een hand aan zijn slaap houden en hij trok een pijnlijk gezicht, maar hij knikte. 'Hebt u enig idee wie de mannen waren die u aanrandden?'

'Neen. Ze droegen bivakmutsen. Ze waren zware, sterke mannen. Ze sloegen hard. Ik weet wel wat ze kwamen doen!'

'Wat was dat dan?' vroeg ik.

'Enkele dagen geleden verbood ik nog windturbine torens op mijn velden te laten opstellen. Meerdere torens moesten op mijn graanvelden gebouwd worden. Ik meldde dat ik overal, bij alle instanties, zou vechten om geen torens op mijn land te hebben. De mannen sloegen me, maar ik hoorde hen roepen dat ze me zouden leren hun bedoelingen met de torens te dwarsbomen. Ze kwamen me afstraffen omdat ik weigerde hen toe te laten de torens te plaatsen waar zij wilden. Ze wilden me doen zweren niets te zeggen over waarom ze me aanvielen. Ik zal niet langer zwijgen, nu, Commissaris. Wat er met mij gebeurde, gebeurde ook aan anderen voordien, en het kan opnieuw beginnen! Die mannen moeten gestopt worden! Ze waren Aeolfast mannen! Hebben ze echt mijn echtgenote vermoord?'

'Ik vrees het, Mijnheer Terhave, ja.'

Ik wil haar zien.'

De man probeerde recht te staan, maar hij wankelde. Een verpleger en ik grepen hem, anders was hij gevallen.

Ik zei, 'Mijnheer Terhave, u bent in geen toestand om te gaan. U moet naar het ziekenhuis. U hebt geneesmiddelen, medische verzorging en rust nodig. Uw hoofd moet onderzocht worden. U kunt interne letsels opgelopen hebben. De snelste wijze om nu beter te worden is deze verplegers u naar het hospitaal te laten brengen. Wij zullen goed zorg dragen voor uw vrouw. We zullen haar met respect behandelen, geloof me. We zullen ook goed zorgen voor uw kinderen. Nu moet u redelijk blijven. Uw kinderen zullen u in de toekomst nodig hebben, dus moet u snel beter worden. Concentreer u op die gedachte. Ik zweer u dat we voor alles andere zullen zorgen en in het ziekenhuis verslag bij u zullen uitbrengen. Gaat u nu alstublieft de ambulance in.'

Ik neem aan dat Terhave nog een beetje verdwaasd was. Hij realiseerde zich toch wel wat het beste voor hem was. Hij gehoorzaamde. De verpleger ging met hem mee de ambulance in en deed hem neerliggen op een klein bed dat eigenlijk een grote draagberrie was. Ik sloot de deuren van de ambulance, wou niet dat Terhave de kans kreeg zijn oorspronkelijke vraag te herhalen, en de ambulance reed de binnenplaats uit.

Ik ging terug naar het huis. Dominique zat nog steeds in de eetkamer met de jonge Thomas, maar hij weende niet meer.

Dominique hield me tegen, 'Commissaris, Thomas moet u iets zeggen!'

Ik nam mijn tijd om in een stoel tegenover de jongen te gaan zitten.

'Wat wou je me nog zeggen, Thomas?' vroeg ik. 'Weet je, je bent heel moedig geweest!'

'Ik bleef op de hooizolder,' fluisterde Thomas en hij bracht zijn hoofd dicht bij alsof hij niet wou dat iemand anders hoorde wat hij wilde zeggen.

‘Ik hoorde hen praten! In het begin spraken ze elkaar aan met Disney namen, maar nadien, nadat mijn moeder schreeuwde, hoorde ik hen elkaar bij hun echte voornamen noemen. Ik hoorde Jean, Eric en Hubert. Ik hoorde hen ook zeggen dat ze een harde les hadden gegeven aan al de mensen die tegenstand boden aan het windmolens project. Ik hoorde hen zeggen dat de volgende die een les nodig had Robert Jacquet, de Burgemeester, zou zijn. Ik ken Robert Jacquet. Hij is een goede kennis van mijn vader. Hij is al op onze boerderij geweest. Hij kent mijn vader en moeder goed.’

‘Ja, ik weet wie Robert Jacquet is. Hij is ook mijn vriend. Hebben de mannen ook gezegd wanneer ze de Burgemeester een les wilden leren?’

‘Snel, zeiden ze, snel! Iedereen die tegenstand bood aan hun project moest gestraft worden, zeiden ze.’

‘Dank je, Thomas. Dat was zeer nuttig voor ons. Hoorde je nog iets anders?’

‘Ja, dat deed ik! Eén man leek heel kwaad te zijn op de man die de schuur in ging met mijn moeder. Hij noemde hem een vuile moordenaar. Eén van de mannen sloeg hem zelfs, een andere man begon te snikken. Ik dacht dat die man ook in paniek sloeg. Ze leken plots niet meer te weten wat ze moesten doen. Ze vloekten maar op. Ze riepen en schreeuwden naar elkaar. Daarna renden ze plots naar hun auto.’

We werden onderbroken. Een oudere vrouw en een oudere man liepen het woonhuis in. De oude vrouw schreeuwde, en ook de man liep zeer opgewonden. De vrouw rende naar Thomas.

‘U moet de grootouders Terhave van de jonge Thomas zijn,’ stelde ik.

‘Ja, dat zijn we, Commissaris,’ riep de man.

‘Kunt u enkele ogenblikken met mij naar buiten komen?’ vroeg ik.

De man knikte, en we gingen naar de deur, maar bleven naast het venster staan.

Ik legde uit, ‘ik ben Commissaris Bikri. Er is een aanslag gebeurd op de boerderij van uw zoon, waarschijnlijk omdat hij weigerde de toelating te geven aan een bedrijf om windturbine torens te laten bouwen in zijn velden. Uw zoon is op het hoofd geslagen. Ik denk echt dat hij weer goed zal worden na een paar dagen in het ziekenhuis. De ambulance nam hem mee, dus daar hoeft u zich niet teveel zorgen om te maken. Er zal goed voor hem gezorgd worden. Er is erger gebeurd met uw schoondochter.’

Ik vervloekte mezelf om zo harteloos te moeten blijven, maar ik moest me haasten.

Ik vervolgde, ‘uw schoondochter heeft de aanslag niet overleefd. Het spijt me zeer u dat te moeten melden. Ik had graag meer goedaardige woorden gebruikt om u dit te zeggen. De Opsporingsdienst, de *Service d’Enquête et de Recherche*, de SER, zal binnen enkele minuten aankomen. Ik kan u daarom niet toelaten nu uw schoondochter te bezoeken. Geloof me, dat is ook in uw eigen belang. We zullen uw schoondochter later per ambulance naar Namen overbrengen. U kunt haar daar zien en de nodige voorzieningen treffen voor de begrafenis. Uw eerste aandacht moet nu gaan naar uw kleinkinderen. Begrijpt u me?’

De man knikte opnieuw. De schok werd ook zichtbaar op zijn gezicht, dus zei ik hem te gaan neerzitten op de dorpel van de ingang. De man ging zitten op de koude stenen. Zijn ogen draaiden af naar alle richtingen. Neen, aan de triestige realiteit kon hij niet ontkomen.

‘Uw kleindochter is nog op school. Eén van onze agenten, een vrouw, is weggereden om haar te gaan halen. Kunnen uw kleinkinderen enkele dagen bij u blijven tot hun vader terug thuis komt?’

‘Natuurlijk, natuurlijk,’ antwoordde de man. ‘Ze blijven dikwijls bij ons. We hebben kamers voor hen. Ze kunnen bij ons slapen. We zullen hen naar school brengen.’

‘Dank u. Dat zou mooi zijn. Misschien kunt u hen enkele dagen van school weg houden. Ik zal twee agenten hier in de boerderij doen waken deze avond en deze nacht. Ik moet weggijden. Ik zal u zeggen wie hier het bevel zal voeren in mijn afwezigheid. Het zal een

vrouw zijn, Dominique Bussy. Kunt u de kinderen meenemen, naar uw huis, maar laat in de avond terugkomen, misschien rond elf uur, om de boerderij te sluiten? De deur naar het woonhuis moet gesloten worden, en ook de grote poort. Er moet iets georganiseerd worden voor de dieren. Kunt u dat doen of moet ik mensen voorzien om hen voedsel en water te brengen? Mijn mannen zullen helpen. Kunt u dat doen?’

‘Ja, dat ook, Commissaris. We zullen hulp vragen aan de buren. Ik ben ook boer geweest, hier. We zullen doen wat nodig is. We weten wie u bent en we kennen ook Dominique zeer goed. Wat een tragedie! Het was een mooie familie, Commissaris! We zijn zo trots op onze zoon! Waarom moest dit gebeuren? Welk wreed lot viel nu te beurt aan onze kleinkinderen! Hun moeder was een door en door goede vrouw! We hadden niet beter kunnen wensen voor onze zoon.’

Ik kon niet veel toevoegen aan wat de grootvader van Thomas zei. Ik kikte en boog mijn hoofd. De man stond op en ging het huis in.

Ik begon mijn bevelen uit te delen en organiseerde wat ik moest doen op de plaats van de misdaad. Ik telefoneerde eerst naar de SER. Dominique kon dat niet doen, want ze was nog de jonge Thomas en zijn grootouders aan het opvangen en aan het troosten. Ik kreeg Danlois aan de telefoon en vertelde hem wat er gebeurd was. Ik zei hem ook dat ik niet langer zou wachten op de ondervraging van de bende van Recycfast. Ik vroeg hem over hoeveel manschappen hij snel kon beschikken om ons te helpen. Hij zei vijf. Ik kon er tien brengen. Hij sprak over het Federaal Interventie Team. Ik meende niet dat het nodig was die macht op te roepen. Dat zou me teveel tijd nemen om naar teveel bureaus en instituties te telefoneren, en ik zou teveel vagen moeten beantwoorden van A tot Z. Ik had ook geen zin meer om nog veel toelatingen te vragen. De mannen die wij konden brengen moesten voldoende zijn.

Daarna richtte ik me toch tot Dominique. Ik vroeg haar te zorgen voor de boerderij. Wanneer onze nieuwe agente Jeanne terugkwam met de kleindochter Terhave, moest zij de grootouders en de kinderen vergezellen en bijstaan in hun huis te Aucourt. Twee agenten moesten aan dat huis blijven waken. Ik wou ook dat twee agenten in de boerderij van Garnuée bleven tot iedereen was weggegaan, tot de SER was vertrokken, en onze andere agenten. Dominique moest de boerderij sluiten met de hulp van de grootouders. Het jongetje Thomas of zijn grootouders zouden weten waar de sleutels lagen. De zegels moesten geplaatst worden op het woonhuis en op de schuur, maar zo nodig moesten die heropend worden om eten en drinken te geven aan de dieren, of om dingen voor de kinderen te halen. De buitenpoort wou ik ook gesloten zien voor de nacht. Twee agenten moesten ’s nachts aan de boerderij blijven, in een wagen in de nabijheid. Er zouden mensen in en uit komen om de dieren te voeden. Ik wou hun naam en adres. Die personen moesten echter vrij toegang krijgen tot de boerderij en nog een paar dagen vergezeld worden.

Ik probeerde dan meerdere malen naar Robert Jacquet te bellen. Hij antwoordde niet op zijn thuisnummer en ook niet op zijn mobiele telefoon. Ik zou naar zijn huis moeten rijden.

Ik zei dan een laatste iets aan Dominique, en ik zal God de rest van mijn leven daarvoor danken. Ik deed het meer als een plotse ingeving dan als een rationeel punt van beheer. Ik zei haar dat als ik haar opbelde met een adres en met het woord oorlogsuitrusting, in noodoproep, dan moest ze direct zoveel agenten verzamelen als ze kon. Zelfs die agenten die aan de gebouwen toegewezen waren, en diegenen die op vakantie waren maar die ze kon bereiken, moesten komen. Ze moest die dan slechts naar het opgegeven adres brengen. De agenten moesten in kogelvrije vesten komen en met al de zwaarste geweren die we in onze kantoren hadden, zonder de granaten en de traangasgranaten te vergeten.

Dominique keek naar me of ik mijn verstand verloren had, maar die avond liet ze haar gewoonlijke zure commentaar achterwege. Ze knikte alleen maar.

Avond werd het, wat het was niet ver van acht uur in de dag en het werd snel donker, toen ik van de Garnuée boerderij naar Boyu reed en naar de villa van Robert Jacquet. Ik moest mijn vriend verwittigen.

De aanslag. Jozef Bikri

Ik reed naar de villa van Robert in mijn eigen wagen. Ik kwam bij zijn blokhutcomplex aan, duwde tegen de deur, maar ze was gesloten. Ik drukte op de bel en Robert kwam me open doen, meer formeel gekleed dan gewoonlijk. Hij liet me in. We gingen naar zijn woonkamer. Hij zag hoe opgewonden ik was.

‘Samia is bij Rose in de andere vleugel,’ begon Robert. ‘Ik hield Rose thuis deze week omdat ze klaagt over buikpijn. Ik denk dat ze te zeer wenst om ons te blijven helpen met de verkiezingscampagne. De dokter zei dat er haar niets speciaals scheelde. We zijn net teruggekeerd van inkopen in de stad. Rose klaagde daar niet één keer! Kinderen! Ik moest nog een pak materiaal kopen, dingen die ons campagneteam op een lijstje had geplaatst. Rose en Samia hielpen me. Ze zijn zich aan het omkleden. Hoe gaat het met je?’

‘Met mij gaat het goed,’ antwoordde ik, maar ik zuchtte. ‘Met anderen gaat het niet zo goed. Het spijt me om zo laat in de dag te komen. Er is een nieuwe moord geschied, ditmaal in Aucourt. Een boer die weigerde windturbines te laten zetten op zijn boerderij is aangevallen door vier mannen. Zijn echtgenote is gedood, en hij ligt licht gewond in het ziekenhuis. De man is bereid om te getuigen dat de aanvallers specifiek over het project van Aeolfast spraken. Ik heb ook een getuige die een aantal voornamen hoorde. Ik ben er zeker van dat we nog meer bewijzen zullen vinden om deze aanval toe te wijzen aan de bende mannen over wie ik je al sprak, de Blandis groep die bij Recycfast woont. Ik ga een raid organiseren op die bende, bij Recycfast zelf, want ik vermoed dat ze zich daar verzamelen. In feite had ik dat al eerder moeten doen vandaag. We moesten echter nog heel wat dingen organiseren in de boerderij.

‘Dat is verschrikkelijk,’ wierp Robert tussen. ‘Ik moet naar de boerderij gaan. Waar is het?’

‘Nee, nee, je kunt daar nu niets meer gaan uitrichten. Iedereen is er weg. De boer ligt in het ziekenhuis en zijn ouders nemen zijn twee kinderen mee naar hun eigen huis. Alleen onze forensische dienst is nog bezig op de boerderij.’

‘Toch moet ik hen gaan bezoeken. Ik moet dat doen. Ik ben de burgervader! Waar is het huis van de grootouders?’

‘Er is iets meer dringend dat we moeten behandelen,’ kondigde ik aan. ‘De zoon van de boer, een twaalfjarige jongen, hoorde de mannen van de bende schreeuwen dat de volgende les op jou zou zijn. Ik weet niet wanneer ze de intentie hebben je huis aan te vallen, en ook niet of ze het meenden met wat ze riepen. Een aanslag kan echter elk ogenblik op je huis gepleegd worden. Er is iets gebroken in die bende, de mannen lijken me volledig het hoofd te verliezen. Ze vormen geen gedisciplineerde groep meer die koelbloedig operaties in plan brengt. Misschien krijgen ze het gevoel dat alles verloren is, en reageren ze daarom heviger. Ik kwam zo snel ik kon naar hier. Je antwoordde niet aan de telefoon.’

‘Zoals ik je al zei waren we niet thuis en ik blokkeerde ook mijn mobiele telefoon in de winkels. We gingen niet slechts inkopen doen voor de campagne, ook voor Samia en Rose, en nadien gingen we een gebakje eten in de stad. We namen wat tijd voor ons.’

‘Ik reed naar hier om je te waarschuwen, Robert. Dit is een ernstige waarschuwing! Je kunt beter deze nacht je huis verlaten. Neem Samia en Rose mee, en verdwijnt hier voor de nacht en morgen. Je kunt naar mijn huis gaan, of naar een hotel in een andere stad, niet in Robois, maar naar Namen of naar Brussel. Verberg je daar tot ik je opbel. Houd je mobieltje steeds actief. Ik zal je opbellen wanneer alles hier opgeklaard is. Ga nu weg van hier zo snel je kunt. Neem dit niet licht op!’

‘Ik laat mijn huis niet alleen voor die venten.’

‘Ik kan een patrouille aan je deur plaatsen om je villa te bewaken, maar niet nu. Ik moet al de mannen die ik heb verzamelen om die Blandis bende van Recycfast te gaan arresteren, en ik weet niet of ik ze snel zal kunnen lokaliseren. Dat kan te Recycfast zijn, of niet. Totdat ik ze gearresteerd heb, wil ik jou, Rose en Samia heel ver van hier!’

Robert zuchtte, ‘wel dan, jij weet het best wat er moet gedaan worden. Ik zal doen zoals je vraagt. Een hotel lijkt me de beste oplossing. Ik moet een paar dingen pakken, en we zullen wegrijden. Ik vind wel een hotel in Namen of in die omgeving.’

Robert stond op om zijn vertrek voor te bereiden. Ik voelde me opgelucht omdat hij mijn raad zo snel opvolgde.

Hij vroeg, ‘kan ik je een koffie geven, iets anders om te drinken?’

‘Nee, neen,’ antwoordde ik ongeduldig, ‘ga nu, Robert, maak haast! Ik moet teruggaan, maar ik blijf tot je weg bent. Activeer je alarmen.’

Robert ging door de deur van de woonkamer. Ik strekte nek strekte en hoofd en draaide dan mijn hoofd naar de gang, want ik hoorde auto's over de kiezels van het pad buiten naar de villa rijden. Er was geen venster in de woonkamer die uitgaaf op de voorkant van de villa, maar er stond een smal, hoog venster dat van de vloer steeg tot aan het plafond naast de voordeur in de gang. Ik zag Robert naar dat venster gaan om te zien wie inreed.

Robert keek, en plots brak de hel los.

Robert stond nog steeds aan het klein, hoog venster in de gang, wanneer het aan duizend stukken vloog en glasscherven met groot geweld over de ganse lengte van de gang geworpen werden. Het dubbel beglaasd venster ontplofte met een donderachtig, droog lawaai. Impacten van kogels, van veel kogels, sloegen in op de muren en de deur van de blokhut. De muren van de villa van Robert waren dik, gebouwd uit hard hout en het isolatiemateriaal tussen de wanden stopte de kogels die er door hadden kunnen vliegen. Toch schoten meerdere projectielen door de dunnere deur heen, al vlogen ze met minder macht daarna naar de tegenoverliggende muur om houtsplinters en glas overal in de gang te doen vliegen. Eén van die lange splinters vloog in het been van Robert zodat hij even dubbel plooide. Dat kon zijn leven gered hebben, want hij stond toen volledig in de gang, dicht bij de deur. Vlamme projectielen vlogen nadien rakelings langs en over hem heen.

Ik schreeuwde naar Robert om te gaan liggen, en dat deed hij ook al instinctief. Ik wierp me tevens op de vloer, achter de sofa. Ik trok mijn wapen. Ik schakelde de veiligheid af en trok aan de loop om het te wapenen. Ik wist dat mijn arm, oud pistool niet op kon tegen de automatische geweren die buiten onophoudelijk knetterden. Ik had slechts acht kogels in mijn politiewapen. We hoorden tientallen kogels uit de automatische wapens buiten inslaan. Ze raakten de muren, de deur en het venster in de gang. De mannen buiten besproeiden gewoon het huis met kogels. Wat wilden ze bereiken?

Ik keek naar de brede vensterbaai van de woonkamer, vrezend daar mannen te zien verschijnen die naar ons zouden beginnen te schieten. Ik herinnerde me echter in een oogwenk dat die baai een diep zicht had op de vlakte ver beneden, en dus moeilijk te bereiken was vanaf de voorzijde. We bevonden ons in relatieve veiligheid in de woonkamer en in de gang. De mannen zouden het heel moeilijk vinden om rond het huis te lopen en op de smalle richel te stappen die leidde naar het panoramisch uitzicht achter mij.

Ik zag Robert gehurkt gaan zitten, dan recht staan. Voor een paar seconden stopte het schieten, misschien omdat de laders leeg waren, zodat Robert de gang door kon lopen. Hij verdween in zijn bureau. Ik verwachtte hem van daar naar de volgende vleugel te duiken, de vleugel die naar de voorkant uitstak, en waar Samia en Rose zich in bevonden. Ik hield de deur in aanslag.

Het vuren begon opnieuw. De mannen leken wel de blokhut als oefenschietschijf te gebruiken voor mitrailleurvuur. Ik hoorde nog steeds de donderende impacten van vele kogels, waarvan er sommige weer door de deur en het smalle venster schoten. De bandieten stonden blijkbaar gewoon hun laders te ledigen op de villa. Dat kon zo niet doorgaan. Ze zouden proberen binnen te geraken. Ik stond op, en bleef gehurkt in de woonkamer staan. Ik maakte me klaar om achter Robert te springen. Ik moest hen beschermen. Ik bleef de deur in aanslag houden. Ik verwachtte nu elk ogenblik de bende naar binnen te zien stormen door de verbrijzelde resten van de voordeur.

Robert kwam uit zijn bureau. Hij negeerde de kogels die tegen zijn muur explodeerden. Hij had het dubbelloops jachtgeweer van zijn grootvader in de handen, het wapen open gebroken tussen kolf en loop. Hij duwde twee dikke jachtpatronen in de lopen. Zulk wapen werd traditioneel in onze bossen en velden gebruikt op te jagen op klein wild, op konijnen en hazen, op patrijzen en fazanten. De ronde kogeltjes in de patronen verspreiden zich in een openende kegel wanneer ze afgeschoten werden, zodat het wapen ook een formidabele en zelfs gruwelijke stopkracht had op mensen, vooral wanneer ze vanop korte afstand afgeschoten werden zoals hier. Zo een lading wou ik niet in mijn buik krijgen! Robert was gewapend voor zijn oorlog. Hij stopte nog meer patronen uit een kartonnen doos in zijn zakken.

We waren nu beiden gewapend, klaar om iedereen te stoppen die wou proberen het huis in te breken. Robert keek naar me, zag me aan het begin van de gang staan met de twee handen rond de kolf van mijn pistool.

Robert liep naar de andere vleugel. Hij dacht aan Samia en aan Rose. Ik liep achter Robert de gang in zodra de regen van kogels weer verminderde. Wanneer ik langs het venster stapte, zag ik een man die in zwart gekleed was met een bivakmuts laag over zijn hoofd getrokken, en die een Kalasjnikov geweer hield, dicht naar de deur komen. De mannen wilden inderdaad binnen geraken! Ik schoot terwijl ik langs het venster liep, door de verbrijzelde vensterpanelen heen. Ik mikte naar de borst van de man en ik dook naar de vloer. Ik schoot drie kogels af, al vallend. Ik wist dat ik niet kon missen op die korte afstand. Ik hoorde een hoge kreet terwijl ik voorbij de deur viel. Iemand buiten kreunde en bleef even kreunen.

Er was slechts een korte stilte nadien. Daarna vlogen weer een boel kogels de gang in. Ik duwde me eerst zo plat ik kon tegen de vloer, en begon daarna naar voren te schuiven door me op ellbogen en voeten verder te duwen. Ik stond slechts recht aan het einde van de gang.

Ik hoorde tweemaal het hagelgeweer van Robert afgevuurd worden. Ik liep de vleugel in, de vleugel vooraan de villa, om Robert daar naast een stukgeschoten raam te zien staan, zijn rokend jachtgeweer weer zien open te breken en twee nieuwe patronen in de lopen te zien

steken. Daarna sprong Robert het venster voorbij. Hier ook waren kogels binnengevlogen! De mannen concentreerden toch hun vuur nu vooral en nog steeds op de voordeur en de muren daar. Ik zag Robert verdwijnen in de kamer van Rose. Ik zond ook twee schoten door het kapotte raam, en schoot daarmee in een grote, zwarte auto waarvan de voorruit mat werd en dan ineensloeg. Ik sprong achter Robert aan.

De bende stopte met schieten. Nu konden de mannen echt gevaarlijk worden en op ons afkomen, als ze de moed daartoe konden opbrengen. Ik hoorde vele kreten buiten, kreten van verbijstering. Hadden ze niet verwacht dat er kon teruggeschoten worden? Ik stapte terug, keek met één oog door het venster, en zag twee mannen een derde met zich meetrekken. Ze liepen naar twee, grote, zwarte BMW wagens. Ze trokken een neergeschoten man bij de schouders mee, een man die door Robert moest getroffen zijn. Die liet een breed spoor van bloed achter. Hij was zwaar in de benen getroffen door het schot van Robert. De mannen sprongen in hun wagens, duwden hun gewonde medeplichtige ook in de auto. Daarna begonnen hun motoren te brullen. Ik zond nog een kogel achter hen na, om hun vlucht aan te moedigen, en die vond doel in een achtervenster. Ik telde vier mannen in de wagens, inclusief de gewonde. De auto's raasden weg aan hoge snelheid. De belegering werd opgegeven, even snel als ze begonnen was. Een dodelijke stilte bleef rond de blokhut en de vleugels van het gebouw hangen. De bandieten hadden slechts een groot aantal kogels naar de blokhut van Robert geschoten, en daarna vluchtten ze. Ik kon me moeilijk een meer lafhartige aanval inbeelden. We hadden door onze schoten hen ervan weerhouden een stap in het huis te zetten.

Ik liep naar de kamers van Samia en Rose. Ik vond Robert in de tweede, de verste kamer. Hij staarde naar de vloer, achter een sofa die mijn zicht belemmerde. Ik ging verder naar binnen, zag Robert staren naar Samia en Rose die op het tapijt lagen. Er lag ook bloed op de vloer, niet veel bloed, maar bloed betekende kwetsuren.

Samia en Rose waren gewond. Ik bukte me, vond Rose bovenop Samia liggen, beiden bewusteloos. Ze hadden alle twee schotwonden opgelopen. Ik zag de wonden aan Rose niet dadelijk, want zij lag op haar buik boven Samia. Samia was in de schouder getroffen. Ik draaide Rose voorzichtig om en vond de wonden in haar buik en borst, zodat ze bloed verspreidde over Samia. Robert bewoog zich nog steeds niet. Hij stond in schok en begon te beven over gans zijn lichaam.

Ik riep, 'Robert, verzamel je moed weer! Samia en Rose werden getroffen. Ze moeten verzorgd worden, direct. Roep een ambulancewagen. Ik moet die schutters achterna!'

Robert bewoog eerst traag. Hij kwam snel uit zijn tijdelijke verlamming. Zijn ogen trokken zich weer in focus en hij draaide naar me toe. Hij bukte zich ook naast Samia en Rose. Hij liet zijn geweer vallen en nam zijn mobiele telefoon uit een zak in zijn broek. Hij vormde een kort nummer en sprak even.

Ik durfde Rose niet aan te raken. Zij leek me het ergst gewond. Ik nam Samia op van de vloer en plaatste haar op de sofa. Ze opende haar ogen niet, maar ik voelde aan haar polsslag en ze ademde. Ze was nog in leven. Ik keek weer naar Rose, voelde aan haar pols, bracht mijn oor aan haar gezicht. Ik voelde geen hart meer slaan en ik hoorde geen adem. Plots kreeg ik het op mijn beurt heel koud. Ik had een angstaanval. Ik kon plots ook niet meer bewegen. Ik snakte naar adem.

Robert zei, 'ik belde het noodnummer. Een ambulance komt er aan.'

'Goed,' zei ik. 'De dokters zullen werken aan Samia en Rose. Ik moet gaan, Robert, ik moet die moordenaars stoppen.'

‘Ja,’ ging Robert akkoord. ‘Ga jij. Ik zal het hier wel regelen. Ik vond de controle weer over mezelf. Je ziet er heel bleek uit. Gaat het?’

Ik trok me langzaam uit mijn lethargie.

Robert plaatste een hand aan de borst van Samia en voelde.

Ik aarzelde, want Robert had ook hulp nodig, maar niet meer dan ik. Ik besloot hem te verlaten.

Ik liep naar de voordeur van de villa. Ik trok de resten van die deur open, en bemerkte hoeveel kogels het hout versplinterd hadden. Hoeveel laders hadden die mannen op het huis leeg geschoten? Aan mijn rechterkant zag ik een man op de grond liggen die nog steeds een bivakmuts op had. Ik liep naar hem toe, trok het masker af, en herkende één van de mannen die ik in de Recycfast bende had gezien. Ik zocht naar een hartslag aan zijn hals, maar voelde er geen. Ik had die man tweemaal in de borst geschoten en eenmaal in de schouder, vanop korte afstand. Hij had die schoten niet overleefd. Ik liet de man liggen, en liep naar mijn auto.

Mijn wagen was ook als doelwit gebruikt, met te veel kogels. De voorruit was vernield, en kogels waren tot diep in het motorblok gevuurd. Ik sprong wel in de wagen, maar toen ik de contactsleutel omdraaide, kreeg ik de motor niet in gang. Ik sprong weer uit de auto, liep terug het huis in. Ik greep mijn draagbare telefoon. Ik belde Dominique Bussy op terwijl ik liep. Ik stapte door de gang, naar Robert, en zei aan Dominique om met zoveel mogelijk agenten in oorlogsuitrusting naar de Recycfast gebouwen te rijden om die af te sluiten voor iedereen die er in of uit wilde komen. Ik vroeg haar Inspecteur Danlois te verwittigen om met versterking naar Robois te komen. Ik zei haar ook dat de villa van Robert Jacquet aangevallen was en dat ik vreesde voor twee dodelijke slachtoffers, de ene een misdadiger, de andere Rose, de dochter van Robert. Nog een vrouw was zwaar gekwetst. De SER had ook daar werk.

Ik stopte in mijn telefoon te spreken vooraleer Dominique me nog meer vragen kon stellen, maar ik hoorde haar naar adem snakken. Ze had zeker gehoord aan mijn schreeuwende stem hoe ernstig ik mijn bevelen meende. Ik liep terug naar Robert in de kamer van Rose. Robert hield Rose in de armen. Hij weende.

Hij zei, ‘Samia is gewond. De ambulance komt snel. Ik telefoneerde opnieuw. Rose is dood, Jozef, mijn Rose is dood!’

Die laatste woorden kwamen uit Robert als een wanhoopskreet. Ik kon slechts knikken bij wat ik al wist.

Ik riep, ‘Robert, ik moet later rouwen. Ik heb je wagen nodig! Mijn auto is stukgeschoten. Geef me alstublieft je autosleutels!’

De hand van Robert ging naar zijn zak en hij kwam naar me met een stel sleutels.

‘Hoe doe ik de garagedeur open, Robert?’

‘De afstandsbediening ligt op het instrumentenbord van de BMW,’ zei Robert.

Robert probeerde heldhaftig zijn tranen te bedwingen. Ik had geen geduld voor hem over. Ik klopte hem op de schouder. Ik liep weg.

Ik liep naar de garage, sprong over resten van campagnemateriaal, brak bijna een been, maar zag dan de BMW met vier-wiel aandrijving van Robert staan. Ik sprong in de auto, vond de afstandsbediening, opende de garagedeur, en ik reed achteruit met krijsende banden. Ik was zo zenuwachtig en ongeduldig dat ik bijna tegen de openende poort reed. Ik ontweek niet een stijl aan de kant. Ik draaide op de kiezel en snelde naar Recycfast met gierende banden en opspattende steentjes, voorbij mijn vernielde auto. Ik zwaaide in de hoogste versnelling over het pad en dan op de wegen van Boyu, naar de N11. Ik moest zo snel mogelijk Recycfast bereiken om de bende daar te vatten, als dat ten minste de plaats was waar de gangsters zich

waren gaan verstoppen. Mijn geest was vervuld van naakte haat. Ik wou wraak. Ik spoedde me over de N11 aan de hoogst mogelijke snelheid, al toeterend de ganse rit om de baan vrij te krijgen. Ik negeerde de opgestoken middenvingers en de gebaren van ‘gek’ wanneer ik voorbij de auto’s raasde aan mijn rechterkant.

Ik kwam aan bij de moderne gebouwen van Recycfast. Ik zag het complex van lage, uitgestrekte hangars aan mijn linkerkant oprijzen. Ik vertraagde, dwong mijn hart langzamer te slaan, en ik reed voorzichtig naar de gebouwen toe. Ik zag de twee zwarte wagens waarin de misdadigers naar de villa van Robert waren gereden terzijde staan, de ene inderdaad met verbrijzelde voorruit, de andere met een kapotgeschoten achterraut. De auto’s stonden achter een hoek. De bende had zich verzameld in het rattennest! Ze leken zich niet te realiseren dat ik, de politiemann, wist wie ze waren en waar ze zich zouden komen verstoppen. Ik keek rond, en zag wat verder nog twee wagens staan, een blauwe Peugeot en een grote, grijze Audi.

Ik liet de wagen van Robert achter een boom en struiken staan. Dan sloop ik langzaam te voet verder, met mijn pistool in twee handen vooruit. Ik kon niet in mijn eentje de Recycfast hangars in. Ik had slechts een klein pistool met nog twee kogels! Ik kroop achter een boom, hurkte, en bleef daar. Ik bevond me niet ver van de deur die naar de kamers van de bende leidde, de deur waardoor ik hen had zien stappen na de Georgis zaak. Ik wist niet of er nog meer uitgangen waren aan die hangar, maar ik dacht van niet. De wagens stonden hier buiten. Ik vermoedde dat de mannen nu evenzeer in schok stonden en in paniek geslagen waren, als Robert en ik nog niet zo lang geleden. De mannen moesten nu aan het schreeuwen zijn tegen elkaar, incoherent in het zoeken naar een uitweg die er niet meer was, zich afvragend wat ze moesten doen. Ik veronderstelde dat ze binnenkort naar buiten zouden komen om te vluchten. Ze zouden naar Brussel rijden en daar verdwijnen. Hen laten vluchten kon ik niet toelaten, dus zou ik moeten schieten al kon ik met mijn pistooltje niet op tegen de automatische geweren. Ik dekte de deur met mijn pistool.

Plots hoorde ik in de verte de sirenes loeien. Lichten flikkerden op de N11, en iets later kwamen twee politiewagens aangereden, ook al op volle snelheid. Ik voelde me toen zeer gelukkig en opgelucht. Ik sprong van achter mijn boom weg en liep naar de twee auto’s die niet ver van me stopten. Vijf politieagenten van mijn korps liepen naar me toe, geleid door Dominique Bussy.

Ik riep, ‘zoek dekking! De bende zit daar binnen. Ze zijn gevaarlijk! Ze hebben automatische wapens. Draag jullie kogelvrije vesten!’

‘Commissaris,’ schreeuwde Dominique Bussy, ‘wat gebeurt er hier? Leg ons eerst toch wat uit!’

‘De Blandis bende heeft vandaag twee personen gedood,’ zei ik. ‘Doe jullie vesten aan! Ze zullen niet aarzelen te schieten. Ze hebben Kalasjnikovs! Zoek dekking! De mannen zijn daar binnen. Waar zijn onze andere agenten?’

‘Ze komen er aan, baas. Danlois komt ook met manschappen. Ik denk niet dat we hen binnen het volgende half uur moeten verwachten. Ze moeten van Namen komen!’

‘Heb je een hagelgeweer en een vest voor mij?’

‘We hebben van alles in de koffer van onze auto’s geworpen, baas. We hebben ook granaten!’ Ik ging met Dominique naar haar auto, vond een kogelvrij vest en een kort oproergeweer met pomp actie, en een doos patronen. Ik laadde het geweer. Ik zag ook een megafoon liggen in de koffer, en dat gaf me een idee. Het is altijd interessant om wat technologie te gebruiken, het geeft een meer professionele indruk.

Ik liep terug naar de deur van de Recycfast hangar, naar achter de boom die ik gevonden had. Ik dankte de dikke stronk. Ik hoorde nu duidelijk wild schreeuwen in het gebouw. Ik nam de megafoon aan de mond, drukte op de knop en riep er mee, 'dit is de politie van Robois! Mannen van Recycfast, dit is de politie. Het gebouw is omsingeld. Jullie kunnen niet ontsnappen! Kom naar buiten met de handen in de hoogte, zonder wapens. Kom naar buiten! Als jullie met wapens in de handen naar buiten komen, dan beginnen we te schieten. Meer dan twintig zwaar bewapende politieagenten liggen rond jullie. Jullie misdaden zijn ten einde. Voeg er nog niet meer aan toe! Kom naar buiten! Jullie krijgen vijf minuten om naar buiten te komen, handen omhoog. Daarna werpen we granaten naar binnen en we blazen jullie op! We geven dan geen kwartier. Handen omhoog!'

Ik wachtte. Ik herhaalde mijn bericht, gaf de misdadigers nog twee minuten meer. Van achter mijn boom deed ik teken naar mijn agenten om zich te verspreiden. Dominique liep naar me toe, ging naast me zitten achter de boom.

'Baas,' merkte ze terecht op, 'ik denk dat je lichtjes verkeerd zit. We hebben niet meer dan vijf agenten, onder wie één vrouw, hier. Als die venten naar buiten hollen met Kalasnikovs, met aanvalsgeweren, dan krijgen we hier een heruitgave van het gevecht van O.K. Corral. Ik ben niet Wyatt Earp! Ik wil nog kindjes krijgen.'

Ik kon nog een grijns maken. 'Je zag dus ook die film van '57, zoals elke gewetensvolle politieman! De goede Cowboys wonnen, hoor!'

Ik wist maar al te goed dat we niet meer dan vijf agenten hadden, maar dat was al veel beter dan toen ik alleen zat met twee kogeltjes. De bandieten wisten niet hoeveel politieagenten er rond hen lagen. Ik had ook nog niet veel beweging gezien aan de vensters van de tweede verdieping.

Misschien waren ze naar de beelden van de videocamera's aan het kijken. Ik zag een camera boven de deur hangen. Ik schoot naar die met mijn pompgeweer, en toen hadden we één camera minder. Het toestel ontplofte in honderd stukken die ook een wolk van elektrische gensters uitstootten.

Ik nam opnieuw de megafoon in de hand, roepend, 'kom nu naar buiten of sterf, ongebroed! Binnen de minuut vallen we aan met granaten!'

Misschien had mijn schot op de camera de mannen tot een besluit genoopt. Ik had niet echt verwacht dat de deur van binnen uit zou open gaan, doch dat was exact wat er vervolgens gebeurde. Drie mannen die nog steeds bivakmutsen op hadden, kwamen naar buiten met de handen omhoog. Wij stonden nog niet recht uit onze dekking. We hielden de bende in aanslag. Ik zag plots een beweging achter de twee eerste mannen. Ik bemerkte hoe een andere vent naar links liep, naar de auto's. Hij hield een AK47 in de handen en begon kogels rond te sproeien, in het wilde weg. Ik schoot hem door de benen. Dat was niet moeilijker dan tijdens een oefening. De man viel. Hij kwam weer recht op één knie en hij hield aan zijn AK47, schoot weer, tot ik een knal hoorde aan mijn linkerzijde, en de man werd vleugellam. Bloed sproot uit zijn schouder net boven zijn rechterarm. Zijn geweer kletterde op de stenen van de plaats. De man viel langzaam achteruit, weg van het wapen. Ik keek naar links, en zag Dominique Bussy met haar twee handen krampachtig rond haar pistool vooruit gericht staan. Dominique was een uitstekende schutter, zelfs en vooral met een handwapen.

Ik riep naar de rest van mijn mannen, 'niet schieten, niet schieten! Ze geven zich over!' De drie mannen met de handen omhoog stapten verder vooruit. Twee van mijn agenten sprongen naar hen toe, trokken de bandieten om de hoek en tegen de muur. Eén van mijn agenten hield de mannen onder vuur met een hagelgeweer. De andere plaatste handboeien door hun armen onzacht achter hun rug te sleuren. Hij deed dat allesbehalve zacht, maar ik

had nog minder acht genomen. Daarna leidden ze de drie mannen weg, naar rechts, naar een politiewagen. Ze hielden de drie mannen daar in aanslag. De bandieten lagen tegen de auto met de rug naar de agenten.

Ik wist niet hoeveel bandieten er nog binnen zaten. Eén man werd gewond bij de villa van Robert, één doodgeschoten. Ik had er geen idee van waar de gewonde man gebleven was. Ik durfde toch recht te staan vanachter mijn boomstronk en liep naar één van de geboeide mannen, vragend, 'waar is de gewonde man?'

'Hij kan niet meer recht staan,' antwoordde één van de bandieten. 'Hij is nog binnen. Hij ligt op de divan. Hij is niet in staat weerstand te bieden. Hij kon ook niet meer naar buiten gaan.'

'Hoeveel mannen zitten er nog binnen?'

'Nog één man, maar die zal ook geen weerstand bieden. Hij is gebonden.'

Ik wachtte niet op meer uitleg, hoewel ik niet goed begreep hoe of waarom de gangster binnen de hangar gebonden was.

Ik riep, 'Dominique, jij hebt de leiding hier. Roep eerst een ambulance!'

De ambulancedienst van Robois zou gouden zaken doen deze avond! Ik werd me bewust hoe donker het werd. Recycfast was nog hel verlicht rondom van vele lampen. Ik wou niet langer wachten.

Ik riep naar een andere agent, één die ook met een hagelgeweer in zijn handen stond. Ik vroeg hem met mij mee te komen, het gebouw in. De man zei niets, zag mijn vragende ogen, want zoiets wou ik niet bevelen, maar hij knikte. Hij was een kalme inspecteur, zeer efficiënt, en een betere schutter. Ik wou hem niet bevelen mee te komen. Veel keuze had echter noch hij noch ik. We wisten allebei wat er moest gebeuren, of we daar van hielden of niet. Ik had tegen dan al geteld dat er minstens één man teveel in de bende zat. Hoeveel meer mannen bleven er nog werkelijk over, daar binnen? Hoeveel van die waren bewapend en zouden weerstand bieden tegen hun arrestatie?

De deur van de woonst van Recycfast stond wijd open, dus gingen we voorzichtig maar ongehinderd naar binnen. Ik stampte tegen de deur. Ik hoorde dat er niet gevuld werd. Achter de deur liep een lange, gapende gang die in helder wit licht baadde. Alle lichten in de gang waren aan. Ik ging naar binnen, ging enkele stappen vooruit, wenkte dan naar de inspecteur, een nog jonge man zoals ik, om vooruit te gaan onder dekking van mij. We hielden onze geweren in aanslag vóór ons uit, hoog, klaar om te schieten. Ik ging drie stappen vooruit, wachtte dan even. De agent nam vijf stappen vooruit, tot hij aan een deur stond aan de rechterzijde. Hij ging verder tot voorbij die deur. Ik ging dan ook vooruit, gedekt door hem. Ik stampte de deur open, vreesde geweervuur, maar er gebeurde niets. We gingen de kamer in, namen doel links en rechts. We zagen slechts een leeg bureau, tafels met daarop persoonlijke computers, een kaart van Robois aan de muur, geen mensen.

We stapten verder de gang door. Die eindigde aan de verste kant op een andere deur. We pasten dezelfde drill toe: de ene man dekte de deur, de andere opende ze met zoveel lawaai en geweld als mogelijk. We kwamen in een andere gang die loodrecht op de vorige liep. Hierin vonden we verschillende deuren, die allemaal open stonden. We gingen eerst een keuken in, geen ziel te bespeuren. De keuken was zeer gebruikt geworden. Potten en pannen lagen in de spoelbak geworpen, vuil en ongewassen. Gebruikte kopjes stonden nog op de tafel. Een doek gedrenkt in bloed lag over een waterkraan geworpen.

De tweede deur leidde naar een eetkamer. Daar stond een grote tafel en een hoge kast. Niets meer. We gingen de volgende deur in en kwamen in een woonkamer terecht. Ik zag een groot, plat televisieapparaat en twee sofa's. Daar vonden we onze eerste verrassing.

Een man lag op een sofa met zijn benen half bedekt met witte verbanden, zijn broek aan de benen gescheurd. Druppels bloed dropen nog langs zijn benen op de vloer. De man kreunde. Hij was de man die Robert Jacquet neergeschoten had met zijn jachtgeweer. De man was er slecht aan toe in de benen, waar veel hagel meerdere brede wonden in had geslagen. De verbanden werden overal rood gekleurd. De man lag in hevige pijn, de handen aan zijn benen. Hij droeg geen bivakmuts. Toen ik dichterbij kwam, geweer steeds in aanslag, herkende ik hem als de boer Michel Guichand, de man die gezworen had dat hij Robert Jacquet zou doen betalen voor de weigering van zijn uitbreiding van de industriële boerderij. Guichand had dus ergens in de tijd zich bij de bende gevoegd!

Dat was hem slecht gekomen! Guichand keek recht in mijn loop met paniekerige blikken. Hij herkende mij ook. Hij lag duidelijk in erge pijn en zou niet veel kwaad kunnen doen. Zijn ogen slopen toch naar een pistool dat op de tafel in het midden van de kamer lag. Ik veegde dat wapen van de tafel en sloeg het met mijn voet een verre hoek van de kamer in. Mijn agent reageerde harder. Hij sloeg Guichand in de buik met de kolf van zijn geweer, zodat Guichand naar adem snakte. Mijn agent maakte daarvan gebruik om de rechterpols van Guichand aan de houten stijl van de sofa te boeien. Guichand schreeuwde het uit van pijn. Mijn inspecteur grijnsde slechts en noemde Guichand een smerige moordenaar. Guichand verloor bloed. We moesten hem snel met een ambulance wegvoeren. We moesten echter eerst ontdekken wie er nog in de Recycfast hangar bleef.

We stapten voorzichtig weer de kamer uit, door de volgende deur. Dat was een praktisch lege, grote, lange zaal. Allerhande werktuigen, kartonnen dozen, machines, olievaten en stalen cilinders stonden tegen de muren. We vonden daar onze tweede verrassing!

In het midden van die zaal stond een ijzeren stoel en daarop vastgebonden met brede, bruine plakband, van boven tot onder, zat Max Blandis.

Hij ook zag er niet goed uit. Hij had slaag gekregen. Geklonterd bloed hing op zijn gezicht. Zijn ogen en zijn neus zaten vol bloed, zijn lippen waren gespleten, zijn mond hing vol bloed, en bloed droop langs zijn wangen en kin.

‘Er is hier niemand behalve ik, Commissaris,’ krijste Blandis.

Ik vroeg me af in welke staat zijn tanden konden zijn, want bloed sijpelde uit zijn mond wanneer hij sprak. Blandis zou zich niet kunnen verroeren, hoezeer hij dat ook wou proberen. We lieten hem dus zoals hij daar zat, en we stapten zonder een woord te zeggen weer de zaal uit. We verlostten Blandis nog niet uit zijn lijden. We vervolgden onze ontdekkingstocht in de hangar.

Op dat ogenblik hoorde ik meerdere sirenes buiten.

‘De cavalerie van Namen komt er aan,’ fluisterde de inspecteur achter me.

Ik knikte.

We zetten toch onze tocht door de kamers van Recycfast verder. We vonden nog twee kamers beneden, beide leeg. Daarna gingen we behoedzaam naar boven, moesten de lichten daar aansteken. We hielden ons strikt aan onze drill om alternatief vooruit te gaan en te dekken, en we doorzochten nog vier kamers, slaapkamers, en twee badkamers. Ik keek van boven uit een venster en zag heel wat meer agenten toestromen, met zwarte stormhelmen op en gekleed in zware kogelvrije vesten. Ze liepen Recycfast in loopspas binnen. Een groep van vier agenten in uniform, bewapend, liep ook naar de hoofdingang van het bedrijf. Inspecteur Danlois was aangekomen met het aanvalsteam van Namen!

We ontspanden ons slechts nadat we al de kamers van de bovenverdieping onderzocht hadden. Mijn gezelschap blies stoom af met een vloed van scheldwoorden, nadat we de laatste kamer leeg hadden gevonden. We strekten onze ruggen, lieten onze wapens naar beneden

zakken in plaats van ze constant op hoogte van onze neus te houden. We gingen op ons gemak, bijna al fluitend, naar beneden.

Een trein van politieagenten, allen met zwaar wapen in aanslag, kwam ons tegemoet. We meldden dat er geen gevaar meer was. We duidden hen aan waar de twee mannen Blandis en Guichand zaten. We drongen er op aan om verplegers te roepen. Op die twee mannen na waren de gebouwen leeg.

Danlois liep rond zoals een generaal in een leger, vuisten in de heupen, bevelen schreeuwend. Hij had veel meer dan de vijf mannen die hij beloofd had meegebracht.

‘Wel, wel, Commissaris, het lijkt er op dat we te laat zijn aangekomen. Robois heeft zijn rommel alleen opgeruimd!’

‘Dat hebben we inderdaad gedaan, inspecteur,’ zei ik tevreden. ‘U zult twee andere mannen, buiten gevaar, iets verder vinden, meer niet. Ik veronderstel dat ik hen aan u kan overmaken. Ze zijn helemaal van u!’

‘Dat zijn ze,’ antwoordde Inspecteur Danlois. ‘Ik zal iedereen met groot plezier naar de gevangenis van Namen brengen, maar ik wil hen ook zo snel mogelijk al ondervragen, Commissaris. U weet heel wat beter dan ik wat er hier gebeurd is. Kunt u zich bij ons voegen? We zullen de gangsters samen ondervragen. Daar winnen we kostbare tijd mee!’

‘Ik kom, Danlois, maar eerst moet ik een bezoek brengen aan het hospitaal van Robois. Hebt u voldoende mannen om het hier te klaren?’

‘Ik denk wel dat we het hier aankunnen, Commissaris. Recycfast zal moeten beveiligd worden. De zegels moeten op het hele gebouw geplaatst worden. Een wacht moet georganiseerd worden.’

‘Dominique Bussy kan daar voor zorgen,’ glimlachte ik.

‘Goed!’

Ik riep naar Dominique en vroeg haar, ‘Dominique, mijn verloofde werd gekwetst tijdens de beschieting van de villa van Robert Jacquet. Ze ligt in het ziekenhuis. Kun jij alles behandelen, hier? De SER zal nog een hele tijd hier blijven. Daarna moet nog gans Recycfast doorzocht worden en verzegeld. Ik wil hier twee agenten om de gebouwen de ganse nacht te bewaken en de ingang te blokkeren voor de arbeiders morgen. We moeten de Garnuée boerderij bewaken en ook nog het huis van de ouders van Terhave. De SER moet nog naar de villa van Jacquet. Daar ligt ook nog iemand van de bende, doodgeschoten. Er moeten daar ook één of twee agenten blijven, want de voordeur van de Burgemeester is vernield. Veel werk vannacht!’

Ik ga van het ziekenhuis naar Namen om met Danlois de bende deze nacht nog te ondervragen. We houden een coördinatievergadering morgen om tien uur in ons politiekantoor in de Abdij. We beslissen dan wat we verder doen. Minstens jij moet daar aanwezig zijn! We bespreken morgen vroeg hoeveel versterking we nodig hebben van de grote baas, van Timario. Kun je dat allemaal aan?’

Ik meen dat Dominique meer verbaasd was om te horen praten over een verloofde dan over wat er allemaal deze namiddag en avond voorgevallen was, en wat de agenten van Robois allemaal deze nacht nog moesten doen. Er zou niet veel geslapen worden!

Dominique knikte en begon al bevelen van links naar rechts te roepen. Dat kon ze zeer goed, bemerkte ik.

Ik liep terug naar de auto van Robert en reed naar het ziekenhuis van Robois. In de ingangshal vroeg ik opgewonden naar Samia Bennani. De verpleegster aan de ontvangst zei me dat het veel te laat was voor bezoeken. Niettemin, bemerkend dat ik een politieman was en hoe ik

naar mijn pistool greep, gaf ze me snel het nummer van een kamer op de tweede verdieping. Ik rende.

In de kamer, die ik al hijgend bereikte, vond ik Robert Jacquet naast het bed van Samia zitten. Hij zat in een grote zetel en had een beetje geslapen. Samia sliep vast.

Robert stond op en fluisterde, 'ze is van de operatiezaal teruggekomen ongeveer een half uur geleden. Ze heeft een spoedoperatie ondergaan. Ze slaapt vast en dat kan nog wel een uur of zo duren. Ze ligt onder verdoving. Ze werd in allerijl geopereerd. Ze komt er door. Ze kreeg twee kogels in haar schouders. Ze heeft veel bloed verloren. De wonden werden gereinigd en de beenderen gezet. Eén schot was een schampschot, dat slechts vlees raakte. Haar leven is niet in gevaar. Rose is dood.'

Ik knikte. We omhelsden elkaar. Toen stuikte Robert in elkaar. Hij snikte. Ik liet hem een paar ogenblikken wenen, dan won hij zijn zelfbeheersing weer.

'Was ik toch maar niet zo dom en koppig geweest, dan had ik haar gered,' begon Robert.

'Was ik geen verdomde Burgemeester geweest die wou vechten, dan had ik Rose gered en had Samia hier niet gelegen. Alles wat er met Rose en Samia voorgevallen is, is mijn schuld. Het spijt me zo!'

'Robert, had ik vroeger gehandeld en die hele bende al eerder in de gevangenis gestopt, bewijzen of niet, dan was dit ook niet gebeurd. De echte boosdoeners die pijn en dood naar Robois gebracht hebben, zijn de mannen die we vanavond gevat hebben. De hele bende is gevat! Ze moeten terecht staan en opgesloten blijven. Geef je zelf niet de schuld. Het heeft geen zin, is niet verstandig, en ook niet waar. De dood van Rose werd teweeggebracht door de bende van Blandis. Die waren onverzettelijke misdadigers. We hebben hen gepakt, maar te laat. Dat spijt me, en ik verontschuldig me bij jou en bij nog een aantal mensen. Wat we moeten doen is verdriet hebben en rouwen, maar wat er gebeurd is was niet onze schuld.'

Robert wees naar Samia.

'Ze slaapt, Jozef. Ze zal niet binnenkort opstaan, zeiden de dokters. Ik zal hier waken, vannacht. Wanneer ze wakker wordt kan ze iemand aan haar zijde nodig hebben. Jij moet gaan en doen wat je nog moet doen. Kom alstublieft morgen terug.'

'Ik moet naar Namen rijden. De Inspecteurs van de SER hebben me nodig. We willen de ondervragingen direct houden, terwijl de gangsters nog in paniek blijven, de ganse nacht door, zo nodig. Heb je Simone al gebeld?'

Robert leek te handelen als in een droom.

'Nog niet. Ja, ik zal haar oproepen. Neen, ik kan mijn mobiele telefoon in het ziekenhuis niet gebruiken. Een vaste lijn krijgen we pas morgen.'

Hij wees naar een 'Niet roken' bord en een 'Geen Gsm's' ernaast.

'Kun jij haar alstublieft opbellen? Zeg haar waar ik ben. Ik laat Samia niet alleen.'

'Ik zal haar opbellen, Robert. Ik zal ook, zodra ik kan, terugkomen naar hier. Dat kan pas laat morgen vroeg worden! Ik heb een zeer lange nacht voor de boeg. Leg dat uit aan Samia, wil je?'

Ik vertelde daarna in detail wat er gebeurd was bij Recycfast. Even later ging ik de kamer weer uit, en ik liep terug naar de auto van Robert.

Een half uur nadien stapte ik het bureau van Inspecteur Danlois binnen. Dat zat vol met mannen in burgerkledij. Enigen droegen nog hun kogelvrij vest. Er lagen overal wapens, op tafels, op de aluminium kasten. Ze keken allen naar mij met respect, en openden de weg naar Danlois. Eén man begon in de handen te klappen, en de anderen vielen met hem in. Deze inspecteurs waren eigenlijk aan het zeggen dat ik, de Marokkaan, goed werk had geleverd. Ik dankte hen door te knikken en met de hand te wuiven, zoals een Romeinse Keizer zou gedaan hebben. Spreken kon ik toen niet.

Inspecteur Danlois stond aan een zwart bord alsof hij een schoolmeester was. Hij was bezig een aantal namen met wit krijt op het bord te schrijven. Hij stond recht, en wees naar de namen met zijn krijtje.

‘Ah, Commissaris,’ riep Danlois. ‘We hebben hier een lijst van de misdadigers. U hebt nogal een vangst gedaan! We zullen vannacht nog heel wat werk hebben. We hebben Max Blandis gevat, die de leider van de bende lijkt te zijn geweest, een beveiligingsspecialist, en vroegere politiemann. Hij had een meningsverschil met de anderen. We vonden hem aan een stoel gebonden en half dood geslagen. Hij vertelde me dat hij bereid was te spreken. Hij kreeg medische verzorging. We kunnen hem eerst ondervragen.

Dan was er die man die Vantandt genaamd was. Hij werd doodgeschoten aan de villa van Robert Jacquet.

‘Ik heb die neergeschoten,’ gaf ik direct toe. ‘Ik bevond me in het huis van de Burgemeester toen de misdadigers ons aanvielen. Ik kwam Jacquet waarschuwen, omdat de zoon van de Garnuée boerderij me vertelde dat hij de gangsters hoorde praten over een op handen zijnde aanval op de Burgemeester. In de aanval op de villa van de Burgemeester schoot de bende Rose Jacquet dood, de dochter van de Burgemeester. De bandieten schoten ook mijn verloofde neer, Samia Bennani. Zij woonde in het huis en ligt nu in het ziekenhuis van Robois met kogelwonden in de schouders. Haar leven is niet in gevaar. Jacquet is mijn vriend. Hij blijft thans bij Samia in het hospitaal.

Inspecteur Danlois bleef even sprakeloos. Blikken van verbazing verschenen op de gezichten van de SER mannen.

Danlois sprak verder, ‘een man genaamd Guichand, een boer van Robois, vonden we met schotwonden in het been.’

‘Hij werd neergeschoten aan de villa van Robert Jacquet met het jachtgeweer dat in het huis hing,’ kwam ik tussenbeide. ‘Robert schoot hem neer met het dubbelloops jachtgeweer van zijn grootvader. Robert verdedigde zijn villa. De gangsters pikten Guichand op en namen hem mee met hen naar Recycfast. Ik was in de villa en zag het gebeuren. Robert en ik schoten in zelfverdediging. De aanvallers schoten met AK47 automatische wapens naar ons!’

‘Goed. We namen ook Hubert Dusarme, Richard Mordine en Yves Govin gevangen. Govin komt als een verrassing. Hij is de enige die geen vroegere misdaden op zijn naam heeft. Hij is ook een kandidaat op dezelfde verkiezingslijst als Robert Jacquet, zei Juffrouw Bussy me.’

‘Dat is zo,’ bevestigde ik. ‘Hoewel hij lid is van dezelfde politieke partij of groep als Robert Jacquet, is hij een tegenstander van de Burgemeester. Hij moet zich laat bij de bende gevoegd hebben, toen hij zich er rekenschap van gaf dat zijn ambitieuze plannen in diggelen vielen. Hij wou Robert Jacquet van de eerste plaats op de lijst weghalen. Dat lukte hem niet. Jacquet was een tegenstander van het Aeolfast project, Govin was op één of andere wijze ermee verbonden en een voorstander van het project. Alle activiteiten van de bende draaien om dat project.’

Inspecteur Danlois hoestte.

‘De meest interessante vent, waarschijnlijk, lijkt me de laatste te zijn, de man die een kogel en een bui hagel in zijn lichaam kreeg bij Recycfast, in zijn arm en in zijn benen. Hij probeerde te ontsnappen bij Recycfast, hoewel de anderen zich overgaven. Hij schoot hem in het been, Agente Bussy schoot hem in de arm. Goede schutters zijn jullie beiden! We hebben hem en Guichand voorlopig in de verpleegzaal van de gevangenis ondergebracht. Ze worden bewaakt. Misschien moeten we hen nog overbrengen naar een burgerlijk ziekenhuis. Ook daar bewaken we hen nog verder, natuurlijk. Die man, met naam Eric Vrankaert, sloeg eerst incoherente praat uit, roepend dat hij de prostituees niet vermoordde. Hij was echter de enige die over de moorden praatte. Ik meen dat we met de meest gevaarlijke man van de bende te doen hebben.’

‘Goed,’ zei ik, ‘dat lijkt me alles in de bende te zijn. Wanneer beginnen we met de ondervragingen?’

‘Ben je bereid de nacht met ons door te brengen?’ grinnikte Danlois.

‘Ik houd toch zo erg van die venten!’ grijnsde ik zuur.

‘Laten we dan op stap gaan,’ besloot Danlois.

Hij deelde nog bevelen uit aan zijn mannen terwijl we al naar buiten stapten.

De rest is geschreven in de annalen van de politiemachten van Robois en Namen.

We ondervroegen elke gangster gedurende ongeveer twee uur, ook diegenen die gewond waren. Wanneer dat gedaan was met één man, gaven we een briefing aan een tweede team, overhandigden hen de transcripties van de ondervraging, en die twee andere inspecteurs herhaalden dan de vragen en deden de misdadigers steeds weer hetzelfde verhaal geven. Zo verkregen we uiteindelijk een coherent getuigenis.

De groep van Mordine, Vantandt, Dusarme en Vrankaert werd samengesteld in Brussel door Max Blandis om de personen van Robois die weerspanning bleven in hun steun aan het windturbine project van Aeolfast te bewerken. Zij biechtten op dat ze Robert Jacquet in het bijzonder haatten. Max Blandis biechtte alles eerst op. Hij was de professioneel. Hij wist dat, eens gevat met voldoende bewijzen tegen hem, het slechts een kwestie van tijd was tot we de waarheid, de volledige waarheid, zouden te weten komen. Hij vertelde ons dat hij zijn illusies met de groep al een hele tijd geleden opgegeven had. Hij had de groep willen ontbinden omdat ze te gewelddadig werd, maar Graaf Buisseyre beloofde hen hogere premies om verder te werken.

Volgens Blandis werden de tegenstanders van het project te veeltallig, en de tegenstanders groeiden in aantal in plaats van zich terug te trekken. Hoe meer Blandis de operatie wou intomen, des te meer beloofde Buisseyre geld aan iedereen. Tijdens de raid op de Garnuée boerderij verkrachtte en doodde Vrankaert de boerin.

Blandis maakte toen pas echt de connectie met de andere moorden van Robois. Hij begreep dat Vrankaert een man was die een onweerstaanbare drang kreeg om te doden, die zelfs een seriemoordenaar was. Blandis verdacht Vrankaert ervan een hele reeks moorden op zijn eentje te hebben verricht, de moorden waarvan Blandis slechts wist uit de nieuwsbladen.

Wanneer dan, ondanks alle premies, Blandis verdere operaties afgeblazen had, had de bende hem murw geslagen en op een stoel vastgebonden. Dat gebeurde nog vóór de raid op de Burgemeester. Blandis had niet deelgenomen aan die aanval. De andere bendeleden bestreden de versie van Blandis natuurlijk eerst met varianten. In het kruisverhoor nadien werden de biechten en de confrontaties echter allengs op één lijn gebracht. De leugenaars vielen snel door de mand.

Blandis misprees Govin en Guichand. Die waren meer dronken dan klaar wakker gebleven tijdens de laatste raids.

Inspecteur Danlois schreef een arrestatiebevel uit voor Graaf Buisseyre. Buisseyre werd uit zijn appartement te Brussel gesleurd. Hij werd twee dagen later ondervraagd.

We ondervroegen ook Vrankaert en Guichand die nacht, hoewel ze een tijdje verdoofd bleven en de nacht doorbrachten onder de invloed van pijnstillers. Ik liet die ondervragingen over aan Danlois en zijn mannen, omdat de SER voldoende harde bewijzen tegen hen had, zoals vingerafdrukken, DNA materiaal en de beschrijvingen van Mijnheer Candribert en van de tuinman van het hotel Paard Bayard.

Guichand biechtte op dat hij hagel in de tromblon van Paul Degambe en in het pistool van Robert Jacquet had gestopt tijdens de Sint Adelbert Mars. Hij had daarover gepocht bij Yves Govin, die het duister verhaal ophoestte.

Inspecteur Danlois had een heel lang verslag te schrijven. Hij moest nauwkeurig blijven, want Buisseyre kon de beste advocaten van het land tegen hem in werpen. Ik hielp hem de details aan te vullen. Danlois deed geen oog dicht die ganse nacht. Hij moest dan nog zijn verslag opmaken, dat aan zijn baas voorstellen en aan de Procureur des Konings, aan de Rechter, en de gebeurtenissen moesten aan de pers voorgesteld worden. Zijn volgende dagen zouden zeer druk bezet blijven.

In de morgen was ik totaal uitgeput. Toch reed ik eerst terug naar het ziekenhuis van Robois. Ik vond Robert en Simone in de kamer van Samia. Samia had de ogen geopend en met hen gesproken. Ze was al aan de beterhand. Ze zou weer gezond worden. Ze had geslapen met de hand van Simone in haar hand. Ze sliep nu opnieuw.

Samia lag zo wit in het gezicht als het kussen waarin ze haar hoofd had verborgen. Terwijl Robert en Simone spraken, opende ze de ogen. Ze keek me verrast aan. Haar blikken wilden me omhelzen, dus ging ik naar haar toe, zat op haar bed, en nam haar hoofd in mijn handen. Ik durfde haar schouders niet aan te raken.

Ik vroeg, 'hoe gaat het met je, mijn lieveling?'

'De dokter zei dat ik zou genezen. Simone heeft ook naar de X-foto's gekeken. Ze zei dat ik nog kinderen kon hebben!'

'Ik glimlachte, 'natuurlijk kun je dat. Je was toch slechts in de schouder geraakt!'

Samia knikte.

'Ik werd slechts in de schouders geraakt omdat Rose zich vóór me wierp. Ze redde mijn leven en verloor het hare!'

Samia snikte en schreeuwde. Ze weende. Ze was veel van Rose beginnen te houden.

Robert en Simone hoorden met afgrijzen naar wat Samia vertelde.

Ik kon geen woorden vinden. Ik plaatste mijn hoofd naast dat van Samia en kuste haar. Ik hield haar nog lange tijd teder in mijn omhelzing. Ik begroef ook mijn hoofd in de witte kussens opdat mijn tranen zouden verborgen blijven. Wanneer ik mijn hoofd wegtrok, moest ik toch de tranen wegvegen en mijn neus snuiten met mijn zakdoek. Robert en Simone sloegen mij ditmaal zachtjes op de schouders.

Paul Degambe stormde plots de kamer in. Hij had gehoord over de beschieting van de villa van Robert en omdat hij daar niemand vond, was hij naar het ziekenhuis gereden. We vertelden hem onze verhalen.

Paul bulderde met een stem die niet slechts de kamer van Samia vulde, maar die ook in het hele ziekenhuis kon gehoord worden.

'Luister, jullie! Als ik jullie goed begrijp, dan brachten jullie de nacht wakend door, hier en in het politiekantoor. Jullie zien er uit alsof jullie eender welke minuut nu zouden kunnen omvallen van vermoeidheid. Ga naar huis! Mijn Amélie komt ook naar hier, en wij zullen wel bij Samia blijven tot wanneer jullie terugkomen, deze avond of in de nacht of morgen. Arme Samia zal rust nodig hebben, meer dan wat anders! Uit met jullie! Wij nemen hier over!'

We protesteerden, maar Paul wou van niets anders weten. Hij duwde ons letterlijk de kamer uit. We zeiden tot ziens aan Samia. We deden Paul beloven dat als er wat dan ook met Samia gebeurde hij ons onmiddellijk moest opbellen. Daarna gingen we weg.

Robert reed in zijn eigen auto. Hij reed met Simone naar zijn villa. Daar telefoneerde hij eerst om zijn vensters en deur zo snel mogelijk te doen vervangen. Wanneer hij in slaap viel, waakte Simone nog een tijdje, daarna sliep ze ook. Mijn twee politieagenten bleven aan hun deur tot de herstellingen uitgevoerd werden.

Ik ging niet direct naar huis. Ik ging eerst nog naar de boer van Garnuée in hetzelfde ziekenhuis. Ik zei hem dat we de moordenaar van zijn vrouw gevat hadden. Hij ook weende. Ik legde hem uit hoe moedig en behulpzaam zijn zoon geweest was. Ik verontschuldigde me om de bende te laat in de boeien geslagen te hebben. Hij zei hetzelfde tegen mij als ik tegen Robert gezegd had.

Toen ik uit de ontvangsthal van het ziekenhuis liep, viel ik bijna in zwijm van uitputting. De verpleegster aan de toeg belde een taxi voor me op en ze gaf me iets warmes te drinken. Ik reed naar de Abdij om in het politiekantoor de vergadering van tien uur bij te wonen. Dominique Bussy had alles echter al prachtig geregeld. We hadden wel versterking nodig van mijn baas te Namen, maar dat was snel geregeld. Ik dankte iedereen. Dominique bracht me in een politieauto naar huis. Ik zei haar tot ziens, ging al half in slaap naar de douche, gooide me nadien op het bed, en sliep.

Verkiezingsdebatten. Robert Jacquet

De avond na de dag van de aanval op mijn huis door de Blandis bende, moest ik deelnemen aan een televisiedebat voor de verkiezingen, georganiseerd door ons lokaal televisiestation.

We hebben federale televisie-uitzenders in België, drie Vlaamse en drie Waalse uitzendstations, maar er werken ook enkele lokale zenders in Wallonië. Om onze huizen te bereiken gebruiken die zenders de kabel TV operatoren en de ADSL transmissiedienst van het vroegere nationale telecommunicatiebedrijf over de traditionele telefoonparen. Onze lokale TV zender werd genoemd Kanaal Robois. Die zond een vijftien minuten durend nieuwsbericht uit elke dag, herhaalde dat elk uur, plus een aantal streekprogramma's die gemaakt werden in samenwerking met andere gelijkaardige zenders, om het uur te vullen. In de verkiezingsperiode was de tijd die Kanaal Robois uitzond aan lokaal nieuws veel langer, omdat de zender verkiezingsdebatten organiseerde met alle politieke partijen. Meerdere debatten werden thans ook voorzien, over interessante onderwerpen zoals de sociale zaken van de stad, de financiën, de wegenwerken, de mobiliteitsproblematiek, gezondheidszorg, jongerenbeleid en de problemen van de ouderen. Als laatste werd er een debat voorzien betreffende het algemeen beleid van de stad. Wat had het vorig College verwezenlijkt in de laatste jaren, en wat hielden de programma's van de politieke partijen in voor de toekomst? Voor dit debat werden slechts de zwaargewichten van de partijen uitgenodigd, onder wie ik ook, de huidige Burgemeester van Robois. Ik moest mijn beheer toelichten. De datum en de modaliteiten van het debat waren al overeengekomen sinds maanden.

Ik had de ganse morgen kunnen uitslapen en zelfs een deel van de namiddag. Ik werd wakker van het lawaai dat de mannen maakten die nieuwe vensters aan mijn villa plaatsten. Simone werd dan eveneens wakker en keek naar me met alerte en tedere ogen. Ze zag er nog meer vermoeid uit dan ik. Toen ik wakker werd herinnerde ik me direct dat ik nog slechts vijf uren vrij had om deel te nemen aan de TV-uitzending en me erop voor te bereiden.

Rose lag in het lijkenhuis van Namen. Mijn eerste reactie was bijgevolg om te bellen dat ik niet aan het debat kon deelnemen. Hoe zou ik voor de camera's kunnen spreken wanneer Rose nog maar een dag geleden gestorven was?

Simone pleitte met me en deed me nadenken. Ze wees naar mijn verantwoordelijkheden tegenover de bevolking van Robois.

‘Wil je me nu alleen laten in de politiek, geef je op? Geef je je overwonnen?’ vroeg ze.

‘Neen!’ riep ik terug naar haar. ‘Ik moet doorgaan met de verkiezingen. Ik weet dat. Te veel mensen rekenen op mij. Rose zou willen dat ik doorging met de campagne. Ik wil echter ook rouwen voor mijn dochter!’

‘Dan moet je deze avond spreken tijdens de TV-uitzending,’ fluisterde Simone. ‘Je hebt een verhaal te vertellen. Een verhaal van goed en kwaad, het soort verhaal dat steeds moet verteld worden. Je moet de gruwel van Aeolfast nu openbaar verkondigen. Namen van personen mag je niet geven, want de processen zijn nog niet begonnen. Je kunt wel de gebeurtenissen uitleggen en de gewelddadige handelingen die absoluut waar zijn aan de kaak stellen. Geef je verhaal op de televisie. Robois en de wereld moeten weten wat onscrupuleuze beheerders die niet de minste empathie opbrengen voor andere mensen kunnen aandoen aan een stad. Dat is je plicht tegenover de mensen die stierven, niet slechts tegenover Rose, maar ook bijvoorbeeld voor de Mevrouw Terhave. Dat zou je wijze van rouwen moeten zijn.’

Simone praatte zo lang met me dat ik ten slotte toegaf aan haar argumenten.

Ik telefoneerde eerst naar Albert Desjardins. Ik kondigde hem aan dat ik Yves Govin zou vermelden als één van de medeplichtigen van de Blandis bende, die avond op de televisie, en Desjardins was er met mij mee akkoord om dat te doen. We besloten aan de mensen die voor Gemeentebelangen wilden stemmen te vragen dat niet te doen op de naam van Govin. We konden de naam niet van de lijst halen omdat die lijst al officieel aan de Rechter die de verkiezingen voorzat was medegedeeld. We konden wel vragen niet op Govin te stemmen. Dat zou de enige naam zijn die ik wou en kon vermelden.

Na Desjardins belde ik naar Jozef Bikri. Jozef was ook nog slechts sinds kort wakker. Ik wisselde een paar woorden uit met hem over wat ik over de gebeurtenissen kon zeggen en wat niet. Ik wou niet de rest van het onderzoek in het gevaar brengen.

Al die tijd hamerden de timmerlui aan mijn venster en aan mijn deur. Simone bleef aan mijn zijde. Ze toonde zich niet aan de werklui. Ik had haar heel erg nodig. Ik was haar dankbaar. Ik vroeg haar opnieuw of ze voor altijd bij mij in de villa wou blijven. Ze zei dat ze niets liever wou doen. Ze herhaalde onze overeenkomst om twee jaar te wachten tot we onze relatie zouden publiek maken. Ze bevestigde me dat ze me na twee jaar zou trouwen. Voor het eerst zei ze me ook dat ze wellicht geen twee jaar wou wachten om een kind te krijgen.

Ik kwam laat die avond aan in de studio van Bazaine waar onze lokale journalisten een groot plattelandshuis hadden gekregen om als basis te dienen voor hun bureaus, studio en stockeerruimte. Mijn tegenstanders zouden Eliane Collado zijn voor de Liberale Partij, meer een bondgenote dan een tegenstandster, Jean Castelle, de vertegenwoordiger voor de Socialistische Partij en Volksvertegenwoordiger, zelfs Minister sinds kort, en Christelle Romas, de vertegenwoordigster en lijsttrekker van de Ecologische Partij.

We kregen onze stoelen in een halve maan vorm, met de interviewer en leider van het debat in het midden. Cameramannen namen ons in hun objectief van links en rechts. Achter een glazen wand zaten nog twee andere technici van de TV zender, die de beelden zouden bepalen die over de kabel uitgezonden werden. Het duel werd live uitgezonden.

De journalist van Kanaal Robois leidde de inzet van de verkiezingen van Robois in, de keuze van de Gemeenteraadsleden, het Schepencollege, en de Burgemeester. Ook de vertegenwoordigers van het OCMW en van de Politiezone zouden hernieuwd worden tijdens de eerste zitting van de verkozen Gemeenteraad. Hij legde de regels uit van het steekspel voor het debat, dertig minuten spreektijd maximum voor elke kandidaat. Hij nodigde Jean Castelle uit om te beginnen.

Castelle gaf een striemende kritiek op het beleid van het College van de meerderheid, waarin hij vooral doel nam op de Schepenen van de Liberale Partij. Hij zei dat we nagelaten hadden te zorgen voor meer homes voor de ouderen, en voor kleuterscholen voor de jongsten. Onze politiek van hulp aan immigranten had gefaald, de integratie-inspanningen bleven onbestaand, en er waren veel te weinig sociale appartementen gebouwd. Hij verweet ons een rechts beleid te voeren. Hij wou met de Socialistische Partij de vele onderwerpen die we veronachtzaamd hadden in het sociaal domein energiek aanpakken met nieuwe initiatieven.

De journalist keek naar mij en naar Eliane om te antwoorden, maar omdat Eliane een vrouw was en het sociale beleid het domein was van Simone Ash en haar partij in het College, liet ik Eliane antwoorden op de beweringen van Castelle. Ze deed dat op briljante wijze en legde vanaf het budget uit hoeveel inspanningen geleverd werden met beperkte fondsen. Ze daagde Castelle uit om beter te doen zonder Robois in zware schulden te trekken. Ze legde ook uit hoeveel meer had kunnen gerealiseerd worden indien de Waalse Regionale Regering, die gedomineerd werd door de Socialistische Partij, ons de subsidies had gegeven die we gevraagd hadden, en sneller en meer efficiënt de toelatingen op bouw aanvragen had behandeld. Een zeer levendige discussie tussen Eliane en Jean volgde, die afgebroken werd door de journalist toen de toon hoger rees en de uitspraken giftiger werden.

De journalist stelde daarna voor aan Christelle Romas kritiek te leveren op de initiatieven van het College betreffende de omgevingsproblematiek. Hij vroeg haar de ideeën en het politiek programma van de Ecologische Partij van Robois voor te stellen. Christelle was nog wat groen in de politiek. Ze had nog niets gehoord over wat er de vorige avond in Robois was voorgevallen, over de incidenten met Aeolfast. Dat zou slechts morgen in de kranten verschijnen. Ze verweet ons schadelijke chemische producten te gebruiken om het onkruid langs de wegen te vernietigen, om de kikkers niet te beschermen die in grote aantallen de weg naar Boyu overstaken wanneer ze hun kweekgebieden verlieten om de rivier, de Petiteau, op te zoeken. Ze had ook kritiek op het gebrek aan fietspaden in de stad. Ze benadrukte dat we beter hadden kunnen doen om de tewerkstelling in de gemeente te verhogen. Ten slotte vermeldde ze het windturbine project dat voorgesteld werd door Aeolfast en zei dat, hoewel ze een bepaalde terughoudendheid van de bevolking voor de torens in het landschap begreep, we toch zouden moeten helpen de uitstoot van koolstofdioxide in de atmosfeer te verminderen, ook in onze stad.

Ik had een antwoord klaar.

Ik zei naar de actieve camera toe, 'Mevrouw Romas, u beschuldigde mij vooral ervan om de windturbine projecten in Robois niet te steunen en daarmee het probleem van de opwarming van de atmosfeer te verergeren. Ik heb veel sympathie voor projecten die beloven de manier te verbeteren waarop we eten en leven. Ik moedig onze burgers aan om fotovoltaïsche panelen op hun daken te plaatsen. Ik meen dat we met die cellen een technologie hebben die ons kan helpen om de uitstoot van koolstofdioxide in grote hoeveelheden te verminderen. Ik ben echter inderdaad een tegenstander van de installatie van grote aantallen torens van tachtig meter hoog in onze landschappen. Die torens bevuilen onze mooie vergezichten. Ik ben tegenstander van die projecten waar de meeste van onze inwoners niet van houden wegens

allerhande redenen, van stroboscopische lichteffecten, magnetische effecten, de geluiden gemaakt door de vleugels, de veiligheidsredenen, en eerst en vooral inderdaad de vernietiging van ons hoogste goed, ons belangrijkste patrimonium, onze uitzichten op de landschappen in één van de meest landelijke en mooiste streken van het land.

Voor wat betreft het Aeolfast project in het bijzonder, bood ik de meest vastberaden tegenstand aan dat project, zoals iedereen weet, inderdaad hardnekkig. Veel personen van Robois boden heldhaftig weerstand tegen dat project. Ik voeg me graag bij de moedigen onder onze burgers die gestreden hebben om de eigen aard van onze dorpen te bewaren. U moet weten dat Aeolfast onze stad bedolven heeft onder meerdere agressieve publiciteitscampagnes. Slechts de voordelen van de torens werden geprezen in brochures en in de artikels die verschenen in de nieuwsbladen, nooit de nadelen. De campagnes en de geruchten liepen allemaal ten gunste van de vele torens die moesten gebouwd worden. Wat u wellicht niet weet, is dat het bedrijf Aeolfast ook een groep van criminelen ingehuurd heeft en aan het werk heeft gezet om onze bevolking te terroriseren!’

Christelle Romas werd zeer bleek. De journalist leunde over naar mij, maar wist niet wat te zeggen. De vertegenwoordigers van de andere partijen staarden verbaasd naar me. Ik vervolgde, ‘de criminelen van Aeolfast terroriseerden onze medeburgers door woonwagens af te branden op de terreinen die in hun weg stonden. Ze vielen boeren aan die van geen toren wilden weten, en ze verminkten hun vee. Ze gebruikten fysisch geweld op inwoners die burgercomités oprichtten. Ze verkrachtten en doodden zelfs dochters en vrouwen van mensen van Robois die geen installatie van torens wilden. Gisteren nog werd de echtgenote van een boer gedood in een aanval van die bende op een boerderij, en dezelfde dag werd mijn huis aangevallen, een aanval waarin mijn eigen dochter gedood werd.’

Ik wachtte op een reactie. Mijn tegenstrevers in het debat bleven zwijgen en luisteren, eerder dan op dit ogenblik tussen te komen.

Ik zei verder, ‘de misdadigers gebruikten automatische aanvalswapens zoals zelfs onze politieagenten van Robois niet hebben. Ze waren opgeleid en geoefend door een professioneel uit de beveiligingsbranche, zodat de operaties gepland en uitgevoerd werden met militaire discipline, tot op een bepaald ogenblik waarna de acties van de bende degradeerden in openlijk geweld en moorden. Onze politiemacht van Robois kon gisteravond laat zes misdadigers arresteren. Onder die criminelen, meent onze politie, bevond zich een seriemoordenaar die al tot nog toe ook onopgeloste moorden in Brussel gepleegd heeft, en ook vier moorden in en rond Robois. Het is mijn plicht tegenstand te bieden aan bedrijven die geweld en haat en dood en chantage brengen naar onze vredelievende stad. De politiemacht van Robois en de Lokale Opsporingsdienst van Namen zullen morgen een persconferentie houden om meer details vrij te geven. In het belang van het onderzoek kan ik vanavond niet meer onthullen. De beheerders van Aeolfast die verantwoordelijk zijn voor de misdaden van hun bedrijf zullen zich voor hun daden moeten verantwoorden tijdens een proces. We kunnen niet toelaten, mijn beste medeburgers, dat bedrijven die door onscrupuleuze, hebzuchtige Executive Officers pijn en verdriet brengen naar onze dorpen, enkel en alleen om grote winsten binnen te rijven, hun gang gaan in onze stad. Daarom, samen met vele medeburgers, zeg ik en herhaal ik hier luid dat zolang ik Burgemeester van Robois kan blijven, zulke vernietigende projecten een grote, onvermoeide tegenstander in mij zullen vinden. We houden allen van onze omgeving, maar we zijn niet bereid om wat ons het liefste is op aarde op te offeren. Andere technologieën om onze omgeving te laten voortbestaan zoals we die liefhebben zijn al op de markt beschikbaar, en kunnen in massa toegepast worden.’

De journalist van Kanaal Robois opende zijn mond alsof hij nu wou tussenkomen, maar ik sprak verder.

‘Ik wil een laatste woord toevoegen. Laat me dat nog doen. Ik heb een ultieme verklaring af te leggen vóór deze camera’s. Onder de personen die gisteren gevangen genomen werden bevindt zich ook de kandidaat die als laatste voorkomt op de lijst Gemeentebelangen voor de verkiezingen, de lijst die ik trek. In samenspraak met de Voorzitter van de Groep Gemeentebelangen, moet ik met spijt vandaag aankondigen dat Gemeentebelangen de naam van die man niet meer kan verwijderen van de lijst, al hadden we dat graag gedaan, omdat de lijst al officieel is neergelegd bij de Rechter die de procedure van de verkiezingen leidt. We vragen daarom expliciet aan de kiezers, en vooral aan wie voor Gemeentebelangen wil stemmen, om dat niet te doen op die naam.’

De personen die in de studio zaten bleven nog relatief kalm, verbaasd als ze waren. De journalist verloor zijn onderwerp niet.

Hij vroeg onmiddellijk, ‘kunt u iets meer specifiek worden, Mijnheer Jacquet, over de gebeurtenissen die u aanhaalt? Hoe gebeurden de daden van agressie?’

Ik antwoordde, ‘neen, niet nu, het spijt me. U moet me excuseren. U zult morgen alles horen van de politie over de dode personen waar we over rouwen. Twee vrouwen stierven gisteren tengevolge het Aeolfast project en een andere persoon ligt zwaar gewond in het ziekenhuis. Ik kan dit absoluut bevestigen. Onze inwoners hoeven echter niets meer te vrezen. Iedereen die verantwoordelijk was voor die misdaden is gevangen genomen. De bende werkte vanuit de gebouwen van Recycfast te Turgoux, en dat is, zoals u wellicht weet, een dochtermaatschappij van dezelfde holding als die waar Aeolfast toe behoort. Tijdens een politieactie kon onze eigen politiemacht van Robois het gevaar voor onze stad stoppen. Tijdens de aanval op mijn huis werd één misdadiger gedood en een andere gewond. Een andere misdadiger nog werd gewond tijdens de politieaanval op Recycfast.’

Een lange stilte volgde.

De journalist trachtte het debat naar andere onderwerpen te leiden. Hij gaf het woord terug aan Jean Castelle die echter terugkwam op de geruchten die over mijn persoon verspreid werden. Hij zei dat hij nooit in die geruchten geloofd had en zeer goed wist dat bepaalde van die geruchten totaal vals waren. De familie Jacquet had zich zeer eerbaar gedragen tijdens de laatste Wereldoorlog.

Castelle vervolgde dan om het programma van zijn partij in andere domeinen uit te leggen, waaronder dat van de economische situatie van Robois. Het debat keerde zich zo tot meer normale onderwerpen.

Wanneer het debat van ongeveer twee uren ten einde liep, werden de camera’s en de microfoons stilgelegd. De mensen in de studio wilden nu meer weten. Ik legde uit dat ik vóór de persconferentie van de Procureur des Konings geen verdere uitleg kon geven. Ik vertelde toch wat meer in de privé sfeer van vrienden, van medepolitici die ik in de Gemeenteraad ontmoette, over de aanval op mijn huis en over de moord in de Terhave boerderij.

We gingen nog naar een kamer om de cosmetica van onze gezichten te laten verwijderen. Daarna maakte ik aanstalten om te vertrekken. De journalisten van Kanaal Robois vroegen of ze me morgen nog apart konden interviewen betreffende de gebeurtenissen, en vooral over de aanval op mijn huis. Ze vroegen toestemming om mijn villa te filmen. Ik maakte een afspraak met hen voor de late namiddag van de volgende dag.

Toen ik uit het huis van Kanaal Robois ging, had zich al een grote menigte buiten verzameld.

De mannen en vrouwen riepen, ‘lang leve onze Burgemeester, lang leve Robert Jacquet! Aeolfast moet ontmanteld worden! Geen windmolens in onze dorpen! Alle misdadigers van Aeolfast in de gevangenis!’ En nog meer.

Ik moest doorheen een gang van mensen van Robois stappen die mijn hand wilden drukken, en ik bleef nog een hele tijd onder hen, maar om hen te zeggen meer informatie af te wachten van onze Commissaris Jozef Bikri.

Kanaal Robois bracht opnieuw een cameraman naar buiten om mij en de menigte te filmen. Daar, aan de deur, gaf ik een warme lofzang af aan onze moedige politiemacht geleid door Jozef Bikri. De vrouw die in mijn huis gewond was geraakt, meldde ik ook, was zijn verloofde. Ik voegde toe dat Commissaris Bikri op het ogenblik van de aanslag toevallig bij mij thuis was geweest omdat hij me kwam verwittigen van een mogelijke aanval door de misdadigers. Net op dat ogenblik was mijn huis aangevallen. Commissaris Bikri had mijn villa verdedigd, het risico lopend om zelf ernstig gewond te worden. De misdadigers werden afgeslagen. Mijn villa droeg nog de littekens van tientallen kogels in de muren. Het was opnieuw Commissaris Bikri die later in de avond de raid op Recycfast geleid had en die de misdadigers had gearresteerd.

Wanneer ik dat verhaal vertelde, werd de menigte heel stil. Later braken weer kreten van wraak en woede uit. Ik vroeg aan iedereen om de kalmte te bewaren. Ik vroeg ook om onze slachtoffers te herdenken, en om te rouwen om ons verlies. Onze politie zou zich om de misdadigers bekommeren en er voor zorgen dat ze een gepaste straf kregen.

Al die tijd ook tijdens de TV-uitzending, bleef ik denken aan Rose. Waarom was ik hier aan het spreken? Waarom zat ik niet ergens in een donkere kelder te rouwen en uitsluitend te denken aan haar?

Het nieuws was natuurlijk sensationeel. De menigte groeide nog aan. De camera volgde me tot ik in mijn auto stapte. Aan de andere zijde van de straat zag ik Eliane Collado staan praten met Simone Ash. Simone stond daar onbeweeglijk, luisterend en kijkend naar mij. Ze kwam niet naar mijn wagen. Ik had haar in mijn armen willen nemen en wenen. Zij echter, wou de afstand bewaren die we afgesproken hadden. Ik wuifde naar haar, en ze wuifde terug, niets meer. We waren natuurlijk hypocriet aan het handelen, maar ik reed naar huis. Halfweg draaide ik rond, en keerde weer naar het ziekenhuis om te horen hoe het ging met Samia Bennani. Ik vond Jozef aan haar bed. Samia was al veel beter. Ze sliep. Ik sprak Jozef moed in, en zei hem dat hij nu ook naar huis moest gaan om wat te rusten. We gingen samen het ziekenhuis uit. Ik reed hem naar zijn huis.

Mijn verklaringen voor Kanaal Robois hadden onverwachte gevolgen, gevolgen die me zowel in verlegenheid brachten als blijde verrassingen bezorgden. Van zeer vroeg in de morgen al, reed de ene auto na de andere het kiezelpad naar mijn huis op. De mensen waren nieuwsgierig. Ze wilden met eigen ogen zien hoeveel kogels naar mijn villa geschoten werden. Ze raapten de hulzen op die nog in het ronde lagen. De auto's bleven komen, zodat ik naar Jozef Bikri moest bellen om hem te vragen de mensen op een redelijke afstand van mijn muren te houden om mijn privacy toch een beetje nog te bewaren. Nadien kwamen er niet slechts een grotere horde mensen, maar ook cameraploegen en journalisten van al de mogelijke nationale TV- en radiostations van België en zelfs vanuit het buitenland. Die gaven hun commentaar tot op mijn klein grasperk en aan mijn deur. Ze wezen naar de kogelgaten.

Jozef zond vier politieagenten om de mensen van mijn privé weg af te houden en terug in de straat te dringen. De politiemannen plaatsten Nadar afsluitingen in de straat zodat geen auto meer tot aan mijn deur kon rijden.

Een ander fenomeen had dan plaats, en dat raakte me zeer diep. De mensen hadden gehoord dat mijn dochter Rose gestorven was. Ze vroegen om bloemen te mogen neerleggen langs het pad naar mijn huis en tegen mijn muur. Ze vroegen dat aan de politie. Die duwde op mijn bel en vroeg wat ze mochten doen. Ik kon niet weigeren.

Auto's zouden in de straat moeten blijven, maar ik aanvaardde dat mensen te voet naar mijn huis zouden komen. Ik dacht dat enkele bloemen zouden gebracht worden. Honderden boeketjes werden echter tegen mijn muur neergelegd en langs mijn pad. De boeketjes waren meestal samengesteld rond witte rozen en roze rozen. Ik vond zelfs kleine poppen tussen de bloemen, daar gelegd door kinderen als geschenk aan Rose. De hulde raakte mijn hart. Ik kon niet binnen in mijn huis blijven en dat bloemenperk aanzien van achter mijn venster. Dat zou harteloos geweest zijn. Ik had er ook behoefte aan te rouwen met de mensen die gekomen waren. Ik kwam daarom meerdere malen per dag uit mijn villa om de mensen te bedanken voor de sympathie die ze betuigden. Telkens had de politie de grootste moeite om de menigte van sympathisanten achteruit te houden. Wanneer ik naar buiten ging, stonden de mannen eerst in stilte, ingetogen, de vrouwen en kinderen weenden. Daarna begon het applaus. Ik schudde handen en dankte.

Hetzelfde tafereel speelde zich af aan de poorten van het ziekenhuis waar Samia Bennani verzorgd werd. Toen Jozef Bikri zijn verloofde ging bezoeken, werd hij bijna plat gedrukt door een menigte die hem bedankte en hem als een held beschouwde. Daar ook brachten de inwoners van Robois bloemen, honderden tuilen van rode rozen en felgekleurde bloemen, om te tonen dat ze van Samia en Jozef hielden.

Iets later, toen de mensen uit de kranten vernamen van welke boerin de bende het leven had genomen, werden ook veel bloemen neergelegd aan de muren van de Garnuée boerderij.

Jozef Bikri en Inspecteur Danlois, vergezeld van hun bazen en de Procureur des Konings, gaven een persconferentie. De televisiecamera's vulden de zaal. Onze Commissaris en de Inspecteur legden in detail uit wat er gebeurd was van in den beginne. Ze gaven de namen van de aangehouden misdadigers.

Boer Terhave van Garnuée stelde voor om samen één begrafenisplechtigheid te houden voor zijn echtgenote en mijn dochter. Ik aanvaardde dat. Een katholieke mis werd gevierd twee dagen later in de Abdijkerk van Robois. Ik, Robert Jacquet, de vader Terhave en zijn twee kinderen, zoon en dochter, stonden samen achter de lijkwades in de kerk. Achter mij zat Simone Ash en de volledige Trioteignes familie, ook met Diego en Laura, die onophoudelijk verder aan mijn campagne werkten. Aan het einde van de ceremonie werden de kisten van Rose en van de moeder van Thomas en Anne-Marie Terhave naar buiten gebracht, gedragen door de politieagenten van Robois in gala-uniform. Onder de dragers bevond zich Jozef Bikri. Zij kregen het luidste applaus dat onze kerk gehoord had in haar meer dan vijfhonderdjarige geschiedenis.

Ik het kerkhof stond ik met de Terhave kinderen tussen mij en hun vader. De twee kisten werden gezegend door de priester en daarna in de grond gezakt. Het was slechts dan dat ik me realiseerde dat ik Rose niet meer zou weerzien. Ik had verwacht haar nog op elk ogenblik om een hoek te zien komen. Thomas Terhave weende nooit. Hij was een zeer moedige jongen.

In de dagen daarna verminderde de opwindning langzaam. Het leven nam weer de bovenhand, al bleven de gebeurtenissen en de littekens hangen in de geesten van de bevolking. Ik moest

een container huren en een groep mannen om de massa's bloemen weg te doen halen die in mijn pad en aan mijn huis lagen. Mijn voordeur werd snel hersteld. Mijn eigen bouwvakkers herstelden de gaten in mijn houten muren met vloeibaar hout. Ze experimenteerden met verschillende soorten verf om de gaten te verbergen en ze vervingen planken tot zelfs ik niet meer al de inslagen kon aandoen. Ze deden hetzelfde binnen, en we verfd en opnieuw mijn gang en enkele kamers.

Gedurende meer dan twee weken durfden Simone en ik elkaar niet te ontmoeten. Daarna huurde ze een andere auto in Brussel en ze reed naar mijn villa met een heel donkere bril op en een nog meer donkere pruik. Ik kon haar voor het eerst weer omhelzen. Toen wisten we ook hoezeer we elkaar hadden gemist. We rouwden om Rose in elkaars armen.

We vroegen ons nog steeds af of de winden van geweld die losgelaten werden door de gevoelloze Aeolus, Graaf Buisseyre, verder onze vrede zou komen breken.

De onderzoeken van Inspecteur Danlois en Commissaris Bikri duurden de volledige maanden september en oktober. Danlois arresteerde nog twee Directeurs van Aeolus. De persconferentie die Danlois en Bikri te Namen gaven werd de sensatie van het jaar. Inspecteur Danlois ontmaskerde volledig de afschuwelijke praktijken van Graaf Buisseyre. Een groot deel van die informatie werd hem toegespeeld door Trioteignes. Jozef Bikri ontmoette zo ook de Trioteignes in hun kasteel.

Samia Bennani moest twee weken in het ziekenhuis blijven. Toen de dokters haar lieten gaan, onder de goede zorgen van Simone Ash, kon Simone naar mijn villa rijden zonder zich te verstoppen. Samia bleef in mijn villa, al eiste de familie van Jozef haar ook op. Ik wou Samia nu echter niet in een vreemde plaats laten slapen. Samia moest nog veel rusten en zich nog enkele weken kalm houden. Ik zelf en een verpleegster zorgden goed voor haar, zo goed we konden. Ik verbeterde zelfs mijn kookkunst!

Jozef Bikri kon ik nooit lang weghouden van mijn villa. Hij kwam dikwijls, en van hem hoorde ik al de details van de vorderingen van het onderzoek.

In oktober bracht Jozef Samia naar de Universiteit van Louvain-la-Neuve. Samia zette haar studies in de Rechten voort. Ze verkreeg de speciale toestemming van de autoriteiten van de Universiteit om heel wat vakken over te slaan omdat ze al een Marokkaans diploma in de Rechten had. Ze wou de certificaten van de twee eerste jaren in één jaar behalen. In het begin reed Jozef haar in zijn nieuwe auto naar Louvain-la-Neuve. Later weigerde Samia dat hij nog voor haar reed, en ze nam de trein. Ofwel ik ofwel Jozef zetten haar af aan het treinstation van de dichtstbijzijnde stad. Ze kwam terug per bus of ze telefoneerde ons om haar af te halen in de late namiddag. Een paar maanden later haalde ze haar Belgisch rijbewijs en we gaven haar een occasiewagentje van mijn firma.

Het speet Samia zeer dat ze in het ziekenhuis had moeten blijven tijdens de begrafenisplechtigheid voor Rose. We brachten bloemen later samen naar het graf van Rose, en we baden. We spraken nooit over waarom Rose zich vóór Samia geworpen had, omdat we het antwoord op die vraag wel wisten, maar niet durfden uitspreken. Het duurde jaren vooraleer ik daarover met Samia kon praten.

Jozef en Samia wilden niet nog veel langer wachten om te trouwen. Tot op de dag van haar huwelijk bleef Samia in mijn huis wonen, in de Roos van Robois. We hielden elkaar gezelschap. Ik vreesde haar te zien vertrekken uit de villa, want dan zou ik helemaal alleen blijven in mijn groot huis met mijn droevige herinneringen, zonder nog een ziel bij me te hebben die verbonden was met Rose.

Ik verlangde erg naar Simone aan mijn zijde.

Verkiezingen. Robert Jacquet

De verkiezingen voor de Gemeenteraden werden gehouden op zondag, veertien oktober. We hadden alles gedaan in de campagne wat we konden. Diego en Laura Trioteignes hadden zeer mooie en inslaande brochures en verkiezingsprogramma's opgesteld. Die werden gedrukt en verdeeld naar ieder huis van Robois. Panelen met mijn portret werden geplant op elk terrein dat Trioteignes en Blouges beheerde, en op nog vele plaatsen meer. De laatste dagen hadden we niet de minste moeite om sympathisanten te vinden.

Mijn panelen waren ongeveer een meter hoog. Ze hielden mijn foto en de eenvoudige slagzin, 'voor de toekomst van Robois,' op een vage achtergrond van het Stadhuis in heel licht grijs, de naam en het logo van Gemeentebelangen, en het nummer twee dat Gemeentebelangen gekregen had voor de verkiezingen. De achtergrond van mijn portret was tevens een bleek oranje, en bijna het enige verschil tussen mijn affiches en die van Simone Ash was dat haar achtergrond lichtblauw was.

Hetzelfde team had haar en mijn brochures uitgedeeld, maar de volgorde van verdeling werd gevarieerd, zodat bijvoorbeeld wanneer ons team mijn folders in de brievenbussen van Boyu plaatste, een ander team haar brochure in de brievenbussen van Haut-Robois gooide, en twee dagen later gebeurde het omgekeerde. In sommige velden stonden onze panelen naast elkaar, maar dat leek geen nieuwe geruchten te veroorzaken.

Ik had ook brochures verdeeld waarop ik samen met Nadine Dumortier stond, want Nadine had er sterk op aangedrongen om samen campagne te voeren. Simone trok een lelijk gezicht toen ze mij en een andere vrouw op enkele affiches en folders zag staan. Nadine was echter gelukkig getrouwd, zodat ik de protesten van Simone kon wegwuiven. Simone mocht aan mijn oren trekken, maar ze hoefde zich niet ongerust te maken. Hoe zalig was het om een vrouw jaloers over mij te zien worden!

De pers had overvloedig commentaar gebracht op de Aeolfast zaak, op de donkere zijde van de zaken van de Graaf Buisseyre, op de heroïsche weerstand van Robois en haar Burgemeester, zodat reusachtige artikels over het project plus grote foto's van mij verder in de nieuwsbladen verschenen. Die vormden veel gratis publiciteit voor mij. Ik had die publicaties wel op mijn geweten liggen, want ik vreesde dat ik de dood van Rose had uitgebuit voor de verkiezingen. Ik kon er echter niets aan verhelpen! Het nieuws moest naar de mensen gebracht worden en de nieuwsbladen en televisiezenders zouden het niet vermijden over mij te praten.

'Is er iets wat in de bladen staat niet waar?' vroeg Albert Desjardins.

'Neen, alles is waarheidsgetrouw,' antwoordde ik.

'Wel, houd dan je mond en neem dankbaar aan,' meende Albert.

Ik moest interviews toestaan, maar ik zei telkens hoe verveeld ik me voelde om die publiciteit te krijgen in verkiezingstijd. Ik vond echter dat het ook zeer belangrijk was om de waarheid over de gebeurtenissen te verkondigen aan zoveel personen als mogelijk. We wilden zo iets als dit nooit meer laten gebeuren, nergens.

In de laatste twee weken vóór de verkiezingsdag ging ik te voet, vergezeld van twee jongeren, om aan te bellen aan de huizen van Robois. Ik ging persoonlijk naar de mensen om met hen te praten over de belangrijkheid van de verkiezingen en over de problemen van de stad. Mijn brochures werden uitgedeeld op de markten en aan de bushaltes. Ik ging daar ook naartoe om tussen mijn groepen te staan. Getuigenissen van sympathie bleven op mijn website binnenstromen, en ook op onze sociale netwerk sites. Na de campagne, op de veertiende oktober zelf, vonden we ons uitgeput, doch klaar voor de allerlaatste sprint.

De cabines waarin de bevolking van Robois moest stemmen werden opgesteld door de administratie van de stad. Als Burgemeester had ik nog heel wat werk om de installaties te organiseren. De plaatsen waar de mensen moesten gaan stemmen werden meestal geconcentreerd in dorpsscholen of in onze feestzalen, waarvan elk dorp er minstens één had.

De dag van de verkiezingen vormden zich wachtlijnen aan de stembureaus. Ik had nog veel jongeren aan het werk om heel vroeg panelen met mijn portret aan de scholen en zalen te plaatsen. We parkeerden zelfs vrachtwagens versierd met affiches op strategische hoeken. De inwoners van Robois mochten stemmen van acht uur 's morgens tot één uur in de namiddag.

Rond zes uur in de namiddag verzamelde Gemeentebelangen zich in de grote bar van Monsieur François. De lobby van het Hotel Paard Bayard werd ons hoofdkwartier die dag. Monsieur François deed wel gouden zaken die avond. Hij ook liep als een naarstige mier rond om de leden en de gasten te bedienen. Hij liep gekleed in een oranje T-shirt met op zijn rug het logo van Gemeentebelangen en mijn lachend gezicht. Het lawaai in de bar was weer geweldig. Iedereen riep van het ene eind van de zaal naar het andere eind. Succes roept ook de menigte binnen, zodat de bar vol zat en de mensen zelfs buiten op straat stonden met bierglazen in de handen. We dronken terwijl de stemmen geteld werden in de telbureaus van Robois. Als er iets was waar ik nooit aan kon gewend geraken, dan was het aan bier te drinken met liters. Mijn vrienden medepolitici leken die sport goed te bemeesteren. Mijn smaak was meer vrouwelijk, vreesde ik, want ik gaf de voorkeur aan wijn. Ik dronk die avond heel wat zoete, witte wijn omdat telkens mijn glas leeg stonden er twee meer op me wachtten. Monsieur François straalde.

De eerste resultaten van de verkiezingen liepen binnen rond zes uur dertig. Elke politieke partij had naarstige leden die aan de uitgangen van de telbureaus wachtten. De telbureaus waren ingericht in het Koninklijk Atheneum van Robois. Elke partij mocht ook getuigen zenden naar de telbureaus. Die getuigen noteerden de resultaten van elke telling van stemmen. Voor Gemeentebelangen werden de resultaten dan door die mannen en vrouwen naar het Paard Bayard gebracht vóór ze officieel werden. De resultaten van de tellingen stonden gekribbeld op kleine verfrommelde papiertjes. Albert Desjardins had een groot wit bord geplaatst op de toog van de bar en op dat bord noteerde hij de stemmen van de vier partijen met een blauwe stift.

De stemmen van elk dorp werden gemengd in de telbureaus, telkenmale drie dozen uit verschillende dorpen, en dus wisten we niet steeds exact vanuit welk dorp de stemmen kwamen. Niet alle Voorzitters van de telbureaus mengden de dozen echter, wat beter was voor hen om bij een fout die te kunnen lokaliseren naar één bepaald pak stemmen. De getuigen noteerden dan snel de lokale stemmen. Telkens Desjardins een getal opschreef, werd zijn werk vergezeld van kreten en applaus. Die kwamen er eerst aarzelend. De mensen keken naar me alsof ze wilden vragen of ze me in mijn rouw wel mochten storen. Ik maakte een gebaar met mijn hoofd en hand, en ik applaudisseerde mee, want de resultaten waren het werk van al onze militanten. Ik kon hun avond niet bederven.

Tegen zeven uur werd een tendens duidelijk. Gemeentebelangen had de verkiezingen gewonnen en verhoogde zijn score van zes jaar geleden met brio. We konden een triomf vieren.

Albert Desjardins, die ervaring had met vorige verkiezingsnachten, vertelde ons dat als alles zo door ging, de Groep Gemeentebelangen wel twintig percent meer stemmen had behaald dan de vorige maal. We konden twee tot drie bijkomende zetels in de Gemeenteraad winnen. De opwinding, het applaus, het gelach van de leden van Gemeentebelangen bereikten daarna ongehoorde hoogten. Een andere positieve tendens werd die van de Liberale Partij. De Liberalen konden een nederige zetel meer halen, wat de coalitie in de Gemeenteraad zou verstevigen. De Socialisten en de Ecologisten verloren ditmaal heel wat stemmen.

Om zeven uur dertig kreeg ik een oproep op mijn mobiele telefoon. Ik had Simone Ash aan mijn oor. Ze wenste me vooreerst geluk met een mooie overwinning en wist me ook te vertellen dat mijn voorkeurstemmen, het aantal stemmen die rechtstreeks op mijn naam uitgebracht werden, zeer hoog leken. Simone had wat dat betreft betere informatie dan wij. Wat ze zei riep ik door aan de bar, en iedereen zweeg toen ze hoorden dat ik een vertegenwoordiger van de Liberale Partij aan de telefoon had. De leden van Gemeentebelangen wisten dat een nieuwe coalitie thans in de maak was. Simone zei me dat ze naast de Voorzitter van de partij in het hoofdkwartier van de Liberalen zat. De meest vooraanstaande leden van die partij stonden rond haar. Ze vroeg me officieel of Gemeentebelangen terug een coalitie wou aangaan voor de volgende zes jaar met de Liberalen, ondanks de lichte absolute meerderheid die Gemeentebelangen kon halen in de Raad.

Ik vroeg Simone om even aan de telefoon te blijven. Ik riep Nadien Dumortier, de Secretaris en de Schatbewaarder van Gemeentebelangen naar mij en ook Albert Desjardins, de Voorzitter. Ik stelde hen het aanbod van de Liberalen voor. Ik voegde er aan toe dat ik persoonlijk bereid was de vraag positief te beantwoorden.

‘We kunnen beter verder de stad leiden met de Liberalen,’ zei ook Desjardins toen hij de hoofden rond ons zag knikken. ‘Ik veronderstel dat we verder moeten beheren met hetzelfde aantal Schepenen, maar vraag hen toch of ze kunnen genoeg nemen met één Schepen minder. We zullen dat compenseren met hogere lidmaatschappen voor de Liberalen in de regionale instituties waar we vertegenwoordigers naartoe moeten zenden.’

Ik legde dat uit aan Simone Ash. Ik hoorde dat ze ontsteld en pisnijdig reageerde op onze beuzelarij in verband met het College. Ze vroeg ook een pauze en ik hoorde verhitte discussies rondom haar. We bleven verbonden, en een paar ogenblikken later was ze er terug. ‘We gaan met tegenzin akkoord, we stemmen toe,’ zei Simone. ‘We zullen de functie van Directeur van het OCMW willen wanneer de huidige persoon zijn mandaat beëindigt, en twee vertegenwoordigers meer in de Intercommunale Maatschappijen.

Ik kon die functies toekennen.

Ik eindigde met aan Simone te melden, ‘we kregen net een telefoontje, enkele minuten geleden, van de televisiezender Kanaal Robois. De journalisten willen mij en de Voorzitter van Gemeentebelangen nog deze avond interviewen over de tendens in de verkiezing en over de mogelijke toekomstige coalitie. De uitzending is gepland voor acht uur dertig en ze zal live gebeuren. De Eerste Schepen die de Liberale Partij kan aanduiden en je Voorzitter kunnen zich, als jullie dat willen, met ons meekomen. We kunnen dan onze verdere samenwerking gedurende de volgende zes jaar daar al aankondigen.’

‘Dank u, dat zou fijn zijn,’ merkte Simone droog op. Ze verbrak de verbinding.

De hoerakreten klonken daarna hoog en lang in het Paard Bayard. De bierglazen werden vervangen door glazen champagne aangeboden door Albert Desjardins voor de Groep Gemeentebelangen. Gemeentebelangen had nog geld over voor dit soort gelegenheden, stelde Desjardins.

Om kwart over acht reed een man van Gemeentebelangen die aangeduid werd die avond om geen alcohol te drinken en die dus met genegenheid de 'Bob' genoemd werd, mij en Albert Desjardins naar de studio van Kanaal Robois. Toen we arriveerden zagen we ook de Voorzitter van de Liberale Partij aankomen, vergezeld van Simone Ash. Simone merkte mijn verbazing op. Ik had Eliane Collado verwacht. Simone grinnikte even mysterieus, durfde me op de wang te kussen omdat we nu toch politieke vrienden en collega's in het Schepencollege zouden worden.

Simone had veel plezier toen ze kon aankondigen, 'ik zal je Eerste Schepen worden, Robert! Dat heeft de Liberale Partij zonet beslist. Eliane Collado trekt zich terug van haar functie als Schepen.'

Ik schudde mijn hoofd. Wat een combinatie zouden wij worden voor Robois! Hoe kon ik zo na werken als Burgemeester met mijn Eerste Schepen zonder openlijk te tonen dat ik smoorverliefd op haar was?

Simone lachte toen ze mijn gezicht zag rood worden. Ze was heel gelukkig omdat ze me geëvenaard had, hoewel in een kleinere partij. Haar voorkeurstemmen waren eveneens hoog, vertrouwde ze me fier toe.

De televisiejournalisten waren ook verbaasd om vier personen te zien aankomen in plaats van twee. We legden in de studio uit waarom dat was. De journalisten trokken eerst een heel lang gezicht omdat de meeste van de personen die bij de zender werkten leden waren van de Socialistische Partij. Nadien waren ze toch blij met de primeur die we hen brachten. Sinds Simone me had opgebeld hadden Desjardins en ik onze mobiele telefoons afgezet om zo aan de Voorzitters van de andere partijen te laten voelen dat ze te laat waren om over coalities te praten. Twee technici van de studio waren even later al discreet aan hun telefoons bezig, waarschijnlijk om de Voorzitters van de Socialisten en de Ecologisten te verwittigen van wat er gaande was.

We gaven onze interviews voor de televisiecamera's. De Voorzitter Desjardins legde aan de bevolking uit dat Gemeentebelangen de verkiezingen op beslissende wijze gewonnen had en dat hij Robert Jacquet als de volgende Burgemeester en Voorzitter van de Gemeenteraad zou voorstellen. We zouden de alliantie met de Liberale Partij verder zetten. In de komende dagen zouden we de belangrijkste punten voor concrete realisaties bespreken en onze programma's afstemmen. Een gemeenschappelijk actieplan zou aan de bevolking geleverd worden. De Voorzitter van de Liberalen bevestigde die aankondiging. Dokter Simone Ash werd Eerste Schepen voor zijn partij.

Toen we de televisiestudio verlieten, wachtten al andere journalisten van de geschreven pers aan de deur. Ze hadden de uitzending gedeeltelijk gevolgd. We gaven nog meer interviews.

Toen het hele gedoe wat verminderde, fluisterde ik aan Simone, 'kunnen we samen naar mijn huis rijden? Ik mis je! Ik moet nog teruggaan naar Gemeentebelangen om nog even de overwinning te vieren, maar we kunnen een paar uren samen blijven.'

'Je bent in geen staat om te rijden,' antwoordde Simone gul. 'Ik rijd!'

Ik glimlachte en volgde haar discreet.

Niet discreet genoeg.

‘He, Robert, waar denk je dat je naartoe gaat?’ riep Desjardins van twee auto’s verder. ‘Je moet met ons meekomen! Ben je al van kamp verwisseld? We moeten terug naar het Paard Bayard! Onze mensen wachten op ons!’

‘Ik kom wel! Ik zal er zijn, Albert,’ riep ik terug, ‘maar nog niet direct! Ik heb nog enkele akelige en dringende politieke agendapunten op te klaren met de Liberale Partij!’

Desjardins plooiden zich dubbel van het lachen, en dat baarde me zorgen. Als Albert al in het motje had wat er gaande was tussen mij en Simone, hoeveel meer mensen in Robois wisten dan al hoe het zat met mij en de mooie Simone Ash?

Ik besprak geen politieke onderwerpen met Simone in mijn villa. We vraten elkaar letterlijk op in de sofa van de woonkamer, vóór de open haard.

Epiloog. Jozef Bikri

Samia Bennani en ik trouwden in de maand december. Robert Jacquet, als nieuwe Burgemeester van Robois, trouwde ons burgerlijk in de huwelijkszaal van de Adelbert Abdij. Heel ongewoon voor een huwelijk was dat ook Schepen Simone Ash naast hem stond tijdens de plechtigheid.

Het religieus huwelijk vierden we in Brussel, in mijn familie, enkele dagen later, naar islamitische traditie. Simone en Robert waren uitgenodigd op dat groot feest, en ook vele vrienden van de Gemeenteraad en van het College van Robois kwamen naar de receptie. Inspecteur Danlois en drie andere mannen van de SER van Namen namen ook deel. Danlois hield al de tijd een arm stevig rond de lenden van een stralende, zeer mooie Dominique Bussy. We zouden binnenkort naar nog een huwelijk uitgenodigd worden.

Het proces van de Blandis bende begon slechts na de verlofperiode van het volgend jaar. Eric Vrankaert kreeg levenslang. Hij werd herkend als de compulsieve seriemoordenaar van acht personen, meestal prostituees. Ook de echtgenote van boer Terhave bevond zich onder zijn slachtoffers.

Max Blandis kreeg een effectieve gevangenisstraf van zes jaren, zijn mannen acht jaren. De reconstructie van de aanval op het huis van de Burgemeester bewees dat enkel Richard Mordine door de vensters van de kamer van Rose had kunnen schieten. Hij werd veroordeeld tot twintig jaren cel effectief. Yves Govin en Michel Guichand, die te dronken waren geweest om veel meer te kunnen doen dan hun laders blindelings te ledigen op de muren van de villa van Robert, kregen vier jaren gevangenis. De politieke loopbaan van Govin was daarmee ook ten einde.

Graaf Buisseyre kreeg twee jaren gevangenis. Omdat hij al acht maanden in voorhechtenis had gezeten tot aan zijn proces, werd hij door de rechters vrijgelaten. De Trioteignes vertelden ons dat Buisseyre failliet verklaard werd terwijl hij nog in de gevangenis zat. Zijn Aeolfast project voor Robois werd gestopt door zijn bedrijven. Geen andere onderneming stelde een gelijkaardig project voor. Het project werd ook niet opgenomen door enige andere onderneming.

Robert Jacquet en ik maakten dat jaar vele hechte, nieuwe vrienden in Robois. Het werd ook algemeen bekend dat wij goede vrienden waren.

In de zomer van datzelfde jaar trouwde mijn bekwame assistente Dominique Bussy met haar Inspecteur Danlois. Zij organiseerden een groot feest waarop Robert Jacquet en Simone Ash uitgenodigd werden. Dominique had haar vader verloren wegens ziekte, dus nam ik de eer waar de bruid weg te geven.

Robert en Simone slaagden er in hun verhouding een vol jaar min of meer geheim te houden. Na die tijd was hun relatie een geheim van Polichinelle in Robois. Simone kondigde aan dat ze uit het Schepencollege zou treden op vijftien oktober van het volgend jaar, nadat ze twee jaar Schepen was gebleven. Robert en Simone trouwden dan in het begin van november.

Tijdens de verkiezingsperiode, na de dood van Rose, dacht Robert Jacquet nog veel na over de gebeurtenissen die naar de dood van zijn dochter geleid hadden. Hij voelde zich lang bedrukt, depressief zelfs, omdat hij iemand was die erg geloofde in het feit dat hij op één of andere wijze moest betalen voor al de goede dingen die hem gegeven werden. Hij geloofde stevast in schuld en boete, in de vergelding voor gedane kwaad of voor overmoed, en in het evenwicht in elke leven tussen goed en pijn.

Misschien had God Rose van hem weggehaald als tegenprestatie om Robert de overwinning in de verkiezingen te hebben gegeven.

Misschien had Rose zich erg rekenschap gegeven van haar verschil. Had ze eerder dan Samia beseft wat de schutters voorhadden, en zich opgeofferd door zich vóór Samia te werpen?

Het geloof in zijn schuld voor de gruwel die aan Rose was gebeurd achtervolgde Robert nog vele maanden. Het contrast tussen de pijn van Rose en de uitbundigheid van de mensen van Gemeentebelangen kort daarop, tijdens de verkiezingsoverwinning, vrat aan de geest van Robert.

Simone Ash noemde die schuldgevoelens klinkklare onzin. Een God van liefde zou nooit overwinningen toekennen als zijn eigen gift om een leven te nemen, hier het leven van Rose! Een God van liefde en barmhartigheid kon geen leven opeisen als vergelding voor geluk in een ander leven. Simone eiste van de Robert, die ze wou trouwen, dat hij die donkere gevoelens en gedachten in de kiem zou smoren.

Aeolus had de winden van geweld en lijden naar Robert gebracht, zei Simone, en aan Aeolus uitsluitend, aan Buisseyre, aan een man zonder gevoelens van empathie voor medemensen, aan een waarlijk slechte en egoïstische man, aan een psychopaat bijna of helemaal, hoe slim en geleerd en gedistingeerd ook, moesten de gewelddaden toegewezen worden. De hebzucht van Aeolus had de gebeurtenissen van Robois veroorzaakt. Enkel aan Aeolus zouden de fouten en de slechtheid moeten toegewezen worden. Daarom moesten we strijden tegen Aeolus om hem te verslaan en te straffen. Dergelijke strijd was eeuwig op aarde, beweerde Simone, en zo lang als de menselijke natuur niet zou veranderen, zou zulke strijd onze vrede verstoren.

God had een menselijk ras gecreëerd dat verre van perfect was. We konden slechts aan God bidden dat hij ons van die mannen zou bewaren, en dat hadden we misschien te weinig gedaan.

Simone was echter overtuigd van de waarheid van één bijzondere gedachte, en daarin werd ze gesterkt door de familie Trioteignes: de vrede van God overwon steeds na de strijd. Dat ook lag in de natuur van de Schepping.

Ik, Commissaris Bikri, vond daarin de mooiste rechtvaardiging voor mijn beroep, zodat ik het met haar roerend eens was. Wat anders was ik dan het nederig instrument van God?